Vintilă Corbul

DINASTIA SUNDERLAND-BEAUCLAIR

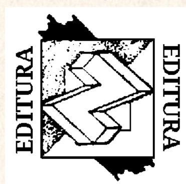
Păsări de pradă



Vintilă Corbul

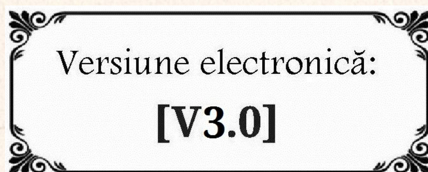
DINASTIA SUNDERLAND BEAUCLAIR

Păsări de pradă
*



Editura Z
Bucureşti, 1992

Consilier literar: H. GRĂMESCU
Coperta de: V. OLAC



——————————————————
Corectură [V1.0]: decembrie 2015
Corectură [V2.0]: decembrie 2015
Corectură [V3.0]: ianuarie 2016
——————————————————

Capitolul I

Lumea Nouă… în 1819.

Pământul Făgăduinţei…

Păduri cu copaci gigantici… munţi cu zăpezi eterne… deşerturi toride… coaste zimţate scăldate de mări şi oceane… canioane… şiraguri de lacuri albastre… ierburi înalte tălăzuiesc pe prerii… cascade încununate de arcurile feerice ale curcubeielor…

Charleston… biserici vechi… dantele în piatră… glicine… balcoane… trandafiri… serenade… magnolii… dueluri…

Lumea Nouă… imens cazan în care fuzionează tot felul de seminţii…

Philadelphia… oraşul *quaker*-ilor… străzi drepte… monoton de drepte… moravuri austere…

Turme de bizoni, întinse cât apele mării, gonesc pe câmpiile fără sfârşit, ridicând nori de pulbere…

New York… zgomot… trăsuri… Cafeneaua celor „O Mie de Coloane”… Cointait, cu specialităţile lui de îngheţate… Niblos, concerte, baluri, dineuri… lux… magazine… parvenitism… bancheri… bănci… concurenţă…

Piei roşii… Piei negre… Piei albe… Piei galbene…

Baltimore… case de cărămidă roşie… susurul fântânilor… curăţenie exemplară, pedantă… intelectuali… snobi…

Vapoare cu zbaturi gâfâie pe canale…

Cincinnati… oraş nou… murdărie… porcii curăţă străzile de gunoaie… Porkopolis…

Pelerini… *cowboys*… trişori… *quaker*-i… fermieri… şerifi… bandiţi… puritani… negustori… militari… pionieri… sclavi…

Washington, D.C… Capitoliul tronează solitar… locuri virane… multe locuri virane… Casa Albă este izolată în plin câmp… clădiri puţine… bulevarde pustii…

Frontiera se mută necontenit spre Vest… forturi… cabane de lemn… metereze de lemn… ogoarele sfârtecă pădurile.

James Monroe este preşedintele Statelor Unite…

Cumpăraţi pământuri la Vest de Ohio!… Climat plăcut şi sănătos; peşti şi vânat din abundenţă; pământuri roditoare; ierni dulci; materiale de construcţii la îndemână… Cumpăraţi pământuri la Vest de Ohio!…

„Savannah” e primul vapor care traversează Atlanticul. De la

Liverpool şi Londra, Hamburg şi Bremen, Le Havre şi Lisabona, Genova şi Palermo, corăbiile pleacă spre Lumea Nouă... Emigranţii îşi părăsesc ţara de baştină, gospodăriile, spre a-şi căuta norocul dincolo de Ocean... în Lumea Nouă... pe Pământul Făgăduinţei...

1819... în Lumea Nouă...

Henry Sunderland privea amuzat carafa de cristal cu gât lung ca de lebădă şi flori extravagant bizotate, în care flăcăruile se reflectau irizându-se în infime jocuri de artificii. Efectele de lumină, iluzia optică, sau poate vinul îi creau o stare de euforie, de extaz inexprimabil, dând viaţă şi carafei cu gât de lebădă, care se legăna graţios în ritmul muzicii celeste, perceptibilă numai iniţiaţilor. Henry fu ispitit să îşi fluture mâna albă şi fină de aristocrat în ritmul divinului cântec, asemenea unui dirijor inspirat. Dar se abţinu. O fărâmă de luciditate îl povăţuia să nu se dea în spectacol în faţa celorlalţi convivi, care poate i-ar fi interpretat răuvoitor gestul.

Încerca un sentiment bizar, dar încântător, de eliberare, de fericire inabordabilă muritorilor de rând. Intrase într-un paradis care îl poftea să calce pe covoare de nori şi să culeagă din văzduh stele cu care să îşi împodobească butoniera. Steluţe scăpărătoare ca nişte paiete ornau şi carafa cu gât de lebădă. Erau picături incandescente, sau perle de apă, pe care lebăda şi le scutura de pe penele-i albe?

Minunat era efectul acestui elixir dumnezeiesc, pe care profanii îl numesc banal alcool. Henry Sunderland se simţea atotputernic, generos, îndrăzneţ, capabil de fapte mari, gata să lase în umbră isprăvile eroilor legendari.

Cei care nu-l înţelegeau îl socoteau slab, şovăielnic, lipsit de inteligenţă şi iniţiativă, fals, prezumţios. Întunecându-se brusc, întinse mâna spre cupa de şampanie. Deodată, cu inconsecvenţa oamenilor ameţiţi de băutură, începu să râdă. Cupa refuza să se lase prinsă între degetele sale uşor tremurânde. Se muta când la dreapta, când la stânga, într-un dans graţios de balerină. Rotindu-se într-un picior, îşi desfăşura aerian fusta de cristal, încrustată cu diamantele bulelor aurii ale şampaniei, ce părea să fiarbă în pahar.

Cu un efort, Henry izbuti să apuce de mijloc dansatoarea cu fustă de cristal. O duse la buze şi o sărută. Şampania acidulată îi parfuma cerul gurii, îi răcori delicios limba. Deodată, sughiţă zgomotos, spre surprinderea convivilor neobişnuiţi cu asemenea demonstraţii vulgare. El era însă prea pierdut în beatitudine, în

visările feerice, ce-l familiarizau cu paradisul, spre a remarca dezaprobarea întipărită pe chipurile pigmeilor.

Pe vremuri, la Oxford, citise un poem *Al. Kkamriya (Elogiul vinului)*. O capodoperă mistică a bardului arab Omar Ibn al Faridh. Numele acesta îi rămăsese gravat în minte cu litere strălucitoare… „În cinstea dumnezeirii am sorbit un vin, care m-a îmbătat mai înainte ca viţa-de-vie să fi fost zămislită… Paharul meu e luna plină. În vin se topeşte soarele… Numai la vederea amforelor sale, adoratorii se cufundă în beţie… E de ajuns să torni câteva picături pe un mormânt şi suflul va reda viaţă leşului… Muribundul întins la umbra zidului de împrejmuire al viei îşi va regăsi puterile… Paraliticul se va ridica în picioare şi se va îndrepta spre lăcaşul în care vinul e servit în cupe… Muţii îşi vor recâştiga graiul spre a-i lăuda savoarea. Şipotul său se va face auzit de surzi… Orbul care îl va sorbi cu nesaţ îşi va redobândi vederea… Vinul are limpezimea apei fără a fi apă, are fluiditatea aerului fără a fi aer, are lumina focului fără a fi flacără şi suflul vieţii fără a avea trup…”

Henry îşi plângea oaspeţii, muritori sărmani, lipsiţi de lumina vorbelor inspirate ale lui Omar Ibn Al Faridh. Cât erau de seci, de banali. Stăteau în jurul mesei, ţepeni ca nişte fantoşe, cărora mâna păpuşarului uitase a le mai împrumuta mişcările sale. Încremeniseră, privindu-l scandalizaţi.

Îl socoteau insignifiant pentru că tatăl său avusese o personalitate prea covârşitoare, care lăsa în umbră pe bietul său urmaş.

Regele a murit!

Trăiască regele!

După moartea lui Richard, creatorul dinastiei Sunderland-Beauclair, el, Henry, luase în mână însemnele puterii. În primele zile, responsabilitatea aceasta copleşitoare îl înspăimântase, îl năucise. După ce prezidase o şedinţă a Consiliului de administraţie, la care participaseră toate eminenţele uriaşei organizaţii economice pe care o reprezenta Casa Sunderland-Beauclair, prinsese întâmplător, ca din zbor, cuvintele lui Leslie Clinton, un fost colaborator al tatălui său, care şoptise la urechea lui Wilbur Morrison, directorul Băncii Manhattan:

— E greu să fii feciorul unui titan şi să-i calci pe urme mai ales când soarta te-a zămislit nevolnic.

Cuvintele acestea aspre care, fireşte, nu erau destinate urechilor lui, îi biciuiseră mândria, îi răniseră demnitatea. Leslie Clinton nu

făcuse decât să exprime o părere unanimă.

Henry nu-şi făcea iluzii. Colaboratorii îl priveau cu neîncredere şi adeseori cu compătimire. Simţăminte pe care zadarnic se străduiau să nu le exteriorizeze în prezenţa sa. Sensibilitatea lui deosebită percepea cele mai ascunse reacţii ale interlocutorilor. Dispreţul acesta general, dar nemărturisit, îl făcea să arboreze o mască impasibilă glacială, să se închidă într-o carapace, într-o izolare pe care nimeni nu încerca să o străpungă. Nu încercau fiindcă nu-l înţelegeau.

Nici membrii familiei nu îşi făceau o idee potrivită despre mentalitatea, sentimentele, caracterul şi intenţiile sale. Susan era mai distantă, mai rece decât un sloi de gheaţă. Fiica senatorului Forbes, descendenta directă a unuia dintre onorabilii imigranţi de pe „Mayflower”, nu uita că bunicii şi străbunicii soţului ei aveau o reputaţie echivocă. Puritană, cu principii de o impecabilă severitate, dezaproba eleganţa europeană a soţului ei, socotind-o efeminare.

Copiii lui Henry erau prea nevârstnici spre a-l înţelege. Cel mai mare, Warren, abia împlinise şapte ani. Iris nu ieşea din lumea păpuşilor. Ashley, prâslea, era mai afectuos, mai calin. Dar la ce sprijin moral se putea aştepta de la un copil de cinci ani?

Fraţii lui Henry erau prezumţioşi, trufaşi, ambiţioşi. Fiecare se considera superior şefului familiei.

Pe Henry îl muncea adeseori o întrebare fără răspuns. Cum de i se crease această reputaţie tristă? Studiase la Oxford. Obţinuse calificative strălucite. Încă de pe vremea când trăia tatăl său dirijase uzina de armament de la Cardiff, iar mai târziu, fabrica de pulberi de la New Schenectady. Îşi împlinise conştiincios misiunile. Sub conducerea sa „The First American Gunpowder and Gun Factory” cunoscuse o înflorire remarcabilă.

Familia nu-i iertase prima căsătorie. Se cutremurase din temelii dinastia Sunderland-Beauclair când Henry Sunderland, moştenitorul coroanei, se însurase cu Margaret Terrill, fiica minerului din Cardiff. Ce ruşinoasă mezalianţă! Ce condamnabilă derogare! Nu se lăsaseră până nu-l despărţiseră de Margaret, singura femeie care-l iubise cu adevărat. Tatăl lui, voluntarul Richard Sunderland, îl obligase să-şi dezmoştenească feciorul rezultat din prima căsătorie, sub cuvânt că legitimitatea acestuia era dubioasă. Henry nu găsise tăria a se răzvrăti. Suferinţele lui morale fuseseră însă cumplite…

Un servitor negru îi umplu iarăşi paharul cu şampanie.

Cupa de cristal, sfeşnicele de argint de pe masă, chipurile convivilor, ale servitorilor se vedeau prin pânza mişcătoare a unei ape care deforma jucăuş imaginile, lungindu-le sau lăţindu-le capricios.

O fărâmă de luciditate trase clopoţelul de alarmă. Henry îşi dădu brusc seama că dacă va mai sorbi şi această cupă de şampanie, nu va mai fi în stare să se scoale de pe scaun. Deşi elixirul cu bule de aur îl ispitea tantalic, se abţinu să întindă mâna. Cu un efort de voinţă îşi încorda puterile şi dădu să se ridice în picioare. Încheieturile îi erau însă moi, amorţite. Se propti cu palmele în masă şi făcu o nouă sforţare. Clătinându-se, izbuti să se desprindă de pe scaun. Când se văzu în picioare, zâmbi satisfăcut. Fusese mai tare decât vinul.

Odată cu el se ridicaseră şi ceilalţi oaspeţi. Ca la comandă. Acest semn exterior de respect era datorat simbolului pe care îl reprezenta şeful familiei, şi nicidecum persoanei acestuia.

Henry zâmbi cu răutate. Va şti el să îngenunche pe aceşti indivizi prezumţioşi, care-şi permiteau să joace în ham, ca nişte cai nărăvaşi. Îi va struni şi îi va conduce cu mână de fier.

Fără să le adreseze un cuvânt, sau cel puţin o înclinare din cap, se îndreptă spre uşa deschisă cu grabă de un servitor. Traversă împleticindu-se vasta sală de mâncare. Era încântat că nu avusese nevoie de sprijinul nimănui, spre a săvârşi această ispravă demnă de toată lauda…

Sam, primul valet, intră tiptil în imensul dormitor. Pielea îi era tot atât de neagră ca şi întunericul din încăpere. Printre buzele-i cărnoase, contractate de sforţarea continuă de a păşi fără zgomot, dinţii albi şi puternici se întrezăreau fosforescenţi, parcă împrumutând un fragment din strălucirea razei de soare strecurată printre draperiile grele de brocart, lăsate ca o cortină de teatru peste fereastra înaltă.

Sam dădu la o parte faldurile somptuoase, slobozind puhoiul de lumină. Totdeodată, descoperi priveliştea vastă a oceanului străbătut de vine violete. Două corăbii cu pânze, şi un remorcher cu zbaturi se târau alene pe învelişul apelor, lăsând în urmă dâre de spumă.

Sam trecu la scrinul Chippendale din dreapta căminului de marmură. Acţionă mecanismul unui ceas Louis XV împodobit cu lei de bronz, care începu să cânte un marş vesel militar.

În patul larg, cu baldachin de catifea roşie brodată cu aur, o mogâldeaţă acoperită cu o cuvertură subţire de mătase vişinie se răsuci, făcând să scârţâie somiera. Un căscat prelung, şi de sub cuvertură ieşi capul zbârlit, cu ochii cârpiţi de somn, al şefului dinastiei Sunderland-Beauclair, care clipi orbit de revărsarea aurie a razelor de soare.

Marşul săltăreţ şi antrenant se încheie cu un sunet de clopoţel.

Henry Sunderland se frecă îndelung cu pumnii la ochi. Deşteptarea matinală îi era îndeobşte penibilă. Indispoziţia lui căpăta însă proporţii de negru pesimism după nopţile pierdute în compania sticlelor de şampanie. În dimineaţa aceasta limba îi era coclită, capul greu ca o baniţă şi mădularele amorţite ca după un drum lung şi anevoios.

În vreme ce Sam prepara baia, intră un servitor negru, împingând atent un cărucior pe care trona o uriaşă tavă ele argint cu micul dejun. Henry îşi plimbă privirile scârbite asupra feliilor subţiri de şuncă, asupra muşchiului fraged, în sânge, cu garnitură de caise zaharate, asupra cârnaţilor de porc, arămii şi parfumaţi, asupra brânzeturilor asortate, prezentate după moda europeană, asupra biscuiţilor cu unt şi miere, asupra ouălor albe ca bilele de biliard.

— Ia-le de aici! porunci el, străduindu-se să îşi astâmpere greaţa. Ia-le mai repede! Să nu le mai văd!

Servitorul negru retrase brusc tava, rostogolind îngrijorat ochii.

— Un *scotch* dublu, fără apă şi o cafea neagră! Amară! Foarte amară! Să-mi taie greaţa, adăugă Henry, luându-şi privirile de la tava care-i întorcea pe dos măruntaiele.

Servitorul negru execută porunca.

Henry se dădu jos din pat. Cămaşa lungă de olandă, cu falduri bogate, amintea o rasă de călugăr dominican. Îmbrăcă un halat. În vreme ce îşi înnoda cordonul cu ciucuri de fir, trecu în faţa oglinzii. Îşi examină ochii cercănaţi, cu evantaiul de riduri ce se pierdeau pe podişul obrajilor înăspriţi de peria măruntă a bărbii crescute peste noapte. Faţa-i suptă, disproporţionat de lungă, cu pomeţii proeminenţi, nasul cârn, cu nări largi, bărbia osoasă, pielea gălbuie ca pergamentul, lipită de fălcile puternic reliefate, îi subliniau asemănarea cu un cap de mort, asemănare care se accentua odată cu trecerea anilor. Henry era dezgustat de urâţenia sa. Bău whiskyul pe nerăsuflate, apoi sorbi cafeaua fierbinte, care-i limpezi gândurile, şi-i izgoni greaţa.

Majordomul apăru, ţinând pe braţ un prosop lung şi pufos.

— Baia e gata, Sir.

Henry îşi cercetă încă o dată barba reflectată în oglindă. Târându-şi papucii, se îndreptă spre camera de baie.

O încăpere cu o astfel de destinaţie era o raritate în Lumea Nouă. Folosirea băii era permisă doar cu recomandarea medicului. Numai în casele foarte luxoase se mai găseau căzi de metal sau de marmură, mai mult pentru decor. Henry fusese educat în Europa. Acolo căpătase deprinderea să facă baie de două ori pe săptămână. Apa caldă îi destindea corpul şi nervii, ajutându-l să uite pentru câteva momente grijile cotidiene.

Camera de baie, creată de un arhitect format în Europa, era o copie stilizată a unei terme. Pereţii de marmură verde, pilaştrii şi colonetele de marmură albă, pardoseala de mozaic cu motive greceşti se armonizau cu bazinul de marmură trandafirie, flancat de trepieduri destinate mirodeniilor.

Henry nu folosea bazinul, iar în trepieduri nu ardeau niciodată mirodenii. Se spăla într-o cadă largă, cu doage de stejar lustruit, în care se cufunda cu voluptate până la gât. De data aceasta îşi muie precaut degetele în apa caldă. Clătină din cap satisfăcut. Îşi concedie servitorii – căci nu concepea să rămână gol în faţa lor – apoi îşi lepădă halatul, cămaşa de noapte, şi intră în cadă. Aproape o jumătate de oră se bălăci în baia moleşitoare. Într-un rând aţipi. Se trezi numai în clipa în care, cufundându-se pe nesimţite, ajunse cu gura la nivelul apei. Se săpuni, se spălă, cu sârg şi, înviorat, ieşi din cadă. Se şterse cu prosopul până când i se înroşi pielea. Îşi trase halatul pe mâneci şi se înapoie în dormitor.

Sam îl bărbieri după toate regulile artei, stropindu-i apoi obrazul cu paciuli, apă de colonie la modă. Restul toaletei continuă potrivit ritualului. Henry îşi puse direct pe piele o flanelă roşie – pe care orice bărbat elegant se simţea obligat să o poarte – iar pe deasupra o cămaşă de olandă fină, cu jabou şi manşete de dantelă. Peste indispensabilii de aceeaşi culoare cu flanela, îşi trase o pereche de pantaloni culoarea oului de raţă, bine strânşi pe picior şi cu *sous-pied*-uri negre. Pantofii de lac aveau catarame de argint. Înnodarea cravatei – o fâşie lată şi lungă de mătase neagră, care se înfăşura de câteva ori în jurul grumazului, înecându-l în falduri măiestrite – durǎ aproape un sfert de oră. Era cea mai complicată şi laborioasă operaţie. O jiletcă *chamois* şi o redingotă *ciel serein* îi desăvârşi înfăţişarea de *dandy*. Henry nu uitase lecţiile de eleganţă

vestimentară pe care i le predase cu preţiozitate Beau Brummell, fostul său coleg de la Eton şi Oxford.

În clipa în care se privi pentru ultima oară în oglindă, ceasul Louis XV sună de nouă ori din clopoţel.

Vioi, cu capul sus, Henry ieşi din dormitor. Străbătu coridorul larg, împodobit cu statui şi tablouri, şi se îndreptă spre salonul coloanelor de malahit în care familia sa lua în fiecare dimineaţă micul dejun. Henry prefera să i se servească la pat micul dejun.

Soţia sa, Susan, o fire autoritară, care îşi făcuse din protocol a doua religie, reuşise să-şi convingă bărbatul că micul dejun era unul din momentele solemne ale zilei, la care întreaga familie avea obligaţia să facă act de prezenţă.

Pe măsură ce se apropia de salonul coloanelor de malahit, buna lui dispoziţie se topea ca zăpada la soare. Fruntea i se înnoura, ochii căpătau scăpărări aspre, spinarea i se arcuia, ca la motanii puşi pe harţă.

Henry intră în salon. Soţia şi copiii îl aşteptau fără să se fi atins de mâncare. Dacă-l vedea adâncit în gânduri, Susan se abţinea să-l cicălească. Experienţa îl învăţase pe Henry să adopte pentru circumstanţă un aer preocupat, posomorât, care să-l ferească de cicălelile soţiei.

Căpşoarele celor trei copii se proiectau pe fundalul ferestrei englezeşti ce dădea spre grădină. În capul mesei, Susan stătea ţeapănă, cu mâinile în poală şi cu privirile mohorâte aţintite spre uşă. Rochia ei neagră era închisă până la gât. Mânecile lungi nu lăsau să se vadă decât degetele subţiri şi jumătate din dosul palmei. Părul lins, despărţit la mijloc de o cărare, cădea de o parte şi de alta a feţei într-o coafură ce amintea urechile unui *setter*. Nasul drept, obrajii palizi, nefardaţi, buzele subţiri accentuau expresia aspră a ochilor. Eleganţa lui Henry contrasta cu austeritatea voluntară a soţiei.

Susan Sunderland avea în dreapta pe Mary-Iris, o fetiţă de şase ani, blondă, drăguţă. Băieţii – Warren în vârstă de şapte ani şi Ashley care abia împlinise cinci – stăteau *vis-à-vis* de Iris.

— Bună dimineaţa! rosti Henry sec, aşezându-se pe scaunul său de la celălalt capăt al mesei.

Susan răspunse abia mişcând din buze. Copiii rostiră în cor un bună dimineaţa cristalin, ca un terţet de clopoţei, apoi începură să guste fără entuziasm din feliile de şuncă servite în farfurii de Saxa. Susan nu se atinse de mâncare.

Potrivit ritualului, Henry sorbi câteva înghiţituri de ceai, apoi dădu să se ridice de la masă.

— Aş vrea să-ţi vorbesc, rosti Susan, oprindu-l cu un gest.

— Regret. Astăzi îmi este imposibil. Am un program foarte încărcat.

Susan îşi strânse buzele, apoi replică înciudată:

— Niciodată nu ai timp să stai de vorbă cu mine.

— Despre ce să vorbim? În domeniul tău nu mă amestec. Activitatea mea profesională nu cred că te interesează.

Susan aruncă o privire jenată asupra servitorilor care se aferau în jurul mesei, apoi începu să vorbească franţuzeşte.

— Am avea de discutat şi despre alte subiecte, Henry. Despre noi, de pildă, spuse ea.

— Mai toţi servitorii noştri ştiu franţuzeşte, replică el ironic. Precauţiunile dumitale sunt inutile. Probabil că ai să-mi spui iarăşi ceva dezagreabil.

— Mă sileşti.

— Sunt deprins cu această manieră. Nu mă amuză.

— Nici pe mine nu m-a amuzat comportarea ta de aseară. Te-ai îmbătat. Te-ai făcut de râs. Când te-ai ridicat de la masă, te clătinai ca un plop bătut de furtună.

— Ce comparaţie poetică! Trebuia să te faci scriitoare, Susan.

— Ironiile nu mă dezarmează. Mă îndârjesc. Glasul ei, reţinut până atunci la un diapazon moderat, se înăspri. Îţi atrag atenţia pentru ultima oară, Henry Sunderland. Îndreaptă-te înainte de a fi prea târziu. Prin felul tău de a te purta îţi dezonorezi numele şi familia.

Henry se învineţi de furie. Vru să riposteze, dar se abţinu. Se ridică brusc de pe scaun, trânti şervetul pe masă şi ieşi vijelios pe uşa larg deschisă de majordom.

Cu mâinile la spate, Henry stătea în faţa ferestrei deschise şi urmărea cu priviri absente circulaţia de pe Wall Street. Lumea pestriţă, gălăgioasă, care umbla grăbită în susul şi în josul străzii, huruitul trăsurilor, strigătele răguşite ale vânzătorilor de ziare se învârteau într-un vacarm care nu reuşea să-l distragă din gândurile sale.

În încăperea imensă ce-i servea drept cabinet de lucru, domnea o răcoare plăcută. În dreptul biroului Empire, împodobit cu alămuri strălucitoare, Bert Lawson, secretarul de serviciu, stătea în picioare

şi citea dintr-un carnet cotele Bursei din ziua precedentă. Glasul lui egal, monoton, ajungea la urechea lui Henry sub forma unui murmur indistinct. Deşi îşi dădea seama că nu e ascultat, secretarul continua să psalmodieze:

— New York Bank 125. Manhattan 117¾. Merchants Bank 107½. Union Bank 103. Bank of America 105. Louisiana 91. Bonuri de tezaur 4¼. Mutual 100…

Gândurile lui Henry fugeau la Susan, care-l umilise în faţa servitorilor şi prin asociaţie de idei la banchetul din ajun. Băuse mai mult decât s-ar fi cuvenit. Avea însă o scuză. Susan făcea ca recepţiile oferite la Sunderland House să fie de o monotonie exasperantă. Se serveau cele mai somptuoase meniuri şi cele mai scumpe vinuri. Atmosfera se menţinea însă atât de îngheţată, încât un ziarist cu imaginaţie le asemuise cu nişte „agape mortuare”.

Deodată, Henry înregistră automat tăcerea din birou. Lawson încetase să mai citească. Se întoarse brusc spre secretar.

— Ai terminat, Lawson?

— Da, sir.

— Mulţumesc.

Se îndreptă spre masa de lucru. Se simţea vinovat că nu urmărise cotele Bursei. Tatăl său n-ar fi săvârşit o asemenea greşeală.

— Lawson. Ce cotă spui că au acţiunile noastre? întrebă el, încercând să-şi repare neglijenţa.

Secretarul reciti:

— Manhattan Bank 117¾.

Henry se aşeză în fotoliu.

— Hm! Tendinţa?

— În scădere, Sir.

— Rău. Foarte rău! Explodă fără veste. Sunt înconjurat de incapabili. Nimeni nu-şi face datoria. Nimeni! Nimeni!

Izbi cu pumnul în masă, spre stupefacţia secretarului.

Deodată, privirile îi căzură asupra portretului în ulei al tatălui său, care-l privea de sus, încruntat, a mustrare. Inima i se strânse ca şi când Richard Sunderland s-ar fi materializat în preajma sa. Se încordă, de parcă ar fi vrut să sfarme lanţurile închipuite, ce-i încătuşau fiinţa. Omul acesta, care-l terorizase o viaţă întreagă, îl urmărea şi de dincolo de mormânt.

— Lawson, tabloul acesta să fie mutat în sala de consiliu.

Secretarul îşi ascunse mirarea.

— Prea bine, Sir.

Henry se îndreptă spre dulapul în care-şi ţinea băuturile. Fără să ţină seama de prezenţa scribului, scoase o sticlă de whisky. Îşi umplu un pahar şi îl dădu peste cap.

— Lawson, ce acţiuni au înregistrat creşteri?

— Merchants, Louisiana şi Goldberger and Sunderland.

— Goldberger and Sunderland? Ce firmă mai e şi aceasta? întrebă Henry încreţind din sprâncene.

— Bătrânul Isaac Goldberger şi-a asociat ginerele la conducerea băncii.

Henry se abţinu a face comentarii. Îl indispunea ascensiunea acestui văr, a acestei rude sărace care-şi permitea să asocieze numele Sunderlandzilor cu numele unui bancher originar din ghetourile poloneze.

— Trimite-l pe Morrison la mine, porunci el.

— Îndată, Sir.

Secretarul ieşi.

Rămas singur, Henry îşi mai umplu un pahar. Tensiunea sa nervoasă creştea ori de câte ori trebuia să stea de vorbă cu directorul Băncii Manhattan. În faţa acestui vechi colaborator al tatălui său, se simţea mărunt, neînsemnat. O singură soluţie ar fi lichidat complexul acesta de inferioritate – concedierea lui Morrison. Dar o asemenea hotărâre nu se ia peste noapte. Morrison era singurul om capabil să dirijeze complicatele resorturi ale băncii. Noul stăpân al Casei Sunderland trebuia să se familiarizeze cu sforăriile financiare înainte de a se elibera de tutelă. De multă vreme plănuia o epurare a cadrelor conducerii. Voia să promoveze elemente noi, devotate lui, pe care să se sprijine în eventualitatea unui conflict deschis cu fraţii săi. Conflict care se profila la orizont.

Calm, sigur de sine, Wilbur Morrison intră în birou. Salută cu o înclinare a capului.

— Bună dimineaţa, Mr. Sunderland.

Părul lui alb, expresia gravă, aproape tristă, a ochilor, gesturile molcome, îi dădeau o înfăţişare care inspira încredere. Directorul Băncii Manhattan personifica eficienţa.

Henry remarcă şi de data aceasta că Morrison nu i se adresa cu formula: „Sir”.

— Ia loc, Mr. Morrison.

— Mulţumesc.

Directorul se aşeză greoi pe un scaun.

Henry rămase în picioare.

— Ştiţi ceva în legătură cu constituirea asociaţiei Goldberger and Sunderland?

— Am fost informat acum câteva zile. Samuel Sunderland face carieră frumoasă.

— Nu acest lucru mă interesează, replică el sec. Mă supără prezenţa numelui Sunderland pe o firmă străină de Casa noastră.

— Mă tem că în privinţa aceasta nu este nimic de făcut. Mr. Samuel Sunderland nu poate fi împiedicat să-şi înscrie numele pe o firmă comercială.

— Luaţi legătura cu Sanders. Va găsi, sper, o soluţie.

— Mă îndoiesc...

Fruntea lui Henry se întuneca treptat. În drumul său întâlnea numai piedici. Dacă Sanders nu va fi în stare să rezolve această problemă, va apela la serviciile altor avocaţi. Şi Sanders îmbătrânise. Trebuia să cedeze locul său tinerilor.

Morrison se ridică de pe scaun.

— Mai aveţi nevoie de mine?

— Da. N-am terminat. Referitor la creditele solicitate de şantierele noastre navale de la Long Island... Am studiat memoriul. Răspunsul meu este negativ.

Surprindere pe chipul lui Morrison.

— Refuzaţi creditele? Tatăl dumneavoastră le fixase pentru acest an.

Henry se înroşi de mânie.

— Invocaţi necontenit numele acestui om. Renunţaţi. Este o formulă perimată. Oricine poate să greşească. Şi părintele meu a greşit când a acceptat să investească opt sute de mii de dolari în construcţia unor nave cu aburi.

— Viitorul este al navelor cu aburi. Pe Hudson, pe Mississippi, pe Marile Lacuri, vasele cu zbaturi au început să circule cu regularitate.

— Navigaţia fluvială nu mă interesează, replică Henry cu dispreţ. *C’est du menu frétin*.

Morrison nu se dădu înfrânt.

— Nava cu roţi şi zbaturi „Savannah” a străbătut Oceanul Atlantic.

— Sunt bine informat asupra acestei călătorii, Mr. Morrison. „Savannah” a mers cu aburi numai nouăzeci şi nouă de ore. Restul de cinci sute zece ore le-a parcurs cu vele. Hm! Circ!

— Unii oameni se luptă să-şi asigure monopolul acestor numere de circ. Livingstone, Fulton, Howard, Roosevelt…

Henry făcu un gest de nepăsare.

— Utopişti!… Nimeni nu-i poate împiedica să meargă la ruină… Rămâne hotărât. Retrageţi creditele.

Descurajat, Morrison lăsă braţele să-i cadă.

— În definitiv dumneavoastră decideţi. Dacă flota noastră comercială va rămâne în urmă…

— Îmi asum responsabilitatea. Nu vă mai reţin, Mr. Morrison.

Directorul Băncii Manhattan ieşi scârbit.

După această discuţie, hotărârea lui Henry de a-l concedia deveni şi mai fermă. Îşi sună secretarul.

— Mulţi solicitanţi pe ziua de azi, Lawson?

— Treizeci şi opt de persoane, Sir.

Scoase din mapa de sub braţ o listă pe care o prezentă patronului. Henry o parcurse distrat. Se opri la un nume cu rezonanţe spaniole.

— Garcia Albornoz, marchiz de Mondéjar, citi el – intrigat. Cine mai e şi acesta?

— A sosit ieri din Europa. Pretinde a fi purtătorul unui important mesaj pentru dumneavoastră, Sir.

Lui Henry nu-i plăcea să primească personalităţi de prim-plan. Îl intimidau. S-ar fi eliberat de această corvoadă, însă nu se încumeta s-o încredinţeze altcuiva. Spre deosebire de tatăl său, care se pricepea să-şi aleagă şi să-şi fasoneze oamenii, creând instrumente docile şi de încredere, Henry nu avea curajul să se bizuie pe nici unul din colaboratori.

— Pofteşte pe marchizul de Mondéjar.

— Înaintea vicepreşedintelui Băncii Statelor Unite? De o jumătate de oră aşteaptă să fie primit, exclamă Lawson, uluit de această răsturnare a ordinei audienţelor.

În concepţia sa, reprezentanţii primei instituţii bancare din ţară trebuiau să se bucure de anumite privilegii.

Şi Henry se temu să nu facă o gafă. Poate că Lawson avea dreptate. Ardea însă de curiozitate să intre în posesia mesajului adus de Mondéjar. Presimţea că acest emisar era într-adevăr purtătorul unor veşti de mare însemnătate.

— Introdu-l pe marchiz prin sala de consiliu. Să nu fie observat de nimeni.

Trecu lângă fereastră. Voia să fie găsit stând în picioare. Va evita

să se ridice de pe scaun în întâmpinarea noului-venit. De ce nu era şi el înzestrat cu acea calmă şi condescendentă eleganţă cu care părintele său îşi primea vizitatorii de seamă?

Don Garcia de Albornoz, marchiz de Mondéjar, intră cu pas elastic, de curtean priceput să străbată tăcut şi cu aplomb saloanele palatelor regale. Cu gesturi rotunde, marchizul salută. Deşi părea trecut de cincizeci de ani, era subţire ca un efeb şi cochet ca un prim amorez.

Henry îl pofti să ia loc pe un scaun, apoi trecu la biroul său.

După ce Lawson se retrase, impresionat de prestanţa străinului, acesta scoase din buzunarul dinăuntru al hainei un sul de hârtie pe care-l încredinţă gazdei.

— Scrisorile mele de acreditare, semnate de Majestatea sa Fernando al II-lea, regele Spaniei, rosti el cu gravitate.

Henry desfăcu sulul. În câteva rânduri autografe, regele îi aducea la cunoştinţă că purtătorul acestui mesaj, emisarul său personal, îi va transmite prin viu grai doleanţele sale.

Henry avea mare respect pentru instituţia monarhică. Respect insuflat în şcolile din Anglia. Ridică privirile asupra spaniolului.

— Vă ascult.

Sprijinindu-şi coatele de braţele fotoliului, marchizul îşi împreună mâinile subţiri, striate de vine aparente. Un imens smarald, gravat cu blazonul casei de Mondéjar, strălucea pe inelarul stâng.

Intră de-a dreptul în subiect.

— Majestatea Sa este nemulţumită de chipul în care Casa Sunderland se achită de obligaţiile ce-i revin, potrivit convenţiei încheiate între Coroana Spaniei şi regretatul dumneavoastră părinte.

Neliniştit, Henry îşi muşcă buzele. Regele Fernando intenţiona să denunţe tratatul comercial semnat de regele Carlos al IV-lea şi de Richard Sunderland-Beauclair?

Tratatul acesta contribuise în largă măsură la ascensiunea Casei Sunderland.

— Potrivit prevederilor convenţiei, continuă marchizul, Casa dumneavoastră a obţinut concesionarea exploatării minelor de metale preţioase din coloniile noastre, situate în cele două Americi, în schimbul unor obligaţii precise. Or, aceste obligaţii nu sunt executate de Casa dumneavoastră. În ultimul an n-au sosit la Madrid decât două transporturi de câte două milioane de piaştri mexicani şi un singur transport de aur din viceregatul Perului.

Lui Henry i se umeziră palmele. Încerca aceeaşi senzaţie de nelinişte şi ruşine, ca la un examen la care n-ar fi ştiut să răspundă.

— Un moment, vă rog.

Îşi sună secretarul.

— Lawson, cheamă pe Mr. Leslie Clinton.

După plecarea secretarului, se adresă emisarului spaniol.

— Vom lămuri imediat această chestiune, *Señor Marqués*.

Mondéjar înclină din cap în semn de asentiment. Rămase apoi nemişcat pe scaunul său, asemenea unei zeităţi severe.

Leslie Clinton apăru după câteva minute, care îi păruseră lui Henry penibil de lungi.

— *Señor Marqués*, îmi permiteţi să vă prezint pe Mr. Leslie Clinton, consilierul meu pentru afacerile americane.

Mondéjar înclină iarăşi din cap.

— Clinton, reluă Henry Sunderland, te rog să-mi explici cauzele întârzierii livrărilor de monedă şi lingouri către Spania. Casa noastră şi-a asumat obligaţii care trebuie onorate...

Leslie Clinton ridică din umeri.

— În limita posibilităţilor, Sir. *Señor Marqués* nu cunoaşte probabil situaţia coloniilor spaniole din cele două Americi.

Se întoarse către Mondéjar.

— Reprezentanţii dumneavoastră din Lima, Bogota, Caracas şi Mexico nu v-au raportat cât este de precară autoritatea Coroanei spaniole în această emisferă?

Marchizul făcu un gest de nerăbdare.

— Am venit aici să pun întrebări, nu să fiu întrebat.

Lui Henry nu-i plăcu tonul emisarului spaniol. Dar nu reacţionă.

Leslie Clinton aruncă o privire întrebătoare patronului său. Faţă de tăcerea acestuia se resemnă să înfrunte singur privirile inchizitoriale ale marchizului.

— Potrivit convenţiei încheiate între Coroana Spaniei şi Casa noastră, ne revenea obligaţia să asigurăm exploatarea minelor de aur şi argint din coloniile dumneavoastră americane, precum şi transportul în Spania al metalelor nobile rezultate din această exploatare.

— Şi? întrebă monosilabic marchizul.

— Prin aceeaşi convenţie, Coroana Spaniolă îşi lua obligaţia să creeze Casei noastre condiţii optime pentru îndeplinirea sarcinilor ce ne revin. Cu alte cuvinte să garanteze pe continent securitatea minelor, a depozitelor, a drumurilor de acces, a transporturilor... În

realitate, autoritatea Metropolei asupra coloniilor suferă o eclipsă care ne pune în imposibilitate de a ne continua misiunea. Ştiţi, cred, că Venezuela şi Noua Grenadă sunt în plin război civil. Generalul Simon Bolivar s-a proclamat preşedinte al Marii Columbii. Colonelul José de San Martin şi aventurierul Bernardo O'Higgins au izgonit trupele spaniole din Chile. Armatele braziliene au năvălit în Banda Oriental. Se pare că militarii au pus mâna pe putere la Buenos Aires. În Mexico, viceregele Juan O'Donaju este asediat în Vera Cruz de forţele revoluţionare dirijate de Augustin Iturbide, de Guerrero şi de Carlos Bustamante. În aceste condiţii nu e de mirare că ne-am încetat activitatea. Nu aşteptaţi, cred, să vă facem ordine în colonii. Casa Sunderland nu poate săvârşi minuni. Generalii dumneavoastră să restaureze mai întâi autoritatea Coroanei în teritoriile de peste mări.

Pe chipul marchizului de Mondéjar se aşternu o expresie de mândrie rănită.

— Coroana Spaniei ştie ce are de făcut, replică el. Teritoriile căzute în mâinile revoluţionarilor vor reveni în curând sub autoritatea Metropolei. Nu mai este un secret pentru nimeni faptul că Sfânta Alianţă studiază planul unei intervenţii militare în cele două Americi. Spiritul revoluţionar din această emisferă trebuie înăbuşit în sânge. Sunt însă şi colonii rămase sub autoritatea Spaniei.

— Întinderea acestor teritorii este neglijabilă, *Señor Marqués*, replică Leslie Clinton. Ar trebui să faceţi o inspecţie la faţa locului. Poate că în felul acesta, Majestatea Sa regele Spaniei va fi informat mai exact asupra întinderii dezastrului.

— Folosiţi un cuvânt tare, *Señor* Clinton.

— Oglindeşte, din nefericire, realitatea, *Señor Marqués*. Generalii dumneavoastră n-au mai salvat nimic. Aurul şi argintul au căzut în puterea revoluţionarilor. Faţă de această situaţie suntem cu mâinile legate. Rolul nostru s-a încheiat.

Marchizul se sculă brusc de pe scaun.

— Mă lăsaţi să mă înapoiez cu mâinile goale în Spania?

— *Ex nihilo nihil, Señor Marqués*, replică liniştit Clinton.

Mondéjar îşi ridică mâinile, apoi le lăsă să cadă de-a lungul corpului în semn de neputinţă. Se apropie de biroul lui Henry.

— Trebuie să faceţi ceva pentru Spania, *Señor* Sunderland. Eventual un împrumut.

Marchizul se dezumflase ca un balon spart. Trufia lui de la

începutul vizitei lăsase locul unei agitaţii caracteristice latinilor.

— La ora actuală posibilităţile noastre sunt oarecum reduse, declară Henry cu regret în glas.

— Părintele dumneavoastră a acordat împrumuturi importante Franţei, Austriei, Angliei, Prusiei, Danemarcei, susţinu Mondéjar.

— A împrumutat şi Spaniei, completă Leslie Clinton. Împrumutul n-a fost restituit nici până azi.

Cu un efort, marchizul îşi recâştigă calmul. Adoptă o poză demnă.

— Constat cu tot regretul că zvonurile, care circulă la Paris şi la Viena în legătură cu simpatiile prorevoluţionare ale Casei dumneavoastră, nu sunt lipsite de temei. Atitudinea dumneavoastră faţă de Spania ilustrează această tendinţă.

Iritat, Henry se ridică la rândul său în picioare.

— Contest o astfel de atitudine, rosti el cu emfază. Casa noastră şi-a dovedit prietenia faţă de Sfânta Alianţă. Chiar şi dumneavoastră, *Señor Marqués*, aţi menţionat o serie de împrumuturi acordate Imperiului Austriac, Angliei şi Prusiei.

— Aţi acordat împrumuturi şi Franţei napoleoniene, replică Mondéjar.

— În acea epocă, *Señor Marqués*, Spania era aliata Franţei, ripostă suav Leslie Clinton.

Marchizul nu catadicsi să arunce o privire spre consilierul afacerilor americane. Se adresă tot lui Henry.

— Regretatul dumneavoastră părinte a fost un bun prieten al Spaniei. Îmi pare rău că nu pot spune acelaşi lucru despre fiul său.

Henry simţi că i se urcă sângele în cap. I se aducea iarăşi aminte de fondatorul dinastiei Sunderland? Era exasperat. Replică aspru.

— Nu am arătat niciodată duşmănie Coroanei Spaniole. Dimpotrivă. Este suficient să menţionez că fratele meu, Robert, a primit titlul de *grande* de Spania, pentru serviciile aduse regelui Carlos al IV-lea şi dinastiei de Bourbon.

— Aceasta nu l-a împiedicat pe celălalt frate al dumneavoastră, Charles, să uneltească împotriva Spaniei şi să sprijine efectiv forţele revoluţionare din Mexico.

— Faceţi o afirmaţie riscantă, *Señor Marqués*, rosti sec Henry.

Mondéjar zâmbi cu ironie.

— Dispunem de dovezi potrivit cărora *Señor* Charles Sunderland a stipendiat pe duşmanii Spaniei. Vă ţin la dispoziţie documentele respective.

Se înclină protocolar.

— V-am reţinut îndeajuns, *Señor*. Înainte de a mă retrage, vă rog să reflectaţi serios asupra consecinţelor neplăcute care ar decurge pentru Casa Sunderland în cazul continuării politicii dumneavoastră inamicale faţă de Spania…

— Este un ultimatum, *Señor Marqués?*

— Avertismente cu această denumire se dau numai între state suverane, *Señor*. Casa Sunderland este o întreprindere comercială. „Punere în întârziere” ar fi un termen mai potrivit.

Don Garcia Albornoz, marchiz de Mondéjar, salută pentru ultima oară, apoi se îndreptă spre uşă, fără a aştepta să fie condus.

Henry îşi încleştă pumnii. Îl sugruma mânia. Niciun emisar al unei mari puteri n-ar fi îndrăznit să vorbească pe acest ton lui Richard Sunderland. Şi pe el îl umilea un marchiz oarecare, trimisul celui mai prăpădit rege din Europa Occidentală. Şi încă în prezenţa lui Leslie Clinton, acest subaltern care-l subestima.

— Poţi să pleci, Clinton, spuse el. Vom mai discuta, despre problema spaniolă. Să-mi pregăteşti un dosar complet în legătură cu posibilităţile noastre de ajutorare a Spaniei.

— Prea bine, Sir.

Clinton ieşi, încrucişându-se în prag cu Lawson, care răspundea la sunetul de clopoţei al patronului.

— Sir? întrebă deferent secretarul.

— Să intre vicepreşedintele Băncii Statelor Unite, zise Henry, străduindu-se să-şi stăpânească nervii surescitaţi. Un moment. Ia notă! Fratele meu Charles să se prezinte de urgenţă la New York. După câte ştiu, s-a înapoiat din Mexico.

— Acum zece zile se afla la Baton Rouge, Sir.

— Perfect. Trimite după el un curier. Încă ceva, Lawson. Când trebuie să sosească Mr. Lafont de la Baltimore?

— Mâine, Sir.

— Îndată ce soseşte să ia legătura cu mine.

— Am înţeles, Sir.

Charles Sunderland execută dispoziţia fratelui său, dar fără mare grabă. Se afla la Natchez când îl ajunse din urmă comunicarea lui Lawson. Sosise tocmai de la Baton Rouge, unde achiziţionase o întreagă stradă din cartierul de afaceri al oraşului. La Natchez zăbovi două săptămâni. Abia atunci plecă spre New York.

Într-o dimineaţă, aproape de ora prânzului, îşi făcu apariţia la

Banca Manhattan. Nu-şi anunţase în prealabil sosirea. Intră degajat în biroul lui Henry, salută cu un *How are you*, morfolit în colţul gurii, apoi se răsturnă picior peste picior într-un fotoliu. La treizeci şi şapte de ani, ultimul fiu al Opheliei Sunderland arăta ca o gorilă îmbrăcată în haine croite după ultimul jurnal. Torsul masiv, braţele musculoase, neobişnuit de lungi, picioarele puternice, scurte şi curbate, capul rotund, acoperit de o chică roşie foc şi înfipt în grumazul scurt şi gros, ochii şireţi, foarte vioi, cu gene dese, nasul turtit şi strâmb, deformat de pe urma unei încăierări homerice într-o cârciumă din Vera Cruz, îi dădeau înfăţişarea unui grotesc bufon de curte.

Ultrarafinatul Henry se uită cu o repulsie abia deghizată la acest ciudat exemplar uman, care nu semăna cu niciunul din fraţii săi.

— Deşi aveam enorm de lucru, am răspuns la chemarea ta, zise Charles, frecându-şi bărbia.

Ochii lui oglindeau o batjocură care nu plăcu lui Henry.

— Regret că trebuie să te dojenesc, Charles.

— Să mă dojeneşti? Poftim, nu te jena. Eşti şeful familiei. Săpuneşte-mă.

Henry simţi că-l zgândăre mânia. Desconsiderarea aceasta era de-a dreptul insultătoare.

— Charles, subminezi una din cele mai frumoase realizări ale tatălui meu, începu el grav.

— Oho, subminez!... Ce cuvinte mari. Şi, mă rog, ce operă subminez?

— Convenţia încheiată între tata şi Coroana Spaniolă.

— Respectul tău pentru tata mă înduioşează, replică teatral Charles. Dă-mi voie să-mi scot batista. M-ai emoţionat până la lacrimi.

Henry îi ignoră ironia.

— Îţi vorbesc cu toată seriozitatea, Charles.

— Mă rog, mă rog. Acuzaţiile sunt totuşi vagi. Fii mai precis.

— Acum două săptămâni am primit vizita marchizului de Mondéjar, emisarul regelui Spaniei.

— Simandicoasă vizită! Ei, şi?

— Regele Fernando m-a prevenit că va anula convenţia dacă mai continuăm politica noastră de duplicitate. La început am rămas foarte surprins, fiindcă nu mă ştiam vinovat cu nimic. Mai târziu însă, m-am dumirit. Acuzaţia nu mi se putea aduce în niciun caz mie. Sufeream însă indirect consecinţele politicii de duplicitate

dusă de tine.

— Duplicitate faţă de cine?

— Încurajezi pe duşmanii Spaniei. Subvenţionezi pe rebelii din Mexic şi din America de Sud.

Gura lui Charles se strâmbă într-un zâmbet vesel.

— Şi ce ţi-a mai spus emisarul Majestăţii Sale?

— Că pe anul în curs n-ai trimis decât două transporturi de piaştri şi un transport de lingouri de aur.

— Adevărat. Regret că le-am trimis. Sunt, de altfel, şi ultimele.

Henry se încruntă.

— Ţi-ai pierdut minţile!

Charles izbucni în râs.

— Nu te mai uita atât de urât la mine, că mă sperii. Ai o mutră de cotoi înfuriat.

— Charles, nu-ţi îngădui… rosti Henry gâtuit de mânie.

— Da, da. Sunt ultimele transporturi, repetă fratele său după ce-şi stăpâni, în sfârşit, hohotele de râs. Coloniile spaniole, cu excepţia Cubei, nu mai există decât pe hârtie. Sunt surprins că nu eşti încă informat de acest lucru. Consilierii tăi ce fac? Dorm?

Henry se feri să declare că, Leslie Clinton îl prevenise, prezentându-i un foarte amplu raport asupra situaţiei complicate din coloniile Spaniei.

— Regele Spaniei ne-a ameninţat…

— Dragul meu Henry, mă sinchisesc tot atât de mult de ameninţările regelui Spaniei ca şi de blestemele unui moşneag senil.

— Sfânta Alianţă pregăteşte o expediţie de pedepsire împotriva răsculaţilor…

— Şi cu ce îşi va transporta soldaţii? Cu flota spaniolă, care nu mai e decât o caricatură a Invincibilei Armada de odinioară? Cu flota militară franceză, care de la Trafalgar încoace a trecut în rândul fantomelor? Sau poate cu flota Imperiului Austriac, care ar încăpea cu vas-amiral cu tot în bazinul parcului meu de la New Orleans. Să fim serioşi, Henry. Anglia, unica mare putere navală la ora actuală, nu va participa niciodată la o astfel de expediţie. O ştii de altfel şi tu.

Henry îl privea cu milă. Cât de limitat era şi omul acesta, reflectă el. Pentru că făcuse puţină treabă în Mexico, în epoca răscoalei lui Iriarte, îşi dădea acum aere de mare cunoscător al problemelor America Latine… *Sancta simplicitas*…

— Charles, uiţi un singur lucru, interveni el. Interesele Casei Sunderland nu se rezumă la cele două Americi. Aş spune chiar că centrul de greutate al afacerilor noastre s-a deplasat în Europa. Nu putem deci ignora Sfânta Alianţă, care la ora aceasta dirijează destinele Lumii Vechi.

Charles făcu un gest de nepăsare.

— La Viena, Robert, „diplomatul familiei”, va şti să se descurce şi singur. Cât priveşte Gerald, puţin îmi pasă dacă Sfânta Alianţă îi va pune beţe în roate la Paris.

— Judecata ta e simplistă, Charles. Capitalurile noastre angajate în Europa…

— Lasă predicile, Henry. Mă obosesc, exclamă fratele său, ridicându-se vioi de pe scaun.

Se întinse de îi pârâiră oasele, se lăsă uşor pe vine, asemenea unui cavalerist ce-şi verifică elasticitatea tendoanelor şi a încheieturilor, apoi se îndreptă spre uşă.

— Am plecat. Mai am şi alte treburi. N-am mai fost la New York de la moartea tatei.

Se opri cu mâna pe clanţă.

— Ai putea să mă inviţi diseară la cină. Se spune că dineurile de la Sunderland House n-au seamăn. Sau ţi-e frică de Susan, rosti el cu făţişă ironie. Ştiu că nu mă poate suferi. De altfel mâine scapi de mine. Mă înapoiez la New Orleans.

Henry îşi încleştă fălcile. Nu-l putea lăsa să plece înainte de a-l convinge să-şi schimbe politica faţă de Spania. Dacă ar fi trăit tatăl său, ar fi fost de ajuns să se încrunte ca Charles să intre în pământ. Pe când azi…

— Charles, diseară la opt, te aştept la cină.

— Eşti sigur că Susan n-o să mă dea afară?

— Susan este o „doamnă”.

— Aş fi preferat-o pe Margery Terrill. Era mai sinceră, replică Charles brutal.

Salută, ducând degetul la frunte, apoi ieşi.

După o discuţie furtunoasă cu soţul ei, Susan acceptă să-l primească pe Charles. Spre a nu fi obligată să întreţină conversaţie cu acest personaj, dezgustător pentru ea, invită în ultimul moment pe senatorul Underhill cu soţia, pe consulul Marii Britanii la New York, Willett, şi pe fratele ei, David Forbes, fost ofiţer în marina militară a Statelor Unite.

Henry blestemase capriciul lui Charles. Se pare că acesta solicitase a fi invitat numai spre a-i crea dificultăţi familiale. Henry era într-o dispoziţie sufletească masacrantă şi datorită unui insucces suferit pe alt tărâm. La Bursă se întâlnise întâmplător cu vărul său, Samuel Sunderland. Deşi îi repugna să stea de vorbă cu acest personaj, care-i amintea originea plebeiană a bunicului său patern, îl oprise spre a-i sugera să schimbe firma Băncii Goldberger and Sunderland, susceptibilă să creeze o confuzie cu titulatura Casei Sunderland-Beauclair.

Samuel îl privise de sus, apoi rostise înţepat:

— Confuzie nu cred să se creeze. Banca Goldberger and Sunderland e prea măruntă faţă de mastodontul Manhattan Bank al Casei Sunderland-Beauclair. Afară de aceasta, marchizul de Beauclair v-a plasat în rândul nobilimii. Eu nu sunt decât fiul unui oarecare Patrick Sunderland, făurar de cuţite. Nu e vina mea dacă Patrick Sunderland a fost frate cu Richard Sunderland-Beauclair, ilustrul dumitale părinte.

Henry voise să plaseze o replică, dar vărul său nu-i dăduse timp.

— Da, da. Nici eu nu mă supăr că pe toate străzile sunt lipite afişe cu numele unei călăreţe de circ, Babs Sunderland. Gândeşte-te, nu m-aş face ridicol dacă i-aş pretinde acestei fete să-şi aleagă un pseudonim? Evident, niciun om cu mintea întreagă nu-şi poate închipui că Babs Sunderland e rudă cu bancherul Samuel Sunderland şi cu atât mai puţin cu Henry Sunderland, marchiz de Beauclair, adăugă el, accentuând cu ironie titlul nobiliar al interlocutorului. Aşadar, scumpe vere, dacă-mi permiţi să-ţi spun astfel, nu văd pentru ce aş schimba firma băncii mele!

Salutase adânc şi plecase mai departe, lăsându-l pe Henry sufocat de mânie. Samuel n-ar fi îndrăznit să fie insolent faţă de Richard Sunderland.

Henry era stupefiat. De ce îl luau toţi peste picior? De ce îl înfruntau, fără să se teamă de represalii? De ce? De ce? În vreme ce îşi îmbrăca fracul verde-smarald, comandant la Londra, judecata lui se străduia zadarnic să găsească o explicaţie.

La orele opt şi un minut coborî în holul luminat de trei candelabre imense. Uşile care răspundeau în camerele alăturate erau deschise de perete. Argintăria masivă din sufragerie strălucea opulent. Un servitor negru, în livrea galonată, stătea nemişcat în stânga intrării. Susan, întruchiparea punctualităţii, se şi plasase în capul de jos al scării, spre a-şi primi oaspeţii. Era îmbrăcată în

negru. La apariţia lui Henry, aruncă o privire semnificativă asupra pendulei de bronz aurit plasată pe un postament de marmură.

— Ca de obicei, eşti în întârziere, îl mustră ea.

— Charles va fi încântat că te-ai deranjat să-l primeşti, zise el încercând să dea discuţiei o întorsătură amicală.

Susan îl privi cu răceală.

— Nu sunt aici pentru fratele tău, ci pentru senatorul Underhill şi soţia lui.

Vorbirea ei era tot atât de severă, ca şi întreaga-i înfăţişare.

În preajma Susanei, Henry în fracul lui verde părea un papagal alături de o cioară.

Glasul puternic al servitorului, care anunţă numele noilor veniţi, îl scuti pe Henry să mai răspundă.

— Mr. Clifford Willett şi Mr. David Forbes.

Doi tineri în frac îşi făcură intrarea în hol.

Susan îi primi solemn.

— Bine-ai venit, Mr. Willett! Mă bucur că te văd, David!

Consulul era un clasic specimen al lumii anglo-saxone. Blond, suplu, măsurat în gesturi, cu acea înfăţişare mândră, uşor dispreţuitoare, tipic britanică, ştiuse a se face indispensabil în saloanele New Yorkului.

David Forbes era antiteza lui Willett. Expresiv, zgomotos, jovial, atletic, respira prin toţi porii veselia, setea de viaţă. Nu apucase să-şi facă un stagiu îndelungat pe puntea navelor militare. Răposatul Richard Sunderland îl angajase cu un impresionant salariu, disproporţionat cu posibilităţile lui intelectuale, în birourile din New York ale reprezentanţei şantierelor navale americane „Sunderland Shipping Co”, spre a face plăcere senatorului Forbes, care nu suporta să-şi ştie fiul expus primejdiilor inerente carierei de navigator.

Extremele se ating. Willett şi Forbes erau prieteni nedespărţiţi.

— Senatorul Irving Underhill, Mrs. Florence Underhill şi Miss Caroline Underhill, anunţă iarăşi servitorul.

Capul rotund al senatorului părea o minge mai mică aşezată în echilibru nestabil pe mingea mai voluminoasă a corpului, priponit pe două picioare subţiri ca nişte beţe. Iluzia era întărită de felul în care îşi lăsa capul când pe un umăr, când pe celălalt, asemenea chinezilor de porţelan din vitrinele rococo.

Mrs. Underhill era cea mai bună prietenă a lui Susan Sunderland. Amândouă reeditau puritanismul bigot, inflexibil, al secolului al

XVII-lea. Ţeapănă, seacă, autoritară, voinică, lată în spete, Mrs. Underhill avea alura unui dragon deghizat în femeie. Miss Caroline Underhill era fragilă, timidă şi clorotică. Tinerii spuneau că ar fi urâţică. Matroanele o socoteau însă o podoabă printre fetele de vârsta ei, fiindcă ştia să coasă îngereşte, să picteze garoafe şi să execute la spinet două sau trei cântece romanţioase şi mai ales să prepare o infinită gamă de prăjituri, torturi şi alte dulciuri apetisante.

În aşteptarea lui Charles Sunderland, ultimul invitat, Susan mai zăbovi în hol, contrar obiceiului, întreţinându-şi oaspeţii. În sinea ei fierbea. O revolta lipsa de consideraţie a cumnatului, care îşi permitea să întârzie, deşi fusese anunţat că cina se va servi la orele opt şi zece precis.

Spre a câştiga timp, făcu semn majordomului să servească un aperitiv în salonul lui Jupiter, denumit astfel după o frescă ce înfăţişa apoteoza regelui zeilor. Din înaltul tronului său regesc, Jupiter privea impasibil tăvile cu pateuri calde care circulau printre invitaţi, fără să se lase tentat de aburii apetisanţi ce se înălţau spre augustele sale nări.

Deşi îi era foame, Miss Underhill abia se atingea de pateuri. Ştia că o tânără fată cu educaţie trebuie să pară cât mai serioasă, cât mai desprinsă de vulgarele plăceri gastronomice. Willett şi Forbes se serveau cu modestie. Numai senatorul înfuleca pateu după pateu, plescăind cu deliciu şi prefăcându-se că nu observă privirile aspre ale soţiei, care-i reproşa mult intemperanţa.

Din când în când, Susan se uita la ceas, înregistrând cu ciudă crescândă minutele care treceau în zbor, fără ca ultimul invitat să-şi facă apariţia.

Henry se frământa pe scaunul său, gândindu-se cu groază la violentele imputări care i se vor face mai târziu.

— Ieri, pe Broadway, circulaţia a fost oprită aproape un sfert de oră din cauza defilării animalelor circului Thyssen, spuse Underhill, după ce înghiţi un ultim pateu, stropit cu un păhărel de gin englezesc. Clovni, cai dresaţi, elefanţi, scamatori, urşi îmblânziţi. O mare de gură-cască mi-au blocat trăsura, tocmai când eram aşteptat la o întrunire politică...

Henry îşi ascuţi auzul. Era a doua oară în ziua ceea că i se vorbea despre acest circ. Prin asociaţie de idei îi reveni în minte penibila discuţie purtată cu Samuel Sunderland.

Din hol se auzi zgomot de uşi deschise şi glasul puternic, de

bariton, al lui Charles.

— Anunţă-mă, flăcăule! Mai repede! Se pare c-am întârziat!

Servitorul negru apăru în pragul salonului.

— Mr. and Mrs. Charles Sunderland.

Susan şi Henry se priviră cu egală surprindere. „Când s-a însurat Charles? N-a anunţat pe nimeni!”

Charles intră în salon, trăgând de braţ o tânără femeie cu păr auriu, drăguţă, intimidată de privirile care o fixau. Rochia ei de mătase roz, cu decolteu îndrăzneţ, bijuteriile scăpărătoare, fardurile violente îi dădeau un aer vulgar, *canaille*, care indispuse şi pe amfitrioană şi pe Florence Underhill.

Miss Caroline Underhill făcu ochii mari. Nici la ternele sindrofii din casa părinţilor ei şi nici la cele patru sau cinci recepţii la care asistase de când fusese prezentată în lume, nu întâlnise o apariţie mai strălucitoare.

La intrarea originalei perechi, tânărul Forbes se înecă deodată cu o înghiţitură de pateu. Numai Willett rămase tot atât de rece ca şi Jupiter Olimpianul.

Charles se opri în dreptul amfitrionului.

— Bună seara, Susan! Bună seara, Henry! Susan îţi prezint pe Mrs. Sunderland. Scumpa mea Kathy, iată pe Henry, cumnatul tău, şeful marelui şi puternicului clan Sunderland.

Asistenţii nu desluşeau dacă noul venit vorbea serios, sau în batjocură.

După prezentări, Charles se întoarse iarăşi spre amfitrioană.

— Susan, iartă-ne întârzierea. Am fost la circ. Un spectacol superb. Numere excepţionale. M-a cucerit o fată tânără. O călăreaţă. Să nu te formalizezi, Susan. Mă refer numai la arta fetei. Ah, ce minuni de echitaţie! Ce volte, ce sărituri la obstacole, ce şcoală înaltă! Sunt entuziasmat. Şi culmea, o mai cheamă şi Babs Sunderland. Da, da, Babs Sunderland! Mă întreb dacă n-o fi coborând din progenitura unchiului nostru Aristotle. Aristotle dezmoştenitul! *La brébis noire* a onorabilei noastre familii. Aristotle aventurierul, care a renunţat la confortul casei părinteşti, spre a propovădui cuvântul Domnului în sălbăticiile Vestului îndepărtat.

Charles îşi trecu mâna prin chica-i roşie.

— Era tot atât de bigot ca şi dumneata, Susan. Numai că el a ales adevăratul drum. Drumul sacrificiului, al apostolatului.

Susan simţea că o îneacă indignarea. Nu găsea forţa să-i întrerupă elucubraţiile.

— Susan, dacă ai fi fost catolică, Papa te-ar fi canonizat. Am spus-o întotdeauna şi o menţin.

Henry amuţise.

— Charles, am impresia că depăşeşti…

Susan îşi regăsi cea dintâi graiul.

— Scumpă cumnată, ştiu că modestia dumitale suferă. Ai acceptat să trăieşti în ambianţa aceasta dezgustător de materialistă, numai din spirit de sacrificiu pentru soţ şi copii. Ei, da, locul dumitale ar fi fost alături de unchiul Aristotle. Te şi văd predicând în mijlocul pionierilor pierduţi în deşerturile de dincolo de apele cenuşii ale Mississippiului.

— Masa este servită! anunţă solemn majordomul.

Charles zâmbi:

— Să dăm Cezarului ce este al Cezarului şi stomacului ce este al stomacului. Să trecem la masă! Mrs. Underhill vă ofer braţul meu, zise el luând iniţiativa constituirii cortegiului. Henry, ţi-o încredinţez pe Kathy. Senatorule, Susan abia aşteaptă să o conduci în sufragerie. Şi voi, flăcăilor, se adresă el consulului şi tânărului Forbes, daţi cu banul. Norocosul va păşi pragul sălii de mâncare la braţul simpaticei Miss Underhill.

Senatorul se uita uluit când la amfitrioni, când la nevastă-sa, când la ceilalţi însoţitori. I se vorbise mult despre originalitatea lui Charles Sunderland. Realitatea depăşea cele mai fantastice închipuiri.

Fără a le da timp să se reculeagă, Charles arcui braţul său către Florence Underhill, care şovăi câteva clipe, apoi cedă, terorizată de privirile lui ciudate. Era atât de încredinţată că are de-a face cu un alienat mintal, încât nu îndrăzni să-l contrazică.

Pentru Susan şi Florence Underhill cina decurse într-o tensiune nervoasă indescriptibilă. Senatorul era perplex, Henry – consternat, Miss Caroline – stupefiată. Numai Willett şi David Forbes păreau a se distra de minune.

Charles îi domina cu personalitatea lui explozivă. Pofticios, se înfrupta, din toate felurile, golea pahar după pahar, făcea glume decoltate de care râdea singur.

Kathy, contaminată de veselia lui, îşi ieşi din rezervă. Şampania îi crea o stare de euforie care o predispunea la râs şi cântec.

După cină – cumplit calvar pentru Susan – doamnele trecură în salonul lui Jupiter, unde le aşteptau diferite dulciuri, iar domnii rămaseră în sufragerie să-şi savureze lichiorurile şi cafeaua.

Încântată că scăpase de prezenţa lui Charles, amfitrioana încercă să o descoasă pe Kathy. Când se măritase? Cu ce familii se înrudea? Avea copii?

Kathy, lipsită de sprijinul moral al lui Charles, se cufundase într-o muţenie întreruptă doar de vagi monosilabe, de pe urma cărora nu se putea trage nicio concluzie. „E proastă ca o gâscă şi vulgară ca o cântăreaţă de tavernă”, judecă Susan.

După cafele, Charles, Henry şi senatorul Underhill intrară în salon. Charles era congestionat de băutură, în mod cu totul excepţional amfitrionul era de o sobrietate desăvârşită. Prezenţa fratelui său îi tăiase pofta de vin.

— David şi Mr. Willett au rămas să mai bea câte o cafea, zise Henry, aşezându-se într-un fotoliu.

Susan se încruntă. Aparteul lui David şi al consulului britanic era de neiertat. Plecă să-i cheme. Când deschise uşa sufrageriei, auzi pe David şi pe Willett râzând cu poftă.

— Extraordinară figură şi acest Charles Sunderland! rostea Forbes printre hohote. Când l-am văzut că intră la braţ cu Kathy Roşcovana, şi că o prezintă drept soţia lui, era să mă înec cu pateul. Închipuie-ţi, Kathy Roşcovana, cea mai scumpă curtezană publică din New York, în casa surorii mele.

Deodată vorbele i se opriră în gât. Observase pe Susan stând ca o furie în prag. Şi Willett amuţi.

Privirile amfitrioanei aruncau scântei.

— David Forbes, ai ştiut că Charles Sunderland e însoţit de o... creatură... şi n-ai făcut nimic ca să împiedici necinstirea casei mele?

Roşu ca un mărgean, fostul marinar se ridică de la masă.

— Iartă-mă, Susan. Provocam un scandal. Ar fi fost o lipsă de tact...

— Dacă ai fi avut tact, mi-ai fi atras discret atenţia. Aş fi găsit o cale să-l expediez fără să creez complicaţii. Pe când aşa, tot oraşul va râde pe seama noastră. Mr. Willett, m-aş fi aşteptat şi din partea dumitale la mai multă consideraţie.

Ieşi fără a mai aştepta un răspuns. Se înapoie în salon. Privirea ei aspră, încărcată de furtună, îl aţinti pe Charles, care înţelese instinctiv că fusese descoperit. Susan citi în ochii acestuia o expresie de bucurie drăcească. „Mult trebuie să mă urască” – reflectă ea nedumerită. „Ce i-am făcut, ca să-mi dezonoreze casa?”

Charles se ridică din fotoliu.

— Kathy, e târziu. Să ne luăm rămas bun. Am încheiat o zi încărcată printr-o seară extrem de agreabilă. N-o vom uita multă vreme.

Se întoarse spre Susan.

— Scumpă cumnată, îngăduie-ne să ne retragem, îţi mulţumim pentru primire. A fost la înălţimea reputaţiei dumitale.

Salută pe Henry şi pe ceilalţi convivi. Oferi braţul său lui Kathy şi se îndreptă măreţ spre uşă.

În vreme ce se îmbrăcau, în vestibul, apăru şi Susan verde de mânie.

— Cum ţi-ai permis, Charles Sunderland, să intri în casa mea însoţit de o… femeie întreţinută?

Încântat de farsa pe care i-o jucase, Charles o privi ironic.

— Scumpă cumnată, actele de stare civilă n-au avut niciodată preţ în ochii mei. Crezi că e vreo deosebire între femeile întreţinute şi multe din cele măritate? Se vând şi unele şi altele. Cele din urmă cu înscrisuri şi garanţii legale.

— E prea de tot! gâfâi Susan sufocată. Mă insulţi în propria mea casă!

— Pardon! Te contrazic! Casa aceasta este un fel de „Casă albă” a familiei Sunderland. O vei locui numai atâta vreme cât soţul dumitale va rămâne şeful familiei.

— Ce vrei să zici?

— Că îl vom detrona dacă nu va merita încrederea noastră. Şi cum capacitatea lui lasă de dorit…

— Ce insolenţă! rosti ea cu dispreţ. Te pomeneşti că ai de gând să-i iei locul?

— Dacă voi fi rugat, evident n-am să refuz. Te previn însă că în ziua aceea Kathy îţi va prelua sceptrul.

Susan se înverzi.

— Charles Sunderland, te invit să părăseşti imediat această casă. Şi să nu-i mai calci pragul.

— Nicio grijă, îţi urmez recomandaţia. O seară petrecută în mijlocul vostru e mai mult decât poate îndura un om cu temperamentul meu optimist. N-am putut suferi niciodată înmormântările.

— Ah!

— Mai ales când cadavrul e într-o stare de avansată putreziciune.

— *Oh! Ça, par exemple!*

Charles se întoarse spre însoţitoarea lui, care urmărea uluită duelul verbal.

— Ia aminte, Kathy! Dacă vei fi vreodată ispitită să înjuri, să rosteşti elegant *Oh! Ça, par exemple!* E bună la ceva şi educaţia primită prin şcolile străine. Bună seara, Susan! Transmite complimentele mele soţului tău, Henry! Kathy, să mergem!

Oferi braţul său însoţitoarei şi râzând părăsi casa Sunderland.

În aceeaşi noapte, după plecarea invitaţilor, Susan făcu o scenă monstruoasă soţului, căruia îi reproduse cuvânt cu cuvânt discuţia purtată cu Charles. Stărui în special asupra frazei: „Îl vom detrona dacă nu va merita încrederea noastră. Şi cum capacitatea lui lasă de dorit...”

Cuvintele acestea se înfipseră ca nişte piroane în creierul lui Henry. Voiau deci să-l înlăture de la conducerea Casei Sunderland? Să se descotorosească de el? Să-l arunce la coş ca pe o hârtie fără valoare?

În noaptea aceea nu izbuti să închidă ochii. Se frământa pe un aşternut de jar. Momente de adâncă depresiune sufletească alternau cu explozii de revoltă. Nu va ceda fără luptă. Avea datoria să păstreze frânele conducerii. Nu-i era îngăduit să dezerteze. Pronia îl desemnase şef al Casei Sunderland.

„Îl vom detrona dacă nu va merita încrederea noastră...”

„Îl vom detrona dacă...”

În mintea lui fraza se repeta obsedant, ca un metronom.

În dimineaţa următoare Henry sosi la birou mai devreme ca de obicei. Reflecţiile din timpul nopţii avuseseră un efect puternic. Îl dinamizaseră.

„Îl vom detrona...”

Fraza rostită de Charles fusese picătura care făcuse să se reverse paharul răbdării nehotărâtului şef al Casei Sunderland. După o îndelungată perioadă de bâjbâieli, de temporizări de ocolişuri şi călcare în loc, timidul Henry intrase iarăşi într-una din acele crize care se manifestau sub forma unor acte de voinţă dârză, vecină cu încăpăţânarea.

Printr-un capriciu al hazardului primul colaborator care avu nenorocul să suporte efectele schimbării felului de a fi al patronului fu şeful serviciului de informaţii, Jules Lafont. În fruntea listei celor care solicitau a fi primiţi în audienţă, figura acest personaj care adusese inestimabile servicii Casei Sunderland. Creatorul dinastiei

îl consulta ori de câte ori avea de luat hotărâri importante. De la înscăunarea lui Henry la conducere, steaua lui Lafont pălise. Noul şef al dinastiei nu uita rolul jucat de şeful serviciului de informaţii după fuga Margaretei Sunderland de la Paris. Lafont nu numai că nu îi executase ordinele trimiţându-şi agenţii pe urmele fugarei, aşa cum ceruse Henry, ci făcuse imposibilul spre a favoriza trecerea ei în Anglia. E adevărat. Nu lucrase din proprie iniţiativă. Executase ordinele răposatului şef al familiei, care voise să desăvârşească astfel ruptura dintre fiul său mai mare şi prima soţie a acestuia.

Treptat Henry ajunsese să se dispenseze de serviciile lui Lafont. Folosind diverse pretexte, care nu mai înşelau pe nimeni, evita să-l mai primească. Abia dacă îi frunzărea uneori rapoartele. Lafont lâncezea la New York, aşteptând zadarnic noi misiuni.

Când îi citise numele pe listă, Henry se întunecă şi mai mult.

— Ce mai vrea şi acest Lafont? exclamă el iritat.

Lawson, secretarul de serviciu, replică descumpănit:

— Dumneavoastră l-aţi chemat! Să decomandez audienţa?

Henry începu să-şi roadă enervat unghiile.

— Nu. Să intre, rosti el după o pauză. Da, da. Să intre.

— Prea bine, Sir.

Lawson îşi cunoştea stăpânul. Avea semnele lui care nu-l înşelau. Când îşi rodea unghiile, Henry era în toane rele. Ticul i se accentuase în ultimii ani.

— Un moment, Lawson!

Henry trecu la dulapul cu băuturi. Bău pe rând trei păhărele cu gin, apoi se înapoie la birou. Fruntea îi era mai posomorâtă decât un nor vânăt, aducător de furtună.

— Acum, să poftească!

Verbele aveau un îndoit înţeles. Invitaţie şi totodată sfidare.

Lawson se ferea de Lafont ca de ciumă. Extraordinara forţă ocultă pe care o reprezenta şeful serviciului de informaţii nu mai era o taină pentru nimeni.

Când Lafont intră în cabinetul marelui patron, Lawson o şterse umil din calea lui.

Lafont salută cu răceală. Pentru prima oară, Henry nu-l invită să ia loc.

Secretarul voi să se strecoare afară din birou, dar Henry îl strigă din urmă.

— Lawson, rămâi. Mai am treabă cu dumneata.

Lafont se încruntă. Ce rost are prezenţa acestui scrib?

Fostul şef al Casei Sunderland se întreţinea numai între patru ochi cu şeful serviciului său de informaţii.

Lui Lawson îi venea să intre sub masă. Frica îi covârşea curiozitatea. Lafont era ca de obicei îmbrăcat în negru. Sub braţul stâng purta o mapă de piele încărcată cu documente.

Henry îl măsură cu privirile. Era încă impresionant omul acesta înalt, zvelt – în ciuda vârstei – drept ca o lumânare, viguros, cu tâmple argintii, chip prelung, mefistofelic, şi ochii pătrunzători, cu scăpărări de o extraordinară duritate.

Pe Henry, însă, îl blindase ura. Pentru el, Lafont nu mai era decât un duşman, un subaltern necredincios.

— Mr. Lafont, zise Henry, sunteţi informat de discuţia pe care am avut-o cu marchizul de Mondéjar, trimisul regelui Spaniei?

— În parte, Mr. Sunderland.

Henry surâse cu imperceptibilă ironie. Ca şi Wilbur Morrison, Lafont avea prostul obicei de a nu folosi titulatura de „Sir”, care implica un respect sporit faţă de şeful Casei Sunderland.

— Cunoaşteţi deci imputările marchizului. Suntem învinuiţi că facem un joc dublu, pactizând cu rebelii din coloniile spaniole.

— Casa noastră a dus o politică de duplicitate ori de câte ori interesele ei au cerut-o.

— Regret, Mr. Lafont. Eu sunt un om cinstit. Resping duplicitatea.

— În politică şi în afaceri duplicitatea este indispensabilă, Mr. Sunderland. E neînţelept să mergi la dezastru alături de un aliat care se prăbuşeşte, când o răsturnare de alianţe îţi poate nu numai salva situaţia, dar şi asigura avantaje substanţiale.

— Avantajelor substanţiale obţinute cu preţul trădării, le prefer pierderile suferite în luptă cinstită.

— Lăudabil. Părintele dumneavoastră n-ar fi fost de acord cu acest punct de vedere. Statornicia e recomandabilă cei mult în relaţiile personale.

— Mr. Lafont, păstraţi aceste poveţe pentru dumneavoastră. Încă o întrebare. Cunoaşteţi legăturile fratelui meu Charles, cu şefii rebelilor din coloniile spaniole?

Lafont ridică sprâncenele a mirare.

— Bineînţeles.

— Atunci de ce aţi păstrat aceste informaţii pentru dumneavoastră? Nu era firesc să mi le aduceţi la cunoştinţă?

— Nu intră în atribuţiunile mele supravegherea activităţii membrilor familiei Sunderland. Instrucţiunile părintelui

dumneavoastră…

— Mr. Lafont, îl întrerupse Henry. Vă ascundeţi incapacitatea sau reaua credinţă în dosul acestui paravan?

Ochii lui Lafont scăpărară.

— Cred că ar trebui să fiţi ultimul care să-mi pună asemenea întrebare. Serviciile aduse de mine Casei Sunderland…

Henry îl întrerupse iarăşi.

— Le-aţi adus tatălui meu, nu Casei noastre. Aţi avut asupra lui o influenţă nefastă. În ceea ce mă priveşte sunt nemulţumit de activitatea dumneavoastră. Şi vă atrag atenţia că această nemulţumire poate avea repercusiuni. Nu uitaţi, Mr. Lafont, că astăzi eu sunt şeful Casei Sunderland.

— Credeţi că ignor schimbarea intervenită în conducerea Casei Sunderland? Este suficient să-i analizez roadele.

Henry se crispă.

— Ce vreţi să spuneţi?

Lafont replică liniştit.

— Ce vreau să spun? Nimic în afară de o simplă urare. Vă doresc sincer să reuşiţi a vă egala părintele.

Henry se ridică brusc de pe scaun.

— Nu pierdeţi ocazia să nu mă scoborâţi în faţa colaboratorilor şi prietenilor dumneavoastră, făcând între mine şi tatăl meu comparaţii care mă defavorizează. Am informaţiile mele, Mr. Lafont. Complotaţi cu un întreg grup împotriva mea.

Lafont zâmbi cu compătimire.

— Complotăm?

— Da, complotaţi. Vreţi să mă doborâţi!...

Henry se transfigurase, îl cuprinsese o furie oarbă, iraţională, care-l făcea să strângă pumnii şi să scrâşnească, şuierând cuvintele.

— Dar n-o să vă meargă. Am să vă curăţ pe toţi. Auzi, Mr. Lafont? Pe toţi! În cap cu dumneata! Lawson, ia notă!

Secretarul se făcuse mic şi tremura. Trecu la măsuţa de lângă fereastră, rezervată secretarilor, care scriau sub dictarea marelui patron. Se aşeză pe scaun şi apucă între degetele-i îngheţate o pană de gâscă pe care o muie în călimară.

— Scrie! strigă Henry, spumegând. Pe data de 29 iulie 1819, Mr. Jules Lafont, şeful serviciului de informaţii, Mr. Wilbur Morrison, directorul Băncii Manhattan, Mr. Leslie Clinton, consilier pentru afacerile americane, Mr. John Sanders, prim-consilier juridic pentru

Statele Unite, sunt destituiţi.

Henry aruncă o privire încărcată de ură şi triumf asupra lui Lafont, care nici nu clipi. Gâfâia ca după o goană lungă şi grea. Broboane de transpiraţie i se rostogoleau pe frunte.

Lafont puse calm mapa sa cu acte în faţa lui Henry, îl salută cu o înclinare a capului, apoi îi întoarse spatele, îndreptându-se cu paşi măsuraţi spre uşă. O deschise fără zgomot. Se opri o clipă în prag, scutură cu un bobârnac un fir de praf aninat pe rever, după care închise uşa în urma lui.

Henry exulta. În sfârşit. Făcuse pasul cel mare. Se eliberase de un prim grup de colaboratori retrograzi ai tatălui său. Alţii vor urma. Pe toţi îi va trece prin ciur. Pe toţi, fără excepţie. Nu va da socoteală nimănui. Nici lui Dumnezeu. Va constitui o comisie, care va controla activitatea tuturor funcţionarilor superiori ai Casei Sunderland pe ultimii zece ani.

Lawson terminase de scris. Încremenise, încovoiat peste coala albă de hârtie, în capul căreia figura numele a patru din cei mai importanţi colaboratori ai răposatului Richard Sunderland, maziliţi prin voinţa noului şef al dinastiei.

În trăsura care-l ducea spre casă, Henry îşi savura victoria. Îşi zdrobise detractorii. Îi izgonise, aşa cum Iisus izgonise din templu pe zarafi. Era numai începutul. Îşi va îngenunchea şi fraţii, care avuseseră temeritatea să cârtească împotriva lui. Şi pe Charles, care cutezase să-i nesocotească directivele, şi pe Robert, care-l privise întotdeauna cu îngăduitoare milă şi pe Gerald, bastardul Andreei de Valois. Şi în propria lui familie va face ordine. Va începe cu Susan. Îi va frânge cerbicia. O va face să-i simtă autoritatea. Prea se deprinsese să-l tiranizeze. Iar pe Benjamin, fiul său şi al lui Margery, îl va readuce în mijlocul familiei. Îi va reda drepturile de care fusese deposedat abuziv de Richard Sunderland. Se gândea cu voluptate la vâlva pe care o va stârni la bancă ultima lui hotărâre. În sfârşit, le arătase tuturor ce era în stare.

În primele zile ale lunii următoare va institui comisia de investigaţii. Va tăia în carne vie. Nimeni nu era indispensabil! Va înscăuna elemente noi în posturile de mare răspundere. Un val de fund va curăţi toate reziduurile vechiului regim. După împrospătarea cadrelor, va dezlănţui ofensiva pe plan industrial şi financiar. Va face să se cutremure din temelii Bursele de Mărfuri şi de Valori. Va arăta lumii întregi cine e Henry Sunderland.

Ah, dulci mai erau aceste visuri! Dar mâine vor deveni realităţi!

... Realităţi tangibile ca şi trăsura care-l purta pe arcurile ei moi, ca şi casele aliniate de-a lungul străzilor, ca şi pietonii care se strecurau grăbiţi printre vehiculele trase de cai.

Henry era în plin extaz. Întreaga fire părea învăluită într-o lumină trandafirie, încântătoare. Soarele aurea praful stârnit de circulaţia intensă, făcându-l să strălucească asemenea unei ninsori de paiete. Pulberea aceasta scânteietoare estompa contururile oamenilor şi ale obiectelor, care pluteau parcă pe un paradiziac înveliş de nori.

Strigătele vânzătorilor ambulanţi, huruitul trăsurilor pocnetele de bici, ţipetele stridente ale copiilor care se fugăreau, se împleteau paradoxal într-o muzică trepidantă şi plăcută. Simţul olfactiv al lui Henry aprecia până şi mirosurile îndeobşte dezagreabile ale străzii. Miros de praf şi de sudoare, miros de cârnaţi fripţi şi de lături, miros de pământ încins şi de gunoaie, peste care răbufnea când şi când un miros pătrunzător de peşte şi de alge adus de briză dinspre ocean.

Firma multicoloră a cafenelei „Ernie’s” de pe Prince Street îi făcu ademenitor semn. Atinse cu bastonul umărul vizitiului negru, care întoarse capul.

— Opreşte în colţ, la „Ernie’s”!

Atelajul strunit de mâinile experte ale negrului trase în dreptul cafenelei.

Henry îşi scoase ceasul din buzunărelul jiletcii înflorate. Mai erau douăzeci de minute până la ora prânzului.

În alte împrejurări n-ar fi cutezat să întârzie la masă. După cele întâmplate de dimineaţă, la birou, devenise alt om. Era hotărât să facă *tabula rasa* din tot ceea ce îi amintea vechea servitudine faţă de tatăl său şi de Susan.

La „Ernie’s” era lume multă. Fumul izvorât din sute de ţigări de foi şi ţigarete se contopise într-un nor compact, cenuşiu, prin care se desluşea ca prin ceaţă luciul halbelor de bere, al paharelor cu băuturi tari, al tacâmurilor. Zgomotul vocilor se îmbina într-un zumzet puternic, ca şi când un roi de viespi uriaşe s-ar fi adunat la sfat.

Henry găsi o masă liberă. Spre deosebire de tatăl său, care evita să intre în localurile frecventate de vulg, îi plăcea să se amestece, printre oameni şi, la adăpostul anonimatului, să guste un pahar cu whisky, fără a se teme de cenzura oglindită în ochii membrilor de familie sau a cunoscuţilor. Nu-şi arăta preferinţa pentru un local anume. Intra şi în restaurantele de lux şi în tavernele sordide. Avea

chiar o înclinare tainică spre cele din urmă.

„Ernie's" era un local cu o clientelă amestecată. Comercianţi de mâna a doua, funcţionari mărunţi, indivizi cu profesiuni nedefinite, marinari între două călătorii, meseriaşi şi, ici-colo, câte o femeie violent fardată, ce se împrietenea de predilecţie cu oamenii graşi la pungă.

Henry comandă un gin dublu. Chelnerul îi aduse o sticlă plină şi un pahar.

— Ce să vă mai încurcaţi cu porţia! Beţi cât poftiţi şi îmi lăsaţi restul.

Şterse tăblia mesei cu un şervet de o curăţenie îndoielnică. Pe paharul borcănos din faţa lui Henry scria cu litere gotice „Furat de la Ernie's". Inscripţia ilustra obiceiurile localului.

În vreme ce-şi savura băutura, privirile lui Henry căzură asupra unui afiş prins în perete.

„COLOSAL – FANTASTIC – ULUITOR – NEMAIVĂZUT
Circul THYSSEN
Prezintă pentru prima oară la NEW YORK
pe marele
CHANDRA BOSSE
DERVIŞUL care mănâncă foc, doarme pe cuie
şi îmblânzeşte şerpi,
adus cu imense sacrificii din INDIA,

În program:
LUCIUS – omul fără oase.
BEAUTY – femeia cu barbă.
TRIO MÜLLER – regii trapezului.
MEPHISTO
Prinţul tenebrelor.
RALPH O'DONNEL cu elefanţii săi
şi
Călăreaţa minune
BABS SUNDERLAND.
În fiecare zi matineu ora 13 – seara ora 19.
Rezervaţi locuri din timp.
Numai treizeci de spectacole la NEW York."

Henry zâmbi amuzat. După succesul din dimineaţa aceea era

dispus să privească totul cu îngăduinţă. Nu-l mai supăra nici apariţia numelui său de familie pe un afiş de circ. Cine-o mai fi şi această Babs Sunderland? Hm! Vreo biată saltimbancă...

Îşi aminti de discuţia purtată deunăzi la Bursă cu vărul său Samuel. Făcuse din ţânţar armăsar. Ce neajunsuri putea aduce puternicei Case Sunderland faptul că o mică bancă de pe Wall Street purta firma Goldberger and Sunderland? Spre a nu se crea confuzii, va insista ca titularii acelei firme să-şi treacă numele în întregime: Isaac Goldberger şi Samuel Sunderland. Da, da! Aşa va face. Dacă vărul său nu va accepta această formulă rezonabilă, îl va chema în judecată. Sau va folosi procedee mai puţin ortodoxe. Când o bancă de talia mastodontului Manhattan Bank îşi pune mintea cu pigmei de talia lui Goldberger şi Sunderland, rezultatele se cunosc anticipat. Henry zâmbi iarăşi cu necuprinsă satisfacţie. Era atât de puternic, încât îşi îngăduia orice fantezie.

Un pântece imens, împodobit cu un lanţ gros de aur, se opri în dreptul mesei lui.

Henry ridică iritat privirile asupra intrusului.

Senatorul Randolph Mortimer Forbes, socrul său, îi zâmbea jovial.

— *Hello*, Henry! Te-am văzut, de afară, pe geam. Mi-am zis că nu pot trece fără să te salut. Se aşeză pe un scaun. Chelner, un grog!

Şi privirile lui Forbes căzură asupra afişului cu circul.

— Babs Sunderland! rosti el ca pentru sine. Hm!

Scoase din buzunar ziarul *New York Gazette*. Îl desfăcu la rubrica „Ştiri mondene”, înainte de a-l pune în faţa ginerelui său.

— Ia citeşte! Să-mi spui părerea dumitale.

Henry îşi aruncă ochii asupra gazetei.

Cronicarul îşi începea coloana cu o notă scrisă cu litere groase: „Lovitură de teatru sau mai precis... de circ, în lumea bună. Babs Sunderland, călăreaţa minune a Circului Thyssen, este nepoata lui Henry Sunderland-Beauclair, şeful Casei Sunderland, supranumit în cercurile din Wall Street «Marele Mogul». Miss Babs Sunderland, care s-a impus fulgerător printre celebrităţile zilei, se trage din Aristotle Sunderland, un vajnic predicator metodist, care, spre deosebire de fratele său, răposatul Richard Sunderland, a preferat pieritoarelor bunuri terestre recompensele eterne ale împărăţiei Cerurilor”.

După ce termină lectura, Henry împături ziarul.

— Ei, ce zici? întrebă senatorul.

Henry ridică din umeri.

— Să fie într-adevăr descendenta directă a lui Aristotle?

— Ce importanţă are? Şi într-un caz şi într-altul nu se urmăreşte decât discreditarea familiei voastre. Această Babs Sunderland trebuie să dispară. E cea mai înţeleaptă soluţie.

Chelnerul îi aduse grogul. Senatorul sorbi încet băutura.

— Da, da, Henry. Să privim lucrurile cu luciditate.

Henry izbucni în râs.

— Ce găseşti cu haz? întrebă senatorul buimac.

— Mai supăraţi decât mine trebuie să fie urmaşii lui Patrick Sunderland.

— De ce?

— Să-ţi explic. Josiah Sunderland, bunicul meu, a avut cinci copii viabili. Trei băieţi, Aristotle, Patrick şi Richard, precum şi două fete, Hannah şi Bridget. Pe Aristotle, care i-a încălcat voinţa, plecând misionar în Vestul îndepărtat, l-a dezmoştenit, lăsând toată averea – o casă şi un atelier de cuţite – celorlalţi copii. N-ar fi exclus acum ca urmaşii lui Aristotle să-şi revendice partea din moştenire.

Alarmat, Forbes ridică întrebător din sprâncene.

— Pe dumneata te-ar păgubi eventuala doborâre a testamentului?

Henry ridică din umeri.

— Deloc. Îndată după deschiderea succesiunii, tatăl meu a vândut partea sa lui Patrick. Cota aceasta nu valora pe atunci mai mult de cinci sute de dolari. Şi Hannah a cedat partea ei lui Patrick. Între timp, atelierul administrat de feciorii lui Patrick a prosperat. Astăzi e o întreprindere înfloritoare cu zeci de lucrători. Urmaşii lui Aristotle vor avea ce revendica.

Forbes respiră uşurat.

— Bine că e aşa! Mă gândesc numai la reacţia Susanei, când va auzi că are în neam o călăreaţă de circ... Ţi-aş sugera o soluţie, Henry. Dă fetei o mie sau două de dolari – e un fleac pentru tine – cu obligaţia să nu-i mai calce piciorul prin New York. Sau, cel puţin să se lase de circ.

Henry îşi turnă încă un pahar cu gin.

— Ideea nu e rea. Voi încerca s-o pun în practică.

Râse iarăşi:

— Miss Babs Sunderland! Numai grija ei n-o mai aveam...

Atât de fericit era Herr Gustav Thyssen, încât ochii îi străluceau

puternic ca şi chelia-i albă, lustruită ca o bilă de fildeş. Sute de oameni făceau coadă la casa de bilete. O asemenea afluenţă nu mai cunoscuse nicicând Circul Thyssen. Nota din *New York Gazette* trezise curiozitatea oraşului. Toţi cei care depindeau direct sau indirect de Henry Sunderland, toţi cei care aveau legături de afaceri cu multiplele întreprinderi dirijate de Casa Sunderland, toţi cei care cunoşteau din citite sau din auzite legendele ţesute în jurul fantasticei bogăţii a dinastiei Sunderland, erau curioşi să vadă pe saltimbanca Babs Sunderland, care îndrăznea a se înrudi cu puternicul neam al Sunderlandzilor.

Ce panică trebuie să se fi stârnit în Olimpul acestei măreţe familii când le va fi căzut sub ochi notiţa din *New York Gazette!* Oamenii simpli râdeau cu gura până la urechi. Se bucurau şi membrii aristocraţiei New Yorkului. De la o vreme începuse să-i jeneze pretenţiile crescânde afişate de Sunderlandzi, care ajunseseră a se crede unşii lui Dumnezeu.

În seara aceea se vândură toate lojile şi stalurile. Publicul îşi smulse până şi locurile în picioare, tarifate scump de preafericitul Gustav Thyssen. Atât de mare era înghesuiala, încât tribunele porniră să scârţâie sub greutatea spectatorilor. Poate că zgomotele acestea suspecte ar fi stârnit panica, dacă fanfara circului nu le-ar fi acoperit cu acordurile săltăreţe ale marşului *Yankee Doodle*, care deschidea programul.

Apariţia lui Henry Sunderland într-o lojă stârni mai multă senzaţie în sală decât un număr de înaltă acrobaţie.

Spre surprinderea lui Gustav Thyssen, nici Chandra Bosse „dervişul adus cu imense sacrificii din India”, nici Lucius „omul fără oase”, nici Mephisto „prinţul tenebrelor” şi nici Ralph O’Donnel, cu elefanţii lui, nu recoltară puhoiul de aplauze, ovaţii şi fluierături entuziaste, pe care simpla apariţie a călăreţei-minune le declanşă ca la comandă.

Babs Sunderland era foarte tânără – aproape un copil – blondă, subţire, bine făcută. Avea mult nerv şi numărul ei de echitaţie, deşi nu se remarca prin isprăvi excepţionale, oferea totuşi momente de „suspense” şi de emoţie artistică. Thyssen îşi zise că faţă de acest succes nu-i rămânea decât să-şi asigure şi pe viitor colaborarea ei, oferindu-i un contract, care bineînţeles să nu-i îngăduie a-şi ridica nasul prea sus.

Când Babs Sunderland îşi termină numărul şi se înclină cu graţie în faţa publicului, aplauzele delirante, urletele şi fluierăturile

ascuţite, tropăiturile în podea izbucniră iarăşi cu atâta forţă, încât Thyssen avu senzaţia că circul întreg sare în aer. Babs fu rechemată de zece ori în arenă. Un triumf pe care-l resimţiră cu arzătoare invidie toţi ceilalţi artişti, în frunte cu Beauty, femeia cu barbă.

Când se înapoie în vagonul ei, spre a-şi schimba costumul, Babs rămase uimită în prag. La lumina opaiţului, stătea impasibil, pe unicul scaun zdravăn, un bărbat foarte elegant, între două vârste, cu chip bizar, ca de mort. Flăcăruia galbenă a opaiţului dădea obrazului său înfăţişarea pergamentului vechi.

— Pe cine căutaţi? întrebă Babs ofensivă.

I se mai întâmplase să primească vizitele unor admiratori nepoftiţi, care nu ştiuseră cum să o ia la picior sub ploaia de ocări ale irascibilei călăreţe. Necunoscutul acesta avea însă un aer ciudat, care impunea.

— Pe dumneata te caut, replică insul cu cap de mort.

Babs simţi un fior. Aşa o fi arătând moartea?

— Pe mine? întrebă ea bănuitoare.

Stătea încordată, gata de fugă.

— Nu eşti dumneata Babs Sunderland? rosti necunoscutul, fără să se clintească de pe scaun.

— Aşa mi se spune.

— Ai auzit vreodată de un oarecare Aristotle Sunderland?

Babs se încruntă.

— Aristotle Sunderland a fost bunicul meu.

— A fost?

— „A fost”… fiindcă nu mai trăieşte.

— Când a murit?

— Acum paisprezece ani. L-au scalpat indienii. Şi pe el şi pe tatăl meu.

— Biata copilă!

Exclamaţia aceasta era rostită cu un ton atât de inexpresiv încât Babs nu înţelese dacă suna a compătimire sau a bătaie de joc.

— Dar dumneata cine eşti? întrebă ea, deodată, gata de harţă.

— Eu? grăi individul, eu sunt Henry Sunderland. Unchiul dumitale.

Babs schiţă un zâmbet.

— Nu mai spune! Vasăzică a avut dreptate ziaristul…

— Care ziarist? întrebă Henry, ridicând din sprâncene.

— Alaltăieri a fost pe la mine un tip. Zicea că îl cheamă

Thompson, Compson, sau cam aşa ceva. Şi că e ziarist. M-a întrebat despre părinţii mei, despre bunici.

— I-ai vorbit despre… Aristotle?

— De ce aş fi ascuns?

— Hm!… Şi ce ţi-a spus?

— Dacă am să fiu deşteaptă, are să ne meargă bine la amândoi.

— Are să vă meargă bine la amândoi? Cum aşa?

— Cică la New York, aş avea nişte rude bogate, care ne-ar umple de bani dacă eu i-aş semna lui nişte scrisori.

— Şi… şi ai acceptat?

— I-am cerut să citesc mai întâi scrisorile.

Henry râse. Sinceritatea evidentă a fetei îl dezarmase.

— Ţi le-a dat să le citeşti?

— Da.

— Şi ce scria în ele?

— Ceream rudelor mele de la New York trei mii de dolari, în schimbul unei declaraţii prin care mă angajam să renunţ la drepturile pe care le-aş avea asupra averii rămase de pe urma străbunicului meu Josiah Sunderland.

— Le-ai semnat?

— Nu. I-am răspuns că nu ştiu să am rude la New York şi că în orice caz propunerea lui nu mă ispiteşte. Atunci s-a supărat pe mine. M-a făcut proastă şi mi-a spus că are să-mi pară rău.

Babs izbucni într-un hohot de râs mai cristalin decât o dantelă muzicală pe un şirag de clopoţei.

— De ce râzi? întrebă Henry.

— Văd că a avut dreptate, zise ea încercând să-şi zăgăzuiască veselia.

— De ce?

— A făcut rămăşag că în cel mult două zile un emisar al dumitale va veni cu propuneri.

— Când colo am venit chiar eu, zise Henry, privind-o cu simpatie.

Babs se destinsese. Rezemată de glaful uşii, oferea un tablou de o prospeţime captivantă. Sânii tari se conturau obraznic sub mătasea roşie a bluzei. Mijlocul subţire, cu mlădieri de şopârlă, pântecele neted de efeb se armonizau cu şoldurile zvelte şi cu supleţea coapselor pe care pantalonii negri de călărie, lipiţi de corp, le conturau tantalic. Linia ireproşabilă a piciorului lung era subliniată de lampasul subţire de fir, care cobora până la cizma albă, joasă, cu pinteni de argint.

Stânjenită de privirile stăruitoare ale vizitatorului, Babs trecu înapoia unei mese strâmte, la care se aşează parcă înapoia unui meterez. Citise brusc în expresia ochilor acestui unchi din New York aceleaşi dorinţe oglindite pe chipurile tuturor bărbaţilor care asistau la numărul ei de circ.

Henry sesiză instinctiv răceala din atmosferă. Încercă să-şi repare greşeala, adoptând tonul unui unchi condescendent şi amabil.

— Aş vrea să-mi răspunzi la o întrebare, Babs, – sper că îmi îngădui să-ţi spun pe nume. Cum de ai ajuns… călăreaţă de circ?

— Poveste simplă. După atacul indienilor asupra fermei noastre, am rămas în viaţă numai eu şi fratele meu Tom. Ne-au cruţat, cred, fiindcă eram prea mici. Pe Tom l-a luat să-l crească naşul său, Thomas Drinkwater, care după un an a plecat spre Vest. De atunci nu mai ştiu nimic despre ei.

— Şi cu dumneata ce s-a întâmplat?

— Pe mine m-a luat un vecin. Vânător şi negustor de blănuri. Nathaniel McPharlin. Nu era bogat. Îi plăceau însă caii. El m-a învăţat să călăresc. Avea o nevastă foarte bună la suflet. Kathy. Eu îi spuneam *aunt* Cat. Şi nu se supăra. *Uncle* Nathaniel şi *aunt* Cat m-au îngrijit ca pe copilul lor. Poate fiindcă nu aveau copii. Într-o zi, *uncle* Nathaniel a plecat ca de obicei la drum, după blănuri. Dar nu s-a mai întors. *Aunt* Cat l-a aşteptat un an. Lipsită de mijloace, îngrozită de sălbăticiile în mijlocul cărora trăiam, a hotărât să se înapoieze la Pittsburg, unde locuiau nişte rude ale ei. Rudele acestea erau şi mai sărace decât *aunt* Cat. Abia puteau să mă întreţină. Locuiam pe atunci la marginea oraşului, lângă un mare loc viran. Pe locul acela s-a instalat într-o vară Circul Thyssen. Îmi plăcea să intru la circ şi să umblu pe la cai. Îi mângâiam şi când aveam bani le cumpăram zahăr. Printre ei se afla un cârlan neînvăţat, Thunderbird. Nimeni nu se încumeta să-l încalece. Eram îndrăgostită de Thunderbird. Îmi amintea calul favorit al lui *uncle* Nathaniel. Într-o zi mi-am luat inima în dinţi şi m-am prezentat directorului circului, oferindu-mă să-i îmblânzesc cârlanul. M-a privit cu milă. Credea că nu sunt în toate minţile. Refuzul lui nu m-a descurajat. A doua zi, în zori, m-am strecurat neobservată în grajd. L-am scos pe Thunderbird afară. L-am încălecat pe deşelate. Cabra, necheza, zvârlea din copite, dar nu m-am lăsat. Deodată, am auzit ţipete. O femeie se văita că am să mor ucisă de Thunderbird. Au ieşit grăjdarii, acrobaţii, clovnii, muzicanţii, şi la urmă directorul.

Frica îl făcuse pe Herr Gustav mai alb la faţă decât un clovn muiat în făină. Îmi venea să râd de spaima lor, deşi cârlanul îmi dădea de furcă. Până la urmă, Thunderbird s-a îmblânzit. Herr Gustav m-a angajat imediat. Aşa am ajuna călăreaţă la Circul Thyssen, râse ea într-o scânteiere de perle.

Henry era fermecat de verva ei naivă. O îndoială stăruia încă în străfundul cugetului său. Babs era într-adevăr nepoata lui Aristotle Sunderland?

Ea îi citi în ochi neîncrederea. Se ridică de la masă şi cu mişcări feline, ce făceau să i se legene uşor şoldurile, se apropie de masa de toaletă. Scoase dintr-un sertar o *Biblie* şi un document îngălbenit, împăturit în patru. Deschise cu veneraţie *Biblia* şi o întinse lui Henry.

— Poftim. E *Biblia* bunicului. Cu însemnările lui pe margini.

„Cine ar putea să confrunte însemnările acestea cu scrisul lui Aristotle?” se întrebă Henry.

— Iată şi actul meu de naştere. E redactat tot de bunicul.

Semnătura lui Aristotle Sunderland era etalată larg în josul documentului, atestat de doi martori, printre care Nathaniel McPharlin. Soţia lui McPharlin trăia încă şi deci putea confirma valabilitatea actului de naştere. Evident, Babs nu era o impostoare.

— Babs Sunderland, rosti Henry cu gravitate, nu ţi-ar plăcea să reintri în sânul familiei dumitale? Tatăl meu, Richard, a fost frate cu bunicul dumitale, Aristotle. Eşti nepoata mea. Îţi datorez protecţie şi îngrijire.

Tonul pe care-l folosise îi păru lui însuşi fals. Ce anume îl determinase să facă această propunere? Dorinţa sinceră de „a readuce în sânul familiei pe o biată nepoată pierdută printre străini”? Ruşinea de a-şi vedea numele de familie mâzgălit pe afişele circului Thyssen? Plăcerea de a-şi apropia pentru anumite scopuri, încă nemărturisite, o fată tânără şi frumoasă, indiferent de numele pe care-l purta? O făcea din generozitate sau din egoism? Era de conceput această ultimă alternativă? O revoltă bruscă împotriva propriei lui nimicnicii îl făcu să se închidă în sine, ca un arici ce-şi desfăşoară ţepii. El nu era omul aventurilor ieftine. Voia să o salveze pe Babs din cloaca vieţii de circ.

Expresia de virtuoasă severitate care i se aşternu pe chip intimidă pe Babs.

— Nu-mi datoraţi nimic, replică ea cu teamă. Sunt mulţumită de viaţa pe care o duc. Îmi place circul. Nu aş putea să mă despart de

Thunderbird. Şi nici de Herr Gustav. Pentru mine e un al doilea tată.

— De azi înainte eu voi fi… eu voi ţine locul tatălui dumitale.

Modificase prima formulare a frazei, care îi păruse nelalocul ei.

— Nu trebuie să vă simţiţi obligat cu nimic, repetă ea alarmată.

Nu-i plăcea stăruinţa cu care acest om încerca să se amestece în viaţa ei. Pentru prima oară îl văzu urât, bătrân, prea sigur de sine.

Henry se ridică încet de pe scaun.

— Legea e de partea mea, scumpă fetiţă. În vinele dumitale curge sângele familiei Sunderland. Despre aceasta vom mai sta de vorbă.

Opoziţia ei îl îndârjise. Dacă la începutul acestei întrevederi nu avusese trasată o linie de conduită, acum era hotărât să o îmblânzească pe Babs, aşa cum ea îl îmblânzise pe Thunderbird.

— Bună seara, Babs.

Salută ceremonios, apoi ieşi grav din vagonul în care se lăsase o atmosferă îngheţată, funebră.

În aceeaşi seară, şeful dinastiei Sunderland avu o lungă întrevedere cu Herr Gustav Thyssen. Argumentele lui, sprijinite de o artilerie formidabilă – cinci mii de dolari plătibili a doua zi la oricare din ghişeele Băncii Manhattan – câştigară acordul deplin al directorului circului.

După plecarea lui Henry din vagonul directorial, Herr Gustav făcu o vizită lui Babs. Fata crezuse că va găsi un aliat în persoana directorului. Încercă o mare dezamăgire când acesta o sfătui să accepte oferta lui Henry Sunderland. Nici rugăminţile, nici hohotele ei de plâns, nu reuşiră să-l clintească. Legea acorda lui Henry Sunderland dreptul de a se îngriji de soarta nepoatei sale minore. El, Gustav Thyssen, nu înţelegea să se împotrivească legii. Pentru Babs, circul trebuia să intre în domeniul trecutului. Directorul încheie într-un târziu discuţia, făcându-i totuşi o favoare. Îi dăruia pe Thunderbird, în amintirea trecerii ei prin Circul Thyssen…

Hotărârea lui Henry Sunderland avu rezultate multiple.

Circul rămase să se bucure şi mai departe de gloria de a fi adăpostit sub cupola sa de pânză pe nepoata şefului dinastiei Sunderland. Spectatorii continuară să se îmbulzească la casă şi să comenteze povestea din *O mie şi una de nopţi* a tinerei orfane care-şi regăsise familia. *New York Gazette*, care răspândise această veste, îşi triplă brusc tirajul. Cititoarele romantice îşi tamponau cu batista ochii umeziţi de înduioşare, apoi rămâneau să viseze, cu

privirile aţintite undeva în nemărginire.

În general opinia publică, lăudă gestul filantropic al lai Henry Sunderland. Se găsiră însă şi oameni care dădură o interpretare răuvoitoare gestului său. Un agent de Bursă declară în public: „Aşchia nu sare departe de pom. Şi lui Richard Sunderland îi plăceau fructele crude”. Puritanele condamnau intrarea saltimbancei în căminul respectabil al lui Susan Sunderland. O croitoreasă pariziană, inspirată de această poveste, creă o rochie de seară, intitulată „Circul”. Pe un fond de azur, stropit cu stele, evoluau acrobaţi, călăreţi, clovni şi animale savante. Concepţia nu era lipsită de fantezie. Un fabricant de parfumuri lansă un produs nou „Une étoile s’appelle Babs”, care se epuiză în câteva zile. Apărură coafuri *à la Babs*, mănuşi *à la Babs*, farduri *à la Babs*.

În această atmosferă, urmaşii lui Patrick Sunderland, în cap cu Samuel asociatul firmei Goldberger and Sunderland, se priveau cu justificată îngrijorare. Nu cumva această Babs Sunderland avea de gând să-şi revendice drepturile succesorale, de care fuseseră lipsiţi Aristotle şi urmaşii săi direcţi?

Dar cea mai cumplită lovitură o resimţea Susan. Unele zvonuri îi ajunseseră la ureche mai înainte ca Henry să-i fi vorbit despre hotărârea sa. Refuzase însă a le da crezare. Socotea că autoritatea ei asupra lui era atât de puternică, încât nu concepea că acesta ar îndrăzni să ia o asemenea iniţiativă fără a-i obţine în prealabil încuviinţarea. Consternarea ei atinse proporţii necuprinse când Henry îi declară categoric:

— Începând de azi, nepoata mea Babs va locui la Sunderland House. Am dat dispoziţie majordomului să-i pregătească apartamentul chinezesc.

Susan făcuse ochii mari, pupilele i se dilataseră, bărbia începuse să-i tremure, pieptul să-i salte în ritmul respiraţiei accelerate.

— Ţi-ai pierdut minţile, Henry Sunderland.

El o privi cu superioritate. O atitudine măreaţă, arogantă, autoritară, care distona cu felul lui de a fi.

— Susan? Nu te înţeleg! Îmi place să cred că glumeşti.

Susan explodă:

— Fără să-mi ceri consimţământul, aduci în casă o necunoscută, o aventurieră, o călăreaţă de circ... Îi oferi un apartament... Vei pretinde poate să stea şi la masă cu propriii tăi copii... Ei bine, Henry Sunderland, refuz să îngădui asemenea ticăloşie. Călăreaţa de circ nu va trece pragul acestei case.

Susan adoptase exact atitudinea pe care n-ar fi trebuit s-o adopte. Dacă ar fi cunoscut mai bine temperamentul soţului, nu ar fi încercat să-şi impună voinţa tocmai în acest moment de criză. Nici tiranul Richard Sunderland, care se deprinsese să nu întâlnească opoziţie în sânul familiei, nu reuşise să învingă cerbicia fiului său când acesta îşi pusese în gând să se însoare cu Margery Terrill. Prin intransigenţa ei, Susan nu făcuse decât să sporească încăpăţânarea de catâr a lui Henry.

— Susan, rosti el cu răceală, tonul pe care-l foloseşti faţă de mine este lipsit nu numai de curtenie, dar şi de cel mai elementar respect datorat de o femeie măritată soţului şi stăpânului ei. Cât priveşte refuzul dumitale de a găzdui la Sunderland House pe nepoata mea, îngăduie-mi să-ţi declar că îl socotesc cel puţin ridicol. Îţi atrag atenţia, Susan, că hotărârea mea este irevocabilă.

Susan se înverzise ca o omidă. Nu înţelegea transformarea acestui om, care până mai ieri tremura în faţa ei. Refuză să accepte înfrângerea. Se încordă, îşi umflă pieptul şi, cu glas profund de contraltă, declară patetic, vibrant, ca eroina unei tragedii antice:

— Dacă aventuriera intră pe uşa din faţă, eu părăsesc casa pe uşa din dos.

Henry o privi critic.

— Hotărârea dumitale este definitivă?

Susan rosti apăsat:

— Definitivă!

Henry trecu la comoda Hepplewhite de pe care luă un clopoţel de argint. Prinse să-l agite.

— În cazul acesta nu-mi rămâne decât să poruncesc majordomului să-ţi pregătească trăsura. Miss Sunderland va sosi peste o jumătate de oră.

Susan deschise gura şi o închise fără a mai rosti un cuvânt. Se răsuci pe călcâie şi ieşi din cameră trântind uşa.

Henry respiră adânc. Câştigase încă o victorie. Recapitulând scena care abia se încheiase cu deruta completă a Susanei, se minuna de curajul, fermitatea şi calmul de care dăduse dovadă…

Contrar ameninţărilor, Susan nu părăsi casa. Acceptă faptul împlinit, în speranţa că mai târziu va reuşi să înlăture pe intrusă, folosind metode de luptă mai puţin directe. Aplică în schimb represalii de altă natură. Spre a exclude posibilitatea vreunei întâlniri cu Babs, se claustră în apartamentul ei. Acolo primea vizite, acolo i se servea prânzul şi cina, de acolo supraveghea

educaţia copiilor. În mod practic rupse orice relaţii cu Henry. Singura trăsătură de unire o constituia acoperişul care-i adăpostea pe amândoi.

Susan nu forţase o ruptură definitivă. Scandalul i-ar fi împroşcat cu noroi familia. Şi de aceasta se ferea mai mult ca de orice. Îşi convocă însă tatăl şi fratele. Cătrănită, le ceru să pregătească în comun un plan de luptă împotriva „aventurierei”. După prima consfătuire în trei, avu prilejul să deplângă ingratitudinea umană. Tânărul David Forbes, care datorită insistenţelor ei căpătase o importanţă sinecură, refuză să participe la o acţiune susceptibilă a-i atrage eventuale neplăceri din partea cumnatului. Propria sa linişte şi comoditate preţuiau mai mult decât armonia conjugală a surorii.

Filozof, bătrânul senator îşi sfătui fiica să privească lucrurile cu îngăduinţă. În definitiv, ce importanţă avea faptul că o fetişcană oarecare era crescută în casa lor?

— Nu e o fetişcană oarecare. E amanta lui. Şi dacă nu-i e încă amantă, o creşte pentru acest rol, declară Susan cu patos.

Senatorul izbucni în râs.

— Te sperii de umbre, draga mea. Henry nu e omul amantelor. Iar Babs e nepoata lui.

— Nepoată? Ridicol. De ce nu dă dovadă de aceeaşi solicitudine faţă de copiii lui Francis-Andrew? Şi aceştia sunt orfani.

— De copiii lui Francis-Andrew are cine să se ocupe. Babs e singură pe lume.

— Te-a înduioşat şi pe dumneata soarta acestei... creaturi?

Randolph Forbes clipi şiret.

— Dacă aş fi fost mai tânăr... m-ar fi înduioşat sub alt aspect... Mă întreb însă...

— Termină-ţi gândul!

— De ce nu l-ar înduioşa pe Dave?

— Pe Dave?

— Desigur. Fratele tău e tânăr, frumuşel, are trecere la femei.. Babs Sunderland...

David Forbes făcu un gest de nepăsare.

— Nu mă interesează această persoană.

— Aşteaptă! Mai întâi să o vezi, fiule... Apoi... ai face-o numai pentru a reda liniştea surorii tale.

Randolph zâmbi ca un faun bătrân.

— Bineînţeles, nimeni nu te obligă să o iei de nevastă.

— Dar dacă intervin complicaţii, rosti David cu jumătate de glas.

— Lasă-le pe seama mea.

Susan interveni cu virtuoasă abnegaţie.

— Nu vreau să se sacrifice pentru mine. Un vlăstar al familiei Forbes încurcat cu o asemenea…

— Nu uita, Susan, că această „creatură” – cum o numeşti tu – coboară dintr-un marchiz autentic.

— Cunosc eu reputaţia de care se bucura „marchizul” dumitale.

— Zvonuri, scumpa mea. Zvonuri…

— Se poate, conveni Susan. Ştiu însă sigur că toţi descendenţii lui sunt nişte degeneraţi. Charles Sunderland se înfăţişează în casa mea cu o femeie de moravuri uşoare, pe care o prezintă drept soţia lui. Henry s-a aprins după o pretinsă nepoată. Ah, mi-e scârbă! Toţi sunt nişte degeneraţi. Toţi!

— Henry degenerat? Nu uita! E tatăl copiilor tăi.

— Din fericire, în vinele copiilor mei curge şi sângele curat, viguros, al familiei Forbes.

Senatorul ridică mâna spre cer.

— Să nu cădem în păcatul trufiei, Susan. Se spune că primul Forbes, debarcat în America, acum o sută şi cincizeci de ani, suferea de o boală care în cronicile timpului se numea *le mal français*.

— Şi dumneata crezi în asemenea baliverne?

— În sacrosanctele arhive ale familiei se găseşte o scrisoare a unui doctor care se ocupa de starea sănătăţii ilustrului nostru strămoş. Acolo se face menţiunea despre această boală.

Susan declară cu hotărâre:

— Am convingerea că diagnosticul era greşit.

Senatorul se ridică de pe scaun.

— Se cunoaşte că eşti fiica mea. Găseşti răspuns la toate. Mă ierţi. Trebuie să plec. Sunt aşteptat la Senat. Am pregătit un discurs fulminant împotriva politicienilor care primesc subsidii din Wall Street.

David încreţi din sprâncene.

— Nu crezi că e imprudent să deschizi asemenea discuţii, tată? Şi dumneata primeşti de la Henry subsidii…

Senatorul ridică sentenţios degetul.

— Tantieme, dragul meu, tantieme. Subsidiile au un caracter ascuns, ilicit, conspirativ. Tantiemele se încasează la lumina zilei şi reprezintă preţul aportului constructiv adus de experienţa şi capacitatea mea în consiliile de administraţie la care particip. După

cum vezi, e o deosebire. O foarte importantă deosebire.

Apartamentul chinezesc, destinat de Henry nepoatei sale, era alcătuit din cinci încăperi de vaste proporţii, în care pasionatul colecţionar care fusese Richard Sunderland adunase oarecum la întâmplare tot felul de opere de artă ale Extremului Orient. Se aflau acolo mobile de abanos şi bambus acoperite cu lac negru, neted şi limpede ca oglinda. Unele piese de lac roşu cu vine aurii aveau incrustaţii de sidef, mărgean şi lapis-lazuli, ce înfăţişau păsări exotice, flori şi frunze delicat conturate, figuri omeneşti pline de viaţă şi mişcare, dragoni cu solzi de aur.

Mese, fotolii, scaune, taburete, de diferite înălţimi şi dimensiuni ofereau o infinită varietate de sculpturi, ce reprezentau dragoni şi himere înaripate. Una din caracteristicile care le deosebeau de mobilele europene erau suporturile arcuite fără excepţie înlăuntru.

De-a lungul pereţilor împodobiţi cu stucaturi de inspiraţie chinezească, atârnau draperii somptuoase de brocart, cu broderii bogate, complicate, ce evocau luxul ostentativ al împăraţilor din dinastia manciuriană. Covoare de mătase cu tonuri palide înfăţişau crizanteme învoalte, delicate flori de ceai, frunze şi petale stilizate. Paravanele de lac policrom, de Coromandel, dozau savant lumina, creând mase catifelate de umbră şi zone strălucitoare, scăldate în razele soarelui, ce puneau în valoare şi ceramica şi bronzurile şi porţelanurile expuse cu artă. O suită de panouri de lac zugrăveau cu o vigoare impresionantă, ce contrasta cu minuţioasa delicateţe a execuţiei, victoriile războinice ale împăratului K’ien-lang.

Imagini idilice, de o incomparabilă eleganţă, erau realizate cu cerneală de China pe hârtie de pictori din epocile Song, Yuan şi Ming. Mândria colecţiei era însă un peisaj de iarnă, opera lui Wang Houei, care reda cu tragic realism ramurile dezgolite de frunze ale unei sălcii plângătoare, proiectată pe fundalul pustiu, dezolant, al unui lac îngheţat.

Printre bronzurile şi porţelanurile achiziţionate adeseori cu preţuri astronomice, figurau piese de o autentică valoare artistică. O cutie rotundă de lac decorată cu flori mari, în stilul vaselor pictate de Ts’en-Tchen, o farfurie în email *cloisonné* cu pecetea lui Siuan-To, o statuie de porţelan acoperită cu „alb de China”, opera lui Kuan-Yin înfăţişând o împărăteasă pe tron, un vas cu formă alungită în cinci culori cu decor Wu-Ts’ai, o statuie de bronz magnific cizelată din epoca Ts’i, o stelă în bronz aurit din epoca

Wei, ce imortaliza conversaţia mistică dintre două zeităţi, Cakyamuni şi Prabhutaratna, o oglindă cu mâner de bronz din epoca T'ang şi alte multe obiecte de o frumuseţe rară, care, după ce fuseseră cumpărate, admirate, studiate şi clasate, rămâneau încuiate cu anii, fără ca nimeni să se mai preocupe de ele.

Richard Sunderland îşi transformase reşedinţele din Europa şi Statele Unite în tezaure de artă închise publicului. Urmaşii săi, cu excepţia lui Robert, nu-i moşteniseră patima de colecţionar. Lui Henry îi plăcea frumosul, redus însă la rolul de decor.

Când intrase în acel sanctuar al artei Extremului Orient, care avea să-i servească drept locuinţă, Babs Sunderland privise împrejur cu sfială şi minunare. Poate că nu i-ar fi părut atât de brutală tranziţia de la lumea de circ la noua ei existenţă, dacă ar fi pătruns într-o casă ca toate casele, cu mobile frumoase, adecvate scopului lor. Scaune pe care să stea confortabil, mese zdravene de sufragerie, dulapuri spaţioase pentru rufărie şi îmbrăcăminte, farfurii albe din care să mănânce cu plăcere, tablouri care să înfăţişeze peisaje cu cer albastru, munţi, păsări, pâraie cristaline şi vaci elveţiene cu tălăngi la gât.

La Sunderland House, o înspăimântau dragonii care scoteau flăcări pe nări, războinicii cu ochii bridaţi şi chipuri crunte, care se duelau cu săbii curbate scoţând scântei, fiarele bizare coborâte parcă din Apocalips, care după miezul nopţii se trezeau la viaţă, coborau din cadrele lor aurite şi porneau forfota prin încăperi. Spre a nu asista la dansul lor drăcesc, Babs se ghemuia sub cuvertura de mătase şi, acoperită peste cap, stătea încremenită, nădăjduind că nu va fi observată de vietăţile apocaliptice.

Dimineaţa se trezea mai obosită decât la culcare. Nu se plângea nimănui. Servitorii, cu măştile lor impasibile şi cu mişcări automate, păreau nişte păpuşi uriaşe trase de sfori invizibile. Unchiul Henry pe care-l întâlnea numai la prânz şi seara o intimida cu atitudinea lui protocolară.

La masa lungă, de douăzeci şi patru de persoane, stăteau numai ei doi. Mrs. Sunderland continua să saboteze reuniunile familiale, făcând menaj aparte, laolaltă cu copiii.

Babs se descurca mulţumitor printre farfuriile de toate formele şi dimensiunile, printre paharele de diverse mărimi aliniate în ordine descrescândă, ca tuburile de orgă, printre tacâmurile de aur şi argint, plasate în dreapta şi în stânga farfuriei. Herr Gustav Thyssen o deprinsese cu mânuirea lor. German din Franconia, cutreierase cu

circul lui întreaga Europă vestică, eşuând – nu se ştie cum – în Statele Unite. Herr Thyssen, care nu pierdea ocazia să afirme că Babs va ajunge departe, se ocupase părinteşte de educaţia ei. Herr Gustav nu fusese întotdeauna pântecos, bătrân, chel şi grotesc. În tinereţe – se spunea în culisele circului – cutremurase cu glasul său de bariton cupola Operei din Dresda. Femei din elită îi căzuseră la picioare. Filantrop, Herr Gustav le ridicase, de jos şi le oferise galant un loc mai confortabil pe sofaua din micul său apartament de burlac. Din nefericire, cele mai frumoase poveşti au un sfârşit. Într-o zi, Herr Gustav îşi pierduse vocea. În locul trilurilor măiestre cu care-şi fermecase auditoriul, nu mai scotea decât un hârâit de clapon. Îndurerat, părăsit de prieteni şi de admiratori, se făcuse clovn, într-un circ ambulant. După moartea directorului, sfâşiat de un tigru dispeptic, directoarea, bătrână, ştirbă şi slută, oferise inima, punga şi patul ei fostului bariton, care o cucerise cu prestanţa lui juvenilă. Herr Gustav acceptase soluţia, având grijă să-şi ascundă strâmbătura din nas. După un an de trai în comun, directoarea se stinsese fericită în braţele lui.

Babs se gândise adeseori la povestea lui Herr Gustav. Cum de acceptase el, pe atunci tânăr şi frumos, patul şi îmbrăţişările unei babe?

Acum, când stătea la masă cu unchiul ei, îl privea pe furiş. Se întreba dacă vor fi existând femei dispuse să-i primească dragostea. Sau dacă el era în stare să iubească, în concepţia ei, dragostea adevărată rămânea apanajul Feţilor-frumoşi care vin să trezească din somn pe Frumoasele din Pădurea Adormită. Oamenii urâţi n-aveau dreptul să iubească. Iubind, insultau iubirea.

Babs avea şi alte păreri. Socotea că oamenii se împart în două categorii. În tineri şi bătrâni. Bătrânii sunt urâţi, bolnavi, groteşti. Moartea îi pândeşte la fiecare pas. Tinerii rămân însă veşnic tineri. Babs nu concepea să îmbătrânească. Chiar dacă exista o asemenea posibilitate, fenomenul avea să se petreacă peste secole. Evident, va muri într-o zi. Dar va muri tânără. Adică pe la douăzeci şi cinci, sau douăzeci şi şase de ani. În niciun caz nu va apuca vârsta matusalemică de treizeci de ani.

Gândurile acestea şi încă multe altele se depanau prin mintea ei, în vremea ce slugile o serveau tăcut. Uneori se trezea din meditaţii. Simţea instinctiv, aproape tangibil, privirile unchiului aţintite asupră-i. Când ridica ochii spre el, acesta fixa gânditor, un punct în gol, pe deasupra capului ei.

Conversaţiile lor erau scurte şi se rezumau la felurile servite.

— Fraged curcanul, Babs?

— Ţi-a plăcut îngheţata, Babs?

— Cum îţi pare tortul acesta de ananas?

Ea răspundea politicos, aşa cum o învăţase Herr Gustav.

— Foarte bun, unchiule Henry.

Uneori Henry deschidea discuţia despre vreme.

— Îngrozitoare arşiţă. Nici noaptea nu se răcoreşte atmosfera.

— Într-adevăr foarte cald, unchiule Henry.

— Zăpuşeala aceasta îmi provoacă insomnii. Dumneata dormi bine, Babs?

Babs era ispitită să-i vorbească despre dragonii înaripaţi care-i tulburau somnul, dar se abţinea.

— Mulţumesc. Dorm foarte bine…

Conversaţiile purtate în acest ritm ar fi fost teribil de monotone, dacă întreruperile semnificative, reţinerile jenate, privirile furişe strecurate printre cristale şi porţelanuri nu ar fi însufleţit tăcerile, dându-le un conţinut emoţional de o bogăţie deosebită.

Într-o seară, Randolph Forbes apăru la cină. Jovial, povesti câteva glume bune, auzite pe culoarele Senatului. Cu tact, diplomatic, nici el şi nici Henry nu vorbiră despre Susan. Randolph se arătă foarte curtenitor cu Babs. Complimentele lui răsuflate o amuzau. Pentru prima oară Babs râse în voie.

Buna ei dispoziţie descreţi fruntea lui Henry, care prinse a zâmbi cu intimă satisfacţie. Era bucuros. Babs începuse să se adapteze noului mediu. Henry îşi pusese adeseori o întrebare, căreia nu reuşise a-i găsi răspuns. Ce îl determinase să îmbrăţişeze cu atâta înflăcărare cauza tinerei fete? Spiritul lui de contradicţie? Îi luase apărarea fiindcă o ura Susan şi întreaga ei coterie? Ar fi fost şi aceasta o explicaţie. Deşi nu-l cunoscuse pe Aristotle îl simpatiza, tocmai fiindcă întreaga familie îl hulise. Mai era ceva. Babs îl stimula. Îi crea o stare sufletească nouă, îl făcea să privească viaţa prin ochelari trandafirii. Se simţea întinerit. Gata să întreprindă acţiuni mari. Numai alcoolul îi mai prilejuise această stare de constantă bună dispoziţie.

În seara următoare Randolph Forbes apăru iarăşi la cină. Întovărăşit de fiul său. Pentru David, Babs fu o revelaţie. Realitatea depăşea portretul zugrăvit de tatăl său.

Pe Henry nu-l incinta entuziasmul tânărului cumnat. Complimentele acestuia la adresa fetei îl indispuneau. Zâmbetele

seducătoare, pe care Dave le arunca lui Babs pe deasupra jerbei de flori care le despărţea tacâmurile, îi păreau de o neobrăzare mitocănească. Hm! Cât era Dave de ridicol! Se înfoia ca un păun! Nici creierul nu-i era mai voluminos decât al unui păun. Rostea platitudini care pe el, Henry, îl îngreţoşau.

Babs îi asculta tiradele, zâmbind politicos. Avansurile lui rămâneau fără efect. Babs nu vedea în el decât un tânăr frumuşel, înfumurat şi nerod. Deprinsă cu bărbaţii din Vest, zdraveni, dârji, oţeliţi de nevoi, nu aprecia manierele efeminate ale acestui flăcăiaş crescut în puf.

Indiferenţa ei era balsam pentru sufletul lui Henry.

Vulpoi bătrân, Randolph Forbes urmărea reacţiile fiecărui personaj în parte, prefăcându-se preocupat numai de savurarea vinurilor şi a bunătăţilor care defilau prin faţa lui. Examinându-şi îndelung ginerele, reuşi să dea un diagnostic sigur. Henry era îndrăgostit de Babs. Nu-şi dădea încă seama. Dar revelaţia acestui sentiment nu va întârzia, cu întregul lui cortegiu de urmări dezagreabile, în special pentru Susan.

Senatorul nu se îngrijora peste măsură. Avea încredere în talentele de Don Juan ale fiului său. În privinţa acestuia, luciditatea lui era întunecată de mândria paternă, care găsea în propria-i progenitură summum de calităţi.

Susan trebuia să-şi schimbe tactica. Firea fantască a lui Henry nu se împăca deloc cu temperamentul ei de un realism crud, de o pedanterie obositoare, peste care severitatea puritană a convingerilor ei morale arunca o tentă cenuşie. Nu era de mirare că Henry îşi căutase refugiul în alcool şi acum şi-l găsise în această fiinţă tânără, lipsită de prejudecăţi şi năravuri.

Primejdia era mare. Dar putea fi evitată.

Potrivnică poveţelor tatălui ei, Susan continuă politica de secesiune familială inaugurată odată cu intrarea aventurierei în casa Sunderland. Respinse categoric o încercare de conciliere iniţiată de Henry, care după acest insucces renunţase la noi tentative.

Prelungirea stării de război latent dintre cei doi soţi porni să alimenteze comentariile servitorilor din casă şi prin ricoşeu, cancanurile din afară. La Bursă, Babs Sunderland devenise un subiect de discuţie tot atât de pasionant ca şi creşterile şi scăderile de valori. În saloane, femeile elegante îşi şopteau în dosul

evantaielor zvonuri *shocking* în legătură cu relaţiile dintre unchi şi nepoată. Ziarele de scandal se pregăteau să prindă mingea din zbor şi să dezlănţuie o insidioasă campanie împotriva şefului dinastiei Sunderland şi a moravurilor lumii din care făcea parte. La Trinty Church se rostise din amvon o virulentă predică împotriva păgânilor adoratori ai idolilor de aur, care şi în viaţa particulară se bălăcesc în desfrâu, ruşine şi necredinţă. Nu se pronunţaseră încă nume. Henry Sunderland era însă personajul vizat. Se zvonea că biserica îl va anatemiza. Către sfârşitul secolului trecut, puritanii dezlănţuiseră o campanie asemănătoare împotriva lui Richard Sunderland şi a concubinei sale Andreea. Creatorul dinastiei Sunderland reeditase isprava legendarului Samson, dărâmând zidurile templului, cu corectivul că nu pierise sub ruine.

Henry nu era însă pe măsura părintelui său. Va sucomba sub ploaia loviturilor? Iniţiaţii începuseră a face rămăşaguri asupra termenului prăbuşirii.

Poate că previziunile lor şi-ar fi găsit împlinirea, dacă o calamitate năprasnică nu s-ar fi abătut asupra oraşului, punând capăt oricăror alte preocupări. Într-o dimineaţă, la Bellevue Hospital, un medic tânăr năvăli congestionat în cabinetul şefului clinicii. Un pacient internat în ajun murise în zori. Simptomele erau limpezi. Friguri galbene. Medicului-şef, îi scăpară ochelarii de pe nas. O conferinţă convocată în grabă, la care asistară şi reprezentanţii autorităţilor portului, lămuri cazul. Bolnavul fusese debarcat de pe un vas sosit din China. Panică. În grabă se organizară cordoane sanitare. Carantină. Pericolul părea evitat. Într-o tavernă, noaptea, un marinar se prăbuşi cu capul pe masă, răsturnând o sticlă de gin. Dus la spital, sucombă după două ore de îngrijiri inutile. Diagnosticul: friguri galbene. În aceeaşi noapte muri şi o prostituată lovită de molimă. În săptămâna următoare fură semnalate patruzeci de cazuri de friguri galbene. În a doua săptămână molima luă proporţii alarmante. Numai la Bellevue Hospital pieriră optzeci şi şase de bolnavi, printre care şi şeful clinicii. Asemenea unei gigantice caracatiţe, flagelul îşi întindea braţele cu mii de tentacule asupra întregului oraş. Căruţele cu ciocli adunau morţi şi din cocioabele şi hotelurile infecte, înghesuite pe străzile viermuitoare de oameni din preajma portului, ori a cheiurilor Hudsonului, şi din casele elegante din Saint John’s Park, Bowling Green sau Chambers Street şi din mahalalele şi ghetourile sordide din Five Points. Albi şi negri, săraci şi avuţi, nevârstnici şi

bătrâni erau seceraţi de boală cu acelaşi zel.

Lumea cuprinsă de spaimă fugea din oraşul peste care moartea îşi întinsese aripile. În mod practic, orice activitate încetase. Magazinele, birourile, cârciumile, bisericile, atelierele erau pustii. Pe stradă, rarii trecători se strecurau mai mult în fugă, – ştergându-se cu spaimă de pereţi când întâlneau câte un convoi mortuar.

Sunderland House rămăsese o oază liniştită în mijlocul oraşului lovit de moarte şi demenţă. Când văzu că epidemia ia proporţii, Henry dădu poruncă să se pregătească trăsurile de călătorie. Avea de gând să se refugieze cu familia la Williamsburg, care se afla în afara zonei infectate. Trimise vorbă şi soţiei sale, invitând-o să-l însoţească, împreună cu copiii. Susan îi respinse mesajul. Nici tatăl ei, senatorul, nu reuşi să-i schimbe hotărârea de a nu se urni din oraş. Aceasta era pedeapsa pe care o aplica lui Henry.

Dar acolo unde încercările de persuasiune dădură greş, molima avu ultimul cuvânt. Majordomul Casei Sunderland manifestă semne de indispoziţie în seara zilei de sâmbătă. Luni de dimineaţă intră în agonie. Moartea lui fu urmată de îmbolnăvirea simultană a unei cameriste şi a unui vizitiu.

De data aceasta, Susan renunţă la ambiţie. Începu să-şi arunce boarfele claie peste grămadă în cufere şi trimise vorbă lui Henry că e gata de drum. În aceeaşi seară cinci trăsuri şi trei furgoane cu bagaje şi alimente părăsiră oraşul. În trapul întins al cailor, convoiul se îndreptă spre Sud.

În virtutea unui armistiţiu tacit, Henry, Susan şi copiii lor, luaseră loc în prima trăsură. Într-a doua călătorea Babs, împreună cu senatorul Forbes şi cu David Forbes. Doi dintre secretarii lui Henry, şi anume Bert Lawson şi Lewis Farnley, se aflau într-a treia trăsură, laolaltă cu tânărul avocat Mortimer McGuire, urmaşul consilierului Sanders şi cu Frank Delano Harrison, noul şef al serviciului de informaţii. În ultimele două cupeuri se înghesuiau, într-o foarte plăcută intimitate, valeţii personali ai lui Henry Sunderland şi cameristele lui Susan.

Avocatul McGuire şi Frank Harrison erau necăsătoriţi. Burlăcia constituia una din condiţiile nescrise indispensabile funcţiilor lor. Deopotrivă cu secretarii, aceştia aveau misiunea să însoţească pe marele patron în toate deplasările sale. Care soţie ar fi acceptat cu inima uşoară să-şi ştie bărbatul călător peste munţi şi peste ape, cel puţin şase luni din an?

Convoiul făcu un foarte scurt popas la Philadelphia. La Baltimore

se schimbară numai caii. Zăboviră o zi la Washington, unde senatorul Forbes se opri, lăsând pe ceilalţi călători să-şi continue drumul. La 18 august convoiul intră în Williamsburg.

Henry, Susan şi numeroasa lor suită traseră la Effingham House, reşedinţa lor din capitala Virginiei. Când se văzu departe de New York şi de frigurile galbene, Mrs. Sunderland respiră uşurată. Primejdia fiind înlăturată, denunţă armistiţiul încheiat cu Henry. Se retrase în apartamentul ei reluând războiul nervilor.

Babs nu avea de unde să ştie că propria ei persoană era mărul discordiei. Henry n-o informase despre acest lucru, iar servitorii aveau gura pecetluită. Unii o simpatizau. Îi înduioşa tinereţea ei şi îi revolta izolarea în care o ţinea Henry. Motivele pentru care marele patron o adusese la Sunderland House erau o enigmă nu numai pentru ei, dar şi pentru Babs însăşi. Poziţia ei era echivocă. Apartamentul somptuos pus la dispoziţie, poruncile lui Henry Sunderland de a fi tratată cu deosebită cinstire, garderoba-i magnifică, erau elemente incompatibile cu statutul de rudă săracă.

Arşi de curiozitate, servitorii îi pândiseră cu rândul, noapte de noapte, intrarea apartamentului. Spre dezamăgirea lor, marele patron nu-şi făcuse niciodată apariţia. Şi Susan îşi recrutase printre slugi spioni, care aveau misiunea să urmărească fiecare mişcare a fetei. În ciuda zelului lor, nu descoperiseră nimic suspect.

La Williamsburg viaţa se depăna într-o atmosferă patriarhală. În această linişte reconfortantă explodă o ştire adusă într-o dimineaţă de Harrison. La New Orleans, Charles Sunderland primise pe emisarii generalului rebel Bolivar, cărora le acordase un împrumut de două sute de mii de dolari sub formă de armament uşor şi muniţii. În următoarele douăzeci şi patru de ore sosiră încă trei mesaje, toate de o gravitate excepţională.

Primul dezvăluia un nou caz de indisciplină a lui Charles Sunderland, care angajase în serviciul său pe Leslie Clinton, fostul consilier pentru afacerile americane, concediat recent de Henry.

Al doilea mesaj semnala un fapt şi mai alarmant. Acelaşi Charles izgonise din cabinetul său de lucru pe marchizul de Mondéjar, care venise să-i reproşeze încălcarea tratatului comercial încheiat de Richard Sunderland cu regele Carlos al Spaniei.

În sfârşit, al treilea mesaj reproducea ordinul lui Don Pedro de Apodaca, viceregele Mexicului, care ordonase confiscarea tuturor bunurilor Casei Sunderland de pe teritoriile de sub jurisdicţia lui, drept represalii pentru ajutorul dat de această Casă rebelilor din

colonii.

Încovoiat asupra mesei de lucru, Henry citea şi recitea uluit mesajele. Înnebunise Charles? Numai aşa s-ar fi explicat inconştienţa cu care dărâma tot cea ce tatăl lor clădise în coloniile spaniole din cele două Americi. Alesese cel mai neprielnic moment pentru a sprijini făţiş cauza rebelilor. Nu se scursese un an de când la Aix-la-Chapelle, reprezentanţii celor cinci mari puteri, reunite în congres, îşi manifestaseră voinţa fermă de a sfărâma orice tendinţă spre libertate şi independenţă a popoarelor subjugate. Nu propusese oare Metternich încheierea unui pact prin care puterile semnatare îşi luau obligaţia să-şi garanteze reciproc posesiunile lor de peste mări? Numai Wellington şi Castlereagh, reprezentanţii Marii Britanii, se împotriviseră acestui proiect.

Henry cunoştea tenacitatea lui Metternich. Acesta nu va dezarma până nu va reuşi să neutralizeze opoziţia Angliei. În ziua în care flotele militare reunite ale aliaţilor vor porni spre continentul american, revoluţiile naţionale şi anticoloniale vor fi definitiv zdrobite. Iar Casa Sunderland va suferi consecinţele. Bunurile ei din Europa şi America Spaniolă vor fi confiscate. Iar prăbuşirea finală nu va întârzia…

Henry îşi îngropă capul în palme. Previziunile lui erau înspăimântătoare. Îşi imagina terorizat dezastrul Casei Sunderland. Se vedea luptând cu disperare pentru a împiedica prăbuşirea. Nu-l secondau nici fraţii şi nici colaboratorii săi. Se zbătea neputincios încercând să reziste uraganului. Dar vânturile lui năprasnice îl măturau odată cu ruinele Casei Sunderland. Henry ridică instinctiv mâinile într-un gest de apărare. Mişcarea aceasta bruscă îl trezi din coşmar. Căută din ochi dulapul cu băuturi. Abia atunci îşi aminti că nu se afla în cabinetul său de lucru, la New York, ci în biblioteca reşedinţei din Williamsburg.

Porunci să i se aducă o sticlă cu whisky. Bău trei pahare unul după altul. Alcoolul îi linişti miraculos nervii. Fără tranziţie văzu viitorul într-o lumină mai trandafirie.

Va lupta. Va înfrânge adversitatea. În primul rând trebuia să-şi domesticească fraţii. Începând cu Charles. Va pleca imediat la New Orleans. Va avea cu Charles o explicaţie hotărâtoare. Îşi va impune voinţa. Cu orice risc. La nevoie îi va ridica mandatul de împuternicit al Casei Sunderland pentru Mexico şi America de Sud. Amputarea unui mădular cangrenat e dureroasă, dar salutară.

Henry îşi aruncă din nou privirile asupra mesajelor. Erau

laconice, limpezi, cuprinzătoare. Fără voie făcu o constatare amară. Serviciul de informaţii organizat de Jules Lafont funcţiona încă excepţional. Poate că se grăbise izgonindu-l. Lafont ştia prea multe. Harrison va fi la înălţimea predecesorului său? Henry resimţi şi afrontul pe care i-l făcuse Charles, angajând pe Leslie Clinton. Precedentul nu trebuia să se mai repete. Cine-i garanta lui că Charles nu va folosi acelaşi procedeu şi cu ceilalţi funcţionari superiori, recent concediaţi, spre a contracara măsurile şefului dinastiei?

Henry îşi chemă secretarul:

— Lawson, ia notă. Mâine în zori plecăm la New Orleans. Mă însoţesc Mr. McGuire, Mr. Harrison, Mr. Forbes şi Mr. Farnley. Reduci personalul de serviciu la strictul necesar. Vreau să călătoresc repede. Trimite un mesaj la New York. Mr. Gotthold şi Mr. Schuyler să mă ajungă din urmă la New Orleans. Cu mapele respective. Să se grăbească. La sfârşitul săptămânii viitoare mă îmbarc pe „Empress of China”.

Salomon Gotthold şi Alexander Schuyler făceau parte din „falanga” acelor tinere elemente cu care Henry se grăbise a reînnoi cadrele Casei Sunderland. Amândoi obţinuseră diplomele universitare la Harvard. Gotthold lucrase trei ani în cadrul Departamentului afacerilor americane, sub ordinele directe ale lui Leslie Clinton. Abil, inteligent, suplu, insinuant, ştiuse să câştige încrederea lui Henry, care după concedierea lui Clinton îl numise şef al departamentului. Alexander Schuyler obţinuse consilieratul afacerilor europene datorită în parte experienţei dobândite în rândurile corpului diplomatic din care făcuse câţiva ani parte. Nu deţinuse roluri de prim rang, căci era prea tânăr. Numele său cu rezonanţe aristocratice, însufleţirea cu care fusese susţinut de un grup de influenţi membri ai consiliului de administraţie al Băncii Manhattan, dar mai ales siguranţa cu care vorbea despre relaţiile sale cu oameni politici europeni, determinase pe Henry să-i acorde acel important post.

Henry goli încă un pahar cu whisky. Zâmbi satisfăcut propriei lui imagini, reflectată de o oglindă ovală cu ramă aurită, împletită într-o ghirlandă fantezistă. Se simţea iarăşi în formă. Ca un duelist încercat, în preajma unei lupte cu un adversar lipsit de experienţă.

Deodată chipul i se lungi.

Babs!

Cum de nu se gândise la Babs? Preocupat de încurcăturile lui,

uitase de Babs. N-o putea lăsa la Williamsburg, sub acelaşi acoperiş cu Susan. Susan i-ar fi făcut mizerii fără număr, silind-o în cele din urmă să plece. Iar perspectiva de a o pierde pe Babs îi era de neconceput. Nu se mai putea lipsi de prezenţa ei. Singura soluţie viabilă ar fi fost s-o ia cu el la New Orleans. Dar şi această formulă implica dificultăţi serioase. Sub ce formă ar putea Babs să-l însoţească? Îi reveni în minte pilda tatălui său, care se deplasa rareori fără Andreea. Dar Andreea avea un statut aparte.

Va găsi totuşi un *modus vivendi*. Îl va lua şi pe Warren la New Orleans. I se va reproşa poate că încerca să-şi facă din fiul său un paravan.

Prezenţa lui David Forbes va constitui o garanţie. Prin fratele ei, Susan va avea posibilitatea să-şi supravegheze permanent soţul.

Susan nu ridică obiecţiuni în legătură cu plecarea lui Warren la New Orleans. Când auzi însă că şi Babs va fi cuprinsă în suita lui Henry, făcu o criză de nervi. Dăscălit de cumnatul său, şi ademenit de perspectiva unei importante gratificaţii, David acceptă să joace un anumit rol. Declară astfel surorii sale că relaţiile dintre el şi Babs căpătaseră în ultima vreme un caracter pe care decenţa îl împiedica să-i dea o denumire mai precisă. Că numai în urma stăruinţelor sale, Henry inclusese pe Babs în rândul persoanelor care aveau să-l însoţească în Sud.

Explicaţiile acestea, destul de plauzibile, o liniştiră în parte pe Susan. Avu chiar grija să dea unele poveţe fratelui ei.

— Nu cumva să te însori cu ea. Această Babs Sunderland e o fiinţă primejdioasă. Te-a sedus cu prefăcuta ei candoare virginală.

David o asigură că o alianţă matrimonială era cu totul în afara intenţiilor lui.

— Prin Babs, voi căpăta un ascendent asupra lui Henry, care ţine foarte mult la ea. Dar nu în sensul în care te-ai gândit tu. Henry răspunde vocii sângelui. Babs este totuşi nepoata lui.

David Forbes reuşi astfel să se achite onorabil de misiunea încredinţată, spre satisfacţia deplină a cumnatului.

În după-amiaza aceleaşi zile, Henry avu o convorbire confidenţială cu noul şef al serviciului de informaţii.

— Am nevoie de un individ capabil, care să supravegheze fiecare mişcare a lui Charles. Un om abil, insinuant, şiret, care să-i câştige încrederea şi care să ştie a se face indispensabil.

Prin mintea lui Harrison defilară figurile celor mai iscusiţi agenţi recrutaţi de fostul său şef. Un ins cu trăsături vag spaniole, în ciuda

originii sale britanice, îi stăruia în faţa ochilor.

— Cred că am ceea ce vă trebuie. Un ins cu alură de toreador, suplu la minte şi la înfăţişare. Mr. Lafont l-a folosit în câteva misiuni primejdioase, care cereau iscusinţă, vicleşug, ipocrizie şi o mare doză de îndrăzneală. Owen Pemberton e numele lui.

Henry zâmbi.

— Unde lucrează?

— La Washington. Îmi procură informaţii politice. Prin intermediul lui am obţinut copiile câtorva documente de mare folos în tranzacţiile noastre comerciale cu guvernul Statelor Unite.

— Când pot să stau de vorbă cu el?

— Îl chem prin curier special, zise Harrison. Apoi adăugă, zâmbind fin: Va sosi la New Orleans înaintea noastră.

Harrison se retrase. Henry rămase singur în bibliotecă. Convorbirile purtate cu David şi cu şeful serviciului de informaţii îi mai descreţiseră fruntea. Cerul avea să se însenineze. O avea pe Babs, îl avea pe Harrison. Inima şi mâna dreaptă. Ciudat. Se bucura ca un copil la gândul că va călători împreună cu Babs. Mulţumi providenţei, care-i hărăzise averile lui Plutus, îngăduindu-i astfel să facă imposibilul spre a o păstra pe Babs. O iubea? Nu îndrăznea să-şi mărturisească acest sentiment. Înainte de sosirea ei la Sunderland House, n-ar fi cutezat să o înfrunte pe Susan. Astăzi, pentru Babs era gata să se încaiere cu universul.

Într-un elan nestăpânit, rosti:

— Babs!... Babs!

Glasul lui răsună ciudat în liniştea bibliotecii. Îi venea să plângă. Tresări ruşinat, ca şi când l-ar fi auzit cineva.

Inserarea aşternea umbre adânci în grădină. Verdele peluzelor proaspăt stropite se întuneca treptat, căpătând tonuri violete. Corolele plăpânde, sidefii, ale reginei nopţii se deschideau, pulverizând în atmosferă efluvii de parfum.

Adâncit într-un fotoliu, Henry visa cu ochii deschişi, în faţa ferestrelor larg deschise.

În bibliotecă, aurul aşternut pe cotoarele cărţilor lucea discret, amintind crestele fosforescente ale talazurilor mării.

Se auzi un uşor ciocănit în uşă. Apăru un servitor negru, purtând cu profesională solemnitate o tavă de argint pe care se desluşea pata albă a unei cărţi de vizită.

Henry luă cartonaşul cu chenar aurit şi ornamentaţii înflorate – după moda timpului – şi citi cu surprindere: *Georgina Phipps*.

Se ridică brusc din fotoliu şi porunci servitorului:

— Aprinde lumânările!

Vizita aceasta era absurdă, neverosimilă. De nouă ani nu îşi mai văzuse sora. Căsătoria ei cu Frank Phipps, curând după moartea tragică a primului ei soţ, Adrien de Beaulieu, scandalizase până la revoltă pe membrii clanului Sunderland. Întemeietorul dinastiei o anatemizase, dezmoştenind-o. Până la moartea tatălui ei, Georgina nu încercase să mai calce pragul casei în care se născuse. De ce ieşise tocmai acum din stricta-i izolare?

În primele clipe, Henry fusese ispitit să-i trimită vorbă că nu o poate primi. Dar se răzgândise. Adoptând această linie de conduită, ar fi continuat politica familială a tatălui său. Şi Henry era hotărât să şteargă urmele trecutului. Bineînţeles, cu anumite corective. În această privinţă, lacunele caracterului său şovăielnic ieşeau iarăşi la lumină. Se va comporta cu Georgina corect, dar rece. Ce scopuri o aduceau? Pretenţii băneşti? Intenţiona să atace testamentul fondatorului dinastiei?

În aşteptarea Georginei, rămase în picioare în stânga biroului, de care se rezemă cu o mână, într-o poziţie teatrală, plină de gravitate. Nu-i mai rămânea decât să-şi petreacă degetele în jiletca desfăcută la trei nasturi, ca să arate ca ex-împăratul Napoleon când primea în audienţă pe ambasadorii unor puteri ostile Franţei.

Georgina intră într-un foşnet de mătase. Henry o privi surprins. Mult se mai ofilise! O îmbătrânea acel *embon-point* care-i rotunjea şi-i îngreuia formele corpului, atât de suplu odinioară, ori o dezavantaja simplitatea rochiei *gris-perle*, zgârcit decoltată şi împodobită cu o discretă garnitură de dantelă? Când Georgina se apropie de Henry spre a-i da mâna, aceasta îi observă ridurile fine de la ochi şi din colţurile căzute ale gurii. La treizeci şi şase de ani Georgina arăta mult mai vârstnică.

Henry îi sărută protocolar mâna.

— Bine te-am găsit, Henry, rosti ea cu seriozitate, aşezându-se pe scaunul oferit de acesta.

Henry rămase în picioare. Cu braţele încrucişate, rezemat de birou, aruncă o privire uşor ironică asupra surorii sale.

— Iată-te iarăşi în casa părintească! exclamă îngăduitor şi condescendent.

Georgina îi resimţi tonul superior.

— Pentru foarte scurt timp, Henry, rosti cu glasul ei adânc, catifelat.

— Nu pari să te fi înapoiat umilă, ca fiul rătăcitor din parabolă.
— Umilă? De ce? Îmi port cu mândrie fruntea...
— Şi sărăcia... adăugă el înţepător.
Georgina zâmbi cu îngăduinţă:
— Bogăţia excesivă ţi-a deformat concepţia despre lume, despre viaţă... Evident, în comparaţie cu opulenţa ta, sunt săracă. În raport cu ceilalţi oameni, am o situaţie de care nu mă pot plânge.
Henry zâmbi ironic.
— Ei da. Ţi-a plăcut întotdeauna mediocritatea şi oamenii mediocri. Mă refer şi la soţul tău.
— Sunt mândră de el, Henry.
— Prea faci paradă de mândrie, Georgina. Paravanul acesta după care te ascunzi nu mă poate înşela.
— Nu încerc să te conving de contrariu. Tot ce pot să-ţi spun e că sunt foarte mulţumită de viaţa pe care singură mi-am ales-o. Am un cămin confortabil, un soţ afectuos, şi patru copii care sunt pentru mine mai scumpi decât toate bogăţiile Casei Sunderland.
— Bogăţii pe care sunt încredinţat că le-ai regretat de multe ori.
— Te asigur, Henry, că nu le-am dus niciodată lipsa. Am ştiut să-mi restrâng dorinţele la posibilităţile mele materiale. Datorită acestei concepţii m-am socotit întotdeauna bogată.
— Am înţeles. Bogată în precepte morale, în iluzii, în satisfacţii mărunte...
— Într-o oarecare măsură ai dreptate, Henry. Frank e fericit între cărţile lui, între studenţii lui... Pentru el o bibliotecă are mai mult farmec decât o femeie frumoasă şi infinit mai multă utilitate decât tezaurul unui maharadjah.
Henry zâmbi.
— În cazul acesta, vă felicit, Georgina. Deşi nu vă fericesc.
— Fericirea e relativă, dragul meu. Numai oamenii lipsiţi de resurse intelectuale şi sufleteşti îşi făuresc idoli din aur.
— Uiţi un singur lucru. Cu aur cumperi şi cărţi şi opere de artă şi satisfacţii şi respectul oamenilor...
— ...şi griji şi nopţi pierdute şi compromisuri şi ura semenilor... Nu uita, Henry, citatul biblic: „Mai uşor trece cămila prin urechile acului”...
Fratele ei o întrerupse, ridicând plictisit mâna.
— La vârsta adolescenţei am citit-o amândoi pe Sapho. Aminteşte-ţi: „Aurul este copilul lui Jupiter; nici rugina şi nici viermii nu izbutesc să roadă acest metal miraculos, care a stimulat

întotdeauna cele mai luminate minţi omeneşti”… În sfârşit, Georgina, nu ne-am întâlnit pentru plăcerea de a discuta în contradictoriu despre însuşirile pozitive şi negative ale aurului. Vizita, cu care m-ai onorat, bănuiesc că are alt scop.

— Exact. Voiam să-ţi vorbesc despre copiii mei…

Făcu o pauză, apoi adăugă:

— …despre copiii mei din prima căsătorie.

Fruntea lui Henry se umbri. Cu mâinile la spate, începu să se plimbe prin cameră.

— Te referi numai la copiii lui Adrien sau şi la bastardul lui Phipps?…

Chipul Georginei se înăspri.

— Nu înţeleg rostul acestei insulte gratuite. După moartea lui Adrien, actualul meu soţ l-a legitimat pe Horace.

— Datorai această reparaţie postumă memoriei lui Adrien.

Georgina îşi încleştă mâinile pe braţele fotoliului.

— E de necrezut. Reiei limbajul tatălui tău. M-aş fi aşteptat să ai altă concepţie. Şi tu ai iubit. Şi tu ai suferit pentru dragostea ta. Ştiu cât te-a durut pierderea lui Margery. Eu am ales altă cale. Am plecat după omul pe care îl iubeam, sfidând opreliştile şi sancţiunile tatei.

Henry se opri în dreptul ferestrei. Încruntat, contempla întunericul care coborâse asupra grădinii, încercând parcă să desluşească dincolo de giulgiul nopţii chipul lui Margery. Se întoarse spre Georgina.

— Ce vrei să-mi demonstrezi cu asta? rosti el cu ură. Că ai fost mai dârză? Că eu mi-am trădat iubirea?

Georgina îl privi cu compătimire.

— Bietul meu Henry!

Primi o ripostă furioasă.

— N-am nevoie de mila ta. Păstrează-ţi-o. Simţămintele mele mă privesc numai pentru mine. Eşti fericită fiindcă ai învins. Bucură-te de roadele victoriei tale! Îl ai pe Frank, pe copiii tăi şi ai lui. Ce-ţi mai trebuie? Pe noi uită-ne. Aşa cum l-ai uitat pe tata, pe Adrien, pe noi, fraţii tăi, uită-i şi pe copiii lui Adrien.

— Copiii lui Adrien sunt şi ai mei, Henry.

— Ei şi? Viitorul lor este asigurat. Sunt putred de bogaţi.

Georgina se ridică de pe scaun.

— Tocmai de asta mă tem. Bogăţia îi va perverti. Aşa cum l-a pervertit pe tata. Şi pe tine. Şi pe Robert. Şi pe Charles. Aurul ne-a

risipit în cele patru colţuri ale lumii. Am încetat de a mai fi o familie unită.

— Te înşeli! o înfruntă Henry. Graţie aurului, familia Sunderland e mai unită ca oricând. Robert, Charles şi cu mine, fiii Opheliei, suntem azi legaţi de bastarzii Andreei de Lusignan. Numai tu te-ai rupt de familia noastră. L-ai preferat pe Frank Phipps. Vlăstarul unui criminal...

— Henry! exclamă Georgina.

— Îndrăzneşti să spui că nu-i aşa? Frank al tău a reuşit să te cucerească. Dar numai pe tine, nu şi banii tăi. Te-a acceptat fără zestre, fiindcă spera să intre mai târziu în posesia averii care ţi s-ar fi cuvenit, dacă nu ai fi fost dezmoştenită. Speranţe deşarte, Georgina! Niciodată urmaşii lui Phipps nu vor obţine vreun ban din partea noastră.

Georgina îl privi revoltată.

— N-am venit să-ţi cer ceva pentru copiii mei şi ai lui Frank. Ei nu fac parte din lumea voastră. Şi nici nu vor face parte vreodată. Îţi atrag însă atenţia, Henry, că nu voi renunţa la copiii mei din prima căsătorie.

— Ciudat! Nouă ani nu ai încercat să-i revezi.

— N-am încercat să-i revăd, fiindcă aveam un adversar de talia tatei, replică Georgina.

Lui Henry i se învăpăiară obrajii.

— Cu mine însă îndrăzneşti să te lupţi.

— Evident. Tata, în ciuda lipsurilor lui, era un om puternic. Tu eşti slab. Confunzi încăpăţânarea cu voinţa. Dacă refuzi să-mi înapoiezi copiii, voi lupta. La nevoie, voi ataca şi testamentul. În ţara aceasta se mai găsesc tribunale.

Henry o măsură cu privirile.

— Tu? Tu, Georgina Phipps, cutezi să te războieşti cu dinastia Sunderland? Încearcă numai!

Georgina îl privi lung.

— Abia acum îţi înţeleg duşmănia, Henry. Mă urăşti fiindcă mă invidiezi. Mă urăşti fiindcă sunt fericită, în ciuda sărăciei. Tu eşti nenorocit, deşi dormi pe saci cu aur. Ai atât de mult aur, încât a început să te sufoce. Te plâng, Henry Sunderland.

Georgina îşi strânse şalul în jurul grumazului, pregătindu-se de plecare.

— Te las, Henry. Dar nu uita! Vreau să-mi înapoiezi copiii.

— Copiii lui Adrien nici nu te mai cunosc.

— Aţi făcut probabil tot ce-aţi putut spre a-i înstrăina de mine. Nu-i nimic. Voi şti să le recâştig afecţiunea. Bună seara, Henry.

Henry nu se osteni să-i răspundă.

Plin de trufie, o privea din înălţimea poziţiei lui de şef al dinastiei.

Georgina salută cu o scurtă înclinare a capului, apoi ieşi.

În dimineaţa următoare, convoiul trăsurilor se încolonă în faţa casei Effingham. Vizitiii struneau caii care scurmau nerăbdători pământul. Servitorii încărcau în furgoane ultimele bagaje.

La ora nouă, Henry apăru în capul scării. Deşi căldura era caniculară, purta pardesiu cenuşiu, cu pelerină scurtă, pălărie înaltă, cizme răsfrânte şi mănuşi albe de piele. Însoţitorii săi, cu excepţia lui Babs, purtau aceleaşi articole vestimentare, cu singura deosebire că stofele pardesiurilor erau de culori şi desene atât de extravagante, încât ar fi lăsat în umbră cele mai fanteziste pleduri scoţiene.

Babs jubila. Primise autorizaţia să preceadă convoiul, călărind pe Thunderbird. Spre deosebire de ceilalţi călători, sclavi ai rafinamentelor modei, ea purta o bluză albă, subţire, potrivită anotimpului, pantaloni de călărie, şi un fular roşu prins la gât cu un inel de metal galben. Spre scandalizarea lui Susan, care urmărea de după perdeaua unei ferestre de la etaj plecarea convoiului, Babs lăsase părul să-i zburde „indecent” în bătaia vântului, în loc să-l strângă corect într-o bonetă cu danteluţe, aşa cum se cuvine unei fete tinere. „La ce te poţi aştepta de la o saltimbancă de circ, care merge până acolo cu neruşinarea încât poartă pantaloni de călărie ce-i mulează formele spre a înnebuni pe bărbaţi”, reflectă Susan. Deunăzi respinsese argumentele soţiei consulului Franţei la New York, care susţinea că moda pantalonilor de călărie la femei fusese demult adoptată în Europa. La vânătorile călare şi la parade, regina Marie-Antoinette şi ţarina Ecaterina a II-a nu se sfiau să folosească acest veşmânt rezervat timp de milenii bărbaţilor. Până şi Jeanne d’Arc, sfânta eroină a Franţei, purtase pantaloni. Susan replicase scurt că Babs Sunderland nu era nici regină, nici ţarină şi nici sfântă. Era o nouă Jesabel, blestemata personificare a răului, dată pildă în *Biblie*, pentru edificarea generaţiilor viitoare.

În vreme ce Susan îşi rumega gândurile şi ciuda, trăsurile străbăteau în trap întins străzile Williamsburgului, îndreptându-se spre Nord.

Înainte de a-l înfrunta pe Charles la New Orleans, Henry hotărâse

să aibă o întrevedere cu socrul său la Washington. Şovăielnic, simţea nevoia să se destăinuie, să ceară o povaţă, înainte de a se angaja pe făgaşul unei acţiuni hotărâtoare. Randolph Forbes ştiuse să-i câştige încrederea şi să se facă indispensabil.

Henry era mohorât. Scena pe care i-o făcuse Georgina îl indispusese la culme. Avea impresia că toată familia se coalizase împotriva lui. Până şi Warren, care stătea în faţa sa pe banchetă şi îl privea cu ochi sperioşi, ostili. Desigur că Susan se străduise să-l înstrăineze de tatăl său. Henry nu izbutise niciodată să-şi apropie vlăstarul. În prezenţa acestui copil de şapte ani, surprinzător de serios pentru vârsta lui şi care-l privea cu o fixitate supărătoare, se simţea stingherit, aproape intimidat.

Numai Babs făcea excepţie. În viaţa lui cenuşie, posomorâtă, apariţia ei fusese o rază de soare, strecurată printr-o spărtură de nori. În câteva rânduri scoase capul pe fereastra trăsurii, ca să o vadă galopând în fruntea convoiului. Când poposiră la prânz în marginea unei păduri de stejar, Henry îi spuse sentenţios:

— Azi, destul cu călăria. Excesele dăunează sănătăţii.

Babs nu îndrăznise să se împotrivească. Drumul o obosise. Şi lipsa de antrenament se făcea resimţită.

Odată cu seara, ajunseră la Washington. Oraşul cu străzi şi bulevarde largi, trasate pentru o metropolă de giganţi, părea pustiu. Case rare, fără stil, erau împrăştiate printre imense locuri virane, acoperite cu bălării. În depărtare, silueta Capitoliului se profila pe cerul spuzit de stele.

Opriră la „Fuller”, hotelul la care trăgea de obicei senatorul Forbes. Aici, Henry avu o surpriză neplăcută. În ajun, socrul său plecase la Baltimore. Lăsase vorbă să i se trimită corespondenţa la „City Hotel”. La „Fuller” toate camerele erau ocupate. Senatul şi Camera Reprezentanţilor, care abia îşi deschiseseră sesiunile, atrăseseră mare afluenţă de politicieni, oameni de afaceri şi solicitanţi de tot felul.

Henry şi suita sa îşi încercară norocul la „Italian Queen”, alt mare hotel. După îndelungate pertractări căpătară două camere rezervate unui înalt personaj politic, care nu sosise încă până la acea oră. Babs şi Warren ocupară prima cameră. Henry, David, Harrison şi McGuire se înghesuiră într-a doua. Secretarii şi personalul de serviciu rămaseră să doarmă în trăsuri. Nu erau însă cei mai urgisiţi. Cei din hotel îşi dădeau tributul de sânge ploşniţelor nesăţioase, oploşite prin încheieturile saltelelor şi prin

cutele tapiseriilor de pluş roşu. Pe lângă ploşniţe îi supăra şi zgomotul. Clienţii care aveau nevoie de serviciile personalului domestic, izbeau în nişte triunghiuri de metal, instalate la capetele coridoarelor. Numărul de lovituri varia în raport cu atribuţiile fiecărui servitor în parte. Bătăile acestea repetate şi multiplicate cu numărul etajelor se îmbinau într-un vacarm continuu, care făcea să vibreze geamurile şi timpanele.

După un somn chinuit, Babs şi Warren fură treziţi în zori de Bert Lawson, care le anunţă plecarea. După un mic dejun luat în fugă, echipajele se puseră iarăşi în mişcare. Babs era atât de obosită, încât renunţase să mai preceadă convoiul călărind pe Thunderbird. În ciuda zguduirilor adormi laolaltă cu Warren, sub privirile înduioşate ale lui Henry.

Aproape de ora prânzului sosiră la Baltimore. La „City Hotel”, Henry avu a doua surpriză neplăcută. Senatorul Forbes plecase la Boston, în urma unui apel urgent al fratelui său Walter, a cărui soţie era pe moarte.

Până în acel moment, Henry socotise că o consfătuire cu socrul său ar fi dezlegat multe probleme aparent insolubile. Printr-unul din acele *sauts d'humeur*, atât de fireşti caracterului său, renunţă brusc să mai alerge după poveţele senatorului. În definitiv, de ce n-ar găsi şi singur o ieşire din impasul în care îl vârâse Charles?

Hotărî să plece imediat la New Orleans. Era atât de nerăbdător să pornească la drum, încât se îmbarcă pe primul cabotier pe care-l găsi în port. Nu avu nici răbdarea să aştepte sosirea de la New York a corăbiei „Empress of China”, folosită exclusiv pentru deplasările sale peste mări. Lăsă totuşi vorbă ca „Empress of China” să-l urmeze la New Orleans.

La 3 septembrie, nava „Wendover” părăsi portul Baltimore, având douăzeci şi şase pasageri la bord. Henry îşi rezervase opt din cele douăsprezece cabine existente. Condiţiile de cazare nu erau tocmai strălucite. Mobilierul fiecărei cabine cuprindea patru paturi strâmte şi incomode, suprapuse două câte două, o masă care ţinea loc şi de spălător, o găleată pentru lături, un cuier, o poliţă şi, în sfârşit, suprem lux, o mică oglindă ovală. În acest decor avea să-şi petreacă Babs o săptămână din viaţă. Dacă pentru rafinatul Henry condiţiile primitive de pe „Wendover” constituiau prilej de crâncenă indispoziţie, nu se putea spune acelaşi lucru despre Babs, care se familiarizase cu simplitatea spartană, atât în Vestul îndepărtat, cât şi mai târziu la circ.

Călătoria pe mare era o aventură plină de farmec, prin însăşi noutatea ei. Babs stătea pe punte optsprezece ore din douăzeci şi patru. Cu ochii rotunjiţi de curiozitate, urmărea exhibiţiile marinarilor care se căţărau pe *greement* cu mai multă sprinteneală şi dibăcie decât Trio Müller, regii trapezului. O încântau jocul de culori al valurilor, peştii neobişnuit de mari, care însoţeau ore întregi corabia, sfâşiind cu aripioarele lor dorsale învelişul albastru al apelor, pescăruşii tot atât de albi ca pâlcurile de nori pufoşi ce împodobeau când şi când zarea, corăbiile cu pânze larg desfăşurate, care brăzdau oceanul încrucişându-se cu „Wendover”, zumzetul vântului în cordajele întinse, cântecele marinarilor cocoţaţi pe catarge, ţipetele stridente ale păsărilor ce se roteau deasupra navei, foşnetul valurilor despicate de provă; toate se contopeau într-o orchestră uriaşă, fermecătoare.

Pe „Wendover” s-ar fi simţit minunat, dacă nu ar fi avut şi alte preocupări. O intriga tot mai mult comportarea unchiului ei. Felul lui de a-i vorbi era prietenos, blajin, uşor glumeţ. Ochii săi exprimau însă alte sentimente, foloseau alt limbaj. Când rămânea cu Babs, sau i se părea că nu e observat de nimeni, o privea cu atâta intensitate încât fata întorcea capul înroşindu-se.

Fără să-l vadă sau să-l audă, ajunsese să-i simtă instinctiv prezenţa. Într-o zi stătea rezemată de parapet şi contempla marea. Deodată, simţi o nelinişte ciudată, inima îi palpita ca în preajma unei primejdii iminente. Întoarse brusc capul. Henry se afla la câţiva metri de ea. Se apropiase în tăcere, ca o umbră. Privirile lui o ardeau. Când ochii lor se întâlniră, expresia feţei lui se schimbă într-o clipă. Un surâs binevoitor, părintesc, i se aşternu pe buze.

Deşi era foarte tânără, Babs îi înţelesese privirea. Feminitatea ei încă latentă se trezise la apelul ochilor lui aprinşi.

Din ziua aceea, Babs ajunse să se teamă de el. O teamă bizară, nelămurită, care o îndemna să se ascundă de privirile lui. Regreta amar circul. Pe atunci era liberă. Nu avea decât o singură grijă, Thunderbird şi numărul ei de echitaţie. Azi, deşi nu-i lipsea nimic, era nefericită. Într-o noapte stătea în patul ei strâmt şi visa cu ochii deschişi. Era atât de cald, încât nu reuşise să adoarmă. În cursul zilei „Wendover” trecuse de Capul Canaveral şi se angajase în Strâmtoarea Floridei. Vântul căzuse şi pânzele atârnau moi pe parâme. Atmosfera era încărcată de electricitate. Comandantul vasului vorbise la prânz despre posibilitatea izbucnirii unei furtuni. Hubloul era deschis. Nicio adiere nu pătrundea în cabină.

La un moment dat, uşa se deschise încet, scârţâind. Babs tresări. La lumina lunii, care proiecta pe podea, prin fereastra circulară, o elipsă de lumină, desluşi silueta unui bărbat. Spaima o paralizase. Nu găsea puterea să strige.

În fascicolul de lumină albăstruie, apăru chipul livid, ca de mort, al lui Henry. Se apropie de patul în care Babs zăcea împietrită. Se plecă asupra ei. Babs îi simţi respiraţia grea, îmbâcsită de alcool.

— Pentru asta m-ai luat cu dumneata?

Henry o privi îndelung. O mângâie uşor pe frunte.

— Am vrut să-ţi urez noapte bună, Babs.

Chiar dacă minţea, tonul său era de o sinceritate desăvârşită.

— Mă temeam să nu-ţi fi făcut rău zăpuşeala, continuă el.

Îi zâmbi.

— Noapte bună. Babs. Noapte bună.

Se îndreptă spre uşă. Din prag, rosti întorcându-şi faţa spre ea:

— Voi da dispoziţie să ţi se pună un zăvor la uşă. Pe corabia aceasta toate uşile sunt vraişte. Noapte bună, Babs!

Paşii lui se auziră îndepărtându-se pe coridor.

Babs simţea cum îi zvâcneşte inima şi tâmplele. Trecuse printr-o mare spaimă. Poate fără motiv. Henry îi vorbise atât de binevoitor, ca şi odinioară, Mr. McLaughlin. Într-un târziu adormi…

Contrar aşteptărilor căpitanului, norii de furtună nu făcură decât să sublinieze cu negru zarea, apoi pieriră.

„Wendover” îşi continuă nestingherit drumul.

Capitolul II

Henry nu era un mare călător, aşa cum fusese tatăl său. Trebuiau să se afle în joc prea mari interese, spre a se aşterne la drum. Suferea de rău de mare, iar mersul îndelungat cu trăsura îl indispunea. Richard Sunderland crease un serviciu special pentru organizarea deplasărilor sale. Pornit pe economii, Henry concediase jumătate din personalul acestui serviciu.

Călătoria sa pe „Wendover” fusese un exemplu tipic de grabă nejustificată şi lipsă de prevedere. În loc să fi beneficiat de confortul şi rapiditatea navei „Empress of China”, călătorise în condiţii detestabile pe un cabotier străvechi, murdar şi lent ca o broască ţestoasă.

La 1 octombrie „Wendover” sosi la New Orleans. Autorităţile sanitare opriră însă debarcarea pasagerilor, deoarece cabotierul făcuse escală şi la Nantuckett, unde se declaraseră câteva cazuri de friguri galbene.

Henry se înfurie, vociferă, ameninţă, fără niciun rezultat. Dispoziţiile erau formale şi se aplicau tuturor deopotrivă. Zece zile rămase să pătimească pe bordul lui „Wendover”, condamnat la nemişcare. Zece zile de chinuri infernale. Razele soarelui cădeau la verticală incendiind parcă apele. Cerul alb, orbitor, dogorea. Nu sufla strop de vânt. Pasagerii de pe „Wendover” erau învăluiţi într-o masă compactă, tangibilă, de căldură înăbuşitoare, insuportabilă. Roşii ca nişte raci fierţi, zăceau pe punte, la adăpostul unor imense prelate întinse deasupra capului. Fumigaţiile destinate să ucidă influenţele nefaste din atmosferă le sporeau chinurile. Henry schimba câte trei cămăşi pe zi. Din porii lui Harrison, care depăşise suta de kilograme, transpiraţia ţâşnea, ca din stropitoare. Secretarii, moleşiţi de căldură, picoteau în şezlonguri, uitând să se mai ocupe de corespondenţă. Pe David zăpuşeala îl surescita, aţâţându-i apetitul sexual. Tot timpul dădea târcoale lui Babs, care nu ştia cum să scape de asiduităţile lui. Henry îi urmărea întunecat manevrele amoroase, dar nu îndrăznea să intervină, spre a nu da el însuşi de bănuit. Warren pescuia. Căpitanul navei îi confecţionase o undiţă rudimentară. Ore întregi stătea nemişcat, cu ochii ţintă la nadă. Când prindea câte un peşte, ochii îi străluceau de satisfacţie. Nu-şi manifesta în alt chip bucuria. Henry se minuna de stăpânirea de sine a acestui copil cu o fire atât de diferită de a lui.

Charles fusese informat de sosirea fratelui său. Zilnic îi trimitea cu barca fructe proaspete şi tot felul de provizii scumpe. Dar cui îi mai ardea de mâncare pe asemenea zăpuşeală?

Într-o seară, după ce se ridicară cu toţii de la cină, fără să fi consumat nimic în afară de o salată de ananas cu vin de Malaga, Henry se apropie de Babs, care stătea rezemată de parapet şi contempla reflexele săltăreţe ale argintului lunar pe întinsul mării.

— Babs, se împlinesc o sută de ani, de când străbunul nostru comun, marchizul de Beauclair, a imigrat în Louisiana. Şi el a fost reţinut în carantină. Cunosc amănuntele acestea de la tatăl meu. Mi le-a povestit într-o seară de iarnă. Pe atunci, bunăvoinţa lui m-a copleşit. De obicei, era puţin comunicativ cu noi, copiii.

Babs făcuse ochii mari.

— Străbunicul meu… a fost marchiz?

— Da. N-ai ştiut? Aristotle nu ţi-a vorbit niciodată despre el?

— Niciodată.

Pe punte se auzi zgomot de paşi. David apăru după un tambuchi. Tuşi discret spre a-şi face simţită prezenţa.

— Minunată noapte, Sir! exclamă el cu prefăcută admiraţie.

Henry îl privi înciudat. Alături de Babs, savurase câteva clipe de fericire. Apariţia inoportună a cumnatului stricase totul. Chipul lui Henry era cufundat în întuneric, astfel că David nu-i putu citi reacţia.

— Noaptea aceasta ne despăgubeşte de toate neplăcerile carantinei, adăugă David patetic.

Babs simţi tensiunea din atmosferă.

Henry mormăi ceva neînţeles, apoi se îndepărtă fără comentarii…

A doua zi, „Empress of China” acostă alături de „Wendover”. Sosise de la New York şi intră în carantină.

De pe dunetele respective, Henry şi căpitanul McPherson purtară o scurtă convorbire.

— Mr. Schuyler şi Mr. Gotthold n-au venit cu dumneata? întrebă Henry intrigat.

— Au venit, cum să nu, răspunse căpitanul.

După ce aruncă o privire circulară, spre a se asigura că nu e auzit de urechi indiscrete, adăugă:

— În clipa de faţă, amândoi se află la New Orleans. Noaptea trecută i-am debarcat în taină într-un punct de pe coastă, relativ apropiat de oraş. I-am scutit de carantină.

— Hm! exclamă Henry.

În loc să fi profitat şi el de ingeniozitatea lui McPherson, se afumase ca o şuncă pe „Wendover” în condiţii de un primitivism revoltător. O dată mai mult constată că impulsivitatea nu este un bun sfătuitor.

La 10 octombrie „Wendover” căpătă autorizaţia să acosteze la New Orleans. Charles Sunderland, care fusese anunţat din timp, aştepta pe chei, împreună cu un grup de colaboratori apropiaţi. Schuyler şi Gotthold erau de asemenea prezenţi.

Ţeapăn, întunecat, Henry coborî pasarela, urmat de numeroasa lui suită. Babs Sunderland făcu senzaţie. Fata aceasta blondă, şerpuitoare, îmbrăcată în costum de călărie, distona cu grupul de bărbaţi gravi, ceremonioşi.

Charles Sunderland îşi întâmpină fratele strivindu-i cordial mâna delicată între degetele-i mari, puternice şi păroase. Îşi scoase pălăria. Chica sa roşie şi creaţă strălucea ca o flacără în lumina orbitoare a soarelui. Ochii lui mici, ironici, ascunşi sub stuful sprâncenelor scrutau chipul ascetic al lui Henry.

— Sper că mi s-au reţinut camere la hotel, rosti Henry cu ton rece, lipsit de prietenie.

— La hotel? Nici nu poate fi vorba de hotel! protestă jovial Charles. Te găzduiesc la mine acasă.

— Regret. Nu sunt singur, zise fratele său fără să-şi descreţească fruntea.

— Am loc pentru un batalion de invitaţi.

— Totuşi…

— Nu admit să fiu refuzat. Cine e prichindelul?

— Fiul meu, Warren. Warren salută pe unchiul Charles.

Copilul înclină morocănos din cap.

— Bună ziua, Sir.

Charles îi întinse mâna.

— Bună ziua, Junior.

Henry zâmbi. Îi plăcu gravitatea cu care fiul său strânse mâna unchiului.

Charles încercă o foarte plăcută surpriză când o văzu pe Babs. Citise în jurnale despre minunata ei poveste. Însă nu-şi închipuise că Babs era atât de frumoasă. Regretă că nu fusese mai expansiv cu Warren. Dacă l-ar fi îmbrăţişat pe nepot, precedentul l-ar fi îndrituit să-şi sărute şi nepoata. Se mărgini să-i strângă mâna. Bineînţeles, cu căldură sporită. Henry sesiză nuanţa.

Cei doi fraţi îşi prezentară reciproc colaboratorii. Se urcară apoi în trăsură, plecând spre Vieux Carré, cartierul francez al oraşului, în care Charles îşi stabilise reşedinţa.

Deşi era toamnă, soarele pripea ca în plină caniculă. Pavajul, încins de arşiţă, dogorea împrăştiind valuri de fierbinţeală. Dogoreau şi pereţii orbitor de albi ai caselor împodobite cu balcoane, porticuri şi grile de fier forjat. Toropiţi de zăpuşeală, pietonii circulau „cu încetinitorul” pe părţile umbrite ale străzii. Mai toţi purtau haine albe, de vară. Femeile arborau toalete de mătase în tonuri vii, garnituri de flori la corsaj şi minuscule umbreluţe de soare. Oamenii de culoare erau atât de numeroşi, încât păreau să fi invadat oraşul; vizitii, hamali, servitori mânau atelaje, împingeau cărucioare, cărau coşuri încărcate cu cumpărături, mişcându-se cu o vioiciune care contrasta cu mersul şi gesturile domoale ale albilor.

Din fântânile împodobite cu tot felul de zeităţi acvatice ţâşneau jeturi sclipitoare de apă, încoronate de curcubeie miniaturale. Luxuriante plante agăţătoare se înfăşurau în jurul coloanelor, se căţărau pe ziduri, se aninau de balcoane, se încolăceau pe soclurile statuilor. Magnoliile îşi profilau siluetele printre grilajele grădinilor. În aer pluteau efluvii de iasomie şi levănţică, miros de pământ şi piatră încinsă, parfum de fructe. Întreaga atmosferă era de un exotism tulburător, plin de farmec.

Babs, care se afla în prima trăsură, împreună cu Henry, Charles şi Warren, scotea exclamaţii de încântare la fiecare colţ de stradă. Charles se grăbea să-i dea explicaţii ample, presărate cu glume piperate.

Henry era iritat. Nu făcuse atâta drum spre a-l asculta pe Charles dizertând în chip de Cicerone. Abia aştepta să-i reproşeze nesăbuinţele, să-i facă morală, să-i demonstreze că prin comportarea lui riscă să pericliteze existenţa Casei Sunderland. Acum se simţea iarăşi în formă. Dar energia aceasta nu dură mult. Şi Henry care-şi cunoştea slăbiciunea, nu voia să piardă momentul favorabil.

Charles, ghicindu-i parcă frământarea, evita să angajeze o convorbire serioasă.

Într-un rând, Henry atacă frontal.

— Charles, am venit aici să discutăm foarte serios. Ai săvârşit o serie de greşeli grave.

Fratele său ridică împăciuitor mâna.

— Avem tot timpul. Diseară, mâine... Acum nu e nici locul, nici momentul potrivit.

Henry acceptase în silă să fie găzduit de fratele său; i se îngrădea libertatea, iar calitatea de musafir nu-i permitea să adopte o atitudine prea dură.

Trăsura opri în faţa unei case albe cu linii elegante şi suple. Pe toată întinderea faţadei se înălţa o colonadă care servea de suport balconului de la etajul întâi. Uşile-ferestre, cu carouri de cristal, erau încadrate de colonete fine, care vădeau o vagă influenţă bizantină. Stilul compozit şi totuşi echilibrat imprima clădirii o notă de originalitate şi farmec.

În vreme ce oaspeţii urcau treptele de piatră ale peronului, ţâşni din casă o fetiţă de vreo şapte ani, zglobie, cu cosiţe negre, urmată de o liotă de ogari zbenguitori şi foarte gălăgioşi. Câinii dădură buzna peste oameni, gata să-i răstoarne.

Râzând cu hohote, Charles prinse cu o mână zgarda unui ogar, iar cu cealaltă pe fetiţa care cobora în fugă, sărind câte trei trepte deodată.

— Henry, zise el, întorcându-se spre fratele său, îţi prezint pe fiica mea, Jackie. Jackie, se adresă el fetiţei, ţinând-o strâns de mână, ca să nu-i scape, fă o reverenţă unchiului Henry.

Jackie schiţă o caricatură de reverenţă, se strâmbă drăgălaş, apoi smulgându-se din mâna tatălui, se îndepărtă în fugă pierzându-se printre arbuştii din grădină.

— Jackie a moştenit pasiunea mamei pentru câini, zise Charles cu indulgenţă paternă.

Henry îşi arcui sprâncenele în semn de mirare.

— Drăguţă fetiţa! Nu ştiam că ai copii. Chestiunea cu... Kathy nu a fost deci o glumă! Eşti realmente însurat!

— Însurat? Cine ţi-a vorbit de însurătoare?

Şi Charles izbucni în râs.

— Să intrăm, Henry, spuse el după ce îşi zăgăzui hohotele. Umila mea locuinţă îţi stă la dispoziţie.

Grand Dîner la Maison Sunderland.

În sufragerie, masa era întinsă pentru cincizeci de persoane. Tavan împodobit cu stucaturi rococo, candelabre de bronz, tapiserii cu subiecte cinegetice, pahare şi carafe de cristal cu mii de faţete. Farfuriile de porţelan cu cifrul familiei conţilor de Briancourt fuseseră achiziţionate de Charles, odată cu palatul Briancourt şi cu

domeniul Briancourt din Natchez, de la ultimul vlăstar al acestei familii, un degenerat care-şi vânturase la cărţi întreaga avere.

În capul mesei se afla Henry Sunderland, oaspetele de onoare. Un Henry posomorât, pe care nu reuşea să-l însenineze nici savoarea mâncărurilor exotice, nici buchetul vinurilor franţuzeşti, nici glumele convivilor, nici frumuseţea provocatoare a invitatelor, care-şi etalau decolteurile îndrăzneţe. Decoltate erau şi negresele foarte tinere, foarte ispititoare şi foarte graţioase, care serveau la masă.

Toate se mişcau cu mlădieri de balerine. Această iluzie era întărită şi de uniformitatea veşmintelor, alcătuite dintr-o bluză albă de voal de mătase, care lăsa să li se întrevadă indiscret sânii rotunzi şi obraznici şi din câte o fustă învoaltă, bogat înflorată, din muselină importantă din Orient.

În primul moment, Henry rămăsese uimit de acest original personal de serviciu.

Odată cu vârsta, Charles devenise un sibarit şi un epicurian.

— Trebuie să recunoşti că acest mănunchi de fete este preferabil unui roi de valeţi inestetici, în livrele banale şi incomode, explică el lui Henry, care se arătă oarecum şocat de această „indecentă" expoziţie. În afară de aspectul decorativ, prezintă şi alt avantaj. Poţi să te culci cu oricare din ele. Alege. Toate îţi stau la dispoziţie.

Henry, care nu pierdea ocazia să nu anatemizeze dezmăţul din Sud, făcu o mină scandalizată.

— Dacă te răzgândeşti şi te ispiteşte vreuna, continuă Charles, ţi-o afectez în serviciul tău personal.

Curând după instalarea sa la *Maison* Sunderland, Henry avusese ocazia să cunoască şi concepţia sui-generis a fratelui său despre familie.

În vreme ce-l plimba prin grajdurile cu zeci de cai pur sânge, importaţi din Europa şi din Asia Mică, Charles se oprise în dreptul unui padoc în care galopau disciplinat doi armăsari arabi, călăriţi pe deşelate de doi băieţandri, bronzaţi de soare, care se asemănau de parcă fiecare ar fi fost reproducerea celuilalt. Cu mâinile înfipte în dârlogi, înşurubaţi parcă de caii cu care făceau corp comun, aminteau centaurii din mitologie.

— Henry, îţi prezint pe fiii mei, Frank şi Reed, declarase Charles cu mândrie.

Babs, care se afla alături de Henry, exclamase entuziasmată:

— Straşnici călăreţi! Ar fi buni de circ!

Charles izbucnise în râs. Nu era lipsit de umor. Şi Babs râsese. Îi plăcea unchiul acesta original, cu maniere bruşte, lipsit de prejudecăţi şi de fasoane.

Charles îşi chemase copiii, care descălecaseră şi dăduseră mâna cu Henry şi cu Babs. Nici de data aceea, Charles, nu adusese vorba despre mama copiilor.

În aceeaşi după-amiază, Henry încercase să intre în miezul chestiunii care-l determinase să se deplaseze la New Orleans. Charles se derobase cu abilitate. Fără să fie inteligent, avea o şiretenie înnăscută, proprie oamenilor primitivi. Henry era furios. Făcuse călătoria degeaba? Charles îi scăpa printre degete ca un ţipar.

Dineul acesta era o nouă dovadă a concepţiei morale şi a locului pe care-l ocupa Charles în societatea din New Orleans.

Invitaţii, creoli sau americani bogaţi, mari amatori de petrecere, erau însoţiţi de curtezane scumpe, acoperite cu bijuterii. Vorbeau tare, istoriseau anecdote scabroase şi făceau mare haz de replicile dezinvolte şi adeseori obscene ale femeilor.

Henry se uita cu teamă la Babs, gândindu-se că puritatea ei avea să sufere în contact cu această lume frivolă. Pe Babs însă nu o supărau glumele deocheate. Viaţa de circ o familiarizase cu trivialul. Henry îşi propuse ca pe viitor să se ocupe mai serios de educaţia ei.

Înfierbântat de atmosfera libertină, de spiritele obscene, de gesturile impudice ale convivilor, de provocarea voluptuoasă din ochii femeilor, David Forbes făcea o curte asiduă lui Babs, care – spre satisfacţia lui Henry – îl trata cu indulgenţa unei persoane mature faţă de răzgâielile unui copil.

După desert, invitaţii trecură în salon, unde li se serviră cafele, lichioruri şi şampanie. Câteva perechi se topiră în semiobscuritatea complice a unor încăperi alăturate.

Henry nu preţuia nici compania curtezanelor şi nici anecdotele fără perdea ale creolilor. Se retrase într-o logie pardosită cu cărămizi smălţuite şi se instală într-unul din jeţurile de răchită aşezate în jurul unei mese rotunde. Îngândurat, asculta corul greierilor care ţârâiau monoton în grădină. O negresă tânără, cu şolduri voluptuoase, apăru, purtând o tavă încărcată cu pahare şi sticle cu felurite băuturi alcoolice. Henry alese o carafă de Oporto. La cină băuse puţin. Se stăpânise spre a nu se da în spectacol. Aici, la adăpostul nopţii şi al singurătăţii îşi îngădui mai multă libertate.

Primele trei pahare îl destinseră. Al patrulea îi însenină sufletul şi îi lumină cugetul. Se simţea uşor ca un fulg. O lumină albăstruie, ireală, cobora din înaltul văzduhului. Razele lunii vibrau melodios ca nişte coarde de harpă.

Sosirea lui Charles rupse vraja. Amfitrionul se aşeză într-un jeţ. Porunci unei negrese să-i aducă un pahar şi o nouă sticlă cu Oporto. Henry îl privea mahmur pe sub sprâncene. Toată ziua se căznise zadarnic să obţină o întrevedere între patru ochi cu fratele său. Iar acum, când îl avea în faţă, dorea să scape de prezenţa lui. N-avea chef să discute chestiuni serioase.

— Nu mi-ai vorbit niciodată despre copiii tăi, spuse el într-o doară.

— Ce rost ar fi avut? rosti Charles, în vreme ce-şi umplea paharul cu Oporto. Dacă ar fi aflat tata de existenţa lor, s-ar fi prăbuşit cerul.

O undă de duioşie încălzi sufletul lui Henry. Simţi o bruscă simpatie pentru acest om, care fusese nevoit să-şi ascundă progeniturile, spre a le feri de trăsnetele fondatorului dinastiei Sunderland.

— Şi tu ai făcut o mezalianţă? întrebă el cu înţelegătoare compătimire.

Charles îşi goli paharul.

— N-am fost căsătorit niciodată.

— Atunci, copiii tăi sunt…

— Bastarzi, întregi Charles fraza pe care Henry nu cutezase să o termine. Da, da, bastarzi. Ce găseşti ruşinos într-asta? Parcă tata n-a avut doi copii din flori? Francis-Andrew şi Gerald, ce sunt?

Henry sorbi încă un pahar cu Oporto. Încerca să-şi ordoneze ideile. Raţionamentul lui Charles îl depăşea.

— Nu mai înţeleg nimic, mărturisi el, ridicând neputincios din umeri.

— Căsătoria nu s-a putut face din motive… delicate, explică Charles.

— Dragul meu, nu sunt indiscret, declară ritos Henry.

— Nu e vorba de indiscreţie. Faţă de tine n-am secrete. Povestea e scurtă. După înapoierea mea din Mexico, am zărit pe o stradă din Vieux Carré o femeie superbă şi extrem de tânără. N-aş putea să ţi-o descriu, fiindcă nu am talent literar. Era însoţită de un bătrân cu mutră severă şi barbă albă de patriarh. Am urmărit-o. Am aflat că era fiica unui neguţător de antichităţi şi că locuia într-o casă destul

de mare situată în dosul catedralei Saint Louis. Taică-său o păzea ca pe o comoară. O ţinea încuiată şi nu o lăsa să iasă în oraş decât însoţită de vreun membru al familiei. Bătrânul cu care o văzusem era bunicul ei. Neguţătorul de antichităţi o logodise, fără a-i cere consimţământul, cu fiul unui zaraf. Ar fi fost inutil să încerc a mă apropia de fată, cerând autorizaţia anticarului. Aveam o reputaţie detestabilă. Niciun părinte înţelept nu mi-ar fi permis să-i cunosc fiica. Trebuia totuşi să ajung la ea. O visam noaptea şi o visam ziua cu ochii deschişi. Îmi munceam mintea cum să o cuceresc. Într-o zi, o carte mi-a oferit ideea salvatoare. Pe atunci nu mă prea întreceam cu cititul. Dacă îmi cădeau însă în mână romane sau memorii licenţioase, nu mă dădeam înapoi de la o lectură. În memoriile unui baron oarecare, contemporan cu tata, am descoperit un pasaj care relata, cu lux de amănunte, chipul în care ducele de Fronsac, fiul ducelui de Richelieu, a pus mâna pe o fată tot atât de inaccesibilă ca şi fiinţa râvnită de mine. A angajat o ceată de aventurieri şi într-o noapte a dat foc clădirii în care locuia fata. Profitând de panica iscată, a răpit-o fără a fi observat de nimeni.

— Să nu-mi spui că ai procedat la fel, grăi Henry neîncrezător.

— Ba chiar aşa am făcut, declară Charles. Pe fată am dus-o în taină pe domeniul nostru de la Natchez.

— Cu consimţământul ei?

— N-aş putea afirma că m-a urmat de bunăvoie, recunoscu Charles. Am lăsat-o însărcinată. Prima oară cu cei doi gemeni. A doua oară cu Jackie.

— De ce nu te-ai însurat cu ea? exclamă Henry revoltat.

— Ai uitat probabil de tata. Afară de asta, părinţii şi rudele fetei răscoleau oraşul în căutarea mea. Dacă ar fi aflat că o ţineam sechestrată… şi că… în sfârşit… i-am mai făcut şi copii, m-ar fi ucis. Am preferat să tac. Am lansat zvonul că fata ar fi fost răpită de piraţii lui Lafitte. Cu timpul afacerea a fost înmormântată. Ştii cum se întâmplă. Peste toate vremea aşterne uitarea.

— Şi cu fata ce s-a întâmplat?

— A murit la un an după naşterea lui Jackie.

— Şi ai ţinut-o tot timpul întemniţată?

— Întemniţată e un cuvânt tare. Mişcările ei erau oarecum îngrădite.

— Charles, eşti un monstru! Vreau să cred că totul este o poveste, o născocire a imaginaţiei tale bolnave. Dacă ar fi reală, ar

însemna că dezvăluindu-mi-o m-ai făcut complicele tău. Mă forţezi să ascund o fărădelege..

— Dacă ai da-o astăzi în vileag, n-ar fi mare lucru. Părinţii ei au murit. Restul familiei s-a risipit. Apoi nu te-ar crede nimeni.

Pe buze îi juca un zâmbet ironic.

Henry era dezorientat. Fratele său minţea? Spunea adevărul? Tonul cu care-şi debitase mărturisirea părea să aibă pecetea sincerităţii. Dar dacă îşi înnegrea reputaţia din pură fanfaronadă? Spre a-şi preveni fratele că nu face caz de scrupule şi că e capabil de orice?

Negresa cu şolduri voluptuoase destupă altă sticlă cu vin de Oporto. Henry şi Charles îşi petrecură restul serii în *tête-à-tête*, bând pe îndelete pahar după pahar, într-o tăcere adâncă...

Leslie Clinton trase o priză de tutun şi strănută. Îşi scutură cu o mişcare uşoară a mâinii un fir căzut pe jaboul de dantelă revărsat peste jiletca de mătase înflorată, apoi îşi ridică ochii albaştri şi limpezi asupra lui Charles Sunderland, care-l asculta fără să clipească.

— Folosiţi orice pretext pentru a întârzia discuţiile de afaceri. Fratele dumneavoastră nu e tenace. Aşteptarea îl uzează. Tergiversările îi zdrobesc moralul.

Îşi mută scaunul pentru a ieşi din bătaia unei raze de soare care se strecura printre stinghiile jaluzelelor şi-i cădea pe obraz.

— Când veţi deschide în sfârşit această discuţie, propuneţi înfiinţarea unei bănci la New Orleans. O bancă proprie vă va asigura independenţa. Faţă de Mr. Henry Sunderland să trataţi această chestiune ca pe un fapt divers. Altfel riscaţi să-i treziţi bănuiala.

Charles clătină afirmativ din cap, scuturându-şi chica roşie, ca o calotă de flăcări.

— Sper să-i adorm vigilenţa. Nu crezi, totuşi, Mr. Clinton, că actualii lui consilieri ar putea să-i deschidă ochii?

Leslie Clinton ridică dispreţuitor mâna.

— Gotthold mi-a fost subaltern. E inteligent. Sesizează chestiunile. Dar se lasă cumpărat. Schuyler e inofensiv. Se spune că bărbaţii frumoşi sunt proşti. Schuyler ilustrează teoria. Pe deasupra e şi îngâmfat.

— Crezi că l-ai putea atrage pe Gotthold de partea noastră?

— Da. Cu o condiţie. Talanţii să atârne mai greu în cântar decât

propria-i conştiinţă. Şi vă previn. Îşi preţuieşte foarte scump conştiinţa.

— Ai mână liberă, Mr. Clinton.

Charles îşi frământa mâinile.

— Să nu prindă Harrison de veste...

Clinton scoase din buzunar o batistă de linon, cu care începu să-şi facă alene vânt.

— De Harrison *je m'en moque*. De Lafont, ce să zic, m-aş fi temut! Harrison a fost un bun executant. Dar nu are cap de conducător. Sub ordinele lui serviciul de informaţii se va duce de râpă.

Clinton stătea picior peste picior şi îşi examină vârful pantofului de lac.

Charles îl privi pe sub sprâncene. Avea încredere în judecata noului său consilier.

— Socoteşti că fratele meu a făcut o greşeală concediindu-l pe Lafont?

— Mai mult decât o greşeală. O crimă. O crimă faţă de Casa Sunderland.

— Exagerezi!

— Deloc. Lafont cunoaşte multe taine. Dacă ar fi dispus să le vândă, ştiu un amator care n-ar ezita să le plătească regeşte.

— La cine te referi?

— La Nathan Rotschild.

Charles şovăi o clipă, apoi rosti în surdină.

— Încearcă să-l angajezi pe Lafont în serviciul meu.

Clinton aspiră o priză de tutun. Strănută.

— Am şi luat legătura cu el. Eram sigur că nu mă veţi dezaproba.

Faţa lui Charles se lumină.

— Foarte bine, Mr. Clinton. Şi ce-ai făcut?

— M-a refuzat, replică el cu regret. Mi-a spus că America de Sud e prea mică pentru el.

Charles îşi roase îngrijorat unghiile. Refuzul fostului şef al serviciului de informaţii luă deodată în mintea lui proporţii de catastrofă. Perspectiva pe care i-o deschisese Clinton, vorbindu-i despre Nathan Rotschild, îi păru foarte întunecată.

— Încearcă să reiei legătura cu Lafont.

— Greu. A plecat în Europa.

Charles izbi cu pumnul în birou.

— Mr. Clinton, trebuie să-l ajungi din urmă. Îţi pun la dispoziţie

cea mai rapidă navă. Şi fonduri… nelimitate.

Leslie Clinton se ridică de pe scaun.

— Când trebuie să plec?

— Mâine… azi…

Charles îşi roase iarăşi unghiile.

— Ba nu… rămâi cu mine încă o zi sau două. Vreau să fii de faţă la convorbirea mea cu Henry.

Clinton surâse.

— Mă îndoiesc că va accepta să discute în prezenţa mea.

Charles îşi încreţi gânditor fruntea.

— Poate că ai dreptate. Totuşi vreau să te am la îndemână. Pentru orice eventualitate.

Clinton se înclină.

— Aştept ordinele dumneavoastră.

Dădu să se îndrepte spre uşă.

— Încă un moment, Mr. Clinton. Mai am ceva să-ţi spun.

Clinton se înapoie în faţa biroului.

— Vă rog.

Charles îşi frecă bărbia. Ceea ce avea să-i spună era de cea mai mare importanţă. Era atât de important, încât ezita să vorbească.

— Mr. Clinton, am să-ţi fac o confidenţă. Dar ceea ce discutăm acum să rămână între noi.

— Ştiu să tac, Mr. Sunderland.

Charles făcu o pauză. Clinton aştepta impasibil continuarea.

— Vreau să mă rup de fraţii mei. Să lucrez pe cont propriu.

Aruncă o privire întrebătoare asupra interlocutorului.

— Ce părere ai?

Clinton nu răspunse imediat. Fixă un timp călimara de pe biroul patronului, apoi rosti încet, dar răspicat, ca un oracol:

— Cred că aţi face o mare greşeală.

Figura lui Charles se lungi. Încercă să-l ironizeze.

— Bine că nu spui „o crimă”.

— Termenul n-ar fi prea dur. Ar fi o crimă faţă de propriile dumneavoastră interese.

Charles se îmbufnă.

— În unire constă puterea Casei Sunderland, zise Clinton. În ziua în care veţi încălca testamentul părintelui dumneavoastră, vă veţi prăbuşi cu toţii.

Încrederea lui Charles în înţelepciunea propriei lui hotărâri prinse a se surpa.

— Crezi, Mr. Clinton?

— Sunt convins. Vă dau un exemplu. Fraţii Rotschild. Nathan la Londra, Salomon la Viena, James la Paris, Amschel la Frankfurt, Kalmann se pregăteşte să se instaleze la Napoli. Risipiţi în cinci capitale. Dar mai uniţi decât cinci fraţi siamezi. Cred că bătrânul Mayer Rotschild s-a inspirat după organizarea Casei Sunderland, când a pus bazele Casei Rotschild. Universalei Case Rotschild.

Charles se ridică de la birou şi începu să se plimbe agitat prin cameră.

— Încearcă să mă înţelegi, Mr. Clinton. Îl urăsc pe Henry…

— Vă înţeleg. Urâţi-l. Urâţi-l din toată inima. Dar în afaceri lucraţi mână în mână. Dacă mi-aţi spune că vreţi să-i luaţi locul, că vreţi să ajungeţi şeful Casei Sunderland, n-aş avea nimic împotrivă. V-aş ura succes şi v-aş ajuta poate să vă atingeţi scopul.

Charles se opri în faţa lui Clinton şi-l privi drept în ochi.

— Chiar dumneata mi-ai sugerat să înfiinţez o bancă la New Orleans.

Clinton îi susţinu calm privirea.

— V-am sfătuit să deschideţi o bancă, spre a vă asigura o oarecare autonomie faţă de New York.

Charles se străduia să pătrundă raţionamentul lui Clinton.

— O bancă reprezintă o putere financiară de prim ordin, dar cu posibilităţi limitate, continuă Clinton. Orice criză îi poate periclita situaţia. Mai multe bănci reunite reprezintă însă o forţă invincibilă. O criză care ar lovi, de pildă, banca din New York, n-ar avea niciun efect faţă de băncile din Londra sau Paris. Acestea din urmă ar avea oricând posibilitatea să sprijine cu capitalurile lor banca aflată în primejdie. Aşa a lucrat Richard Sunderland. Aşa lucrează azi fraţii Rotschild. Ceva mai mult, diversitatea obiectivelor urmărite de Casa Sunderland: armament, metalurgie, exploatări miniere, linii de navigaţie, bănci, export şi import de grâne, joacă rolul unor compartimente etanşe. O criză în afacerile de import-export e precumpănită de beneficiile realizate în industria de război sau în domeniul bancar. Vă dau un exemplu plastic. Un bărbat îndrăgostit de o singură femeie suferă groaznic dacă e părăsit. Un bărbat cu multiple relaţii feminine, chiar dacă pierde pe una din ele, rămâne cu alte zece. Cred că m-aţi înţeles!

Charles se reaşeză la biroul său.

— Te-am înţeles.

Rămase un timp gânditor, apoi rosti:

— Cred că am să ţin seama de sfatul dumitale. Nu voi provoca o ruptură. Cel puţin în primii ani…

Manevrele de apropiere ale lui Charles faţă de fratele său se desfăşurau pe căi ocolite. Pentru a-şi crea o atmosferă favorabilă în familia şi în anturajul acestuia, oferi o superbă corabie în miniatură lui Warren, o pereche de maimuţe lui Babs, câte un ceas de aur încrustat cu diamante lui David Forbes şi celorlalţi membri ai suitei.

Pentru un copil oarecare, o corabie primită în dar constituie un prilej de mare bucurie. Lui Warren, care avea la New York o întreagă flotă în miniatură, cadoul lui Charles nu-i făcu nicio impresie. Privi cu ochi inexpresivi corabia cu catarge, sarturi şi pânze, mulţumi politicos, apoi o puse deoparte. În schimb Babs fu entuziasmată. Atât de entuziasmată, încât trezi gelozia lui Henry. Acesta nu reuşise s-o încânte nici pe jumătate cu rochiile şi podoabele scumpe cu care-i umpluse dulapurile.

Ceasul lui David Forbes, mare cât un pumn, indica orele cântând *La Marseillaise*. Ceasurile destinate celorlalte persoane erau mai mici şi îngânau un timid *Yankee Doodle*. Salomon Gotthold primi în taină un supliment. Cinci mii de dolari în monede de argint şi hârtie. Gotthold făcu de formă nazuri, dar în cele din urmă acceptă cadoul.

Clinton aduse la cunoştinţa lui Charles rezultatul negocierilor.

— Înfiinţarea Băncii Sunderland la New Orleans este asigurată. Puteţi deschide oricând discuţii cu fratele dumneavoastră.

Tactica preconizată de Leslie Clinton ar fi fost încununată poate de un succes deplin, dacă n-ar fi intervenit un fapt care-i răsturnă în parte previziunile. Aşteptarea măcinase răbdarea şi puterea de rezistenţă a lui Henry. Banchetele repetate, vinurile excepţionale pe care Charles i le oferea cu prodigalitate, plimbările cu trăsura prin New Orleans şi împrejurimi împreună cu Babs, îi tocise intransigenţa cu care venise înarmat.

O corespondenţă sosită din Europa făcu să sară iarăşi acul barometrului la furtună. Robert Sunderland, şeful Casei Sunderland din capitala Imperiului Austriac, scria alarmat şi nedumerit, fratelui mai mare.

„Viena
15 august 1819

Dragul meu Henry,

Socot de datoria mea să-ţi aduc la cunoştinţă o convorbire de mare importanţă pe care am avut-o deunăzi cu cancelarul Metternich la Hoffburg. Mă aflam în anticameră, aşteptând să fiu primit în audienţă de împărat.

Cancelarul, care se îndrepta spre cabinetul imperial, s-a oprit în dreptul meu şi mi-a declarat că regretă încetarea relaţiilor de colaborare sinceră, stabilite odinioară cu noi. Legăturile Casei Sunderland din Statele Unite cu căpeteniile revoluţionare din coloniile spaniole, mi-a spus el, contravin principiilor Sfintei Alianţe şi sunt cu atât mai ciudate, cu cât tata a fost unul dintre susţinătorii – şi a subliniat el – promotorii acestei Alianţe. Casa Rotschild, a adăugat cancelarul, susţine mult mai consecvent politica economică şi financiară a Imperiului Austriac şi a aliaţilor ei.

Concluziile pe care trebuia să le trag erau limpezi. Casa noastră avea să fie lipsită de privilegiile obţinute la Viena şi eventual în alte capitale europene, dacă va mai persevera să acorde ajutorul ei revoluţionarilor din coloniile spaniole.

Am îndrăznit să amintesc cancelarului serviciile aduse de Casa noastră aliaţilor în epoca războaielor napoleoniene. Mi-a replicat glacial că nu contestă meritele din trecut, dar că în ultimul timp Casa Sunderland a adoptat o politică economică ostilă Sfintei Alianţe.

Iritat oarecum de insistenţa cu care încerca să minimalizeze sprijinul acordat de noi Statului Austriac, sub formă de împrumuturi şi furnituri militare, i-am citat câteva cifre.

Mi-a răspuns că şi beneficiile obţinute de noi de pe urma acestor împrumuturi au fost apreciabile. Apoi a adăogat textual: „Dacă socotiţi că pe viitor nu ne mai puteţi sprijini, suntem, gata să ne adresăm altor bancheri”.

M-a salutat scurt şi a trecut mai departe fără să mai aştepte răspunsul meu.

— Ce se întâmplă în America de Sud?

De două luni n-am mai primit rapoarte din partea lui Lafont. Serviciul nostru de informaţii, atât de eficient altădată, a intrat într-o eclipsă de neînţeles. Buletinele pe care le primesc sunt obscure şi adeseori contradictorii. Am început să mă ghidez după ştirile apărute în ziare, ca orice particular. Nici în timpul războiului nu primeam din Statele Unite veşti cu mai mare întârziere.

Aştept răspunsul tău, spre a lua măsuri în consecinţă.
Te îmbrăţişez frăţeşte, al tău devotat,
Robert Sunderland-Montorgueil.

N.B. Influenţa Casei Rotschild la Viena în plină creştere. Salomon Rotschild şi fraţii săi au fost înnobilaţi. Fiii negustorului de antichităţi din ghetoul Frankfurtului fac astăzi parte din aristocraţia austriacă.

Orbit de orgoliu. Salomon Rotschild îşi alcătuise un blazon care făcea concurenţă unei grădini zoologice. Leopardul britanic figura alături de vulturul austriac şi de leii electorului de Hessa-Cassel. Un câine, o barză şi cinci săgeţi, simbolizau pe cei cinci fraţi, iar o coroană închisă, de toată frumseţea, desăvârşea emblema. Funcţionarii biroului heraldic imperial, călări pe tradiţie şi principii, au masacrat colecţia de animale, au suprimat coroana şi au redus săgeţile de la cinci la patru. Aceste mărunte mizerii n-au întunecat triumful lui Salomon Rotschild, care şi-a adăugat în sfârşit particula nobiliară.
R.S.-M."

Henry încheie, consternat lectura. Ostilitatea lui Metternich îl îngrozea. Metternich nu era numai cancelarul Austriei, ci şi sufletul Sfintei Alianţe. Casa Sunderland nu-şi putea îngădui luxul de a se război cu marile puteri coalizate, care dirijau destinele Europei de la 1815 încoace.

Constatarea lui Robert era întemeiată. Cu un corectiv. Nu numai serviciul de informaţii, ci întreaga Casă Sunderland trecea printr-o eclipsă. Era un fenomen trecător, sau începutul declinului?

Îngândurat, Henry puse scrisoarea deoparte şi se cufundă în studierea rapoartelor sosite de la Londra şi Paris. Şi aci, motivele de îngrijorare nu lipseau.

Raportul semnat de Anthony Temple semnala complicaţii viitoare, imposibil de ocolit.

„Până în anul trecut, cabinetul britanic consulta Casele Sunderland sau Baring ori de câte ori avea de încheiat operaţiuni financiare delicate. Spectaculoasa intrare în arenă a fraţilor Rotschild a rupt echilibrul. Manevrele de culise ale congresului de la Aix-la-Chapelle şi prăbuşirea valorilor de stat franceze au pus în grea postură pe Baring, care deţine obligaţiuni franceze în valoare

de peste un sfert de miliard. Noi am rămas singurul obstacol în calea preponderenţei Casei Rotschild. Nathan Rotschild dispune de capitaluri imense, pe care le va folosi cu siguranţă împotriva noastră. Până acum a reuşit să ne smulgă operaţiunile de transfer cu Austria şi să-şi atribuie lansarea unor împrumuturi de Stat care ar fi trebuit să ne revină nouă. Declanşarea pe faţă a ostilităţilor nu va întârzia. Am neapărată nevoie de serviciile lui Lafont. Pe şeful serviciului nostru de informaţii din Anglia nu mă pot bizui. Nu are nici viziunea largă şi nici experienţa lui Jules Lafont...”

Furios, Henry trânti raportul pe masă. Iarăşi Lafont. S-ar fi zis că omul acesta era unic în lume.

Şi raportul din Paris al lui Amaury de Beaumont-Challais vădea un ton pesimist. Pe Challais îl alarma ascensiunea fulgerătoare a lui James Rotschild, care reuşise să ocupe o poziţie proeminentă în lumea bancară. Ouvrard se ridicase iarăşi după dezastrul afacerii cu piaştrii spanioli. În cercurile Bursei se zvonea că James Rotschild nu va întârzia să deschidă atacul împotriva Băncii Sunderland.

Henry era înfricoşat. Luase conducerea Casei Sunderland într-un moment neprielnic. Lupta aceasta pentru supremaţie între coloşi îl găsea nepregătit. Acum câţiva ani, nici n-ar fi conceput perspectivele sumbre, care se deschideau azi Casei Sunderland. Pe atunci, supremaţia ei părea axiomatică. Azi, toate convingerile lui se răsturnau.

Năucit, desfăcu mapa cu rapoartele agenţilor secreţi din Europa. Informaţiile lor erau atât de contradictorii, încât îi sporiră confuzia. Buletinul redactat de Harrison suferea de aceeaşi lacună. Era prolix şi nu prezenta concluzii clare. Harrison, spre deosebire de Lafont, nu se pricepea să discearnă informaţiile serioase de cele fanteziste. Un raport al serviciului de informaţii din Spania îl alarmă la culme. Semnala concentrări de trupe la Cadix în vederea îmbarcării lor pe o flotă ce urma să plece spre o destinaţie necunoscută. Potrivit datelor culese din surse demne de încredere, ar fi vorba de o expediţie de pedepsire a coloniilor spaniole. Sfânta Alianţă sprijinea această acţiune, menită să stingă focurile unei rebeliuni prea mult timp tolerată.

Frica insuflă lui Henry curajul să provoace în fine explicaţia cu fratele său. Înainte de cină, năvăli în apartamentul lui Charles, care îşi făcea tocmai toaleta după o lungă şi voluptuoasă siestă.

— Trebuie să-ţi vorbesc, Charles, despre o serie de chestiuni

care nu mai suportă întârziere, rosti fratele său cu dârzenie.

Charles înţelese, că nu mai putea amâna discuţia. Henry intrase iarăşi într-una din crizele lui de încăpăţânare.

— Ce chestiuni? întrebă el cu răceală.

— Chestiuni legate de existenţa Casei noastre, zise Henry, ignorând gestul fratelui său, care-l pofti să ia loc.

Charles îşi prinse o camelie la butonieră.

— Te previn, Henry, că nu înţeleg să discut asemenea subiecte, fără să fiu asistat de consilierii mei.

— Care consilieri? Leslie Clinton şi alţi incapabili concediaţi de mine?

Îl cuprinse iarăşi furia.

— Iartă-mă, Henry. Dar aceşti incapabili au fost colaboratorii apropiaţi ai tatălui tău. Şi află că el se pricepea să-i aleagă…

— Ce vrei să spui?

— Exact ceea ce am spus. Am curajul opiniilor proprii. Adevărurile, oricât ar fi de crude, nu mă sperie. Ai fost întotdeauna mai inteligent decât mine. Eu am avut bunul-simţ să-mi recunosc deficienţele. M-am înconjurat, în consecinţă, de oameni deştepţi şi foarte pricepuţi, care să-mi suplinească lipsurile.

— I-ai căutat cu lumânarea, rosti Henry ironic.

— De ce i-aş fi căutat când îi aveam la îndemână? Tata nu şi-a luat colaboratorii cu el în mormânt. Şi în aprecierea lui am avut toată încrederea, accentua el.

— De ce subliniez! acest lucru?

— Fiindcă tu nu te pricepi la oameni. L-ai concediat pe Lafont şi l-ai promovat pe Harrison. Crezi că ai făcut o bună alegere?

— Îmi ceri socoteală?

— De ce nu? Şi eu reprezint Casa Sunderland. Chiar dacă tu eşti şeful familiei, nu mă poţi obliga să-ţi respect toate… fanteziile.

— Fanteziile!? şuieră Henry, proptindu-se în faţa fratelui său.

— Am folosit un termen moderat, rosti Charles sec. Preferai să spun naivităţi?… sau… prostii?

— Răbdarea mea are margini, Charles.

— Foarte rău. Dacă m-ai asculta ai avea poate ceva de învăţat. Nimeni nu se naşte savant.

Henry zâmbi cu răutate.

— De la tine să învăţ? Crezi că pentru asta am venit la New Orleans? Să învăţ de la tine! Ce glumă bună!

— Atunci să lăsăm glumele şi să discutăm serios, Ce vrei?

— Să te împiedic să mai faci nerozii. Să-ţi interzic să mai zvârli banii înarmând cetele unor derbedei, ale unor haimanale care s-au răsculat împotriva regatului spaniol.

— Anglia e favorabilă proclamării independenţei coloniilor spaniole.

— Susţii o enormitate. Castlereagh sprijină Sfânta Alianţă.

— Se poate. Dar opinia publică britanică e împotriva acestui organism politic. Şi Canning...

— Canning e în opoziţie. Şi va rămâne în opoziţie. George al IV-lea îl urăşte.

— Legiunea britanică a amiralului Cochrane constituie elementul de bază al trupelor rebele, comandate de Bolivar.

— Legiunea britanică? O adunătură de aventurieri...

— Şi Statele Unite sunt ostile unei intervenţii armate europene în emisfera noastră.

— Ştii că flota spaniolă se concentrează la Cadix?

— Şi francezii au organizat o expediţie de pedepsire în Saint Domingue. Cunoşti rezultatele. Casa Sunderland a suportat direct urmările.

— Este inutil să mai discutăm. Argumentele tale nu mă conving.

— Nici ale tale, Henry.

— Te menţii pe poziţia ajutorării rebelilor?

— Categoric.

— Te voi constrânge să-ţi revizuieşti atitudinea.

— Nu cred că ai să reuşeşti, Henry.

— Ia seama! Provoci o ruptură ale cărei consecinţe le vei suporta personal.

— Le vom suporta împreună, dragul meu.

— Bine, Charles. Din acest moment trec la acţiune. Cu tot regretul, voi lua măsuri împotriva ta.

Henry ieşi trântind uşa.

Ruptura fu însă evitată. Leslie Clinton şi Salomon Gotthold după o lungă şi laborioasă convorbire îşi asumară rolul de mediatori în conflictul dintre cei doi fraţi. Charles Sunderland, care avea încredere nelimitată în spiritul politic al lui Clinton, îi acceptă imediat sugestiile. Salomon Gotthold avu mai mult de lucru cu Henry, pe care „rebeliunea” fratelui său îl exasperase. Gotthold îi demonstră că toate forţele Casei Sunderland erau necesare pentru a face faţă presiunii crescânde exercitate de Nathan Rotschild. O

ruptură între fraţi, cu tot cortegiul ei de frământări intensive, le-ar surpa prestigiul, creând o atmosferă de neîncredere şi teamă. La Bursă, acţiunile Casei Sunderland ar înregistra fatalmente scăderi masive.

Pertractările continuară trei zile. În cele din urmă se ajunse la un acord, care salva aparenţele, fără a rezolva fondul chestiunii. Charles Sunderland va fi autorizat să sprijine şi mai departe acţiunile rebelilor, dar îşi va desfăşura operaţiile în cel mai strict secret. Henry Sunderland îşi va dezavua oficial fratele şi spre a desăvârşi reconcilierea cu Sfânta Alianţă, va oferi Spaniei un împrumut sub formă de arme şi muniţii. Armamentul va fi destinat flotei în curs de concentrare la Cadix. Salomon Gotthold sfătui chiar pe patronul său să facă un turneu prin Europa. La Viena va vizita pe Metternich şi-l va asigura de bunele sale intenţii. Lui Henry îi repugna un asemenea demers, care îmbrăca aspectul unui drum la Canossa. Gotthold susţinu că numai în acest mod va reuşi să neutralizeze ostilitatea manifestată de unele cercuri din capitala Austriei faţă de Casa Sunderland. Era necesară şi o deplasare la Paris, acum, în preajma sărbătorii majoratului lui Gerald, care avea să preia cu acest prilej conducerea Casei Sunderland din Franţa şi din Spania. Prezenţa marelui patron era indispensabilă şi la Londra. Potrivit dispoziţiilor testamentare ale lui Richard Sunderland, mandatul lui Anthony Temple căruia îi încredinţase conducerea Casei Sunderland din Anglia avea un caracter provizoriu. Funcţiunile acestuia urmau a fi preluate de un descendent direct al creatorului dinastiei, până în ziua în care fiul cel mare al decedatului Francis-Andrew îşi va putea exercita drepturile ce aveau să-i revină odată cu atingerea majoratului.

În Europa, continuă să argumenteze Gotthold, marele patron ar avea prilejul să convoace o conferinţă a tuturor organelor de conducere ale Casei Sunderland, conferinţă pe care defunctul fondator al dinastiei nu avusese posibilitatea să o organizeze, datorită condiţiunilor politice tulburi.

Gotthold discutase cu Clinton şi chestiunea înfiinţării unei bănci Sunderland la New Orleans. Dacă reuşea să smulgă aprobarea marelui patron, Salomon urma să primească pe lângă suma de 10.000 dolari şi un pachet de acţiuni emise de această bancă. Spre a nu da de bănuit lui Henry, consilierul său pentru America se puse de acord cu Alexander Schuyler, consilierul pentru afacerile europene, să propună înfiinţarea unor bănci la Berlin şi la Napoli,

spre a contracara expansiunea Casei Rotschild în Prusia şi în Regatul Neapolului. Henry căzu în cursă şi acceptă sugestiile colaboratorilor săi, inclusiv călătoria în Europa.

Negocierile se încheiară cu împăcarea celor doi fraţi, care îşi dădură braţul în cursul unui banchet oferit de Leslie Clinton.

Satisfăcut de înţelepciunea lui Gotthold, care reuşise să găsească o soluţie diplomatică a conflictului, Henry îi oferi postul de director al Băncii Manhattan de la New York. Evreul refuză, declarând cu modestie că este prea tânăr şi lipsit de experienţă pentru această grea sarcină, în realitate, prefera postul de consilier care-i îngăduia să tragă sforile tuturor marilor afaceri ale Casei Sunderland din America. Reed Sinclair, fostul adjunct al lui Wilbur Morrison, rămase să gireze mai departe direcţia Băncii Manhattan.

Vizita lui Henry la New Orleans se apropia de sfârşit. Înalţii funcţionari ai Casei Sunderland, care participaseră la tratative, respirau uşuraţi. Criza se încheiase cu bine, spre mulţumirea tuturor. Dintre cei care-l însoţiseră pe Henry la New Orleans, numai Babs şi Warren habar n-aveau de aceste frământări.

Pentru Babs zilele se scurgeau într-o adevărată încântare. Însoţită de tânărul Forbes, de Henry, şi în câteva rânduri de Charles Sunderland însuşi, vizita oraşul şi împrejurimile. Se rugase cu evlavie în catedrala Saint Louis; ascultase cu încântare ciripitul păsărilor care se gâlceveau în frunzişul copacilor din grădina Saint Anthony; cumpărase flacoane cu parfum şi borcane cu creme din prăvălioarele discrete, dar scumpe, de pe Royal Street; intrase cu teamă în magazinele cu antichităţi pe de Iberville Street, bântuit de fantome coborâte din străvechile portrete de familie puse în vânzare de urmaşi ruinaţi; pe Conti Street, admirase vilele elegante cu porticuri, balcoane şi grile de fier forjat; trecuse indiferentă prin faţa sediului Băncii Louisianei cu seifuri doldora de aur depus de plantatorii bogaţi şi oamenii de afaceri; gustase specialităţile savuroase preparate de bucătarii francezi care făceau faima restaurantelor de pe Saint Louis Street; plutise cu barca pe apele albastre-cenuşii ale lacului Pontchartrain; văzuse casa din Chartes Street clădită de un grup de tineri creoli pentru „Micul Corsican”, pe care plănuiau să-l elibereze din temniţa sa fără gratii din insula Sfânta Elena; se plimbase pe sub copacii imenşi, învăluiţi în perdele cenuşii de muşchi, din parcul Chalmette, locul de întâlnire al spadasinilor impenitenţi; asistase la cursele de cai de la Fair Grounds, prilej de pariuri fabuloase pentru pasionaţii turfului;

urmărise visătoare vârtejurile răscolite în port de apele line ale fluviului Mississippi; se extaziase în faţa cailor pur sânge înhămaţi la trăsuri uşoare, elegante, mânate de creoli îmbrăcaţi în haine albe de şantung; în sala de recepţie a hotelului Louisiana, dansase în ritmul valsului, care după ce cucerise Europa, lua cu asalt America.

La New Orleans i se deschisese gustul pentru limba franceză, a cărei muzicalitate o încântase. Warren nu-i împărtăşea entuziasmul. Pentru el limba lui Molière nu mai prezenta nicio taină. I-o turnaseră cu tenacitate în pâlnia urechilor guvernante şi meditatori scump plătiţi. Warren ajunsese să urască această limbă.

Dar cea mai mare plăcere a lui Babs era să colinde prin piaţă – pestriţa French Market – şi să cumpere fructe tropicale. Le alegea, le mângâia, le aspira parfumul, apoi dând frâu liber lăcomiei le muşca pofticios, savurându-le miezul cărnos şi sorbindu-le zeama acidulată. Banane galbene ca chihlimbarul, papaya dulci şi înmiresmate, pepeni galbeni, adevărate mingi de aur, ananas aromat, dulcele dar fadul pitaya, cu miezul roşu ca o roză deschisă, portocale uşor amărui, nuci de cocos apetisante, sapatilla parfumate şi exagerat de dulci. Babs le consuma cu imensă plăcere şi în cantităţi atât de mari, încât risca în orice moment o indigestie. Se spune că natura are grijă de beţivi şi de copii. În ciuda lăcomiei sale, Babs nu păţea nimic.

În ajunul plecării lui Henry la New York, Charles oferi un banchet de adio. Oaspeţii erau în exclusivitate bărbaţi. Numai Babs făcea excepţie. „Femeile, declarase Charles, nu sunt în stare să aprecieze un vin bun şi nici să savureze o mâncare rafinată”. Meniul cuprindea cele mai renumite specialităţi locale. Trei feluri de supe: supă creolă, bogat asezonată, supă de broască-ţestoasă verde din Golful Mexic şi supă de crabi. Teche Gumbo, „bisque à l’écrevisse”, caracatiţă cu sos de Madeira, stridii coapte în scoicile lor, preparate cu absint şi piper de Guatemala, pampana papillotte, langustă cu sherry, „fricassé of cray-fish”, bufniţă à la Louisiana „beefsteak” cu garnitură de dulceaţă, friptură de zimbru bine fezandată, „fazan à la française”, căprioară la cuptor cu sos Malaga, „crêpes Suzette”, cafea şi fructe. O întreagă colecţie de vinuri scumpe, importate din Franţa, Spania şi Italia, promiteau delicii.

Henry consultă cu plăcută surprindere lista de băuturi.

— Charles, ai devenit un rafinat…

Primele pahare de „Château Yquem” făcură să-i circule mai activ sângele şi să-i limpezească gândurile. Era ca şi cum o feerică

lumină interioară i-ar fi izgonit tenebrele deschizându-i un drum larg, cu perspective încântătoare. „Chablisul” desăvârşi opera lui „Château Yquem”, dematerializându-l, desprinzându-l de nimicurile terestre şi înălţându-l spre slăvi albastre, în sunetul unei muzici de o măreţie exaltantă. „Claretul” avu paradoxalul efect de a-l face să prindă iarăşi contact cu realitatea înconjurătore, travestind-o însă în culori de o surprinzătoare frumuseţe.

Văzut prin această prismă, Charles îi păru un frate iubitor, respectuos, care merita toată dragostea şi încrederea. Henry regreta că îl bănuise de trădare.

Apoi privirile-i căzură asupra lui Babs. Babs ilustra miracolul transformării copilului în femeie. Era copil şi totuşi corpul ei căpătase linii şi contururi de o feminitate tulburătoare. Henry îşi dădu seama că era îndrăgostit la nebunie. Că Babs reprezenta pentru el tinereţea, viaţa, bucuria de a trăi. S-ar fi căsătorit cu ea dacă n-ar fi fost însurat. Diferenţa de vârstă nu era exagerată. Dacă Susan ar muri... Da! Dacă Susan ar muri, ar rămâne liber şi s-ar însura cu Babs. Babs legată de el prin taina căsătoriei ar rămâne veşnic a lui. Ar mai fi fost o soluţie. Să şi-o facă amantă. Dar cum să ajungă acolo? Cu toate fumurile beţiei, nu vedea lucrurile într-un trandafiriu atât de accentuat, încât să creadă că ar putea obţine cu uşurinţă acest rezultat. O tentativă eşuată ar avea urmări fatale. Înspăimântată, Babs ar fugi, lăsându-l nenorocit, disperat...

Observă că şi ceilalţi convivi îşi întârziau privirile tulburi asupra fetei. Încercă un sentiment ciudat, în care gelozia şi o satisfacţie perversă se împleteau în egală măsură. Poftele oglindite în ochii bărbaţilor îl stimulau, sporindu-i îndrăzneala. Şi Charles o despuia cu privirile. Şi David Forbes. Şi Harrison. Atmosfera se înfierbântase. Sticlele de vin şi de şampanie erau destupate fără întrerupere. Servitori negri nu mai prididеau să umple paharele.

După desert, Babs se retrase. Henry îi regretă plecarea, aşa cum i-o regretară de altfel toţi ceilalţi convivi. Un cor de negri începu să cânte o melodie nostalgică, plină de farmec şi melancolie.

Înduioşat, Henry sorbea pahar după pahar. Îi era milă de Babs şi de el însuşi. Vinul îi încălzea tristeţea, cufundându-l în apele unui lac albăstrui, limpede, toropit de un soare tropical. Babs! Ce-o fi făcând acum Babs? Se dezbrăca poate în faţa oglinzii. Corpul ei suplu, excitant, răsărea gol din mătăsurile rochiei căzute la picioare. Henry simţi un val de fierbinţeală coborând din creştet prin şira spinării şi revărsându-se apoi în întreaga-i fiinţă.

Câteva pahare de şampanie băute pe îndelete desăvârşiră minunea. Henry avu brusc senzaţia că devenise alt om. Henry din trecut pierise în negura nefiinţei, laolaltă cu timiditatea, cu nehotărârea, cu teama, cu lipsa de voinţă, care constituiseră apanajul caracterului său. Henry „redivivus” era ferm, stăpân pe sine, nimeni şi nimic nu i se putea împotrivi. Era destul să vrea, ca totul şi toate să i se supună. Se învârtoşă, ridicând fruntea, încordându-şi muşchii, bombându-şi pieptul. Şi Babs i se vă supune. În noaptea aceea, pe „Wendover”, avusese o comportare prostească. Dacă nu s-ar fi pierdut în faţa ochilor ei mari şi întrebători, situaţia ar fi fost până acum limpezită.

Babs!...

El o descoperise. Era oarecum proprietatea lui. Şi Charles i-o râvnea. Dar, el, Henry nu se va lăsa deposedat de către Charles. Aruncă o privire duşmănoasă spre fratele său. Dar scaunul acestuia era gol.

Un servitor negru îi umplu iarăşi cu şampanie paharul. Băutura aurie strălucea în cupa de cristal. Îmbiat de bulele de aur care se înălţau în jerbe, Henry duse paharul la gură. Îl sorbi până la fund.

Babs!...

Împleticindu-se, se ridică de pe scaun. Fără să privească în dreapta sau în stânga, se îndreptă iluminat spre hol. Ajuns la picioarele scării de marmură, privi în sus.

Babs îl aştepta, poate, gata să i se dăruiască!... Poate că îl iubea!

Sprijinindu-se de balustradă, începu să urce scările. Scara părea să se legene. Henry râse. Scara îi punea piedici. Şi scara îl duşmănea? Îşi încordă voinţa şi învinse ultimele trepte, ajungând pe palier.

Se angajă pe coridorul cu statui albe ca nişte stafii, mărginit de camerele oaspeţilor. În capătul din fund se afla apartamentul lui Babs. De obicei coridorul era bine luminat de aplicele cu ciucuri de cristal. Acum însă era cufundat în beznă. Numai fereastra înaltă din fund răspândea o lumină difuză, albăstruie, reflectată de cerul stropit cu miriade de stele.

Bâjbâind, Henry străbătu coridorul, depăşind uşă de uşă.

Clanţa ultimei uşi lucea discret. Uşa camerei ei. Henry se opri. Îşi trecu mâna prin păr. Babs îl aştepta, desigur!

Din camera ei se auzi deodată un geamăt înăbuşit. Apoi zgomotul unei lupte. Un obiect căzu pe podea, spărgându-se.

Henry tresări. Apăsă clanţa. Uşa era încuiată. Auzi dinăuntru un strigăt. Recunoscu glasul lui Babs. Beţia i se risipi ca prin farmec, Babs era în primejdie. Zgâlţâi clanţa. Uşa rămase zăvorâtă.

Henry simţi un val de sânge fierbinte inundându-i creierul. Se încordă ca un arc. Căută din ochi un obiect cu care să spargă uşa.

Privirile îi căzură asupra uneia din statuile de marmură. Un grup care înfăţişa răpirea unei nimfe de către un satir.

Cu puteri înzecite de furie şi disperare, smulse statuia grea de pe soclul ei şi, luându-şi avânt, o repezi în uşa care se sfărâmă, prăbuşindu-se cu zgomot.

Henry se năpusti în cameră.

Babs era goală. Dar nu-l aştepta pe el. Se zbătea, încercând să scape din braţele lui Charles, care o ţintuise pe pat.

Henry văzu roşu. Se aruncă asupra lui Charles şi îl înşfăcă de gât, trăgându-i capul pe spate. Horcăind, Charles dădu drumul fetei. Degetele de fier care i se încleştaseră de beregată îl înăbuşeau. Cu ochii injectaţi de sânge se întoarse asupra fratelui său, pe care-l pocni cu pumnul între ochi. Lupta devenea inegală. Lovitura grea, ca de măciucă, îl repezi pe Henry de-a-ndăratelea, izbindu-l de o masă mică pe care o răsturnă, căzând odată cu ea. Se ridică de jos. În faţa sa, Charles se legăna pe picioarele-i scurte, ţinând mâinile depărtate de corp, pregătindu-se de atac. O gorilă furioasă, gata să ucidă.

Babs ţipă strident.

Surprins, Charles privi spre ea.

Profitând de clipa aceasta de neatenţie, Henry apucă un sfeşnic de argint, pe care-l repezi ca o măciucă asupra fratelui său. Charles întoarse instinctiv capul. Ridică fulgerător mâna spre a para lovitura. Târziu. Sfeşnicul îl trăsni în creştet. Charles se prăvăli ca un bivol la abator.

Când servitorii, atraşi de zgomot, apărură în prag, îl găsiră pe Henry privind îndobitocit corpul năruit al stăpânului lor.

Goală, superbă ca o statuie antică, Babs împietrise lângă căpătâiul patului.

Capitolul III

Viena… în 1820…

„Oraş cu flori albastre… acoperişuri purpurii… pereţi de marmură… o pădure verde îl înconjoară… în inima ei, privighetorile cântă dragostea”… Aşa glăsuieşte un cântec străvechi…

„Viena este regina lumii… tronul întregului pământ… reşedinţa împăraţilor… strălucirea sa întunecă până şi splendoarea Romei”… Aşa glăsuia un poet…

„Fără Viena, viaţa nu-şi are rost”… Aşa glăsuiesc vienezii…

Palate măreţe, catedrale impunătoare, teatre, monumente, fântâni… şi toate faimoase… Belvedere, Hoffburg, Schönbrunn, Palais Schwarzenberg, Stadtpalais Liechtenstein, Klosterneuburg, Karlskirche, Piaristen Kirche, St. Stephan, Donnerbrunnen, Pestsäule, Josefsbrunnen…

Sunt şi case modeste, tot atât de celebre, Grillparzershaus din Bauernmarkt, Beethovenhaus din Heiligenstadt, Weinhauerhäuser…

Ferestre cu ghivece de flori… plante agăţătoare… trandafiri… colivii cu canari… mansarde sărace domină splendoarea oraşului… coloane de marmură… pădure de coloane… păduri verzi, răcoroase, pe înălţimile de la Kahlenberg, Hermannkogel, Leopoldberg…

Sărbătoarea primăverii: Sankta Brigitte… sărbătoarea verii: Sankta Anne… oamenii ies la aer liber, la câmp, la pădure… cu sutele, cu miile, cu zecile de mii… magia soarelui de primăvară şi chemarea naturii… Brigittenau… bacanale burgheze… muzică… flaşnete… dansuri tiroleze… câini savanţi… pitici… menajerii… clovni… mâncători de foc… acrobaţi… gură-cască… hoţi de buzunare…

Cafea… cafenele… biliard… o ordonanţă din 1745 interzice instalarea meselor de biliard la etaj, fiindcă afluenţa jucătorilor şi chibiţilor riscă să dărâme planşeurile…

Vin… bere… râuri de bere… birturi, berării, cârciumi, cârciumioare, în centru şi prin împrejurimile verzi… în Hietzing, Grinzing, Lerchenfeld, Wurstelprater…

Gastronomie eclectică, bucătăria austriacă, italienească, cehă, românească, germană, slavă se combină spre desfătarea comesenilor…

Promenade… parcuri… păduri… Wiener Wald… Prater… Augarten… Volksgarten… Alei şi grădini pe malurile Dunării Albastre… Dunărea e mai degrabă verde, ca jadul… uneori bate în galben, ca chihlimbarul… e albastră spre seară, când cerul senin se oglindeşte în apele molcome… bărci cu pânze… bărci cu rame… cântec ritmic de lopeţi…

Muzică… muzică… muzică… orchestrele lui Strauss şi Lanner execută uverturi, fantezii, valsuri… mai ales valsuri… Vienezii dansează… în saloanele strălucitoare ale palatelor de marmură… în sălile populare… în restaurantele grădinii din preajma Dunării… dansează… dansează…

Muzică… muzică… muzică… de la câte o fereastră deschisă, coboară până în stradă arpegii perlate executate la clavecin… triluri de soprană… glasuri de copii, melodioase şi limpezi ca un concert de clopoţei…

Impecabila Hofmusikkapelle, mândra şi divina creaţie a Habsburgilor, e tot atât de iubită ca şi flaşnetele din Grinzig… Muzica savantă şi muzica populară merg mână în mână… împăraţii şi burghezii, înalta nobilime şi cerşetorii, prelaţii şi militarii, oamenii din popor şi arhiducii adoră în egală măsură muzica… Arhiducele Leopold Wilhelm elogia pe împăratul Ferdinand al III-lea, fiindcă „îşi sprijină sceptrul pe liră şi pe spadă”… Konvikt, conservatorul instalat de Joseph al II-lea într-un fost colegiu de iezuiţi, este denumit „Colivia cu privighetori”…

Mozart… Beethoven… Haydn… sori ai unei lumi pentru care muzica nu mai este un divertisment ci o religie…

Viena… în 1820…

Din înaltul soclului său de marmură, un Bachus corpolent, palpitând de viaţă şi etalându-şi indecent goliciunea, privea cu invidie langustele rubinii, pateul de căprioară, friptura de curcan în aspic şi fazanii fragezi, serviţi spre îndestularea oaspeţilor lui Robert Sunderland-Montorgueil, conte de Valdejoso de la Reyna. Cât de modeste păreau pretenţiile gastronomice ale zeilor din Olimp, faţă de rafinamentul acestor muritori blazaţi. Nectarul cu toate însuşirile lui fermecate putea rivaliza oare cu savoarea şi parfumul vinurilor de Tokay şi Alicante? Fulgerele stăpânite odinioară numai de Jupiter izvorau acum minuscule din pietrele preţioase încrustate în tiarele, colierele şi decoraţiile pigmeilor care-şi atribuiseră prin abuz dreptul de viaţă şi de moarte asupra

semenilor lor. Pigmeii aceştia merseseră atât de departe cu îndrăzneala, încât – depăşindu-l pe Prometeu – furaseră trăsnetele, însemnele puterii dumnezeieşti, comprimându-le în puşti şi tunuri. Prometeu făcuse un bine omenirii, dăruindu-i focul, sursă de viaţă. Ciracii lui utilizaseră trăsnetele spre a supune pe cei lipsiţi de apărare şi spre a împărţi moartea printre răzvrătiţii care cutezau a le contesta privilegiile. Desfrâul Bachanalelor şi al Dionisiacelor, ale căror amintiri trezeau ecouri nostalgice în sufletul nemuritor al lui Bachus, erau petreceri nevinovate în comparaţie cu orgiile care se desfăşurau sub ochii lui în această măreaţă încăpere de marmură. Zeul îşi spunea adeseori că are ce învăţa de la pigmeii care ajunseseră a se crede deopotrivă cu zeii.

În capul mesei, Robert Sunderland trona conştient de omnipotenţa sa. Arma lui era banul. Banul multiplicat în proporţii fabuloase şi tezaurizat în cufere ghintuite, adăpostite sub bolţile unor pivniţe cu ziduri groase ca de cetăţuie. Cu acest aur, Richard, părintele său, stipendiase miniştri, înrobise economiceşte ţări, ridicase armate, doborâse guverne. Ciudat e că nici el şi nici alţi potentaţi ai banului nu se gândiseră la fericirea oamenilor. Lăsaseră acest deziderat pe seama bisericii, mai darnică în iluzorii fericiri cereşti decât în bunuri lumeşti, rezervate îndeobşte prelaţilor şi călugărilor de toate gradele şi ordinele.

Richard Sunderland uzase şi abuzase de puterea pe care i-o conferise banul. Către sfârşitul vieţii înregistrase câteva eşecuri, datorită poate gravelor complicaţii familiale care-l îndepărtaseră de la orice alte preocupări. Această eclipsă, care coincisese cu ascensiunea Casei Rotschild, impunea lui Robert o prudenţă şi o abilitate deosebită. La Londra, Nathan Rotschild cumpărase complicitatea marelui comisar pentru furniturile militare, Sir John Herries, şi a câtorva membri ai cabinetului britanic. Numai în perioada cuprinsă între 1 octombrie 1811 şi 15 octombrie 1816 trecuseră prin mâinile lui 42.500.000 lire sterline, subsidii de război trimise de englezi aliaţilor ei. Nathan Rotschild reţinuse comisioane uriaşe.

La Berlin, Amschel Rotschild câştigase cu bani grei înalta protecţie a cancelarului principe Karl von Hardenberg şi a directorului Trezoreriei prusiene, Christian von Rother. Prin intermediul lor şi al lui Wilhelm von Humboldt, ambasadorul Prusiei la Londra, Amschel şi Nathan Rotschild reuşiseră să obţină în 1818 emisiunea unui împrumut de 30 milioane taleri pentru statul

prusian.

La Viena, recent înnobilatul Salomon „von” Rotschild stipendia pe un personaj cu mare vază, Frederich von Gentz, secretarul şi colaboratorul cel mai apropiat al cancelarului Metternich. Gentz personifica inteligenţa şi venalitatea. Pentru a-şi acoperi pierderile la masa verde şi cheltuielile necesitate de multiplele sale amante, accepta cu seninătate orice subsidii. Gentz mijlocise primele contacte între cancelar şi fraţii Salomon şi Karl Rotschild. Tratativele între aceştia şi guvernul austriac în vederea încheierii unui mare împrumut de 20 milioane fiorini fuseseră deschise la Frankfurt. Consecvent acestei politici de favorizare a Rotschildzilor în dauna Casei Sunderland, manevrase cu tenacitate de cârtiţă spre a-l îndepărta pe Metternich de Robert Sunderland.

La Paris, James Rotschild se remarca prin splendoarea recepţiilor oferite în palatul său din Rue Lafitte. În 1817 întâmpinase un eşec. Bancherul Ouvrard, cu sprijinul Casei Maring şi Hope, lansase pentru statul francez un împrumut de 350 milioane de lire, respingând oferta de colaborare a lui James Rotschild. Acesta nu avea să întârzie a-şi lua revanşa. Prinzând de veste că guvernul francez negocia un nou împrumut cu aceleaşi Case, James Rotschild, secondat de fratele său Nathan, inundase piaţa cu valori de stat franceze, stârnind panica şi zădărnicind încheierea împrumutului proiectat. Rivalii fraţilor Rotschild nu aveau să uite curând lecţia. În acest chip, James Rotschild se impusese ca o forţă de temut în lumea financiară pariziană.

Nici Casa Sunderland nu participase la împrumutul francez. La aceasta contribuise şi ostilitatea declarată a bancherului Ouvrard faţă de Richard Sunderland, care reuşise – nu de mult – să-i smulgă contractul de asociaţie cu Coroana Spaniolă. Factorul determinant al obţinerii fusese însă lipsa de interes a şefului Casei pentru această operaţie financiară. Pe atunci preocupările lui avuseseră o orientare strict familială.

Robert Sunderland nu reuşise nici acum să înţeleagă inerţia tatălui său, care tocmai în acele momente cruciale se lăsase absorbit în aşa măsură de conflictul cu Francis-Andrew, fiul său preferat, încât neglijase interesele Casei pe care o crease. Datorită aceleiaşi inerţii, pierduse şi o serie de poziţii cheie în lumea financiară, poziţii pe care fraţii Rotschild se grăbiseră a le ocupa aproape fără luptă. Lărgirea sferei de activitate şi implicit a zonelor de influenţă ale Casei Rotschild era firesc să provoace mai devreme

sau mai târziu o ciocnire violentă de interese. Ca şi fratele său Henry, Robert aştepta cu emoţie acest moment: deşi îşi dădea seama de primejdie, nu făcea nimic spre a o conjura. În timpul vieţii tatălui său, fusese un foarte bun executant. Nu degeaba i se spunea „diplomatul familiei”. Pe atunci avusese veleităţi de conducător. Dar aceste visuri nu-şi găsiseră împlinirea. Era un adevăr trist pe care Robert îl recunoştea cu regret, dar şi cu ciudă. Un singur om ar fi fost în stare să continue opera fondatorului dinastiei: Adrien de Beaulieu. Scânteietor de inteligent, voluntar, inventiv, înzestrat cu o prodigioasă prezenţă de spirit, îndrăzneţ, combativ, primul soţ al Georginei ar fi ştiut să facă faţă situaţiei. Moartea lui în Mexic constituise o cumplită lovitură pentru Casa Sunderland...

Un lacheu umplu cu vin paharul lui Robert. Acesta tresări. Cufundat în gânduri, uitase de cină, de oaspeţi. Mâncase şi băuse în neştire. Îşi muie buzele în paharul cu Tokay. Aspiră parfumul vinului, îi încercă savoarea, tăria, apoi îl bău până la fund. Tokayul îi lăsă un gust de cocleală. Minunile gastronomice, etalate pe tăvi de argint îi făcură deodată greaţă. Întoarse scârbit privirea. Ochii lui trişti, deziluzionaţi, se întâlniră cu ochii ironici ai zeului de marmură. Robert invidie nemurirea lui Bachus. I-ar fi plăcut să fie în stare a privi cu aceeaşi detaşare olimpiană zvârcolirile oamenilor care îşi consumau existenţa alergând după averi, putere, faimă şi uitând că viaţa este o infimă scânteie, între două hăuri de întuneric şi nefiinţă. Ar fi găsit eventual o scuză celor care se dedicau plăcerilor. Dar în ce consta plăcerea? Pentru unii satisfacţia cărnii reprezintă summumul fericirii terestre. Pentru alţii acumularea aurului este prilej de necuprinsă voluptate. Atotputernicia constituie ţelul vieţii oamenilor de acţiune. Ar fi fost fastidios şi inutil să enumere întreaga gamă a plăcerilor omeneşti. Toate, absolut toate, lăsau acelaşi gust de cocleală, de putreziciune. Era un cerc vicios. Robert zâmbi ironic... „Vanitas vanitatum”... Omul e sclavul propriilor lui pasiuni, fie ele avuabile sau inavuabile. Plivirile lui Robert se întâlniră iarăşi cu ale lui Bachus. O licărire de veselie se aprinse fugitiv în ochii lui. Şi zeii erau sclavii propriilor lor pasiuni. Începând cu Jupiter, care avea o carieră amoroasă atât de bogată încât l-ar fi lăsat în umbră şi pe Don Juan.

Robert se întrebă la un moment dat dacă obţinerea privilegiului nemuririi i-ar procura vreo satisfacţie. Studiind această ipoteză în raport cu propria lui existenţă, nu fu în stare să formuleze vreun

răspuns. Împlinise treizeci şi cinci de ani. O vârstă la care omul nu e îndeajuns de bătrân spre a fi urmărit de sceptrul morţii, şi nici îndeajuns de tânăr spre a crede că viaţa este eternă. Pronia îl hărăzise bogat, într-adevăr, mare privilegiu. În prima tinereţe fusese un bărbat frumos. Nu-i lipsise nici inteligenţa. Şi din toate acestea cu ce se alesese? Avantajele oferite de bogăţie nu-l mai impresionau. Se blazase. Vinul de Tokay băut zi de zi îşi pierde din savoare. Frumuseţea lui virilă îi oferise numeroase succese de alcov. Graţie acestei însuşiri o cucerise şi pe Sandra. O victorie sentimentală cu urmări catastrofale. Sandra îl făcuse nefericit. Aventurile ei extraconjugale încântau pe amatorii de cronici scandaloase. Ursita îl vitregise mai târziu transformând pe tânărul falnic într-o masă de cărnuri şi grăsime. Se simţea ridicol. Îi era ruşine să mai iasă pe stradă. Trecătorii întorceau capul după el, abia stăpânindu-şi râsul, iar copiii, sălbatici în miniatură, îl urmăreau râzând şi împroşcându-l cu porecle. Succesele feminine trecuseră, din aceeaşi cauză, în domeniul trecutului. Cu bani putea cumpăra îmbrăţişări care nu-i mai ofereau satisfacţii, căci plăcerea era neîmpărtăşită. Inteligenţă? Hm! Începuse să se îndoiască şi de aceasta. În ciuda eforturilor de gândire, nu izbutea să găsească o soluţie crizei prin care trecea Casa Sunderland...

Un lacheu îi schimbă Tokayul cu Chablis.

Lui Robert i se făcu scârbă şi de mâncare şi de vinuri şi de lachei şi de invitaţi. Mai ales de invitaţi. Printre aceştia se aflau arhiduci, mareşali, mari demnitari ai Curţii, membri ai înaltei nobilimi. Figuri decorative, indispensabile unei recepţii care să ilustreze splendoarea Casei Sunderland. Relaţii adeseori utile, dar foarte costisitoare. În registrele de debitori ai Casei Sunderland din Viena figurau tot felul de nume din Almanahul Gotha al aristocraţiei austriece. Robert era iritat de manevrele unora din aceşti nobili care solicitaseră recent împrumuturi şi lui Salomon Rotschild, oferindu-i în schimb influenţa lor politică. Cât erau de profitori, de făţarnici! Robert făcu o schimă. Îl asigurau de prietenia lor, dar îşi ofereau sprijinul altora. Câţi dintre ei nu se vor fi bucurat şi de favorurile Sandrei? De arhiducele Johann Baptist era aproape sigur. Se spunea că idila lor se născuse la o vânătoare pe domeniile prinţului Johann von Liechtenstein. Gurile rele şopteau că Sandra s-ar fi oferit şi ducelui von Arenberg şi prinţului Albert von Wittgenstein. Şi arhiducele şi Arenberg şi Wittgenstein se aflau în seara aceasta la masă. Îl priveau cu seninătate în ochi, îi beau vinul

şi făceau complimente Sandrei. Sandra le primea omagiile cu acea elegantă dezinvoltură a femeii de lume pricepută să-şi ascundă sentimentele, tratând în public pe amanţi şi pe cei ce-i erau indiferenţi cu aceeaşi seducătoare amabilitate.

Dacă Robert ar fi fost în stare să-i citească gândurile, ar fi rămas stupefiat. Infidelităţile Sandrei se ridicau la o cifră impresionantă. Pe lângă cei trei inşi bănuiţi de el se mai adăugau – numai dintre invitaţii prezenţi – încă cinci fericiţi, printre care prinţul Ferdinand von Trautsmandorff, mare maestru al Curţii Imperiale, care împlinise de curând şaptezeci de ani, şi prinţul Johann von Liechtenstein, care nu ieşise încă din vârsta adolescenţei.

Robert admitea într-o oarecare măsură mentalitatea secolului XVIII, care acorda largi libertăţi soţilor pe tărâm sentimental. Socotea însă că toate au o margine. Poate că infidelităţile Sandrei l-ar fi durut mai puţin, dacă nu i-ar fi sădit în suflet neîncrederea în legitimitatea copiilor săi. Care erau copiii lui şi care proveneau din legăturile ei extraconjugale? Cine ar fi putut răspunde? Poate nici Sandra însăşi.

Majordomul îi întrerupse şirul gândurilor, anunţându-i sosirea unui curier special de la New York.

— Cheamă-l încoace, porunci Robert cu glasul său trenant, obosit şi mai ales plictisit.

Se deprinsese a-şi primi curierii speciali la orice oră şi în orice împrejurare. Dintr-un îndoit motiv. În primul rând din curiozitate. O curiozitate maladivă, de fată bătrână, care-l făcea să nu-şi găsească astâmpăr până nu afla despre ce era vorba. În al doilea rând, din calcul. Apariţia curierilor speciali trezea instinctiv interesul oaspeţilor. Extraordinara eficienţă a serviciului de informaţii al Casei Sunderland era arhicunoscută. Curierii ei aduceau adeseori veşti de o importanţă politică deosebită, care pe cale oficială ajungeau la cancelariile de stat cu mari întârzieri.

Sosirea curierului, extenuat, acoperit cu un strat gros de colb sau de noroi – după vreme şi anotimp – stârnea senzaţie. Robert îl primea calm. Lua din mâna tremurândă de oboseală mesajul împăturit, pe care-l desfăcea cu studiată încetineală. Cerea de formă convivilor autorizaţia de a-l citi, apoi îl parcurgea fără să se grăbească. Oaspeţii încercau să-i citească pe faţă reacţiile. Dacă vestea era importantă, iar difuzarea ei timpurie nu compromitea interesele Casei Sunderland, Robert o comunica la sfârşitul mesei câtorva aleşi, savurând expresia de surpriză oglindită în ochii lor. În

caz că mesajul implica păstrarea tainei, îl strecura în buzunar şi relua conversaţia exact din punctul în care o lăsase, spre dezamăgirea nemărturisită a oaspeţilor.

Şi de data aceasta, intrarea curierului se făcu potrivit aceluiaşi ritual. Spre deosebire de Robert care se cufundase în lectura mesajului, şi de invitaţii care aşteptau cu nerăbdare o eventuală comunicare a ştirilor, Sandra fusese captivată de persoana curierului. Istovit, cu mantaua şi cizmele acoperite cu o crustă groasă de noroi, păstra totuşi un aspect atrăgător datorită celor nouăsprezece sau douăzeci de ani ai săi, înfrumuseţaţi de expresia candidă a ochilor albaştri, de părul ondulat căzut într-o plăcută dezordine pe fruntea albă.

Pentru Sandra, apariţia acestui tânăr avu efectul apariţiei soarelui după biblicul potop al lui Noe. Toată seara se plictisise copios. Amanţii ei trecuţi n-o mai interesau, iar cei actuali îşi pierduseră demult farmecul noutăţii. O cuceriseră mai ales ochii curierului. Albaştri, de o limpezime neînchipuită, îi aminteau ochii unui alt bărbat, care jucase un rol de căpetenie în viaţa ei sentimentală. Cerniceff, colonelul rus cu ochi albaştri nevinovaţi, ca de fecioară, care ascundeau însă experienţe amoroase de un rafinament nemaiîntâlnit.

În vreme ce Robert citea liniştit mesajul, curierul îşi duse mâna la frunte. Ochii i se împăienjeniră. Se clătină.

Sandra tresări înfricoşată. Tânărul părea să fie 1a capătul puterilor. Numai printr-un efort de voinţă se mai ţinea pe picioare. Dacă nu s-ar fi temut de comentariile invitaţilor, Sandra s-ar fi ridicat de la masă şi ar fi alergat în ajutorul băiatului. L-ar fi sprijinit şi l-ar fi îndrumat într-o cameră ospitalieră, cu un pat moale şi cu o sobă bine încălzită.

Lectura tăcută continua chinuitoare, pentru oaspeţii roşi de curiozitate, pentru lacheii nevoiţi să stea nemişcaţi ca statuile, pentru curierul istovit care simţea că totul se năruie în jurul său, pentru Sandra care-i împărtăşea suferinţa.

Zece minute dură citirea mesajului. Când Robert îl împături şi îl strecură în buzunarul dinăuntru al fracului, Sandra suspină uşurată. Abia atunci privirile lui căzură asupra tânărului.

— Eşti liber, rosti el cu aceeaşi încetineală.

Curierul se înclină.

— Mulţumesc, Sir.

Se întoarse şi dădu să plece. Deodată se făcu palid, de parcă tot

sângele i s-ar fi scurs din obraji. Făcu un pas şi încă unul, împleticindu-se.

Cu prezenţă de spirit, majordomul îl prinse de braţ, restabilindu-i echilibrul. Curierul îi mulţumi din ochi. Încordându-se, reuşi să părăsească încăperea.

Sandra îl urmări cu privirea, până când îl văzu ieşind pe uşă. În clipa în care tânărul dispăru din sufragerie, Sandra avu senzaţia că se întunecă iarăşi cerul. Lumea în mijlocul căreia rămăsese îi păru acum mai insipidă, mai artificială ca niciodată. Începând cu soţul ei, aflat la celălalt capăt al mesei. Era încântată că sta departe de el. Faţă de omul acesta simţea de la o vreme o repulsie fizică pe care nici nu mai încerca să o deghizeze. Într-una din încăperile palatului Sunderland din Roma se afla o galerie de statui ale împăraţilor romani. Pe Sandra o izbise asemuirea soţului ei cu bustul lui Vespasian. Aceeaşi grăsime bolnăvicioasă, aceiaşi obraji moi şi rotunzi ca fesele unui prunc. Cu toate acestea figurile lor nu erau lipsite de măreţie, de nobleţe. Robert păstra încă resturile frumuseţii care o cucerise odinioară. Dar pe Sandra nu o mulţumeau resturile. Se întâmplase să accepte şi îmbrăţişările unor oameni mai vârstnici. O făcuse însă numai din curiozitate. Nu se simţea cu adevărat atrasă decât de bărbaţii cu un fizic deosebit. Robert nu mai corespundea demult acestui ideal. Când îl vedea lăbărţat pe fotoliul său, care abia îi îndiguia cărnurile revărsate, o cotropea dezgustul. Se întreba adeseori cum de înfruntase pentru acest om mânia paternă? Robert fusese logodnicul surorii ei. De ce i-l răpise? Deziluzionată, bolnavă, înăcrită, Sarah rămăsese să mucegăiască fată bătrână în singurătatea castelului Montorgueil.

Sandra accepta îmbrăţişările soţului ei numai după ce căpăta certitudinea unei iminente maternităţi. În acest chip, justifica intrarea în sânul familiei a unui nou vlăstar, care să poarte mai târziu – fără suspiciuni – numele Sunderlandzilor. Dintre copiii ei, numai Howard era în mod cert fiul lui Robert. Paternitatea celorlalţi era discutabilă.

— Contesă, aţi cunoscut-o personal pe Madame de Krüdner, phytonissa ţarului Alexandru? întrebă contele von Hardegg.

Perfectă amfitrioană. Sandra se integră numaidecât în conversaţia generală.

— Am văzut-o o singură dată. La Paris. După Waterloo. Trecea cu trăsura pe Champs-Élysées. În galopul cailor, şi cu o escortă de cazaci. *Un vrai train d’impératrice*.

— Se spune că este o iluminată, o sfântă, zise contesa Szent-Györgyi.

Johann von Liechtenstein râse ironic.

— Sfântă? În măsura în care o fostă curtezană poate să devină sfântă.

— Şi Maria Magdalena a fost curtezană, zise contesa.

— Aveţi dreptate. Pilda Mariei Magdalena e urmată cu religiozitate de toate profesionistele amorului. La bătrâneţe devin cucernice.

— Oh, principe, blasfemiaţi! îl mustră contesa Szent-Györgyi.

— Liechtenstein nu e departe de adevăr, declară Trautsmandorff. Madame de Krüdner este o ilustrare vie a acestei teorii. Soţul ei, baronul de Krüdner, diplomat de carieră, a purtat pe frunte una din cele mai luxuriante păduri cornoase pe care le-a cunoscut epoca sa, foarte darnică de altfel în asemenea podoabe. În legătură cu aceasta îmi amintesc o întâmplare savuroasă. Baronul era ambasadorul ţarului la Veneţia. Un tânăr ataşat de ambasadă, Stakief, i s-a prezentat în audienţă, solicitând a fi transferat în alt post, deoarece era îndrăgostit de baroneasă, şi se temea să nu sucombe tentaţiei. Încrezător în virtutea soţiei sale şi mişcat de procedeul cavaleresc al lui Stakief, ambasadorul l-a rugat să rămână la Veneţia. Mărinimia aceasta şi-a dat curând roadele. Baroneasa a devenit amanta lui Stakief. Indignat, ambasadorul s-a despărţit de soţia sa, fără a-i intenta divorţ, deoarece şi-ar fi compromis cariera. Profitând de scumpa-i libertate, Madame de Krüdner s-a stabilit la Paris. Era în timpul Revoluţiei. Stimulată probabil de frământările din capitala Franţei, s-a lansat într-o viaţă deşănţată.

Sandra se socoti obligată să-l întrerupă.

— Clevetirile au înnegrit reputaţia multor femei nevinovate. E nedrept să dai bănuielilor pecetea certitudinii.

— Amanţii baronesei de Krüdner erau foarte tangibili. Contele de Lezay-Marnesia, locotenentul de husari conte de Fregeville, cântăreţul Garat, dansatorul Vestris...

— Nu-l uitaţi pe academicianul Suard, care i-ar fi putut fi tată, interveni Liechtenstein.

— Credeţi că e singura femeie cu înclinări gerontofile? opină Robert Sunderland cu glasul său leneş.

Sandra se simţi vizată. Capriciul ei, trecător de altfel, pentru septuagenarul prinţ von Trautsmandorff intrase în domeniul

cancanurilor vieneze. Şi Marele Maestru al Curţii prinse aluzia. Dar se prefăcu a nu înţelege.

Liechtenstein interveni la momentul oportun, mutând discuţia pe un tărâm mai puţin primejdios.

— Cunoaşteţi motivul pentru care Madame de Krüdner a devenit cea mai ireductibilă inamică a lui Napoleon?

— Nu, nu!

— Să auzim!

— Când a constatat că începe să se faneze, s-a lansat în literatură, a scris un roman întitulat *Valerie*. Spre a-şi face reclamă, a trimis un volum – somptuos legat – lui Napoleon, pe atunci Prim-consul. Napoleon l-a frunzărit, apoi şi-a dat verdictul: „Sfătuiţi-o pe Madame de Krüdner să-şi scrie romanele în ruseşte sau în nemţeşte, spre a ne scuti pe viitor de o literatură atât de proastă”. Rănită în amorul ei propriu, autoarea a renunţat la scris şi a hotărât să devină sfântă. Şi-a jucat atât de bine rolul, încât a reuşit să se impună ţarului. Bietul Alexandru nu ia nicio măsură fără a-i cere părerea.

Arhiducele Karl-Ludwig întări spusele lui Liechtenstein.

— Ţarul mi-a declarat personal că succesul bătăliei de la Waterloo este datorat intervenţiei directe a baronesei pe lângă Dumnezeu. Marele duce de Mecklenburg-Sterlitz mi-a afirmat recent că Madame de Krüdner este iniţiatoarea Sfintei Alianţe.

Generalul Prinţ von Wittgenstein, care se afla alături de Robert, se plecă la urechea acestuia.

— Metternich mi-a mărturisit deunăzi în mare taină că părintele dumneavoastră ar fi unul din iniţiatorii acestui măreţ pact.

Robert zâmbi cu afectată modestie.

— Cancelarul a fost un bun prieten al tatălui meu.

— Sunt încredinţat că nutreşte aceleaşi sentimente şi faţă de fiu.

— Credeţi? rosti Robert, care cunoştea mai bine realitatea.

În aceeaşi clipă, majordomul se apropie de el, şi îi şopti:

— Primul-secretar solicită permisiunea de a vă prezenta un mesaj sosit în acest moment de la Madrid.

Robert îl privi întrebător.

— Important?

— Foarte important, Sir.

— Bine. Să intre.

Eric Curtis, primul-secretar, un tânăr blond spălăcit, subţire ca o trestie şi cu o faţă prelungă, ornată de o bărbie şi mai prelungă, se

apropie de Robert, căruia îi strecură un bilet scris mărunt.

Conversaţia generală se întrerupse iarăşi.

Robert îşi aruncă privirile asupra biletului. De la primele rânduri expresia ochilor lui se ascuţi, vădind cel mai adânc interes.

Marele Maestru al Curţii se plecă la urechea prinţului von Liechtenstein.

— Pentru a doua oară în seara aceasta, Sunderland ne pune pe jăratic cu mesajele lui. Ne crede fachiri.

— Se pricepe să aţâţe curiozitatea. Joacă teatru sau realmente a aflat lucruri importante? Nu vezi cum îi joacă ochii în cap?

Robert îşi încheie lectura. Înapoie biletul secretarului, care se retrase în vârful picioarelor.

— Domnilor, rosti el cu gravitate, îmi permit să vă împărtăşesc o veste care abia peste o zi sau două va intra în domeniul public. La 1 ianuarie, garnizoana din Cadix s-a revoltat împotriva regelui Fernando al VII-lea. Revoluţia înăbuşită în Franţa renaşte în Spania.

— Formidabil! exclamă Trautsmandorff.

— Trist an nou pentru regele Spaniei, adăugă Wittgenstein.

Arhiducele Karl-Ludwig izbi cu pumnul în masă.

— Derbedeii ridică iarăşi capul. Îi vom zdrobi însă, aşa cum am zdrobit şi oştile lui Bonaparte.

Robert îl privi îndelung. Lăudăroşenia arhiducelui era comică. După înfrângerea ruşinoasă suferită de Karl-Ludwig în bătălia de la Hohenlinden era firesc să tune împotriva revoluţiilor. Generalul Moreau îi dăduse acolo o usturătoare lecţie de strategie. Arhiducele era ultimul în măsură să zdrobească forţele renăscute ale Revoluţiei. Din fericire pentru Robert, Karl-Ludwig nu era înzestrat cu darul citirii gândurilor.

Prinţul von Liechtenstein declară gânditor:

— Nu s-a uscat bine cerneala semnăturilor de pe tratatele de la Viena şi Aix-la-Chapelle şi războiul bate iarăşi la uşă…

Robert zâmbi:

„Charles a avut dreptate, îşi zise el, expediţia de pedepsire a coloniilor spaniole revoltate nu va mai avea loc.”

Spre a păstra un oarecare decor în relaţiile sale conjugale, Robert îşi vizita zilnic soţia. De preferinţă, la toaleta de seara. O întreţinea câteva minute, în absenţa servitorilor care se topeau discret, apoi se retrăgea urându-i protocolar noapte bună. Sandra accepta acest ritual ca pe o corvoadă.

Prezenţa la Viena a curierului sosit în ajun de la New York determină o schimbare a comportării ei faţă de Robert. Era evident că numai prin mijlocirea acestuia putea ajunge la tânărul american.

Pentru prima oară, după un lung şir de ani, Sandra se văzu iarăşi aşteptând cu nerăbdare sosirea soţului. Era uimită de emoţia pe care i-o pricinuise tânărul curier. O cucerise seninul cerului din ochii lui? Ori asemănarea sa cu Cerniceff?

Pe Sandra o uimea evoluţia preferinţelor ei pe tărâm sentimental. În epoca adolescenţei visase prinţi din basme. Robert se identificase cu acest tip ideal, până când grăsimea îl deformase, transformându-l într-o apariţie grotescă, desprinsă parcă din caricaturile lui Hogarth. Preferinţele Sandrei cuprinseseră apoi o tipologie variată de bărbaţi. Tineri sau vârstnici, se remarcau prin eleganţa şi rafinamentul manierelor. Toţi aveau însă sânge albastru. Mai târziu renunţase şi la această exigenţă. Începuseră să o atragă indivizii atletici, indiferent de starea lor socială. Rezistase multă vreme ispitei de a deveni amanta şefului echipajelor de vânătoare ale lui Robert. Odată trecută această graniţă, se dezlănţuise ca o bacantă. Ceda tuturor bărbaţilor chipeşi care-i trezeau curiozitatea. În ultimii ani începuse să simtă o atracţie tot mai puternică pentru tinerii abia ieşiţi din vârsta adolescenţei. Era un semn de îmbătrânire?

Sandra se apropie de oglindă. Îşi cercetă cu atenţie imaginea. Constată cu satisfacţie că era încă frumoasă. O îngrijorau puţin ridurile fine din colţul ochilor. Avea însă un mijloc de apărare împotriva lor. Fardurile. Alterarea siluetei era o chestiune mai gravă. În vremea din urmă formele ei se împliniseră mai mult decât ar fi îngăduit canoanele stabilite de Fidias şi Praxitele. Îşi pierduse mlădierea şerpească de odinioară. Trautsmandorff îi declarase într-o zi că adoră formele pline glorificate de Tizian, Rubens şi Rembrandt. Recunoscătoare, Sandra îi permisese să se bucure de ele mai îndeaproape. Dar omagiile lui Trautsmandorff o lăsaseră de gheaţă. Era însetată numai de îmbrăţişări tinere. Şi tinerii, cu rare excepţii, preferă femei tinere.

Tinereţe!...

Cuvântul acesta ajunsese să o obsedeze. Avea în budoar un portret pe care Lawrence i-l făcuse acum douăzeci de ani. Deosebirea dintre adolescenta timidă de atunci şi femeia matură, deplin formată de azi era izbitoare. Spre a nu da ocazii la comparaţii defavorabile, Sandra ascunsese portretul după o perdea

de brocart. O dădea la o parte numai când voia să se autoflageleze. Spre a repara întrucâtva ravagiile vremii, se supusese unui strict regim alimentar. Datora acest sacrificiu zeului Eros.

— *Monsieur le Comte*, anunţă una din cameriste, precedând apariţia lui Robert.

Sandra se întoarse cu faţa spre uşă. Inima îi bătea cu putere. Emoţia o îmbujorase. Robert intra, păşind agale. Abia îşi purta masa imensă a corpului său diform. Cameristele, care-şi făcuseră până atunci de lucru în jurul stăpânei, dispărură ca prin farmec.

— *Madame*, îmi permiteţi să iau loc, zise el, lăsându-se să cadă pe o canapea care scârţâi jalnic.

— Te rog! rosti ea cu amabilitate.

Tonul lui protocolar, vag ironic, n-o mai enerva, ca în alte ocazii.

— Îmi permiteţi, sper, să-mi continui toaleta, zise Sandra, trecând în faţa oglinzii.

Nu voia să lase a i se citi tulburarea din ochi.

— *Madame, faites comme chez vous*, spuse el înclinând uşor capul.

— Ai primit veşti bune de la New York? întrebă ea, arătând un subit interes pentru chestiunile aflate în centrul preocupărilor lui.

Robert râse, săltându-şi uşor pântecele barat de marele cordon al Ordinului Alcantara.

— Agentul meu din New York mi-a trimis un mesaj secret, extrem de amuzant. Henry şi Charles s-au încăierat pentru o fată de şaisprezece ani. O pretinsă nepoată a unchiului meu Aristotle, descoperită recent pe arena unui circ.

— Romantic! zâmbi îngăduitor Sandra, desprinzându-şi colierul de rubine de la gât.

— Se pare că Charles s-a ales cu o rană serioasă la cap. Cert este că a zăcut trei săptămâni. Conflictul a fost muşamalizat. Reputaţia familiei Sunderland nu trebuie să sufere.

Râse ironic.

— Nu l-aş fi crezut în stare pe mormolocul de Henry să se bată pentru o fetişcană! Mă întreb cum de l-a răpus pe Charles. Hm, ce nu face dragostea! Transformă pe un slăbănog în gladiator.

— Cum a reacţionat Susan?

— Ca orice femeie geloasă. Henry a rezistat însă eroic.

Robert trase o priză de tutun şi strănută.

— În faţa lumii au apărut totuşi ca o pereche perfect unită. Au mers până acolo cu fariseismul încât şi-au anunţat prietenii că vor

vizita împreună Europa. Eh! Convenienţele!

— Crezi că o fac din fariseism? Poate că se mai iubesc.

— În lumea noastră iubirea e o monedă devalorizată, zise Robert, privind-o cu cinism.

Aluzia era şi la adresa ei? se întrebă Sandra ridicând uşor din sprâncene.

— Alte noutăţi? întrebă ea, spre a prelungi întrevederea.

— Nimic interesant. Ceva despre copiii lui Adrien de Beaulieu şi unele chestiuni de afaceri.

Robert se ridică anevoie de pe canapea. Se înclină atât cât îi îngăduia pântecele voluminos.

— *Madame*, îmi permiteţi, să mă retrag. Noapte bună!

— Un moment, Robert, îl reţinu ea. M-am gândit să trimit o brăţară de aur fetiţei lui Henry. O comandasem pentru Iris. Dar ea poate să mai aştepte până îi fac alta.

— Henry şi Susan vor aprecia desigur această amabilitate.

— Îmi îngădui să mă folosesc de curierul dumitale, Robert?

— Te rog. Ţi-l trimit de îndată.

— Îţi mulţumesc.

Robert o salută iarăşi şi părăsi încăperea. Sandra avu impresia că tonul lui fusese plin de ironie. Îi descifrase Robert adevăratele intenţii?

A doua zi de dimineaţă, pe când Robert se urca în trăsură spre a pleca la bancă, apăru un curier cu însemnele Cancelariatului Imperial pe uniformă. Curierul îi înmână un sul de hârtie pe care Robert îl desfăcu plin de curiozitate. Von Gentz, secretarul şi factotumul prinţului Metternich, îl ruga să se prezinte de urgenţă la Cancelariat.

În trapul întins al cailor, Robert porni spre reşedinţa celui care dirija destinele Imperiului austriac şi ale Sfintei Alianţe. Trecuseră câteva luni de când nu mai fusese chemat la Hoffburg. Relaţiile lui cu prinţul Metternich, cordiale în primii ani consecutivi instalării sale la Viena, se deterioraseră după ce Charles inaugurase politica sa de ajutorare financiară a coloniilor spaniole. Cancelarul nu aplicase represalii imediate fiindcă Robert se bucura încă de legături puternice la Curte. Era susţinut de unii membrii ai familiei imperiale. Împrumuturile rareori restituite, acordate câtorva arhiduci, îi asigurau un fel de imunitate. Pe de altă parte Casa Sunderland furniza armament trupelor austriece în condiţiuni

avantajoase pentru stat. Robert luase faţă de Metternich şi de Gentz o atitudine de rece expectativă.

Prinţul Wittgenstein, care-i era foarte îndatorat, îi comunicase o declaraţie făcută de Metternich nu de mult, într-un grup de colaboratori apropiaţi: „Financiarii aceştia au ajuns un stat în stat. Cutezanţa lor nu mai cunoaşte margini. Dacă vor mai continua să manifeste veleităţi de independenţă, atât de nefaste statului, voi fi nevoit să iau măsuri”. Nu desemna în mod expres Casa Sunderland, însă, niciunul din cei prezenţi nu avusese vreo îndoială asupra sensului vorbelor sale. Metternich adoptase această poziţie numai după ce îşi asigurase concursul financiar al Casei Rotschild.

Îndată după sosirea sa la Cancelariatul Imperial, Robert fu introdus în cabinetul lui Metternich. Prinţul era mohorât, nervos, muncit de gânduri. Se plimba cu paşi lungi, de cocostârc, prin faţa biroului încrustat cu fildeş. Răspunse la salutul adânc al lui Robert cu o înclinare rapidă din cap.

— Aţi răspândit aseară, conte, o ştire în legătură cu izbucnirea unei revolte în Spania. La Cadix. Cancelariatul Imperial n-a primit până în prezent nicio informaţie în acest sens.

Robert obosea repede când era lăsat să stea în picioare. Căută ostentativ din ochi un scaun, aşteptând să i se ofere unul. Metternich îi observă gestul.

— Luaţi loc, conte, îl pofti el, arătând un fotoliu din preajma biroului.

— Mulţumesc, excelenţă, rosti el, aşezându-se greoi. Suspină mulţumit, apoi îşi îndreptă iarăşi privirile spre cancelar.

Metternich îşi întrerupse enervantul „du-te-vino”. Cu mâinile încrucişate la piept, stătea rezemat de masa de lucru şi se uita inchizitorial la vizitator. Tăcerea se prelungi câteva momente. Cancelarul fierbea. Robert îşi făcu de lucru cu batista pe care o scotea dintr-o manşetă şi o strecură în cealaltă.

— Pot să vă furnizez şi oarecare precizări, Excelenţă, spuse el fără să se grăbească.

— Vă rog!

— Steagul răscoalei a fost ridicat de Don Rafael del Riego, comandantul unui batalion încazarmat la Caberas de San Juan. Toţi soldaţii l-au urmat. Insurgenţilor li s-au alipit şi marinarii din flota militară concentrată la Cadix, precum şi un număr de unităţi de infanterie şi cavalerie.

— Imposibil! exclamă cancelarul iritat. Focarele de revoltă din

Europa au fost definitiv stinse. Poliţia, jandarmeria veghează. S-au luat măsuri de prevedere…

— Cu atât mai rău, excelenţă. Aparatul de represiune nu dă rezultate.

— Hm!

Un secretar apăru cu un mesaj, pe care-l înmână Cancelarului. Apoi se retrase. Metternich parcurse la iuţeală rândurile scrise citeţ.

— Poftim! exclamă el triumfător. Ambasadorul nostru de la Madrid îmi raportează ultimele evenimente din Spania. Confirmă în parte cele arătate de dumneavoastră. Dar încheie, afirmând că răscoala a fost înăbuşită.

Robert rosti calm:

— Se înşală.

Metternich se încruntă:

— Ce vreţi să spuneţi?

— S-a crezut în primele momente că lovitura lui Riego a eşuat. Unităţile militare trimise împotriva sa au fraternizat însă cu insurgenţii. Răscoale militare au fost semnalate în Asturii, în Saragosa, Navarra, Valencia. Lojile masonice dau un sprijin substanţial lui Riego.

Metternich scutură cu violenţă clopoţelul de pe birou. Secretarul apăru iarăşi.

— Schröder, convoacă imediat pe Lobkowitz, pe Stahrenberg şi pe Liechtenstein. Comunică arhiducelui Karl că îi solicit o întrevedere.

Se întoarse spre Robert.

— Nu vă mai reţin. Vom păstra legătura. Rugaţi pe fratele dumneavoastră să urgenteze expedierea furniturilor militare. Luaţi contact şi cu ministrul de război. S-ar putea să facem comenzi suplimentare de armament.

Robert se ridică din fotoliu, salută adânc şi ieşi.

Îndată ce ajunse la bancă, dictă secretarului un mesaj urgent.

— Contelui de Challais, la Paris… „Grăbiţi trimiterea armamentului greu şi a celor cincizeci de mii de puşti comandate de guvernul austriac. Luaţi măsuri pentru sporirea producţiei materialului de război. În curând vom primi noi comenzi.” Semnătura. Ia notă, Curtis, şi pentru Londra, lui Anthony Temple. „Rezolvaţi urgent conflictele muncitoreşti. Sunt indicii că în curând veţi avea nevoie de toată capacitatea de producţie a uzinelor de armament Sunderland-Montorgueil. Conflict internaţional în

perspectivă. Voi reveni cu amănunte.”

Robert aspiră o priză de tabac:

— Curtis, cifrează-le şi expediază-le prin porumbei. Mesajele acestea nu trebuie să treacă prin cenzura Cabinetului Negru. Comunică lui Foster să vândă progresiv rente de stat austriece. Să se degajeze grabnic de rentele de stat spaniole.

Respiră adânc după acest efort verbal, apoi reluă, ceva mai liniştit.

— Zilele acestea plec la Paris. Pe timpul lipsei mele, Kirkland va semna pentru mine. Curtis, o limonadă!

Sandra Sunderland purta un *peignoir* transparent de voal prin care i se întrevedeau formele opulente, pielea satinată, de o albeaţă marmoreană. Se privi în oglindă. Îşi lăsase părul pe umeri, într-o coafură de adolescentă. Se fardase discret încercând să capete aparenţa unei fete tinere. Lumina crudă a zilei de iarnă, cu zăpezi mari, ce reflectau puternic razele soarelui, inundau alcovul, dezvăluind ridurile fine care-i trădau iritant vârsta.

Împotriva luminii, Sandra avea mijloace de apărare. La porunca sa, camerista trase draperiile de brocart, acoperind ferestrele şi lăsând să se strecoare numai câte o îngustă şi timidă rază de soare. Focul din cămin arunca lumini roşiatice, care dansau pe obrazul Sandrei, pe tapiseriile cu amoraşi, pe berjera îmbrăcată în satin alb, pe nudul de marmură al zeiţei Venus, care privea cu indulgenţă pregătirile făcute pentru ofranda ce avea să i se aducă. Sandra rămase satisfăcută de ambianţa caldă, pe care reuşise să o realizeze. Se examină din nou în oglindă. Penumbra purpurie făcuse să dispară ridurile care o îmbătrâneau. Părea acum triumfător de tânără. Ochiul inexperimentat al curierului nu-i putea atribui mai mult de douăzeci şi ceva de ani. Porunci cameristei, fără să-şi întoarcă privirile de la oglindă:

— Liezl, trimite-mi curierul sosit aseară din Statele Unite.

Se simţi obligată să adauge:

— Vreau să-i încredinţez o scrisoare.

Pe Liezl n-o înşela pretextul transparent al stăpânei. O cunoştea prea bine. Iar decorul creat cu atâta sârg îi sublinia şi mai evident intenţiile.

Camerista introduse pe curier în alcovul stăpânei, apoi se făcu nevăzută. Complicitatea ei tacită era atât de scump plătită, încât ar fi fost o prostie să scape indiscreţii.

Sandra se aşeză pe berjera îmbrăcată în satin alb. Sprijinită lenevos de căpătâiul canapelei, în acea postură de studiat abandon, lansată cu atâta succes de Madame Recamier, oferea un tablou de o excitantă seducţie. Era hotărâtă să se folosească de toate armele spre a-l cuceri pe curier.

Când tânărul american apăru în clarobscurul încăperii, Sandra simţi că i se taie răsuflarea. Era atât de frumos, atât de atrăgător… Inima începu să-i bată în ritm drăcesc, înăbuşind-o.

— Apropie-te, îi şopti ea cu glas stins.

Curierul făcu doi paşi şi se opri din nou. Ochii îi străluceau ca două candele în lumina tamizată. Flăcările din cămin îi aşterneau pe obrajii netezi tonuri trandafirii, care îi făceau să pară şi mai tânăr.

— Cum te cheamă? îl întrebă ea suav.

— Crosley. Jason Crosley, *Madame*.

Glasul îi era uşor răguşit… „De emoţie? De excitaţie?” se întrebă Sandra.

— Câţi ani ai, Jason?

— Optsprezece, *Madame*.

Ea surâse, spre a-i îngădui să se destindă.

— Câte zile ai făcut pe drum?

— Şase săptămâni, *Madame*. Traversarea a fost lungă şi anevoioasă. De la Le Havre şi până aci, mi-au trebuit însă numai cinci zile.

— Eşti foarte obosit. Nu-i aşa? grăi ea cu solicitudine.

— Sunt deprins cu drumurile, *Madame*.

— Ai mai fost în Europa?

— De două ori, *Madame*.

Răspunsurile lui erau atât de precise, de seci, încât Sandra se simţi brusc descurajată. Avansurile ei nu păreau să aibă succes.

— Pari istovit, zise ea ridicându-se de pe canapea. Ia loc aici, până îţi aduc o scrisoare pentru Mrs. Susan Sunderland.

— Mulţumesc, *Madame*.

Rămase totuşi în picioare.

— Stai jos! porunci ea.

Curierul se supuse. Avea o expresie de copil speriat. Sandra se întoarse cu scrisoarea, pe care o scosese din sertarul unei comode.

— De ce mă priveşti aşa? îl întrebă. Nu mănânc oamenii. Poftim scrisoarea.

Jason o luă. Mâna îi tremura. Sandra era nedumerită. În chipul

cel mai firesc se aşeză lângă el.

— Tremuri! Ţi-e frig, Jason? rosti, luându-i mâna într-a ei. Frigi! Nu te simţi bine?

Mâna lui ardea. Şi ochii aveau o strălucire ciudată. Pe Sandra o cuprinse brusc o milă adâncă.

— Eşti bolnav. Când trebuie să pleci la drum?

— Azi, după amiază, *Madame*.

— Nu se poate. Ai febră.

Degetele ei parfumate îi atinseră uşor buzele întredeschise, uscate ca iasca. Respiraţia lui accelerată avea acum o explicaţie foarte puţin apropiată de primele ei presupuneri. „Nu l-a emoţionat prezenţa mea, gândi ea cu regret. E pur şi simplu bolnav”.

Sandra se ridică încet de pe canapea. Se apropie de şnurul de mătase terminat cu un ciucure ce atârna în stânga uşii. Trase de şnur. Se auzi sunetul îndepărtat al unui clopoţel. Camerista se ivi fără întârziere.

— Liezl, ia pe băiatul acesta de braţ, şi du-l în camera lui! E bolnav. Spune majordomului să cheme un medic.

Jason se ridică speriat.

— Nu sunt bolnav, *Madame*. Trebuie să plec... Corespondenţa nu îngăduie întârziere.

— Faci ce-ţi spun! rosti ea cu hotărâre. Te va înlocui alt curier.

— Mr. Robert Sunderland a ordonat...

— Am să-i vorbesc soţului meu. Nici o grijă. Acum du-te cu Liezl. Se va ocupa personal de dumneata, adăugă cu blândeţe. Să fii cuminte şi s-o asculţi. Altfel ai să te îmbolnăveşti rău...

Temerile Sandrei erau întemeiate. Medicul chemat la căpătâiul lui Jason constată o gravă aprindere a plămânilor. În cursul nopţii curierul prinse să delireze. Sandra se interesa permanent de mersul bolii. Starea bolnavului se agravă în seara următoare. Alarmată, Sandra îl vizită în camera lui, stârnind comentariile ironice ale servitorilor. Gestul ei fără precedent indispuse şi pe Robert. Ştia cum va fi interpretată mila soţiei sale. Este adevărat, demult nu-l mai mirau „curiozităţile” ei. Ar fi preferat totuşi ca Sandra să dea dovadă de mai multă prudenţă, de mai multă înţelepciune. Pentru salvarea aparenţelor şi a acelui decor indispensabil reputaţiei lui de om de afaceri.

În primele zile ale lui ianuarie, primi un mesaj din partea lui Francesco al IV-lea, duce de Modena, care îl ruga să participe

împreună cu Sandra la o monstră vânătoare de mistreţi. Robert acceptă invitaţia. Avea prilejul să se îndepărteze două săptămâni de Viena. În acest interval, Jason Crosley s-ar fi vindecat şi ar fi fost expediat în America. Spre surprinderea şi indignarea sa, Sandra refuză să-l însoţească în Italia. Robert nu mai stărui. Ştia că orice încercare ar fi fost zadarnică. Sandra era atât de absorbită de starea lui Jason, încât ajunsese să-l vegheze ore întregi, schimbându-se cu Liezl. Nu mai ţinea seama nici de zâmbetele pline de subînţeles ale slugilor şi nici de dezaprobarea oglindită în ochii soţului ei.

Criza îşi găsise totuşi rezolvarea într-un chip neaşteptat. După câteva zile de boală grea, Jason muri. În revărsat de zori, Sandra fu trezită din somn de Liezl, care-i anunţă vestea. Năucită de durere, îmbrăcă la repezeală un *peignoir* şi coborî în camera curierului. O lumânare aprinsă arunca pe chipul băiatului tonuri calde, îmbujorându-i obrajii, dându-i parcă viaţă.

În prezenţa servitorilor care-şi făceau semn cu cotul, Sandra izbucni într-un plâns hohotit. Apoi deschise fereastra spre a îngădui sufletului eliberat din învelişul său pământesc să se avânte spre culmile luminoase ale văzduhului.

Informat de majordom, Robert dădu gestului ei simbolic o interpretare frumoasă:

— Soţia mea are un suflet minunat. A îndurerat-o moartea bietului tânăr. L-a vegheat ca o mamă. Cinste ei. Voi asista şi eu la înmormântarea băiatului. Este un act de pietate datorat unui om căzut în slujba Casei Sunderland. Părinţii şi rudele sale din Statele Unite trebuie să aibă mângâierea că Jason Crosley nu a murit printre străini…

Înmormântarea tânărului curier se desfăşură cu o pompă princiară. Robert astupa astfel gura tuturor răuvoitorilor. Cortegiul defilă pe principalele străzi ale Vienei, iar serviciul funebru avu loc în Catedrala Sfântul Ştefan.

Trei zile după această tristă solemnitate, Robert părăsi Viena, îndreptându-se spre Modena. De data aceasta Sandra acceptase să-l însoţească. Moartea lui Jason o impresionase profund. Voia să schimbe atmosfera, peisajele, să uite totul.

Itinerariul călătoriei era variat şi extrem de pitoresc. Iarna avea să le încetinească într-o oarecare măsură mersul, dar Robert nu se grăbea. Henry îi convocase la Londra abia către mijlocul lui aprilie.

Trecură prin Linz, Ischl, Salzburg. Rosenheim, apoi coborâră spre Sud. Străbătură pasul Brenner şi după o oprire de câteva zile în Triest, încorporat în acea vreme în Tirolul Austriac, îşi continuară drumul spre Verona.

Făcură un popas la Parma. Fură găzduiţi în palatul ducal. Marie-Louise, fosta împărăteasă a Franţei, primise graţie generozităţii împăratului Franz al Austriei, ducatul de Parma şi Piacenza, cu titlul viager. Abdicarea lui Napoleon o găsise regentă a Imperiului. Nu făcuse niciun gest pentru a-i lua apărarea. Docilă, acceptase să fie despărţită de soţul ei. Ceva mai mult, în 1815 îşi manifestase solidaritatea cu duşmanii Franţei, protestând împotriva înapoierii lui Napoleon la Paris. Acum îşi ducea o existenţă lipsită de glorie alături de generalul conte von Neipperg. Curtea de la Viena i-l impusese ministru, iar ea şi-l alesese soţ morganatic. Vulgar, ambiţios, lipsit de scrupule, Neipperg era, antipatizat de toată lumea. O fâşie de mătase neagră îi acoperea un ochi, dându-i înfăţişarea unui pirat care şi-a însuşit o uniformă de general. În compania acestui individ, Marie-Louise încerca să-l uite pe exilatul de pe insula Sfânta Elena. Neipperg îi dăruise trei copii, replici nereuşite ale ducelui de Reichstadt, faimosul „l'Aiglon", care mucezea la Schönbrunn vegheat îndeaproape de agenţii lui Metternich.

Marie-Louise era încântată să primească la palatul ducal pe străinii cu vază în trecere prin Parma. Vizitele acestea îi mai risipeau plictiseala.

Robert Sunderland conte de Montorgueil şi soţia sa aveau cu atât mai mare căutare, cu cât îi aduceau veşti de la Viena. În seara sosirii lor la Parma, Marie-Louise îi reţinu la cină. De faţă se afla şi Neipperg. Tăcut, posac, mânca fără să schimbe o vorbă cu invitaţii. Nici Marie-Louise nu era vorbăreaţă. Avea ochi bovini, trăsături aspre, germanice şi un dezagreabil început de *embon-point*. Robert se întrebă ce văzuse Napoleon la această fiinţă lipsită de feminitate? Napoleon îşi găsea o justificare: voise să-şi creeze o dinastie înrudită cu cea mai importantă şi străveche casă domnitoare din Europa. Neipperg însă nu avea nicio scuză. În calitatea lui de soţ morganatic nu dobândea niciun drept faţă de familia soţiei. Copiii păstrau titlul şi rangul tatălui. Marie-Louise, ca şi Sandra, avea numeroşi amanţi. Mai bine zis întreţinuţi. Înfăţişarea ei nu era de natură să inspire sentimente de iubire dezinteresată.

O doamnă de onoare, guralivă ca o gâscă, activa conversaţia. Sandra, aflată încă sub impresia morţii lui Jason, era puţin comunicativă. Robert se simţea obligat să ţină isonul doamnei de companie, istorisind întâmplări şi cancanuri de la Viena. O orchestră de cameră plasată într-o lojă executa un plictisitor quator de coarde pe care Robert nu-l putea identifica. Cina se încheie într-o atmosferă de înmormântare.

Marie-Louise îşi pofti oaspeţii la un spectacol de teatru care urma să aibă loc în seara următoare. Robert se scuză invocând necesitatea continuării călătoriei spre Modena. Ducesa, ofensată de acest refuz, nu stărui.

În dimineaţa următoare, Robert şi Sandra porniră iarăşi la drum. Parma le făcuse impresia unui oraş mort. Deşi nu era zi de sărbătoare, cele mai multe prăvălii aveau obloanele trase. Pe străzi, puţini localnici. În schimb, întâlneau la tot pasul militari în uniforme austriece. Împăratul Franz impusese o garnizoană austriacă în Piacenza, iar garda palatului ducal din Parma era alcătuită tot din austrieci.

Aproape de prânz ajunseră la graniţa ducatului Modenei. Robert auzise încă de la Viena că Modena era considerată o citadelă a legitimismului, a absolutismului. Nu-şi închipuise însă că limitele unui regim poliţist puteau fi împinse atât de departe. Vameşii ducatului de Parma erau îngeri păzitori faţă de confraţii lor din Modena. În vreme ce jandarmii îi cercetau paşaportul său şi al Sandrei, vameşii scotoceau prin cufere, cercetau trăsura, deplasând banchetele, înţepând pernele, ciocănind în tăblii. Vizitiului şi lacheilor li se făcură percheziţii corporale. Cele două trăsuri cu bagaje fură de asemenea răscolite. Robert abia îşi stăpânea furia. Ducele de Modena îl invitase personal, spre a-l supune unui tratament atât de umilitor? Se gândea să renunţe a-şi mai continua drumul, când dinspre Modena apăru o trăsură în galopul cailor. Trăsura opri în dreptul postului de vamă. Un bărbat corpolent cu părul, sprâncenele şi ochii de catran, coborî sprinten şi se apropie prevenitor de Robert.

— *Monsieur le Comte*, îi vorbi el într-o franceză scâlciată, vă rog să iertaţi zelul vameşilor noştri. Nu bănuiam să veţi călători atât de repede. Îmi daţi voie să mă prezint. Sunt avocatul Giulio Besini, prefectul poliţiei.

Porunci în italieneşte vameşilor şi jandarmilor să termine cu formalităţile. Reveni apoi la Robert, în vreme ce ordinele îi erau

executate cu o promptitudine care-i vădea omnipotenţa.

— Suntem nevoiţi să luăm măsuri de prevedere. Italia colcăie de revoluţionari, de asasini, de complotişti. Datorită acestei vigilenţe, am pus mâna pe numeroase transporturi de arme şi de muniţii, toate destinate celor mai descreierate elemente din ducat. Nu mai vorbesc de manifestele pe care le descoperim, până şi sub samarele măgarilor şi în fundurile duble ale căruţelor. Viaţa principelui nostru ne este atât de scumpă, încât o apărăm cu toată energia. Bineînţeles, măsurile acestea severe nu vă priveau pe dumneavoastră. A fost din partea funcţionarilor noştri un exces de zel pentru care vă cer scuze.

Torentul său verbal se revărsa într-o cascadă ameţitoare.

— Alteţa Sa Serenisimă vă aşteaptă cu toată plăcerea, îşi continuă el tirada. Paza convoiului dumneavoastră de trăsuri va îi asigurată de un detaşament de jandarmi.

— Nu e nevoie să vă osteniţi, se împotrivi Robert iritat. Luxul acesta de precauţiuni este cu totul inutil. Nu sunt nici un personaj politic de seamă şi nici nu transport aur. Aveţi de-a face cu un simplu particular...

— Lăsaţi modestia, replică avocatul. Robert Sunderland conte de Montorgueil este un personaj deosebit de important. N-ar fi exclus ca revoluţionarii sau briganzii să încerce a vă răpi, spre a vă stoarce o recompensă proporţională cu rangul şi averea dumneavoastră. Nu, nu. Nicio precauţie nu este de prisos. Am atras atenţia şefului detaşamentului că răspunde cu capul de siguranţa dumneavoastră şi a soţiei dumneavoastră.

Avocatul Besini îşi luă rămas bun, apoi plecă spre Modena. Le deschidea astfel drumul. După un sfert de oră se puse în mişcare şi convoiul lui Robert. Spre seară ajunaseră la Modena. Potrivit instrucţiunilor ducelui, oaspeţii aveau să fie găzduiţi la palatul ducal. Cinstea aceasta n-o făcea Francesco al IV-lea decât unui infim număr de privilegiaţi.

În noaptea aceea oferi un dineu de gală în cinstea lui Robert şi a soţiei sale. Alteţa Sa Serenisimă Francesco al IV-lea duce de Modena, de Reggio şi de Mirandola, arhiduce de Austria şi coborâtor prin mama sa, Marie-Beatrice, din puternica familie de Este, prezida, având în dreapta sa pe Robert şi în stânga pe soţia acestuia. Obrazul ducelui era agitat de o mişcare convulsivă şi repetată a muşchilor, care-i schimonosea faţa. În ochii lui sclipea o lumină ciudată, de iluminat. Francesco al IV-lea era încredinţat că

suveranii deţin puterea politică în virtutea unei hotărâri divine. Adept al reacţionarismului extremist preconizat de Metternich, păstra o permanentă legătură cu acesta şi îi urma cu exactitate poveţele. Adversarii regimului afirmau că ducele primise din partea Sfintei Alianţe sarcina de a asigura poliţia peninsulei italice.

Adevărul este că influenţa lui nu se întindea dincolo de fruntariile Modenei. Ducatele învecinate, Parma, Toscana şi Lucca, la care se adăuga Statul Papal, purtau faţă de acest campion al absolutismului o atitudine neutrală, de expectativă. Miniştrii ducelui de Modena aveau un rol consultativ. Guvernământul său, expresie a unui birocratism îngust, reflecta – în proporţii infime – complicatul sistem administrativ austriac.

Dineul, destul de plictisitor, nu dură mult. A doua zi amfitrionul şi invitaţii săi trebuiau să se trezească în zori, spre a participa la o vânătoare călare. Isprăvile cinegetice de asemenea natură erau interzise lui Robert, care se resemnase a se folosi, în astfel de cazuri de trăsurile mici şi uşoare, trase de câte un cal, puse la dispoziţia impotenţilor. Sandra – bună călăreaţă – avea să fie însoţită de amfitrion şi de curtenii acestuia.

Vânătoarea se desfăşură cu respectarea strictă a tuturor canoanelor acestui nobil şi sălbatic sport. Avocatul Besini ucise cu mâna lui un mistreţ uriaş, spre admiraţia înfiorată a Sandrei. Robert asistă la această scenă, spunându-şi că Jason avea toate şansele să fie în curând uitat de nestatornica lui admiratoare. Vigoarea şi măiestria cu care Giulio Besini sărise de pe cal şi se aruncase asupra bestiei hărţuite erau într-adevăr impresionante. O răpusese cu o singură lovitură de cuţit de o precizie admirabilă.

Urmă un prânz rustic, dar foarte bogat, servit într-un pavilion de vânătoare. Prefectul poliţiei golea cupă după cupă, fără să-şi piardă luciditatea. Ducele în schimb era de o sobrietate exemplară.

Seara avu loc un dineu frugal. Convivii erau atât de îmbuibaţi, încât n-ar mai fi suportat o repetare a isprăvilor gastronomice de la prânz. Apoi Robert şi Sandra asistară din loja ducelui la un spectacol de operă. Intrările clădirii erau străjuite de jandarmi, iar printre spectatori foiau agenţii prefectului de poliţie.

Robert habar n-avea ce se juca pe scenă. Îl iritau manevrele lui Besini, care se aşezase lângă Sandra şi îi făcea avansuri stăruitoare. Citadela n-avea să reziste la infinit asediului. Robert îşi cunoştea soţia. Situaţia aceasta îl supăra în măsura în care jocul Sandrei şi al amanţilor ei era remarcat de terţi.

Un supeu la palatul ducal încheie programul atât de încărcat. A doua zi de dimineaţă, amfitrionul făcu invitaţilor cinstea de a-i plimba prin galeria sa de tablouri. Robert admiră câteva pânze superbe de Permigiano şi de Veronese, de Albani şi de Raphael, de Correggio şi de fraţii Ludovic şi Agostino Carraci. Întârzie mai mult în faţa unui tablou care înfăţişa naşterea lui Iisus. Corpul noului născut emana o lumină strălucitoare, poleind toate obiectele din grajd. Efectul acestui clarobscur era grandios. Peisajul rustic din jurul grajdului, zgârcit argintat de razele lunii, contrasta cu lumina aurie, dumnezeiască, a copilului sfânt.

— Acest Correggio constituie mândria colecţiei mele, spuse ducele Francesco. Mi s-a vorbit, *Monsieur le Comte*, despre splendoarea galeriei dumneavoastră de tablouri din Veneţia.

— Tatăl meu a fost un mare amator de artă.

— Aş fi încântat să vă admir şi eu comorile.

— Rog pe Alteţa Voastră Serenisimă să accepte pentru câteva zile ospitalitatea palatului Andreea din Veneţia. Rămâne doar ca Alteţa Voastră să fixeze data…

Ducele acceptă invitaţia. Îl pofti apoi în cabinetul său de lucru. Sandra avea să continue vizitarea palatului ducal însoţită de o doamnă de onoare.

Robert era convins că amfitrionul îi va solicita un împrumut. Înainte de a pleca de la Viena, se documentase – pentru orice eventualitate – asupra stării economice şi financiare a ducatului de Mondena. Aflase astfel că Francesco al IV-lea îşi dirija ţara după bunul său plac, amestecând resursele personale cu veniturile statului. Sporind la maximum tarifele vamale, impozitele şi taxele de tot felul, devenise cel mai bogat suveran din Italia. Pentru că se temea de opoziţia juriştilor, suprimase cele mai multe din cursurile de drept predate în universităţile sale.

Presupunerile lui Robert îşi dovediră temeinicia. Ducele, asistat de ministrul său de finanţe şi de prefectul poliţiei atacă – după o foarte scurtă introducere – subiectul care-l interesa. Explică lui Robert că finanţele statului erau înfloritoare, că cetăţenii îşi plăteau impozitele fără să murmure, că liniştea şi disciplina domneau în ţară. Dar acest calm, explică ducele, era numai aparent. Rapoartele redactate zilnic de prefectul său de poliţie vădeau existenţa unor organizaţii revoluţionare subterane extrem de active. Aceste forţe subversive îşi întindeau tentaculele în întreaga Italie. Ceilalţi suverani, cu concepţii – aşa-zise liberale – nu-şi dădeau seama că

îşi duceau o existenţă precară pe un vulcan gata să erupă. Aceşti principi nu aveau, bineînţeles, un prefect de poliţie de talia avocatului Giulio Besini.

La aceste complimente, avocatul se înclină, ducându-şi mâna la inimă într-un gest care exprima neţărmuritul său devotament pus în slujba suveranului.

Ducele dădu apoi un exemplu recent în legătură cu activitatea Carbonarilor din Statul Papal. În 1817, un grup de complotişti puseseră la cale răsturnarea prin forţă a autorităţii pontificale şi instituirea unui guvern provizoriu laic. Revoluţionarii voiau să profite de dezordinile pe care avea să le creeze dispariţia Papei Pius VII, aflat atunci pe patul de moarte. Fuseseră luate toate măsurile în vederea declanşării loviturii de stat. Se stabilise până şi biserica în care avea să se cânte un *Te Deum* solemn în cinstea schimbării regimului. Revolta urma să cuprindă apoi întreaga Italie septentrională. Împotriva tuturor speranţelor, Pius VII se însănătoşise. Carbonarii se angajaseră însă prea adânc spre a mai putea da înapoi. În noaptea de 23 spre 24 iunie insurecţia a izbucnit la Macerata. Tentativa a fost înăbuşită în câteva ore. Căpeteniile s-au ales cu condamnări la moarte, dar pedepsele li s-au comutat ulterior în închisoare pe viaţă. Mulţi dintre complotişti au reuşit însă să scape şi actualmente sunt ascunşi şi lucrează din umbră.

— Acesta este numai unul din exemple, continuă ducele. În 1818 alt complot a fost descoperit de autorităţile austriece în Polesina. După arestarea complotiştilor, Majestatea Sa împăratul Franz a publicat un decret asimilând apartenenţa la organizaţia Carbonarilor, cu crima de *lèse-majesté*, pedepsită cu moartea. Da, da, ne aşteaptă zile grele, *Monsieur le Comte*. Şi aceste zile nu vreau să mă găsească nepregătit.

Ducele făcu o pauză. Vorbise fără întrerupere, aproape o jumătate de oră. Robert îşi dădu seama că interlocutorul său era un aprig duşman al liberalismului, un fanatic dispus să facă orice sacrificii pentru a înăbuşi carbonarismul. Prefectul poliţiei îi exacerba ura faţă de revoluţionari, întreţinându-l într-o continuă teroare prin rapoartele sale referitoare la tot felul de conspiraţii.

— Am nevoie de arme, *Monsieur le Comte*, şi ştiu că dumneavoastră mi le puteţi procura. Am cunoscut pe tatăl dumneavoastră şi am apreciat simpatiile sale legitimiste. Richard Sunderland marchiz de Beauclair a fost unul din stâlpii Sfintei

Alianţe. V-aş mai face o propunere, *Monsieur le Comte*, continuă amfitrionul. Înfiinţaţi o bancă la Modena. Şi Rotschildzii lucrează la Napoli. Eu v-am preferat pe dumneavoastră. Străvechile titluri nobiliare ale familiei Sunderland atârnă mai greu în balanţă decât nobleţea proaspăt achiziţionată a acestor bancheri evrei. Sunt gata să vă acord sprijinul meu pe lângă ducele de Toscana, în cazul că v-ar interesa să înfiinţaţi o bancă şi la Florenţa. Dispun de unele influenţe şi la Curtea Papală.

Robert se înclină.

— Sunt recunoscător Alteţei Voastre Serenisime pentru interesul şi bunăvoinţa arătată Casei Sunderland. Dacă proiectul Alteţei Voastre ar lua fiinţă, ar avea de profitat nu numai Casa pe care o reprezint, ci şi ducatul de Modena.

Amfitrionul îşi împreună mâinile pe birou.

— Formula dumneavoastră, *Monsieur le Comte*, nu-mi displace. Interesele statului sunt şi interesele mele.

Robert se înclină iarăşi. Nu se putea spune, reflectă el, că ducele de Modena era un ageamiu în afaceri.

În ziua aceea, convorbirile se încheiară cu această concluzie mintală.

A doua zi discuţiile fură reluate. De data aceasta numai între amfitrion şi oaspete. Gheaţa se spărsese încă din ajun. Principial, cei doi bărbaţi căzuseră de acord. Trebuiau stabilite amănuntele. Mai precis – profiturile.

— *Monsieur le Comte*, deschise ducele discuţia, n-aş fi potrivnic unei participări directe în această afacere. Dispun de capitaluri importante...

— Pe care Alteţa Voastră vrea să le fructifice. E şi firesc, completă Robert.

— Îmi pare bine că m-aţi înţeles, zâmbi ducele. Aş merge chiar mai departe. N-aş privi cu ochi răi o participare la unele afaceri care ar depăşi fruntariile Italiei...

Robert pricepu aluzia. Ducele voia să-şi plaseze astfel capitalurile, încât o eventuală pierdere a tronului Modenei să nu-i afecteze şi situaţia financiară. Cu alte cuvinte, căuta o portiţă de scăpare.

— Casa Sunderland ar putea asigura Alteţei Voastre Serenisime nu numai un plasament sigur al capitalurilor sale, ci şi beneficii apreciabile.

Ducele clătină din cap în semn de încuviinţare.

Robert lansă o nadă.

— Un sprijin politic activ ar fi de natură să dea un considerabil avânt afacerilor... Şi implicit beneficii sporite...

— Credeţi că sprijinul meu politic v-ar fi de folos?

— În măsura în care ar convinge pe cancelarul Metternich şi pe Majestatea Sa Împăratul de sinceritatea Casei Sunderland şi de interesul pe care această Casă îl poartă propăşirii Imperiului Austriac. În ultima vreme am fost lucrat la Viena de unii oameni politici care lucrează mână în mână cu Casa Rotschild.

— Vă referiţi la...?

— Friederich von Gentz, colaboratorul cel mai apropiat al cancelarului Metternich.

— Am bănuit, replică ducele. Sunt informat că obişnuieşte să primească subsidii... Nu este însă nici primul şi nici ultimul.

— Influenţa Alteţei Voastre Serenisime la Schönbrunn este suficient de puternică spre a precumpăni presiunile unor personalităţi ostile Casei noastre.

Ducele zâmbi flatat.

— Mai ştiu că Alteţa Voastră Serenisimă se bucură de toată încrederea împăratului.

— Este adevărat.

Ducele socotea că deţine toate atuurile în această partidă strânsă. Casa Sunderland trebuie să-i cumpere scump prietenia.

Robert nu-i dădu însă timp să-şi savureze triumful.

— Şi Casa Sunderland ar putea sprijini pe Alteţa Voastră Serenisimă în domeniul politic.

Ducele ridică întrebător din sprâncene.

— Politic? Nu înţeleg...

— Alteţa Voastră Serenisimă are pretenţii justificate asupra Regatului Sardiniei.

Robert atinsese un punct nevralgic. Ducele de Modena era căsătorit cu fiica regelui Sardiniei. Soacra sa, Maria-Theresa de Austria, manevra să-i atribuie coroana în detrimentul prinţului Carlo-Alberto, moştenitorul tronului, pe care-l ura. Intrigile ei nu făceau decât să pună în practică politica italiană a Austriei, care tindea să înlăture pe suveranii legitimi, în favoarea Habsburgilor. Toscana – un vechi fief al dinastiei de Medicis – intrase sub ocârmuirea principilor de Lorraine, vasalii Vienei. Modena trecuse din mâna familiei de Este într-a arhiducelui Franz de Habsburg, care-şi italienizase numele devenind ducele Francesco al IV-lea.

Parma şi Piacenţa, republica Veneţia şi Lombardia suferiseră aceeaşi soartă. Drepturile naţiunilor de a dispune de propria lor soartă erau încălcate cu seninătate de guvernanţi, în virtutea dreptului divin al suveranilor de a dispune de supuşii lor.

Ducele Francesco pricepu că Robert Sunderland i-ar putea aduce mari servicii. Trebuia deci să scadă din preţ. Era prea abil spre a nu înţelege că dictonul „ce-mi dai, să-ţi dau", îşi găsea de data aceasta o bună aplicare.

Vizita la Modena se încheie astfel în cele mai promiţătoare condiţii.

Curând după înapoierea sa la Viena, Robert primi invitaţii din partea lui Fernando al III-lea, mare duce de Toscana, şi a lui Fernando I, rege al celor Două Sicilii. Primul îi poftea la Florenţa, al doilea la Napoli şi la Palermo.

Ducele de Modena îşi respectase angajamentul.

Într-una din ultimele zile ale lui ianuarie, nunţiul papal îşi anunţă vizita la Sunderland Palais. Robert îl primi cu toată pompa. Folosindu-se de un abil şi înflorit limbaj diplomatic, nunţiul papal îi dădu a înţelege că Suveranul Pontif ar fi încântat să-l primească în audienţă.

Robert savura din plin comicul acestei situaţii. Casa Sunderland, care finanţa prin reprezentantul ei din New Orleans pe coloniştii rebeli din Mexico şi din America de Sud, se erija în apărătoare a absolutismului în Italia, prin reprezentantul ei din Viena.

În cadrul unei recepţii oferite de prinţul von Liechtenstein la Stadtpalais, optimismul lui Robert se temperă într-o oarecare măsură. Prinţul von Metternich îl trată cu aceeaşi rece politeţe, care în moravurile diplomatice se confundă cu ostilitatea declarată. Citadela cancelariatului rezista încă...

Robert îşi propuse să răspundă invitaţiilor italiene după înapoierea sa de la Londra. Până atunci însă luă măsuri pentru urgentarea înfiinţării Băncii Sunderland din Modena. Formalităţile legale nu durară mult. Şi Robert şi ducele Francesco aveau tot interesul ca operaţiile pregătitoare să se încheie în termen scurt. În sfârşit, în cadrul unui schimb de scrisori, Robert confirmă ducelui că Banca Sunderland din Modena avea să-şi deschidă porţile la 30 martie, iar la 30 aprilie primul transport de arme urma să fie debarcat la Viarregio.

Capitolul IV

Paris… în 1820…

Napoleon zace pe o insulă pierdută în Oceanul Atlantic… Bourbonii şi-au recâştigat tronul… Bonapartiştii, îndepărtaţi din armată, din administraţie, împinşi spre periferia societăţii, îşi rumegă nemulţumirea, complotează, caută pricini regaliştilor… Dueluri… Dueluri… Dueluri fără număr… Morţi, răniţi…

Conspiraţii… Organizaţii subterane: „Patrioţii din 1816!…. „Vulturii lui Bonaparte”… „Cavalerii Soarelui”… „Patrioţii europeni”…. „Ţeapa Neagră”… „Cavalerii pumnului”… Tipografii clandestine… Manifeste…

Poliţia ripostează… Agenţi provocatori… Vidocq, fost ocnaş, intrat în poliţie, organizează bande de pseudo-bonapartişti… Arestări… Temniţe… Execuţii…

La cafeneaua Lemblin se întâlnesc bonapartiştii… Câţiva ofiţeri din garda regală se laudă că vor instala cu forţa pe tejghea o statuie a lui Ludovic al XVIII-lea. În ziua fatidică trei sute de ofiţeri bonapartişti se fortifică în cafenea, aşteptând pe inamic, care nu apare…

Ziare… multe ziare… Regaliştii citesc *Journal des Débats, Gazette de France, La Foudre, la Quotidienne, Journal Royal*… Opoziţia liberală nu cumpără decât *Le Constitutionnel, La Minerve Française, Le Nain Jaune, Le Nain Vert, Le Nain Rose, Le Miroir*…

Ultraregalistul *Journal des Débats* scrie cu venin despre Napoleon: „Veritabilul prenume al acestui fals mare om este Maximilien. Dar şi-a schimbat prenumele în Napoleon pentru ca poporul să nu-l compare cu Maximilien Robespierre, înaintaşul său de tristă şi spurcată memorie”.

Bonapartiştii răspund cântând cuplete antiregaliste:

Je me fou du roi
Du comte d’Artois,
Et du duc D’Angoulême.
Du duc de Berry
De la duchesse aussi
El de ceux qui les aiment.

720.000 locuitori se îmbulzesc în Capitală…

Străzi strâmte, înghesuite, cupeuri, cabriolete, diligenţe, care cu

mărfuri, caleşti, călăreţi… Tarabele negustorilor ocupă trotuarele. Munţi de salată, piramide de articole de drogherie, baloturi cu haine, movile de cărţi vechi, stive de butoaie… Printre toate acestea, pietonii şerpuiesc în şir indian…

Noaptea, oraşul zace în beznă. Noctambulii folosesc felinare individuale, pentru a se feri de băltoace, de gropi, de grămezi de piatră, de zidurile scoase în afară ale caselor…

Expoziţii şi spectacole de curiozităţi: „Luteţia acum o mie de ani”, „Spectacol de fizică experimentală şi Cosmo-Mecanicos”, „Diorama” – spectacol panoramic cu jocuri de lumini, prezentat de Daguerre… „Venus Hotentotă”… „Familia Crocodililor, micul Tamarin şi alte animale ciudate”… „Omul muscă”… „Mormântul egiptean”… „Jocko, omul maimuţă”… „Spaniolul incombustibil”…

Ca să ajungi la Bois de Boulogne trebuie să foloseşti un drum plin de noroaie, iarna, şi de praf, vara, mărginit de locuri virane şi de câteva restaurante şi cafenele de mâna doua. Acest drum se numeşte Champs-Élysées…

Cafenelele, restaurantele au mare căutare… Eleganţii îşi dau întâlnire la Beauvilliers… Laffite, Casimir Périer, Manuel, Talma, cinează la Ferret… În Place du Chatelet, patru birturi şi-au atras o clientelă considerabilă servind specialităţi de picioare de porc. Se spune că peste cincizeci de mii de picioare sunt consumate zilnic… Cafeneaua Olympului este instalată într-o pivniţă adâncă. Ca să ajungi în sala de consumaţie, ai de străbătut o galerie subterană şi de traversat un lac minuscul într-o ambarcaţie condusă de bărbosul Caron. Mesele, instalate în grote, sunt deservite de ispititoare replici ale lui Hebe şi Ganymed. Venus serveşte la tejgheaua băuturilor, iar Proserpina veghează la casă… Vicontele de Léaumont, veşnic lefter, îşi achită mesele salutând la plecare cu zgomotoasă condescendentă pe analfabetul patron al cafenelei Desmarès: „La revedere scumpul meu coleg de colegiu”…

Se dansează la Ranelagh, la Jardin de Psyché, la Bal des Étrangers, la Tivoli, La Galeries Pompei… La Grande Chaumière dansatorii se amuză în pauze făcând tragere la ţintă… Se dansează la Cosaque, la Montferine, la Boulangère, l’Écossaise, l’Anglaise, la Galopade, şi mai ales valsul…

Jocurile de noroc cunosc o mare afluenţă. Curtea le tolerează, fiindcă obţine un beneficiu anual de 2.400.000 franci. Se joacă biribi, creps, ruletă, roşu şi negru, ecarté… Tripourile abundă. Naivii sunt curăţaţi şi de crupieri, şi de trişori, şi de escroci. Uneori, pe

lângă bani, îşi mai pierd şi viaţa…

Teatre… teatre… teatre… Théâtre Français, Opéra, Opéra Comique, Odeon, Nouveauté, Vaudeville, Ambigu-Comique, Porte Saint-Martin, Panorama Dramatique… Premieră la Théâtre Français. *Mademoiselle* George, cunoscută pentru sentimentele ei bonapartiste, este fluierată de regalişti şi obligată să strige „Trăiască Regele”… „Un far pe o epavă”, spune un răutăcios despre tiara încrustată cu diamante a faimoasei *Mademoiselle* Mars, care a sărit peste patruzeci de ani… La Théâtre Comte circulă zvonuri răuvoitoare asupra moralităţii unor actriţe adolescente. Poliţia invită pe directorul teatrului să-şi recruteze actriţe trecute de 21 ani… La teatrul Porte Saint-Martin reprezentaţia lui *Othello* de către o trupă britanică de mâna a doua provoacă încăierări între publicul anglofob şi actori. Jandarmii sunt plasaţi pe scenă pentru a asigura continuarea spectacolului…

Se face un trafic deşănţat cu titlurile de nobleţe şi cu decoraţiile. Legiunea de onoare costă între 250 şi 300 de franci…

Librăriile oferă publicului opere literare care storc lacrimi de înduioşare cititoarelor sensibile şi sentimentale: *Podalise şi Cirphé sau triumful amorului pur, Orfelinii în luptă cu crima, Malvine sau virtutea răsplătită, Fecioare şi ispite, Crima contelui de Russac sau viciul pedepsit*…

Horace Raisson scrie indignat într-al său *Manual complet al politeţii*: „Astăzi bunicile şi bătrânii nu mai sunt exilaţi prin camerele din fund unde să poată juca în linişte ecarté, boston sau whist; tineretul elegant le face concurenţă, îmbulzindu-se în jurul meselor verzi; doamnele şi domnişoarele sunt lăsate singure în salonul de dans şi abia dacă mai găsesc câte un cavaler sau doi care să le ţină de urât… Lumea preferă aurul, amorului… O tempora, o mores…”

Moda a evoluat. A trecut voga rochiilor inspirate de antichitatea greacă şi romană. Linia rece, statuară, a lăsat locul unei mode vaporoase, juvenile, de o graţie proaspătă, ingenuă. Culori şi tonuri la modă: *flamme de Vésuve, flamine de punch, acajou, arbre de Judée, queue de paon, sable de Nubie, Ipsibohé, blue Eveline*…

Epidemie de „spleen”… Peste 300 de sinucideri într-un singur an…

1820… la Paris…

Bois de Boulogne.

Pe cerul cenuşiu, zorile aşterneau o lumină rece, alburie, lividă ca obrazul unui cadavru. Zdrenţe de pâclă se agăţau printre ramurile contorsionate ale copacilor. Zăpada murdară, călcată în picioare, lăsa alocuri să se vadă urzeala neagră a frunzişului putred, amestecat cu noroi.

Linişte adâncă...

Se auzi un nechezat.

Apoi un glas uşor răguşit, cu inflexiuni joase, care rosti cu solemnitate:

— *Messieurs, attention?*

Un grup de bărbaţi în mantale negre – corbi cu înfăţişare umană – priveau cu aviditate spre alţi doi bărbaţi – de asemenea în mantale negre – care stăteau neclintiţi, spate în spate, ţinând în mâna dreaptă câte un pistol cu gura ţevii îndreptată spre cerul cenuşiu.

Glasul cu inflexiuni joase începu să numere, grav, ritmat, scandând ca dangătul unui clopot.

— *Un... deux... trois... quatre*...

Bărbaţii care stătuseră spate în spate, începură să se îndepărteze unul de celălalt. Călcau apăsat, în cadenţa impusă de glasul cu inflexiuni joase:

— *Cinq... six... sept*...

Păşeau rar, ca şi când ar fi mers în urma unui car mortuar. Aburii respiraţiei lor se pierdeau în aerul îngheţat.

— *Huit... neuf*...

Grupul de spectatori în mantale negre stăteau nemişcaţi ca nişte stânci.

— *Dix!*

Ultimul cuvânt răsună scurt, ca o lovitură de bici.

Bărbaţii cu pistoale în mâini se opriră din mers şi se răsuciră pe călcâie. Când se văzură iarăşi faţă în faţă, plecară braţul înarmat, ţintindu-se reciproc.

Pistoalele scuipară foc.

Unul din cei doi bărbaţi rămase câteva clipe nemişcat, apoi se prăvăli ca un copac retezat, peste omătul moale.

Celălalt bărbat lăsă încet mâna în jos, în vreme ce gura pistolului continua să fumege. Aruncă o ultimă privire asupra adversarului doborât, apoi se îndreptă spre trăsura care îl aştepta după un pâlc de arbori, goi ca nişte schelete.

Din grupul de oameni în mantale negre se desprinseră doi, care

se repeziră spre silueta prăbuşită în zăpadă. Îngenunchează. Ceilalţi trei rămaseră să schimbe câteva cuvinte. Conciliabulul – foarte scurt – se desfăşură aproape în şoaptă. Fără să-şi strângă mâinile, se salutară cu gravitate apoi se despărţiră.

Doi dintre ei porniră – fără să se grăbească – spre trăsura în care se urcase învingătorul. Al treilea se îndreptă, târându-şi parcă picioarele, spre siluetele plecate asupra învinsului.

Portierele trăsurii se închiseră. Echipajul alcătuit din patru cai negri, de rasă spaniolă, porni fără zgomot.

Învingătorul îşi puse calm mănuşile.

Unul dintre însoţitorii săi rosti cu umbră de îngrijorare în glas.

— Să sperăm că n-a murit.

— *Je m'en fous éperduement*, răspunse învingătorul.

— Vizitiul tău ştie să tacă? întrebă al doilea însoţitor.

— Ştie. În slujba mea, a învăţat că tăcerea e de aur. Unde vă las?

— Pe Champs-Élysées. La ora asta e pustiu. E bine să nu fim văzuţi împreună, opină primul însoţitor.

— Foarte înţelept. Eu mă înapoiez pe jos până acasă, răspunse al doilea. Cu cât sunt mai puţini martori, cu atât mai bine.

Trăsura străbătea în trap întins aleile şerpuite ale imensului parc. Ieşi din Bois de Boulogne şi se angajă pe Cours de la Reine.

Copacii desfrunziţi îşi întindeau spre văzduhul plumburiu ramurile, asemenea unor bătrâni ce-şi ridică braţele descărnate implorând cerul. Sena se scurgea paralel cu drumul, purtând pe învelişul ei întunecos sloiuri colţuroase. Dincolo de apele mohorâte, pe malul stâng, se întrezărea prin pâclă silueta Palatului Bourbon.

— Să oprească, spuse unul din însoţitori.

Învingătorul trase de un ciucure de mătase prins la capătul unui cordon.

Vizitiul îşi struni caii.

— Cobor şi eu, spuse al doilea însoţitor. Luăm diseară masa împreună?

— Da. La Beauvilliers. Am reţinut masă, spuse învingătorul.

După ce rămase singur, trase iarăşi de cordon.

Trăsura se puse în mişcare. Trecu pe lângă Grădina Tuileries şi o luă la dreapta pe Pont Royal. Clădirile somptuoase ale aristocraticului cartier Saint-Germain defilau prin faţa ferestrelor trăsurii.

Învingătorul îşi duse mâna înmănuşată la gură, zăgăzuindu-şi un căscat.

Trăsura pătrunse într-o vastă grădină cu alei drepte, inspirate de arhitectura severă a parcului de la Versailles. La capătul aleii principale se înălţa măreaţă silueta Palatului Lusignan Valois. Din cerul vânăt prinseră să se cearnă fulgi mărunţi şi rari de zăpadă. Trăsura opri în dreptul unei majestuoase scări de marmură.

Gerald era obosit, dar nu putea să adoarmă. Mintea îi era mai trează ca niciodată. Creierul lucra cu o intensitate crudă, scoţând la suprafaţă cele mai ascunse gânduri, despuindu-le de veşmintele de paradă, prezentându-le într-o goliciune înspăimântătoare.

Ucisese un om. Pentru întâia oară. Revedea cu o limpezime uluitoare, în linia de tir a pistolului său, plastronul cămăşii albe a lui Montrailles, înrămat parcă între reverele de blană ale mantalei. Cătarea armei ţintea inima care pulsa ritmic sub învelişul pieptului. Ochea cu atâta încordare inima adversarului, încât nici nu lua în seamă gura pistolului acestuia, îndreptată asupra lui. Degetul său apăsă pe trăgaci. Simţea curbura rece a metalului cedând sub presiunea arătătorului.

Zece ani învăţase să tragă la ţintă. Zece ani făcuse exerciţii de ochire pe siluete de lemn, ca acum să-şi îndrepte arma asupra unui om adevărat. Destinul voise ca acest Montrailles, de existenţa căruia habar n-avusese până în preziua duelului, să joace rolul primei ţinte vii.

Richard Sunderland ţinuse ca fiii lui să fie capabili a înfrunta pe calea armelor orice adversar, oricât de primejdios. Irascibilitatea şi respectul său faţă de tradiţiile cavalereşti erau cu atât mai puternice cu cât duşmanii săi luaseră adeseori în derâdere „marota” lui pentru sângele albastru; când se ştia prea bine că în linie paternă se trăgea dintr-o familie mai mult decât mediocră.

Pe când se afla încă în vârsta copilăriei, Gerald intrase pe mâna maeştrilor plătiţi să-şi deprindă elevii a împrăştia moartea. Acum această educaţie îşi dădea roadele. Un incident relativ fără importanţă punea în joc dreptul la viaţă a doi tineri reprezentanţi ai unei lumi care-şi făcea din „codul onoarei” a doua religie.

Degetul lui Gerald apăsa pe trăgaci. Ochiul exersat prindea în aceeaşi linie perfectă cătarea pistolului şi inima adversarului. Întreg sistemul nervos îşi concentra activitatea asupra unui scop unic: Uciderea unui om.

Îi răsunau şi acum în ureche detunăturile aproape simultane ale celor două pistoale şi ecourile lor în pădurea cu copaci dezgoliţi, ca

nişte schelete încremenite în cele mai groteşti poziţii.

Glonţul adversarului se pierduse undeva, înfipt poate în trunchiul vreunui arbore. În schimb, glonţul său, plecat mai repede în scurta şi fantastică-i călătorie nimerise în plin. Pe plastronul alb apăruse o floare roşie. Gerald o văzuse perfect în lumina alburie, palidă, a zorilor. Ochii adversarului îl priviseră cu o expresie de surpriză, aproape comică. Montrailles încerca asupra sa primele efecte ale morţii care îl învăluia în aripi neguroase, înceţoşându-i vederea, amorţindu-i mâinile şi picioarele, întunecându-i raţiunea. Gerald retrăia senzaţiile omului pe care-l ucisese. Simţea, parcă în piept acel şoc surd care creştea în gâlgâieli de vârtej.

Gerald gemu uşor. Se răsuci pe o parte. Întinse mâinile sub pernă. Răcoreala aşternutului neatins până atunci îi mai potoli fierbinţeala.

Se răzvrăti brusc împotriva puhoiului de gânduri negre. Se smulse de sub apăsarea lor şi, cu o vâslire din umeri, le dărâmă aşa cum Samson dărâmase coloanele templului. N-aveau niciun rost regretele şi procesele de conştiinţă. Dacă n-ar fi ucis, ar fi fost ucis. Unul din doi trebuia să cadă. Dacă Montrailles ar fi ieşit învingător, probabil că în acest moment ar fi benchetuit în tovărăşia prietenilor săi, făcând glume ieftine şi obscene pe seama învinsului.

Îl vedea în lumina lividă a unei taverne, golind pahar după pahar, cântând cu glas spart de beţiv şi legănând pe genunchi o hetairă.

Dar rolurile se inversaseră. El, Gerald, obţinuse victoria. Rivalul zăcea întins pe aşternutul de frunze putrede, privind cu ochi sticloşi, morţi, prin împletitura ramurilor negre cerul albit de lumina zorilor.

Şi Gerald simţi deodată o mare bucurie. O bucurie năvalnică, amplă, cotropitoare, ce-i umfla pieptul ca nişte foale. Îl năpădi un simţământ de triumf, de exaltare divină. Satisfacţia ameţitor de puternică a bărbatului care şi-a înfrânt în luptă dreaptă duşmanul.

Duelul acesta îl maturizase. Primise botezul sângelui. Dacă s-ar fi născut cu câţiva ani mai devreme, ar fi luptat cot la cot cu ceilalţi tineri din generaţia sa, sub faldurile steagurilor imperiale, împotriva vrăjmaşilor Franţei. Ar fi ucis pentru că aşa îi cerea datoria de ostaş, ar fi ucis pentru a obţine decoraţii, grade, glorie…

Montrailles căzuse, răpus de mâna lui, pentru o cauză mai puţin însemnată. Victoria avea însă acelaşi parfum.

Apoi gândul îi fugi brusc la tatăl său. Graţie lui gusta acum senzaţia de împlinire, sortită numai luptătorilor încununaţi cu lauri.

în timpul vieţii acestuia nu ştiuse să-l preţuiască îndeajuns. Tatăl său privea departe, în perspectivă, cuprindea, ca şi un şahist de înaltă clasă, un număr superior de mişcări celor calculate de adversar. Richard Sunderland-Beauclair ştiuse că într-o zi fiul său Gerald va fi pus în situaţia de a-şi juca existenţa pe o carte. Şi în previziunea acelei zile îl pregătise.

Gerald avu o splendidă revelaţie.

Tatăl său îi dăruise de două ori viaţa. O dată când îl adusese pe lume şi a doua oară când îi înarmase braţul spre a-l ucide pe Montrailles.

Abia acum înţelese cât de nepreţuit fusese părintele său. Şi mai înţelese ceva. Că Richard îl apăra, deşi trecuse în lumea nefiinţei. Că va fi întotdeauna prezent, şi la bine şi la rău. Simţământul – acesta exaltant îl încercase şi Richard Sunderland în anii adolescenţei sale. Şi el avusese revelaţia prezenţei cvasimateriale a bunicului său, care deşi murise, stăruia să se afle alături de el.

N-ar fi fost exclus ca şi bătrânul marchiz Henri de Beauclair să fi încercat aceleaşi simţăminte în tinereţea lui. Poate că această revelaţie repetată din tată în fiu, generaţii de-a rândul, era mai mult decât o închipuire. Poate că în realitate ascundea legătura indestructibilă dintre generaţii, acea punte pe care viaţa o stabileşte între cei care mor, cei care-şi continuă existenţa până la scadenţa finală şi cei care se nasc, integrându-se în fluidul lent şi neîntrerupt al vieţii şi al morţii.

Gerald adormi împăcat cu sine însuşi, cu moartea al cărei instrument se făcuse poate fără voia lui, şi împăcat mai ales cu tatăl său, care în mintea şi în sufletul lui căpătase o viaţă prodigioasă.

Gerald nu se trezi din somn decât în clipa în care valetul englez dădu la o parte draperiile de brocart, lăsând soarele să se reverse în dormitor.

— Cât e ceasul, James? întrebă el după ce se frecă îndelung la ochi.

— Douăsprezece, Sir. Pot servi micul dejun, Sir?

— Nu. Mai târziu. Baia?

— Vă aşteaptă, Sir.

— Ieri apa a fost cam rece, James.

— Nu se va mai repeta, Sir.

Gerald aruncă deoparte plapuma de atlaz auriu şi sări din pat. Valetul îi puse pe umeri un halat de brocart. Gerald trecu în faţa

căminului în care focul duduia împrăştiind o căldură moleşitoare, de tropice.

— *Monsieur* Alain s-a sculat? întrebă el.

— Nu încă, Sir.

Gerald trecu la fereastră. Soarele aurea aleile pietruite ale grădinii, statuile de marmură, rondurile acoperite cu omăt. Dincolo de crestele copacilor se zăreau turlele bisericii Saint-Germain-des-Près.

— De dimineaţă începuse să ningă, zise valetul deschizând uşa camerei de baie.

Razele soarelui intrau potop pe ferestrele înalte. Apa din bazinul de marmură verde căpăta străluciri de smarald.

Gerald lepădă halatul, cămaşa şi se aruncă în undele calde, parfumate cu lavandă. Corpul lui suplu, de efeb, se contura alb ca fildeşul în ambianţa verde a încăperii. Gerald moştenise frumuseţea virilă a tatălui său. Părul castaniu, ondulat, cădea în dezordine pe fruntea-i înaltă. Nasul frumos desenat, bărbia voluntară, ochii visători şi mângâioşi, sau de o asprime tăioasă, de oţel – după împrejurări – obrazul catifelat, care nu pierduse încă prospeţimea adolescenţei, contribuiau să-i creeze o înfăţişare plină de seducţie, dar uneori de o duritate puţin agreabilă pentru cei care trebuiau să-i suporte prezenţa în momentele lui de mânie sau de plictis.

Baia dură o jumătate de oră. Aproape de sfârşitul ei apăru un lacheu care anunţă sosirea contelui de Beaumont-Challais.

— Să mă aştepte. Nu voi întârzia.

Lacheul dispăru spre a transmite mesajul.

Toaleta lui Gerald nu dură mult. Nu avea răbdare să-şi piardă timpul în faţa oglinzii asemenea majorităţii tinerilor din lumea lui. Dar oricât de repede şi de neglijent s-ar fi îmbrăcat, înfăţişarea sa păstra o eleganţă firească, plină de farmec. Se spune că asupra lui Gerald ursitele pogorâseră toate calităţile fizice refuzate fraţilor săi vitregi.

Henry avea un cap de mumie. Falnicul Robert de odinioară ajunsese un munte de carne macră. Pe chipul lui Charles destrăbălarea îşi imprimase stigmatele. Arăta ca un satir, cu musculatură de troglodit, cu ochii aprinşi, lacomi, subliniaţi de cearcăne.

Gerald intră în sfârşit în salonul chinezesc. La apariţia lui, contele de Challais se ridică în picioare. Schimbară o strângere de mână.

— Aş vrea să stăm puţin de vorbă, Gerald, spuse contele cu

gravitate.

Amaury de Beaumont-Challais, directorul general al Băncii Sunderland-Beauclair de la Paris, dirija în acelaşi timp toate întreprinderile bancare, industriale şi comerciale din Franţa şi Spania, controlate de Casa Sunderland, potrivit dispoziţiunilor testamentare ale creatorului dinastiei. Gerald Sunderland Lusignan – fiul legitimat al lui Richard şi al Andreei Darnley, principesă de Montenuovo – urma să preia conducerea afacerilor la atingerea majoratului, care coincidea cu încheierea studiilor superioare la Oxford.

Peste câteva luni Gerald avea să împlinească douăzeci şi unu de ani. Diploma în Ştiinţele Economice şi-o luase cu brio. Acum aştepta cu teamă învestitura. Ştia că avea să se înhame la o muncă grea, plină de răspunderi.

Contele de Challais era un tipic reprezentant al secolului XVIII. Elegant, de o politeţe rafinată, „grand seigneur” până în vârful unghiilor, ştia să ascundă sub o aristocratică nepăsare o experienţă vastă însuşită sub oblăduirea marelui său maestru Richard Sunderland.

Răspunzând invitaţiei lui Gerald, Challais se adânci iarăşi în fotoliul său.

Gerald se aşeză pe o canapea.

— Îmi permiteţi să vă ofer un coniac?

— Dimineaţa?

— De ce nu? Preferaţi poate un pahar cu Fine Napoleon?

Contele ridică braţele spre cer.

— Eşti incorigibil, Gerald. Fine Napoleon! În plină Restauraţie. Numele acestui om detestat de toată lumea…

— De actualul regim, *Monsieur*.

— Fie. De actualul regim. Numele acestui om, trebuie să dispară din limbajul nostru. Nu ne e îngăduit să luptăm împotriva curentului. Napoleon a murit – trăiască Ludovic al XVIII-lea.

— Napoleon n-a murit încă, *Monsieur*.

— Moartea civilă e mai cumplită decât moartea fizică, Gerald… Dar fiindcă a venit vorba de moarte, trebuie să-ţi aduc la cunoştinţă un fapt de o gravitate excepţională.

— Vă ascult, *Monsieur*.

— În zorii acestei zile, tânărul conte Charles de Montrailles, ofiţer de gardă şi confident al ducelui de Berry, a fost ucis într-un duel.

Gerald încreţi din sprâncene, apoi rosti cu nevinovăţie:

— Regretabil, foarte regretabil! Eh, repede mai circulă veştile. Nu credeţi?

Challais îl privi îndelung.

— Ducele de Berry e furios. A declarat că nu-şi va găsi liniştea până nu va pune mâna pe ucigaşul favoritului său.

— Lichidarea adversarului într-un duel purtat după toate regulile cavalereşti nu constituie o crimă în sensul penal al cuvântului.

— Acelaşi lucru îl spunea şi Boutteville-Montmorency, acum două secole. Aceasta însă nu l-a împiedicat pe Richelieu să-i taie capul în Place de Grève...

— Poveste veche, *Monsieur*.

— Edictele regale asupra duelului au rămas în vigoare. Uiţi că şi străbunicul dumitale, marchizul, s-a refugiat în America pentru a evita consecinţele unui duel.

— Astăzi, *Monsieur*, duelurile sunt monedă curentă. Bonapartiştii şi regaliştii se măcelăresc în ciuda edictelor.

Challais îşi aruncă privirile asupra focului din cămin, apoi se întoarse iarăşi spre Gerald.

— Montrailles n-a fost ucis de un bonapartist.

— Nu?

— Nu. Montrailles a căzut apărând onoarea protectorului său.

— Onoarea protectorului său? Pasionant.

— Nu ştii, într-adevăr, nimic despre această chestiune, Gerald?

— Vă jur, *Monsieur*...

— Nu blasfemia, Gerald. Ducele de Berry are o amantă...

— Vai, *Monsieur*, Ducele de Berry este însurat, rosti tânărul cu virtuoasă indignare.

— Nu-ţi stă bine să faci pe naivul, Gerald. Această amantă pe nume Virginie Letellier este dansatoare la operă. Montrailles a aflat – nu ştiu din ce surse – că *Mademoiselle* Letellier întreţine relaţii intime cu un tânăr nobil. A provocat o explicaţie. Dansatoarea – strânsă cu uşa – i-a destăinuit numele tânărului. A urmat duelul de care ţi-am vorbit.

Gerald zâmbi.

— Pot să vă completez informaţiile, *Monsieur*. Ducele de Berry a plecat pentru câteva zile în Bretagne. Bănuia că e înşelat. Înainte de plecare, i-a încredinţat lui Montrailles misiunea de a-i supraveghea amanta pe timpul absenţei sale. Montrailles a descoperit firul intrigii numai după plecarea ducelui din Capitală. Bietul ofiţer a dispărut odată cu taina sa. După câte ştiu, ducele

este aşteptat să sosească la Paris abia în cursul acestei seri.

— A sosit ceva mai devreme. Mai precis, acum o oră.

— În cazul acesta nu e nicio primejdie. Montrailles a murit în zori.

Challais se uită lung la Gerald.

— Eşti bine informat...

— Veştile circulă, *Monsieur*. Mai ales cele decoltate.

— Mda, rosti dubitativ Challais. Mai cunoaşte cineva numele tânărului nobil? reluă el.

— Numai *Mademoiselle* Letellier şi martorii duelului.

— Martorii sunt gentilomi?

— Desigur.

— Atunci vor şti să tacă. Dar dansatoarea?

— I-am închis gura cu aur.

Challais zâmbi în colţul gurii.

— Te-am prins. Ai recunoscut fără să vrei că eşti persoana în cauză.

— Fie. N-am să neg evidenţa. Cum de aţi prins dumneavoastră firul?

— Hm, vrei să-ţi spun adevărul? Ştiam totul. Inclusiv legătura cu *Mademoiselle* Letellier.

Gerald se posomorî.

— M-aţi spionat, *Monsieur?* Ştiam că dispuneţi de un eficient serviciu de informaţii. Dar n-am bănuit că-l folosiţi spre a mă urmări.

Challais se prefăcu a nu observa iritarea crescândă din glasul amfitrionului.

— Gerald, ascultă-mă cu luare-aminte. Ai să judeci la sfârşit dacă trebuie să mă condamni sau nu. Făcu o pauză, subliniind parcă însemnătatea cuvintelor pe care avea să le rostească, apoi continuă. La ora actuală eşti unul dintre cei mai importanţi oameni din Franţa, Gerald. Şi oamenii importanţi se află în centrul atenţiei generale. Este adevărat că ai fost urmărit pas cu pas de agenţii mei. Dar spre binele tău. Spre a te feri de indiscreţiile altor agenţi, care te urmăreau de asemenea pas cu pas. Spre a-ţi afla slăbiciunile şi a le specula la momentul potrivit.

Gerald îşi împreună acuzator braţele.

— Interesant, foarte interesant. Aş putea să aflu şi eu ce ştiţi despre mine?

— Fapte mai recente, sau mai îndepărtate?

— Pe cele îndepărtate le-am uitat şi eu, replică Gerald cu

răceală.

— Acum o săptămână ai pierdut 50.000 de ludovici la un tripou.

— Cunoaşteţi şi adresa?

— Da. 31, Rue du Bac.

Amfitrionul zâmbi ironic.

— Presupun că aţi fost scandalizat.

Challais ridică din umeri.

— Scandalizat? De ce? Un om cu averea dumitale poate să piardă fără riscuri 50.000 de ludovici. Un milion… cinci milioane.

— Aţi condamnat probabil legătura cu *Mademoiselle* Letellier.

— E foarte firesc să întreţii legături cu dansatoarele de la Operă. Idila cu Virginie Letellier m-a deranjat dintr-un singur motiv. E primejdios să intri în concurenţă cu moştenitorul prezumtiv al tronului.

Gerald îşi admiră unghiile perfect manichiurate, degetele albe şi subţiri, mâinile fine, acoperite în parte de dantelele manşetelor.

— Ducele de Berry mă irită. E vulgar, infatuat, prost crescut.

— Va fi totuşi regele Franţei.

— Nu pot decât să deplâng Franţa.

— O întrebare, Gerald.

— Vă rog.

— Nutreşti oarecare sentimente acestei Virginie Letellier? Sau… ai făcut-o din bravadă?

Gerald râse.

— Nu vi se poate ascunde nimic, *Monsieur*. Am vrut să joc o festă ducelui de Berry.

Challais clătină din cap.

— Din nefericire, ai reuşit.

— Şi altceva ce-aţi aflat? Ceva care să vă scandalizeze.

Vizitatorul îşi desfăcu braţele, zâmbind cu imensă indulgenţă.

— Nu uita, Gerald, că m-am născut în secolul XVIII. Nimic nu mă scandalizează. Nici măcar prostia. Căci prea o întâlnesc la mulţi oameni.

Amfitrionul surâse. Discuţia luase o întorsătură agreabilă. Trebuia să admită că Challais era nu numai abil, ci avea şi vederi largi.

— Atunci sunteţi gata să-mi daţi un certificat de bună purtare?

— Da şi nu.

— Am săvârşit deci şi fapte inavuabile.

— Inavuabile e un cuvânt tare. Cel mult nepotrivite.

Căutând o poziţie cât mai comodă, Gerald se aşeză picior peste picior.

— Pot să aud şi eu despre ce e vorba?

— Eşti văzut în compania unui dansator de la Operă. Alain Dunois.

— Ah, îmi cenzuraţi prietenii.

Challais ridică iarăşi din umeri.

— Nu mi-aş permite aşa ceva. Mă supără însă comentariile altora. Ştii cum ţi se spune dumitale şi prietenului dumitale în saloanele din Saint-Germain? Şi chiar în foaierul Operei? Castor şi Pollux.

Gerald izbucni în râs.

— Iată-mă şi în domeniul mitologiei. Ce poetic! În orice caz comparaţia nu poate decât să ne flateze.

— Implicaţiile echivoce ale comparaţiei ar trebui să te pună în gardă, Gerald.

— Calomniile nu mă înspăimântă, *Monsieur*, replică el cu severitate.

— De acord. Este însă preferabil să nu le alimentezi, creând situaţii susceptibile a da naştere la interpretări răuvoitoare. Ţin atât de mult la dumneata, Gerald, încât vreau să-ţi feresc de umbre reputaţia. Eşti fiul lui Richard Sunderland. Dacă ar fi numai acest considerent, tot n-aş ezita să mă lupt cu ghearele şi cu dinţii pentru a-ţi apăra prestigiul.

Gerald surâse. Căldura din glasul lui Challais îi topise animozitatea.

— Când tatăl meu – student la Oxford – era găzduit în casa colegului său, lordul Eastleigh, credeţi că s-a gândit cineva la implicaţiile echivoce ale acestei prietenii?

Challais scoase din buzunar o tabacheră de aur din care trase o priză de tutun. Strănută. Vârî tabachera în buzunar, apoi îşi scutură jaboul de dantelă.

— Dacă ai fi fost prieten cu un tânăr de rangul dumitale n-ar fi ridicat nimeni obiecţii. Când îţi alegi însă prietenii dintr-o anumită societate…

— Oamenii de artă sunt „o anumită societate”?

— Aceasta este concepţia curentă, Gerald. Nu o împărtăşesc. Sunt însă de principiul că nu e înţelept să te iei la trântă cu opinia publică.

— Părerile unor snobi nu pot constitui opinia publică.

— Molière nu a fost socotit demn să se odihnească după moarte în incinta unui cimitir.

— De atunci concepţiile au evoluat, *Monsieur*.

— Bine. Renunţ să te mai contrazic. Îmi permit totuşi să-ţi dau o povaţă. Poţi să o primeşti, căci sunt mai bătrân decât dumneata. Dacă simţi nevoia să te dezlănţui, ascunde-te într-un turn ferecat cu şapte lacăte. În viaţa publică să personifici însă virtutea. Numai aşa poţi câştiga şi păstra încrederea celor mulţi. Dacă cei mulţi n-au încredere în dumneata, nu vor avea încredere nici în întreprinderile pe care le conduci.

Challais se ridică din fotoliu.

— Să revenim la Montrailles. Cred că n-ar strica unele măsuri de prevedere. N-ar fi rău să părăseşti pentru câtva timp Parisul.

Gerald făcu un gest de nepăsare.

— Îmi place să cochetez cu primejdia. Aceeaşi concepţie a avut-o şi tatăl meu.

— O punea însă în slujba unei cauze.

Gerald nu răspunse. Îl amuzau eforturile, evident bine intenţionate ale contelui. Regreta că nu-i putea face o plăcere, adoptându-i punctul de vedere.

— Rămân la Paris, *Monsieur*.

Challais se apropie de cămin şi întinse mâinile, lăsând să i le mângâie căldura flăcărilor ce dansau asupra unor butuci aşezaţi cruciş pe un pat de jăratec.

— Îţi mai aduc o veste, Gerald. Fratele dumitale Henry va sosi la sfârşitul acestei luni la Londra.

Gerald se ridică brusc de pe canapea.

— Ţine să-şi plimbe incompetenţa şi în Europa? Ce vrea?

— Să facă probabil ordine şi dincoace de Atlantic.

— Ordine? N-are decât să facă ordine la Londra. La Paris ştim să ne conducem şi singuri. Statutul Casei Sunderland ne acordă o oarecare autonomie.

Challais rămase cu privirile aţintite asupra focului. Pe chipul lui luminat de vâlvătaie plutea un zâmbet bizar, pe care Gerald nu putea să-l vadă. Aruncase abil nada.

Cu mâinile la spate şi cu privirile aţintite în jos, Gerald se plimba agitat prin cameră.

— Rezultatele politicii lui în Statele Unite sunt jalnice. N-am participat încă la conducerea Casei Sunderland, dar aceasta nu înseamnă că nu m-am documentat.

— Vom fi chemaţi şi noi la Londra, spre a da socoteală de modul cum am condus treburile în Franţa şi în Spania.

— Vor fi convocaţi şi Robert şi Charles?

— Evident.

Gerald se opri în faţa ferestrei.

— Bine. Voi merge şi eu la Londra. Vreau să dau ochii cu Henry.

Challais rosti cu glas lipsit de culoare.

— Va trebui să-ţi prezint o dare de seamă asupra activităţii noastre. Mâine de dimineaţă mă poţi primi?

Gerald declară cu hotărâre.

— Nu e nevoie să vă deranjaţi. Mâine de dimineaţă vin eu la Bancă.

— Perfect. Am să te aştept.

Îşi consultă ceasul.

— Îmi permiţi să mă retrag, Gerald? La două am o întrevedere cu ambasadorul Spaniei. În problema piaştrilor. Îmi dau mult de furcă spaniolii. Trebuie să primesc şi pe emisarul Prusiei, un oarecare domn Rother. Solicită un împrumut pentru ţara sa.

— Mâine vom discuta şi chestiunile acestea, *Monsieur*.

Challais salută, apoi se îndreptă spre ieşire. Gerald îl conduse până în capul scării. Când contele se aşeză pe pernele trăsurii, acelaşi surâs bizar îi lumina faţa. Reuşise să-l antreneze pe Gerald mai repede decât şi-ar fi închipuit.

Gerald se înapoie în bibliotecă. În încăperea aceea imensă, tapisată cu zeci de mii de volume, găsea o atmosferă prielnică meditărilor. Hotărârea lui de a-şi inaugura activitatea la bancă şi de a participa la discuţiile ce urmau să aibă loc la Londra, impunea o analiză serioasă a situaţiei şi un plan de acţiune eficient şi dinamic. Încerca o emoţie puternică la gândul că avea să se arunce în vârtejul afacerilor. Atâta timp cât trăise tatăl său, avusese impresia că toate problemele se rezolvau de la sine. Întemeietorul dinastiei evolua cu atâta uşurinţă prin hăţişul celor mai complicate situaţii, încât părea înzestrat cu puteri magice. După moartea acestuia, Gerald avusese senzaţia că se trezeşte într-un labirint în care primejdiile îl pândeau la fiecare cotitură. Trăise un adevărat coşmar. Îşi spusese că nu va fi niciodată în stare să calce pe urmele părintelui său. Îi lipseau, desigur, priceperea, îndrăzneala, anvergura, imaginaţia acestuia. La Oxford se adâncise în studierea doctrinelor economice, a problemelor financiare şi industriale. Devorase tomuri peste tomuri, tratate peste tratate, ca să ajungă în

cele din urmă la concluzia că era tobă de teorie, dar că în practică n-ar fi fost bun de nimic.

Prin intermediul lui Charles de Montigny, alias Gaspard Bertaut, şeful serviciului de informaţii pentru Franţa, pe care şi-l apropiase cu tact diplomatic, îşi procura copii ale celor mai importante piese care oglindeau activitatea Casei Sunderland, nu numai din Franţa şi Spania, dar şi din Imperiul Austriac, Anglia şi Statele Unite. Bertaut n-ar fi reuşit să procure nesăţiosului Gerald amplele dosare cerute de acesta, dacă Jules Lafont nu i-ar fi pus la dispoziţie arhivele sale secrete – în previziunea unor evenimente pe care le pregătea subteran cu sârg de cârtiţă.

Deasupra căminului din bibliotecă se afla un tablou semnat de Franz Hals. „Reuniunea ofiţerilor şi subofiţerilor din Corpul Arcaşilor Sfântului Adrian.” O pânză magnifică pe care Richard Sunderland o achiziţionase din Olanda cu un preţ fabulos. Gerald privise adeseori acest tablou. La început cu admiraţie. Apoi cu indiferenţa omului care se deprinde până şi cu cele mai rafinate opere de artă. Prezenţa permanentă în preajma sa a unor obiecte de o înaltă valoare artistică îl făcuse să le accepte ca pe ceva de la sine înţeles. Îşi aminti că tatăl său era capabil să admire de nenumărate ori acelaşi tablou, aceeaşi mobilă, aceeaşi statuetă. Se apropie de pânza lui Hals. Voia să o vadă cu alţi ochi. Cu ochii tatălui său. Poate în felul acesta va reuşi să se identifice cu el.

Draperiile acopereau pe jumătate ferestrele, cufundând tabloul într-o penumbră care nu-l punea în valoare. Gerald dădu la o parte draperiile. În lumina puternică a zilei, pânza lui Hals căpătă brusc viaţă. Personajele adunate în jurul mesei, cavaleri pletoşi cu veşminte de catifea, halebarde marţiale şi spade sclipitoare îl invitau să ia loc printre ei. Eşarfele purpurii, portocalii sau albastre, coleretele albe, amidonate, tonurile calde ale mătăsurilor, reliefate în clarobscurul încăperii se revărsau într-o cascadă de nuanţe, evocând degradeurile curcubeului.

Gerald contempla cu încântare crescândă această capodoperă a artei olandeze. Tabloul îl învăluia cu farmecul său pregnant, reproşându-i parcă indiferenţa lui de până atunci. Gerald îşi promise să se ocupe mai îndeaproape de magnificele piese care îi împodobeau locuinţa.

Reconfortat, trecu la birou. Luă dosarul piaştrilor spanioli şi-l răsfoi. De mâine se va înhăma la lucru. Conştiinţa forţei economice de care avea să dispună îi sporea încredere în sine. Devenea

conştient de propria sa importanţă. Avea senzaţia că retrăieşte frământarea lăuntrică a tânărului rege Ludovic al XIV-lea în momentul preluării puterii.

Deodată izbucni în râs. Nu era atât de infatuat încât să nu sesizeze ridicolul acestei comparaţii. Deşi… dacă reflecta mai adânc, nici puterea lui nu era neglijabilă. Actualul suveran al Franţei solicita sprijinul financiar al Casei Sunderland, regele Spaniei cerşea câteva milioane de piaştri, împăratul Austriei se ploconea în faţa atotputerniciei bancherilor, iar regele Prusiei cerea un împrumut care să-i salveze ţara.

Gerald desfăcu dosarul. Citi câteva file, apoi îl lăsă deoparte.

Trebuia să-şi schimbe felul de viaţă. Challais avea dreptate. Îi va urma povaţa. Va adopta o conduită austeră.

Va fi un demn urmaş al tatălui său. Evident, exagerările nu-şi aveau rostul. În viaţa publică va fi un model de cumpătare. Avu însă grijă a-şi face şi unele rezerve mintale. Îşi propuse să discute această chestiune şi cu Alain.

Alain! Îl preţuia mai mult decât pe toţi tinerii cu sânge albastru, înfumuraţi, superficiali, cu un lustru de cultură care le scotea şi mai mult în evidenţă prostia congenitală. Eleganţa vestimentară, femeile, jocul de cărţi şi caii de curse constituiau singurele lor preocupări. Faţă de aceşti tineri manifesta în societate o condescendenţă, uşor dispreţuitoare, care îi îndepărta toate simpatiile. Indiferent, prefera să-şi aleagă prietenii din lumea oamenilor de artă. În atmosfera boemă a tavernelor frecventate de actori, scriitori, muzicieni, pictori, se lăsa antrenat în discuţiile pasionate dintre partizanii clasicismului şi adepţii romantismului. Discuţiile acestea degenerau uneori în altercaţii tot atât de înverşunate ca şi conflictele dintre regalişti şi bonapartişti.

Gerald trimise un lacheu după Alain. Închise dosarul cu documente. Îl va cerceta mai târziu.

Alain apăru plin de voioşie. Fracul cenuşiu cădea perfect, mulându-i supleţea de balerin. Părul blond, ondulat, răvăşit cu neglijenţă *en coup de vent*, după moda lansată, de *Monsieur* de Chateaubriand, se armoniza cu ochii albaştri, limpezi, cu obrazul de un oval desăvârşit.

— Bună dimineaţa, Gerald.

— Bună dimineaţa, Alain.

Gerald îi oferi un pahar cu coniac.

Balerinul se lăsă să cadă pe o canapea.

— Mă uimeşti, Gerald. Nu te ştiam atât de matinal.

În vreme ce-şi sorbeau băutura, pe chipul gânditor al amfitrionului se aşternu o expresie gravă.

— Alain, rosti Gerald, punând paharul pe birou, a sosit momentul să ne schimbăm felul de viaţă.

O scânteie de veselie sclipi în ochii lui Alain.

— Vrei să ne călugărim? Perfect. Tu ai să ajungi cardinal. Cu numele şi rangul tău, poţi aspira şi la tiara papală. Iar eu, umil iezuit, am să-ţi port la procesiuni coada mantiei de purpură. Noaptea însă, adăugă el cu ton conspirativ, am să-ţi aduc pe uşa din dos dansatoare de la Operă. Să-ţi amintească vremurile fericite de odinioară.

Gerald izbucni în râs.

— Cu tine este imposibilă o discuţie serioasă.

— Dragul meu, las seriozitatea pe seama altora. M-am făcut dansator, ca să zbor ca un fluture aurit de polen şi îmbătat de soare.

— Mi-ar plăcea şi mie să zbor ca un fluture, spuse Gerald cu regret. Dar am şi alte îndatoriri.

— Ştiu. Să aduci zilnic jertfe pe altarul Venerei, al lui Bachus şi al lui Priap...

— Şi pe altarul Băncii Sunderland şi pe al Fabricii de armament de la Nantes şi...

Alain ridică scârbit mâna.

— Destul, destul! Prea eşti prozaic.

— Am să te fac directorul meu de cabinet, zise Gerald.

Alain pufni în râs.

— Eu, director de cabinet! Mă vezi pe mine în postură de scriptolog... Să mă transform din fluture în molie şi în loc de polen să mă acopăr cu praf... Mulţumesc. Nu e pentru mine.

— Oferta mea rămâne deschisă.

— Regret că trebuie să te refuz. Dacă vrei, ţi-l recomand pe Balzac, vecinul meu de cameră. Scrie şi ziua şi noaptea.

— A fost odată un greiere şi o furnică.

— Morala fabulei nu mă impresionează. Prefer să mor cântând, decât să trăiesc transpirând.

Gerald suspină.

— Nesocotitule, nu vrei să-ţi asiguri bătrâneţile.

Alain făcu un gest de nepăsare.

— Nu mă gândesc nici să ating vârsta de treizeci de ani. Nu ţin

să-l concurez pe Mathusalem.

— Nu te-ar ispiti să ajungi director de bancă? Să te bucuri vârându-ţi mâinile până la coate în mormane de aur?

— Aurului îi prefer aplauzele... Hm, poţi concepe un bancher balerin? N-aş fi în stare să mă lepăd de dans nici dacă m-ai numi guvernatorul Băncii Franţei.

Lacheul aduse un plic de proporţii impresionante, încadrat cu aur. Gerald desfăcu plicul şi scoase o invitaţie tipărită pe hârtie de mătase. O citi, apoi o aruncă pe masă.

— „Baronul” James Rotschild „are onoarea” să mă poftească la un bal, rosti el subliniind cu dispreţ cuvintele „baronul” şi „are onoarea”.

Alain luă invitaţia şi o privi cu admiraţie pe ambele feţe.

— Ce somptuozitate!

— Somptuozitate de parvenit, rosti sec amfitrionul.

— Accepţi invitaţia?

— Nu. Am altceva mai bun de făcut.

— Păcat. Am să dansez şi eu acolo. Rotschild a angajat întreg baletul Operei. Ai putea să vii pentru mine. Să mă vezi dansând.

Gerald înclină uşor capul.

— Alain, argumentele tale sunt irezistibile. Am să-l onorez pe *Monsieur* Rotschild cu prezenţa mea. Poate că până la urmă are să regrete că m-a invitat.

Gerald înţelegea să respecte programul de austeritate pe care şi-l impusese. Ca şi Richard al II-lea al Angliei în clipa solemnă a încoronării, hotărâse să rupă definitiv cu frivolităţile trecutului şi să afişeze o sobrietate calmă, plină de demnitate, nu numai în modul de a se comporta, ci şi în îmbrăcăminte.

Dimineaţa la ora opt, trăsura lui cu patru cai, mânaţi de un vizitiu în livrea, opri în faţa intrării Băncii Sunderland din Place Vendôme. Ar fi putut să-şi facă apariţia în cabrioleta sa preferată, cu un *groom* mititel cocoţat pe scaunul din spate, care să strige pietonilor neatenţi: „Păzea! Păzea!”. Socotise că în această împrejurare solemnă era mai înţelept să se folosească de o trăsură elegantă, dar sobră, în ton cu noua sa postură.

Când urcă scările băncii, arborând o manta neagră, căptuşită cu zibelină şi un frac albastru-închis, cu reflexe negre, avea o înfăţişare atât de solemnă, încât oamenii îi făceau instinctiv loc, urmărindu-l îndelung cu privirea.

Challais îl primi în cabinetul său, în prezenţa personalului superior al băncii. După ce rosti câteva cuvinte de bun venit, îl conduse cu tot ceremonialul în cabinetul folosit de creatorul dinastiei Sunderland, în timpul şederilor sale la Paris.

Gerald îşi ascundea emoţia sub o afectată severitate, care îi scotea şi mai mult în evidenţă flagranta-i tinereţe. Înainte de a se aşeza în fotoliul tatălui său, se uită îndelung la obiectele pe care acesta le folosise în timpul vieţii. Călimara Empire, cu lei de bronz, pana de gâscă, recipientul de onix cu cenuşă pentru uscat cerneala, mapa de piele încrustată cu blazonul marchizilor de Beauclair, sfeşnicul cu douăzeci de braţe, aşezat în partea stângă spre a permite luminii să cadă în plin asupra documentelor şi corespondenţei aduse la semnat. Între ferestre se afla o comodă din lemn de trandafir semnată de Cressent. Peretele opus era acoperit în întregime de un gobelin ce înfăţişa „Vizita lui Ludovic al XIV-lea la manufactura regală a mobilelor Coroanei”, subiect care glorifică „munca” atât de preţuită între zidurile băncii. Un imens covor Savonnerie, cu un decor de o excesivă bogăţie, acoperea parchetul.

Gerald se aşeză la birou. Gestul acesta căpătă semnificaţia unei instalări pe tron. După încheierea ceremoniei, Challais prezentă o dare de seamă asupra activităţii băncii de la moartea fondatorului ei. Expunerea aceasta îmbrăca două aspecte. În primul rând legăturile băncii cu celelalte întreprinderi controlate de Casa Sunderland, şi în al doilea rând relaţiile cu exteriorul...

Banca Sunderland din Paris, arătă Challais în cadrul celui dintâi capitol, îşi coordona activitatea cu băncile Casei Sunderland din New York, Londra, Viena şi New Orleans. Activitatea băncii din Madrid, controlată direct de banca pariziană, fusese substanţial restrânsă, datorită condiţiilor tulburi din Spania. În prezent se purtau negocieri cu guvernul prusac, în vederea înfiinţării unei Bănci Sunderland la Berlin. Banca de la Paris finanţa direct Fabrica de armament de la Nantes, care-şi dezvoltase considerabil activitatea în ultima decadă, datorită războaielor napoleoniene. Producţia fabricii de la Nantes era coordonată cu producţiile fabricilor de armament „First American Gun Powder and Arming Factory” din New Schenectady (U.S.A.), „Sunderland-Montorgueil Arming Factory” din Cardiff (Anglia), precum şi cu fabrica de pulberi din Terrytown (U.S.A.). Referitor la industria extractivă, Challais raportă, că Richard Sunderland se preocupase să achiziţioneze

zăcăminte de fier şi de cărbuni în Statele Unite şi în Anglia, neglijând Franţa. Din această cauză fabricile de armament de la New Schenectady şi Cardiff erau favorizate sub raportul aprovizionării cu materii prime. Challais arătă apoi că şi sub aspectul tonajului flotelor comerciale maritime, Casa Sunderland din U.S.A. şi Anglia dispunea de o netă superioritate faţă de Franţa. Cele trei şantiere navale de la Long-Island, Bermuda şi Jamaica erau de asemenea plasate în America sau în imediata ei apropiere. Organizarea defectuoasă a transporturilor maritime – efectuate sub controlul birourilor din New York şi într-o măsură mai redusă a celor de la Londra – crease adeseori serioase dificultăţi băncii din Paris în afacerea piaştrilor spanioli.

— Faptul că răposatul dumneavoastră părinte a preferat să pună accentul pe activitatea Casei Sunderland din Statele Unite, explică Challais în continuare, se oglindeşte şi în faptul că a achiziţionat trei ziare, la New York, Boston şi Philadelphia, *New York Post, Boston Herald* şi *Evening News*. Nu a găsit însă cu cale să facă investiţii în domeniul presei nici în Franţa şi nici în Anglia.

În reproşurile abia deghizate pe care Challais îşi permitea să le aducă întemeietorului dinastiei Sunderland pentru preferinţele sale faţă de Statele Unite se ascundea amărăciunea francezului care-şi socotea patria nedreptăţită.

„Challais, îşi zise Gerald, nu a reuşit să se lepede de toate aceste ieftine emoţii patriotarde. Este devotat Casei noastre însă nu-şi uită originea franceză.” În concepţia lui Gerald, toţi cei care lucrau sub egida Casei Sunderland trebuiau să se identifice cu interesele acestei case, excluzând orice alte considerente, fie ele naţionale sau de familie. Evident, Challais făcea parte din vechea generaţie, care nu înţelegea încă imperativele sistemului capitalist şi nu concepea o supunere totală, fără rezerve, faţă de atotputernicia acestui sistem. Participase direct la crearea Casei Sunderland şi aceasta îl făcea să o privească uneori cu o oarecare îngăduinţă. Numai cei care se vor naşte mai târziu şi vor trăi în umbra ei – aşa cum locuitorii Tibetului trăiesc în umbra Munţilor Himalaia – vor şti să i se prosterne fără crâcnire.

Gerald visa să dea o dezvoltare atât de prodigioasă Casei Sunderland, încât să o transforme într-un imperiu economic. Acest organism avea să se suprapună statelor naţionale. Poate că viziunile lui erau prea îndrăzneţe. Gerald cobora însă din Richard Sunderland şi trăise epopeea napoleoniană. Se deprinsese şi vadă

totul în mare.

— Regretatul dumitale părinte, continuă Challais, a favorizat însă Franţa sub alt raport. A achiziţionat palatul ducilor de Chaulnes din Faubourg Saint-Germain şi două castele în Tourraine, împodobindu-le cu nepreţuite opere de artă. Nu am menţionat domeniile din Normandie şi din Provence. Trebuie să adaug şi răscumpărarea proprietăţilor confiscate familiei Lusignan-Valois de către acoliţii lui Robespierre.

Ultima frază din expunerea lui Challais atinsese un punct nevralgic. Contele reproşa probabil cheltuielile lui Richard Sunderland. Dacă sumele, acestea ar fi fost investite în afaceri, situaţia Casei Sunderland din Franţa ar fi părut mai înfloritoare. Datorită acestor cheltuieli, Gerald se vedea astăzi stăpân al tuturor bunurilor pierdute de bunicul său, ducele de Lusignan-Valois. Dăruindu-se lui Richard Sunderland, Andreea de Valois salvase – fără să urmărească în mod expres acest lucru – întreaga avere a familiei ducale de Lusignan. Şi Gerald profita cel dintâi de pe urma acestei stări de lucruri.

„Challais, îşi zise el, a început să se ramolească, de vreme ce face gafă după gafă.”

Contele prezentă apoi un cont al cheltuielilor impuse de întreţinerea palatelor Andreea din Veneţia şi Castelfranco din Roma. Propuse ca în viitor banca din Viena să preia aceste cheltuieli.

Gerald se împotrivi categoric.

— Prefer să rămână în sarcina mea toate aceste cheltuieli. Palazzo Andreea a fost dăruit mamei mele. Este firesc să mă ocup personal de întreţinerea lui. Iar palatul Castelfranco îmi place cu deosebire. Dacă l-aş trece în grija Băncii Sunderland din Viena, fratele meu Robert ar putea să-şi atribuie într-o zi proprietatea lui exclusivă.

Challais suspină. Gerald vădea aceeaşi trăsătură spre grandomanie, care-l caracterizase şi pe tatăl său. Sentimentalismul lui Gerald faţă de Palazzo Andreea şi dorinţa lui de a păstra palatul Castelfranco, această imensă şi costisitoare clădire romană, îi păreau deplasate.

Trecu apoi la al doilea capitol al expunerii sale. Relaţiile cu exteriorul. În privinţa aceasta activitatea Casei Sunderland din Franţa se caracterizase printr-o relativă stagnare.

Criza din 1818, determinată de manevrele temerare, nebuneşti,

ale unor speculatori lipsiţi de simţul răspunderii, lăsase urme adânci. Doi miniştri de finanţe, contele Corvetto şi baronul Louis căzuseră victime ale atacurilor opoziţiei. Baronul Louis fusese acuzat că voia să transforme monarhia într-o republică în care capitaliştii şi bancherii vor lua locul nobililor. În ziarul *Débats* apăruse un articol care învinuia pe speculatori şi pe susţinătorii lor din guvern că au pus Franţa la mezat şi că soarta acestei ţări este legată de salturile de „hausse” sau „baisse” ale valorilor negociate la Bursă.

În aceste condiţii, Banca Sunderland dăduse dovadă de circumspecţie, restrângându-şi operaţiile şi refuzând să acorde un împrumut solicitat de stat.

Pe de altă parte, încetarea războiului şi noua eră de pace făgăduită omenirii de către Congresul de la Aix-la-Chapelle determinaseră o scădere a comenzilor de armament. Fabrica din Nantes, care în timpul campaniilor napoleoniene îşi extinsese considerabil activitatea, se vedea acum în pragul unei crize de supraproducţie. În ultimul an lucrase în pierdere. Unii membri ai Consiliului de administraţie propuseseră scoaterea în vânzare a fabricii.

Situaţia se complica şi datorită faptului că ultraregaliştii cereau să se sisteze onorarea oricăror obligaţii asumate de stat în timpul Imperiului. Cu alte cuvinte, se preconiza a nu se mai achita nici restanţele datorate fabricilor care furnizaseră armament şi muniţii armatelor napoleoniene.

Nu numai în Franţa, dar şi dincolo de hotarele ei, Casa Sunderland întâmpina dificultăţi. În Spania, guvernul pretindea restituirea a douăzeci de milioane piaştri pe care Casa Sunderland îi ridicase din Mexic, fără a-i transfera Coroanei Spaniei, potrivit convenţiei încheiate între defunctul Richard Sunderland şi fostul rege al Spaniei, Carlos al IV-lea. Guvernul de la Viena nu achitase nici până în prezent armamentul furnizat de Casa Sunderland armatelor imperiale austriece.

Raportul se încheia într-o notă de pesimism. Lectura lui şi comentariile marginale duraseră şapte ore.

După şedinţă, Gerald părăsi năuc banca. Cunoştea în mare activitatea Casei Sunderland din Franţa şi din străinătate, datorită rapoartelor primite de la Montigny. Nu-şi închipuise însă că realitatea era atât de întunecată.

Prânzi de unul singur la restaurantul Beauvilliers. După-amiază

trebuia să se înapoieze la bancă pentru a primi pe ambasadorul Spaniei şi pe emisarul guvernului prusac.

Gerald se uita cu superioritate la alţi tineri de vârsta lui, care-şi etalau cu „spleen” eleganţa vestimentară şi îşi consumau energia purtând discuţii în contradictoriu asupra vinurilor care pot însoţi un „Homard gratiné à la Dunkerquoise”. Un tânăr spălăcit cu jiletcă de satin auriu declara peremptoriu că un „sancerre” sau un „muscadet” sunt singurele vinuri care nu ofensează gustul, în vreme ce interlocutorul său, un proaspăt membru al Jockey-Clubului susţinea că aceste virtuţi le posedă numai un „pouilly-fuissé” ori un „bergerac sec”.

Se înapoie în Place Vendôme la orele patru. Programul de lucru al băncii dura de la opt de dimineaţă la şase seara, cu o întrerupere de o jumătate de oră la prânz.

Avu o după-amiază încărcată. Între patru şi cinci se perindară şefii de serviciu. De la cinci la şase se consultă cu delegatul Fabricii de armament de la Nantes şi cu consilierii pentru Europa şi pentru cele două Americi. La şase primi pe ambasadorul Spaniei la Paris, care repetă demersurile marchizului de Mondéjar la New York. Cu o morgă tipic spaniolă, pretinse a i se achita o primă tranşă de 12 milioane de piaştri. Obiecţiunile lui Gerald şi ale lui Challais îi tăiară elanul şi pretenţiile. Până la urmă, se rezumă să solicite un împrumut de 50 milioane de franci.

Gerald primi apoi pe guvernatorul Băncii Franţei, care-l felicită pentru intrarea sa în lumea afacerilor. După acest preambul, vizitatorul lansă ideea unei colaborări mai strânse între Banca Sunderland şi Banca Franţei. Avu grijă să adauge, în trecere, că Banca Rotschild se şi oferise să-i acorde un sprijin substanţial. Gerald făgădui să analizeze cu toată seriozitatea această chestiune. Întrevederea se încheie într-o atmosferă cordială.

Îşi făcu apoi intrarea baronul Wilhelm von Grafenstein, consilier al Ambasadei Prusiei, însoţit de Christian von Rother, directorul Trezoreriei statului prusac. Solemni şi importanţi, cei doi bărbaţi propuseră plasarea unui împrumut prusian de 50 milioane de taleri pe piaţa franceză, prin intermediul Casei Sunderland. Baronul von Grafenstein era scurt şi gros. Stătea ţeapăn pe marginea fotoliului şi îşi ştergea din când în când cu batista transpiraţia de pe fruntea-i înaltă, continuată de o chelie strălucitoare, ce oglindea lumânările din candelabre. Cravata înfăşurată până sub bărbie, fracul verde, panglicile decoraţiilor de la butonieră, escarpenii de lac îi

accentuau aerul oficial. Ochelarii cu rame pătrate încălecaţi pe nasu-i cârn îi dădeau înfăţişarea unui demn şi sever dascăl.

Figura şi comportarea lui Rother nu permitea să-i identifici profesiunea. Putea tot atât de bine să fie pastor, ofiţer în rezervă, spiţer sau antreprenor de pompe funebre. Îmbrăcat în negru, înmănuşat, cu pălăria cilindru pe genunchi, stătea băţos, mişcându-şi doar buzele.

Spre deosebire de cei doi vizitatori, Challais personifica amabilitatea şi vioiciunea franceză. În cursul discuţiilor preliminare, Gerald avu timpul să-şi analizeze interlocutorii. În ciuda înfăţişării lor deosebite, aveau câteva trăsături comune: abilitatea, şiretenia, o adâncă pricepere a afacerilor. Gerald îşi spuse că avea multe de învăţat de la aceşti corifei atât de deosebiţi la înfăţişare.

Herr Rother rezumă în sfârşit condiţiile în care el şi colegul său vedeau posibilă lansarea împrumutului. Un rabat de 10% subscriitorilor şi un comision de 5% Băncii Sunderland. Adăugă că statul prusac prezenta toate garanţiile, că spiritul de economie al germanilor era proverbial, şi că Banca Sunderland n-ar avea decât de câştigat de pe urma lansării acestui împrumut. Se grăbi să adauge că, în cursul anului 1818, Casa Rotschild din Londra lansase pe piaţa britanică un împrumut prusian, care dăduse cele mai frumoase rezultate.

Challais se pregătea să dea replica, dar spre marea lui surprindere, Gerald întră în discuţie fără să-l consulte. Calm, stăpân pe sine, alegându-şi cuvintele, Gerald îşi exprimă satisfacţia faţă de încrederea arătată de guvernul regal al Prusiei şi asigură pe emisarii acesteia că era gata să ajungă la un acord satisfăcător pentru ambele părţi. Ceva mai mult, se arătă dispus să lanseze un împrumut de două ori mai mare decât cel solicitat de Berlin.

Declaraţia lui stârni oarecare agitaţie. Grafenstein se răsuci pe fotoliu, iar Rother îşi împreună mâinile deasupra pălăriei. Amândoi se străduiau să-şi ascundă satisfacţia. Negocierile avansau într-un ritm neaşteptat de rapid şi de îmbucurător.

În acel moment căzu însă bomba.

— Trebuie să fac însă unele rezerve, spuse Gerald.

Grafenstein se încruntă uşor. Rother nu-şi schimbă expresia feţei. Ce surprize le pregătea acest tânăr bancher pe care-l socotiseră la început neexperimentat şi înduioşător de tânăr.

— Rabatul de 10% propus de dumneavoastră va fi majorat la 30%. Subscriitorii au dreptul la unele avantaje. De ce şi-ar plasa

banii în titluri prusiene cu 90%, când pot obţine titluri franceze cu 70%? Pe de altă parte banca pretinde un comision de 5% şi o dobândă de 7%.

Herr Rother răspunse cu aceeaşi curtoazie că un rabat de 30% nu poate fi luat în considerare. Că în cazul unei derobări a Casei Sunderland s-ar putea adresa oricând unui consorţiu de bancheri, bucuroşi să sprijine împrumutul prusian.

Din nenorocire pentru Rother, Gerald cunoştea perfect situaţia Prusiei, datorită documentelor furnizate de Montigny cu complicitatea lui Lafont. Ştia că faimosul consorţiu invocat de Herr Rother nu era decât o sperietoare. Finanţele Prusiei se aflau într-o stare jalnică. Războaiele purtate cu Napoleon secătuiseră regatul. Nu numai statul propriu-zis, dar şi populaţia se zbătea într-o sărăcie cumplită. Împrumutul negociat la Londra de către Nathan Rotschild nu fusese decât o picătură de apă într-un deşert. Gerald ştia precis că poziţia Casei Sunderland în aceste negocieri era extrem de puternică.

Rother sperase că obiecţiunile sale vor avea un oarecare efect. Intransigenţa lui Gerald, care se mărgini să declare că nu poate accepta un rabat sub 30%, puse capăt discuţiilor preliminare. Grafenstein şi Rother nu rupseră punţile. Rămase ca negocierile să fie reluate a doua zi, la orele şase după amiază.

În seara aceea, Challais părăsi posomorât, sediul băncii. Ajunsese la concluzia că rolul său de conducător al Casei Sunderland din Franţa încetase pentru totdeauna. Socotise că va fi pentru Gerald o eminenţă cenuşie, sau că vor reînvia pe tărâm bancar raporturile dintre Richelieu şi Ludovic al XIII-lea. Gerald demonstrase însă că se poate lipsi de tutela unui mentor şi că înţelege să rămână singur stăpân.

Când ajunse acasă, Challais avu o surpriză. În jurul mesei din sufragerie îl aşteptau câţiva prieteni, invitaţi încă din ajun la un dineu intim. Uitase însă de existenţa lor în cursul acelei zile atât de grele.

În timpul cinei, participarea lui la conversaţie fu aproape nulă.

— Banca aceasta a ajuns să-l obsedeze pe bietul nostru Amaury, exclamă vărul său contele d'Amville, un „desăvârşit” om de lume care dispreţuia munca sub orice formă.

Challais îşi ridică ochii din farfurie, pe care o fixase până atunci ca şi când ar fi încercat să citească viitorul într-o sferă de cristal.

— Preocupările mele din clipa aceasta se învârtesc în jurul unui

miracol.

— Miracolele nu mai sunt la modă, scumpe Amaury, interveni rotofeiul viconte de Barante, după ce îşi goli paharul de Chablis.

— Azi am trăit totuşi un miracol, stărui amfitrionul. Am avut senzaţia că în preajma mea se află un om ieşit din groapă. Da, da, nu râdeţi. Un om înapoiat din purgatoriu ca să transforme într-un infern viaţa unor bieţi emisari ai Prusiei. Astăzi, Gerald Sunderland de Lusignan-Valois mi-a demonstrat că un tânăr de douăzeci de ani, purtător al unui titlu ducal, poate fi un şacal al marii finanţe. Richard Sunderland, pe care l-aţi cunoscut cu toţii, raţiona azi prin creierul fiului său, vorbea prin gura acestuia, acţiona împrumutând fiinţa sa urmaşului său… Eram înspăimântat. Aveam în preajma mea o fantomă ca chip de om…

— Atenţie, Amaury, îl întrerupse d'Amville. N-ai citit cumva de curând o carte despre cultul Voodo din Haiti? Te-au impresionat probabil acei zombi readuşi la viaţă de geniile rele spre a-i folosi ca sclavi…

Challais îşi muie buzele în paharul cu Chablis.

— Nu, Gerald Sunderland nu este un zombi. Nu-i dictează nimeni comportarea. Este foarte voluntar şi, mai ales, înspăimântător de lucid. O luciditate care ţine de domeniul supranaturalului. Ai impresia că acţionează instinctual ca un somnambul care evoluează pe marginea unei streşini la o înălţime ameţitoare. Numai aşa îţi poţi explica îndrăzneala cu care se avântă în cele mai primejdioase situaţii. Dacă îl analizezi, îţi dai seama însă că e de o inteligenţă şi de un fanatism diabolic. Îl depăşeşte şi pe tatăl său.

— Nu crezi că îţi galopează imaginaţia? îl întrerupse scepticul Barante.

— Nu. Deopotrivă cu Nathan Rotschild, acest evreu incult, care a reuşit să îngenunche City-ul, Gerald este produsul unei lumi care se dezvoltă exploziv. Lumea capitalistă.

Prinţul de Beauffremont îşi înfipse furculiţa în muşchiul de căprioară etalat în farfuria de Saxa împodobită cu blazonul conţilor de Challais.

— În cazul acesta e un renegat al propriei sale clase. Ca şi tatăl său, Dumnezeu să-l odihnească.

— *De mortuis nihil nisi bonum*, completă pios episcopul de Reims, ducând la gură, ca pe o sfântă cuminecătură, o delicioasă ciozvârtă de fazan.

Prinţul de Beauffremont îşi şterse cu şervetul de dantelă buzele

unse de grăsimea vânatului.

— Să schimbăm subiectul. Mă deprimă...

În ziua următoare discuţiile dintre Gerald şi emisarii Prusiei fură reluate într-o atmosferă încordată. Grafenstein şi Rother declarară că înainte de a da un răspuns definitiv, trebuiau să refere guvernului regal contrapropunerile Casei Sunderland. Acceptarea acestora în întregime ar fi extrem de oneroasă pentru Prusia. Ar însemna pur şi simplu ca din împrumutul nominal de 100 milioane taleri, Trezoreria să nu se aleagă în mod practic decât cu 50 de milioane. Mai ales dacă se ţinea seama şi de calculul dobânzilor excesive pretinse de bancă.

Gerald ascultă cu atenţie argumentele lui Grafenstein. Replică suav:

— Credeam că veţi aprecia moderaţia Casei noastre, care v-a cerut un rabat de numai 30%. Vreau să vă reamintesc că în planul imprimat, destinat publicului, de către *Monsieur* Nathan Rotschild pentru lansarea împrumutului prusian, Banca Rotschild şi-a rezervat un preţ de emisiune de 60, cu alte cuvinte un rabat de 40%.

— Discuţiile au plecat de la un rabat de 40%, răspunse Grafenstein cu impunător calm. În urma discuţiilor purtate, şi-a redus pretenţiile la mai puţin de 30%. Prima jumătate a împrumutului trebuia emisă la 70, jumătatea soldului la 72½ şi ultimul sfert la 75. Banca Rotschild a renunţat până la urmă şi la comision.

Gerald zâmbi.

— Banca Rotschild avea motive puternice să fie conciliantă. Dorea să obţină o intervenţie a cancelarului Hardenberg pe lângă Dieta Federală de la Frankfurt, foarte ostilă comunităţii izraelite şi mai ales familiei Rotschild.

Grafenstein se cufundă într-o tăcere demnă, lăsând lui Rother sarcina să răspundă. Directorul Trezoreriei se aşteptase, ca exigenţele Casei Sunderland să fie ridicate. Mai ştia că marile bănci de la Londra şi Amsterdam angajate în negocieri cu Austria pentru un împrumut de 30 milioane florini, erau actualmente indisponibile. În ajun primise un mesaj de la Cancelarul Hardenberg care sublimase de două ori următorul pasagiu: „Avem neapărată nevoie de bani. Existenţa statului este în joc. Aştept cu nerăbdare veşti asupra negocierilor pe care le purtaţi. Acţionaţi cu prudenţă, dar şi

cu fermitate. De dumneavoastră atârnă soluţionarea unei crize financiare extrem de grave”.

Von Rother îşi dădea seama că Prusia trebuie să se resemneze a trece pe sub furcile caudine. În acelaşi timp însă trebuia să reziste – bineînţeles de formă – pentru a smulge cât mai multe concesii interlocutorilor.

În consecinţă, declară că pretenţiile Casei Sunderland depăşeau limitele mandatului încredinţat de Berlin celor doi delegaţi ai săi şi că aceştia trebuiau să obţină noi instrucţiuni.

Înainte de închiderea şedinţei, Gerald le declară că ar fi dispus să facă unele concesii în ceea ce priveşte rabatul, dobânda şi eventual comisionul, dacă Prusia ar achiziţiona – în cadrul împrumutului – armament francez şi ar acorda un regim preferenţial în ceea ce pliveşte taxele de vamă produselor Casei Sunderland.

Grafenstein şi Rother schimbară o privire rapidă, care nu scăpă lui Gerald. Ultimele două propuneri erau primejdioase. Regele Prusiei ţinea să încurajeze industria naţională de armament, încredinţând fabricii de puşti de la Spandau cele mai importante comenzi. A doua condiţie era, şi mai grea.

— Prusia n-ar accepta niciodată un regim al capitulaţiilor, care să o pună pe acelaşi plan cu decadentul Imperiu Otoman, replică el sec.

— Cred că m-aţi înţeles greşit, rosti Gerald cu curtenie. Casa noastră nu cere privilegii, ci posibilitatea de a-şi dezvolta desfacerea produselor sale înlăuntrul Prusiei în condiţiile unor avantaje reciproce.

Grafenstein şi Rother conveniră, fără să se consulte, că formularea frazei era atât de vagă, încât ar fi fost primejdios să intre în discuţia ei, înainte de a căpăta precizuni. Îi punea pe gânduri un singur lucru. Şi Anglia şi Rusia ceruseră, nu de mult, o scădere a tarifelor vamale prusiene. Nu cumva Anglia acţionase în urma unor presiuni ale Casei Sunderland?

Discuţiile din ziua aceea se încheiară cu asigurări reciproce de prietenie. Înainte de a se despărţi, stabiliră să se întâlnească din nou la sfârşitul săptămânii.

Ningea potolit, când Gerald plecă de la bancă spre casă. Pe străzi, prin curţi, pe acoperişuri, se aşternuse un strat argintiu de omăt. Fulgii de zăpadă sclipeau discret în lumina felinarelor. Roţile trăsurii călcau parcă pe vată. Caii scoteau pe nări fuioare de aburi

care se topeau în aerul îngheţat. Frigul izgonise lumea de pe străzi. Ferestrele caselor erau luminate ca de sărbătoare. Gerald îşi înveli mai strâns picioarele în cuvertura îmblănită cu samur.

Se integrase atât de bine în noua lui existenţă, încât aproape că uitase de Alain. Mâine va trimite după el. Vor cina împreună, apoi vor merge la Operă.

În preajma Senei se lăsase o vastă draperie de ceaţă. Când trăsura ajunse pe pod, Gerald avu senzaţia că se află pe o navă astrală, pe un covor zburător ce plutea peste o mare alburie de nori.

Îndată ce pătrunse în cartierul Saint-Germain, draperia de ceaţă se ridică. Pe Rue de Bac nu se vedea urmă de om. Ninsoarea cădea tot mai deasă. Trăsura coti pe Rue de Varenne. Gerald abia aştepta să ajungă acasă şi să se aşeze pe un fotoliu în faţa focului din cămin. Adora căldura. Visa să plece într-o lungă călătorie pe Mările Sudului. Insulele paradisului, descrise cu entuziasm de exploratori, îi înflăcărau imaginaţia. Persoanele din anturajul său se străduiseră să-i schimbe gândul. Era proaspăt în mintea tuturor sfârşitul năprasnic al lui Francis-Andrew, care murise de ciumă în India.

Trăsura opri în faţa porţilor de fier ale palatului. În vreme ce portarul se grăbea să le deschidă, cineva bătu în geamul portierei din dreapta. Surprins, Gerald deschise portiera. Un bărbat potrivit la statură, îmbrăcat într-o manta croită ofiţereşte, salută, ridicându-şi cu un gest larg pălăria cilindrică.

— Presupun că am de a face cu *Monsieur* Gerald Sunderland?

Străinul vorbea cu accent străin.

Gerald înclină din cap.

— Sunt maiorul Antonio Rodriguez de la Serna. Vă rog să-mi iertaţi îndrăzneala. Trebuie să vă vorbesc.

Gerald îl privi cu mirare. Nu-i desluşea bine chipul prin reţeaua fulgilor de zăpadă.

— Nu puteţi veni mâine la bancă?

— Este o chestiune de viaţă şi de moarte, stărui străinul.

Gerald stătu o clipă în cumpănă. Rosti:

— Fie. Poftiţi lângă mine.

Maiorul de la Serna se urcă în trăsură. Portarul deschisese între timp porţile. Trăsura străbătu aleea centrală şi se opri în faţa scării palatului.

Gerald şi însoţitorul său îşi lepădară în vestibul mantalele. Amfitrionul îl pofti în bibliotecă. Se aşezară în faţa focului din cămin

care le împurpura chipurile.

Vizitatorul avea în jur de patruzeci de ani. Obraz tăbăcit de vânturi, trăsături adânci, ochi pătrunzători, mustaţă subţire, alură ţeapănă de militar de carieră.

— *Monsieur* de la Serna, vă ascult.

Străinul scoase din buzunar un portofel plin cu documente.

— Aici se află scrisorile mele de recomandaţie.

— Precizaţi mai întâi scopul vizitei dumneavoastră.

— Ei bine, am să fiu laconic. Doresc să cumpăr treizeci de mii de puşti, şaptezeci de mii butoiaşe cu pulbere şi patruzeci de tunuri.

Gerald zâmbi.

— Şi pentru asta aţi venit la mine? Trebuia să luaţi legătura cu *Monsieur* de Chastellux, directorul Fabricii de armament de la Nantes sau cu reprezentanţa din Paris.

Maiorul îşi netezi mustaţa.

— Am stat de vorbă cu persoanele menţionate de dumneavoastră. Nu am primit un răspuns favorabil.

Gerald ridică din umeri.

— Poate că posibilităţile de plată...

Maiorul îl întrerupse.

— Plătesc imediat preţul fixat de dumneavoastră.

— Atunci nu înţeleg impedimentele.

Vizitatorul îşi sprijini coatele de braţele fotoliului.

— Sunt reprezentantul colonelului Don Rafael del Riego, şeful mişcării de eliberare, a poporului spaniol, rosti el cu solemnitate.

Gerald păstră o clipă tăcerea.

Se uită la flăcările care mistuiau vioaie butucii groşi, împodobiţi cu rubine de jar.

— Am înţeles. Îmi explic acum şi refuzul celor cu care aţi intrat în contact. Guvernul francez nu ne va acorda niciodată licenţă pentru vânzarea de armament unei mişcări ostile regelui Fernando al VII-lea. Nu trebuie să uitaţi, *Monsieur* de la Serna, că Europa este dirijată azi de Sfânta Alianţă. Şi că un pronunciamento cu caracter democratic nu are nicio şansă de a fi sprijinit din afară.

— Ştiam acest lucru, replică senin maiorul. De aceea am şi venit la dumneavoastră. Casa Sunderland a sprijinit mişcarea de eliberare a popoarelor din America Latină. Toată lumea ştie acest lucru.

Gerald se feri să explice maiorului că rolul Casei Sunderland în cadrul luptei de independenţă a coloniilor spaniole nu era câtuşi de

puţin dezinteresat. În Europa însă lucrurile se schimbau. Metternich, campionul absolutismului regal şi corifeul Sfintei Alianţe era omniprezent. A-i înfrunta puterea era iraţional.

Apoi Gerald nu era un simpatizant al revoluţionarilor. Îl ispitea oferta maiorului de la Serna sub aspectul ei pur financiar. Astăzi, când stocuri întregi de arme zăceau în depozite, fără a găsi cumpărători, tranzacţia aceasta era providenţială. Delegatul lui Riego declarase că nu se va tocmi la preţ... încă un punct câştigat.

— Să presupunem că am găsi un mijloc de a eluda controlul autorităţilor franceze, spuse Gerald. Cine efectuează transportul?

— Dispun de navele necesare, zise maiorul.

— Şi dacă vreuna din navele dumneavoastră este capturată de englezi, sau de francezi? Cum justificaţi transportul? Şi marca fabricii de pe arme? Trebuie să conveniţi şi dumneavoastră, continuă Gerald, că ne-am plasa într-o situaţie extrem de gravă dacă s-ar constata că am scos arme din Franţa, fără licenţă din partea statului. Sancţiunile ar fi grele.

— Nici una din navele noastre nu va fi capturată, răspunse de la Serna. Dacă prin imposibil, vreuna din ele s-ar vedea ameninţată de a cădea în mâna inamicului, s-ar proceda imediat la aruncarea armelor în mare, sau dacă n-ar fi timp pentru aşa ceva, s-ar lua măsuri pentru scufundarea navei.

Gerald îşi trecu mâna peste frunte.

— Mâine seară, la aceeaşi oră, vă aştept tot aici. Vreau să studiez această chestiune, înainte de a vă da un răspuns definitiv.

Chipul vizitatorului se lumină. Amfitrionul îi lăsa o poartă deschisă.

— Sunt gata să achit imediat cincizeci la sută din comandă.

— Bine. Această problemă o vom discuta – dacă va fi cazul – mâine.

Gerald se ridică din fotoliu. Se ridică şi maiorul de la Serna. Îi mulţumi pentru bunăvoinţă şi se retrase.

Gerald se afla la sfârşitul cinei când îşi făcu apariţia contele de Challais. Vizitatorul părea preocupat. Acceptă benedictina oferită de gazdă. Arătă cu un gest servitorimea care se afera în jurul mesei.

— Aş dori să stăm puţin de vorbă, spuse Challais.

Gerald îşi dădu asentimentul, înclinând din cap. Făcu un semn majordomului, care părăsi încăperea, urmat de întreg personalul de serviciu.

— Acum un sfert de oră a plecat de la mine, Anglès, prefectul poliţiei, zise Challais.

— Şi? rosti Gerald fără să manifeste un interes deosebit.

— Anglès a primit dispoziţii precise din partea ducelui de Berry să răstoarne cerul şi pământul pentru a identifica şi aresta pe asasinul lui Montrailles. Prefectul mi-a destăinuit că poliţia nu dispune până în prezent de probe care să-i permită a dispune arestări. Aceasta nu înseamnă că nu ar poseda unele informaţii. Bineînţeles, refuză a le da crezare.

— Aha!

— L-am reţinut la cină, continuă Challais, şi după desert, am jucat pichet. Am avut grijă să pierd o sută de mii de franci.

— Foarte bine. Treceţi-i la cheltuielile de reprezentare.

Challais îşi degustă benedictina.

— Excelentă! rosti el cu satisfacţie. Pe Montigny, alias Bertaut, l-am pus la lucru. Agenţii lui au misiunea să scoată copii după toate piesele dosarului Montrailles, aflate în casa de fier a lui Anglès.

Gerald înclină iarăşi din cap.

— Puteam să-ţi aduc toate acestea la cunoştinţă şi în cursul zilei de mâine, spuse Challais. Am socotit însă necesar şi te previn încă din noaptea aceasta, dintr-un îndoit motiv. În primul rând pentru a te ruga să-ţi pui în gardă prietenii. În al doilea rând spre a lua măsuri de îndepărtare – provizoriu, desigur – a vizitiului care a asistat la duel.

— Ideea nu e rea, conveni Gerald. Îl expediez la New York. Voi găsi un pretext.

Se străduia să-şi păstreze calmul, deşi în sinea lui fierbea. Era furios fiindcă ducele de Berry dădea proporţii unui incident fără importanţă, numai pentru că una din amantele lui era în cauză. El, Gerald Sunderland, duce de Lusignan-Valois, avea deci un dosar în arhivele poliţiei, ca orice borfaş, fiindcă un imbecil care ajunsese – prin jocul unor circumstanţe – moştenitor prezumtiv al tronului Franţei, voia să-şi răzbune coarnele crescute pe augusta-i frunte.

— Fiindcă tot aţi venit, *Monsieur* de Challais, zise Gerald, am să vă pun o întrebare. Cunoaşteţi pe maiorul de la Serna?

— A ajuns şi la dumneata? exclamă vizitatorul. Nu mă miră. Extraordinar om! De câteva zile nu mai scăpăm de el. Să-ţi spun despre ce e vorba…

— Mulţumesc. Ştiu totul. Îi veţi accepta oferta.

Challais clipi uluit.

— Iartă-mă, Gerald, dar e imposibil. Nu vom primi licenţa de export…

Gerald mătură cu un gest toate argumentele contrarii.

— Hotărârea mea e definitivă, *Monsieur* de Challais.

— Gândiţi-vă la riscuri, stărui ofensat contele, vorbindu-i de data aceasta la persoana a doua, plural.

— Am cântărit argumentele pro şi contra. Comanda va fi executată în felul următor: Veţi livra puşti de modelul celor folosite în armatele imperiale. Dacă vor cădea în mâna adversarilor lui Riego, se va spune că sunt arme rămase în Spania pe timpul campaniilor napoleoniene.

— Şi transportul?

— Îl asigurăm tot noi. Ca să fim siguri că, în cazul unei iminente capturi a navei, toată încărcătura, va fi în prealabil aruncată în mare. Vom realiza beneficii şi de pe urma transporturilor.

— Nu dispunem de nave…

— Le cereţi din Anglia. Casa Sunderland din Anglia dispune de o flotă comercială care vă poate acoperi provizoriu toate nevoile. Şi această inferioritate trebuie să înceteze. Nu fac această observaţie inspirat de sentimentalisme naţionale; am în vedere numai un echilibru al factorilor meniţi să asigure progresul armonic al Casei Sunderland, indiferent de fruntariile statelor respective.

„A şi început să vorbească în numele întregii Case Sunderland, reflectă Challais. Prevăd o apropiată şi foarte dură ciocnire cu şeful dinastiei."

— Voi întocmi un studiu asupra necesităţii înzestrării Casei noastre cu o flotă comercială corespunzătoare necesităţilor. Referitor la comanda lui de la Serna, reveni Challais la atac, trebuie să vă amintesc că autorităţile vamale sunt de o severitate…

Gerald zâmbi ironic.

— Dacă vreţi să mă convingeţi, căutaţi alte argumente, *Monsieur* de Challais. Severitatea vameşilor şi a grănicerilor francezi e o parodie. Plătiţi-i! Aveţi fonduri de reprezentare. Folosiţi-le!

Contele suspină. Îşi dădea seama că era inutil să mai lupte. Gerald proceda exact ca tatăl său. Aşa vreau, aşa fac…

Balul baronului James de Rotschild reprezenta, un eveniment monden de o importanţă deosebită. Cu două săptămâni înainte de data fatidică, lumea elegantă a Parisului intrase în fierbere. Invitaţiile erau aşteptate cu emoţie. Cel care nu primea cartonul cu

chenar aurit, se putea considera dezonorat, declasat. Se ştia că printre invitaţi vor figura membri ai familiei regale, guvernul, corpul diplomatic, reprezentanţii de frunte ai armatei, ai lumii politice şi ai artelor, dar mai cu seamă crema nobilimii franceze. Înaltele doamne, podoabe ale cartierului Saint-Germain, îşi pregătiseră toaletele cele mai somptuoase.

Patru mii de persoane primiseră invitaţii. Se presupunea că pe lângă cei patru mii de privilegiaţi ai sorţii, intraţi în posesia cartoanelor cu chenar aurit, se vor strecura în saloanele baronului un mare număr de indezirabili. Se prevăzuse un serviciu de ordine. Poliţişti deghizaţi aveau să circule printre oaspeţi pentru a feri bijuteriile frumoaselor doamne de atenţiile nedorite ale pungaşilor.

Tolănit pe o canapea, Alain Dunois urmărea laborioasele operaţii ale valetului britanic, care desăvârşea toaleta lui Gerald. Dansatorul purta un frac vişină putredă şi pantaloni „ivoire” colanţi.

— Snobi mai sunt şi oamenii, vorbea Gerald cu veninoasă ironie, în vreme ce valetul îi înfăşură cu artă cravata amplă de mătase neagră. Toţi ştiu că James de Rotschild nu este decât un parvenit vulgar şi incult. Mai ştiu că proaspătul său titlu nobiliar nu încoronează eroice fapte de arme sau mari servicii aduse statului în domeniul politic, ci este rezultatul unor prozaice operaţii de camătă – ce-i drept de mare anvergură – şi a subvenţionării unor înalte personaje în frunte cu ilustrul Friedrich von Gentz, eminenţa cenuşie a şi mai ilustrului cancelar Metternich. Toţi oamenii care cerşesc azi o invitaţie nobilului James Rotschild...

— *De* Rotschild, îl corectă Alain. Ai uitat particula.

— Pardon, rectific, *de* Rotschild, reluă Gerald. Toată lumea aceasta n-ar fi catadicsit ieri să arunce o privire bătrânului Mayer Amschel Rotschild, „pater familias”.

Gerald îşi examină în oglindă fracul albastru cu nasturi de diamante, jiletca de mătase albă, pantalonii colanţi, cu lampas şi *sous-pieds*-uri negre, pantofii escarpeni de lac. În contrast cu simplitatea de o rară eleganţă a costumului, albul strălucitor al plastronului şi manşetelor de dantelă dădeau ansamblului vestimentar o notă de exuberanţă tinerească.

— *The Blue Boy!* exclamă cu încântare Alain, în vreme ce admira tăietura impecabilă a fracului albastru, miracolul artistic al nodului cravatei. Gerald, eşti replica modernizată a celebrului adolescent în albastru. Cine l-a pictat? Reynolds, Wright, Raeburn?

— Gainsborough.

— Ai să faci furori la Rotschild, declară Alain cu entuziasm.

Gerald răspunse cu superbă nepăsare:

— Mă sinchisesc atât de puţin de impresia pe care am s-o fac, încât mă întreb dacă n-ar fi mai amuzant să mă duc la Operă.

— Rişti să fii singurul ocupant al lojilor, Gerald. Nu uita. Mi-ai făgăduit că vii să mă vezi dansând.

— Ai dreptate. Uitasem.

Alain se uită la ceasul său de argint.

— Trebuie să plec. Mă tem să nu întârzii. Cred că la ora asta, corpul de balet se şi află la Rotschild acasă.

— Nicio grijă. Te conduc cu trăsura.

Se apropie de balerin şi spre mirarea acestuia îi luă ceasul din mână, îl examină pe toate feţele, apoi cu o expresie de dezgust îl aruncă în cămin…

— Gunoiul acesta nu e pentru tine, Alain, rosti el, îndreptându-se spre un dulap cu bijuterii, replică a celebrei piese create de Schwerdfeger pentru regina Marie-Antoinette. Scoase două ceasuri de aur încrustate cu briliante. Alege, Alain! Care-ţi place?

Balerinul se uită uluit la cele două ceasuri, autentice obiecte de artă.

— Sunt atât de frumoase, încât nu pot să mă hotărăsc, răspunse el.

— Atunci ia-le pe amândouă, zise Gerald punându-i-le în mână. James, se adresă el valetului, dă-mi alt ceas. Şi să tragă trăsura la scară.

Când ajunseră la reşedinţa lui James Rotschild, sute de caleşti, cupeuri şi berline se perindau prin faţa intrării monumentale, scăldată în lumina lampioanelor multicolore. Turma de oaspeţi era luată în primire de o armată de lachei, îndrumată spre garderobă, apoi împinsă de-a lungul unui somptuos itinerar alcătuit din galerii, scări şi saloane, până în încăperea de paradă în care James de Rotschild şi soţia sa făceau onorurile casei.

Veni în sfârşit şi rândul trăsurii lui Gerald să tragă în faţa intrării. Gerald prezentă invitaţia. Alain fu invitat să folosească a doua intrare, rezervată artiştilor angajaţi să se producă în faţa oaspeţilor.

— Însoţitorii mei nu intră pe uşa de serviciu, rosti Gerald cu autoritate, luându-şi de braţ prietenul.

Lacheul de la intrare voi să ridice obiecţii, dar majordomul care îl dirija îi făcu un semn discret să se dea la o parte.

— Dragul meu Alain, rosti Gerald în vreme ce-şi lăsa la

garderobă capa dublată cu hermină, *Monsieur* Beethoven a stabilit definitiv protocolul rezervat artiştilor care-şi dau concursul la reuniunile mondene. N-ai să derogi tocmai tu, folosind intrarea din dos.

Împinşi, îmbrânciţi, purtaţi uneori pe sus de puhoiul de invitaţi, ajunseră în dreptul gazdelor. Rotschild îl întâmpină cu excesivă amabilitate. Gerald îi strânse cordial mâna, făcu un compliment doamnei, apoi întârzie câteva clipe, admirând prin lornionul său marea cruce încrustată cu diamante, care împodobea pieptul baronului.

— Superbă decoraţie, *Monsieur* de Rotschild! V-a costat mult?

Afrontul nu scăpă celor din apropiere, care schimbară priviri semnificative. Gerald Sunderland se comportase ca un adevărat „dandy" care calcă în picioare cele mai cotate valori.

Amfitrionul nu-şi manifestă combativitatea şi răspunse cu politeţe:

— Decoraţia aceasta reprezintă un semn de bunăvoinţă al Majestăţii Sale Împăratul Austriei.

Prin această replică moderată, Rotschild îl obliga pe Gerald fie să bată diplomatic în retragere, fie să supraliciteze, făcând eventual o remarcă ofensatoare la adresa suveranului Austriei, ceea ce i-ar fi atras desigur unele dezagremente.

— Cred că aţi fi preferat o dobândă sporită unui asemenea obiectiv decorativ, ripostă Gerald cu inimitabila-i politeţe, care ustura mai rău decât o şfichiuire de bici.

Schimbul acesta de amabilităţi, repetat din gură în gură, făcu ocolul saloanelor.

— Gerald Sunderland e mai caustic decât Beau Brummell, rosti zâmbind cu indulgenţă bancherul Jacques Laffitte, căruia nu-i displăcuse bobârnacul înghiţit de rivalul său. În noaptea aceea se feri însă de vecinătatea lui Gerald, spre a evita eventuale săgeţi, păgubitoare chiar şi pentru cele mai solide reputaţii.

Gerald era înconjurat de un numeros grup de tineri, care se învârteau în jurul lui ca fluturii, străduindu-se să-i copieze eleganţa, manierele şi îndrăzneala replicilor. Printre aceştia se remarca un frumos adolescent, subţire ca o tijă de trestie şi îmbrăcat cu o eleganţă discretă.

Adolescentul ceru să fie prezentat lui Gerald. Un văr al acestuia, vicontele de Clisson, îi împlini ruga.

— Gerald, dă-mi voie să-ţi prezint pe Alfred d'Orsay, ultimul tău

admirator. Alfred, vei avea multe de învăţat de la vărul meu.

Gerald aruncă o privire condescendentă asupra tânărului. Înfăţişarea acestuia, entuziasmul, emoţia oglindită în ochii lui, îi făcură plăcere. Îi întinse mâna:

— *Monsieur* d'Orsay, de azi înainte sunt prietenul dumitale.

Tânărul marchiz Charles d'Amboise se apropie de d'Orsay şi îl bătu pe umăr:

— Ia seama, Alfred. Moloch îşi devora copiii, Gerald îşi devoră prietenii. E primejdios să te apropii de aştri, căci ard.

Gerald izbucni în râs.

— Charles, îţi mulţumesc pentru amabilul tău compliment şi pentru modesta comparaţie.

Grupul de tineri dădu o raită prin saloanele de joc. Gerald pierdu la *„faro"* cincizeci de mii de franci şi câştigă la *„trente et quarante"* două sute de mii. D'Orsay era încântat de noul său mentor. Jucă şi el câteva mii de franci – pe măsura fondurilor sale limitate – şi pierdu. Desluşindu-i în ochi decepţia, Gerald îi „pasă" cincizeci de mii de franci. Cu aceştia d'Orsay făcu la început minuni. După o jumătate de oră se ridică de la masă curăţat până la ultima centimă. Pentru a-i „sărbători" înfrângerea, trecură la bufet.

Cu preţul unor straşnice opinteli prin îmbulzeala de înfometaţi, reuşiră să ajungă în preajma tăvilor încărcate cu specialităţi pantagruelice. Lacheii aduceau mereu noi bunătăţi. Oaspeţii goleau tăvile mai straşnic decât lăcustele.

Gerald şi însoţitorii săi izbutiră să capete câteva cupe cu şampanie.

— În casa aceasta domneşte o atmosferă funebră, spuse vicontele de Clisson. Propun să mergem în altă parte.

— Unde?

— La Ranelagh sau la Tivoli. Acolo cel puţin se dansează.

— Prefer o tavernă *canaille*, din Saint-Antoine, opină d'Amboise.

Se auzi un glas emfatic, acoperind tumultul din încăpere.

— Dacă Napoleon Bonaparte s-ar înapoia la Paris, l-aş pălmui ca pe ultimul meu valet.

Toate privirile se îndreptară într-acolo.

Un căpitan în uniformă de ofiţer din garda regală se lansase într-o filipică furioasă şi ameninţătoare la adresa „corsicanului". Bravada lui stârni admiraţia câtorva domnişoare, care-l aplaudară, gâdilându-i vanitatea.

În aceeaşi clipă o voce trenantă rosti cu ironie:

— Mă întreb, căpitane, de ce n-ai făcut gestul acesta când Napoleon Bonaparte se afla la Paris? Sau ai socotit că e mai glorios să amâni provocarea până azi?

Privirile se mutară de data aceasta asupra lui Gerald, care lansase riposta peste capul prietenilor săi.

Căpitanul de gardă se răsuci pe călcâie, făcând o schimă ca şi când l-ar fi ars un fier roşu. Se îndreptă spre Gerald.

— V-a indispus indignarea mea? Aveţi probabil simţăminte filobonapartiste, vorbi el cu aroganţă.

— Am simţul ridicolului, replică Gerald cu acelaşi calm. Ar fi bine dacă l-aţi avea şi dumneavoastră.

Ofiţerul scoase din buzunarul vestonului o carte de vizită pe care o întinse lui Gerald.

— Sunt căpitanul François Duffailly, din garda regală, declară el cu măreţie.

Gerald îl măsură cu privirile din cap până în picioare.

— Hotărât lucru, ofiţerii de gardă au intrat într-o lună nefastă, şopti Clisson la urechea lui d’Amboise. Se duc după Montrailles ca oile lui Panurge.

— *Monsieur*, continuă căpitanul marţial, aştept numele dumneavoastră.

Gerald îl privi cu o insolenţă zdrobitoare.

— Gerald Sunderland. Dacă mai aveţi ceva de spus, discutaţi cu prietenii mei, Clisson şi d’Amboise.

Întinse cupa sa unui lacheu care i-o umplu cu şampanie.

Clisson şi d’Amboise se prezentară căpitanului, care le declară că se socoteşte grav ofensat şi că cere satisfacţie pe calea armelor. Clisson îşi duse mâna la gură, spre a-şi masca un discret căscat.

— Perfect. Alegeţi arma.

Ofiţerul declară fără ezitare.

— Spada.

D’Amboise rosti cu voce joasă.

— Vreţi probabil să muriţi ca un pui de găină în frigare.

Ofiţerul îl privi de sus.

— Vreţi să mă înspăimântaţi, sau încercaţi să fiţi spiritual?

— Nici una nici alta, replică d’Amboise candid. În asemenea cazuri fac pariuri cu prietenii. Încercăm să ghicim care va fi primul organ atins al învinsului.

Ofiţerul zâmbi cu trufie.

— De obicei lovesc în inimă.

— Faţă de înfăţişarea dumneavoastră avantajoasă, nu mă îndoiesc că inimile tuturor femeilor vă cad la picioare. Inima prietenului meu Gerald Sunderland e învăluită într-o carapace de oţel.

— Poartă platoşă pe sub cămaşă? întrebă ofiţerul cu ironie.

— Nu. Arma lui e cea mai eficace platoşă.

— Voi avea grijă să sfărâm acest mit al invincibilităţii prietenului dumneavoastră. Vă rog să-mi aşteptaţi câteva clipe martorii. Veţi stabili împreună locul şi ora întâlnirii. Aş prefera zorii acestei zile.

Delegaţii căpitanului Duffailly, doi ofiţeri din gardă, îşi făcură în curând apariţia. După prezentările de rigoare, căzură de acord ca duelul să aibă loc în Bois de Boulogne la şapte de dimineaţă. Arma aleasă de ofensat: spada.

— Mai avem deci opt ore la dispoziţie, spuse Gerald alene, după ce i se aduseră la cunoştinţă condiţiile duelului. Până atunci să petrecem.

— Mergem la Tivoli?

— Nu. Rămânem pentru Alain. Vreau să-l aplaudăm. Pe urmă ne luăm zborul...

Făcându-şi anevoie loc prin îmbulzeală, Gerald şi grupul său se îndreptară spre marele salon, unde începuse să se desfăşoare „Baletul celor patru sezoane”. Apariţia lui Alain în postura unei suple şi aeriene divinităţi a pădurii fu salutată cu aplauze frenetice de grupul lui Gerald. Graţia şi eleganţa cu care executa măiestre „entrechats”, „fouettés”, „sauts de chat”, „temps de flèche” cuceri asistenţa. Aplauzele izbucniră spontan, la scenă deschisă.

— Abia acum înţeleg expresia „a avea dansul în sânge”, rosti Gerald cu admiraţie.

Tânărul d’Orsay era în extaz.

— E într-adevăr deasupra oricărui elogiu, exclamă el.

Baletul se încheie într-o apoteoză de aplauze. Până şi cei mai afectaţi snobi abandonară „spleen”-ul lor de paradă şi bătură din palme.

În vreme ce *Mademoiselle* Leverde de la Théâtre Français se urca pe podium, spre a recita o odă în cinstea Bourbonilor, contele de Challais se apropie de Gerald. Challais îşi ştergea transpiraţia de pe frunte cu o batistă de dantelă.

— De când te caut, Gerald, îi şopti el, afectând – pentru galerie – o mimică plină de încântare, ca şi când ar fi vorbit despre spectacolul de balet care abia se încheiase. Fii atent, eşti urmărit

de agenţii lui Anglès. Chiar el m-a avertizat. Vestea proiectatului tău duel cu Duffailly a făcut vâlvă. Camarazii lui Duffailly afirmă că ai fi bonapartist. Te rog să faci imposibilul ca duelul tău cu ofiţerul din gardă să se încheie fără vărsare de sânge. Nu da ocazie agenţilor lui Anglès să intervină. Bietul prefect e într-o situaţie penibilă. Obligaţiile lui faţă de mine se ciocnesc cu ordinele primite din partea ducelui de Berry. Fii prudent, Gerald. Nu te lăsa atras în cursă. Nu vreau să le dăm satisfacţie duşmanilor. Labouchère, Hope, Baring, Rotschild, Laffitte ar fi încântaţi să te vadă după zăbrele. Casa noastră ar rezista cu greu unei asemenea lovituri.

Gerald îi zâmbi cu indulgenţă şi simpatie.

— Nici o teamă, *Monsieur*. Voi şti să păzesc renumele Casei noastre.

Challais suspină, ridică neputincios din umeri, şi se topi în mulţime.

Gerald şi grupul său se îndreptară spre ieşire. În trecere prin hol, se întâlniră cu Rotschild, care se întreţinea cu miniştrii Decazes şi Roy.

— Plecaţi atât de devreme, *Monsieur* Sunderland? îl întrebă amfitrionul. Vreţi să faceţi probabil *la tournée de grands ducs?*

— Ca să fiu sincer, *cher Monsieur* de Rotschild intenţionez să închei această agreabilă noapte, supând într-o tavernă din cartierul Saint-Antoine. La dumneavoastră a e atâta lume bună, încât nu-ţi mai poţi trage sufletul.

— Eleganţa dumneavoastră vestimentară va face notă discordantă într-o tavernă, zise amfitrionul.

Gerald se înclină.

— Vă rog, nu vorbiţi despre eleganţa mea. Chiar dacă modestia dumneavoastră va fi să sufere, trebuie să fac o remarcă. Rar mi s-a întâmplat să întâlnesc o persoană căreia să i se potrivească mai bine acest frac *à l'imbecile*.

Amfitrionul clipi des. Şi cei doi miniştri se priviră stingheriţi. Fracul *à l'imbecile* reprezenta ultima expresie a modei masculine. Chipul în care Gerald o asociase cu persoana gazdei putea da naştere la interpretări echivoce. Gerald salută cu un gest larg pe baron şi pe cei doi miniştri, apoi se retrase urmat de însoţitorii săi.

În aceeaşi noapte, Roy, ministrul de finanţe, declară într-un grup de prieteni:

— Am asistat la o întâlnire între fiul unui modest negustor din ghetoul Frankfurtului, proaspăt înnobilat de împăratul Austriei şi

descendentul direct al regilor Ciprului şi Ierusalimului. Dintre cei doi, credeţi-mă că ultimul a fost cel mai mitocan.

Ministrul nu rostise nume. Şarada nu era însă greu de dezlegat. James de Rotschild văzuse lumina zilei într-un ghetou, iar Gerald Sunderland număra printre strămoşii săi pe Guy de Lusignan suveran al Ciprului şi pe Hugues III de Poitiers Lusignan, rege al Ierusalimului.

Gerald şi prietenii săi dădură o raită prin câteva săli de bal populare, Tivoli d'Hiver, Salon de Mars, Prado, Grande Chaumière d'Hiver, încheindu-şi turneul într-o tavernă de mâna a treia din Place de la Bastille. Toţi tinerii băură pe întrecute. Cu excepţia lui Gerald care voia să-şi păstreze mintea limpede şi reflexele intacte.

La şapte şi jumătate sosiră la Bois de Boulogne. Duelul se desfăşură fără incidente. De patru ori Gerald făcu să sară spada din mâna rivalului. Omul acesta e diabolic, şopteau între ei martorii lui Duffailly, în vreme ce urmăreau şerpuirea şuierătoare a lamei lui Gerald. În cele din urmă acesta lăsă spada în jos.

— Continuarea duelului în aceste condiţii ar fi un asasinat.

Duffailly era vânăt de ruşine şi de furie. Un civil imberb reuşise să-l facă de râs pe el, căpitan în garda regală şi spadasin de forţă.

— Eu sunt cel ofensat şi, în consecinţă, cer continuarea duelului cu pistoalele, rosti el gâfâind.

Un ofiţer aduse o casetă cu două pistoale încărcate. Se luminase bine de ziuă. O cioară zbura pe deasupra unui copac din apropierea grupului de oameni. Gerald luă un pistol, ochi pasărea şi trase. Cioara păru să facă un salt, apoi se prăbuşi ca o piatră la pământ.

Gerald plasă revolverul în casetă.

— Pe ţintă fixă trag şi mai bine, spuse el calm.

Atraşi de zgomotul detunăturii, un grup de inşi îmbrăcaţi în paltoane lungi, de un gris pământiu şi înarmaţi cu bastoane noduroase, ţâşniră de după un pâlc de arbori şi se repeziră spre cei doi duelişti.

— Poliţia! strigă şeful indivizilor cu paltoane cenuşii.

Gerald îi întâmpină fără să se tulbure.

— Ce poftiţi?

Căpetenia poliţiştilor se proţăpi în faţa lui.

— V-aţi duelat! Aţi contravenit legilor în vigoare.

Gerald îl privi cu insolenţă.

— Faci afirmaţii gratuite, *Monsieur*. Aici n-a avut loc niciun duel. Am făcut exerciţii de tragere la ţintă. Verificaţi armele din casetă.

Veţi constata că s-a tras numai cu una din ele. Cealaltă e încărcată. Eu am doborât o cioară din zbor. Prietenului meu, Căpitanul Duffailly, i-a venit rândul să-şi arate măiestria.

Şeful poliţiştilor aruncă o privire întrebătoare asupra lui Duffailly.

— *Monsieur* Sunderland are perfectă dreptate, rosti căpitanul după o scurtă ezitare.

Bărbatul în palton cenuşiu îşi puse bastonul sub braţ şi se apropie de caseta cu pistoale.

— Îmi permiteţi să le examinez, zise el cu asprime.

— Vă rog, replică Duffailly.

Insul se plecă în faţa evidenţei.

Nu se trăsese decât cu un singur pistol.

Era atât de înciudat că nu putea dovedi flagrantul delict, încât uită să se mai uite şi după spade. De altfel, unul dintre ofiţeri avusese grijă să le ascundă sub ampla sa manta.

Poliţiştii se retraseră plouaţi, după ce şeful lor formulă o foarte vagă scuză.

— Am impresia că am fost urmăriţi, spuse Duffailly. Se întoarse spre Gerald. Vă rog să primiţi felicitările mele. V-aţi descurcat foarte bine. Îi întinse mâna. Aş vrea să considerăm incidentul închis.

Gerald zâmbi şi îi strânse mâna.

— Sunteţi un ochitor de forţă, *Monsieur* Sunderland, rosti căpitanul luând din casetă al doilea pistol şi trăgând asupra unei păsări pe care o trăsni din zbor. La tir, însă, mă pricep şi eu puţin.

Toţi cei de faţă izbucniră în râs.

D’Amboise ridică mâna.

— *Messieurs*, propun să încheiem aceste exerciţii, ciocnind un pahar de şampanie.

— La ora asta ar trebui să plecăm la cazarmă, spuse Duffailly. Vom face totuşi o excepţie. Propunerea dumneavoastră, *Monsieur* d’Amboise, nu poate fi refuzată. În cel mai rău caz, noi ofiţerii, ne vom alege cu câte un ordin observator. Acest dezagrement va fi precumpănit de plăcerea cinstirii în compania dumneavoastră a duelului de azi…

Jules Lafont, fostul şef al serviciului de informaţii al Casei Sunderland, debarcă la Nantes la 22 ianuarie 1820. Trei zile mai târziu sosi la Paris. La locuinţa lui de pe Rue de Lille îl aştepta un mesaj. Amaury de Challais îl poftea la sediul Băncii Sunderland,

pentru a discuta chestiuni de cea mai mare importanţă.

În primul moment, Lafont fu ispitit să nu răspundă invitaţiei. Modul în care Henry Sunderland îl demisese din funcţiile sale îl rănise sufleteşte. După serviciile aduse în atâtea rânduri Casei Sunderland, s-ar fi aşteptat la un tratament mai bun. Ingratitudinea este însă una din trăsăturile oamenilor aflaţi în situaţii înalte. Lafont nu avusese niciodată a se plânge de Richard Sunderland. Acesta îl răsplătise acoperindu-l cu bani şi onoruri. Din nefericire Casa Sunderland încăpuse pe mâini nedemne.

La un moment dat, îi trecuse prin minte să se retragă la ţară şi să-şi ronţăie în linişte veniturile banilor capitalizaţi în ultimii ani. Apoi îşi zisese că era prea tânăr spre a se dedica sihăstriei. Abia trecuse de patruzeci de ani. L-ar fi ispitit o călătorie de plăcere în Italia. Atâta vreme cât fusese în serviciul lui Richard Sunderland, cutreierase Europa şi cele două Americi într-un tempo atât de rapid, încât niciodată nu avusese timp să se delecteze cu peisajele mereu noi, perindate prin faţa ochilor.

Într-un rând îl fulgeră chiar ideea să-şi ofere serviciile poliţiei secrete franceze sau austriece. Îndoielile îl frământau tocmai când se hotărî să răspundă invitaţiei lui Challais. Contele îl poftise la locuinţa sa din Rue de Varenne şi nu la bancă, deoarece voise ca această întrevedere să fie apărată de orice publicitate.

Reşedinţa directorului Băncii Sunderland de la Paris era o clădire impozantă, în stil Louis XIII, cu ferestre înalte, pereţi de cărămidă aparentă şi fronton bogat împodobit. Faţada era pusă în valoare de o grădină italienească bine întreţinută.

Lafont sosi pe înserat. Challais avea invitaţi la cină. Manevră însă în aşa fel, încât să se izoleze cu Lafont într-o seră, alăturată de salonul în care oaspeţii se delectau cu diverse „hors d’oeuvres”, înainte de a se aşeza la masă.

Challais îşi exprimă dezaprobarea faţă de concedierea lui Lafont.

— Ingratitudinea, continuă el, este apanajul oamenilor meschini şi Henry Sunderland este un ilustru reprezentant al acestei categorii de indivizi.

Lafont îi mulţumi pentru cuvintele sale de simpatie.

— Acum trebuie să-mi găsesc un rost. Nu pentru că aş fi lipsit de mijloace. Am avut grijă să-mi asigur ziua de mâine.

— Vă înţeleg. Sunteţi un om activ. Trândăvia vă repugnă. Depinde însă numai de dumneavoastră să vă reluaţi atribuţiunile în cadrul Casei Sunderland.

— Asta nu, ripostă Lafont. Mi-ar fi imposibil să mai lucrez pentru Henry Sunderland.

— M-am gândit la altă formulă, zise amfitrionul. Gerald Sunderland este gata să vă primească în serviciul său, în aceleaşi condiţii ca şi în trecut. Când i s-a adus la cunoştinţă demiterea dumneavoastră şi-a manifestat energic indignarea.

Lafont se înclină.

— Sunt flatat de această ofertă. Dacă aş accepta, i-aş crea însă complicaţii. Şi-ar atrage animozitatea fratelui său.

Challais schiţă un gest de nepăsare.

— Gerald Sunderland nu se teme de animozitatea nimănui.

— Oh! exclamă Lafont plăcut surprins. Îi apreciez spiritul de independenţă. Henry este totuşi şeful familiei şi în această calitate…

Challais atinse cu precauţiune floarea cu petale roze, de ceară, a unui cactus de proporţii impresionante.

— Nu-l cunoaşteţi pe Gerald Sunderland.

Lafont ridică din umeri.

— Poate că aveţi dreptate. Dosarul său personal este foarte subţire. Comportarea sa rezervată nu mi-a permis să culeg elemente suficiente care să-i reliefeze caracterul înclinărilor. În afară de unele excese neglijabile, inerente tinereţii…

Challais îl privi uluit.

— I-aţi întocmit dosarul?

— Şi lui şi fraţilor săi. Din ordinul direct al defunctului nostru patron.

Uimirea îl făcu pe Challais să-şi piardă graiul. Abia după câteva momente reuşi să îngaime:

— Nu cumva am şi eu dosarul meu?

— Toate persoanele cu funcţii de conducere în cadrul Casei Sunderland, inclusiv dumneavoastră, au dosare în arhiva secretă.

— Din ordinul marelui patron?

— Exact. Voia să-şi cunoască bine colaboratorii.

Challais aspiră o priză de tabac.

— Ce idee ciudată! Nu mi-aş fi închipuit una ca asta. Şi dosarele unde sunt păstrate la ora actuală?

— Cele mai multe la New York.

— Presupun că dosarele acestea cuprind nu numai faţetele trandafirii ale personajelor respective…

— Adevărat. Cuprind şi faţete mai întunecoase. Unele – aş

îndrăzni să spun – sunt de-a dreptul inavuabile.

Challais căzu câteva clipe pe gânduri.

— Aţi afirmat că cele mai multe dosare se află la New York.

— Întocmai.

— Dar celelalte?

— Celelalte – cele mai importante – se află asupra mea. Când am plecat de la New York am avut grijă să le iau cu mine. Nu m-am încumetat să le las pe mâna noului şef al serviciului de informaţii, rosti Lafont calm.

Challais îl privi lung.

— Şi… printre acestea se află şi… dosarul meu?

— Da.

— Extraordinar! Aţi fi putut să le folosiţi.

Lafont îl privi cu simpatie.

— Aş fi putut. Dar n-aş fi făcut-o. Păstrez o anumită onestitate profesională.

Challais îşi şterse cu batista perlele de sudoare de pe frunte.

— Şi cam ce ştiţi despre mine?

Lafont îl privi cu simpatie.

— Oh, nimic grav. Puteţi fi liniştit.

— Ce înţelegeţi prin „nimic grav”?

Vizitatorul ridică braţele cu indulgenţa unui preot deprins cu cele mai grave spovedanii.

— Eh, doi copii din flori, câteva amante, unele tranzacţii marginale… pe cont propriu…

Challais rotunji alarmant ochii.

— Şi defunctul nostru patron cunoştea toate aceste… fapte şi… tranzacţiile marginale?

— Da. Le cunoştea.

— Şi? Ce spunea?

— Nimic. Îşi păstra gândurile pentru el.

— Şi acum ce aveţi să faceţi cu dosarele?

— Am să le predau noului meu patron. Lui Gerald Sunderland.

Challais zâmbi cu fineţe.

— Dacă le-aţi folosi în scopuri – ca să zic aşa – personale, aţi obţine apreciabile avantaje materiale.

— Am obţinut avantaje şi mai mari, fiind corect faţă de omul care m-a înţeles, m-a preţuit şi m-a ridicat.

— *Monsieur* Lafont, daţi-mi voie să vă exprim admiraţia mea.

— N-aveţi pentru ce. Vă ţin dosarul la dispoziţie.

— Mulţumesc. Păstraţi-l pentru Gerald, rosti Challais cu virtuoasă dezinteresare.

— Nu doriţi să eliminăm unele… piese?

— Credeţi că ar fi… cazul?

— Nu-l cunosc îndeajuns pe Gerald Sunderland, replică Lafont. Pe Richard Sunderland nu-l speria nimic.

Challais suspină uşor.

— În privinţa aceasta, cred că Gerald îl întrece.

Lafont rosti cu filozofie:

— Eh, legea progresului. Ar fi îmbucurător dacă legea aceasta s-ar aplica şi în cazul dinastiei Sunderland. Până în prezent, Henry, Robert şi Charles nu par să urmeze o curbă ascendentă.

Challais îşi scutură câteva fire de tutun de pe jaboul de dantelă.

— Gerald a preluat de zece zile conducerea Casei Sunderland, potrivit dispoziţiilor testamentare ale părintelui său. În acest timp a negociat cu reprezentanţii Prusiei un împrumut în condiţii draconice pentru aceştia.

— Hm, frumos!

— Documentul final a fost semnat ieri. Tot ieri a încheiat şi o convenţie cu revoluţionarii spanioli. De data aceasta nescrisă. Le furnizează armament, încălcând opreliştile guvernului de la Paris şi – ceea ce e mai grav – ale corifeilor Sfintei Alianţe.

Lafont fluieră admirativ. Interjecţia aceasta nepotrivită cu atmosfera aristocratică a palatului Challais trecu neobservată faţă de interesul deosebit al naraţiunii.

— Din ce în ce mai frumos! exclamă el încântat. Henry n-ar fi îndrăznit. Charles ar fi încheiat-o, poate, fără să-şi dea seama de consecinţe. Iar Robert ar fi temporizat, până când una din tabere ar fi triumfat, făcând inutilă perfectarea tranzacţiei. Am impresia că Gerald este o perfectă replică a tatălui său.

— N-aş spune acest lucru, răspunse Challais gânditor. După câte am putut să-mi dau seama, Gerald are o personalitate şi mai complexă. Caut să-l analizez şi nu reuşesc. Mă depăşeşte. Cuprinde cu uşurinţă cele mai dificile şi variate probleme. Când îi expun câte o afacere complicată, despre care nu i-am mai vorbit până atunci, am surpriza să constat că de la primele cuvinte se familiarizează cu întreaga chestiune, ridicând obiecţiuni sau oferind soluţii pe care eu le studiam de multă vreme, fără a le formula cu aceeaşi limpezime.

Lafont se feri să-i explice, sursa acestor vaste cunoştinţe pe care Gerald şi le însuşea din rapoartele lui Bertaut, cu mult înainte de a-i

fi expuse de Challais.

— În prezent, continuă amfitrionul, tratează cumpărarea fabricii de tunuri de la Creusot. Este impresionat de analele acestei turnătorii, care furniza tunuri armatei franceze încă de pe vremea lui Ludovic al XIV-lea.

Lafont se scărpină după ureche.

— După câte ştiu şi bietul Ludovic al XVI-lea a fost unul din acţionarii acestei fabrici.

— Este adevărat. Până la 1815, Creusot a furnizat tunuri Franţei. De atunci fabricarea de armament a fost sistată. Gerald vrea să cumpere fabrica.

— De ce n-o face?

— Pentru moment, banca noastră din Paris nu dispune de fonduri suficiente. Suntem angajaţi într-o serie de împrumuturi acordate pe termen lung unor state care abia reuşesc să-şi plătească dobânzile. Pe de altă parte avem de încasat de la statul francez peste două sute de milioane. Din nefericire, ministrul de finanţe este în imposibilitatea de a onora aceste creanţe. Zilele acestea, la o recepţie, m-a luat deoparte şi mi-a declarat că guvernul intenţionează să lanseze un nou împrumut. Că un grup de bancheri, printre care Ouvrard, Hope, Rotschild şi Labouchère, ar fi convenit să-l sprijine. Şi că ar fi încântat dacă ar obţine şi colaborarea noastră. A avut grijă să aurească nada spunându-mi că, datorită acestui împrumut, statul consolidat financiarmente va fi în sfârşit în stare să-şi achite pe tranşe obligaţiile faţă de Casa noastră.

— Cum pentru moment nu dispuneţi de fonduri, continuă Lafont, nu veţi putea sprijini împrumutul.

— Aţi sesizat perfect situaţia, *Monsieur* Lafont.

— Şi în acest caz?

— Prestigiul nostru va ieşi serios ştirbit.

Lafont îşi sprijini coatele de braţele fotoliului.

— De ce n-aţi solicitat concursul băncii noastre de la Londra? Anthony Temple e un om înţelegător.

— Temple nu poate lua hotărâri fără autorizaţia New Yorkului. Nu uitaţi că dirijează numai provizoriu Casa Sunderland din Anglia.

Lafont îşi frecă gânditor mâinile.

— Şi Henry Sunderland vă face sistematic obstrucţie. Nu-i aşa?

— Întocmai. Vrea să lovească în Gerald, şi nu-şi dă seama că aceste măsuri au repercusiuni asupra activităţii întregii Case Sunderland.

— Imbecilul! exclamă Lafont.

— Să sperăm că la viitoarea conferinţă de la Londra, Gerald va obţine controlul Angliei.

Lafont rămase cu privirile aţintite asupra focului din cămin. Challais îi respectă meditarea. Într-un târziu, vizitatorul rupse tăcerea.

— Poate că vom reuşi să-l impunem…

Challais zâmbi.

— Îmi place acest „vom reuşi”. Pare să exprime acceptarea unei oferte pe care v-am făcut-o la începutul acestei întrevederi.

Lafont îi întinse mâna.

— Vă rog să transmiteţi patronului dumneavoastră că sunt gata să-mi reiau funcţia în primire.

Challais îi strânse mâna.

— Gerald Sunderland va primi cu satisfacţie răspunsul dumneavoastră. V-aş ruga să i-l daţi personal.

— Îi stau la dispoziţie.

— Perfect. Mâine de dimineaţă puteţi să-mi faceţi o vizită la bancă?

— Desigur.

— Am să vă comunic cu această ocazie ziua şi ora când vă poate primi. Şi acum să ne întoarcem la ceilalţi invitaţi. Cred că abia aşteaptă să se aşeze la masă…

Contele de Challais nu se înşelase când îl caracterizase pe Gerald drept o „personalitate complexă”. Fiul întemeietorului dinastiei Sunderland era prin definiţie un revoltat. Din instinct, şi poate şi din spirit de contradicţie, era ostil autorităţilor constituite. Fiindcă Bourbonii ocupau din nou tronul Franţei, adoptase faţă de ei o atitudine de frondă. Dacă Bourbonii s-ar fi aflat în exil, le-ar fi arătat poate bunăvoinţă. Napoleon detronat şi exilat la Sfânta Elena îi inspira simpatie. Metternich, campionul Europei conservatoare, îl irita. Talleyrand căzut în dizgraţie îi trezea interesul. Îşi justifica această preferinţă prin sprijinul pe care fostul şef al diplomaţiei imperiale îl acordase întotdeauna Casei Sunderland.

Aceste simpatii şi antipatii instinctive nu puteau decât să-l deservească în activitatea sa de om de afaceri. Richard Sunderland subordona preferinţele sale intereselor Casei Sunderland. Gerald era în schimb omul impulsurilor. Din fericire pentru el, inteligenţa-i

superioară şi o logică desăvârşită, bazată pe raţionamente seci, matematice, îl împiedicau să se lase antrenat în acţiuni contrarii intereselor Casei sale. Această continuă luptă între ceea ce ar fi vrut să facă şi ceea ce trebuia să facă, îl costa lungi şi istovitoare procese de conştiinţă.

Deşi i se adusese la cunoştinţă observaţia puţin măgulitoare pe care ministrul de finanţe Roy o făcuse la adresa sa în seara balului, Gerald se prefăcuse a nu-i fi ajuns la ureche acest lucru şi se arătase amabil faţă de ministru, cu prilejul unei întâlniri ulterioare. Aceasta nu însemna că îi iertase remarca. Avea însă de gând să i-o plătească la timpul şi în condiţiunile alese de el. Pentru Roy ar fi fost mai puţin supărătoare rănirea într-un duel, decât o înfrângere politică. Gerald prefera a doua alternativă, fiindcă aceasta implica distrugerea adversarului.

Din instinct, Gerald nu avea încredere în oameni. Pe toţi îi socotea duşmani. Şi motivele nu lipseau. Fraţii săi vitregi vedeau în el un rival. Bancherii parizieni se străduiau să doboare Casa pe care el o dirija. Guvernanţii se temeau de forţa lui economică. Aristocraţii îl considerau transfug, fiindcă făcea parte din tagma bancherilor, aceşti exponenţi ai burgheziei în plină ascensiune. Burghezii îl detestau căci vedeau în el pe nobilul care îndrăznea să încalce un domeniu rezervat prin definiţie clasei lor. Sărăcimea îl ura fiindcă era firesc să urască pe un stâlp al plutocraţiei. Colaboratorii şi subalternii îl furau, străduindu-se să câştige mult, dar să muncească puţin. Femeile încercau să-l speculeze, iar prietenii – sau cei care se intitulau prieteni – nu erau în realitate decât nişte paraziţi. Numai Alain Dunois făcea excepţie, căci trăia numai pentru arta sa.

În relaţiile lui cu femeile, Gerald devenise un cinic, un amoral, un demn reprezentant al acelor „dandyes” lipsiţi de iluzii, care făceau din dragoste un sport şi din viaţă o experienţă seacă, fără semnificaţie.

Mademoiselle Virginie Letellier nu înţelesese acest lucru. Nu pe degeaba *Madame* d’Abrantés spunea despre ea că este frumoasă ca o madonă şi proastă ca o gâscă. *Mademoiselle* Letellier socotise că Gerald se bătuse în duel cu Montrailles spre a-i dovedi marea lui dragoste. Această presupunere o hrănise cu iluzii disproporţionate cu propriile ei posibilităţi de seducţie. Ajunsese până acolo încât îşi închipuise că Gerald nu va ezita să o ia în căsătorie. La urma urmei ar fi preferat să devină ducesa de Lusignan decât să rămână la

infinit amanta ducelui de Berry. Spre penibila ei surprindere, Gerald încetase s-o mai viziteze după moartea lui Montrailles. La început intrigată, mai târziu rănită în vanitatea ei, încercase să-l recâştige, scriindu-i că îl aşteaptă şi că numai pe el îl iubeşte sincer. Gerald îi răspunsese trimiţându-i un triplu colier de perle, un enorm buchet de flori şi un bilet, prin care o încunoştinţa că noile şi multiplele lui ocupaţii nu-i mai îngăduiau s-o frecventeze, aşa cum înclinările lui îl îndemnau s-o facă.

Virginie Letellier resimţise din plin afrontul. Hotărâse să treacă la represalii. Se gândise chiar să ceară unuia dintre admiratorii ei să-l provoace pe Gerald la duel. Nu găsi însă niciun amator care să-i facă gustul. Înciudată de aceste eşecuri, care puneau vârf spulberării visului ei matrimonial, făcu un ultim şi suprem pas. Mărturisi totul ducelui de Berry, dar cu anumite corective menite să o plaseze în postură de victimă. Îi spuse că Gerald Sunderland era ucigaşul lui Montrailles. Izbucnind apoi într-un plâns isteric i se plânse că tânărul acesta destrăbălat abuzase de inocenţa ei, împletind în jurul pretinsului viol o poveste fantasmagorică. Credul, Berry făgădui să o răzbune.

A doua zi chemă la Tuileries pe Anglès, prefectul poliţiei. Bondoc, lat în spate, cu picioare scurte, curbate, Berry se plimba dintr-un capăt într-altul al biroului, tunând împotriva lui Gerald Sunderland, care-şi permisese să ucidă pe un ofiţer de gardă. Ordonă imediata anchetare a cazului şi arestarea asasinului.

Fără să se tulbure, prefectul îl încunoştinţă că cercetările poliţiei în această afacere erau complete şi că Montrailles căzuse într-un duel purtat după toate regulile codului de onoare. Ofiţerul ofensase grav pe adversarul său, astfel încât o ieşire pe teren devenise inevitabilă.

Ducele replică bătăios că edictele regale sancţionau duelurile.

Prefectul îşi permise să facă o rectificare:

— Duelurile purtate între civili, *Monseigneur*. Militarii sunt exceptaţi.

— Gerald Sunderland este civil, scrâşni ducele, izbind cu pumnul în masă.

— Mă iertaţi, *Monseigneur*. Adversarul lui Gerald Sunderland a fost militar.

— Şi?

— Privilegiul ofiţerilor se extinde şi asupra civililor cu care se duelează.

— Argumente avocăţeşti. Sunderland trebuie să-şi primească pedeapsa.

Anglès ridică din umeri.

— Legile mă împiedică să iau măsuri directe. Voi sesiza pe procurorul regelui.

— Ce mai aşteptaţi, *Monsieur le Préfet?*

— Ezit, *Monseigneur*. Cred că nu este înţelept să dăm amploare acestui caz.

— De ce? şuieră interlocutorul, vânăt de mânie.

— Numele Alteţei Voastre a fost rostit în legătură cu acest duel…

— Numele meu? A îndrăznit cineva?

— Din nefericire, *Monseigneur*.

— Arestaţi-l imediat! porunci furios ducele.

Prefectul ridică neputincios mâinile.

— Charta mă împiedică, *Monseigneur*. Drepturile individuale…

— Destul! zbieră ducele, apropiindu-se ameninţător de prefect.

Anglès se înclină, încreţind sprâncenele.

— Îmi permiteţi să mă retrag, *Monseigneur*.

— Am să rezolv personal această chestiune, *Monsieur le Préfet*, rosti ducele cu dispreţ. La nevoie îl voi provoca la duel pe acest Gerald Sunderland. Făcu o pauză. Mă tem însă că voi deroga.

Anglès replică foarte calm:

— Gerald Sunderland este duce de Lusignan-Valois. Vă amintesc un precedent. Contele d’Artois, unchiul Înălţimii Voastre s-a bătut în duel cu prinţul de Condé, fără să deroge.

— Bine. Voi aviza, *Monsieur le Préfet*. Puteţi pleca.

Anglès se înclină adânc şi părăsi încăperea.

Palatul Tuileries…

În 1789, revoluţia a izgonit monarhia de la Versailles.

Regele Ludovic al XVI-lea şi familia sa au fost strămutaţi cu mare alai la Tuileries. Cu alte cuvinte, acolo li s-a fixat domiciliul obligatoriu, până în ziua în care revoluţia în plin marş avea să-i strămute din nou la închisoarea Le Temple, apoi să-i catapulteze sub tăişul ghilotinei.

În locul Bourbonilor escamotaţi de revoluţia care voia să înzestreze odată pentru totdeauna Franţa cu instituţiile republicane, un locotenent corsican scund, slăbuţ şi palid, a urcat treaptă cu treaptă scara măririlor şi, într-o bună zi, revoluţionarii de ieri au constatat stupefiaţi că au un nou Suveran. Pe Împăratul

Napoleon I, instalat la Tuileries.

Palatul Tuileries avea un trecut glorios. Servise drept reşedinţă şi lui Ludovic al XIV, Regele Soare. Împăratul Napoleon înţelegea să-şi integreze dinastia imperială în şiragul de dinastii care se perindaseră pe tronul Franţei.

Se pare însă că palatul Tuileries purta ghinion. Poate că fantoma suveranului decapitat bântuia galeriile şi apartamentele imperiale, aducând blestem cumplit asupra intrusului care avusese cutezanţa să-şi stabilească reşedinţa între zidurile palatului părăsit în chip atât de tragic de ultimul rege al Franţei. Sigur este că imperialul locatar al palatului Tuileries, după ce a dictat legile sale Europei prosternate, s-a pomenit printr-un fantastic joc al destinului locatar al unei cocioabe igrasioase din insula Sfânta Elena.

În Franţa secătuită de războaie, îngenuncheată, umilită, Bourbonii s-au înapoiat călări pe tunurile ocupanţilor englezi, austrieci, ruşi şi prusieni. Firea omenească e ciudată. Parizienii – nu toţi, destui însă spre a face atmosferă – l-au primit cu un entuziasm delirant pe Ludovic al XVIII-lea, fratele suveranului decapitat. Aclamaţii, binecuvântări, lacrimi de bucurie, cântece regaliste scandate de mii de voci, iluminaţii nocturne, retrageri cu torţe. „E uimitor cu câtă fericire au primit francezii propria lor înfrângere”, spunea un călător englez aflat pe cheiurile Senei în aceste zile de efervescenţă.

Domnea într-adevăr o mare efervescenţă. Medalia mulţumirii generale avea şi revers. Bonapartiştii se încăierau cu regaliştii. Jacobinii, ţinuţi în frâu de poliţia imperială, ridicau din nou capul. Trupele învingătorilor îşi făceau de cap. Cazacii îşi uscau rufele spălate întinzându-le pe împrejmuirea de fier forjat a palatului Tuileries, în care regele Ludovic al XVIII-lea se instalase cu toată pompa cuvenită augustei sale persoane. Pelerinele albe ale cavaleriştilor austrieci inundau Parisul. Arcul de Triumf era despuiat de ornamentele care aminteau victoriile lui Napoleon. Mareşalul Blücher ordonase dinamitarea podului Jena, fiindcă numele acestuia comemora o umilitoare înfrângere a prusacilor. Numai intervenţia personală a lui Wellington şi a ţarului Alexandru determinase pe Blücher să renunţe la măsura sa.

În Franţa se instalase Teroarea Albă, replică regalistă a Terorii Jacobine instituite în 1793 de Robespierre. Partizanii împăratului exilat erau trecuţi prin tăişul sabiei. Conspiraţiile şi represiunile sângeroase se ţineau lanţ. „Trebuie să vărsăm câteva picături de

sânge, ca să scutim mai târziu ţara de torente de sânge”, declarau cu cinism regaliştii.

Trupele învingătorilor masate în Franţa, spre a preveni o renaştere din cenuşă a vulturului imperial sau o răbufnire revoluţionară, îşi făceau mendrele, aşa cum şi-au făcut de altfel toţi ocupanţii străini, în toate timpurile şi pe toate meleagurile.

Îngroziţi de „binefacerile” ocupaţiei, francezii au pus mână de la mână şi au cumpărat cu bani grei evacuarea trupelor străine, care curăţiseră ţara mai straşnic decât un nor de lăcuste. La operaţiile de strângere ale fondurilor au participat, fireşte, şi bancherii. Şi afaceristul Ouvrard şi parvenitul James Rotschild şi nelipsiţii Baring, Sunderland, Labouchère şi Hope, care adulmecau de la distanţă afacerile bune şi se avântau asupra profiturilor, precum corbii asupra hoiturilor. Îmbuibaţi cu aur, ambalat sub eticheta „despăgubiri de război”, ocupanţii s-au înapoiat în ţările lor, regretând că nu-şi mai puteau prelungi fructuoasa şedere în Franţa. Şi bancherii s-au ales cu mult aur, pe care au lipit însă alte etichete: „comisioane”, „dobânzi”, „beneficii”, „rabaturi”. Locuitorii Franţei, şi învinşi şi jefuiţi, au rămas să-şi lângă rănile şi să-şi strângă cureaua la pantaloni.

Regele Ludovic al XVIII-lea s-a văzut în sfârşit stăpân în ţara şi în palatul său. O stăpânire oarecum precară. Poporul se arăta foarte puţin disciplinat, iar la Tuileries umblau acum două fantome. Şi a regelui fără cap şi a împăratului detronat. Două fantome care nu-l lăsau să doarmă pe actualul suveran. Decapitarea fratelui său îl obseda, amintindu-i că i se putea întâmpla oricând acelaşi lucru. Iar simpla prezenţă a fostului împărat în insula Sfânta Elena îi părea tot atât de ameninţătoare ca şi o sabie atârnată deasupra capului. Se spunea că Napoleon e muribund. Aceasta nu-l liniştea. Se putea foarte bine ca totul să nu fie decât o manevră abilă spre a i se înşela vigilenţa.

Ludovic al XVIII-lea era încolţit de o frică tenace, insidioasă, de coşmar. Excesele ultraregaliştilor – partizanii săi – îi primejduiau tronul, fiindcă generau riposte violente din partea adversarilor regimului. Îl obseda posibilitatea unui război civil. Pentru a preveni calamitatea, se străduia să tempereze patimile politice, să modereze spiritele, să creeze o atmosferă de împăciuire, de concordie, singura susceptibilă să-i consolideze regimul. Ludovic al XVIII-lea nu era lipsit de bun simţ. Trăia însă pe un vulcan. Era încredinţat că palatul Tuileries purta ghinion locatarilor lui. S-ar fi

înapoiat la Versailles, dar palatul acela de basm, care simboliza absolutismul regal, nu era compatibil cu monarhia constituţională inaugurată de el. Ludovic al XVIII-lea se afla într-o situaţie falsă. Din nefericire pentru el, nu putea remedia acest lucru. Bunele lui intenţii erau zădărnicite de familia sa şi de anturaj. Uneori lăsa treburile publice să meargă de la sine. *Après moi le déluge!*

O unitate din garda „des Cent Suisses” străbătea cu muzica în frunte galeriile palatului Tuileries. Încadra lacheii în livrele aurite care purtau pe braţe cu grav ceremonial imense tăvi de argint cu mâncăruri pentru rege. Majordomul, îmbrăcat în catifea roşie şi cu o baghetă de abanos în mână, conducea cortegiul.

Ostaşii din garda regală, de strajă la uşi, dădeau onorul. Gentilomii întâlniţi pe traseu se opreau şi salutau. În măreaţa sală de mâncare a palatului masa regelui era împodobită cu cea mai frumoasă argintărie, cu flori, porţelanuri fine, cristale bizotate. Ofiţeri în uniformă de paradă, curteni în costume de gală aşteptau sosirea suveranului.

Cortegiul îşi făcu solemn apariţia. Tăvile cu mâncare erau orânduite pe două bufete imense. Muzica încetă să mai cânte. Personalul de serviciu se mişca într-o tăcere deplină, făcând ultimele pregătiri.

Uşa care răspundea spre apartamentele regale se deschise. Maestrul de ceremonii intră plin de gravitate, izbi de trei ori în parchet cu bastonul său de abanos şi anunţă cu emfază:

— Regele.

Câteva clipe mai târziu păşi pragul suveranului Franţei. Perucă impecabil pudrată, frunte îngustă, obraji rotunzi şi trandafirii ca burta unui purcel de lapte, guşă triplă, revărsată peste jaboul de dantelă fină, pântece enorm, barat de cordonul Ordinului Saint-Esprit, picioare umflate de gută, diforme ca nişte butuci. Mergea legănându-se, asemenea unei raţe îndopate. Numai ochii îi scăpărau de vioiciune şi şiretenie.

Îl urma fratele său, contele d’Artois, care purta titlul de *Monsieur*. În tinereţe fusese un libertin fără pereche. Vârsta îl cuminţise. Ca şi femeile de moravuri uşoare care devin puritane după ce-şi pierd farmecul tinereţii, contele d’Artois căzuse la mania religioasă. Era sever, întunecat, de o gravitate care atingea ridicolul. Liberalii, care nu-i puteau suferi, spuneau că are un cap de berbec aristocrat. Contele d’Artois reprezenta reacţiunea sub forma ei cea mai

extremistă. Căpetenie ocultă a ultraregaliştilor şi instrument al bisericii, preconiza desfiinţarea Constituţiei şi instaurarea absolutismului regal.

Fiul său mai mare, ducele d'Angoulême, era un timid lipsit de voinţă şi de personalitate. Soţia sa, Marie-Thérèse, fiica lui Ludovic al XVI-lea şi a lui Marie-Antoinette, o fiinţă înăcrită, aspră, rigidă, îl domina cu totul. Fratele ducelui d'Angoulême, ducele de Berry, era un nevropat care-l imita în atitudini şi maniere pe Napoleon. Umbla cu capul între umeri, cu mâinile la spate; gesturile lui erau bruşte, vorbirea repezită. Se credea un strateg înnăscut. Deşi era însurat cu o femeie agreabilă, plină de viaţă, se înhăita cu toate dansatoarele de la Operă. Frecventa de predilecţie bordelurile ordinare. Violent, brutal, de o vulgaritate căutată, pe care o socotea indispensabilă unui adevărat soldat, se arăta drept un înverşunat duşman al regimului imperial. După înfrângerea lui Napoleon la Waterloo, ducele de Berry, aflându-se într-un grup de curteni, perora înfierbântat de mânie: „Mareşalii ar trebui să fie hăituiţi ca nişte fiare. Cel puţin opt dintre ei ar merita să fie spânzuraţi". Informat de declaraţiile nepotului său, Ludovic al XVIII-lea îl mustrase: „Te poftesc să te linişteşti. Nu vreau să compromit existenţa dinastiei din cauza ta. Dacă mai continui să te dai în spectacol cu asemenea declaraţii groteşti, te izgonesc din Paris". Altădată, ducele de Berry înfuriat pe un colonel din garda regală, îi smulsese epoleţii. Ofiţerul, surescitat de acest afront, pusese mâna pe sabie. Regele, care era întâmplător de faţă, îl apucase de braţ: „Colonele, nepotul meu ţi-a luat epoleţii aceştia fiindcă ştia că ţi-i pregătisem pe cei de general". În primele zile ale Restauraţiei, Fouché declarase cu scârbă prietenului său Thibaudeau: „Nu poţi să-ţi închipui cât de imbecil e contele d'Artois. Fiii săi nu sunt mai prejos. Cu excepţia lui Ludovic al XVIII-lea, toţi Bourbonii sunt nişte cretini"...

În ziua aceea regele se aşeză satisfăcut la masă. Buna lui dispoziţie se datora lecturii raportului cotidian întocmit de prefectul de poliţie asupra întâmplărilor diverse din capitala Franţei. Regele, un mare amator de lecturi picante, gusta cu deosebire relatarea amănunţită şi colorată a celor mai scabroase scandaluri şi atentate la moravuri. Îl încântau îndeosebi rapoartele poliţiei secrete asupra perversiunilor sexuale ascunse ale înaltelor personaje. Divulgarea acestor fapte ar fi mânjit cu noroi nume cu rezonanţe ilustre. Regele avea însă grijă ca aceste informaţii să nu vadă niciodată

lumina publicităţii.

Prefectul Anglès nu uitase să-i relateze nici vizitele ducelui de Berry la *Mademoiselle* Virginie Letellier şi nici complicaţiile acestei legături, care angajau persoane atât din anturajul familiei regale, cât şi din lumea finanţelor. Numele lui Gerald Sunderland era menţionat în treacăt. Prefectul Anglès înţelegea să pregătească abil terenul, pentru a nu fi luat prin surprindere de vreo intervenţie a ducelui de Berry pe lângă rege.

Ca de obicei, suveranul onora mâncărurile alese, servindu-se copios şi golind farfuriile cu un zel demn de o cauză mai bună. Curtenii care aveau permisiunea să asiste la această importantă ceremonie gastronomică exclamau cu respectuoasă minunare:

— Uitaţi-vă! Douăzeci de păstrăvi, zece cotlete de berbec, cinci fazani şi nenumărate trufe preparate în şampanie! Napoleon nu era în stare să săvârşească asemenea isprăvi!

— Regele nostru are o poftă de mâncare proverbială. Este un autentic Bourbon.

— Adevărat. Sub raportul acesta nu e cu nimic mai prejos de străluciţii săi înaintaşi. Şi cu câtă eleganţă decupează păsările…

— Eleganţă şi artă…

— Da, da, decupajul acesta este o adevărată operă de artă…

Între servicii, regele înfiripa frânturi de conversaţie cu unii convivi. Literatura era subiectul său preferat. Dar marea lui plăcere era să-şi pună interlocutorii în încurcătură. Expresia întunecată a ducelui de Berry îi aminti raportul prefectului de poliţie.

— Pari indispus, dragul meu. Te roade ceva?

Nepotul îl privi bănuitor. Solicitudinea regelui era suspectă.

— Mă indispune îndrăzneala bonapartiştilor, Sire, rosti ducele cu ură. Au ajuns să ne înfrunte pe faţă. Chiar aici în palat…

Contele d'Artois, fratele regelui, interveni sentenţios:

— Nu e de mirare. Când la cârma ţării se află un guvern de incapabili…

Ludovic al XVIII-lea zâmbi ironic.

— Ştiu că Decazes nu ţi-e agreabil. Dar a-l acuza de incapacitate…

Contele d'Artois replică înţepat:

— Cer scuze. Nu trebuia să uit că *Monsieur* Decazes e preferatul Majestăţii Voastre.

Regele rosti cu bonomie.

— Ei, da, nu greşeşti. Cel puţin Decazes e francez. Preferaţii

dumitale erau Blücher şi Wellington. Ai fi fost încântat să îi ai acum în Franţa.

— În orice caz, armatele de ocupaţie ne garantau securitatea. Feream ţara de…

— Ţara? Dinastia, vrei să spui. O dinastie care se sprijină pe baionete străine… în sfârşit, nu e momentul şi nici locul să discutăm asemenea chestiuni.

Buzele contelui d'Artois se strânseră cu scârbă.

Regele se întoarse spre nepotul său:

— Vorbeai de bonapartişti, rosti el cu afectată amabilitate. Te-a supărat vreunul în mod special?

Ducele de Berry se servea tocmai cu piept de fazan, din tava prezentată de un lacheu.

— Un ofiţer de gardă a fost ucis în duel de un bonapartist.

— Te referi la Montrailles?

— Da, Sire.

— Se ştie cine l-a ucis?

— Gerald Sunderland, Sire.

Regele începu să râdă. Un râs molcom, potolit.

— Gerald Sunderland simpatizant bonapartist! Ridicol. Tatăl său mi-a împrumutat sume mari pe când mă aflam în exil, la Hartwell. Sume pe care nu i le-am restituit nici până astăzi. Şi mulţi, foarte mulţi cavaleri ai Ordinului Saint-Louis îşi datorează existenţa subsidiilor primite de la Richard Sunderland.

— M-am referit la fiul lui, Sire.

— Mă oboseşti. Evită pe viitor să te pui în situaţii penibile. În afacerea Montrailles bonapartismul n-are niciun amestec. O ştii mai bine decât mine. Prefer să o dai uitării.

— Este un ordin, Sire?

— Da. Un ordin.

Ducele de Berry îşi plecă ochii în farfurie. Se abţinea greu să nu explodeze.

Discuţia purtată cu voce joasă fusese acoperită de acordurile unei mici orchestre, care executa în surdină „gavottes”, menuets”, „gigues”, într-un stil „ancien régime”, aşa că gentilomii şi personalul de serviciu nu putuseră prinde decât frânturi de fraze, al căror înţeles era greu de reconstituit.

Ducele de Berry nu avea de gând să cedeze. Dacă nu-i erau îngăduite mijloacele legale, va acţiona pe căi deturnate. Gerald Sunderland trebuia pedepsit. Nici protecţia regelui şi nici

complicitatea lui Anglès, nu-l puteau feri de mânia ducelui. Berry era hotărât să obţină satisfacţie.

Către sfârşitul lui ianuarie, contele şi contesa Sunderland-Montorgueil sosiră la Paris pentru câteva zile. Robert venea de la Viena şi se afla în drum spre Londra, unde fusese convocat de şeful familiei. Îl mai însoţeau doi secretari, un medic, primul său consilier juridic, baronul Oskar von Dittensdorff, un majordom, două cameriste, cinci valeţi, trei bucătari cu ajutoarele respective, precum şi personalul afectat conducerii caleştilor şi îngrijirii cailor. Pentru toată această lume, la care se adăugau bagajele multiple şi proviziile, fuseseră necesare douăzeci de trăsuri mari, încărcate până la refuz.

Robert moştenise înclinarea tatălui său pentru fast şi ceremonial. Richard se folosise însă de aceste artificii spre a se impune într-o lume în care semnele opulenţei exterioare aveau o mare însemnătate. Pentru Robert, în schimb, pompa aceasta devenise un element indispensabil vieţii.

La Paris, descinse la palatul de Chaulnes din Faubourg Saint-Germain, pe care îl putea folosi orice membru al familiei Sunderland.

Lui Robert îi repugna să facă o vizită lui Gerald, la palatul Lusignan. Nu uita că Gerald nu era decât un frate vitreg, un bastard intrat pe uşa din dos în familia Sunderland. Printr-o ironie a sorţii, acest bastard era mai bogat decât copiii legitimi ai lui Richard Sunderland, deoarece pe lângă porţiunea care îi revenea din succesiunea părintelui lor comun, se alesese şi cu numele şi averea familiei Lusignan-Valois.

Pe de altă parte, protocolul nu-i permitea nici lui Gerald să facă primul pas, deoarece Parisul constituia fieful său. Robert ar fi găsit o soluţie de mijloc. Să facă o vizită în Place Vendôme, unde avea de discutat unele chestiuni financiare care interesau în egală măsură băncile din Paris şi Viena ale Casei Sunderland. Procedeul ar fi fost abil, însă lipsit de eleganţă. Gerald nu trebuia indispus acum, în preajma şedinţei de la Londra, Robert nădăjduia să obţină conducerea Casei Sunderland din Anglia. Şi orice sprijin din afară îi era necesar. Activitatea sa din Viena nu-l mai mulţumea. Era prea redusă faţă de posibilităţile lui.

Hotărî să şi-l apropie pe Gerald. Ca orice om politic în preajma alegerilor, trebuia să deschidă o campanie în vederea câştigării de

partizani şi indirect, de voturi. La şedinţa de la Londra, o alianţă între Robert şi Gerald ar precumpăni autoritatea lui Henry, sprijinit probabil de Charles.

Întemeietorul dinastiei Sunderland nu spusese degeaba despre Robert că este „diplomatul familiei”. Robert îşi înăbuşi deci antipatiile, şi a doua zi după sosirea sa la Paris se înfăţişă la palatul Lusignan. Gerald lipsea de acasă. Încântat de această împrejurare, Robert lăsă o carte de vizită şi se înapoie la reşedinţa sa pariziană. Nu trecu pe la bancă unde l-ar fi putut întâlni fără niciun ceremonial pe Gerald, pentru a-l obliga să-i întoarcă vizita la palatul de Chaulnes. Voia să îşi asigure o întrevedere între patru ochi cu fratele său vitreg. La bancă, Challais n-ar fi lipsit de la discuţii şi Robert se ferea de prezenţa acestui vulpoi bătrân.

Calculele sale nu-l înşelară. În după-amiaza următoare, Gerald se prezentă la palatul de Chaulnes. Robert îl întâmpină cu tot ceremonialul, deşi nu punea mare preţ pe înţelepciunea acestui tinerel căruia abia îi mijise mustaţa. Îi dădu o frăţească acoladă. Înfăţişarea lui Gerald îl surprinse. Nu-l mai văzuse de câţiva ani. Băieţandrul de atunci se transformase într-un bărbat foarte tânăr încă, dar cu prestanţă şi cu o licărire în ochi care dădea de bănuit.

„N-o să-l manevrez prea uşor”, reflectă Robert, în vreme ce-l măsura din ochi.

Îl conduse în salonul japonez, unde Sandra lua ceaiul în compania unei doamne între două vârste, de o miopie pronunţată, ce-şi mânuia lornionul cu aceeaşi dezinvoltură cu care un dirijor îşi mânuieşte bagheta.

Şi Sandra încercă o surpriză când îl văzu pe Gerald. Rezonanţele sufletului ei răspundeau însă unor considerente estetice cu implicaţii de o natură intimă. Adolescentul insignifiant de ieri se maturizase, câştigând o aură de vitalitate triumfătoare, un farmec plin de prospeţime, o forţă magnetică irezistibilă.

Gerald se înclină cu graţie şi eleganţă.

Sandra îi întinse mâna albă, aruncându-i pe sub gene priviri languroase. Robert îşi dădu imediat seama că soţia sa căzuse în transă. Aceste manifestări, pe care Sandra nici nu încerca să şi le mai ascundă, îl lăsau indiferent. Frecvenţa şi transparenţa lor îl căliseră.

Pentru prima oară în viaţă, aceste mărturii vizibile ale impresionabilităţii ei amoroase îi dădură ideea să le canalizeze în sensul intereselor lui. Gerald, cucerit de feminitatea Sandrei, i-ar

deveni un instrument docil în lupta pentru câştigarea supremaţiei asupra celorlalţi conducători ai Casei Sunderland. Renunţă însă imediat la acest gând. Nutrise întotdeauna un mare dispreţ faţă de bărbaţii dispuşi să se folosească de soţiile lor pentru a obţine avantaje în carieră.

Doamna între două vârste – Lady Caroline Ashby – examina critic pe Gerald prin lentilele lornionului. După un timp rosti cu interes:

— Chipeş băiat, *dear* Sandra. Se întoarse spre Gerald. *Jeune homme*, mă faci să-mi regret tinereţea pierdută. Dacă aş fi avut douăzeci de ani mai puţin, aş fi încercat să te cuceresc. Cred că aş fi reuşit. Eram tot atât de frumoasă ca şi Sandra.

Cuvintele Ladyei Caroline Ashby nu erau lipsite de un vag echivoc. Aluziile străvezii la frumuseţea Sandrei puteau da naştere la felurite interpretări. Lady Caroline Ashby juca rolul unei foarte indulgente mijlocitoare sau lansa o nadă pe cont propriu?

Gerald cunoştea reputaţia Sandrei. N-ar fi evitat s-o folosească. Poate că prin intermediul ei va obţine la Londra sprijinul lui Robert. Se întrebă dacă Robert nu-şi făcuse aceleaşi calcule. Gândurile acestea se perindau prin mintea lui în vreme ce-şi sorbea ceaiul. Cele două femei se întreceau să-i placă. Lady Ashby încerca să-l captiveze cu intelectul şi experienţa ei. Poate că în tinereţe repurtase unele succese. Acum însă lupta ei avea ceva jalnic. Această dublă solicitare – din partea Sandrei şi a Ladyei Ashby – crea lui Gerald o stare de satisfacţie, de omnipotenţă. În fond le dispreţuia pe amândouă. Se ofereau cu atâta neruşinare încât îl scârbeau. Îşi ascundea însă adevăratele sentimente. Ascultă sporovăiala celor două femei cu politicoasă atenţie.

Robert savura, cu beatitudinea unui rafinat gastronom, un *fruit-confit* admirabil, preparat de bucătarul său. Sub această aparenţă inofensivă, urmărea plin de curiozitate evoluţia relaţiilor dintre interlocutorii săi. Pe Sandra încetase demult să mai fie gelos. În schimb, sentimentul acesta îl încerca acum faţă de Gerald. Gerald dispunea astăzi de toate avantajele tinereţii pe care el le pierduse definitiv.

Se termină şi ceaiul.

Robert ceru Sandrei şi Ladyei Caroline Ashby permisiunea de a se retrage câteva clipe cu Gerald. Aveau de discutat afaceri – lipsite de interes pentru urechile lor deprinse numai cu melodia complimentelor. Cuvintele lui deghizau, sub o eleganţă desuetă, un dispreţ adânc pentru două fiinţe preocupate numai de dragoste.

Sandra avea cel puţin scuza că abia depăşise treizeci de ani. Lady Caroline Ashby, cu reţelele ei de riduri, amintea o iapă bătrână, îngenuncheată, care se prezintă la startul unei curse de obstacole în concurenţă cu nişte bidivii de rasă pură, ce respiră tinereţea prin toţi porii.

Îşi conduse musafirul într-un salon decorat în stilul Adam, atât de preţuit în acea epocă. Pe o măsuţă rotundă de mahon, sculptată şi cu picioarele terminate în formă de gheare, îi aştepta o sticlă cu vin de Malaga, două pahare şi o tavă cu *petits fours glacés*.

Cu o cordialitate ostentativă, Robert îi vorbi despre greutăţile întâmpinate la Viena, despre orizonturile înguste oferite oamenilor de afaceri din Europa Centrală.

— Nu am la dispoziţie capitaluri suficiente pentru a întreprinde operaţii de mare anvergură. Henry nu-mi acordă niciun sprijin. Zeci de milioane de dolari zac neproductive în tezaurul băncii noastre de la New York.

— Ştiu, răspunse Gerald. Carenţa lui Henry ne pune într-o stare de inferioritate faţă de concurenţii noştri.

Robert socoti că sosise momentul să tatoneze terenul asupra viitoarei conferinţe de la Londra.

— Dacă poziţia mea ar fi mai puternică, aş putea să mă împotrivesc politicii de economii meschine impusă de Henry.

Gerald prinse aluzia, dar se prefăcu a nu o înţelege.

— Ai dreptate. Henry nu e la înălţimea misiunii sale. Şeful Casei Sunderland trebuie să aibă vederi largi, concepţii cu un caracter de universalitate… da, da, nu exagerez, universalitate. Nu trebuie să ne rezumăm numai la emisfera occidentală…

Robert îl privi bănuitor. Tinerelul acesta îşi cam luase avânt. Trebuia moderat. Bineînţeles, cu diplomaţie.

Gerald îşi formase o opinie puţin trandafirie despre interlocutorul său. „Diplomatului familiei” i s-au tocit îndrăzneala, spiritul de iniţiativă, abilitatea de a evolua în culisele lumii politice şi financiare europene, reflecta el critic. Poate că obezitatea îi îngreuia nu numai corpul, dar şi spiritul.

Cei doi fraţi se priveau cu făţişă bunăvoinţă. Fiecare voia să-l convingă pe celălalt de simpatia sa. În realitate se spionau reciproc. Fiecare se străduia să descifreze gândurile interlocutorului. Gerald se aşteptase să aibă de-a face cu un diplomat format la şcoala lui Machiavelli. Robert însă îl deziluzionase. Convorbirea cu Gerald procura lui Robert o surpriză neplăcută. Crezuse că va găsi un

interlocutor naiv, lipsit de imaginaţie şi de pricepere, pe care să-l învârtească după voie. Spre stupefacţia sa, Gerald ascundea sub o aparentă ingenuitate un dinamism primejdios şi o lipsă de scrupule alarmantă.

În seara aceea se despărţiră ca doi buni prieteni. A doua zi de dimineaţă, Robert făcu o vizită în Place Vendôme. În cursul unei şedinţe la care participară Challais şi consilierii pentru Europa ai lui Gerald, discutară o serie de măsuri care să asigure o dezvoltare a colaborării dintre Băncile Sunderland din Viena şi Paris.

Cu acest prilej, Gerald comunică fratelui său că intenţiona să deschidă o bancă la Berlin. Robert nu primi cu bucurie această iniţiativă. Socotea Europa Centrală – inclusiv Prusia – domeniul său rezervat. Făcu însă *bonne mine pour mauvais jeux* şi făgădui sprijinul său noii bănci. Gerald îi mulţumi, dar în sinea lui îşi promise să nu accepte niciun fel de amestec în organizarea şi funcţionarea băncii de la Berlin. Prusia trebuia să intre în sfera lui de influenţă.

Şedinţa se încheie într-o atmosferă cordială. În seara aceea, Gerald şi Challais fură invitaţi la un dineu de către Robert, care înţelegea să-şi menajeze pe viitori aliaţi. Sandra plasă pe Gerald în dreapta ei. Printre oaspeţi se afla şi Lady Caroline Ashby.

A doua zi de dimineaţă, Robert şi familia sa plecară la Londra. Deşi conferinţa convocată de Henry urma să aibă loc abia în aprilie, Robert înţelegea să-şi netezească terenul printr-o serie de contacte cu factorii determinanţi ai Casei Sunderland din Anglia, în cap cu Geoffrey Horncastle, ultimul colaborator de seamă – în viaţă încă – al întemeietorului dinastiei.

Înaintea conferinţei de la Londra, Gerald hotărî să facă o vizită la Berlin, spre a pune bazele Băncii Sunderland din capitala Prusiei. Fixase data plecării în prima zi a lui februarie. Avea să fie însoţit de Challais, de primul său consilier juridic Radiguet, de consilierul pentru Europa Centrală şi supranumerar de Alain Dunois, pentru care Gerald reuşise să obţină un concediu lung de la directorul Operei, în schimbul unor subsidii discrete. Alain refuzase să demisioneze din corpul de balet al operei.

— Iartă-mă, Gerald dar am să-ţi fac o mărturisire. Mă tem de prieteniile celor mari. Favoriţii de azi sunt îndeobşte dizgraţiaţii de mâine. Dacă într-o zi n-am să-ţi mai fiu pe plac şi ai să mă izgoneşti, ce-am să fac? Baletul Operei reprezintă nu numai

împlinirea mea în artă, dar şi asigurarea existenţei. Nu pot să renunţ la balet.

Pe Gerald nu-l indispusese împotrivirea lui Alain. Era încă într-o fază în care admitea opiniile contrare ale altora. Căută o soluţie care să rezolve situaţia lui Alain odată pentru totdeauna. Să ceară concedii directorului Operei, ori de câte ori voia să-şi ia prietenul în călătorie, era nu numai fastidios, dar şi jenant.

Într-o dimineaţă chemă în biroul său pe Jules Lafont. Noul şef al serviciului de informaţii se înfăţişă dornic să facă o demonstraţie a talentelor şi priceperii sale. Clipi însă uluit când noul său patron îi încredinţa misiunea de a organiza un corp de balet.

— Iertaţi-mă, Sir, dar nu mă pricep la balet, în viaţa mea n-am avut de a face…

Gerald îl întrerupse, ridicând mâna.

— Îţi cunosc activitatea, *Monsieur* Lafont. De aceea ţi-am şi solicitat serviciile. Un om cu resursele dumitale poate îndeplini orice serviciu. Ţin foarte mult să dispun de un corp de balet propriu. Mi-ar face plăcere ca în maximum treizeci de zile să fie constituit.

Lafont se înclină.

— Am înţeles. În privinţa condiţiilor financiare…

— Discuţi cu Challais. Îţi va pune la dispoziţie orice sumă. Nu te justifici decât faţă de mine. Gerald zâmbi. Să nu te surprindă dorinţa mea. Contele Rasumovsky, un prieten al tatălui meu, dispunea nu numai de un corp de balet, ci şi de o trupă de actori, cu care-şi distra invitaţii. Şi Orlov şi Potiomkin aveau cântăreţii, balerinii şi actorii lor. Contele Rasumovsky a mers până acolo, încât a dat un sat cu două sute cincizeci de locuitori în schimbul unei trupe de actori.

Lafont formulă o ultimă şi timidă obiecţie.

— În Rusia Caterinei cea Mare, Sir, şi actorii şi cântăreţii şi balerinii erau robi.

— Şi curţile princiare occidentale aveau artiştii lor proprii, care nu erau robi, stărui Gerald. Bach, Schütz, Haendel, Beethoven, sunt tot atâtea exemple care pledează în favoarea teoriei mele.

Lafont înclină capul în semn de asentiment.

— Prea bine, Sir. Dorinţa dumneavoastră va fi îndeplinită.

— *Monsieur* Dunois va fi vedeta masculină a corpului de balet, preciză Gerald.

— Un ultim detaliu, Sir. Câte persoane aţi dori să cuprindă această trupă?

— Treizeci, patruzeci, indiferent. Poţi eventual depăşi acest număr. Gerald suspină satisfăcut. După înapoierea mea de la Londra, aş vrea să asist la primul spectacol.

— Voi face tot posibilul, Sir.

Gerald rămase câteva clipe gânditor.

— Trupa aceasta de balet nu va rămâne neproductivă.

Lafont încreţi sprâncenele.

— Pardon?

— Da, da. Trupa nu va da reprezentaţii numai pentru mine şi pentru prietenii mei. Asemenea lux nu şi-l poate permite azi decât Marele Mogul. Voi organiza spectacole pentru public. Poate va fi nevoie să închiriezi sau să cumperi o sală. Nu numai că vom scoate costul întreţinerii trupei, dar vom realiza şi beneficii.

Lafont era din ce în ce mai uluit. „Omul acesta e în stare să scoată bani până şi din cele mai ridicole fantezii. Cred că tatăl său nu s-ar fi gândit niciodată să organizeze şi să comanditeze trupe de balet."

În aceeaşi zi Lafont avu o convorbire cu Challais despre ultimul capriciu al tânărului patron.

— Mă întreb dacă este numai un capriciu şi dacă în realitate corpul acesta de balet nu reprezintă concluzia unor calcule metodice.

Challais suspină.

— Nu ştiu ce să zic. Concepţia lui utilitaristă mă surprinde. Pentru un tânăr nobil…

Lafont replică fără să stea la gânduri.

— Gerald Sunderland nu este un tânăr nobil oarecare. Coboară din Richard Sunderland. Oamenii aceştia sunt predestinaţi…

Challais râse.

— Cred că şi în momentele de abandon în braţele unei femei, gândul îi fuge la beneficii. E formidabil.

Râse şi Lafont.

— Nu m-am văzut până azi în postura unui impresar artistic. A trebuit să se ivească Gerald Sunderland ca să mă transforme din lup în oaie. Omul acesta a început să mă sperie.

— Aceeaşi senzaţie o încerc şi eu, mărturisi Challais. Spre ruşinea mea…

— De ce spre ruşinea dumneavoastră?…

Challais ridică din umeri.

— Când ajungi la o anumită vârstă, când ai o experienţă în urma

ta, când rezultatele activităţii din trecut te îndrituiesc la o anumită încredere în propriile-ţi forţe, te simţi oarecum stingherit, dacă nu ruşinat, când dai peste un tânăr care te domină, te striveşte cu personalitatea lui. Şi Gerald are o personalitate foarte complexă. Este un cuceritor cu apucături piratereşti…

— Toţi cuceritorii au apucături piratereşti, indiferent dacă se numesc Alexandru, Napoleon sau Law, îl întrerupse Lafont.

— Şi în acelaşi timp, îşi continuă Challais ideea, este şi un Mecena… Un îndrăgostit de frumos, un protector al artelor şi al artiştilor.

Aspiră o priză de tutun.

— Nu cred însă că Mecena şi-ar fi pus prietenii să-i plătească spectacolele de balet, de cântec şi de poezie cu care-şi împodobea petrecerile…

Spre deosebire de Robert, care în deplasările sale se înconjura de un fast regal, Gerald punea accentul pe rapiditate. Pentru el şi suita sa nu folosea mai mult de două sau trei trăsuri, care circulau însă cu o iuţeală remarcabilă pe itinerarii studiate atent, cu cai de schimb proprii distribuiţi pe traseu, astfel încât călătoria să nu sufere întreruperi.

Gerald avea şase săptămâni la dispoziţie pentru a-şi încheia misiunea berlineză. Optimist, încrezător în puterile lui, aştepta cu nerăbdare să-şi încerce puterile cu vulpoii de la Berlin. Împrumutul prusac fusese o lovitură de maestru. Înfiinţarea unei Bănci Sunderland în capitala Prusiei avea să-i confirme capacitatea în cele mai spinoase afaceri. Pentru Gerald toate aceste tratative, manevre şi lucrături de culise constituiau un joc cu atât mai pasionant, cu cât era presărat de primejdii şi curse de tot felul.

Pentru Challais, în schimb, călătoria aceasta era un coşmar. În primul rând Gerald luase hotărârea înfiinţării noii bănci fără să aştepte aprobarea New Yorkului. Şi aceasta putea da naştere la nenumărate complicaţii. Challais cunoştea susceptibilitatea şefului Casei Sunderland. Challais se străduise în van să explice tânărului şi impetuosului său patron că iniţiativa sa risca să provoace o explozie cu urmări imprevizibile. Cuprins de o adevărată frenezie, Gerald grăbise plecarea şi luase toate măsurile ca operaţiile tehnice legate de înfiinţarea băncii să se desfăşoare într-un ritm cât mai rapid.

Deosebit de însoţitorii săi, care priveau această călătorie ca pe o

corvoadă, Gerald era plin de încântare. Curios ca un copil, admira peisajele rustice şi citadine cu patetica lor poezie hibernală. Karlsruhe, Heidelberg, Darmstadt, Frankfurt, Bad Nauheim, Alsfeld, Eisenach, Weimar reprezentau pentru el nu numai numiri cu rezonanţe germanice ale unor localităţi care se perindau de-a lungul unui itinerar oarecare, ci aglomerări de oameni şi mai ales de clădiri cu un pronunţat parfum medieval. Traversase astfel o puzderie de state în miniatură – regate, principate şi oraşe libere – care alcătuiau mozaicul Confederaţiei Germanice, această hibridă creaţie a Congresului de la Viena.

În mai toate localităţile prin care trecu, Gerald observă totodată şi o agitaţie stranie: patrulările de trupe, grupurile de tineri care se formau ca din senin şi se risipeam la apariţia agenţilor de poliţie, graba cu care erau smulse gazetele din mâinile vânzătorilor, tonul ridicat al discuţiilor surprinse prin hanuri, grija cu care unii oameni se strecurau pe lângă ziduri aruncând în jur priviri bănuitoare, ostilitatea nedeghizată a ţăranilor faţă de echipajele somptuoase, cu embleme nobiliare pictate sau gravate pe portierele trăsurilor.

La Jena, Gerald şi însoţitorii săi asistară la un spectacol penibil. Prânzeau într-un han, „Der fliegende Reiter”, cu vederea spre o piaţetă pătrată, înconjurată cu case înalte, arhaice. Vizavi de ferestrele hanului se ridicau zidurile cenuşii ale unei clădiri înguste cu patru etaje şi cu o poartă masivă de lemn de stejar, încastrată sub un arc împodobit cu capete de animale sălbatice sculptate în piatră. Circulaţia era destul de redusă pentru acea oră din zi. La capătul piaţetei îşi făcură apariţia patru soldaţi în uniforme albastre, cu arma pe umăr, conduşi de un subofiţer şi de un individ cu mutră patibulară, îmbrăcat în haine civile.

Cei şase oameni se opriră în faţa porţii de lemn, în care civilul bătu autoritar cu pumnul. Le deschise o bătrânică stafidită şi timidă. Fără să-i dea vreo explicaţie, civilul împinse poarta şi intră în curte, împreună cu însoţitorii săi. Poarta grea se închise cu zgomot în urma lor.

În faţa casei cu pricina se formă la repezeală un grup compact de oameni, care aşteptau să vadă ce se întâmplă. Alţi curioşi îi îngroşară rândurile. În curând, piaţa se umplu pe jumătate cu oameni ieşiţi parcă din pământ.

Clienţii din sala de mâncare a hanului încetaseră să se mai ospăteze. Toţi se uitau cu încordare spre ferestrele dincolo de care se înălţa casa cu ziduri cenuşii.

Gerald schimba cu însoţitorii săi priviri nedumerite. În sala hanului, atât de zgomotoasă până atunci, nu se mai auzea decât sfârâitul fripturilor din bucătărie.

La un moment dat, poarta masivă de stejar se deschise şi în pragul ei apăru tipul în haine civile. Aruncă o privire rea asupra oamenilor adunaţi în faţa casei. În urma lui se iviră militarii, cu armele în mână, încadrând pe un bătrânel gârbovit, cu părul alb ieşind de sub borurile pălăriei mari, şi cu un palton negru, prea lung pentru corpul lui sfrijit. În aceeaşi clipă mulţimea începu să tălăzuiască. Se auziră huiduieli şi fluierături ascuţite. Subofiţerul arunca priviri îngrijorate. De undeva apăru o berlină vastă, trasă de doi cai voinici, roibi. Trăsura îşi făcu anevoie loc prin mulţime şi opri în dreptul soldaţilor care încadrau pe bătrân.

Civilul cu mutră patibulară îşi împinse prizonierul în trăsură, apoi se urcă alături de el. Se urcă şi subofiţerul şi doi soldaţi. Alţi doi se căţărară pe locurile din spatele trăsurii, rezervate îndeobşte servitorilor. Echipajul se urni, însoţit de un cor de huiduieli. Vizitiul dădu bice cailor. Roţile hurducăiră pe caldarâmul de piatră. Un tânăr se agăţă de căpăstrul cailor încercând să-i oprească. Vizitiul îl plesni cu biciul peste obraz. Soldaţii de pe locurile din spate îndreptară armele spre mulţime. Tânărul îşi duse mâinile la obrazul învineţit de arsura biciului, dând drumul căpăstrului. Oamenii se traseră din calea trăsurii care porni în trap întins, părăsind piaţa.

Mulţimea rămase un timp în faţa casei cu ziduri cenuşii. Bărbaţii discutau şi gesticulau furioşi. Apoi începură să se risipească. În sala de mâncare a hanului, clienţii îşi reluară fără entuziasm ocupaţiile gastronomice.

— Ce s-a întâmplat? întrebă Gerald pe un bărbat între două vârste, cu o cravată verde înfăşurată sub gulerul înalt al fracului.

Interpelatul îl privi bănuitor. Se întreba, probabil, dacă cel care i se adresase nu era agent provocator. Accentul străin al lui Gerald îi dădu curaj.

— A fost arestat un profesor de la facultatea noastră. E al cincilea. Şi mulţi studenţi sunt arestaţi.

— De ce?

Bărbatul cu cravată verde se temu să vorbească mai mult.

— Eh, fricţiuni politice.

Se întoarse spre însoţitorii săi, arătând astfel că nu dorea să mai prelungească convorbirea.

Gerald nu stărui. Era contrariat, dar nu-şi manifestă

nemulţumirea. Alain fusese puternic impresionat de această scenă.

— Ce barbarie! rosti el printre dinţi.

Challais nu-şi părăsise nicio clipă calmul. În timpul revoluţiei văzuse multe scene asemănătoare. Ajunsese a le privi cu un fel de filozofie a resemnării. Socotea inutil să se împotrivească mersului firii.

— Aceste arestări trebuie să fie urmarea asasinării lor Kotzebue, spuse Radiguet.

Alain îl privi întrebător.

— Cine a fost Kotzebue?

Maître Radiguet zâmbi cu indulgenţă. Ignoranţa artiştilor nu-l mira. Cazul Kotzebue făcuse vâlvă în lumea întreagă.

Challais explică lui Dunois, cu acea silinţă pe care o depun dascălii faţă de elevii limitaţi:

— Kotzebue a fost un scriitor ultrareacţionar, agent al lui Metternich. Se spune că ar fi jucat şi rolul de informator al ţarului. Un student de la Universitatea din Giessen, pe nume Sand, incitat probabil de teoriile lui Karl Follen, un doctrinar radical, partizan al Republicii şi apostol al tiranicidului, l-a asasinat pe Kotzebue. Sand a fost întemniţat. Spre surprinderea şi consternarea autorităţilor, au început să sosească din toate colţurile Germaniei sute de scrisori care felicitau pe asasin.

— Dacă aş fi ştiut de treaba asta, i-aş fi trântit şi eu o felicitare, rosti cu convingere Alain.

Limbajul său vulgar contrasta cu înfăţişarea-i elegantă.

— Lucrurile nu s-au oprit aici, continuă Challais. Puţin timp după aceea, un student în farmacie, din Nassau, a încercat să asasineze pe un înalt demnitar. Aceste două crime şi exaltarea crescândă a tineretului universitar i-au furnizat lui Metternich prilejul de a convoca o ligă a principilor germani, îndreptată împotriva revoluţionarilor. Asociaţiile studenţeşti printre care şi faimoasa „Burschenschaft” de aici, de la Jena, au fost desfiinţate, societăţile de gimnastică – oficine ale ideilor antimonarhiste – dizolvate, şi astfel s-a ajuns la arestările din ultima vreme.

— Ticăloşii! exclamă Alain. Metternich e un individ odios.

— Mai încet tinere, îl povăţui *Maître* Radiguet. Nu uita că trăim sub imperiul Sfintei Alianţe. Şi după celelalte toate ne mai aflăm şi în Germania. Cred că nu ţi-ar place să împărţi soarta bătrânului profesor. *Monsieur* Sunderland, cu toate milioanele lui, n-ar reuşi să te scoată din puşcărie.

Tonul doctoral al lui Radiguet îl irită pe Alain.

— Sunt cetăţean francez!

— Aceasta nu-ţi va folosi la nimic, declară avocatul. Fii sigur că regele Franţei nu va interveni spre a te elibera din temniţele prusace. Are alte griji mai serioase.

Clienţii de la mesele învecinate trăgeau cu urechea la această convorbire purtată în limba lui Voltaire. „Poate că vreunul din ei cunoaşte franceza”, îşi zise Gerald, care nu dispreţuia prudenţa. Porunci secretarului său, Julien Lefèvre, un tânăr blonduţ din cale-afară de zelos, să achite nota de plată.

Un sfert de oră mai târziu, se aflau în trăsura care-i ducea spre Berlin, în trapul întins al cailor...

Tratativele din capitala Prusiei se desfăşurară în condiţii mulţumitoare. Regatul prusac avea nevoie arzătoare de bani. Înfiinţarea unei bănci cu un mare capital şi cu un aport de credite pe termen lung era în măsură să învioreze economia ţării.

Gerald obţinu condiţii optime din partea guvernului. Dubla lui calitate de bancher şi purtător al unui înalt titlu nobiliar îi deschise cele mai exclusive şi aristocratice saloane din Berlin. În secolul XVIII un duce de Lusignan-Valois fusese ambasador la Berlin. Amintirea lui stăruia şi acum în mintea prusacilor.

Tânărul reprezentant al Casei Sunderland era primit cu aceeaşi plăcere la reşedinţa cancelarului prinţ von Hardenberg, exponentul politicii liberale şi de independenţă faţă de Austria, cât şi în palatul Marelui Şambelan, generalul von Wittgenstein, fost comandant suprem al armatelor aliate ale Rusiei şi Prusiei în 1813 şi exponentul nobilimii feudale.

După o zi grea, de laborioase tratative la Ministerul de Finanţe şi de umblet prin Berlin, în căutarea unui local menit să adăpostească sediul băncii, Gerald se înapoie la hotelul său de pe Unter den Linden, cu gândul să se culce devreme. Invitaţiile care-l aşteptau pe o tavă, aşezată la vedere pe masa din camera sa, îi treziră curiozitatea.

Alain i le citea pe rând, în vreme ce James, valetul, le servea un Himberrgeist, specialitatea casei. Se mai afla de faţă şi Challais, care îşi făcea vânt cu batista.

Lectura invitaţiilor continua. Cele mai multe nume erau necunoscute lui Gerald. Challais, familiarizat cu *Almanahul Gotha*, îi dădea explicaţii scurte.

Alain ajunsese cu despuierea plicurilor la o invitaţie a prinţului Radziwill.

— Cine mai e şi acesta? întrebă Gerald.

— Un mare amator de artă în general şi de muzică în special. Şi-a alcătuit o minunată orchestră de muzică de cameră.

— Mai departe, Alain, îl îndemnă Gerald. Nu-mi place muzica de cameră.

— Contele von Schulenburg, contele Redern, Alteţa Sa regală ducele de Cumberland…

— Mai departe, mai departe…

— Contesa von Doenhoff…

Challais izbucni în râs.

— Von Doenhoff, ai spus?

— Exact.

— Ştii, Gerald, cine-i această doamnă, care doreşte să te cunoască? Soţia morganatică a defunctului rege Friederich Wilhelm al II-lea, tatăl actualului suveran.

— Soţie morganatică? Şi ce găseşti extraordinar în asta?

— Regele era căsătorit oficial cu prinţesa Friedericke von Hessa. Nemulţumit cu o singură soţie, a obţinut autorizaţia din partea unui indulgent consistoriu să se însoare morganatic cu Julie de Voss, pe care a făcut-o contesă de Ingenheim. După moartea acestei contese s-a însurat tot morganatic cu o doamnă de onoare a soţiei sale, contesa Sophie von Doenhoff, semnatara invitaţiei.

Râse şi Gerald.

— Deci Majestatea Sa regele Friederich Wilhelm al II-lea era bigam.

— Şi încă oficial. Nu s-a mulţumit cu atât. Pe lângă aceste două neveste care coexistau în linişte şi pace, avea şi o amantă, căreia i se spunea *Madame* de Pompadour. Fiica unui trompet pe care răposatul Friederich al II-lea, tatăl bigamului, o căsătorise forţat cu un valet. Îndată ce a devenit rege, Friederich Wilhelm al II-lea a ridicat-o la rangul de contesă de Lichtenau.

— Alain, continuă lectura. Nu mă interesează văduva morganatică a lui Friederich Wilhelm.

— Contele von Haugwitz…

— Un moment. Gerald, te felicit. Contele von Haugwitz n-a catadicsit s-o primească pe Madame de Staël, care aflându-se în trecere prin Berlin i-a solicitat îngăduinţa de a-i vizita serele, demne să rivalizeze – pare-se cu grădinile suspendate din Babilon.

— Nici de flori nu sunt amator. Altceva, Alain...

— Prinţul von Puckler-Muskau...

— La Puckler-Muskau trebuie să mergi, Gerald, zise Challais cu hotărâre. Acest personaj – extrem de savuros – este ginerele cancelarului Hardenberg. O relaţie care nu trebuie neglijată.

— Puckler-Muskau dispune de venituri importante?

— *Aş* crede mai degrabă contrariul. Înainte de a se însura cu fiica lui Hardenberg, era văzut pe străzile Berlinului într-o cabrioletă trasă de patru cerbi. A zburat şi cu balonul aeronautului Reicherd. E un mare jucător de cărţi. Uneori câştigă, dar de cele mai multe ori pierde.

— Înseamnă că va trebuie să-i furnizăm subsidii...

— Din clipa aceea însă va face sluj. Şi încă un amănunt. Prinţesa von Puckler-Muskau e mai vârstnică decât el cu zece ani.

— *Maquereau de mer, mon cher comte*.

— *Maquereau tout court*, Gerald.

— Şi pe când această invitaţie?

Alain descifră data. Zâmbi.

— Pe data de azi. Ce te faci?

Gerald ridică resemnat din umeri.

— Am să merg. Cine se poate împotrivi argumentelor contelui de Challais! Mă însoţeşti şi tu, Alain. Să-ţi pui fracul mov. Îţi stă bine, fiindcă eşti blond. Eu mă îmbrac în negru. Sper să-mi ţineţi şi dumneavoastră companie, *Monsieur* de Challais?

— Cu mare plăcere, Gerald.

Challais plecă să se schimbe.

— În invitaţie nu figurează numele meu, îi atrase atenţia Alain. Nu crezi că *Monsieur* de Puckler-Muskau va fi dezagreabil impresionant de prezenţa mea?

O expresie dură apăru pe chipul atât de blajin până atunci al lui Gerald.

— Toţi cei care doresc să-mi câştige simpatia trebuie să se acomodeze cu prietenii mei ca şi cu mine însumi. Şi prinţul von Puckler-Muskau nu face excepţie.

Prinţul von Puckler-Muskau primi cu cinste pe prietenul lui Gerald Sunderland. În primul rând, fiindcă avea idei foarte largi în ceea ce priveşte lumea pe care o frecventa. Prefera de pildă să fie poftit în casele evreilor bogaţi, unde i se ofereau banchete de un înalt rafinament şi jocuri de cărţi pe mize impresionante, decât să se

plictisească în cadrul petrecerilor sărăcăcioase ale aristocraţiei prusiene, adusă în pragul ruinei de războaiele napoleoniene. În acea epocă, prinţul trecea printr-o criză financiară ascuţită. În casa bancherului de Vries pierduse în ultimele săptămâni peste 80.000 de taleri, care trebuiau achitaţi urgent. Partenerii lui de joc îi acordaseră câteva păsuiri, dar datoriile „de onoare” nu suportă amânări la infinit. Şi prinţul von Puckler-Muskau, informat de bogăţia fabuloasă a lui Gerald Sunderland spera să-şi acopere nevoile băneşti cu un împrumut masiv. Calitatea lui de ginere al cancelarului Prusiei implica privilegii şi avantaje. Evident, 80.000 de taleri reprezentau o sumă pe care niciunul din prietenii săi evrei n-ar fi conceput să i-o avanseze; cu atât mai mult cu cât garanţiile oferite de el erau aproape inexistente.

Amfitrionul, un bărbat chipeş, de o eleganţă rafinată, ştia să se arate prevenitor, păstrându-şi demnitatea de *grand seigneur*. Faţă de Gerald – mai tânăr cu cincisprezece ani decât el – manifestă o prietenie care nu degenera în familiarism, dar nici nu păcătuia printr-o atitudine de superioritate. Gerald îi acceptă avansurile cu discreţie şi tact.

Şi prinţesa Lucia von Puckler-Muskau se arătă încântată de persoana tânărului oaspete. Blondă, cu sâni opulenţi şi umeri de o albeaţă marmoreană, câştigase un *embonpoint* care îi dădea un aer de maiestuoasă feminitate. Din prima ei căsătorie cu contele von Pappenheim – de care divorţase după un scandal monstru – se alesese cu o fiică graţioasă şi subţire ca o mlădiţă, antiteza maică-sii. Educaţia Adelaidei von Pappenheim fusese oarecum neglijată. Certurile violente dintre părinţi, cu imputări care angajau viaţa lor intimă, nu fuseseră de natură să menajeze inocenţa copilei. Contele von Puckler-Muskau proiectase să se însoare cu Adelaide. În cele din urmă se fixase asupra mamei, care dispunea de o avere personală apreciabilă. Contesa mai avea o fiică adoptivă, Helmine, brună, cu ochi scânteietori şi buze roşii, de mărgean. Se spunea că Helmine era fiica unui personaj de sânge regal. Gurile rele afirmau că paternitatea ar fi revenit unui vizitiu al contelui Pappenheim care – informat de infidelitatea contesei – preferase să se lipsească de onoarea de a mai fi ginerele cancelarului Hardenberg.

La supeul care avu loc la lumina unui candelabru cu sute de lumânări, Adelaide von Pappenheim fu plasată în dreapta lui Gerald, iar Helmine în stânga. Asediul acesta declarat dură toată noaptea. Gerald nu scăpă de atenţiile lor decât aşezându-se la o

masă de joc. Prevenitor, prinţul von Puckler-Muskau i se alătură imediat. Gerald nu se putea plânge că era neglijat...

Aproape de miezul nopţii îşi făcu apariţia şi cancelarul von Hardenberg. Sosea de la un dineu al ambasadorului Rusiei. Cancelarul salută bucuros prezenţa lui Gerald în casa fiicei sale. Binevoitor, îl pofti la o recepţie pe care avea să o ofere la sfârşitul aceleiaşi săptămâni în cinstea marelui duce Nicolae, fratele ţarului. Nu uită să-l anunţe că va asista şi regele Friederich Wilhelm. Cancelarul nu zăbovi mult la petrecerea fiicei sale. Deşi se străduia să-şi poarte tinereşte cei şaptezeci de ani, natura îşi cerea drepturile. Ochii îi erau obosiţi, cearcăne negre aruncau pe chipul său prelung umbre de rău augur.

Pe cât de amabil era cancelarul, pe atât de acră se arăta prinţesa von Hardenberg. Mult mai tânără decât soţul ei, se comporta cu o aroganţă care degenera uneori în vulgaritate. Cancelarul îi suporta stoic nervii.

După plecarea cancelarului şi a prinţesei Hardenberg, Gerald şi amfitrionul se aşezară iarăşi la masa de joc, Gerald se lăsă scuturat de 5.000 de taleri. Făcuse o prima concesie şi acum aştepta rezultatele.

Karl August prinţ von Hardenberg fusese unul din factorii decisivi ai intrării Prusiei în coaliţia marilor puteri ostile expansiunii napoleoniene. Inspirat şi diriguitor al politicii externe a Prusiei până în 1810, când regele Friederich Wilhelm îi încredinţase conducerea treburilor statului, avea o înfăţişare în ton cu înaltele sale atribuţiuni. Măreţ, sibilin, cu părul de argint şi pieptul încărcat cu decoraţii, avea un fel de a se exprima sec şi concis şi o gamă de gesturi studiate, de actor conştient de faptul că spre el converg privirile tuturor spectatorilor. Recepţia de la Palatul Cancelariatului avea un caracter deosebit. Printre invitaţii de onoare se aflau regele Prusiei, marele duce Nicolae, suveranii Würtenbergului, Bavariei şi ai Saxoniei, principii domnitori din casele Oldenburg, Mecklemburg-Strelitz, Schaumburg-Lippe şi Weimar.

Gerald sosi împreună cu Challais şi cu nelipsitul său Alain Dunois. Serviabilul Puckler-Muskau îi procurase o invitaţie şi pentru balerin, deşi acesta nu era nobil şi nici nu făcea parte din corpul diplomatic.

În acea galaxie de uniforme strălucitoare, împodobite cu cordoane şi mari cruci încrustate cu briliante, fracul negru al lui Gerald, lipsit de orice decoraţie, atrăgea prin contrast toate

privirile. Numai jaboul şi manşetele din dantelă de Flandra dădeau o notă de sărbătoare severităţii sale vestimentare. Challais era în ton, datorită marilor cruci ce-i onorau pieptul. Dunois se remarca prin fracul său purpuriu cu diamante în loc de nasturi.

Gerald făcea mare impresie. Prezenţa sa la Berlin era cunoscută şi comentată în cele mai diverse cercuri. Se spunea că tânărul reprezentant al Casei Sunderland va revărsa asupra Prusiei ploaie de aur. Ultimul împrumut acordat statului intrase deja în Trezoreria regală. Militarii şi funcţionarii civili îşi primiseră în sfârşit lefurile şi salariile restante. Comercianţii, industriaşii, patronii de ateliere, agricultorii mari şi mici, aşteptau cu nerăbdare deschiderea creditelor menite să-i scoată din marasm.

Gerald era circumspect. Nu uita că la Madrid, Ouvrard fusese primit cu acelaşi entuziasm, ca în cele din urmă combinaţiile sale financiare să se năruie într-un dezastru. Gerald avea de gând să profite de experienţa înaintaşilor săi.

Cancelarul Hardenberg îl întâmpină cu toată simpatia. Acest duşman înverşunat al Franţei şi al francezilor declară că interesele Prusiei îi dictau să aibă o atitudine binevoitoare faţă de ambasadorul zeiţei Fortuna. Gerald se arătă mişcat de aceste dovezi de prietenie.

Puckler-Muskau rămase să-i facă mai departe onorurile casei. Cu acest prilej avură plăcerea să constate că se înrudeau pe departe prin principele von Altenburg-Desmond, marele şambelan al împăratului Austriei. Puckler-Muskau, stimulat de cei 5.000 de taleri câştigaţi la cărţi, cu câteva seri înainte, aruncă o nadă, vorbindu-i ca din întâmplare despre preţuirea de care se bucura în ochii socrului său şi despre legăturile lui cu oamenii de seamă ai regimului. Rezultatul acestor discuţii purtate într-o ambianţă de sinceritate aparentă şi de bunăvoinţă reciprocă, se sintetiză în cele din urmă într-un împrumut *à fond perdu* de 50.000 de taleri pe care Gerald făgădui să-i acorde lui Puckler-Muskau, de îndată ce acesta va reuşi să-i mijlocească o importantă comandă de armament din partea guvernului prusian.

Gerald şi nobilul său cicerone îşi pecetluiau înţelegerea ciocnind câte o cupă cu şampanie, când îşi făcu intrarea regele Friederich Wilhelm însoţit de ginerele său, marele duce Nicolae, de prinţul de Coroană şi de o suită restrânsă alcătuită din marele şambelan Wittgenstein, prinţul Mihail Vorontzov şi ofiţerii de ordonanţă.

Regele avea o înfăţişare comună. Chipul, felul de a vorbi,

gesturile erau lipsite de acea „distincţie”, care dă o pecete deosebită personajelor „auguste”. N-ar fi distonat în uniforma unui subofiţer de gardă, nici în straiele unui pastor, şi nici în ale unui negustor de peşte.

Pe cât de cenuşiu şi lipsit de personalitate era regele, pe atât de impozant şi de strălucitor arăta marele duce Nicolae. Profilul său avea puritatea unei medalii antice. Robust, înalt, se remarca prin desăvârşitele proporţii ale corpului său atletic. Ochii adânci, cu scânteieri ciudate, trădau o intensă trăire lăuntrică. De un puritanism exaltat, împletit cu un sentimentalism fără adâncire, ascundea în realitate un egoism feroce. Soţia sa, principesa Charlotte era în schimb romantică, ingenuă, gata oricând să se sacrifice pentru bărbatul iubit sau pentru o cauză.

Cancelarul Hardenberg prezentă pe Gerald regelui, care zâmbi cu bunăvoinţă.

— L-am cunoscut pe tatăl dumneavoastră. A fost un om deosebit. Ne-a înţeles nevoile şi ne-a acordat un important sprijin material într-o epocă de grele încercări. Mă bucură că îi continuaţi politica. Mâine vă aştept la palat. Marele şambelan vă va comunica ora.

Înclină din cap şi trecu mai departe.

Gerald crezu că desluşeşte în glasul regelui un ton de superioritate care-l irită. Ajunsese să se socotească egalul suveranilor.

Kronprinţul îi întinse o mână moale şi foarte îngrijită. Rosti câteva cuvinte abia auzite, exprimându-şi dorinţa să-l revadă la o vânătoare de căprioare, care urma să aibă loc în cursul aceleiaşi săptămâni.

Marele duce Nicolae se arăta mai comunicativ. Strânse cu vigoare mâna lui Gerald.

— Am cunoscut şi eu pe tatăl dumneavoastră *Monsieur le Duc*, la o vânătoare pe domeniile contelui Hanau-Lichtemberg. Era un călăreţ remarcabil.

— Sunt profund mişcat de aprecierile Alteţei Voastre Imperiale, rosti Gerald înclinându-se.

— Sper să ne revedem la Saint Petersburg. Mi-ar face plăcere să fiţi câteva zile oaspetele meu la palatul Anichkov.

Gerald acceptă invitaţia. Era bucuros să viziteze capitala imperiului ţarilor. La o recepţie a mătuşii sale, ducesa d’Aigremont, ascultase cu interes descrierile ditirambice ale ducelui de Richelieu

despre Rusia şi despre ruşi. Richelieu, pe atunci ministru al Afacerilor Străine, în urma demisiei lui Talleyrand, ocupase între 1803 şi 1814 funcţia de guvernator al Odessei şi apoi al Rusiei Noi, aşa că putea vorbi cu toată autoritatea în acest domeniu.

Puckler-Muskau prezentă apoi lui Gerald câteva fete blonde, simpatice, planturoase şi uimitor de blajine. Gerald nu manifestă un entuziasm excesiv. Prefera temperamentul vulcanic al franţuzoaicelor. Puckler-Muskau îi citi parcă gândurile.

— Să nu vă închipuiţi că tinerele mele compatrioate sunt nişte sloiuri de gheaţă, îi şopti prinţul. Ca şi harfele, mute şi fără viaţă în stare de repaus, scot sunete de o indescriptibilă dulceaţă când sunt mânuite expert.

Incomodaţi de zăpuşeala din sală, cei doi tineri ieşiră în seră, să se răcorească. În atmosfera îmbălsămată de efluviile florilor, îşi făceau vânt cu batista, schimbând comentarii decoltate asupra femeilor.

— Un pahar cu şampanie ne-ar prinde bine, spuse la un moment dat Puckler-Muskau.

În drum spre bufet se strecurară printr-un desiş de plante exotice, ascunziş ideal pentru perechile de îndrăgostiţi. Treceau pe lângă un pâlc de filodendroni giganţi, când un spectacol neaşteptat îi făcu să grăbească pasul şi să întoarcă discret privirile în altă parte. Prinţesa von Hardenberg încovoiată ca o trestie în braţele Marelui şambelan Wittgenstein îi răspundea cu pasiune la sărutări.

Abia după ce ajunseră la bufet, Puckler-Muskau îşi îngădui să schiţeze un zâmbet.

— Propria mea soacră mi-a ilustrat elocvent teoria. N-am bănuit însă că Marele şambelan este harfistul ei.

Gerald surâse neutru. Auzise că bietul cancelar nu se bucura de un trai bun în sânul familiei. Prima soţie îl înşelase cu prinţul de Wales. A doua avusese înclinări mai plebee, încornorându-l cu un obscur şef de orchestră. A treia, actuala prinţesă von Hardenberg, avea gusturi eclectice. Wittgenstein nu era decât o verigă din lanţul ei de amanţi. Cancelarul se consola în braţele unei favorite *en titre*, Fräulein Hanchnel, fiica unui ceasornicar. Viaţa intimă a mai-marilor zilei ascundea aspecte atât de scabroase, încât detractorii regimului aveau destule motive să tune şi să fulgere. Până şi amabilul Puckler-Muskau vădise o oarecare asemănare cu vietăţile subacvatice, căsătorindu-se cu vârstnica Lucia von Pappenheim. Gerald se ferea să arunce cu piatra. Nici viaţa lui intimă nu era fără

pată.

Ajunsese la al doilea pahar cu şampanie, când un secretar tânăr se apropie aferat de Puckler-Muskau şi-i şopti ceva la ureche. Expresia ochilor prinţului se schimbă brusc. Se întoarse spre Gerald.

— Ce veste îngrozitoare! Primită chiar acum de la Paris. Ducele de Berry a fost asasinat. Ieşea tocmai de la Operă. Dumnezeu ştie ce complicaţii vor mai urma…

Gerald ar fi fost poate dispus să minimalizeze importanţa acestui asasinat, dar vâlva stârnită printre ceilalţi convivi îi schimbă părerile.

— După uciderea lui Kotzebue şi atentatul nereuşit asupra lui Ibell, suprimarea ducelui de Berry va întări poziţia politică a adversarilor liberalismului, declară consternat ministrul de externe al regatului Saxonia.

Tot atât de consternaţi se arătară şi regele Würtemgerbului şi marele duce de Weimar. Metternich, spuneau ei, va profita de aceste atentate, considerate de el semne precursoare ale unei noi revoluţii, spre a restrânge drepturile suverane ale statelor mici în favoarea celor mari.

Cancelarul Hardenberg, partizanul unei politici de liberalizare, îşi vedea iarăşi periclitată situaţia. Wittgenstein şeful partidului feudal şi adeptul acţiunilor de mâna forte, îşi va întări influenţa asupra regelui, pe care îl înspăimântau tendinţele tineretului universitar şi ale unei anumite intelectualităţi.

Recepţia se încheie într-o atmosferă de înmormântare. Invitaţii de onoare dispărură cei dintâi. Ceilalţi se topiră de asemenea în curând. În mai puţin de o jumătate de oră saloanele se goliră de parcă un uragan ar fi măturat pe toţi participanţii strălucitei reuniuni. Numai paharele pe jumătate goale lăsate pe mese şi câteva flori risipite pe parchet aminteau că pe acolo trecuseră regi, principi, mari demnitari şi înalte doamne. Lacheii care veniră să strângă cupele, farfuriile murdare şi ghirlandele de flori făcură să dispară în sfârşit şi aceste urme.

Gerald se înapoie îngândurat la hotel. Moartea ducelui de Berry îi înlătura din cale un adversar periculos. Dacă dispariţia acestuia provocase atâta emoţie la Berlin, era lesne de presupus că în Franţa emoţia atinsese culmi şi mai înalte. Berry se bucurase de unele simpatii, refuzate însă în unanimitate ducelui de Angoulême şi soţiei sale. Era evident că la Paris vor avea loc mari frământări.

Gerald în calitatea lui de şef al Casei Sunderland din Franţa trebuia să fie de faţă. Hotărî să-şi scurteze şederea la Berlin. Executase operaţiile importante. Mai rămăseseră unele detalii, care puteau fi aduse la îndeplinire de subalterni.

Înainte de a părăsi Berlinul, Gerald fu primit în audienţă scurtă, cu amabilităţi protocolare rostite de ambele părţi, părăsi palatul purtând însemnele marii cruci a Ordinului Vulturul Negru. Ca şi principii de sânge regal, primea la douăzeci de ani un ordin pe care înalţii demnitari şi militarii de carieră îl obţin după zeci de ani de servicii eminente.

Printr-o scrisoare trimisă Kronprinţului se scuză că nu putea participa la vânătoarea de căprioare la care fusese invitat.

Alain abia aştepta să se înapoieze la Paris. Berlinul îl dezamăgise. Pe Gerald nu-l vedea decât dimineaţa şi seara. Restul zilei şi-l pierdea dormind. Uneori se plimba de unul singur pe străzile oraşului. Alain era un tip comunicativ. Îl indispunea incapacitatea sa de a înfiripa o conversaţie; este adevărat că nu ştia un cuvânt nemţesc. Într-o seară reproşă lui Gerald că-l adusese în Prusia spre a-l lăsa să moară de plictiseală.

Gerald făgădui să-şi răscumpere greşeala petrecând în compania lui Alain ultima lui zi berlineză. Lăsă pe Challais şi pe Radiguet să dea ultimele instrucţiuni lui Georges Nimitz, un tânăr francez de origine alsaciană, care avea să fie primul director al băncii. Nimitz lucrase câţiva ani sub ordinele lui Challais, care-l remarcase pentru priceperea şi spiritul său de organizare.

Gerald şi Alain închiriară o trăsură de piaţă şi profitând de ziua însorită plecară să se plimbe. Dădură o raită prin Grădina Zoologică denumită pitoresc „Fazaneria Regală”, se amuzară urmărind cu privirile pe patinatorii mici şi mari care se zbenguiau pe canalele de la Tiergarten, salutară pe rege care se plimba pe jos însoţit de un ofiţer de ordonanţă pe aleile lui Unter den Linden, prânziră la un restaurant rustic, foarte căutat de snobi, de pe Bellevuestrasse, după-amiază făcură cumpărături prin prăvăliile de pe Königstrasse şi Spandaustrasse, aplaudară un spectacol de circ, lângă Poarta Brandenburg, iar seara şi-o rezervaseră pentru Operă, unde se reprezenta cu mare succes *Vestala* de Spontini. După un supeu nu prea reuşit la un restaurant de lux de pe Charlottenstrasse se înapoiară la hotel istoviţi, dar plini de voie bună. Înainte de culcare făcură bilanţul impresiilor din timpul zilei. Berlinul le păruse un oraş mare, dar rece. Nici berlinezii nu se remarcau printr-o dispoziţie

sufletească trandafirie. Foarte rar erau văzuţi râzând. Îmbrăcămintea lor sărăcăcioasă oglindea urmările dezastrului economic abătut asupra ţării în ultimii ani.

După discuţiile purtate cu oficialităţile germane şi cu oamenii de afaceri, Gerald reuşise să-şi facă o idee cuprinzătoare asupra dificultăţilor economice ale ţării. Datoriile de război grevau bugetul statului. După doi ani de secetă şi foamete, urmaseră câteva recolte îmbelşugate, dar Anglia şi Statele Nordice, care îşi dezvoltaseră agricultura în timpul războiului datorită imposibilităţii de a-şi procura produse alimentare din afară, nu mai importau cereale. Scăderea preţurilor siliseră pe mulţi agricultori germani să-şi părăsească fermele, ogoarele şi să-şi caute refugiul la oraş. Cum era şi firesc, criza agrară avusese efecte grave şi asupra comerţului şi industriei. Industria britanică, intrată în timpul războiului într-o acută criză de supraproducţie, îşi revărsa acum produsele pe piaţa europeană la preţuri sub orice concurenţă. Numeroasele bariere vamale dintre statele care alcătuiau Confederaţia Germană puneau piedici în calea dezvoltării industriei şi comerţului.

Banca Sunderland îşi deschidea porţile într-un moment prielnic. Datorită capitalurilor ei, putea juca un rol de prim plan în reconstrucţia ţării. Concurenţa bancherilor berlinezi era neglijabilă.

Două zile după audienţa sa la palat, Gerald şi însoţitorii lui se instalară în trăsurile de călătorie. Animaţia neobişnuită de pe străzi le trezi curiozitatea. Aflară în curând motivul agitaţiei. Ziarele publicaseră – cu o întârziere impusă probabil de cenzură – ştirea atentatului săvârşit împotriva ducelui de Berry. Pe chipurile oamenilor se citeau preocuparea, teama.

— Urâtă atmosferă, exclamă Alain. În oraşul ăsta ai senzaţia că te înăbuşi.

Când ieşiră la câmp deschis, se mai însenină.

— Natura, lipsită de prezenţa malefică a oamenilor, e frumoasă şi în Franţa şi în Germania, rosti el gânditor. E destul să apară oamenii, ca şi peisajul să le împrumute urâţenia.

— Rousseau spunea că oamenii se nasc buni, interveni Radiguet.

— Nu e adevărat, replică Alain. Gândiţi-vă la copiii care chinuie animalele, rup aripile la muşte, strivesc furnicile... Credeţi că-i învaţă cineva să fie răi? Se nasc având setea de distrugere în sânge. Societatea îi învaţă doar să distrugă organizat. Omul primitiv ucidea individual. Omul civilizat ucide în masă, graţie mijloacelor pe care tehnica i le pune la dispoziţie...

Nimeni nu-i răspunse. Poate că îi dădeau dreptate. Poate că monotonia drumului, oboseala le tăia pofta de vorbă...

La începutul lui martie, convoiul de trăsuri sosi la Paris. Pe drum călătorii avuseseră parte de o vreme bună. Primăvara îşi vestea apariţia prin zile lungi şi însorite.

Lafont îl aştepta pe Gerald cu o surpriză plăcută. Un corp de balet *au grand complet* cu maeştri coregrafi, stele de prima mărime, balerini talentaţi şi drăgălaşe *rats d'opéra*. Îl mai aştepta pe Gerald şi un dosar cuprinzând informaţii secrete, de mare importanţă asupra crizei politice provocate de asasinarea ducelui de Berry.

Pentru ultraregalişti atentatul fusese providenţial. În Camera Deputaţilor se ridicau glasuri care denunţau complicitatea guvernului. Chateaubriand, montat de contele d'Artois şi de regaliştii exaltaţi, acuza pe Decazes, preşedintele consiliului de miniştri că şi-a pregătit purpura dictatorială muind-o în sângele ducelui de Berry. Asaltat de atacurile tot mai furibunde ale adversarilor săi, Decazes îşi prezentase demisia, primind în compensaţie din partea regelui care-l adora titlul de duce şi postul de ambasador la Londra.

Ducele de Richelieu, implorat de Artois şi de clica sa, acceptă să preia conducerea noului guvern.

Gerald perfect informat de Lafont realiza beneficii însemnate, speculând din umbră valori de stat. Avea însă şi alte preocupări: pregătirile pentru conferinţa generală a Casei Sunderland întocmite de acelaşi inepuizabil Lafont urmau să constituie artileria grea. Gerald era ferm hotărât să obţină controlul asupra Casei Sunderland din Anglia.

Cu orice riscuri şi împotriva tuturor!

Capitolul V

La 10 martie „Empress of China” făcea escală la Calais. Rezemat de parapetul punţii, Henry Sunderland urmărea distrat manevrele de acostare.

Sosea în Europa însoţit de întreaga sa familie, inclusiv Babs. Susan renunţase la atitudinea ei intransigentă, acceptând să-şi urmeze soţul în Lumea Nouă. După scandalul de la New Orleans, socotise necesar să se afle în permanenţă în preajma lui Henry. Lăsat de capul lui, acesta ar fi fost în stare să facă şi alte prostii. Prestigiul Casei Sunderland fusese serios ştirbit. Încăierarea aceea între beţivi, pentru o „aventurieră”, care le mai era şi nepoată, ar fi fost firesc să împroaşte întreaga familie cu noroiul ridicolului. Intervenise însă – *deus ex machina* – senatorul Forbes, care salvase situaţia. După vindecarea lui Charles Sunderland, care zăcuse la pat două săptămâni, senatorul aranjase astfel lucrurile, încât cei doi fraţi să fie văzuţi plimbându-se în aceeaşi trăsură pe străzile centrale din New Orleans. Acest spectacol avea şi o legendă, ticluită de senator după îndelungate chibzuieli. Potrivit explicaţiilor oficioase, Charles fusese rănit de nişte răufăcători pe care-i surprinsese pe când încercau să spargă un dulap cu bijuterii ale nepoatei sale. Versiunea fusese acceptată în silă de cei doi fraţi. Senatorul le demonstrase că această soluţie era preferabilă unui scandal care i-ar fi discreditat pe amândoi.

Lumea din afară primise cu îndoială justificarea oficioasă. Zvonurile scorneau versiuni mult mai scabroase. Aparenţele erau însă salvate. Servitorii Casei Sunderland sosiţi cei dintâi la locul încăierării dispăruseră între timp din New Orleans. Se aflase mai târziu că fuseseră trimişi în Europa spre a completa personalul de serviciu al lui Robert Sunderland.

Charles ar fi preferat să le închidă definitiv gura, expediindu-i în Regatul Umbrelor. Dar aceste procedee, admisibile în evul mediu, nu mai erau de conceput în secolul XIX.

O călătorie peste Ocean a celor doi fraţi ar fi fost de asemenea binevenită. În lipsa lor din Statele Unite, clevetirile aveau să se stingă. Curiozitatea publicului e capricioasă. Nu întârzie mult asupra unui subiect. Noutatea o atrage cu precădere. Peste trecut se aşterne treptat uitarea. Prezentul este omnipotent.

Conferinţa de la Londra devenea astfel imperios necesară. Şi

Henry şi Charles înţeleseseră acest lucru. Dar nu împinseseră până acolo compromisul, încât să călătorească pe acelaşi vas. Henry traversase Oceanul pe „Empress of China”, nava preferată a tatălui său, iar Charles se folosise de una din corăbiile flotei comerciale americane a Casei Sunderland.

Henry încerca senzaţia unui deţinut care se deplasează sub escortă, a unui bolnav mintal, care simte în permanenţă prezenţa supraveghetorilor. Susan, incapabilă să se prefacă, se comporta faţă de el cu o politeţe rece. David şi Senatorul Forbes îi arătau acea solicitudine indulgentă, enervantă, a oamenilor mari care se scălâmbăie în faţa unui copil, spre a-i câştiga încrederea, simpatia.

În timpul călătoriei, Henry trecuse iarăşi printr-o criză sufletească datorită poziţiei sale false faţă de Babs. Relaţiile de la unchi la nepoată, stabilite iniţial între ei, erau greu – dacă nu imposibil – de modificat. Henry pornise cu pas greşit. Şi aceasta îl înnebunea. Alerga zadarnic după fericire. Babs, singura fiinţă susceptibilă să i-o ofere, era mai inaccesibilă decât un miraj. Deşi o avea în preajma lui, nu se putea atinge de ea. Susan îi intuia chinurile sufleteşti. Îl privea cu o milă dispreţuitoare. Uneori Henry o ura pe Babs, fiindcă îl făcea să sufere atât de mult.

Hotărâse o escală la Calais tocmai spre a se desprinde din lanţurile acestei servituţi familiale. În acest orăşel maritim de mâna a şaptea se stabilise George Brummell, Beau Brummell, prietenul său de la Eton şi Oxford. Odinioară renunţase la prietenia lui Brummell în urma poruncilor tatălui său. Spre a se face agreabil acestuia, acceptase să se îndepărteze de omul pe care şi-l luase drept model. Se resemnase să se înmormânteze printre troglodiţii din Cardiff. Renunţase la viaţa strălucită a Londrei spre a se exila la Uzinele Sunderland-Beauclair and Montorgueil. Îşi irosise cei mai frumoşi ani ai tinereţii. Este adevărat că în acea vreme o cunoscuse pe Margaret. Dar şi pe Margaret o pierduse datorită amestecului tatălui său. Înapoindu-se la George Brummell încălca opreliştile de dincolo de mormânt ale întemeietorului dinastiei Sunderland.

Richard îl lăsase în fruntea unei Case care depăşea prin importanţă un regat. Dar ce-i foloseau lui puterea, averile, dreptul de a dispune de viaţa atâtor oameni, dacă era nefericit? Reînnoind prietenia cu George Brummell, ştergea cu buretele trecutul şi pornea de la zero. Împreună vor lua cu asalt Londra, Parisul, Roma… Brummell îi va insufla acea îndrăzneală, acea lipsă de scrupule, atât de necesară spre a o cuceri pe Babs, spre a-şi

impune autoritatea asupra întregului său clan.

Hotărârea lui Henry de a se opri temporar la Calais surprinsese pe toată lumea. Refuzul lui de a da explicaţii sporise curiozitatea generală.

— Cine ştie ce năzdrăvănie mai pune la cale, se plânse Susan senatorului Forbes.

— Lasă-l în pace! Orice om are ciudăţeniile lui, replică indulgent senatorul. Henry vrea să-şi manifeste independenţa, autoritatea. Mai curând decât îţi imaginezi se va întoarce pocăit. Cunosc oamenii, scumpa mea. Şi pe Henry îl cunosc bine. E un cal bătrân care se mai crede cârlan şi zvârle când şi când. Dar răzvrătirile lui sunt de scurtă durată şi fără urmări.

— Să nu te înşeli, tată. Aventura cu Babs se prelungeşte.

Senatorul ridicase din umeri.

— Henry se va îndepărta de Babs.

— Închipuiri... Fiinţa asta l-a vrăjit...

— Dar nu o poate avea. Şi asta îl exasperează. Ai băgat de seamă că bea mai puţin de când a cunoscut-o pe Babs? Ziua în care va începe iarăşi să bea va fi un indiciu că steaua acestei fete e pe punctul de a apune.

Susan ridicase mâinile spre cer.

— De s-ar întâmpla mai repede şi minunea asta. Să revenim la Calais. N-ar fi cazul să-l însoţească David?

— Mă îndoiesc că Henry va accepta să fie însoţit.

Opinia senatorului Forbes îşi căpătă confirmarea. Henry refuză tovărăşia lui David.

Debarcă la Calais într-o dimineaţă cu ceaţă sidefie ca în ilustraţiile cărţilor cu poveşti pentru copii. Negura joasă, aurită de razele soarelui, învăluia în nimburi feerice obiectele din jur, iar pe cele îndepărtate le ascundea după draperii de paiete. Şi starea sufletească a lui Henry era trandafirie. Făcea primul pas spre libertate, spre emancipare.

Găsi repede adresa pe care o căuta. Lângă primărie se ridica clădirea vetustă a fostului „Hotel d'Angleterre", pe care un oarecare *Monsieur* Leleux o achiziţionase şi o renovase, transformând-o într-o casă cu apartamente de închiriat. Într-unul din aceste apartamente, îşi instalase penaţii George Brummell. Henry era informat de vicisitudinile prin care trecuse acest inimitabil dandy, care într-o vreme dictase moda la Londra. Traiul său fastuos implicase cheltuieli disproporţionate cu veniturile.

Pierderile de la masa verde îi sporiseră dezechilibrul financiar. Nu concepea însă să-şi coboare nivelul de viaţă. N-ar fi fost elegant. Începuse să se împrumute la cămătari, apoi la prieteni. Nu-şi plătea datoriile, căci nu avea de unde. Când fusese prevenit că îl ameninţă închisoarea datornicilor, îşi invitase prietenii la Operă, iar după reprezentaţie, fără să-şi mai ia bun rămas, se urcase într-o trăsură de poştă şi plecase la Dover. A doua zi, la ora prânzului, debarca la Calais.

Datornicii se despăgubiseră în parte, punând în vânzare mobilele şi celelalte obiecte – cărţi de lux, arme de vânătoare, bibelouri – rămase în apartamentul din Chapel Street, Park Lane.

La Calais îşi găseau refugiul mai toţi englezii care voiau să scape de urgia cămătarilor. Tot acolo îşi dăduse duhul – într-o mizerie neagră – faimoasa Lady Hamilton, amanta amiralului Nelson, care, ca şi Brummell avusese o perioadă de mare glorie, urcând treptele sociale cu viteză de meteor şi coborându-le cu aceeaşi iuţeală.

Henry fu primit de un valet care-l introduse într-o anticameră pardosită cu plăci de marmură albe şi negre, apoi într-un salonaş cu mobile Boule, în care George Brummell, trona ca un suveran exilat.

Întâlnirea cu fostul său idol pricinui lui Henry primul şoc. Beau Brummell, arbitrul eleganţei, idealul unei întregi generaţii, avea aspectul unei cochete vârstnice, care încearcă să-şi ascundă ridurile, fardându-se violent. „Frumosul” Brummell, în faţa căruia se prosternau odinioară toate femeile, avea dinţii stricaţi, obrajii căzuţi, ochii subliniaţi de cearcăne. Ajunsese o ruină.

Cu gesturi rotunde, pofti pe Henry să ia loc.

— Bine ai venit, scumpul meu, rosti el cu preţiozitate, afectând un exagerat accent oxonian. Lumea aceasta este extrem de mică. Aici, la Calais, sunt literalmente asaltat de prieteni şi de admiratori. John, se adresă el valetului, peste un sfert de oră să serveşti prânzul. Henry, sper că n-ai să refuzi un Rosé de Provence înainte de masă. Cum îţi spuneam, reluă el, vizitele nu mai contenesc. Ducii de Wellington, Rutland, Beaufort, Richmond, Bedford, lorzii Jersey, Alvanley, Craven, se îmbulzesc la uşa mea. Sunt informat – ţi-o spun cu titlu confidenţial – că George caută o cale spre a-mi recâştiga prietenia. Ştii la cine mă refer, la Regent…

Henry clătină din cap în semn de încuviinţare.

— Dar mă menţin pe poziţie, continuă el, sunt intransigent. Până ce George nu-şi va cere formal scuze, pentru afrontul de la Carlton

House, nu-l accept în prezenţa mea.

Prânzul servit în farfurii de Sèvres, care înfăţişau celebrităţile feminine ale secolului XVIII, avea ceea ce se numeşte *grand air*. Valetul era la înălţime.

— Îţi aduci aminte ce bine ne distram la Londra? îşi depăna Brummell amintirile, în vreme ce se servea cu eleganţă din friptura de berbec la tavă. Balurile de la Vauxhall, şi Almack, patinajul pe eleşteurile de la Windsor, spectacolele de la Operă, de la Drury Lane, de la Covert Garden, meciurile de box, cursele de cai de la Epsom, partidele de bacara, cluburile de pe Saint James Street.

Brummell suspină elegiac.

— În curând am să mă înapoiez la Londra. Toţi prietenii mă solicită. Am şi însărcinat pe un agent să-mi găsească un apartament demn de rangul meu, în Mayfair.

În aceeaşi clipă se auzi din vestibul zgomot de voci. La început la un diapazon convenabil, apoi pe ton din ce în ce mai înalt.

— Vreau banii mei! vocifera un bărbat cu glas necultivat. Destul i-am dat pe datorie. N-am de gând să fac pomană. Dacă stăpânul tău are poftă să mănânce numai delicatese scumpe, să le şi plătească.

Brummell ridică mâinile spre cer într-o imputare mută.

— Bădăranii ăştia au devenit insuportabili. În loc să fie onoraţi că mă aprovizionez de la ei, fac scandal fiindcă am neglijat să le achit ultima notă. *O tempora, o mores*. La Londra, Mayer, croitorul Curţii avea de gând să scrie pe firma sa „Furnizor al lui George Brummell”. Aici, la Calais, un neisprăvit de băcan, îmi face mizerii…

Protestatarul se retrase numai după ce valetul îi făgădui că în ziua următoare notele de plată vor fi achitate în întregime. Episodul acesta îl impresionă pe Henry. Restul prânzului decurse într-o atmosferă de jenă pe care gazda nu reuşi să o risipească în ciuda anecdotelor vesele cu care se străduia să-şi amuze vizitatorul.

După lichioruri, Henry ceru permisiunea să se retragă.

— Trebuie să mă îmbarc chiar în această după amiază, se scuză el. Sunt aşteptat la Londra în cursul zilei de mâine.

Brummell îi zâmbi cu protectoare bunăvoinţă.

— Te rog, te rog, nu vreau să te stânjenesc. Transmite complimente prietenilor noştri comuni… Apropo, zilele acestea trebuie să primesc nişte bani de la Londra. N-ai putea să-mi avansezi până atunci vreo douăzeci de guinee?

Henry scoase din buzunarul fracului o pungă cu cincizeci de

guinee. O oferi gazdei.

— Am să ţi-i restitui neîntârziat, spuse Brummell, strecurându-i cu iuţeală de prestidigitator într-un sertar al comodei Boule, din preajma sa.

— Nicio grabă, replică Henry. Sper că n-ai să-mi iei în nume de rău dacă am să-ţi mai trimit ceva bani de la Londra.

— De la prieteni primesc orice şi oricât, se înclină Brummell, ducându-şi la piept mâna perfect îngrijită.

Henry părăsi casa din Rue Royale, având senzaţia că abia se trezise dintr-un coşmar. Întâlnirea cu Brummell îi năruise un vis frumos. Fără să mai întârzie în oraş, se îndreptă spre port.

Ceaţa se ridicase. Catargele corăbiei „Empress of China” se desenau cu precizie pe fondul azuriu al cerului. Câţiva pescăruşi se zbenguiau în văzduh.

Cu inima îngreuiată de tristeţe, Henry urcă pasarela. Porunci căpitanului Anderson să iasă imediat în larg.

— Vreau să debarc la Dover, înainte de apusul soarelui.

Se retrase în cabina sa. Vizita la Calais se încheiase cu un eşec. Spera că va avea mai mult noroc în atingerea celui de-al doilea obiectiv al călătoriei sale în Europa. Regăsirea lui Benjamin...

Henry nu zăbovi în capitala Angliei decât douăzeci şi patru de ore. Îşi instală familia la Sunderland House, convocă pe Anthony Temple spre a-i da dispoziţii cu privire la data conferinţei care urmă să aibă loc la sediul Băncii Anglo-Americane din City, apoi plecă la Cardiff. Înainte de aceasta, avusese grijă să o dea pe Babs în grija specială a bătrânei Mrs. Eleanor Marsh, intendenta Casei Sunderland. Îi recomandase să o trateze ca pe propria lui fiică.

În călătoria aceasta de „inspecţie” era însoţit de secretarul Bert Lawson, de consilierul juridic Stuart Rowlandson şi de şeful serviciului său de informaţii Frank Harrison.

Trecuseră aproape cincisprezece ani de când nu-i mai călcase piciorul prin Cardiff. Abia acum, după ce ajunsese capul dinastiei Sunderland, îndrăznea să se înapoieze pe meleagurile unde o cunoscuse pe Margery. Marea şi singura lui dragoste.

Sosiră la destinaţie într-o după amiază urâţită de o ploaie măruntă, rece, ostilă, ce învăluia oraşul în draperii cernite. Ploaia aşternea pe zidurile caselor mânjite de funingine pete de umezeală. Trecători zgribuliţi, în haine cenuşii, ponosite, îmbibate de apă îşi târau paşii prin noroi şi băltoace. De pe streşini se scurgeau fire de

apă murdară. Pe geamurile trăsurii se prelingeau picături alburii, fugărindu-se, contopindu-se, împletindu-se în fantastice dantele.

Henry regăsea senzaţia de coşmar încercată la primul său contact cu aceste locuri. Aici trăise Margery. Existenţa ei, cenuşie ca şi întreaga ambianţă, nu cunoscuse decât o scurtă perioadă luminoasă la Paris.

Henry ar fi trebuit să-şi urască tatăl, fiindcă îi distrusese familia. Richard se justificase, afirmând că nu urmărise decât un singur scop. Ascensiunea şi grandoarea dinastiei sale. Poate că fusese de bună credinţă. Nu era însă drept ca această ascensiune să se clădească pe ruinele unei familii. Margery fusese sacrificată. Fiul ei trăia încă. Henry era hotărât să ofere lui Margery satisfacţia postumă – dacă exista o astfel de satisfacţie – de a-şi vedea feciorul repus în toate drepturile.

Trăsura străbătuse oraşul şi acum se angajase pe drumul care ducea la fabrică. Ploaia continua să cadă măruntă, enervantă. În depărtare se profilau pe cerul plumburiu furnalele înalte, străjuite de coşuri monumentale, ca nişte minarete.

Pe dreapta şoselei apărură primele locuinţe muncitoreşti, clădite din iniţiativa lui Henry. Nu erau multe. Construcţia micului oraş plănuit de acesta fusese sistată din ordinul lui Richard şi al contelui de Montorgueil. Casele terminate, înconjurate de grădini minuscule, se înşiruiau de-a lungul unor străzi rectilinii. Erau încăpătoare şi arhitecţii le dăduseră un aspect vesel. Majoritatea erau însă prost întreţinute. Henry zărea coşuri dărâmate, obloane strâmb agăţate în câte o ţâţână, pereţi coşcoviţi cu tencuiala căzută, garduri rupte…

— Ce-am lăsat, şi ce găsesc, rosti el încet.

Însoţitorii săi nu îndrăzneau să scoată un cuvânt. Simţeau cu toţii tensiunea din aer. Marele patron se afla într-o dispoziţie proastă. În asemenea momente nu era recomandabil să te faci remarcat. Şi Lawson şi Rowlandson şi şeful serviciului de informaţii ar fi preferat să se afle în clipa aceasta la celălalt capăt al pământului.

— Direcţia fabricii se dezinteresează de locuinţe, vorbi iarăşi Henry, fără să se adreseze cuiva anume.

Îşi apropie de gură cornetul acustic şi porunci vizitiului:

— O iei pe prima alee la stânga şi opreşti în dreptul casei cu numărul 12.

Prinse cornetul în cârligul lui, apoi lăsă în jos geamul portierei. Aerul rece de afară şi câteva picături de apă răbufniră înăuntru.

Trăsura opri în faţa unei case surprinzător de curată. Obloanele erau proaspăt vopsite, zidurile văruite, grădina din faţă curăţată de bălării.

Henry coborî din trăsură.

— Mă aşteptaţi, vorbi el însoţitorilor.

Deschise portiţa de lemn, traversă grădina şi se opri în faţa intrării locuinţei. Inima îi bătea cu putere. În casa aceasta murise Margery. Şi tot în casa aceasta trăia fiul său, Benjamin-Henry-Richard, viitorul stăpân al Casei Sunderland. Îl bucură faptul că feciorul său crescuse într-o locuinţă atât de îngrijită. Bătrânul Terrill era un om de nădejde, iar nevastă-sa o gospodină fără pereche. Pe Henry îl încolţi brusc teama. Cum îl vor primi foştii săi socri? Nu-i vor face dificultăţi când le va cere băiatul? Ciocăni în uşă cu măciulia de aur a bastonului. Era emoţionat. Foarte emoţionat. Nu-i răspunse nimeni. Mai ciocăni o dată. Auzi de dincolo de uşă nişte paşi târşiţi. Henry îşi încleştă fălcile. Poate că avea să-i deschidă însuşi Benjamin. Fiul său.

Clanţa descrise un minuscul arc de cerc. Uşa se deschise puţin. În crăpătură apăru un cap hirsut, fălcos, cu ochii cârpiţi de somn.

— Pe cine căutaţi? întrebă insul cu glas aspru, dogit.

— Familia Terrill, răspunse Henry.

Omul cu ochii cârpiţi de somn deschise ceva mai larg uşa. Îl impresionase privirea autoritară a lui Henry, îmbrăcămintea lui elegantă.

— Cine sunteţi dumneavoastră?

Replica răsună sec.

— Henry Sunderland.

Insul căscă o gură mare, ca un peşte rămas pe uscat. Deschise brusc uşa.

— Poftiţi înăuntru… Mă iertaţi… Vă rog… Ce cinste pentru mine! … Familia Terrill nu mai locuieşte la adresa aceasta…

Henry, care ridicase piciorul spre a trece pragul, îl lăsă o clipă în aer, apoi îl puse iarăşi jos.

— S-au mutat?

— Da, Sir, replică servil insul. Direcţia fabricii mi-a repartizat această locuinţă după evacuarea familiei Terrill. Eu sunt contramaistru la fabrica dumneavoastră. Mă numesc Gregh. Silas Gregh.

Lui Henry nu-i venea să-şi creadă urechilor.

— Evacuaţi? De ce?

— Povestea e lungă, Sir. De ce nu intraţi?

— Vorbeşte! ordonă Henry nerăbdător.

— Bătrânul Terril a murit acum câţiva ani, într-un accident de muncă. A căzut într-un furnal, care se aprinsese. Ştiţi şi dumneavoastră cum se întâmplă. Ceasul rău. Bătrânul a ars de viu.

— Şi nevastă-sa? Copiii lui? întrebă Henry strangulat de o frică surdă.

— Copiii?... Păi... unii au murit... alţii s-au risipit... Bătrâna Terrill rămăsese numai cu două fete... nemăritate...

— Dar nepotul ei?

— Care nepot?

— Fiul lui Margery?

— Îmi pare rău, Sir... De Margery nu ştiu nimic... Lucrez numai de zece ani la fabrica dumneavoastră. Eu sunt din Manchester. De acolo am venit. M-a adus Mr. Hutchinson. Îi plăcea cum lucrez. Îmi conduc oamenii cu mână de fier, Sir. Echipa mea...

Henry ridică palma, silindu-l să tacă.

— Ştii unde s-a mutat bătrâna Terrill?

— La Cardiff.

— Adresa?

— N-o cunosc.

— Mulţumesc. Bună seara.

Se răsuci pe călcâie şi alergă spre trăsură, lăsându-l pe Gregh cu ochii holbaţi.

— La fabrică! ordonă el vizitiului. În galop.

Însoţitorii lui n-aveau să uite în veci cursa aceea în goana cailor, pe şoseaua desfundată de ploaie. Trăsura hurducată prin hârtoape, scăpă ca prin minune să nu se răstoarne. Ploaia se înteţise odată cu lăsatul serii. Picioarele cailor se afundau uneori până la genunchi în noroi. Copitele se desprindeau din clisă cu un plescăit. Biciul şuiera prin aer, înscriind pe crupele cailor urme care se întretăiau.

— Mai repede! urla din când în când Henry în cornet. Mai repede!

Voia să câştige câteva minute, după ce pierduse cincisprezece ani. Strădania lui tardivă de a lupta cu timpul era absurdă.

Însoţitorii lui Henry îşi aruncau priviri întrebătoare. Nu cunoşteau intenţiile marelui patron şi acţiunile lui îi derutau.

Când trăsura ajunse la fabrică se întunecase de-a binelea. În pavilionul administrativ nu găsiră pe nimeni. Funcţionarii plecaseră demult pe la casele lor. Numai echipele de noapte lucrau în fabrică. Henry ar fi fost în stare să ceară informaţii de la fiecare muncitor în

parte. Dar aceasta nu era o soluţie.

Paznicul de noapte de la pavilionul administrativ stătea smirnă în faţa marelui patron. Îl îngrozea expresia întipărită pe chipul acestuia. Şi paznicul era de puţină vreme angajat la fabrică.

— Vreau să vorbesc cu Mr. Hutchinson, rosti Henry nerăbdător. Unde îl găsesc?

— A plecat acasă. Locuieşte în pavilionul din pădure.

Henry se întoarse spre trăsură. Înfăţişarea jalnică a cailor care gâfâiau, tremurând pe picioare, îl făcu să se oprească.

— Să mi se aducă alţi cai. Fără întârziere. În noaptea asta am mult de umblat.

Lawson aruncă o privire furişă consilierului juridic. Expresia întrebătoare a ochilor săi era elocventă. A înnebunit patronul?

Paznicul alergă la grajduri. Peste câteva minute apăru aferat însuşi grăjdarul-şef, urmat de patru oameni care duceau de căpăstru cai odihniţi. Apoi trăsura îşi continuă drumul în noapte.

Pe Henry îl rodea remuşcarea. O mână grea îi apăsa parcă plexul solar. Paisprezece ani îşi neglijase fiul. Acum timpul acesta pierdut se răzbuna. Deşi era noapte, recunoştea perfect drumul. Felinarele trăsurii luminau tufişuri, pietre, copaci cu rădăcini înfipte la margine de drum. Nimic nu se schimbase. Sau aşa i se părea lui. Pe şoseaua aceasta trecuse el de atâtea ori împreună cu Margery. Îmbrăţişaţi, în faptul nopţii, aruncaseră priviri distrate asupra drumului slab luminat – ca şi acum – de felinarele trăsurii.

După aproape o oră de drum, Henry şi însoţitorii săi ajunseră la pavilion. Vizita aceasta nocturnă, intempestivă îl prinse pe Hutchinson nepregătit. Explozia de mânie a marelui patron, care-i reproşa în termeni tari evacuarea familiei Terrill din locuinţele fabricii îl înfricoşă. Cunoştea reputaţia lui Henry, care nu se sfiise să concedieze pe cei mai de frunte colaboratori ai Casei Sunderland, când aceştia avuseseră nenorocul să-i displacă. Se şi vedea izgonit de la conducerea fabricii. Aruncat în neant, după ce izbutise cu preţul unor eforturi atât de mari să ajungă „cineva”.

— N-aveam de unde să ştiu că familia Terrill vă mai interesează, încercă el să se dezvinovăţească. Dacă aş fi bănuit, mi-aş fi dat toate silinţele... De altfel nu mă ocup direct de locuinţele muncitoreşti. Directorul administrativ...

— Explicaţia aceasta nu mă satisface, ripostă Henry.

Îşi dădea seama că Hutchinson nu avea nicio vină. Că în cel mai rău caz dăduse dovadă de lipsă de interes faţă de familia Terrill. O

greşeală tactică, pe care Hutchinson şi-o reproşa amar. Adevăratul vinovat era el, Henry. Şi aceasta îl făcea să spumege.

— Unde îi pot găsi? rosti el printre dinţi, ridicându-şi buza de sus şi descoperindu-şi gingiile şi colţii, ca un dulău pus pe harţă.

— La Cardiff… da, da, la Cardiff. Mâine dimineaţă am să ordon directorului administrativ să le dea de urmă…

— Nu mâine dimineaţă. Acum. Imediat. Urcă-te în trăsură. Mergem la directorul administrativ.

Cursa aceea nebunească în noapte fu reluată cu frenezie sporită. Directorul administrativ locuia în cea mai arătoasă casă din cartierul locuinţelor muncitoreşti. Henry şi Hutchinson îl găsiră cinând în sânul familiei. Fără a-i da timp să-şi scoată şervetul de la gât, Henry îl luă la întrebări.

Homer Gilchrist, directorul administrativ, era un tip sanguin, coleric. Imputările furioase ale marelui patron, imposibilitatea de a-i riposta, de a se apăra, groaza de concediere, făcură să i se urce tensiunea arterială, până ce tâmplele începură să-i zvâcnească. Se străduia zadarnic să-şi amintească ceva în legătură cu noua adresă a familiei Terrill. În cele din urmă plecară cu toţii la fabrică. Sperau să obţină informaţii de la muncitori.

Tot Henry îşi aminti că Margery avea la atelierul de încărcare cu pulbere a grenadelor o prietenă, pe nume Letty. O căutară în registrele personalului, dar nu o mai găsiră.

Investigaţiile printre muncitori rămaseră fără rezultat. Mulţi dintre ei cunoşteau pe bătrânul Terrill. Îşi aminteau şi de Margery şi de căsătoria ei rămasă de pomină. Nici unul însă nu cunoştea noua lor adresă.

— Dacă în patruzeci şi opt de ore nu am adresa, se răsti Henry la Hutchinson şi la directorul administrativ, vă puteţi considera concediaţi.

— Îmi permiteţi să vă ofer găzduire în locuinţa mea, îndrăzni Hutchinson să intervină.

— Mulţumesc. Să mi se pregătească o cameră, un pat, aici în fabrică.

Îndeplinirea acestei porunci necesită câteva ore. Directorul general Hutchinson trimise de la locuinţa sa paturi şi aşternuturi pentru Henry şi însoţitorii săi. Dormitorul marelui patron fu amenajat în cabinetul directorului general. Secretarul, consilierul juridic şi şeful serviciului de informaţii rămaseră să doarmă într-un birou alăturat. Li se pregăti totodată şi o masă suculentă cu provizii

procurate tot din cămările lui Hutchinson.

În timpul supeului improvizat, Henry ordonă lui Harrison să colaboreze cu Hutchinson şi cu Gilchrist. Îşi încheie instrucţiunile, aruncându-i o privire dispreţuitoare.

— Dacă l-aş fi avut pe Lafont aici, toată zarva asta ar fi fost de prisos. Mă tem că n-am făcut o afacere bună înlocuindu-l.

Procedeele drastice ale lui Henry îşi dădură roadele. A doua zi, aproape de ora prânzului, Hutchinson i se înfăţişă triumfător.

— Am obţinut adresa, Sir. Mrs. Bridget Terrill locuieşte la Cardiff pe Aleea Crinilor. Casa nu are număr, fiindcă nu se prea obişnuieşte pe acolo aşa ceva. Am dat dispoziţii să i se amenajeze o locuinţă convenabilă în cartierul nostru muncitoresc.

— Foarte bine, răspunse Henry sec.

Directorul general îşi salvase postul. Lucrase pe cont propriu, pentru a-şi atribui toate meritele. Harrison şi Gilchrist se înapoiară fără rezultate. Henry nu le adresă nicio privire.

— Hutchinson!

— Porunciţi, Sir.

— Ai să mergi cu mine la Cardiff. În locul lui Harrison.

Şeful serviciului de informaţii resimţi dizgraţia. Nu cuteză să crâcnească. Rămase să aştepte la fabrică desfăşurarea evenimentelor.

Ploaia încetase. Se lăsase în schimb o ceaţă groasă. Trăsura parcurse la pas drumul până la Cardiff. Doi oameni mergeau pe jos, înaintea trăsurii, purtând făclii aprinse. Pe străzile oraşului se auzeau înfundat plescăitul paşilor prin băltoace şi zgomotul roţilor ce se învârteau anevoie prin noroi. Plin de zel, Hutchinson stătea cu capul scos pe fereastra deschisă a unei portiere şi se orienta, folosindu-se de informaţiile culese de la trecători. Henry era încântat de eficienţa acestui om care nu şovăia să îndeplinească orice servicii, oricât de umile.

Găsiră în sfârşit şi Aleea Crinilor. O biată uliţă desfundată, acoperită cu gunoaie, animale moarte şi tot felul ele putreziciuni. Cocioabe infecte apăreau când şi când din ceaţa adâncă. Henry era îngrozit de mediul în care trăia fiul său.

Un copil cu ochii mari, sperioşi, cu obrazul palid, lipit de oase, cu trupul puţintel acoperit cu zdrenţe de o murdărie inimaginabilă, îi îndrumă până la capătul aleii. Acolo, într-un bordei lipit cu pământ, locuia familia Terrill. Băcşeluit cu un şiling, copilul se topi în ceaţă.

— Am să intru singur, vorbi Henry însoţitorilor săi.

Coborî din trăsură. Pantoful de lac i se înfundă într-un fel de pastă puturoasă, acoperită cu lături. Bătu într-o uşă scundă, cu un ochi de geam în partea de sus. Adăstă câteva clipe. Îi răspunse un glas răguşit.

— Intră. Ce aştepţi? Să te poftesc cu muzică?

Henry deschise uşa. Din încăperea întunecată, luminată vag de un foc anemic ce ardea în vatră, răbufni un aer viciat, acru, greţos, care-l făcu să-şi ducă batista la gură.

— Vreau să vorbesc cu Mrs. Bridget Terrill, se adresă el unei mogâldeţe ghemuite lângă vatră.

— Eu sunt. Închide uşa că intră frigul. Cine eşti, şi ce vrei? Vederea m-a lăsat.

Vocea era hârâită, ca o pilă trasă pe piatră.

— Sunt Henry Sunderland. Tatăl lui Benjamin.

Mogâldeaţa nu răspunse. Nu se auzea decât sfârâiala unui gătej pus pe foc. Tăcerea se prelungi. Henry avea senzaţia că se sufocă în aerul greu.

— Ţi-ai adus aminte de Benjamin…

Intonaţia glasului bătrânei indica mai degrabă o constatare decât o întrebare.

— Ţi-ai adus poate aminte şi de Margery… A murit.

— Ştiu. Şi îmi pare foarte rău.

Vocea hârâi un fel de râset grotesc.

— Îţi pare rău?… Hm!… Credeam că ai uitat-o. Au trecut atâţia ani de atunci… Bietul Terrill, câtă dreptate avea când spunea că n-ai să-i aduci fetei noastre decât nenorocire. A murit şi el. A murit şi Joe, şi Kathy, şi Sam…

Henry uitase de Joe, de Kathy, de Sam… O auzise pe Margery vorbind despre ei.

— Unde e Benjamin? întrebă el, aşteptând cu teamă răspunsul.

— Benjamin?

— Da. Benjamin.

Glasul hârâit porni să tuşească. O tuse chinuită, care nu mai contenea.

— Ce e cu Benjamin? stărui Henry.

Tuşea încetă după un timp.

— A plecat.

— Unde?

— Josh l-a luat cu el.

— Josh? Care Josh?

— He, Josh a ajuns om mare. Valet la un nobil. Terrill spunea despre Josh că e un ticălos, fiindcă s-a făcut slugoi. Josh n-a răbdat însă niciodată de foame… La noi, Benjy n-avea ce mânca. Josh a fost bun şi l-a luat cu el.

Se porni iarăşi să tuşească.

Henry tremura de enervare. Convorbirea aceasta îl făcuse să transpire. Îşi dădu brusc seama că bătrâna era senilă. Nu mai putea scoate nimic de la ea. Îl încolţi groaza. Trebuia să dea de Benjamin. Trebuia.

— Unde sunt fetele dumitale, Mrs. Terrill? întrebă el exasperat.

Spera să obţină de la ele lămuriri.

— La ţesătorie, hârâi glasul.

— Care ţesătorie?

— Nu ştiu.

— Bine. Şi când le pot găsi acasă?

— Eh, diseară. Sunt fete cuminţi. După apusul soarelui vin acasă. Nu dorm prin vecini.

Henry suspină.

— Am să revin. Diseară.

— Cum vrei.

— Te las cu bine, Mrs. Terrill.

Nu-i răspunse decât tusea aceea aspră, insuportabilă. Bătrâna era atât de senilă, încât nu-i arăta nicio duşmănie. Îl recunoscuse totuşi. Henry mulţumi Proniei fiindcă fetele erau cuminţi şi dormeau în fiecare noapte acasă. De la ele va afla, desigur, adresa lui Josh.

Era uluit. Fiul său trăia din mila unui valet. Nu reuşea să conceapă această situaţie, posibilă – socotea el – numai în romanele picareşti, ieftine şi melodramatice.

După-amiaza aceea îi puse la grea încercare răbdarea. Şi-o petrecu în sala de mâncare a unui han, uitându-se din sfert în sfert de oră la ceas. Întâmpină înserarea cu bucurie. Se înapoie în Aleea Crinilor, însoţit de Hutchinson şi escortat de patru lachei înarmaţi. Cartierul – îl prevenise directorul general – era deocheat.

Henry găsi pe cele două fiice ale bătrânei aciuate în preajma focului. Erau îmbătrânite înainte de vreme. Părul le atârna în laţe pe frunte şi pe grumaz. Erau gălbejite ca mai toate femeile care munceau în fabrică. Fetele îl primiră cu indiferenţă. S-ar fi zis că nimic nu le mai făcea impresie. Privindu-l cu ochi terni, lipsiţi de viaţă, îi dădură fără nicio dificultate adresa lui Josh. Josh, îi spuseră ele cu oarecare mândrie, ajunsese valetul marchizului de

Beaminster şi putea fi găsit la Londra, la Beaminster House.

Henry le mulţumi. La plecare le lăsă o pungă cu douăzeci de guinee. Fetele se uitară uluite la monedele de aur. Banii aceştia reprezentau pentru ele o avere incalculabilă. Henry le mai spuse că Hutchinson le va pune la dispoziţie o casă convenabilă. Apoi plecă. Rudelor fiului său trebuia să li se asigure o existenţă decentă, dar în acelaşi timp ştearsă. Hutchinson primi dispoziţii precise în acest sens.

În dimineaţa următoare, Henry plecă la Londra.

Tulburat, ştergându-şi cu batista fruntea asudată, consilierul juridic Rowlandson se înfăţişă în cabinetul marelui patron, aducând veşti neplăcute. Benjamin Terrill nu se mai afla la Beaminster House. Dispăruse fără urmă. În vara trecută fusese angajat *groom*, prin intervenţia lui Josh, valetul marchizului. Curând după aceasta, Josh fusese ridicat de poliţie şi încarcerat la Newgate. Era acuzat că ar fi ucis pe un oarecare Joel Barton, proxenet şi tăinuitor. Cercetările ulterioare stabiliseră fapte de o excepţională gravitate în sarcina lui Josh. Valetul marchizului de Beaminster era socotit un servitor model. Aceasta nu-l împiedicase să fure o casetă cu bijuterii a marchizului. Operase atât de abil, încât poliţia atribuise furtul unor necunoscuţi. Bijuteriile fuseseră vândute prin intermediul lui Joel Barton. Nemulţumit de suma de bani pe care tăinuitorul pretindea că o realizase de pe urma vânzării prăzii, Josh îl acuzase de înşelăciune. Conflictul degenerase într-o încăierare, în cursul căreia valetul îşi înjunghiase partenerul. Actualmente Josh aştepta să fie judecat de curtea criminală centrală.

Şi Benjamin fusese indirect lovit de urmările acestei afaceri. *Groom*-ul angajat datorită recomandării unui om pe care-l aştepta spânzurătoarea, era firesc să nu mai inspire încredere. Fusese concediat fără menajamente. De atunci nu se mai ştia nimic despre el.

Când auzi cum stau lucrurile, Henry crezu că înnebuneşte. Remuşcarea pe de-o parte, pe de alta teama de scandal, dacă presa însetată de senzaţie ar fi prins firul afacerii, îl făcură să ordone lui Harrison o operaţie discretă, dar în acelaşi timp energică, pentru regăsirea lui Benjamin. Pretinse a fi anunţat din oră în oră asupra cercetărilor.

Harrison se aşternu zelos pe lucru. De succesul acestei misiuni depindea menţinerea sa în fruntea serviciului de informaţii. Agenţii

săi se împrăştiară ca lăcustele asupra Londrei. Patruzeci şi opt de ore bâjbâiră fără să obţină rezultate. Băiatul se topise în malströmul Londrei. O spălătoreasă de la Beaminster House le dădu primul indiciu serios. Prin decembrie îl văzuse întâmplător pe Benjamin intrând într-o casă din Charles Street. În imediata vecinătate a teatrului Drury Lane. Harrison alergă la adresa indicată. Proprietara casei cu pricina îl informă că într-adevăr găzduise câteva zile pe un tânăr cu semnalmentele lui Benjamin, dar că fusese nevoită să-l dea afară, deoarece unul din chiriaşi i se plânsese că tânărul îi furase nişte cârnaţi. Urmele lui Benjamin se pierdeau iarăşi.

Iritat de ineficacitatea lui Harrison, Henry hotărî să facă personal investigaţii printre locatarii casei din Charles Street. Când trăsura se opri în faţa clădirii în care îşi găsise adăpost câteva zile fiul său, simţi că i se strânge inima. Strada, deşi centrală, era una din cele mai sordide din întreg oraşul. Casele înalte, strâmte, pe jumătate ruinate ascundeau o lume de declasaţi ajunşi în ultimul hal de degradare fizică şi morală. Jegoşi, dezbrăcaţi, neţesălaţi, răspândeau un miros acru, de murdărie şi sudoare. Proprietăreasa, un fel de vrăjitoare cu ochi răi, dinţi îngălbeniţi de tutun, ţâşnind asemenea unor colţi dintre buzele vinete, şi cu fire negre risipite pe povârnişul unei bărbii aduse înainte ca un corn de lună, rămase foarte impresionată de eleganţa vizitatorului. Declară că l-ar fi reţinut pe băiat dacă ar fi ştiut că un gentleman atât de distins avea să se intereseze de el. Se gândise numai la reputaţia casei ei când îl dăduse afară.

Convorbirea avea loc într-un fel de hol strâmt şi întunecos prin care treceau într-un neisprăvit du-te-vino tot felul de indivizi cu mutre suspecte. O femeie tânără, fardată, gătită strident, se priponise de un perete şi arunca priviri dispreţuitoare asupra lui Henry şi a însoţitorilor lui.

— Oameni în toată firea vă ţineţi de capul unui biet copil, interveni ea cu vădită scârbă.

Proprietăreasa o repezi aspru.

— Ce te vâri, Maisie... Vezi-ţi de treburile tale...

Henry se întoarse spre femeia fardată strident. Meseria ei – cea mai veche din lume – era evidentă.

— Ştiţi ceva de băiat, *madam?* o întrebă Henry politicos. Nu am de gând să-i fac niciun rău. Vreau să-l ajut.

— Să-l ajuţi? repetă ea cu agresivă neîncredere. N-aş crede.

— Sunt trimis de părinţii lui, zise Henry.

Minţea. Nu îndrăznea să spună adevărul.

Femeia îl privi în ochi.

— Cine-mi garantează că-mi spui adevărul?

Henry scoase din buzunar o pungă rotundă. I-o aruncă. Femeia o prinse din zbor.

— Sunt acolo zece guinee, spuse el. Dacă mă ajuţi să-l găsesc pe băiat, ai încă zece.

— Nu ştiu, bâigui ea. Nu ştiu...

— Hai, încearcă să-ţi aduci aminte, stărui Henry. Bagă de seamă. Îl aşteaptă o viaţă omenească. Dacă ascunzi adevărul, îl nenoroceşti. Am impresia că îi doreşti binele.

Femeia se uită nehotărâtă ia Henry, apoi la proprietăreasă.

— Bethnal Green, rosti ea. Lângă biserica St. Philips... E acolo o fundătură... White Lion. La numărul 3... Chiar eu i-am găsit de lucru.

Henry înclină din cap.

— Mulţumesc. N-are să-ţi pară rău. Bună ziua.

În drum spre Bethnal Green, făcu reflecţii amare asupra propriei lui nimicnicii. Toată această bătaie de cap şi complicaţiile care aveau poate să urmeze ar fi fost evitate, dacă s-ar fi arătat mai atent faţă de propriul său fiu. Dar regretele erau tardive. Acum trebuia să repare ce mai putea fi reparat.

Înfăţişarea străzilor din cartierul Bethnal Green îl înspăimântă. Trăsura înainta în pasul cailor printr-un labirint de uliţe şi fundături adânci ca nişte văgăuni şi tot atât de întunecate. Case înalte, părăginite, insalubre şi prost aliniate, cu ganguri negre ca gurile unor vizuini, se înşiruiau dezordonat, îngrămădindu-se unele într-altele, nesocotind orice arhitectură raţională. Roţile trăsurii se înfundau în gunoaie, în grămezi de moloz, în noroaie de un negru-verzui. De prin unghere răbufneau miasme de excremente şi urină stătută. Faţadele clădirilor, umbrite de streşini desfundate erau urâţite de ferestre cu geamuri sparte, acoperite cu hârtie şi de uşi strâmbe, cu lemnul scorojit şi crăpat. Ici, colo, prăvălii sărăcăcioase cu firme înnegrite, ori taverne de o murdărie respingătoare încercau să tulbure această monotonie a mizeriei.

Henry pierduse orice simţ de orientare. Aici, reflecta el îngrozit, era mai rău ca la Cardiff. S-ar fi zis că Dumnezeu îngăduia existenţa acestui cartier nenorocit spre a pedepsi pe oameni pentru toate păcatele din trecut. Numai că fiinţele care se târau pe uliţele

acestea încâlcite nu aveau nimic omenesc în ele. Colcăiau ca nişte viermi uriaşi. Era o viziune de iad.

— Nu ne-am rătăcit? întrebă el la un moment dat. Deşi în trăsură era cald, îl zguduiau fiorii.

— Nu vă temeţi, replică Harrison. Vizitiul cunoaşte bine drumul. Mergem încet, ca să nu ne răsturnăm.

Îngreţoşat de putoarea excrementelor care îmbâcsiseră aerul din trăsură, în ciuda ferestrelor închise, Henry îşi acoperi cu batista gura.

— Cumplit! exclamă el. Cumplit! Numai un al doilea incendiu al Londrei ne-ar putea scăpa de mizeria asta, mormăi el.

Consilierul juridic ridică din umeri.

Harrison nu făcea comentarii. Niciodată nu-l văzuse pe marele patron în toane mai rele.

Trăsura opri în dreptul unei fundături strâmte, prin care n-ar fi putut să treacă.

— Am ajuns, spuse vizitiul. White Lion Alley.

Henry coborî, urmat de însoţitorii săi. Se îndreptară spre casa cu numărul 3. Îi întâmpină o clădire cenuşie, într-o stare ceva mai acceptabilă decât vecinele ei. Ferestrele aveau geamurile intacte, iar cercevelele erau în bună stare. Deasupra uşii de la intrare atârna o firmă de lemn, întunecată de intemperii, pe care abia se mai desluşea silueta unui urs de o culoare nedefinită, sub care scria cu litere gotice „The Green Bear Inn”. Deschiseră uşa şi intrară într-o sală nu prea mare, cu mese lungi, la care stăteau prăvăliţi câţiva beţivani cu ochii tulburi. Le ţineau tovărăşie pahare murdare şi sticle cu băutură, unele în picioare, altele răsturnate. La tejghea se afla un bărbat între două vârste, chel, cu obrajii rotunzi. Purta o vestă înflorată; mânecile cămăşii de o albeaţă îndoielnică erau suflecate. Ştergea nişte pahare. Pe scara din fundul încăperii cobora un marinar bărbos urmat de o femeie foarte sulemenită. Marinarul şi femeia sulemenită se aşezară le o masă. Omul de la tejghea le aduse o sticlă şi două pahare.

Henry cuprinse dintr-o privire întreaga scenă. Implicaţiile ei îi sporiră dezgustul. Nu-i venea să creadă că aci îşi putea găsi fiul.

Tejghetarul îi întâmpină cu o privire încărcată de uimire.

— Cu ce vă pot servi, *gentlemen?* rosti el cântat, ştergând automat şi profesional cu un şervet cadrilat cu albastru urmele de băutură de pe o masă liberă.

Henry se aşeză pe scaunul împins sub el de tejghetar. Luară loc

şi însoţitorii.

— Bere! porunci el.

O cană pântecoasă cu bere şi trei halbe de pământ răsăriră grabnic pe masă.

Henry aruncă o privire circulară prin sală. Se întreba dacă fiul său nu-şi va face apariţia pe scara care ducea la etaj. Harrison îşi muie buzele în halba cu bere. Băutura era rece, dar de o calitate infectă. Îşi şterse buzele cu dosul palmei.

Tejghetarul stătea în picioare, lângă masă.

— Doriţi o gustare?...

— Poate v-ar ispiti o companie plăcută...

Clipi, şiret, apoi îşi frecă mâinile servil.

Henry se prefăcu a nu-l fi auzit.

— Lucrează la dumneata un băiat, Benjamin? întrebă el direct, uitându-se în ochii tejghetarului.

Acesta îl privi bănuitor.

— Şi ce-i cu el?

— Vreau să-i vorbesc, zise Henry.

Interlocutorul se scărpină în creştet.

— Păi...

Henry făcu un gest de nerăbdare.

— Adu-l aici!

— Să vedeţi, rosti tejghetarul, este...

— Dacă vrei să câştigi uşor un ban, adu-l mai repede, porunci Henry.

Tonul său dur impuse tejghetarului. Se îndreptă cu mers legănat spre uşa din stânga scării, şi o deschise.

— Ann, fă-te încoa...

O fată slabă ca o umbră veni ştergându-şi mâinile pe şorţ.

— Da, Mr. Jarvis, rosti ea sperios.

— Cheamă-l pe Benjy.

— Imediat, Mr. Jarvis.

Fugi pe scări în sus.

Tejghetarul se întoarse la masa lui Henry.

— Ce vreţi cu Benjy?

— Vrem să vedem dacă este băiatul pe care-l căutăm, interveni consilierul juridic.

— Este în serviciul nostru, zise tejghetarul. Lucrează în tură de noapte.

Henry nu răspunse.

Omul se întoarse la ştersul paharelor. Nu-i mirosea bine toată afacerea asta.

Trecură cinci minute. Cu mâinile împreunate, sprijinite pe măciulia bastonului, Henry stătea cu privirile îndreptate spre scară. Încerca o emoţie puternică, de parcă Margery însăşi ar fi trebuit să se ivească.

În capul de sus al scării apăru un tânăr. Acesta să fie Benjamin? Un val de căldură, de mândrie, de duioasă exaltare îi umplu sufletul. Băiatul era mai frumos decât îşi închipuise el în cele mai trandafirii visări, odinioară, când îi veghea leagănul. Înalt, armonios construit, avea graţia înnăscută, oarecum sălbatică, a unui faun. Dacă Henry n-ar fi ştiut că fiul său avea cincisprezece ani, i-ar fi dat cel puţin optsprezece. Nu-i plăcea un singur lucru. Privirile lui care fugeau încolo şi încoace, pline de teamă. Nu cumva moştenise firea nehotărâtă, timidă, a tatălui său? Defectul nu era iremediabil. Educatorii pot modela caracterul unui tânăr, bineînţeles, dacă acesta este receptiv, dacă nu suferă de o încăpăţânare stupidă, de catâr, ca Charles, de pildă. Henry se întunecă. Charles ajunsese să-l obsedeze. Îi găsea prezent până şi în preocupările legate de fiul său.

Benjamin cobora încet treptele, uitându-se spre grupul lui Henry. Ann îl urma ţinând cu teamă mâna la gură. Tejghetarul era numai ochi şi urechi.

— Bună ziua, zise Benjamin, oprindu-se în faţa noilor veniţi. M-aţi căutat.

Henry îi observă mâna dreaptă, care se încleşta şi se descleşta nervos.

— Dumneata eşti Benjamin Terrill?

— Da, Sir.

Benjamin îşi umezi buzele. Era foarte neliniştit.

— N-am avut nimic de-a face cu Josh...

— Nu te-am chemat pentru asta, zise Henry. Vin din partea familiei tale. Te luăm de aici. Nu ai ce căuta în... taverna asta. Du-te şi-ţi ia o haină. Ai să mergi cu noi.

Benjamin vru să spună ceva, şovăi, apoi se întoarse spre scară.

— Stai! rosti Harrison hotărât.

Aruncă o privire semnificativă lui Henry, care-l înţelese. Băiatul lăsat singur ar fi putut să fugă pe vreo uşă dosnică. Şi tejghetarul prinsese sensul privirii lui Harrison.

— Avem o cuvertură de blană în trăsură, Sir, zise şeful serviciului

de informaţii, adresându-se lui Henry. Poate să şi-o pună pe umeri.

Rowlandson aruncă pe masă câteva piese de argint. Tejghetarul se apropie şi le strecură în buzunarul şorţului.

— Nu puteţi să-l luaţi aşa, fără veste, interveni el. Băiatul e în grija noastră… Patroana n-o să îngăduie…

— Gura! Sper că nu vreţi să vă trimit poliţia pe cap.

Harrison îl repezi aspru.

Tejghetarul adoptă o atitudine care voia să fie demnă.

— Poliţia? Ce să caute poliţia? Suntem cetăţeni cinstiţi ai acestei ţări, ne plătim impozitele…

Henry aruncă pe masă o pungă, care se desfăcu, lăsând să se reverse câteva guinee strălucitoare. Tejghetarul le privi lacom.

— Ia-le. Pentru osteneală, zise Henry.

Piesele de aur dispărură în buzunarul şorţului.

Benjamin se uită ca un animal încolţit, de la Harrison la tejghetar, de la care aştepta un sprijin. Acesta ridică din umeri în semn de neputinţă. Guineele îl făcuseră să treacă de partea taberei duşmane.

Henry şi însoţitorii săi se ridicară de la masă.

— Haidem, Benjamin!

— Să-mi iau bagajele, îngăimă acesta.

— Nu mai ai nevoie de ele. Haidem.

Benjamin se uită la repezeală – spre uşa din fund, încordându-se să fugă. Harrison îi ghici gândurile şi-l înşfacă de braţ.

— Fără prostii, băiatule. Mergi cu noi.

Ann clătina din cap înspăimântată. Tejghetarul se întoarse impasibil la paharele lui. Clienţii din local abrutizaţi de băutură erau absenţi la tot ce se petrecea în jurul lor.

Când Benjamin se văzu în trăsură alături de bărbaţii aceia cu mutre severe şi veşminte negre, de ciocli, inima începu să-i bată tare. Unde aveau să-l ducă? Ce-i pregăteau? Încercă deodată senzaţia netă că se afla prins într-o cursă din care nu mai avea scăpare.

Henry îl privea gânditor pe sub sprâncene.

— Benjamin, rosti el într-un târziu, să nu-ţi fie frică. Eu sunt tatăl tău. Henry Sunderland. De azi înainte n-ai să te mai numeşti Terrill, ci Sunderland-Beauclair.

Sosirea lui Benjamin la Sunderland House stârni furtună. În microcosmul clanului Sunderland apariţia acestui „venetic” căpăta

proporţii de cataclism.

Susan Sunderland făcu o criză de nervi.

— După Babs, l-a mai adus şi pe nenorocitul ăsta.

Tatăl ei, senatorul, încercă să o liniştească, luând lucrurile în glumă.

— Draga mea, unii oameni fac colecţii de monede, de cărţi, de tablouri. Bărbatul tău colectează rude sărace...

Susan se străduise să demonstreze soţului ei că Benjamin trebuia internat într-o şcoală din Anglia sau din Statele Unite spre a primi, rudimentele unei educaţii de care fusese lipsit cu desăvârşire în casa bunicilor săi, şi că numai după o asemenea perioadă de tranziţie ar putea aspira să fie primit alături de copiii ei.

Spiritul de contradicţie al lui Henry se trezise, automat.

— Alături de fraţii săi vitregi, vrei să spui. Cu alte cuvinte, să-l punem la carantină.

— Lipsa lui de maniere va fi un exemplu urât pentru Warren şi pentru Iris. După ce se va mai lustrui...

Henry o întrerupse enervat.

— Benjamin trebuie să trăiască un timp în preajma noastră. Să se deprindă cu noua sa familie. Numai după ce se va aclimatiza cu ambianţa lumii din care face parte, îl voi putea trimite prin şcoli. Admit că la ora actuală este un necioplit. Gândeşte-te ce figură ar face printre colegii săi de la Eton sau Harrow? Nu vreau să se simtă într-o stare de inferioritate faţă de nişte copii care mâine vor fi poate subalternii săi.

Warren, Iris şi Ashley îl primiseră pe Benjamin cu neîncredere. Împărtăşeau instinctiv antipatia mamei faţă de acest intrus care se intitula fratele lor mai mare. Senatorul Forbes şi David Forbes se arătaseră binevoitori şi vag condescendenţi. Senatorul nu împărtăşea temerile fiicei sale care întrezărea posibilitatea suplantării copiilor ei de către Benjamin.

— Averea Casei Sunderland este suficient de mare spre a îndestula pe toţi membrii familiei. Afară de asta primogenitura şi-a pierdut orice fel de importanţă. Numai în Anglia fiul cel mai mare beneficiază de toate drepturile, în dauna fraţilor săi mai mici, care îndeobşte se expatriază spre a-şi câştiga existenţa. Benjamin porneşte la drum cu un mare handicap. Lipsa de cultură şi de educaţie. Va trebui să recâştige timpul îndopându-se într-un ritm accelerat cu un considerabil bagaj de cunoştinţe. Eforturile acestea ar putea să-l scârbească sau să-l idiotizeze înainte de vreme. În

ecuaţia existenţei lui apar şi alte necunoscute. Sunt elemente imprevizibile care răstoarnă cele mai abile calcule. Aşa că, lasă timpul să lucreze pentru tine.

Senatorul Forbes nu era atât de liniştit pe cât voia să pară. Se temea şi el într-o oarecare măsură de ascendentul pe care Benjamin putea să-l câştige asupra influenţabilului său tată. O modera însă pe Susan, deoarece nu voia ca violenţele ei să provoace o nouă criză familială. Numai Babs arătă de la început o simpatie fără reticenţe tânărului ei văr. Poate fiindcă era cea mai apropiată de mentalitatea lui, de condiţia lui socială de până atunci. Personalul de serviciu păstra o rezervă tăcută, uşor dispreţuitoare, faţă de acest nou membru al familiei Sunderland. Îi pândeau cu aparentă impasibilitate stângăciile, limbajul neţesălat, vulgaritatea expresiilor. Tot atât de curioşi erau şi colaboratorii lui Henry. Dar şi aceştia se fereau să-şi exteriorizeze sentimentele şi aprecierile.

Se repetau condiţiile vitrege întâmpinate de mama lui Benjamin, după primirea ei la Sunderland House. Situaţia ei fusese mai grea, căci trebuia să înfrunte ostilitatea socrului, un adversar formidabil pentru slabele ei forţe. Benjamin îşi făcea intrarea, la Sunderland House în împrejurări deosebite. Tatăl său era şeful dinastiei. Duşmanii lui Benjamin aveau să folosească o tactică insidioasă, subterană, întinzându-i curse cu atât mai primejdioase cu cât loveau prin surprindere în punctele cele mai neprevăzute.

Henry ştia că va avea mult de luptat împotriva duşmanilor fireşti ai fiului său. Îşi făcea însă iluzia că va reuşi să-i înfrângă. Puterea nu se afla în mâinile lui?

Din nefericire, misiunea sa era îngreuiată şi de comportarea lui Benjamin. Băiatul păstra faţă de tatăl său o teamă, o rezervă, o vagă ostilitate, extrem de iritante. Henry se întreba dacă va reuşi vreodată să-i câştige încrederea. Îi angajase dascăli docţi, cu înalte studii academice, maeştri de dans şi de etichetă, de echitaţie şi de tragere la ţintă. Voia să facă din Benjamin un perfect *gentleman*.

Conferinţa conducătorilor Casei Sunderland urma să se deschidă peste două săptămâni. Henry avea de gând, să se înfăţişeze la masa discuţiilor având-l în stânga sa pe Benjamin. Uneori îşi analiza perplex simţămintele. De ce ajunsese să-l prefere pe Benjamin celorlalţi copii ai săi? Părtinirea aceasta nu era condamnabilă? Nu se comporta ca un părinte denaturat faţă de progeniturile sale dintr-a doua căsătorie? Ar fi fost o explicaţie.

Benjamin era carne din carnea lui Margery Terrill. Singura femeie pe care o iubise vreodată. Warren, Iris, Ashley veniseră pe lume prin Susan. O fiinţă ce-i fusese impusă şi care-l obosea cu pretenţiile, aroganţa şi puritanismul ei absurd. Ajunsese să o urască. Dezgustul lui faţă de Susan se răsfrângea în parte şi asupra copiilor. Dacă va divorţa vreodată, se va recăsători... cu Babs. Da, da, cu Babs. Ideea aceasta îl fulgeră ca un foc de artificii. Cum de nu se gândise mai adânc la această soluţie? Babs era ingenuă, puţin complicată. Tocmai această simplitate proaspătă, această tinereţe excitantă îl cucerise din primul moment. Între Babs şi Benjamin se va simţi fericit. Bineînţeles va avea grijă şi de ceilalţi copii ai săi. Privilegiile lor nu vor fi ştirbite. Avea însă şi el dreptul la fericire. Viaţa nu este eternă. Numai imbecilii acceptă cu resemnare vitregiile soartei, fără să lupte, spre a-şi crea o existenţă mai caldă, mai frumoasă.

În preziua conferinţei, Henry hotărî să facă o primă ieşire în lume, în compania fiului său. La ora cinci, în trăsură deschisă, trasă de patru cai albi, achiziţionaţi prin intermediul lui Robert din grajdurile imperiale de la Viena, Henry şi Benjamin făcură o plimbare prin Hyde Park. Pe aleile umbrite de copaci înmuguriţi, se încrucişau echipaje splendide. Henry schimbă salutări cu ducele de Wellington, cu lordul Sidmouth, secretar de Stat la Interne, cu ducele de Kent, unul din numeroşii vlăstari ai regelui nebun George al III-lea, şi cu alte câteva personaje din lumea *fashionable* a Londrei. Pe Rotten Rowe, aleea aşternută cu nisip rezervată călăreţilor, purtătorii celor mai ilustre nume îşi etalau eleganţa vestimentară şi caii de călărie cu sânge tot atât de albastru ca şi stăpânii lor. Bărbaţii purtau cizme scurte sau pantaloni cu *sous-pied*-uri, redingotă, pălării-cilindru foarte înalte, cravate opulente, mănuşi bine ajustate, cravaşe cu măciulii de aur. Femeile, în costume de amazoană, îşi târau pe pământ fustele lungi, de stofă grea, drapate ca nişte cortine. Corsajul strâmt, încheiat până la gât, pălăriile împodobite cu pene de struţ, care jucau în adierea înserării, mănuşile albe, le dădeau o notă de aristocratică cochetărie.

Pe marginea aleilor mulţime de spectatori bine îmbrăcaţi, printre care mulţi oameni de o condiţie socială inferioară, admirau echipajele somptuoase, şi caii de călărie.

Foarte multe priviri se îndreptau spre trăsura şefului dinastiei Sunderland-Beauclair. Povestea lui Benjamin făcuse ocolul Londrei.

Burghezia, amatoare de cancanuri din lumea mare, primise cu mult interes vestea intrării lui Benjamin în vârtejul strălucitor al *high-life*-ului. Henry era mândru de înfăţişarea fiului său. De o frumuseţe prodigioasă, Benjamin devenise un adevărat punct de atracţie pentru londonezele de toate vârstele.

În preajma orei şapte, lumea elegantă începu să se rărească. Cei mai mulţi se înapoiau acasă spre a-şi face toaleta în vederea recepţiilor, spectacolelor şi dineurilor care urmau să aibă loc în cartierele de lux.

Henry hotărî să-şi încheie seara într-unul din acele mici restaurante la modă, de dincolo de Greenwich, unde amatorii de pescărie găsesc stridii, crevete, homari şi caracatiţe, bere englezească şi vinuri franţuzeşti sau spaniole. Lăsase frecventarea restaurantelor mari pentru mai târziu, când Benjamin va fi capabil să se comporte la masă ca un autentic aristocrat.

Cina aleasă, stropită de vinuri de Xérès şi Madera, dezgheţă puţin timiditatea băiatului. Uneori umbra unui zâmbet îi apărea pe buze. Istorisi cu destul umor câteva întâmplări caraghioase din şcoală, spre hazul încântat al tatălui său. Aproape de miezul nopţii, Henry achită nota de plată. Lăsă pe masă câteva monete de argint pentru fata care le servise băuturile. Se ridică şi se îndreptă spre uşă. Întâmplător, întoarse capul spre Benjamin.

Spectacolul la care asistă, îi îngheţă sângele în vine. Crezând că nu e observat, Benjamin întârziase la masă, şi, cu un gest rapid, înşfăcase banii destinaţi fetei şi îi strecura în buzunar. Henry simţi o lovitură în creştet. Se prefăcu a nu fi remarcat gestul fiului său.

În trăsură păstră o tăcere adâncă, tot timpul, până ajunseră acasă…

Sosi în sfârşit şi ziua mult aşteptatei conferinţe. Şedinţa avea să se ţină în sala de marmură a Băncii Anglo-Americane, într-un cadru solemn de zile mari. În fond, această reuniune era un simplu consiliu de familie. Patru fraţi, asistaţi de consilierii respectivi, se întruneau spre a pune la punct o chestiune de un interes vital pentru viitorul Casei lor. Dar când această Casă reprezenta interesele dinastiei Sunderland-Beauclair, consiliul de familie lua proporţii de congres internaţional. Această titulatură nu era exagerată dacă se ţinea seama de faptul că cei patru fraţi reprezentau o imensă forţă economică şi financiară, care cuprinsese întreaga emisferă Occidentală.

Şedinţa urma să se deschidă la ora zece, în prezenţa a peste o sută de conducători de bănci, fabrici, şantiere navale, firme de import-export, întreprinderi miniere. Încă de la nouă, un mare număr de gazetari se înfiinţară în holul băncii. Voiau să înfăţişeze cititorilor aspecte de la această conferinţă aşteptată cu mult interes de oamenii de afaceri din City. La nouă şi jumătate participanţii la conferinţă începură să sosească, gravi, preocupaţi, plini de importanţă.

La zece fără un sfert, îşi făcu apariţia Anthony Temple, care asigura interimatul conducerii Casei Sunderland din Anglia. Distins, foarte elegant, răspunzând degajat la saluturi, trecu repede prin hol şi se topi în sala de consiliu.

Cinci minute mai târziu, Robert Sunderland-Montorgueil urcă greoi scările băncii. Făcea eforturi eroice spre a-şi ridica voluminoasa-i făptură, treaptă cu treaptă, spre uşile larg deschise de la intrare. Gâfâia şi îşi tampona necontenit cu batista de mătase fruntea asudată. Îl urmau doi secretari cu genţi doldora de hârtii.

— Austria abia îşi mai ţine răsuflarea, zise un gazetar care-l recunoscuse după rotunjimile-i elefantine.

— Nici nu se putea un simbol mai potrivit, răspunse altul.

Charles Sunderland trecu repede, aruncând în dreapta şi în stânga, pe sub sprâncenele stufoase, priviri, piezişe, bănuitoare.

— Junglele Americii de Sud şi-au trimis cel mai tipic reprezentant, comentă răutăcios un ziarist pistruiat, cu pălăria înaltă lăsată ştrengăreşte pe o parte.

Gerald Sunderland-Lusignan coborî dintr-o trăsură cu blazonul ducilor de Lusignan-Valois pictat pe uşi. Suplu, elegant, de o tinereţe ostentativă, faţă de vârstele respectabile ale majorităţii delegaţilor, îşi scotea cu gesturi rotunde, stilizate mănuşile de piele albă, perfect ajustate.

— Franţa şi Spania vor să facă *peau neuve*. La idei noi, oameni noi, zise un gazetar rotund, cu picioare subţiri, care aducea cu un cartof sprijinit în echilibru nestabil pe două beţe.

— Idei noi? pufni dispreţuitor un tânăr care părea să adulmece cu nasul său ascuţit, ca un bot de vulpe. Idei vechi, în haine noi.

— Ideilor noi li s-au cântat *De Profundis*, supralicită un ziarist scund, ridicându-şi când pe un picior când pe celălalt, trupul plinuţ şi bondoc, spre a vedea, peste umerii colegilor din faţa sa.

La zece fără cinci, Henry Sunderland-Beauclair, şeful dinastiei, străbătu cu pas alert holul, urmat de fiul său Benjamin şi de un stol

de secretari.

— Statele Unite, cea mai tânără şi viguroasă ţară, e reprezentată de cel mai urât şi mai bicisnic dintre Sunderlandzi, şopti gazetarul rotund ca un cartof la urechea unui confrate.

Confratele îl privi şugubăţ.

— Râde ciob de oală spartă!

— Cu Lumea Nouă s-a încheiat cortegiul, răsuflă bondocul.

— Bravo! exclamă tinerelul cu bot de vulpe, am ajuns să-i identificăm pe fraţii ăştia cu ţările în care-şi desfăşoară activitatea.

— Parcă Nathan Rotschild n-a ajuns să se confunde cu Anglia? remarcă pistruiatul cu pălăria pe-o ureche.

Gazetarii încercară să pătrundă în sala de consiliu, spre a asista la şedinţa de deschidere, dar un secretar le închise uşa în nas. Se ridicară proteste.

— Ne-am deranjat pe degeaba. Plec acasă.

— N-ai decât. Eu mai rămân.

— Şi eu rămân. Presimt că în conferinţă o să iasă foc bengal.

— Prin uşile închise n-ai să-l vezi.

— Pot, totuşi, să-l aud.

Previziunea avea să se împlinească mai repede decât şi-ar fi închipuit.

În sala consiliului, participanţii la conferinţă salutară unii cu respect, alţii cu condescendenţă, intrarea şefului Casei Sunderland. Henry remarcă nuanţele. Sensibilitatea lui maladivă îl făcea să înregistreze cele mai subtile reacţii ale interlocutorilor. Răspunse cu o înclinare a capului. Înainte de a-şi ocupa locul în capul mesei lungi şi masive de stejar, îşi plimbă privirile asupra asistenţei cu o gravitate calmă, de pontif.

Deodată chipul i se umbri. Îl văzuse pe Jules Lafont ocupând un loc printre consilierii lui Gerald. Făcu un semn secretarului Bert Lawson, care se apropie deferent, îi şopti câteva cuvinte. Lawson ascultă instrucţiunile, apoi se îndreptă spre Lafont.

— Mr. Lafont, sunteţi rugat să părăsiţi sala, întrucât atribuţiunile dumneavoastră în cadrul Casei Sunderland au încetat, potrivit unor dispoziţiuni superioare pe care le cunoaşteţi foarte bine.

Vorbele acestea fuseseră rostite destul de tare, spre a fi auzite de cei din jur.

Lafont, care scotea tocmai nişte documente dintr-o geantă, îşi întrerupse ocupaţia. Privirile lui se îndreptară întrebătoare spre Gerald Sunderland, care-i făcu semn să rămână pe loc. Gerald se

ridică încet de pe scaunul său. Tinereţea sa etalată cu insolenţă nu fu pe placul celor mai mulţi colaboratori ai Casei Sunderland. Frunţile lor brăzdate de riduri şi argintul din păr îi plasa din oficiu pe poziţii ostile acestui efeb încrezut.

Gerald îşi scutură o manşetă de dantelă, de care se prinsese un invizibil fir de praf.

— *Mr. President*, rosti el cu un calm îngheţat, ţin să vă aduc la cunoştinţă că Mr. Lafont este consilierul meu. În această calitate participă la conferinţă.

Obrazul lui Henry se făcu alb. S-ar fi zis că o mască de gips i se aşternuse pe faţă.

— Ştiaţi, Mr. Sunderland-Lusignan că Mr. Lafont a fost demis din funcţiile sale?

— Am aflat cu regret acest lucru. M-am străduit să repar nedreptatea făcută unuia dintre cei mai apropiaţi şi competenţi colaboratori ai tatălui meu, angajându-l în slujba Casei Sunderland din Franţa.

Glasul lui Henry vibră, trădându-i mânia reţinută.

— Sper, Mr. Sunderland-Lusignan, că veţi reveni asupra acestei angajări.

Gerald răspunse cu acelaşi calm.

— Regret că nu vă pot satisface dorinţa.

Riposta lui Henry răsună ca o lovitură de bici.

— Atunci vă ordon să-i revocaţi angajarea.

— Regret că trebuie să vă refuz şi de data aceasta. Autonomia de care dispun în calitatea mea de şef al Casei Sunderland din Franţa şi Spania mă îndrituie să-mi aleg colaboratorii fără să cer aprobarea centralei de la New York.

Răspunsul acesta sună ca un dangăt de clopot în liniştea grea, aşternută ca prin farmec asupra sălii. Asistenţa era consternată. Gestul lui Gerald echivala cu o rebeliune deschisă. Existenţa Casei Sunderland era ameninţată de acest copilandru. Va şti Henry Sunderland să-şi impună autoritatea? Cei mai mulţi colaboratori ai săi se îndoiau.

Henry rosti printre dinţii încleştaţi:

— Uitaţi, probabil, că vorbiţi şefului Casei Sunderland.

Gerald ridică din umeri.

— E o farsă a soartei, care a inversat ordinea venirii noastre pe lume.

Henry îşi înfipse mâinile în marginea mesei. Buzele îi tremurau

de furie. Gerald, acest bastard intrat pe uşa din dos în familia Sunderland, îşi permitea să-l insulte pe el, şeful dinastiei. Îl va expulza din sală, apoi va lua măsuri spre a-l lipsi de toate însărcinările.

— Mr. Gerald Sunderland-Lusignan, rosti el străduindu-se să-şi stăpânească explozia de mânie, te poftesc să părăseşti această conferinţă.

În aceeaşi clipă, de partea cealaltă a mesei izbucni un râs hohotit. Toate privirile se îndreptară spre Charles Sunderland, care se contorsiona de râs, izbind cu palmele în masă.

— Superb, superb! Gerald, când te-am ascultat, am avut impresia că-l aud vorbind pe tata. În sfârşit, adunările acestea de momâi sunt, graţie ţie, smulse din amorţeala rutinei mucegăite şi a ruginii.

Hohotele lui încetară brusc. Se ridică la rândul său de pe scaun. Privirile-i se plimbară ameninţătoare asupra participanţilor la conferinţă.

— Mă opun expulzării lui Gerald Sunderland-Lusignan din această şedinţă. Dacă veţi îndrăzni să votaţi o asemenea hotărâre, mă retrag şi eu. Iar acei care au forţat această ruptură, vor suferi consecinţele.

Se aşeză pe scaun. Colţul buzelor lui se ridicau într-un rictus fioros, care-i dezvăluia colţii.

„Bruta dezlănţuită!”, judecă în sinea sa rafinatul lord Huntesdon, preşedintele consiliului de administraţie al Băncii Anglo-Americane. Aprecierea lui păstra un caracter pur mintal. Se feri să se amestece într-un conflict care, dat fiind caracterul slab, nehotărât al lui Henry Sunderland, putea să aibă un sfârşit neprevăzut. Tantiemele încasate erau prea grase spre a-şi risca situaţia, înclinând spre o tabără mai înainte de a şti spre care pendula succesul.

Henry resimţi şi mai dureros această sfidare lansată de cei doi fraţi ai săi, în prezenţa lui Benjamin, care urmărea nedumerit duelul verbal.

Robert Sunderland-Montorgueil, „diplomatul familiei”, nu-şi fixase încă atitudinea. Era cert că Gerald se va bucura de sprijinul necondiţionat al lui Charles, care lovea astfel în Henry, rivalul său de totdeauna. Dacă îmbrăţişa cauza lui Henry, pierdea definitiv sprijinul lui Gerald şi al lui Charles, compromiţându-şi înscăunarea în Anglia. Pe de altă parte, Henry se bucura încă de prestigiul conferit de calitatea sa de şef al dinastiei. Culmea era alta.

Elementele conservatoare, vechii colaboratori ai lui Richard Sunderland, aveau să încline forţamente către Gerald. Concedierile masive ordonate de Henry îi înstrăinaseră toate simpatiile. Elementele tinere, pe care acesta le promova – nu din spirit novator, ci numai din ură faţă de defunctul său părinte – nu câştigaseră suficientă greutate spre a determina o înclinare a balanţei în favoarea lui Henry. Hotărî deci să adopte o atitudine intermediară, de împăciuire, care să-i atragă sufragiile celor două tabere antagoniste.

Îşi ridică de pe scaun corpolenţa.

— *Mr. President*, solicit cuvântul, rosti el cu deferenţă.

Henry înclină din cap în semn de încuviinţare.

— *Mr. President, gentlemen*, începu el domol, principiile de organizare şi funcţionare ale Casei Sunderland au fost stabilite, în mare, de fondatorul ei. Detaliile au rămas să fie limpezite ulterior. Nu există actualmente niciun fel de regulament care să precizeze limitele competenţei căpeteniilor Casei Sunderland. Avem tot respectul pentru hotărârile celui care reprezintă astăzi autoritatea supremă. Nu trebuie să uităm însă că şi fraţii săi – printre care am cinstea să mă număr – dispun de unele prerogative inerente atribuţiilor şi răspunderilor lor. Socotesc deci necesar să alegem o comisie care să redacteze un regulament de funcţionare al Casei noastre. Numai în baza unui astfel de regulament, a unei astfel de constituţii, vom putea stabili dacă angajarea care a făcut obiectul unor discuţiuni regretabile prin tonul lor ridicat, este sau nu legală.

— Sunt de acord cu propunerea dumneavoastră.

Gerald răspunse cel dintâi.

Charles îşi încreţi fruntea, exteriorizând profunda sa preocupare. Cuvântul „constituţie” nu-i displăcea. O îngrădire a puterilor lui Henry nu putea fi decât binevenită.

— Sunt şi eu de acord, declară fără să şovăie.

Henry avea senzaţia că îi explodează tâmplele. Conferinţa aceasta nu-şi începuse bine lucrările, că îi şi scăpa din mână. O convocase spre a-şi impune autoritatea. Dar conferinţa se întorsese împotriva lui ca un bumerang. Ce-i rămânea de făcut? Să se ridice de la masă şi să o amâne *sine die?* Nu rezolva nimic. Să adopte o poziţie de forţă? Risca să-şi coalizeze fraţii împotriva lui. Dacă i-ar înfrunta, pe cine s-ar putea bizui? Statele Unite – mai puţin, Sudul aflat sub controlul lui Charles – i-ar fi urmat noua politică. Casele Sunderland din Franţa, Spania, Austria şi Prusia ar fi adoptat o

atitudine ostilă.

Anthony Temple, care asigura interimatul pentru Anglia, reprezenta, încă, un punct de întrebare. Henry fu nevoit să admită că situaţia sa era foarte slabă. Dacă s-ar uni cu toţii împotriva lui, l-ar doborî cu siguranţă. Charles avusese dreptate. Toţi oamenii aceştia pe care-i promovase nu erau decât nişte momâi pe care nu se putea bizui. Le citea consternarea în priviri, frica de a se pronunţa pentru una din cele două forţe antagoniste. Trebuia să se încline. Ca şi Ioan Fără-de-Ţară, odinioară, era silit să semneze o Chartă a Casei Sunderland. Dar această înfrângere era numai aparentă. Pe adversarii lui de azi îi va diviza. Va profita de ciocnirile lor de interese spre a recâştiga autoritatea supremă, aşa cum i-o lăsase cu limbă de moarte tatăl său.

— Accept propunerea. O introducem pe ordinea de zi, declară el cu un glas care voia să fie ferm.

În aceeaşi clipă îşi dădu însă seama că rezervele lui mintale nu erau decât un jalnic pretext, îndărătul căruia îşi ascundea înfrângerea. O înfrângere grea, ruşinoasă, completă.

Senatorul Forbes, aflat în dreapta sa, îl privea cu o expresie de dispreţ, pe care nu reuşea să şi-o mascheze. Ginerele său era un nevolnic. Înfrângerea de astăzi nu constituia decât o nouă dovadă a acestei slăbiciuni iremediabile. Henry se ridică în picioare. Rosti cu falsă solemnitate:

— *Gentlemen*, declar şedinţa deschisă.

Cu excepţia altercaţiei dintre Henry şi Gerald, prima zi a conferinţei se desfăşură fără alte incidente. Lectura rapoartelor şi bilanţurilor respective ocupă şi următoarele trei zile.

Concluziile desprinse erau limpezi. Casa Sunderland înregistra beneficii apreciabile. Dar îndărătul dărilor de seamă optimiste şi a coloanelor de cifre care ilustrau o prosperitate oarecum de faţadă, se desluşeau semnele premonitorii ale unor dificultăţi inevitabile.

Marasmul economic abătut asupra Europei, epuizată de pe urma războaielor, se răsfrângea şi asupra Casei Sunderland. Sistarea masivelor comenzi de armament din trecut, carenţa unor guverne incapabile să-şi achite datoriile contractate în cursul ultimelor două decade, concurenţa acerbă a unor bănci mari printre care Casa Rotschild, dezechilibrul financiar datorit unei defectuoase distribuţii de capitaluri, făceau ca invincibila Casă Sunderland de odinioară să evoce un alergător de cursă lungă, care înainte de sosire dă

repetate semne de oboseală. Semne cu atât mai alarmante cu cât coincideau cu un dezacord între politica economică liberală dusă de Casa Sunderland şi politica net conservatoare a Marilor Puteri.

Henry care se străduise în permanenţă să imprime Casei Sunderland o mişcare calchiată pe linia reacţionară adoptată de Metternich şi de adepţii săi, linie care părea să triumfe definitiv în Europa, nu putea decât să deplângă tendinţele contrarii ale fraţilor săi. În cadrul conferinţei generale nu putea discuta o întreagă gamă de chestiuni delicate, a căror publicitate le-ar fi dăunat. Înlăuntrul şedinţelor restrânse, la care urmau să participe numai căpeteniile, avea să dezlănţuie un atac violent împotriva iresponsabililor care puneau în primejdie însăşi existenţa dinastiei Sunderland.

Conferinţa care se ţinea la lumina zilei ascundea un foarte activ joc de culise. De pildă, Leslie Clinton, noul consilier al lui Charles Sunderland, propuse lui Lafont o colaborare secretă, susceptibilă să le aducă amândurora profituri substanţiale. Lafont îi ceru preciziuni.

— Mr. Charles Sunderland ar fi dispus să-ţi plătească regeşte informaţiile pe care i le-ai furniza, fără să părăseşti bineînţeles slujba încredinţată de Mr. Gerald Sunderland.

— Cu alte cuvinte, replică Lafont, să servesc doi stăpâni deodată. Interesant. Mr. Gerald Sunderland mă plăteşte atât de bine, încât nu am motive să joc pe două tablouri. Îmi permit să-ţi întorc propunerea. De ce nu ai servi dumneata patronului meu informaţii demne să-l intereseze? Colaborarea noastră secretă ar căpăta fiinţă, într-un sens invers celui propus de dumneata. Ei, ce zici?

Leslie Clinton ceru un termen de gândire. Lafont ştia prea bine că această ezitare era numai de formă. Clinton se lăsa greu, spre a-şi tarifa cât mai scump serviciile.

Şi consilierii lui Robert trăgeau sforile, străduindu-se să câştige cât mai multe adeziuni în favoarea înscăunării patronului lor în fruntea Casei Sunderland din Anglia.

Oamenii lui Henry cumpărau şi se vindeau, după împrejurări şi interese.

În acelaşi timp, comisia pentru întocmirea regulamentului de funcţionare se întrunea zilnic – după încheierea şedinţelor conferinţei – sub prezidenţia lui Stuart Rowlandson, primul consilier juridic pentru Anglia. Vicepreşedinţi fuseseră aleşi consilierii Mortimer McGuire de la New York şi Gilbert Radiguet de la Paris. În realitate organismul acesta se născuse mort. Niciunul din fraţii Sunderland nu concepea o Chartă care să le restrângă puterile, în

eventualitatea că l-ar fi răsturnat pe actualul şef al dinastiei. Şedinţele comisiei aveau să se ţină la termene din ce în ce mai îndepărtate, apoi se vor amâna *sine die*, îngropând totodată şi proiectul faimosului regulament, care nu jucase decât rolul unui artificiu menit să preîntâmpine un conflict, capabil să pună în primejdie deschiderea conferinţei.

În ultima zi a săptămânii, conferinţa ajunse la ultimul şi cel mai important punct de pe ordinea de zi. Desemnarea persoanei care urma să asigure conducerea Casei Sunderland din Anglia, până în momentul în care avea să-şi atingă majoratul Anthony Sunderland, fiul regretatului Francis-Andrew Sunderland, duce de Northland, mort de ciumă în India.

Candidaţi din oficiu erau Robert, Charles şi Gerald Sunderland. Henry Sunderland nu candida, fiindcă în calitatea lui de şef al dinastiei deţinea controlul asupra tuturor statelor din Europa, inclusiv Anglia.

Din prima zi, Charles se retrase din competiţie. Atribuţiile lui, şi aşa destul de complexe, nu-i îngăduiau să se ocupe şi de Anglia. Robert primi cu plăcere această veste. Se şi vedea înscăunat la Londra. Socotea că Gerald – pe care-l tratase cu atâta prietenie la Paris – îşi va manifesta recunoştinţa, acordându-i sprijinul. Spre penibila sa surprindere, Gerald nu numai că nu îşi retrase candidatura, dar îşi şi afirmă hotărârea de a obţine conducerea Casei Sunderland din Anglia.

Henry înclina să dea câştig de cauză „diplomatului familiei”, deşi acesta jucase un rol ambiguu în conflictul cu Gerald. Charles îşi păstra neutralitatea. În aceste condiţii desemnarea, lui Robert părea sigură. În ultimul moment, însă, tot Charles complică lucrurile, invitând pe cei doi candidaţi să expună în faţa adunării modul în care îşi propuneau să dirijeze destinele Casei Sunderland din Anglia.

Gerald manevră astfel încât Robert să capete cel dintâi cuvântul. Aflase prin intermediul lui Jules Lafont programul rivalului său. Ideile acestuia erau destul de anodine. Robert şi le exprimă în faţa consiliului folosind un limbaj de o eleganţă academică. Programul lui cu tema „Păstrarea şi consolidarea Casei Sunderland-Beauclair, în limitele impuse de fondatorul ei”, se reducea în esenţă la câteva puncte: intensificarea luptei împotriva fraţilor Rotschild, trecerea Uzinelor Sunderland-Montorgueil la producţia de pace, sporirea operaţiilor de import-export ale firmei „United Wheat”, colaborarea

strânsă cu întreprinderile economice, financiare şi industriale ale Casei Sunderland din celelalte colţuri ale lumii. Un program onest, bine documentat, care nu comporta nici riscuri considerabile, nici beneficii de mari proporţii.

— *Aurea mediocritas*, comentă în şoaptă Salomon Gotthold, după ce Robert îşi încheie expunerea în aplauzele politicoase ale asistenţei.

Câţiva vorbitori făcură aprecieri elogioase. Alţii propuseră completări, pe care Robert – dornic să-şi atragă toate simpatiile – şi le notă sârguincios pe un carnet.

Henry se declară de acord cu acest program înţelept, recomandabil prin prudenţa lui în vremurile tulburi pe care le traversau cu toţii. Dădu apoi cuvântul lui Gerald. Mulţi dintre cei de faţă auziseră de succesul împrumutului acordat statului prusac. Atribuiau însă meritele contelui de Beaumont-Challais, care se remarcase în repetate rânduri, prin îndrăzneţele sale operaţiuni de Bursă şi prin priceperea cu care se descurcase într-o serie de negocieri financiare de o mare subtilitate.

Participanţii la conferinţă îşi promiteau să asculte cu răbdare şi această ultimă expunere a tânărului Gerald Sunderland. O corvoadă în plus cu care aveau să se încheie, în sfârşit, lucrările adunării.

Gerald întinse pe masă, în faţa sa, câteva documente.

— Sper că n-o să ne asasineze cu cifrele, exclamă cu voce joasă James Stewart, directorul Fabricii de armament de la New Schenectady.

— Mai bine ne-ar istorisi peripeţiile duelului cu Montrailles, replică tot în şoaptă Mortimer McGuire, înăbuşindu-şi un căscat.

Gerald se ridică în picioare. Îşi plimbă încet privirile asupra auditoriului, până ce ultimele şoapte încetară.

— *Mr. President, gentlemen*, rosti el cu ton detaşat, de un calm olimpian, cei dintre dumneavoastră care aţi analizat politica partidului democrat din Statele Unite din cursul primilor ani ai secolului al XIX-lea aţi putut constata o aparentă contradicţie între teorie şi practică. Programul acestui partid se baza pe principiul interpretării stricte a Constituţiei. Jefferson – unul din exponenţii acestei teorii – curând după instalarea sa la Casa Albă, a avut înţelepciunea să înţeleagă că păstrarea intransigentă a unor principii perimate ar fi dăunat Uniunii. Partidul său militase pentru interpretarea strictă a drepturilor statelor care constituiau Uniunea.

Cu toate acestea, Jefferson le-a nesocotit mai târziu drepturile, cumpărând Louisiana şi aplicând asupra comerţului un embargo nelimitat, atunci când situaţia politică internaţională i-a impus aceste soluţii. Şi Jefferson şi partidul său erau convinşi că naţiunile pot trăi în deplină armonie, înlăturând rezolvarea diferendelor pe calea conflictelor armate. În ciuda acestei credinţe, a intrat în război cu Anglia. Una dintre tezele favorite ale democraţilor nega necesitatea flotelor militare. În 1812 partidul a votat constituirea unei flote militare. Înainte de a veni la putere, democraţii s-au opus înfiinţării unor impozite federale, directe sau indirecte. În 1813 aceste impozite au fost votate cu o zdrobitoare majoritate. Ani de-a rândul, democraţii au luptat împotriva unei bănci naţionale. În 1816 au înfiinţat o astfel de bancă. Jefferson a renunţat pe rând la toate punctele programului prezentat alegătorilor cu prilejul primei sale alegeri în funcţia de Preşedinte al Statelor Unite. Ce se poate spune despre un partid, despre un om politic, care-şi reneagă principiile? Că dau dovadă de inconsecvenţă? Am greşi dacă am trage această concluzie. Jefferson şi colaboratorii săi au fost destul de înţelepţi spre a se adapta noilor condiţii politice, sociale şi economice şi a da problemelor o rezolvare conformă evoluţiei naţiunii.

Charles Sunderland era perplex. Unde voia să ajungă Gerald cu expunerea aceasta? Avea de gând să-şi vâre coada şi în Statele Unite? În fieful lui Henry? În fond, de ce nu? Băieţandrul acesta părea să ştie ce vrea. Charles ar fi fost dispus să-i acorde sprijinul. Aşa cum i-l acordase şi lui Adrien de Beaulieu. Apoi gândul îi fugi la şampania frapată care-l aştepta la „Albion Tavern”. Numai de s-ar termina odată şedinţa…

— Mr. Robert Sunderland a vorbit despre necesitatea păstrării şi consolidării Casei noastre, în limitele impuse de creatorul acesteia, continuă Gerald. Dacă am aplica acest program *ad litteram*, am merge la o înfrângere sigură. Să luăm aminte la pilda lui Jefferson. Edificiul economic şi financiar întemeiat de Richard Sunderland reprezenta ieri o realizare de proporţii gigantice. Lumea de azi se află însă în plină transformare. Trebuie să renunţăm la tiparele vechi şi să ne adaptăm condiţiilor noi. Sfera intereselor noastre nu trebuie să se limiteze pe viitor la Europa Occidentală şi la cele două Americi, ci să tindă spre acapararea unor pieţe şi a unor teritorii din ce în ce mai vaste. S-a vorbit aici despre Casa Rotschild, care pare să fi monopolizat împrumuturile de stat europene. A ne limita la o luptă cu această Casă, ar echivala cu o renunţare la politica noastră

de expansiune, inaugurată cu atât succes de Richard Sunderland. Această competiţie nu trebuie să constituie decât un episod marginal. Obiectivul nostru de căpetenie nu este Marea Bancă. Accentul trebuie pus pe industria de armament. Nici nu poate fi vorba de o trecere la producţia de pace. În domeniul relaţiilor dintre state, războiul nu a fost încă înlăturat, şi nici nu va fi multă vreme. O reglementare pacifică a conflictelor ar fi potrivnică intereselor noastre. Pacea nu trebuie să constituie decât un intermezzo între două războaie. Şi acest intermezzo să fie – datorită eforturilor noastre – cât mai scurt posibil.

Robert îşi smulse privirile de deasupra hârtiilor din faţa sa. Era de necrezut. Tânărul acesta imberb, pe care încercase să-l cumpere cu câteva vorbe meşteşugite, îndrăznea să-l atace făţiş. Opiniile lui nu erau cu desăvârşire false. La vremuri noi, mijloace de luptă noi, spunea în rezumat Gerald. Dar acest „nou”, căutat cu orice preţ, risca să împingă Casa Sunderland pe o pistă primejdioasă.

Gerald era nu numai temerar, ci şi lipsit de loialitate. Atacul acesta revoltător nu-şi avea scuză…

— În ultimii ani, rosti Gerald fără să se tulbure de privirile mânioase ale lui Robert, Casa Sunderland a dus o politică şovăielnică, îngăduind adversarilor să obţină unele succese. Această lipsă de fermitate, la care s-a adăugat şi o regretabilă ignorare a ultimelor descoperiri ale ştiinţei, ne plasează din punct de vedere tehnic într-o stare de inferioritate faţă de agresivitatea crescândă a concurenţei, care-şi îmbunătăţeşte necontenit mijloacele de producţie. Este destul să menţionez procedeele învechite de lucru din industria noastră extractivă…

Gerald făcu o pauză, apoi îşi îndreptă privirile asupra lui Henry, care răsucea nervos între degete o pană de gâscă.

— Trebuie să scot în evidenţă încă un aspect negativ al activităţii noastre. Flota noastră comercială la ora actuală nu dispune de nave cu aburi. De ce această rămânere în urmă faţă de alte societăţi de navigaţie? Ştiu că înainte de moarte tatăl meu dăduse dispoziţie să se construiască în şantierele navale de la Long Island zece nave cu zbaturi. De ce a fost suspendată această dispoziţie?

Pana de gâscă se frânse cu zgomot sub presiunea degetelor lui Henry. Participanţii la şedinţă îşi aruncau priviri furişe. Îi uluia violenţa atacului.

Henry îşi încleştă pumnii. Se uită la frânturile penei de gâscă aruncate pe masă, apoi îşi ridică încet ochii asupra lui Gerald. Cei

doi fraţi se înfruntară cu privirile câteva clipe, asemenea unor şerpi care se fixează reciproc înainte de a se repezi unul asupra celuilalt. O tăcere adâncă, palpabilă, se lăsase asupra sălii. Scârţâitul unui scaun răsună neobişnuit de puternic.

Henry se făcu deodată palid. Avu impresia, mai mult decât atât, senzaţii, că în fiinţa lui Gerald se instalase tatăl său, care îl privea cu zdrobitor dispreţ. Viziunea aceasta îi răscoli un întreg trecut de umilinţe trăite în umbra omului care nu-l înţelesese niciodată. Paralizat de această prezenţă, care-l urmărea de dincolo de mormânt, plecă încet capul. Picături grele de sudoare îi îmbrobodiră fruntea.

Gerald îşi reluă expunerea, subliniind necesitatea consolidării Casei Sunderland din Anglia.

— Înainte de Congresul de la Viena, Bursa din Amsterdam ocupa primul loc în lume în ceea ce priveşte operaţiunile internaţionale. Această întâietate a fost preluată de Bursa din Londra. Abilitatea comercială a englezilor, geniul inventiv al scoţienilor au slujit de minune Marea Britanie, care a devenit cea mai bogată ţară din lume. Imperiul colonial al Angliei este în plină dezvoltare. Forţa militară a acestei ţări ne deschide drum spre India, spre Moluce, spre China, spre Japonia. Asia, cu milioanele ei de clienţi, ne va cădea în mână ca un fruct copt. În primul rând trebuie să eliminăm Compania Indiilor, lipsind-o şi de ultimele privilegii de care se mai bucură în Asia de Sud-Est. Vasele flotei noastre comerciale vor transporta spre Asia mărfuri şi arme. Fabricile noastre îşi vor dubla în scurt timp producţia, iar subsolurile băncilor noastre vor acumula imense cantităţi de aur. Stăpânind capitalul, vom stăpâni lumea. Lumea are nevoie de credite. Dezvoltarea industriei, descoperirile ştiinţei, exploatarea minelor, amenajarea porturilor maritime şi fluviale, deschiderea de noi şi multiple căi de comunicaţii, nu sunt posibile fără bani. Şi noi vom furniza banii. Vom capta încrederea publicului şi vom lansa tone de acţiuni, tone de hârtie, cărora simpla noastră semnătură le va da valoare şi putere de schimb. La Bursele din Londra, New York, Paris, Amsterdam vom înregistra cote astronomice. Vom avea de întâmpinat crize, inerente acestui fantastic joc. Dar ne vom continua ascensiunea. Uneori vom păşi pe cadavre. Nu importă. Treptat puterea aurului va înlocui puterea guvernelor. Atunci vom impune omenirii legile noastre...

În sprijinul programului său, prezentă statistici elocvente, lungi coloane de cifre, armate de cifre, care luară cu asalt poziţiile

adversarilor, cucerindu-le pe rând.

Henry era copleşit de năvala de argumente care impresionaseră chiar şi pe cei mai timoraţi participanţi la conferinţă.

Gerald câştigă în seara aceea un mare număr de partizani entuziaşti. Desemnarea sa în fruntea Casei Sunderland din Anglia părea inevitabilă. Spre a întârzia luarea unei hotărâri faţă de care nu-şi putea ascunde ostilitatea, Henry ridică şedinţa, amânând pentru a doua zi punerea la vot.

Odată cu înserarea se porni şi ploaia.

În faţa intrării Băncii Anglo-Americane se perindau cupeuri negre, pe care şiroia apa. Vizitii înfriguraţi de ploaie şi de vântul rece, cu pălării înalte adâncite pe ochi, struneau caii. *Groom*-ii deschideau uşile trăsurilor, ploconindu-se în calea-personajelor care părăseau banca. Echipajele se urneau în zgomotul copitelor care bocăneau pe caldarâmul ud.

Adăpostit după o imensă coloană dorică, Jules Lafont urmărea atent forfota din jur.

Herbert Hutchinson, care ieşea însoţit de consilierul juridic Stuart Rowlandson, îl interpelă jovial:

— Mr. Lafont, îmi îngădui să te conduc cu trăsura mea?

— Mulţumesc, eşti prea amabil Mr. Hutchinson. Aştept pe cineva.

Directorul Uzinelor Montorgueil îl salută cu o fluturare a mâinii, apoi dispăru cu Rowlandson într-un cab cu coşul ridicat.

Când Leslie Clinton, consilierul lui Charles Sunderland, ieşi în ploaie, deschizându-şi umbrela, Lafont îi ieşi în cale.

— Încotro, Mr. Clinton?

— La culcare, Mr. Lafont. Mă doare îngrozitor capul.

— Îţi ofer un loc în trăsura mea.

— Prefer să merg pe jos. Aerul curat are să-mi facă bine.

— Îmi dai voie să te însoţesc câţiva paşi?

— Cu plăcere.

Lafont făcu semn vizitiului să-l urmeze la pas cu trăsura. Luându-l la braţ pe Clinton, care-i oferi adăpost sub umbrelă, plecară prin ploaie.

— Patronul dumitale şi-a asigurat înscăunarea la Londra, zise Clinton. Expunerea lui ne-a electrizat. Casa Sunderland, îmi spuneam deunăzi, nu va supravieţui fondatorului ei. Astăzi mi-am schimbat părerea. Richard Sunderland poate dormi liniştit. Şi-a găsit urmaşul.

Lafont suspină.

— Din nefericire, Henry Sunderland este nu numai incapabil, dar şi invidios, rău. Atâta vreme cât va deţine conducerea, Gerald va fi ţinut deoparte.

— Exclus. Adunarea i-a recunoscut meritele.

— Adunarea nu are nicio putere, replică Lafont, subliniindu-şi cu un gest afirmaţia. Votul e consultativ.

— Presiunea ei morală are totuşi...

— Prefer forţa materială, presiunii morale, zise Lafont.

— Voturile fraţilor Sunderland sunt deliberative, replică Clinton. Gerald dispune în prezent de propriul său vot şi de votul copiilor lui Adrien de Beaulieu, pe care-i reprezintă. Votul lui Charles îi este asigurat. Înţelegerea noastră, continuă el zâmbind fin, nu se va dezminţi. Mai rămân trei voturi. Henry, Robert şi fiul minor al lui Francis-Andrew reprezentat de Anthony Temple. Pe Temple l-ai putea atrage în tabăra lui Gerald. Aceste patru voturi i-ar asigura victoria.

Lafont ridică din umeri.

— Uiţi că Henry are drept de veto şi poate da totul peste cap. După o pauză adăugă: ar exista o soluţie.

— Care?

— Faţă de incapacitatea manifestă a lui Henry, să se constituie un consiliu care să-l secondeze.

— Am înţeles, rosti Clinton. Mai bine zis, care să-l cenzureze.

— Aş merge mai departe, supralicita Lafont. Un consiliu care să-i exercite prerogativele.

— Cu alte cuvinte un fel de punere sub interdicţie.

Lafont protestă de formă.

— Ah, nu, Regele Angliei domneşte, nu guvernează. I-am lăsa şi lui Henry un rol decorativ, ca al regelui Angliei...

— Ideea nu e rea, zise Clinton gânditor.

Propunerea lui Lafont îl încânta. Întrebă:

— Şi eu ce am de făcut în treaba asta?

— Să-l câştigi pe Charles Sunderland. De ceilalţi mă îngrijesc eu. Reuşita acestei revoluţii de palat va atrage după sine promovări şi recompense pentru participanţi.

— Şi cine ar fi preşedintele consiliului? întrebă Clinton, deşi cunoştea răspunsul.

— Gerald Sunderland, duce de Lusignan-Valois.

Clinton îi întinse mâna.

— Sunt omul dumitale, Mr. Lafont.

Ajunseseră între timp în faţa hotelului. Se despărţiră încântaţi unul de celălalt. Lafont se urcă în trăsură.

— Regent Street, ordonă el vizitiului.

În somptuosul Quadrant din Regent Street, Anthony Temple ocupa un apartament de zece camere, mobilat şi decorat de Charles Reading, discipol al fraţilor Adam şi, unul dintre cei mai înflăcăraţi partizani ai artei inspirate de formele sobre ale antichităţii. Acest neo-clasicism, atât de gustat în Anglia către sfârşitul secolului al XVIII-lea, îşi găsea expresia cea mai pură în motivele arhitectonice, în ornamentele rafinate ale mobilelor, lustrelor şi argintăriei, în coloritul proaspăt, primăvăratic al covoarelor.

Anthony Temple era un admirator al frumosului. Colecţionar de obiecte de artă şi de cărţi rare, îndrăgostit de o viaţă calmă, contemplativă, se văzuse înscăunat prin forţa împrejurărilor şi prin voinţa întemeietorului dinastiei Sunderland, în fruntea Casei Sunderland din Anglia. Această înaltă şi invidiată poziţie nu-i procura decât griji şi complicaţii fără număr. Ar fi renunţat demult la onorurile şi servituţile legate de funcţiile sale, dacă simţul înnăscut al datoriei şi recunoştinţa adâncă datorată lui Richard Sunderland şi ducelui de Queensberry nu i-ar fi dictat să nu se abată de la acest drum presărat cu spini.

Se spunea că este fiul din flori al bătrânului duce. Nu ştia dacă acesta era adevărul. Cert este că Queensberry îi protejase copilăria şi adolescenţa, iar Richard Sunderland – din veneraţie pentru ducele cu chip de satir – îl smulsese din anonimatul unei existenţe modeste, îndestulându-l cu banii şi plasându-l – înainte de a atinge pragul maturităţii – pe un postament, pe care alţi oameni n-ar fi reuşit să se caţere nici după decenii de muncă şi sacrificii. Îl mângâia gândul că funcţiile sale aveau un caracter de provizorat, că va trebui să cedeze într-o zi locul unui descendent autentic al întemeietorului dinastiei.

În calitatea lui de reprezentant al copiilor lui Francis-Andrew, păstrase legături de supusă prietenie cu văduva acestuia. Grace, ducesă de Northland, fiică a lordului Blencathra, era o fiinţă blândă, sensibilă, de o frumuseţe calmă, ca şi un lac scăldat în raze de lună. Devotată copiilor ei, Anthony şi Crystal, asista cu groază la frământările pe care le intuia înlăuntrul Casei Sunderland. Îşi dădea

seama că între fraţii soţului ei se desfăşura o aprigă luptă pentru putere. Că Anglia, apanajul copiilor ei, era jinduită şi de Gerald şi de Robert. Se temea şi de unul şi de celălalt.

Tatăl ei, lordul Blencathra nu-i putea fi de folos. Vânător pasionat, senilizat în parte de o scleroză precoce, lordul îşi irosea timpul şi existenţa vânând căprioare, vulpi şi porci mistreţi. Singurul om capabil să-i dea un sprijin era Anthony Temple. Grace i se destăinuise, dezvăluindu-i temerile. Apelul ei găsise ecou în sufletul lui, animat de principii cavalereşti. Protecţia copiilor lui Francis-Andrew deveni astfel unul din obiectivele sale. Socotea că în acest chip acţiona şi în sensul vederilor lui Richard Sunderland, care-şi manifestase întotdeauna preferinţele faţă de Francis-Andrew.

Preocupările comune ale ducesei de Northland şi ale lui Anthony Temple îi apropiaseră treptat, creând legături de simpatie, apoi de afecţiune şi mai târziu de dragoste. Grace îi devenise amantă. Totul se petrecuse în limitele celei mai desăvârşite discreţii. Întrevederile lor aveau pentru cei din afară aspectul unor întâlniri de afaceri. Explicaţia era plauzibilă şi nu dădea naştere la comentarii.

Conferinţa de la Anglo-American Bank sporise până la paroxism alarma ducesei de Northland. Anthony se străduise s-o liniştească, deşi îi împărtăşea îngrijorările. Îşi dădea seama că Gerald e ambiţios şi lipsit de scrupule. Inteligenţa-i superioară îl făcea şi mai primejdios. În comparaţie cu Gerald, Robert era inofensiv. Pe de altă parte, Gerald era omul necesar în aceste vremuri de mari prefaceri. Anthony plutea perplex în plină dilemă.

Sosise obosit şi iritat de la conferinţă. Refuzase să ia parte la un dineu oferit de Robert Sunderland, pretextând o migrenă îngrozitoare. Voia să-şi păstreze mintea limpede. Să cântărească bine înainte de a-şi da votul.

Posomorât, îşi umplea un pahar de Oporto, când i se anunţă vizita lui Lafont. În primul moment fu ispitit să-i trimită vorbă că nu-l poate primi. Apoi se răzgândi. Lafont era un tip periculos. Puternicul său ascendent asupra lui Gerald se vădea din dârzenia cu care acesta îl susţinuse împotriva lui Henry.

Îl primi în salon şi îi oferi un pahar de Oporto.

Lafont se adânci într-un fotoliu şi degustă băutura.

— Excelent, exclamă el.

Anthony zâmbi măgulit.

— Mi l-a trimis ambasadorul nostru de la Lisabona.

Nu-l întrebă asupra scopului vizitei.

Lafont aşeză paharul pe măsuţa cu picioare canelate.

— Cunosc ataşamentul dumneavoastră faţă de Casa Sunderland, Mr. Temple, începu el grav.

Anthony Temple se înclină.

— Vă mulţumesc.

— Acest edificiu este azi ameninţat de ruină, reluă Lafont. Dacă nu se vor lua măsuri grabnice, totul se va duce de râpă. Vor fi târâţi şi copiii lui Francis-Andrew, protejaţii dumneavoastră.

— Copiii lui Francis-Andrew nu sunt numai protejaţii mei, replică Anthony Temple. Apărarea intereselor lor constituie o obligaţie a întregii familii Sunderland.

— Să nu ne jucăm cu vorbele, Mr. Temple, rosti Lafont cu brutalitate. Ştiţi despre ce vreau să vorbesc. Casa Sunderland trebuie să aibă un nou şef. Altfel…

Lăsă fraza neterminată. Intonaţia era însă mai expresivă decât un întreg discurs.

— Vă rog să mă ascultaţi cu atenţie, continuă el.

Vorbi îndelung despre incapacitatea lui Henry şi despre mediocritatea fraţilor săi.

— Feciorii Opheliei Sunderland nu sunt nişte exemplare reuşite. Dacă Adrien de Beaulieu n-ar fi murit, lui i s-ar fi încredinţat conducerea Casei Sunderland. Aţi cunoscut, cred, intenţiile răposatului Richard Sunderland?

— Da. Le-am cunoscut, admise Anthony.

— Din fericire pentru existenţa acestei Case, providenţa a scos la iveală un exemplar uman înzestrat cu toate însuşirile tatălui său. Mă refer la Gerald Sunderland, fiul Andreei de Valois.

Temple zâmbi.

— Ştiu că lucraţi pentru el.

Lafont îl privi în ochi.

— Am acceptat să lucrez pentru el, fiindcă este singurul descendent al lui Richard Sunderland capabil să salveze dinastia, să o ridice chiar pe culmi nebănuite. Am să vă depăn toate gândurile mele şi după acea vă las să hotărâţi.

Îi expuse planul său referitor la crearea unui consiliu care să asigure o conducere unitară şi competentă a Casei Sunderland.

— Gerald Sunderland ar urma să primească preşedinţia acestui consiliu.

Temple se uită lung la interlocutorul său.

— Proiectul nu-mi displace. Nu ştiu însă cum v-aş putea ajuta. Ce rol aş avea…

Lafont îl întrerupse.

— Veţi fi unul dintre membrii componenţi.

— În ce mod?

— Păstrând conducerea Casei Sunderland din Anglia.

— Mă tem că nu va fi posibil. Numai descendenţii direcţi în linie bărbătească…

Lafont îl întrerupse iarăşi.

— Se va găsi o formulă acceptabilă. De altfel…

— De altfel?

— V-aţi consolida poziţia dacă aţi intra oficial în sânul familiei Sunderland.

Temple se încruntă uşor.

— Nu vă înţeleg…

Lafont nu se lăsă impresionat de atitudinea brusc scorţoasă a interlocutorului.

— Informaţiile mele sunt precise. Legalizarea unei situaţii de fapt n-ar fi decât profitabilă tuturor părţilor.

Ochii lui Temple aruncară scântei.

— Acest amestec în viaţa mea particulară este intolerabil…

Lafont replică sec:

— Existenţa Casei Sunderland este mai presus de orice susceptibilitate.

Vorbise cu convingerea fermă, ireductibilă, a unui fanatic. Se ridică din fotoliu.

— Vă las să alegeţi. Cu, sau fără voia dumneavoastră, acest consiliu se va constitui. Vă sfătuiesc să nu rămâneţi pe dinafară. Dinlăuntru veţi putea veghea asupra copiilor ducesei Grace de Northland.

Îşi consultă ceasul.

— Aveţi optsprezece ore de gândire.

— Nu vă temeţi că l-aş putea preveni pe Henry Sunderland?

— Nu. Un om inteligent nu se ambalează pentru o cauză pierdută. Iar dacă o veţi face, veţi deveni un simplu particular, amestecat într-un scandal răsunător. Neplăcut e faptul că veţi mai târî după dumneavoastră şi alte persoane… Nu cred că v-ar conveni să le vedeţi bălăcite în noroi. Bună seara, Mr. Temple.

Lafont înclină uşor capul, se răsuci pe călcâie şi ieşi din salon.

Contele de Montorgueil achiziţionase la Londra o casă mare şi sumbră în Berkeley Square. Nu-i plăcea să locuiască în Capitală, însă îngrijirile permanente necesitate de ochii bolnavi ai fiicei sale Sarah îl determinaseră să facă acest sacrificiu. Şi cum un Montorgueil nu-şi putea stabili reşedinţa londoneză decât într-o casă demnă de numele şi rangul său, se instalase într-o clădire cu cincizeci de camere, măreaţă şi lugubră ca un monument funerar egiptean. Comparaţia aceasta macabră fusese lansată de Robert, care acceptase găzduirea socrului său numai datorită stăruinţelor Sandrei.

Nici Sandrei nu-i plăcea atmosfera opresivă de la Montorgueil House. Socotise însă că şi-ar fi ofensat părintele şi sora dacă s-ar fi instalat la hotel. Robert ar fi preferat să tragă la Sunderland House. Sandra respinsese vehement această idee. Nici n-ar fi conceput să locuiască sub acelaşi acoperiş cu Susan Sunderland. Femeia aceasta cu principii puritane o enerva la culme. O socotea făţarnică şi rea ca o viperă. Prima lor întâlnire se soldase cu o antipatie reciprocă manifestată făţiş. În cursul unui dineu de familie, deşi avuseseră scaunele alăturate, nu schimbară decât două sau trei cuvinte acre şi pline de subînţelesuri răutăcioase.

Contele de Montorgueil îşi întâmpinase emoţionat fiica. O îmbrăţişase şi o privise cu ochi umeziţi de duioşie. Este adevărat că de la o vreme contele plângea din toate fleacurile. Ramolisment avansat, şopteau răuvoitorii. Trecuseră mai bine de cinci ani de când nu-şi văzuse fiica. Sandra îl sărutase pe obraz cu reticenţa femeilor cochete care nu vor să-şi strice fardul, apoi îl măsurase cu privirea, exclamând cu falsă jovialitate:

— Tată, arăţi minunat. Dacă n-aş fi fiica dumitale, m-aş îndrăgosti de dumneata.

În realitate, Montorgueil amintea o fosilă prost conservată.

Sarah făcea o impresie şi mai îngrozitoare. Se stafidise ca o babă, deşi nu împlinise încă patruzeci de ani. Nasul şi bărbia i se ascuţiseră şi mai mult, tinzând să se atingă. Buzele subţiri – două fire de aţă, violent înroşite – contrastau cu pudra albă, făinoasă, aşternută pe obrajii uscaţi. Vederea ei slabă o silea să meargă mai mult bâjbâind. Semăna cu o cârtiţă aproape oarbă.

Întâlnirea dintre Sarah şi Sandra fusese patetică. Îmbrăţişări, sărutări… Sandra încercase o vagă repulsie. Sora ei avea un miros mucegăit de fată bătrână. Sau poate umezeala din casa aceasta întunecoasă îi îmbâcsise îmbrăcămintea, care împrăştia exalări de

cadavru. Comparaţia lui Robert ajunsese să o obsedeze.

La Londra, Sandra se plictisea. Ajunsese să identifice oraşul cu atmosfera sumbră de la Montorgueil House. Ploua în fiecare zi. Când nu ploua, se lăsa o ceaţă pufoasă, înăbuşitoare.

Cât de senină era Viena. Acolo nu-i îngrădea nimeni libertatea, fantezia. Aci la Londra, avea senzaţia că e urmărită pas cu pas de priviri iscoditoare. Aştepta cu nerăbdare să se încheie conferinţa, spre a se înapoia la Viena.

La Montorgueil House remarcă într-o zi un valet tânăr, frumuşel, de o prospeţime apetisantă. Îl chema Pompey. De ce i se dăduse numele acesta cu rezonanţe latine, nimeni n-ar fi putut să spună. Nici Pompey, însuşi. Tânărul valet trezi interesul Sandrei. Căuta pretexte spre a-l chema în apartamentul ei, îi încredinţa diferite comisioane, care-i dădeau prilejul să-l răsplătească princiar. Sandra începuse iarăşi să înflorească. Perspectiva unei noi aventuri făcea să-i bată plăcut inima.

Într-o zi însă Pompey nu răspunse la apel. În locul tânărului valet, apăru Maximilian, majordomul casei Montorgueil, un bătrân cu înfăţişarea severă a lui Cato. Solemnul personaj o anunţă că Pompey fusese concediat din ordinul Ladyei Sarah.

Sandra se învineţi. Afrontul acesta era cu atât mai dureros, cu cât majordomul părea să-l guste din plin. Sandra era deprinsă cu perfidia servitorilor care-şi ascund dispreţul faţă de stăpâni, sub o atitudine de majestuoasă nepăsare. Furioasă, concedie pe Maximilian, şi se repezi spre apartamentul surorii sale. O găsi tolănită pe o canapea. Ochii îi erau acoperiţi de o batistă umedă.

Sandra închise cu zgomot uşa şi se înfipse în faţa lui Sarah.

— De ce l-ai concediat? izbucni ea.

Sarah răspunse calm, fără să-şi ridice batista de pe ochi:

— De ce? Fiindcă n-am vrut să te faci de râs în faţa servitorilor.

Sandra simţi că se înăbuşă.

— Cum îndrăzneşti…

— Ar trebui să-ţi respecţi mai mult soţul, zise Sarah.

— Îmi dai lecţii?

— De ce nu? Robert ar fi trebuit să fie soţul meu. Eu l-aş fi respectat. I-aş fi fost credincioasă.

Replica Sandrei ţâşni tăios.

— Însăşi mutra ta ţi-ar fi conservat virtutea intactă. N-ai fi avut aventuri oricât le-ai fi căutat. Doar dacă ţi-ai fi plătit amanţii.

Sarah răspunse potolit:

— Mi-ai mai spus o dată să mă privesc în oglindă. E mult de atunci. Dar nu te-am uitat. Graţie ţie, am aflat cât sunt de urâtă. Şi tu ai profitat de frumuseţea ta, ca să mi-l îndepărtezi pe Robert. Singurul om pe care l-am iubit.

— Puteai să ţi-l păstrezi.

— De ce n-ai spus acest lucru atunci?

— O spun acum. Dacă vrei, ţi-l cedez cu dragă inimă.

— E prea târziu.

— Păcat că nu vrei să profiţi de ocazie. Eu nu mai am ce face cu el. Îl dispreţuiesc. Îl urăsc.

— Tu ţi l-ai ales.

— M-am măritat cu un tânăr frumos, captivant, capabil să-mi câştige dragostea. Astăzi îl vezi în ce hal arată.

— Tinereţea nu e veşnică, Sandra.

— Dacă ai fi în locul meu, ai şti ce înseamnă să trăieşti alături de un elefant, de un rinocer, de un mastodont…

— Te plâng, Sandra.

— Sunt într-adevăr de plâns. Nu este vina mea dacă îmi place viaţa, iubirea, primăvara…

— Nici tu nu mai eşti prea tânără, Sandra.

— Sunt totuşi în stare să mai trezesc pasiuni. Chiar şi printre adolescenţi.

— De aceea voiai să-l zăpăceşti şi pe Pompey. Ai putea să-i fii mamă.

— Eşti hidoasă, Sarah.

— Vorbele tale nu mă supără, Sandra. Mânia îţi rătăceşte mintea. Dacă ar şti tata…

— Nu-mi pasă nici de tata şi nici de opinia publică. Vreau să-mi trăiesc viaţa. Şi acum să încheiem discuţia. Te rog să-l angajezi din nou pe Pompey în serviciu.

— Nu pot să fac acest lucru.

— Bine. Mă mut la hotel. Acolo am să scap de cenzura ta.

— Dacă te muţi acum, te acoperi de batjocură. Se va şti de ce ai făcut-o.

Sandra lăsă mâinile să-i cadă de-a lungul corpului.

— Mult trebuie să mă mai urăşti, Sarah.

— Te-am urât. Au trecut însă atâţia ani de atunci încât mi s-a tocit ura.

— Am înţeles, rosti Sandra cu ironie, mă dispreţuieşti. Virtuoasa Sarah e îngrozită de păcatul în care se bălăceşte sora ei. Eşti

ridicolă, draga mea.
— Te mai muţi la hotel?
— Nu. Accept ospitalitatea voastră, până la încheierea conferinţei. N-are să mai dureze mult. Abia aştept să plec la Viena. Acolo cenzura ta n-are să mă mai incomodeze. Îţi atrag însă atenţia: Începând de azi şi până în ziua plecării, orice relaţii între noi încetează.
— Cum ţi-e voia, Sandra.
Sandra simţi ispita să o pălmuiască. Ieşi tot atât de mânioasă, precum intrase.
Sarah rămase singură. Batista era umedă nu numai de apă, dar şi de lacrimi. Sarah nu plângea pentru Sandra!...

Când Robert se înapoie de la conferinţă, Sandra îl întâmpină cu o întrebare care îl nedumeri.
— Când ne înapoiem la Viena? Mi s-a urât în oraşul acesta mohorât, searbăd.
Robert se lăsă să cadă într-un fotoliu.
— Dacă planurile mele reuşesc, am de gând să rămân la Londra. Şi tu ai fost de acord să plecăm de la Viena.
— M-am răzgândit.
Contrariat, Robert schiţă un gest de nerăbdare.
— Ştii bine că în Austria am o poziţie inferioară. Casa Sunderland nu s-a putut dezvolta în proporţiile dorite de mine... Poate conjunctura potrivnică...
— Tatăl tău n-ar fi spus acelaşi lucru. S-ar fi luptat, ar fi învins dificultăţile...
Iritat, Robert ieşi din cameră trântind uşa.
La cină, contele de Montorgueil se interesă de mersul conferinţei. Refuzase să participe la dezbateri deoarece amorul său propriu nu-i îngăduia să asiste la nişte şedinţe pe care nu le putea prezida. Îi urmărea însă peripeţiile cu calm şi detaşare. Lupta pentru cucerirea poziţiilor din Anglia îl amuza. Atitudinea sa faţă de membrii familiei Sunderland era complexă. Pe Henry îl ura fiindcă trădarea lui din trecut rănise amorul propriu al lui Sarah. Nu avea o părerea mai frumoasă nici despre Robert, care îi înşelase buna-credinţă, însurându-se cu Sandra, deşi în prealabil îşi luase angajamentul să repare gestul lui Henry, căsătorindu-se cu Sarah. Cunoştea rezultatele dezastruoase ale acestei căsnicii înfiripate în condiţii atât de puţin ortodoxe. Între cei doi soţi se deschisese o

prăpastie. Sandra îşi trăia viaţa, trecând din amant în amant. Legitimarea copiilor ei era îndoielnică. Montorgueil ar fi divorţat-o, dacă opoziţia dârză a lui Sarah nu i-ar fi zăgăzuit iniţiativa. Sarah susţinea că Sandra trebuie să suporte până la capăt consecinţele propriei sale nesocotinţe. Onoarea familiei Montorgueil era mai presus de orice. Un divorţ cu întregul lui cortegiu de scandaluri şi de murdării dezgropate de sub gunoaie, ar fi deservit-o şi pe Sandra şi pe copiii ei.

Robert vorbi socrului său despre opoziţia pe care i-o făcea Gerald. Montorgueil ajunsese să-l simpatizeze pe acest tânăr îndrăzneţ, care ţinea în şah şi pe ginerele său şi pe Henry. Îl cunoştea vag. Îl văzuse o dată sau de două ori, la reuniunile de familie. Îi era indiferent dacă Gerald va prelua conducerea Casei Sunderland din Anglia. Cu Anthony Temple se înţelesese foarte bine. Din nefericire, în ultima vreme se constata o încetinire a ritmului de lucru în uzinele din Cardiff. Temple nu era străin de această stare de lucruri. Poate că Gerald va aduce un suflu nou, o energie şi un dinamism, care lipseau actualmente Casei Sunderland. Montorgueil nu-l simpatizase niciodată pe cuscrul său. După moartea acestuia însă fusese nevoit să-i recunoască geniul.

Cina continuă într-o atmosferă apăsătoare. Robert era posomorât, Montorgueil îngândurat, Sarah şi Sandra înţepoşate ca nişte cactuşi.

În dimineaţa următoare, Jules Lafont primi un raport confidenţial asupra ultimelor întâmplări din casa Montorgueil. Nu lipsea nici reproducerea conflictului dintre cele două surori şi nici discuţiile de la cină. Agenţii lui lucrau prompt.

Înarmat cu aceste informaţii se înfăţişă contelui de Montorgueil. Contele îi cunoştea eficienţa şi avea încredere în opiniile lui. Tabloul sumbru pe care i-l înfăţişă vizitatorul în legătură cu actuala conducere a Casei Sunderland şi perspectivele luminoase care se deschideau, dacă Gerald Sunderland avea să preia puterea, făcură mare impresie asupra bătrânului. La sfârşitul întrevederii, care durase exact o oră, îşi dădu adeziunea pentru constituirea unui consiliu executiv restrâns.

Lafont bătu apoi la uşa lui Robert Sunderland. Acesta îşi făcea toaleta, înainte de a pleca la Bancă. Acordă lui Lafont un sfert de oră. Acesta nu-şi pierdu vremea în introduceri. Începu prin a-i declara că Gerald Sunderland nu înţelegea să-i mai facă opoziţie, şi că era gata să se retragă din competiţie. Gestul îşi găsea motivarea

în dorinţa lui de a evita declanşarea unor lupte intestine. Lafont se grăbi să adauge că această retragere nu asigura alegerea automată a interlocutorului său, deoarece părerile erau foarte împărţite. Robert primi vestea aceasta, cu o rezervă ostilă. Lafont oferi o soluţie de compromis. Anthony Temple va asigura mai departe interimatul conducerii Casei Sunderland din Anglia. În schimb se va constitui un organism nou, un consiliu executiv, în care Robert Sunderland ar juca un rol de frunte. În schimbul adeziunii sale la acest proiect, Prusia – unde Gerald Sunderland înfiinţase de curând o bancă – şi Italia, ar rămâne definitiv în sfera de influenţă a Casei Sunderland din Austria. Conducerea consiliului ar reveni aceluia dintre fraţi care şi-ar asuma obligaţia de a face faţă istovitoarelor sarcini şi multiplelor deplasări legate de această funcţie de mare şi grea răspundere.

Robert ascultase cu atenţie expunerea lui Lafont. Era prea realist spre a nu-şi da seama că înscăunarea lui la Londra trecuse în domeniul visurilor irealizabile. Compensaţia care i se oferea nu era de neglijat. S-ar fi declarat imediat gata să preia preşedinţia consiliului, dacă nu şi-ar fi dat seama că sănătatea nu-i îngăduia asemenea eforturi. Îşi dădea seama cu oarecare melancolie că diplomatului familiei nu i se rezerva decât un rol subaltern. Să se ia la trântă cu fraţii săi? La ce folos? Poate că ar obţine un succes imediat. Dar până la urmă tot l-ar doborî, aşa cum plănuiau acum să-l doboare pe Henry… Bietul Henry… Fraţii săi aveau să-i lase numai o umbră a puterii. Dacă ar încerca să i se asocieze, respingând oferta lui Gerald, ce avantaj ar obţine? Niciunul. Luptele lăuntrice n-ar face decât să primejduiască edificiul înălţat de tatăl său. Henry avea să fie sacrificat pe altarul Casei Sunderland care, asemenea lui Moloh, începea să-şi mănânce copiii. După Henry cine va urma la rând?… Poate chiar el, Robert. Steaua lui Gerald era în plină ascensiune. Ştiuse să şi-l asocieze pe acest Lafont, pe acest invincibil sforar, pe care Henry avusese imprudenţa – mai mult decât atât, imbecilitatea – să-l concedieze.

Robert se desprinse din gândurile sale. Ridică privirile asupra vizitatorului.

— *Monsieur* Lafont, sunt de acord cu propunerea dumitale.

Avu chiar laşitatea să-i întindă mâna.

În biroul directorului Băncii Anglo-Americane se desfăşură în dimineaţa aceea o revoluţie de palat, în cadrul căreia Gerald

Sunderland avea să fie uns şef al Casei Sunderland. Iar Jules Lafont – eminenţa sa cenuşie.

Henry stătea la biroul directorului băncii şi răsfoia darea de seamă a şedinţei din ziua precedentă, când fraţii săi, Charles, Robert şi Gerald, la care se adăugau Anthony Temple şi Jules Lafont, îşi făcură tăcuţi intrarea în încăperea lambrisată cu stejar sculptat.

Henry îşi ridică privirile de deasupra hârtiei.

— Aţi venit cu toţii. Foarte bine. Putem trece în sala de consiliu.

Se ridică de la birou şi se îndreptă spre uşă.

Charles îi tăie drumul.

— Un moment, Henry. Înainte de şedinţă, te rog să citeşti acest document, rosti el cu încetineală, scoţând dintr-o servietă câteva foi de hârtie scrise frumos, cursiv, şi aşezându-le pe birou.

Henry ridică întrebător din sprâncene.

— Ce document?

— Citeşte.

Privirile lui Henry se mutară asupra însoţitorilor lui Charles. Atitudinea lor era stranie. Anthony Temple părea jenat. Henry luă hârtia şi începu s-o citească. Pe măsură ce privirile sale parcurgeau rândurile, obrajii i se goleau parcă de sânge. Deodată aruncă documentul pe birou.

— Este o infamie! N-am să accept niciodată asemenea botniţă. A cui a fost ideea? A dumitale? zise el întorcându-se spre Lafont.

Lafont nu se clinti.

Henry se uită cu imputare la Robert.

— Şi tu?

Robert înclină capul.

— N-am avut în vedere decât binele Casei noastre.

Henry se aşeză la birou.

— Ţin să vă atrag atenţia că potrivit ultimului testament al tatălui meu mi s-au atribuit puterile cele mai largi pentru conducerea acestei Case. Cel care va cuteza să-i încalce prevederile va fi sancţionat cu o amendă de cinci milioane de dolari şi cu excluderea din asociaţie. Acest testament a fost redactat de avocatul Sandres…

— Pe care l-ai concediat, ca şi pe atâţia colaboratori de nădejde al defunctului nostru părinte, îl întrerupse Charles. Poate vrei să ne sancţionezi pe toţi? Va fi cam greu. Dacă nu te supui hotărârii noastre, vom lua măsuri. La nevoie vom denunţa testamentul. Cu

orice riscuri.

— Refuz să mă las intimidat.

— Din momentul acesta reprezinţi un singur vot împotriva celor cinci voturi ale noastre, rosti Charles, savurându-şi triumful. Iar dacă vei continua să te menţii pe poziţia aceasta, vom cere ieşirea din indiviziune. După ce vei rămâne singur, te vom zdrobi. Cred că nu-ţi faci iluzii în privinţa aceasta.

Henry simţi sângele zvâcnindu-i în tâmple. „N-am să mor oare ca tata?” se întrebă el speriat de pulsaţia, tot mai accentuată şi de greutatea de pe creştet.

— Răspunsul meu este „nu”. Categoric „nu”, rosti el tremurând de furie. Mă voi adresa tribunalelor... Justiţia mă va apăra...

Gerald interveni calm:

— Justiţia nu-ţi poate asigura mai mult de a şasea parte din moştenire. Legea nu mai apără dreptul de primogenitură. Ai deci de ales...

Henry îşi încleştă pumnii.

— Nu!

— Bine, răspunse Gerald. Vom anunţa conferinţei hotărârea noastră.

Se îndreptă spre uşă.

„A şi început să vorbească în numele nostru”, îşi zise Robert iritat. Îi prinse braţul.

— Stai, Gerald. Aşteaptă.

Se apropie de birou.

— Henry, vorbi el cu blândeţe. Acceptă formula noastră. Vei rămâne în continuare şeful Casei Sunderland. Hotărârile mari, care angajează schimbări de orientare, lucrări sau operaţii superioare unui anumit plafon valoric, vor fi luate în comun. Rezonabil, nu? Vei păstra conducerea directă a Casei Sunderland din Statele Unite...

— Din nordul Statelor Unite, interveni Charles. Sudul se află sub controlul meu.

— Perfect. Din nordul Statelor Unite, ca şi până acum, sublinie Robert. Este absurd să pretinzi puteri discreţionare, în plin secol al XIX-lea. Operaţiile Casei noastre au luat o amploare atât de mare, încât nu mai permit a fi controlate şi dirijate de un singur om.

Henry replică dârz:

— Tatăl meu a făcut faţă...

— Richard Sunderland-Beauclair a fost unic, zise Robert.

— Ei da, nu sunt un demn urmaş al său, rosti Henry cu mânie şi

amărăciune.

— Dacă vrei, îţi acordăm un timp de gândire, interveni Gerald. Cred că e stupid să dăm proporţii de tragedie unei măsuri pe care în definitiv nu o luăm decât pentru apărarea intereselor noastre comune.

Henry înclină capul. Rămase câteva clipe pe gânduri. Un muşchi al obrazului îi juca nervos. Va fi în stare să lupte împotriva tuturor? Să îşi apere drepturile sale şi ale copiilor săi? Ce va spune Susan, senatorul Forbes, Babs, Benjamin, când vor auzi că a fost îngenuncheat? Ce autoritate va mai avea asupra lor? Semnătura lui pe documentul prezentat de Charles echivala cu o abdicare...

— Să mă mai gândesc.

— Îţi acordăm două ore, zise Charles, consultându-şi ceasul. Cred că sunteţi de acord, nu-i aşa? se adresă el însoţitorilor. Amânăm deschiderea şedinţei peste două ore. Hotărârea lui Henry, afirmativă sau negativă, o vom anunţa conferinţei.

— De acord, zise Gerald.

— De acord, repetă Robert.

Anthony Temple se mărgini să încline din cap, în semn de încuviinţare.

Lafont, omul care pusese la cale această lovitură, nu rosti niciun cuvânt, nu schiţă niciun gest. În sinea lui jubila. Era convins că Richard Sunderland nu l-ar fi condamnat...

O recepţie grandioasă la Sunderland House sărbători încheierea lucrărilor conferinţei. În cadrul ultimei şedinţe se făcuse lectura protocolului care consfinţea constituirea unui consiliu executiv alcătuit, din Robert, Charles şi Gerald Sunderland, la care se adăuga Anthony Temple. Gerald reprezenta în acest consiliu şi pe minorii răposatului Adrien de Beaulieu, iar Mr. Temple reprezenta pe minorii lui Francis-Andrew Sunderland, duce de Northland. Preşedinte al consiliului fusese desemnat Gerald Sunderland. Consiliul avea misiunea să colaboreze cu Mr. Henry Sunderland, şeful dinastiei Sunderland-Beauclair, în toate problemele importante.

Aceasta era versiunea oficială, de faţadă. Iniţiaţii ştiau însă că Gerald preluase efectiv puterea şi că Henry păstrase doar aparenţa conducerii. Gerald fusese favorabil acreditării acestei ficţiuni. Pentru cei din afară, prestigiul dinastiei, legenda omogenităţii sale, a respectului tradiţiilor impuse de întemeietorul ei, trebuiau să

rămână neştirbite.

Şi Henry avusese în vedere aceste considerente, când acceptase formula impusă de fraţii săi. Nu era înzestrat cu strălucitele calităţi ale lui Gerald, dar avea suficient bun simţ spre a-şi da seama că spargerea unităţii Casei Sunderland ar fi folosit adversarilor ei. Acum, după ce ireparabilul fusese consumat, încerca un vag sentiment de uşurare. Gigantica răspundere pe care o implica dirijarea Casei Sunderland avea să apese de acum înainte pe umerii altui om. Poate că Gerald îşi va frânge gâtul. Impetuozitatea sa inerentă vârstei, concepţiile-i îndrăzneţe, imaginaţia excesiv de bogată, riscau să-l împingă la acte cu urmări catastrofale. Atunci el, Henry, îşi va relua sceptrul, va readuce barca pe linia de plutire şi va binemerita recunoştinţa tuturor. Dar aceste ipoteze erau de domeniul fanteziei.

Pentru galerie, care nu trebuia să cunoască dedesubturile noilor prefaceri, Henry şi fraţii săi ciocniră cupe de şampanie într-o atmosferă sărbătorească.

Susan, incapabilă să-şi ascundă sentimentele, urmărea cu ciudă mascarada. Soţul ei îşi dovedise încă o dată incapacitatea de a face faţă crizelor. Accesele lui de furie pe care le confundase în trecut cu energia şi cu dârzenia nu-i fuseseră acum de niciun folos. Susan îl dispreţuia.

— A ştiut să-şi impună voinţa când a fost vorba de Babs şi de Benjamin. Cu Gerald însă i s-a înfundat. Bastardul l-a înfrânt. Ah, cât sunt de nenorocită! se plânse ea senatorului Forbes.

— Încercările cele mai grele sunt uneori zorii marilor triumfuri, încercase el s-o încurajeze. Poate că tot ce s-a întâmplat e spre binele nostru. Henry, din nefericire, nu are anvergura lui Gerald. Bastardul acesta, cum îl numeşti tu, se va uza cu timpul. El va fi paratrăsnetul familiei. În această vreme, Warren, fiul tău va creşte, se va dezvolta şi… cine ştie… Poate că se vor repeta împrejurările de azi, însă în favoarea lui Warren.

Susan protestase vehement:

— Şi până când Warren se va face mare, să mă resemnez la un rol secundar? Să fac figuraţie bastardului?

Senatorul ridicase din umeri.

— Răbdare, Susan. Necunoscute şi încâlcite sunt căile Domnului. Uiţi că sunt şi eu pe aici. Voi veghea asupra intereselor tale şi ale lui Warren.

Susan izbucni în plâns.

— Bietul Warren... Prin reintrarea lui Benjamin în familie, îşi pierde şi titlul de marchiz.

Senatorul începu să râdă.

— Asta te preocupă? Ce folos i-ar aduce un titlu nobiliar în America? Warren trebuie să rămână un burghez cu principii solide. Un burghez american. Acesta să fie titlul lui de glorie. Fumurile sângelui albastru să le lase pe seama altora. Noi suntem burghezi, Susan. Şi trebuie să ne mândrim cu asta. Marchizii şi ducii nu vor mai avea căutare decât în saloane. Bineînţeles, în măsura în care vor mai avea bani să-şi cumpere haine de seară.

Şi Susan şi senatorul Forbes ciocniră cupe de şampanie cu Gerald. Susan zâmbi acru şi nu rosti un cuvânt. În schimb, senatorul se arătă jovial şi plin de bunăvoinţă. Cu afectată bonomie, îl bătu pe Gerald pe umăr. Gestul nu era elegant, dar sublinia voit manierele burgheze ale senatorului.

— Dragul meu Gerald, sper că-mi îngădui să-ţi spun pe nume, în seara aceasta eşti portretul viu al tatălui tău.

— Iată cel mai frumos compliment pe care mi-l puteai face, dragul meu Ralph, replică Gerald bătându-l de asemenea pe umăr, însă cu o vigoare juvenilă, care-l făcu pe Forbes să tuşească.

Riposta lui Gerald, care i se adresase tot pe nume, nu-l supărase. „Băiatul are simţul umorului”, reflectă el.

— Tata mi-a vorbit adeseori de dumneata, continuă Gerald. Te aprecia mult. Sper că-mi vei îngădui să-ţi cer din când în când povaţa...

— Dacă vei socoti vreodată necesar să apelezi la rodul experienţei mele, am să răspund cu toată inima...

Susan se uita uluită la tatăl ei. Nu cumva îl vrăjise şi el pe bastardul? Rochia ei neagră, severă, lipsită de podoabe, se singulariza alături de toaletele strălucitoare ale celorlalte invitate.

Cu această ocazie, Gerald cunoscu şi pe Babs şi pe Benjamin. Babs rămase încântată de simplitatea cu care Gerald îi zâmbi şi îi strânse mâna. Henry observă scena şi hotărî să-şi sporească vigilenţa. Pe Benjamin îl câştigă comportarea prietenească a tânărului său unchi. Gerald îi lăuda linia fracului albastru, şi îi mai făcu un compliment, spunându-i că a reuşit să umbrească pe toţi tinerii din seara aceea.

Benjamin îi sorbea cuvintele. În familia tatălui său întâlnise numai ostilitate. Doar Babs – o intrusă ca şi el – îi arătase bunăvoinţă. Prietenia oferită cu mărinimie de Gerald era cu atât

mai preţioasă.

Un lacheu apăru cu o imensă tavă de argint încărcată cu cupe de şampanie, orânduite ca soldaţii în front. Gerald şi Benjamin goliră câte un pahar în cinstea prieteniei lor.

În acest timp, orchestra plasată într-un balcon ce domina sala de dans atacă o selecţiune muzicală din baletul *Vestala*, după opera lui Spontini. Se deschise o draperie de catifea şi o ceată de balerine tinere şi graţioase irupseră în sală. Mişcările lor de o eleganţă aeriană, îşi găseau inspiraţia în figurile schiţate de personajele legendare înfăţişate pe străvechile vase greceşti. Trupa înjghebată de Lafont îşi inaugura activitatea coregrafică. Dinapoia aceloraşi draperii, ţâşni un satir – Alain Dunois – care căzu în mijlocul balerinelor, ca un uliu printre porumbei. În dansul lui se împleteau vigoarea, graţia, talentul şi o măiestrie deosebită.

Gerald urmărea cu încântare evoluţiile balerinilor.

— Ce zici, Benjamin, îţi place?

În aceeaşi clipă îşi duse instinctiv mâna la buzunarul ceasului de la jiletcă. N-ar fi putut să spună de ce făcuse acest gest. Spre surprinderea lui constată că ceasul lipsea din buzunărel. Întorcându-se brusc spre Benjamin, îl observă strecurând ceva sclipitor în buzunar. Gerald izbucni în râs. Râdea cu atâta poftă încât atrase fără voie atenţia persoanelor din apropiere.

Benjamin se înroşise ca o flacără. Vârî mâna în buzunar spre a scoate ceasul, pe care-l subtilizase.

— Am glumit, bâigui el.

Gerald îl apăsă uşor pe braţ.

— Păstrează-l, îi zâmbi el. Tocmai voiam să ţi-l dăruiesc. De altfel mai am o atenţie pentru tine.

Benjamin surâse stingherit.

— Nu se poate. Mă răsfeţi prea mult…

— De ce? E firesc, replică Gerald. Eşti doar nepotul meu. Ţi-am pregătit un cal. Un pursânge care m-a costat o avere. Dacă ai să-l pui să alerge la curse, ai să câştigi sigur Derby-ul. Ştii ce înseamnă Derby-ul? Glorie şi aur… Şi gloria şi aurul sunt indispensabile unui autentic Sunderland. Şi tu, Benjamin, eşti un Sunderland autentic.

Benjamin nu răspunse. Nu ştia de ce, dar îi venea să plângă. Era încă un copil…

Instalarea lui Gerald în fruntea consiliului executiv avu mare ecou. Solicitanţii şi paraziţii care până atunci se înghesuiseră în

anticamerele reşedinţei din Londra a lui Henry îşi întoarseră faţa spre noul soare-răsare şi luară cu asalt Montenuovo House, reşedinţa londoneză a lui Gerald.

La Bursele din Londra, Paris şi Amsterdam, comentariile pro şi contra nu întârziară. Se ştia că Gerald e întreprinzător, tenace şi foarte bătăios. Se mai ştia că succesul împrumutului prusac vădea o mână de maestru.

— Foc de paie, spuneau unii bancheri şi agenţi de bursă, clătinând cu neîncredere din cap.

— Nu vă lansaţi în pronosticuri pripite, replicau alţii mai realişti.

Conducătorii marilor bănci îşi luau însă măsuri de prevedere. Pregătirile ample din tabăra Sunderlandzilor păreau să îmbrace aspectul fenomenelor premonitorii ale unor mari zguduiri seismice. Se ştiau puţine lucruri despre copilăria şi adolescenţa acestui tânăr. În vreme ce fraţii săi mai mari îşi creaseră o oarecare reputaţie în bine sau în rău, nevârstnicul Gerald trecuse rezervat prin şcoli, de la Eton la Oxford şi de la Oxford la Sorbona, recoltând diplome universitare şi academice, fără însă a da de bănuit că îşi pregătea o atât de spectaculoasă intrare în scenă.

Spre a auri pilula amară a lui Henry, şi a-i lăsa iluzia că mai păstra încă o umbră de autoritate, Gerald se comporta faţă de el cu deferenţă. Într-o zi făcură împreună o vizită la Bursa din City, urmaţi de o impozantă suită de consilieri şi secretari. Victoria lui Gerald nu mai era un secret pentru nimeni.

— În cortegiul său triumfal, împăratul Romei îşi târăşte captivii, comentă răutăcios bancherul Baring.

— Se vâră în bârlogul lupilor, rosti cu ton bizar Nathan Rotschild. E nevârstnic pentru asta. Să nu-şi lase pielea.

— N-ar fi exclus să iasă din încăierare cu pielea altora pe băţ, declară sibilin Leslie Clinton, când îi ajunseră a ureche vorbele şefului Casei Rotschild.

În realitate, Gerald urmărea ca primele lui hotărâri în calitate de preşedinte al consiliului executiv să poarte şi pecetea şefului familiei. Mai târziu, după ce-şi va consolida situaţia, se va dispensa de această întărire.

Scurt timp după încheierea conferinţei de la Londra, Charles se înapoie în America. Europa îl plictisea. Orizonturile ei strâmte îl înăbuşeau. Lumea britanică îi părea meschină, făţarnică, mercantilă. Obţinuse un mare triumf contribuind la dărâmarea lui Henry. Acum după ce-l văzuse la pământ, soarta lui nu-l mai

interesa. Important era faptul că scăpase de cenzura acestui Tartufe care-l obosea cu principiile lui moralizatoare, în vreme ce impunea propriei lui familii să trăiască sub acelaşi acoperiş cu viitoarea lui amantă. Charles ar fi putut să jure că Henry nu reuşise încă să se culce cu Babs. Era un nevolnic până şi în viaţa lui sentimentală.

Nici Robert nu mai zăbovi la Londra. Eşecul său îl umpluse de amărăciune. Apoi atmosfera de la Montorgueil House devenise irespirabilă. Socrul său îl privea cu o nedeghizată duşmănie. Sarah îl compătimea pentru mizeriile lui conjugale. Această compătimire căpăta uneori accentele unei simpatii amoroase care-l îngrozea. Sarah îndrăgostită, devenea de-a dreptul hidoasă. I-ar fi suportat mai uşor antipatia sau ura. Şi Sandra îl zorise să părăsească Londra. Hotărâră de comun acord să rămână câteva săptămâni la Paris, înainte de a-şi continua drumul spre Viena.

În ajunul plecării, Robert avu o lungă întrevedere cu Gerald, căruia îi vorbi despre banca recent înfiinţată la Modena şi despre intenţia sa de a înfiinţa bănci şi în alte oraşe ale Italiei. Prin Veneţia şi Palermo, de pildă, ar putea lua legătura cu Orientul Apropiat. Robert era iritat de opoziţia sistematică a lui Henry, care nu vedea cu ochi buni o „extindere imprudentă a afacerilor”. Gerald nu se arăta deloc ostil proiectului. Îi făgădui chiar sprijinul său.

În urma acestei întrevederi, raporturile dintre Robert şi Gerald se ameliorară. Izolarea lui Henry se accentua.

Câteva zile după încheierea conferinţei, Gerald făcu o vizită bunicii sale la Hardwicke Castle. Acolo se retrăsese Patricia de Lusignan după moartea soţului şi a copiilor ei. Gerald o poftise să se stabilească în Franţa. Îi punea la dispoziţie oricare din castelele familiei de Lusignan. Patricia îl refuzase, sub cuvânt că toate acestea fuseseră răscumpărate după Revoluţie de Richard Sunderland, căruia nu voia să-i rămână îndatorată cu nimic.

— Ce îndatoriri poţi să ai faţă de un mort? replică Gerald simplist.

— În conştiinţa mea ar rămâne de-a pururi viu, îi spusese ea. Şi pe omul acesta îl urăsc până şi dincolo de mormânt.

Când Gerald îi aduse vestea marelui său succes, fruntea ei veşnic posomorâtă se însenină.

— Felicitările mele, Gerald. În sfârşit, ne-ai răzbunat. Northlandzii şi-au recâştigat întâietatea asupra Sunderlandzilor. A fost restabilită ordinea firească a lucrurilor.

Gerald zâmbi cu indulgenţă.

— Uitaţi, *Madame*, că şi eu sunt un Sunderland.

— Din nefericire, completă Patricia. Aş prefera să vorbim despre altceva. Mai rămâi mult timp în Anglia?

— O săptămână sau două. Am de gând să stabilesc câteva contacte cu membrii actualului cabinet. Trezoreria statului e goală. Vreau să profit de acest prilej spre a smulge guvernului unele concesii.

Patricia suspină.

— Nu înţeleg de ce te frămânţi atâta. Eşti foarte bogat. Oricât de cheltuitor ai fi, n-ai putea să-ţi consumi nici un sfert din venituri. De ce îţi complici existenţa? Nu ştiu să fi auzit de vreun Lusignan-Valois sau de vreun Northland, care să se fi ocupat de comerţ, de finanţe, de afaceri…

— Încă un argument că sunt un Sunderland, replică Gerald. Graţie aportului Sunderlandzilor, clanurile Lusignan-Valois şi Northland vor supravieţui prefacerilor prin care trecem…

Patricia îl privi cu seriozitate.

— Voi, tinerii, folosiţi un limbaj care ne depăşeşte „Aport”, „prefaceri”… nu vă e gândul decât la bani… Pe vremea mea tinerii aveau alte ocupaţii. Madrigaluri, curse de cai, isprăvi de arme. Ei se băteau cu săbiile, voi, cu penele de gâscă.

— Să nu subestimezi, *Madame*, războiul penelor de gâscă. Mor mai puţini oameni, dar pagubele sunt sporite…

În aceeaşi seară se înapoie la Londra. La Montenuovo House se făceau pregătiri pentru un bal al primăverii, care avea să constituie unul din evenimentele sezonului monden londonez. Gerald plănuise iniţial să-l ofere în cinstea regelui George al IV-lea. Acesta se urcase în sfârşit pe tron, după o regenţă care păruse să se eternizeze. Moartea recentă a lui George al III-lea, suveranul nebun, impunea Curţii să păstreze încă un doliu nedorit de nimeni.

Spre deosebire de Richard Sunderland, care se folosise de ducele de Queensberry spre a se apropia de mai-marii zilei, Gerald se putea dispensa de asemenea intermediari. Descendent direct al ducilor de Northland, era înrudit cu câteva din cele mai importante familii din Anglia. Un unchi al său, lordul Amberley făcea parte din echipa ministerială.

Balul nu era decât un pretext care-i îngăduia să invite la Montenuovo House pe câţiva membri de seamă ai cabinetului

britanic, precum şi pe liderii opoziţiei. Lorzii Liverpool, Eldon, Castlereagh şi Sidmouth, cei patru stâlpi ai guvernului, la care se adăuga şi Mr. William Huskisson, ministrul comerţului, acceptară numaidecât invitaţia. Această politicoasă grabă avea un motiv întemeiat. Trezoreria statului era în mod practic goală. Datoria publică crescuse – în urma războaielor napoleoniene – de la 250 la 860 de milioane lire sterline. Peste şaptezeci de milioane lire reprezentau împrumuturi acordate de Casa Sunderland, la care se adăugau douăzeci şi cinci de milioane, costul armamentului furnizat de aceeaşi Casă. Dezastruoasa situaţie financiară impunea guvernului o politică de menajamente faţă de Gerald, factorul executiv al Casei Sunderland.

Gerald rugase pe ducesa-bunică să facă împreună cu el onorurile casei. După unele ezitări, Patricia se învoise. Era prima reuniune mondenă la care avea să asiste după atâţia ani de doliu.

Sosi în sfârşit şi seara balului. Montenuovo House – în care Patricia călca pentru prima oară – era decorat de sărbătoare. Mii şi mii de lumânări ardeau în candelabrele şi girondelele de argint şi de aur, făcând să strălucească stucaturile poleite şi mobilierul scump, podoabele de malahit şi jasp, ramele imenselor tablouri, statuile şi scările de marmură. Două sute de lachei în livrele aurite se înşiruiau de-a lungul scărilor şi galeriilor. Gerald remarcă ţinuta oarecum neglijentă a câtorva lachei. Pentru ochiul lui deprins cu stilul servitorilor de casă mare, o perucă aşezată prea pe frunte, sau o imperfecţiune neînsemnată în orânduiala eghileţilor păreau monstruoase. Iritat, chemă pe intendent şi pe majordom, spre a le face observaţii. Aceştia se justificară, arătând că lacheii care făceau notă discordantă erau agenţi acoperiţi al poliţiei.

Aduseră chiar pe şeful agenţilor, un *constable* coliliu şi rotund ca Falstaff, care explică prezenţa poliţiştilor. Tulburările din ultima vreme din Anglia, care culminaseră cu masacrul de la Peterloo şi cu atentatul neizbutit din Cato Street, sileau autorităţile să ia măsuri de prevedere ori de câte ori aveau loc reuniuni de orice natură, la care asistau înalte personalităţi.

Asemenea precauţii se luau şi la Montenuovo House. N-ar fi fost exclus ca printre sutele de invitaţi să se strecoare atentatori capabili să facă un adevărat masacru.

Gerald fu ispitit să ordone jovialului *constable* să părăsească clădirea împreună cu toţi agenţii săi. Dar se răzgândi. De ce să-şi asume răspunderea în cazul unui atentat. Argumentele lui Falstaff

nu erau lipsite de sens. Şi Gerald fusese informat de efervescenţa care domnea în Anglia. Închise deci ochii, îngăduind rubicondului poliţist să-şi facă datoria.

La opt precis, primul cupeu din interminabila coloană de trăsuri cu invitaţi opri în faţa peronului clădirii. Pe trotuare se îmbulzeau aceeaşi mulţime de gură-cască, avidă de asemenea spectacole. Lumea amorfă de altădată manifesta acum o nervozitate crescândă. La trecerea câtorva oameni politici, se auziră huiduieli. Trăsura lordului Sidmouth, ministrul de interne, fu împroşcată cu noroi. Nici ducelui de Wellington, eroul de la Waterloo, nu i se făcu o primire mai bună. În ultima vreme popularitatea lui scăzuse. Opiniile sale favorabile unei politici de „mână forte” îi îndepărtaseră multe simpatii.

În marele hol, Gerald şi ducesa-bunică îşi primeau oaspeţii cu o pompă egalată numai de potentaţii Indiei. Splendoarea aceasta orientală excludea orice umbră de parvenitism. Gerald se înrudea prin mama sa cu cele mai importante familii domnitoare din Europa. Pe linie paternă, coborârea sa dintr-un bastard al regelui Henry I Beauclair era atestată de documente păstrate cu sfinţenie de străbunicul său, marchizul Henry de Beauclair. Sângele plebeu strecurat în familie prin făurarul de cuţite Josiah Sunderland nu-i întuneca lustrul nobiliar. În definitiv nici unul dintre suveranii care domneau pe tronurile europene nu putea afirma că descinde direct din zeii Olimpului, şi că obârşia lui nu-şi înfigea rădăcinile printre umilii şi comunii pitecantropi umani. Aportul viguros de sânge roşu plebeu împrospătase sângele albastru, subţiat al Sunderlandzilor. Poate acestui aport îşi datora Gerald vitalitatea.

Afluenţa de la Montenuovo House avea o explicaţie firească. Lumea era curioasă să-l cunoască pe Gerald. În închipuirea femeilor fiinţa lui căpăta o aură romantică de cavaler medieval, inspirată poate de neogoticul, atât de influent în acel început de secol. Matroanele cu fete nubile visau o alianţă matrimonială care ar fi aurit cele mai ruginite blazoane. Pescuitorii în apă tulbure, purtătorii de titluri nobiliare lipite de lustrul unor venituri corespunzătoare, politicienii veroşi dornici să-şi vândă influenţa celui mai generos ofertant, literaţi în căutarea unui Mecena, se înghesuiau la picioarele acestui nevârstnic Mogul.

Într-o vreme în care trândăvia constituia suprema eleganţă, Gerald Sunderland încălca toate canoanele şi se avânta în vâltoarea afacerilor. Oamenii cu vederi conservatoare erau uluiţi.

Aveau senzaţia că lumea se întorcea pe dos.

Printre ultimii invitaţi sosi şi Henry Sunderland, însoţit de Susan, de Benjamin şi de senatorul Forbes. Babs refuzase să vină. Reuniunile mondene o înspăimântau. Nici Benjamin nu se simţea în largul său. La Beaminster House se familiarizase oarecum cu strălucirea recepţiilor. Optica servitorului diferă însă de optica oaspetelui. Benjamin păstrase o anumită rigiditate în atitudine şi în gesturi, firească unui *groom*, dar nepotrivită unui fiu de milionar. Dascălii lui se străduiseră să-l dezbare de aceste stângăcii, dar educaţia unui tânăr nu se desăvârşeşte cât ai bate din palme. Şi Susan se simţea stingheră în mijlocul acestei lumi ultrarafinate. Îşi acoperea însă jena sub masca unei severităţi riguroase. Senatorul afecta bonomia unui om politic cu convingeri democratice. Singurul personaj care distona cu atmosfera ceremonioasă de la Montenuovo House era Henry Sunderland. Avea ochii înceţoşaţi, obrajii aprinşi, mersul nesigur. Înainte de a pleca de acasă, golise câteva pahare cu whisky. Îi trebuise o doză masivă de curaj spre a asista la o recepţie care încorona triumful fratelui său vitreg. Socotise politic să nu se remarce printr-o absenţă care ar fi căpătat sensul unei recunoaşteri a propriei sale înfrângeri.

Gerald era îndeajuns de diplomat spre a nu-şi etala triumful. Victoria lui era atât de deplină, de categorică, încât îşi putea îngădui luxul unei modestii, care nu înşela însă pe nimeni. Însoţit de Patricia, de Challais, de verii săi, Clisson şi d’Amboise, şi de doi secretari, se plimba dintr-un salon într-altul, trecând în revistă invitaţii, oprindu-se în dreptul unora dintre ei şi schimbând banale formule de politeţe. Faţă de personajele deosebit de influente, schimba tactica. Informat în prealabil de preocupările, de maniile, de slăbiciunile lor, ataca subiecte menite să le capteze interesul ori să le flateze amorul propriu.

Prinţul de Lieven, ambasadorul Rusiei, punea mare preţ pe eleganţa vestimentară şi se străduia să fie unul dintre acei care dădeau tonul modei masculine.

— Tăietura părului dumneavoastră este nu numai originală, dar şi de un desăvârşit bun-gust, îi zâmbi Gerald.

Prinţul se înclină măgulit.

— Acelaşi lucru mi l-a spus şi Majestatea Sa Regele George, când a binevoit să-mi primească scrisorile de acreditare.

Gerald înclină din cap, pătruns de acest adevăr.

— Majestatea Sa este în măsură să vă înţeleagă. Nu i s-a atribuit

oare calificativul de „cel dintâi *gentleman* al Angliei?”

Pe ducele Decazes, noul ambasador al Franţei, dizgraţiat după asasinarea ducelui de Berry, îl întâmpină cordial.

— Aştept cu nerăbdare să vă revăd la Paris, în fruntea guvernului Majestăţii Sale. Casa Sunderland este gata să vă sprijine cu toate puterile ei.

Promisiunea era vagă. Se va materializa doar dacă va fi cazul.

Pozzo di Borgo, ambasadorul Rusiei la Paris, aflat în trecere prin Londra, era un mare admirator al lui Dante.

— Excelenţă, am descoperit un manuscris al Purgatoriului. Oricând veţi dori să-l cercetaţi, biblioteca mea vă va sta la dispoziţie, rosti Gerald cu amabilitate, spre marea plăcere a ambasadorului.

„Dacă va fi vreodată nevoie, i-l voi dărui, reflectă Gerald. Cu o nadă minusculă prinzi peştele mare.”

Ducele de Beaufort, un snob fără pereche, devenise de curând fericitul tată al unui băiat. Gerald îl felicită călduros. Ducele îi mulţumi plin de încântare.

— Scumpul meu prieten, ducesa de Beaufort a avut într-adevăr „onoarea” să-mi ofere un fecior de toată frumuseţea, spre gloria Casei mele.

Ambasadorul Neapolului era un bătrân libidinos, care-şi dădea aere de Don Juan.

— Excelenţă, îl firitisi Gerald, se spune că isprăvile lui Hercule sunt umbrite de faima isprăvilor dumneavoastră pe altarul lui Eros şi al Venerei.

Complimentul era ambiguu. Ambasadorul îl acceptă zâmbind, cu prefăcută modestie.

Marchizul de Lansdowne şi contele de Lauderdale, pasionaţi turfişti, făceau pronosticuri în legătură cu viitorul câştigător al Derby-ului.

— Marske va cuceri trofeul, afirma Lauderdale, Marske nu are rival. Nu uita că descinde din Darley Arabian.

— Herod are mai multe şanse, declara Lansdowne. Coboară din Byerly Turk, un imbatabil pursânge. Te rog să ne arbitrezi, Lusignan, adăugă el, întorcându-se spre amfitrion.

Gerald răsuci pe deget lanţul de aur al lornionului, păru să cugete adânc, apoi replică emfatic:

— Cred că urmaşilor lui Godolphin Barb le vor reveni premiul. Sorcerer îmi pare cel mai indicat.

În aceeaşi clipă, Lafont se apropie de el şi îi şopti câteva cuvinte. Gerald zâmbi amuzat.

— Eşti sigur? întrebă el.

— Absolut sigur, replică Lafont.

— Pot să comunic vestea primului ministru? Nu risc o dezminţire?

— Răspund cu capul, Sir.

Gerald râse ca de o glumă excelentă.

— Bine. Pofteşte te rog în bibliotecă pe fratele meu, pe membrii cabinetului, pe ducii de Wellington, de Beaufort şi de Northumberland, pe marchizul de Buckingham şi pe contele de Beauchamp. Spune-le că vreau să le fac o comunicare importantă.

Lafont plecă să execute porunca.

— Ce s-a întâmplat? întrebă Lauderdale, care nu-şi mai putea stăpâni curiozitatea.

Gerald surâse.

— În curând londonezii vor fi martorii unui spectacol mai vesel şi mai palpitant decât o comedie de Shakespeare. Principesa Caroline, sau Majestatea Sa Regina Caroline – cum vreţi să-i spuneţi – şi-a exprimat dorinţa de a fi încoronată odată cu augustul ei soţ. În curând se va înapoia la Londra.

Lauderdale făcu ochii mari.

— Cum? După ce şi-a părăsit bărbatul, după ce a colindat şase ani Europa în compania amantului ei, are tupeul să se înapoieze în Anglia şi să pretindă a fi încoronată?

Lansdowne ridică mâna.

— Să nu aruncăm cu pietre. Dacă Regentul ar fi avut o atitudine mai corectă faţă de ea, lucrurile n-ar fi ajuns aici.

— Principesa nu are nicio scuză, susţinu Lauderdale. Neînţelegerile conjugale nu o îndrituiau să se înhăiteze cu Pergami, acest italian obscur, pe care l-a ridicat la rangul de Mare Maestru şi de amant *en titre*...

— Nu se ştie nimic precis, îl întrerupse Lansdowne. Adulterul trebuie dovedit...

— Conduita acestei femei a indignat Europa, susţinu Lauderdale. La Genova îşi plimba rotunjimile de pahiderm într-o caleaşcă în formă de scoică trandafirie, alături de Pergami, îmbrăcat într-un costum inspirat de uniforma exregelui Murat. La cincizeci de ani dansează pe jumătate goală, evocând-o pe Venus.

— E un adevărat scandal, interveni Patricia de Lusignan, care

odată cu vârsta adoptase principii de o severitate puritană.

Spre a-şi feri auzul de înşiruirea ororilor relatate de Lauderdale, cu ale cărui opinii era de altfel de acord, se retrase demnă.

— Nici moartea fiicei sale nu a readus-o pe drumul cel bun, continuă Lauderdale. Deplâng carenţa instanţelor judecătoreşti care întârzie pronunţarea divorţului cerut de rege.

— Să mergem în bibliotecă, propuse Gerald. Nu vreau să mă fac aşteptat.

Miniştrii şi demnitarii invitaţi de el îşi făcură în curând intrarea, precedând pe Lafont, care încheia micul cortegiu. Henry sosi cel din urmă. Băuse mult şi efectele începeau să se observe. Se congestionase, păşea nesigur, gesturile îi scăpau de sub control. Gerald îl privi impasibil, apoi se întoarse spre ceilalţi oaspeţi. După ce le înteţi curiozitatea printr-o pauză studiat prelungită, le comunică hotărârea Reginei Caroline de a reveni în Anglia spre a-şi valorifica drepturile la Coroană. Oaspeţii îl ascultau consternaţi.

— Iertaţi-mă, informaţia este verificată? întrebă primul ministru.

— Regina a solicitat un împrumut important Casei Sunderland, explică Gerald. I s-a respins cererea. Bineînţeles, cu toate menajamentele. Casa Sunderland nu doreşte să creeze dificultăţi dinastiei britanice.

Omise să precizeze că refuzul se datora garanţiilor insuficient de solide oferite de regina rătăcitoare.

— În cursul convorbirilor cu reprezentanţii Casei noastre, regina a anunţat că nu va precupeţi niciun efort pentru a face să i se recunoască drepturile. La nevoie se va adresa direct poporului englez.

Primul ministru îşi îndreptă gânditor privirile spre candelabrul cu zeci de braţe care lumina încăperea.

— Hotărârea reginei e de natură să provoace complicaţii politice serioase.

— Cabinetul britanic a depus oare toate străduinţele pentru a o împiedica pe regină să facă un act necugetat? rosti nemulţumit Wellington.

Sidmouth îşi tamponă cu batista albă fruntea îmbrobonată de sudoare.

— Ştiţi prea bine, *Mylord*, că am purtat negocieri interminabile cu principesa Caroline, fără a ajunge la vreun rezultat. N-a acceptat să renunţe la titlul de regină, deşi i-am oferit compensaţii materiale şi morale substanţiale.

Lordul Castlereagh, ministrul de externe, izbi cu pumnul în masă.

— Negocierile, jumătăţile de măsuri, v-au adus aici. Trebuia să deschideţi un proces de divorţ, care ar fi soluţionat radical criza.

— Uitaţi că libertăţile individuale sunt consfinţite de Chartă, spuse primul ministru. În cazul unui proces, avocaţii reginei nu s-ar fi sfiit să pună în discuţie viaţa intimă a suveranului, „căsătoria” sa, hm, *sui generis*, cu Mrs. Fitzherbert, afecţiunile sale pentru Lady Jersey şi Lady Hertfort... În aceste condiţii am fi făcut jocul adversarilor regimului... Regina...

Ochii lordului Castlereagh scăpărară.

— Încetaţi să mai atribuiţi titlul de regină acestei femei infame, îl întrerupse mânios pe primul ministru.

Lordul Liverpool ridică neputincios din umeri.

— Potrivit legilor acestei ţări, titlul de regină i se cuvine de drept. Până în clipa în care instanţele judecătoreşti şi Parlamentul nu vor decide să-i ridice în mod formal acest drept, nu i-l voi refuza eu, primul ministru al ţării.

Lordul Sidmouth trecu în faţa căminului şi îşi întinse mâinile spre focul care ardea vesel în vatră.

— Încheierea păcii părea menită să deschidă Angliei o eră de linişte şi prosperitate. Paradoxal, nici în momentele cele mai sumbre ale campaniilor napoleoniene, n-am cunoscut o criză mai grea decât acum.

— E şi firesc, condiţiile economice sunt extrem de vitrege, interveni Mr. Huskisson, ministrul comerţului. Dacă am fi renunţat din timp la protecţionismul acesta absurd...

— Discutăm despre prinţesa Caroline, îl întrerupse marchizul de Buckingham.

— Economicul predomină întotdeauna politicul, replică Huskisson. Dacă situaţia internă n-ar fi fost deteriorată, nu ne-am fi temut atât de mult de complicaţiile pe care le poate genera gestul prinţesei Caroline.

Contele de Beauchamp zâmbi ironic.

— *Delenda Carthago!* Ca şi Cato Cenzorul, Mr. Huskisson nu pierde ocazia să nu ne amintească de marota sa...

— Criza, economică actuală nu este o marotă, ci o realitate tristă de care trebuie să ţinem seama în orice împrejurare, stărui Huskisson înţepat. Înţeleg că nu vă convine să readuc în centrul atenţiei această chestiune. Dumneavoastră marii proprietari de domenii sunteţi prin definiţie adepţii unui regim protecţionist.

Împiedicând importul de grâne, menţineţi la un nivel artificial ridicat preţul grânelor autohtone…

— Ei da, agricultura trebuie sprijinită, rosti, Beauchamp cu dârzenie. Numai protecţionismul o poate salva de la dezastru. Importul liber de grâne ne-ar distruge.

— Nu vă gândiţi decât la interesele dumneavoastră, ripostă Huskisson iritat.

Beauchamp se aprinse la faţă.

— Ce vreţi să insinuaţi, Mr. Huskisson?

— *Gentlemen, gentlemen*, nu vă pierdeţi cumpătul, interveni primul ministru.

— Protecţionismul aparent avantajos pentru agricultori periclitează existenţa industriei, zise Huskisson. Prins în vârtejul argumentaţiei, ignoră întreruperea şefului său. Oprind importul grânelor din Europa, îi silim pe europeni să aplice represalii, închizând graniţele lor pentru produsele industriale britanice. Consecinţele sunt limpezi. Lipsiţi de clienţi, ne vedem obligaţi să stocăm produsele industriale şi implicit să scădem salariile muncitorilor.

Lordul Sidmouth îşi încrucişă braţele.

— Din nefericire, Anglia este în situaţia unui om suferind de două boli grave. Medicaţia vindecării uneia din boli e contraindicată celeilalte boli şi viceversa. Din 1792 şi până în 1812, preţul cuarterului de grâu a crescut de la 43 de şilingi la 126 şilingi. În acelaşi timp însă salariile muncitorilor scad şi totodată şi puterea lor de cumpărare…

— Cerc vicios, zise lordul Eldon. În ceea ce priveşte prinţesa Caroline…

— În niciun caz, nu vă este îngăduit să sacrificaţi agricultura în favoarea industriei, grăi sentenţios marchizul de Buckingham. Întărâtat de teoriile lui Huskisson, lăsase pe al doilea plan conflictul reginei Caroline cu regalul ei soţ.

— De ce să nu o sacrificăm? replică ministrul comerţului. Fiindcă dumneavoastră, latifundiarii, doriţi să nu vi se înjumătăţească veniturile?

— Cu agricultura se ocupă şi populaţia satelor, nu numai latifundiarii, Mr. Huskisson, interveni contele de Lauderdale.

— Populaţia satelor scade treptat, în vreme ce populaţia oraşelor creşte în proporţie geometrică, răspunse ministrul de comerţ.

— Aplicaţi teoriile lui Malthus, îl sfătui în derâdere contele de

Beauchamp.

— Să revenim la Stânca Tarpeiană, nu-i aşa? replică Huskisson ironic. N-ar fi preferabil să aplicăm teoriile lui Adam Smith? Dacă nu renunţăm la îngrădirile protecţioniste, la mercantilismul îngust, la „politica de băcani” cum o numeşte pe drept cuvânt Adam Smith, mergem la o sufocare sigură. Numai o largă circulaţie a mărfurilor, numai un schimb liber cu toate ţările, poate soluţiona criza. Altfel vom pieri cu toţii în vârtejul unei noi revoluţii.

— Nu mă voi înclina niciodată în faţa şantajului acelei populaţii care ne ameninţă cu revoluţia, replică ministrul Afacerilor Externe.

— Mişcările sângeroase abia au început, *Mylord*, zise Huskisson. Masacrul de la Peterloo e un simplu preludiu.

— Masacru? Deplâng expresia dumneavoastră, Mr. Huskisson interveni întunecat ministrul de interne. Am fost nevoiţi să folosim armele. Altfel unde am fi ajuns? Politica de concesii a lui Ludovic al XVI-lea l-a dus la eşafod.

— Regret că nu pot fi de acord cu dumneavoastră, *Mylord*, răspunse Huskisson.

— Aş prefera de o mie de ori un guvern militar prezidat de ilustrul nostru duce de Wellington, decât un compromis cu drojdia oraşelor, spuse ducele de Northumberland, ridicându-se din fotoliu.

Gerald ascultase cu atenţie argumentele pro şi contra, îl amuzase chipul în care discuţia alunecase pe alt tărâm. În calitatea lui de bancher şi de industriaş era partizanul teoriilor lui Adam Smith şi implicit al politicii preconizate de Huskisson. Îşi propuse să aibă în curând un schimb de vederi cu acesta.

Castlereagh se înclină în faţa lui.

— Îmi permiteţi să mă retrag. Cu îngăduinţa dumneavoastră voi comunica Majestăţii Sale intenţiile acelei persoane nefaste, care are cutezanţa să se intituleze regină a Angliei.

În vreme ce bărbaţii care luaseră parte la această convorbire părăseau îngânduraţi biblioteca, primul ministru îl luă pe Gerald de braţ.

— Zilele acestea aş vrea să avem o discuţie mai lungă. Situaţia politică actuală necesită unele schimburi de vederi. Dumneavoastră, oamenii de afaceri, aveţi o optică deosebită de a noastră. Ne putem completa... Şi acum o să-mi permiteţi să mă retrag. Mâine de dimineaţă trebuie să prezidez o şedinţă a cabinetului. Şi vreau să am capul limpede. Mai ales acum, când complicaţiile, abundă. Ah, numai regina Caroline ne mai lipsea...

După plecarea lordului Liverpool, Gerald trecu la bufet. I se făcuse foame. Îl găsi pe Henry instalat pe un scaun, lângă o masă. Ţeapăn ca o statuie egipteană, ţinea în mâna dreaptă un pahar cu şampanie, pe care-l golea cu mişcări automate, lăsând apoi pe un lacheu să i-l umple din nou.

Ceru şi Gerald un pahar cu şampanie. Încercă să închege un crâmpei de conversaţie cu Henry, dar nu reuşi. Fratele său mai mare plutea în alte lumi. La un moment dat senatorul Forbes apăru, ţâşnind parcă dintr-o cutie cu surprize. Şi senatorul băuse zdravăn. Era însă mai lucid decât ginerele său.

— Am venit după Henry. Susan vrea să plecăm. S-a făcut târziu. Pe Benjamin nu l-ai văzut? Îl caut de o jumătate de oră. Ciudat mai e şi băiatul ăsta. Dispare aşa, deodată, ca o nălucă.

— Am să trimit pe cineva după el, replică Gerald serviabil.

La ordinul său, majordomul mobiliză câţiva lachei care se risipiră, cercetând palatul din pivniţă şi până în pod. Dar fără niciun rezultat. Benjamin se făcuse nevăzut.

A doua zi de dimineaţă, Gerald convocă la Montenuovo House pe Anthony Temple, pe contele de Challais, pe Leslie Clinton, reprezentantul lui Charles Sunderland, pe Salomon Gotthold, şeful departamentului afacerilor americane al Casei Sunderland din USA şi pe Douglas Kirkland, director adjunct al Băncii Sunderland din Viena, reprezentantul lui Robert. Clinton, Gotthold şi Kirkland aveau să facă pe viitor legătura între Gerald şi fraţii săi în timpul absenţei acestora.

Gerald le vorbi despre contactul său cu membrii cabinetului britanic, despre fricţiunile pe care le constatase între Huskisson şi Castlereagh şi despre efectul acestor fricţiuni asupra Casei Sunderland. Clinton, Gotthold şi Kirkland ascultau cu atenţie, formulându-şi mintal punctul de vedere pe care aveau să-l exprime, când li se va da cuvântul.

— Concluzia este limpede, continuă Gerald cu acelaşi ton sec şi răspicat. Interesele Casei Sunderland ne impun să susţinem politica lui Huskisson. Liberul schimb preconizat de acesta este vital pentru existenţa Casei noastre.

Clinton, Gotthold şi Kirkland schimbară priviri nedumerite. Gerald lua hotărâri fără să le ceară părerea. În calitatea lor de membri supleanţi ai consiliului executiv, se socoteau îndreptăţiţi să participe la discuţii, să contribuie cu luminile lor la conducerea

Casei Sunderland. Preşedintele consiliului îi trata însă ca pe nişte simpli secretari.

Gotthold hotărî să ia taurul de coarne. Profitând de încheierea expunerii lui Gerald, se ridică în picioare.

— *Mr. President*, cred că o analiză…

— Nu mă interesează ceea ce credeţi, ripostă Gerald. V-am chemat aci ca să înregistraţi hotărârile mele şi să le transmiteţi şefilor dumneavoastră ierarhici. Numai fraţii mei au dreptul să-şi exprime părerile.

— N-am ştiut că…

— Acum ştiţi. Vă rog să luaţi loc.

Gotthold se roşi până în vârful urechilor. Se uită la Clinton, la Kirkland, la Anthony Temple, aşteptând un sprijin. Clinton şi Kirkland îşi vârâră nasul în hârtii. Temple răspunse la apelul mut al lui Gotthold cu o privire uşor ironică. „Nu e bine să vorbeşti neîntrebat”, păreau să spună ochii lui limpezi şi albaştri. Ultima convorbire cu Jules Lafont îl lămurise asupra modului de lucru al lui Gerald Sunderland.

— Până mâine de dimineaţă, reluă Gerald, vă rog să-mi întocmiţi o situaţie a importurilor şi exporturilor de grâne şi produse industriale. Vreau să mă folosesc de aceste date în viitoarele mele discuţii cu ministrul comerţului. *Gentlemen*, sunteţi liberi.

Le strânse mâna şi îi expedie din birou. Făcu semn lui Lafont să rămână.

Când se văzură în anticameră, Kirkland, Gotthold şi Clinton se priviră consternaţi.

— Zilele acestea voi avea o explicaţie cu Mr. Gerald Sunderland, spuse Gotthold cu ofensată demnitate.

Temple râse.

— Dacă ţii la postul dumitale, Mr. Gotthold, te sfătuiesc să te abţii.

Gotthold replică oarecum descumpănit.

— Numirea în funcţia pe care o deţin este semnată de Mr. Henry Sunderland. Nu cred că ar accepta…

— Nu face experienţe pe pielea dumitale, Mr. Gotthold. Pentru Casa Sunderland a început o eră nouă. Era Gerald Sunderland.

— Totuşi…

— Dumneata eşti de curând venit printre noi. Nu l-ai cunoscut pe Richard Sunderland. Cu Richard Sunderland nu se putea discuta. Iar Gerald Sunderland este imaginea mărită de zece ori a tatălui său.

Gentlemen, luaţi aminte. Vă salut…

În biroul său, Gerald se plantase în faţa ferestrei şi contempla gânditor clădirile cenuşii estompate de ceaţă.

— *Monsieur* Lafont va trebui să intru în război cu lordul Castlereagh. Nu-mi rămâne altă alternativă. Am însă nevoie de arme. De arme puternice.

Se întoarse spre Lafont.

— Nu ştiu dacă m-ai înţeles.

— V-am înţeles prea bine, Sir. Le veţi avea.

— Timpul e scurt, *Monsieur* Lafont.

— Voi fi expeditiv, Sir.

Gerald îi întinse mâna. Lafont i-o strânse zâmbind, apoi ieşi.

Gerald încercă în acel moment exaltarea ostaşului în preajma unui atac. Pregătea o mare lovitură. Lovitură cu riscuri imense. Şi nu-i era îngăduit s-o rateze…

În aceeaşi dimineaţă făcu o vizită la Sunderland House. Voia să-l informeze pe Henry asupra intenţiilor sale. Bineînţeles nu-i va dezvălui în întregime planul de campanie. Henry era un fricos. Ar intra în panică.

Şeful Casei Sunderland abia se trezise. Mahmur, după beţia din noaptea trecută, se pregătea să intre în baie. Îl primi pe Gerald în dormitor. Gerald rămase neplăcut impresionat de paloarea fratelui său, de obrajii lui buhăiţi, de uşorul tremur al mâinilor.

— Ai auzit de pozna lui Benjamin? îl întâmpină Henry, în vreme ce valetul îi ţinea halatul. A lipsit toată noaptea. S-a întors acasă azi de dimineaţă. Nici n-am apucat să-l văd. Îi pregătesc o primire…

Gerald nu răspunse. Nu voia să se amestece în complicaţiile familiale ale fratelui său. Chipul lui Benjamin îi reveni în minte. Băiatul acesta îi trezise simpatia.

— Spune şi tu, continuă Henry, e de conceput asemenea purtare? În ce lumină mă pune faţă de Susan!... Ce pildă dă fraţilor săi mai mici?... Câteodată îmi spun că Susan are dreptate… Benjamin vine dintr-un mediu deosebit de al nostru… În ultimii ani a căpătat unele deprinderi rele…

Gerald izbucni în râs.

— Deprinderi rele? Ce deosebire este între deprinderile rele şi cele bune? Totul e în funcţie de optică… Benjamin are „deprinderi rele” fiindcă fuge noaptea de acasă, fiindcă are aventuri pe care concepţiile noastre filistine le dezaprobă…

— Eşti cinic, Gerald. Societatea le condamnă…

— Societatea aceasta şi cei care o cârmuiesc sunt oare mai puţin de condamnat? Suveranii care îşi vând supuşii – aminteşte-ţi de prea augusta dinastie de Hanovra – miniştrii care îşi vâră braţul până în cot în tezaurul public, bancherii care jupoaie pieile bieţilor debitori, industriaşii care vând arme de foc, mijloace de exterminare în masă…

— Teorii ieftine… ridicole… Mă surprind rostite de tine…

— N-ar trebui. Când dezlănţuim bătălii la Bursă, ne gândim oare că, odată cu zdrobirea adversarilor, ruinăm şi mii, zeci de mii de bieţi deponenţi?

Henry îşi încheie cordonul halatului.

— Dacă te-ar fi auzit tata…

— Tata era un om prea inteligent spre a nu-şi fi dat seama că actele lui nu erau întotdeauna conforme cu morala. Crezi că toate deprinderile tale sunt bune, Henry?

— De ce nu te referi la persoana ta, Gerald?

— Faţă de mine, Benjamin al tău este un înger.

— Şi te glorifici cu asta?

— Câtuşi de puţin. Pentru mine nu există noţiunile de moral şi imoral.

— Încerci să-l imiţi pe tata? rosti Henry cu dispreţ.

— Nu încerc. Sunt fiul lui. Îi moştenesc şi defectele şi calităţile.

— Mai mult defectele…

— Se poate.

— Să lăsăm aceasta, rosti Henry iritat. Ce vânt te aduce?

— Vreau să te pun în curent cu politica pe care socotesc necesar să o adoptăm faţă de cabinetul britanic.

Henry scoase dintr-o comodă o sticlă de whisky şi două pahare pe care le umplu. Îşi goli paharul dintr-o înghiţitură.

— Nu-mi ţii companie, Gerald?

— Mulţumesc. Nu beau dimineaţa.

— Iată o deprindere bună. Şi la mine, o deprindere rea… Referitor la politica ta faţă de guvernul britanic: faci aceleaşi greşeli ca şi tata. Uiţi că suntem nişte simpli bancheri şi te amesteci în politica înaltă. Aceasta ar putea să ne coste scump. Tata a fost – nu o dată – pe punctul de a se ruina… În sfârşit, faci ce vrei. Eu m-am spălat pe mâini. Răspunderea este a ta… Mă ierţi, mă aşteaptă baia.

— Am vrut să te ţin la curent…

— La ce bun? Ai să faci tot ce ştii. Semeni îngrozitor cu tata. Îţi

urez succes.

Îl salută fluturând mâna şi părăsi dormitorul. Gerald ridică din umeri. „Nevolnicul!”, reflectă el cu dispreţ…

În cursul aceleiaşi săptămâni, Gerald avu o întrevedere cu ministrul comerţului Marii Britanii. Exprimă acordul deplin al Casei Sunderland faţă de politica preconizată de acesta.

— Atenuarea restricţiilor importului de grâne este opera mea, spuse Huskisson. Şi mă fălesc cu aceasta. Legea Cerealelor făurită de marii proprietari funciari interzicea importul de grâne când preţul scădea pe piaţa internă sub 80 de şilingi cuarterul. Eu am redus această limită la 66 de şilingi. Mai mult n-am putut să fac. Intenţionez să realizez reduceri şi unificări de taxe vamale. Mă izbesc însă în sânul cabinetului de opoziţia ireductibilă a câtorva oameni…

— Vă referiţi, desigur, la ministrul afacerilor externe.

— Şi la el.

— Voi încerca să stau de vorbă cu lordul Castlereagh. Poate am să-l conving…

— Nu cred că veţi reuşi.

— Afişează totuşi opinii liberale.

— Le afişează numai, Mr. Sunderland. În realitate este adeptul unei politici dure atât pe tărâm intern, cât şi extern. Ca şi Metternich, cu care lucrează mână în mână. Dar cine o poate dovedi…

Întrevederea se încheie într-o atmosferă cordială.

— Sper în triumful ideilor dumneavoastră, spuse Gerald înainte de a părăsi cabinetul ministrului.

Se înapoie preocupat la Montenuovo House. Trebuia să-l sprijine pe Huskisson. Cum? Să-i vorbească primului ministru? Lordul Liverpool era dominat de Castlereagh. Să încerce a şi-l apropia pe ministrul de interne? Lordul Sidmouth aplica în interiorul ţării politica pe care Castlereagh o aplica în afară. Să răstoarne cabinetul? Nu dispunea de forţe suficiente. Afară de aceasta, regele se încăpăţâna să păstreze la putere un guvern tory. Castlereagh rămânea cheia de boltă. Asupra lui trebuia să acţioneze. Să-l cumpere? Castlereagh avea o situaţie materială bună, iar probitatea lui nu putea fi pusă la îndoială. Trebuiau totuşi să existe mijloace de presiune.

În aceeaşi după-amiază, Jules Lafont aduse lui Gerald ciorna unui

raport trimis de prinţul Esterhazy, ambasadorul Austriei la Londra, cancelarului Metternich. Un pasaj reţinu în special atenţia lui Gerald:

„Lord Castlereagh m-a însărcinat să vă previn, principe, că socoteşte necesar să supravegheaţi mişcările şi corespondenţa lordului Byron. Lordul Castlereagh dispune de unele informaţii asupra existenţei unui complot al carbonarilor în Milano, cu ramificaţii în întreaga Lombardie”.

Gerald ridică ochii de deasupra hârtiei.

— Interesant! Nu se poate spune că Sfânta Alianţă nu operează în cel mai deplin acord. Nu ştiu însă dacă raportul acesta este suficient de tare pentru ceea ce îmi trebuie mie.

— Opinia publică engleză n-ar avea cuvinte de laudă pentru un ministru britanic care dă pe mâna guvernului austriac pe un cetăţean englez aflat în străinătate. Ştiţi poate, Sir, că lordul Byron se află actualmente în Italia. Se pare că legăturile lui cu cercurile revoluţionare din Lombardia, Veneţia şi Statul Papal sunt destul de strânse.

— Înseamnă că omul acesta ne poate fi eventual de folos.

— Sunt de aceeaşi părere, Sir. O luare de contact cu lordul Byron este foarte recomandabilă.

Scoase din mapă o nouă piesă pe care o puse pe birou în faţa lui Gerald.

— Altă ciornă, Sir, scrisă de lordul Castlereagh însuşi. Misiva este adresată cancelarului Metternich.

„În calitatea mea de ministru de externe al Majestăţii Sale Britanice, nu vă pot sprijini oficial acţiunile militare pe care intenţionaţi a le iniţia împotriva revoluţionarilor din Spania şi din America de Sud. Cu titlu privat va pot asigura că nu voi întreprinde nimic împotriva Sfintei Alianţe în general şi a Austriei în special, în cazul că veţi socoti necesar să treceţi la represalii.”

Ochii lui Gerald scânteiară.

— *Monsieur* Lafont, acum înţeleg de ce te preţuia tatăl meu. Mi-a vorbit o dată sau de două ori despre dumneata în termeni entuziaşti. Şi fondatorul Casei noastre nu se entuziasma uşor.

Completă un înscris pe care i-l înmână.

— Iată o gratificaţie de cinci sute de mii de franci.

Lafont se înclină.

— Sunteţi generos, *Sir. Monsieur* de Talleyrand a primit de la cancelarul Metternich aceeaşi sumă pentru 832 de piese sustrase

din arhiva statului francez. Corespondenţa dintre Napoleon şi miniştrii săi de externe, note de serviciu, rapoarte secrete, în sfârşit o întreagă arhivă cu documente compromiţătoare pentru mulţi oameni politici actualmente la putere. *Monsieur* de Talleyrand ştia că această afacere cădea sub incidenţa legilor penale. Că risca să fie trimis în faţa unui tribunal extraordinar şi judecat pentru crimă de înaltă trădare. Prevăzător, a avut grijă să ceară cumpărătorului a i se acorda azil politic la Viena sau în oricare altă parte a posesiunilor austriece, în ipoteza că împrejurări vitrege i-ar impune să părăsească intempestiv Franţa. Prin termenul „împrejurări vitrege” se înţelege descoperirea isprăvii sale. Posed şi ciorna acestei scrisori memorabile, încheie Lafont.

O exhibă din aceeaşi mapă cu comori. Gerald luă hârtia. O parcurse cu minunare.

— Duplicitatea lui Talleyrand este uluitoare.

— *Monsieur* de Talleyrand a fost unul dintre cei mai apropiaţi colaboratori şi prieteni ai părintelui dumneavoastră, Sir, replică Lafont.

— Şi pe tatăl meu nu l-a trădat niciodată?

— Niciodată. Pare de necrezut, nu-i aşa?

— Cum îţi explici acest lucru?

— *Monsieur* de Talleyrand n-ar fi avut nimic de câştigat.

Gerald încuie preţioasele documente într-o comodă Louis XVI cu aspect inofensiv, dar blindată pe dinăuntru.

— A sosit timpul să stau de vorbă cu lordul Castlereagh.

Rămase câteva momente pe gânduri.

— Cunoşteai multe taine ale tatălui meu, *Monsieur* Lafont?

— Defunctul dumneavoastră părinte mă onora cu încrederea sa.

— Se pare că nu a avut niciodată a se plânge.

— Nu-mi amintesc să-l fi nemulţumit vreodată.

Gerald se aşeză iarăşi la birou.

— Eşti curios să ştii ce am de gând să fac cu scrisorile acestea?

— Nu. Dacă veţi socoti cândva necesar să-mi spuneţi... am să vă ascult.

— *Monsieur* Lafont, am să-ţi pun o întrebare. Şi te rog să-mi răspunzi cinstit. Ştiu că în cadrul activităţii sale, tatăl meu a folosit adeseori mijloace puţin ortodoxe. A mers vreodată până acolo încât să-şi şantajeze adversarii?

Lafont clătină din cap.

— Nu-mi amintesc...

Gerald zâmbi.

— Răspunsul dumitale este vag.

Lafont ridică din umeri.

— Nu mi-aş permite să întinez memoria lui Richard Sunderland-Beauclair, nici dacă mi-ar porunci propriul său fiu.

Gerald îi întinse mâna.

— Îţi mulţumesc, *Monsieur* Lafont.

Şeful serviciului de informaţii salută şi ieşi. Gerald rămase cu privirile îndreptate spre uşa care se închise încet în urma subalternului.

„După câte ştiu, rosti el încet pentru sine, Richard Sunderland-Beauclair nu a şantajat pe nimeni. Eu am să folosesc şi această armă...”

Escapada lui Benjamin nu rămăsese nepedepsită. Fusese supus unui regim de supraveghere strictă. Guvernorul şi dascălii săi primiseră poruncă să-l trateze cu toată severitatea. Dimineaţa de la ora 8 la 12 şi după amiază de la 4 la 8 trebuia să se ocupe cu învăţătura. *Breakfast*-ul, *lunch*-ul şi masa de seară durau abia câte o jumătate de oră. Alcoolul nu-i era îngăduit sub nicio formă. Între unu şi patru după amiaza se plimba prin grădină sau cu trăsura, însoţit întotdeauna de guvernor. Seara, la nouă, era obligat să se culce, iar dimineaţa era trezit la şase. Baia, toaleta, gimnastica, îi ocupau timpul până la ora *breakfast*-ului. Un adevărat regim de temniţă aurită resimţit de Benjamin cu atât mai vârtos, cu cât până atunci se bucurase de o libertate deplină. Şi la Cardiff şi în serviciul lordului Beaminster, supravegherea era iluzorie. Mai târziu, în vagabondajul său prin Londra, se deprinsese să trăiască de azi pe mâine, să nu dea socoteală nimănui de faptele sale, să se lase călăuzit numai de fantezia şi de bunul său plac. La „The Green Bear Inn” se supusese unei oarecare orânduieli, care îmbrăca însă o formă deosebită de cea de azi. Acolo era învăţat, să facă lucruri care nu-i displăceau, care-i trezeau curiozitatea şi îi sporeau experienţa vieţii. Trecuse atunci prin multe păţanii, mai captivante decât aventurile dintr-un roman picaresc. Aici, la Sunderland House, se simţea ca o pasăre în colivie. La început, bogăţia, luxul din jurul său, hainele elegante, banii pe care-i avea pe mână, îl amuzaseră. Aceste avantaje erau precumpănite însă de un mare neajuns: pierderea libertăţii. Şi libertatea este asemenea unui stupefiant de care nu te mai poţi lipsi.

În mintea lui Benjamin încolţi astfel gândul evadării. Ziua nu avea timp să viseze. Programul îi era drămuit cu atâta exactitate şi cei care-l aplicau erau atât de serioşi, încât orice încălcare ar fi fost imposibilă. Seara însă, după ce guvernorul îi stingea personal lumina, dădea frâu liber gândurilor şi făcea planuri de fugă. Înţelesese că tatăl său era un om puternic. Mâna lui l-ar fi ajuns oriunde. În Anglia nicio ascunzătoare nu l-ar fi putut feri de oamenii lui Harrison. Nici în America nu l-ar fi aşteptat o soartă mai bună. Numai în India sau în Australia şi-ar fi regăsit libertatea. În peregrinările lui prin Londra *slums*-urilor, cunoscuse marinari tineri şi bătrâni, care-i descriseseră în culori de o ameţitoare strălucire splendoarea insulelor din inima Pacificului, exotismul îmbătător al peisajelor indiene, frumuseţea pură, neîngrădită de civilizaţie a meleagurilor australiene. Acolo ar fi vrut Benjamin să trăiască.

Într-o după-amiază, tatăl său hotărî să-l scoată pentru câteva ore în lume. Unui viitor *gentleman* nu-i e permis să mucegăiască, pendulând numai între cărţi şi dascăli. Educaţia se formează printr-un complex armonios de experienţe care deschid orizonturi noi oamenilor de mâine. Cursele de la Epsom – spera Henry – aveau să formeze gustul lui Benjamin pentru acele manifestări sportive atât de îndrăgite de englezi, dar mai ales de reprezentanţii *gentry*-ului.

În două landouri trase de cai albi, cu ancoluri rotunde şi coame bogate fluturând în vânt, călătoreau Henry, Susan, Benjamin şi Warren, senatorul Forbes şi fiul său, precum şi Babs care acceptase în sfârşit să asiste la această competiţie atât de lăudată. Benjamin şi Babs intrau pentru prima oară în lumea turfului. Marea aceea pestriţă de oameni, de cai, de trăsuri, de soare, de verdeaţă îi ului. S-ar fi zis că alergările de la Epsom erau numai un pretext pentru o multitudine de ocupaţii marginale. Văzători ambulanţi cu tot felul de nimicuri viu colorate, cofetari cu tarabe asaltate de clienţi, pictori în aer liber care-ţi schiţau portretul pentru câteva pence, ghicitori în palmă, în cărţi şi în globuri de sticlă, scamatori, clovni, trişori şi hoţi de buzunare, prostituate şi oratori de ocazie gata să pledeze pentru orice cauză, de la necesitatea purificării sufletelor, până la superioritatea broaştelor ţestoase asupra broaştelor lipsite de carapace. Cursele rămâneau şi o adevărată expoziţie a modei şi a eleganţei. Cele mai excentrice toalete şi penaje, cele mai îndrăzneţe linii vestimentare masculine, îşi găseau partizani gata să le arboreze. Caii de rasă pură constituiau însă atracţia de căpetenie. Se făceau pronosticuri, pariuri, se aranjau târguri, se

trăgeau sfori. Londonezii umili din Eastend şi bogătaşii din Mayfair erau înfrăţiţi de aceeaşi pasiune pentru cai. Niciun englez care se respectă nu-şi permite să lipsească de la aceste manifestări sportive. Sexagenarul lord Huntesdon se lăuda că lipsise doar de la un singur Derby, cel din 1815, fiindcă în acea vreme participase la bătălia de la Waterloo. Victoria unui cal stârnea un entuziasm furtunos. Se întâmplau şi înşelăciuni patente. Circula zvonul că şi regele George al IV-lea se mânjise în tinereţe într-o astfel de afacere. De atunci se jurase să nu mai frecventeze cursele de cai.

Zarva aceasta atât de pasionantă pentru amatorii turfului obosi însă şi pe Benjamin şi pe Babs. Înghesuiţi într-o lojă din tribuna Jockey-Clubului, se uitau ameţiţi la acel furnicar omenesc. Caii care alergau pe pista verde, stimulaţi de urletele frenetice ale mulţimii, le inspirau milă.

Babs se aşezase lângă Benjamin. În pauza dinaintea ultimei alergări, zâmbi vărului ei, care stătea posomorât.

— Nu-ţi plac cursele de cai, Benjamin?

Băiatul clătină din cap.

— Nu. Nu-mi spun nimic. Dacă aş juca, poate mi-ar place. Ştiu eu?

— Mie nu-mi plac deloc, zise Babs cu hotărâre. Ador caii. Însă mă doare să-i văd chinuiţi. În cursa a doua am zărit un roib rostogolindu-se cu călăreţ cu tot. Nu s-a mai ridicat. Avea, bănuiesc, picioarele rupte. Desigur, l-au împuşcat. De la depărtare n-am văzut bine.

— Cred că şi pe mine Mr. Straton mă socoteşte un fel de cal, zise Benjamin.

— Cine e Mr. Straton?

— Guvernorul meu. Nu-mi vorbeşte decât de întreceri cu alţi băieţi…

— Întreceri la învăţătură…

— Şi asta cere un efort, nu-i aşa? Îmi făgăduieşte premii… Hm, să şi le păstreze.

— Băieţii de vârsta ta trebuie să înveţe carte…

— N-am nevoie de cartea lor. Aş vrea să mă întorc acasă, la Cardiff. Nu-mi plac cursele, nici petrecerile, nici balurile lor…

— De asta ai plecat de la bal?

— De asta. Umblam prin încăperile acelea pline de tipi înzorzonaţi şi plini de ei, fără să cunosc pe nimeni, îmi venea să urlu. Atunci am dat de Kit.

— Kit?

— Un prieten. Îl cunoşteam de la Beaminster House. Am fost împreună în serviciu acolo. Acum e *groom* la Montenuovo House şi face comisioane pentru intendent. Asta e toată treaba lui. La bal stătea în sala servitorilor şi aştepta porunci. Acolo l-am găsit.

— Ce-ai căutat în sala servitorilor?

— Voiam să ştiu dacă e mai bine ca la Beaminster House. Când m-a văzut, Kit a chiuit de bucurie şi mi-a sărit de gât. I-am spus că sunt nepotul patronului său. La început n-a vrut să mă creadă. I-am propus să mergem în oraş, să bem o bere. S-a codit puţin. Până la urmă am reuşit să-l conving. Am ieşit pe furiş din casă şi p-aci ţi-e drumul. Am umblat toată noaptea. Din cârciumă în cârciumă.

— Frumos! rosti Babs cu ton de dojană.

— În cârciumi m-am simţit mai bine ca la bal. Vrei să-ţi spun ceva, Babs? Am de gând să-mi iau valea. Aici mă înăbuş. N-ai să mă spui tatălui meu?

— Nu-mi place să pârăsc.

— Tu cred că mă înţelegi, Babs.

— Ştiu eu ce să spun, Benjamin?

După acel scurt interludiu de la Epsom, Benjamin reintră pe făgaşul existenţei rutiniere, aride, impuse de noua sa familie. O săptămână încheiată se amărî cu dascălii şi instructorii lui. Într-o dimineaţă, valetul care veni să-l trezească din somn, nu-l găsi în dormitor. Îl căutară peste tot. Zadarnic. Benjamin se topise iarăşi. Dar ceea ce dădu proporţii de catastrofă acestui eveniment, fu constatarea faptului că odată cu Benjamin dispăruse şi Babs.

În cursul aceleiaşi săptămâni, la un bal mascat oferit de marchizul de Buckingham, Gerald avu o întâlnire decisivă cu lordul Castlereagh.

Ministrul de externe sosise împreună cu soţia sa, o matroană excentrică, lipsită de gust, care-şi împodobise turbanul oriental cu panglica Ordinului Britanic al Jartierei. Se spunea că perechea Castlereagh lua în taină lecţii de dans. Era greu să ţi-l imaginezi pe ministru, un personaj demn şi plin de trufie, supunându-se instrucţiunilor unui maestru de dans.

Gerald încercă în mai multe rânduri să se apropie de Castlereagh. Acesta, bănuind parcă ce avea să urmeze, îi dejuca abil manevrele. Dar şi Gerald era tenace. Profitând de un moment în care Castlereagh ieşise singur pe terasă spre a se răcori, îl blocă

într-un colţ.

După un schimb de formule politicoase, Gerald declanşă atacul.

— De multă vreme doream să stau de vorbă cu dumneavoastră asupra unor chestiuni serioase.

Ministrul de externe îi răspunse cu răceală.

— Chestiunile serioase le discut la minister. Un bal mascat nu-mi pare cel mai potrivit loc pentru asemenea discuţii.

Gerald nu se lăsă intimidat.

— La minister sunteţi inaccesibil, datorită ocupaţiilor dumneavoastră multiple, *Mylord*. Nu-mi rămâne decât să profit de această întâlnire...

Tonul său uşor ironic îl irită pe ministru.

— După câte sunt informat, *Monsieur le Duc*, reprezentaţi Casa Sunderland. Dacă aveţi de discutat probleme comerciale, adresaţi-vă ministrului de comerţ. Mr. Huskisson v-ar fi de mai mult folos. Eu nu tratez decât chestiuni de politică externă. Mă iertaţi, sunt aşteptat de câţiva prieteni...

— Mă tem că vor fi nevoiţi să vă mai aştepte, *Mylord*. Comunicarea pe care am să v-o fac are să vă intereseze în cel mai înalt grad.

— Credeţi?

— Sunt convins. Mai înainte de aceasta ţin să vă informez de interesul deosebit pe care Casa Sunderland îl poartă unei reforme a sistemului de reglementare a comerţului exterior englez, paralel cu o degajare treptată a Marii Britanii din sistemul politic internaţional, dirijat de Sfânta Alianţă.

Castlereagh îl privi de sus.

— Nu socotiţi, *Monsieur le Duc*, că daţi dovadă de prezumţie, când formulaţi aceste pretenţii?

Gerald ripostă cu seriozitate.

— „Pretenţiile” de care vorbiţi cu atâta dispreţ, *Mylord*, sunt nu numai ale mele, ci ale tuturor cercurilor comerciale şi financiare londoneze.

— Şi tocmai dumneavoastră vă erijaţi în apărătorul lor? Mă tem că vârsta şi experienţa dumneavoastră nu vă îndrituiesc...

— Aprecierile dumneavoastră, *Mylord*, asupra vârstei şi experienţele mele nu-şi au locul în această discuţie. Am formulat nişte „pretenţii”, cum le-aţi denumit dumneavoastră, şi aştept un răspuns.

— Regret, dar nu vă datorez niciun răspuns. Îmi daţi voie să mă

retrag.

— Nu mai înainte de a asculta tot ce am să vă spun, *Mylord*.

— Nu mă puteţi sili să continui o convorbire care-mi displace cu totul.

— În cazul acesta, *Mylord*, nu vă rămâne decât să citiţi mâine în presă continuarea acestei convorbiri.

Ministrul îl privi cu severitate.

— Nu înţeleg ce vreţi să spuneţi.

Gerald rosti cu acel calm exasperant, pe care-l folosea în momentele de înaltă tensiune.

— Declaraţiile dumneavoastră politice sunt în totală contradicţie cu corespondenţa dumneavoastră diplomatică secretă.

Castlereagh se făcu alb la faţă.

— Veţi da socoteală de aceste vorbe.

— Oricând, replică Gerald exhibând copiile ciornelor procurate de Lafont. Cunoaşteţi aceste piese? Citiţi-le!

Ministrul le luă cu o mişcare bruscă din mâinile lui Gerald şi îşi aruncă ochii asupra lor.

— De unde le aveţi? Vă daţi seama că v-aţi făcut vinovat de o gravă acţiune care angajează secrete de stat?

— Mai condamnabilă este neglijenţa dumneavoastră şi a secretarilor dumneavoastră care permit ca astfel de documente să ajungă pe mâna tuturor. Dar nu acesta este esenţialul. Publicarea acestor piese v-ar compromite definitiv.

— Ştiţi cum se numeşte ceea ce faceţi dumneavoastră, Mr. Sunderland? Şantaj!

— Ştiţi cum se numeşte ceea ce faceţi dumneavoastră, *Mylord*? Înşelarea oamenilor care v-au acordat încrederea. Încălcarea intereselor legitime ale Angliei, înţelegere cu duşmanii acestei ţări.

— Anglia este aliata Austriei…

— Nu este însă în slujba Austriei.

— Şi dumneavoastră vorbiţi în numele Angliei?

— Vorbesc în numele Casei Sunderland-Beauclair. Întâmplător interesele acestei Case coincid cu interesele Marii Britanii.

Castlereagh se contractase. Bărbia începuse să-i tremure. Mâinile i se încleştau.

— Aş putea să vă trimit în faţa tribunalelor pentru crimă de înaltă trădare.

Gerald îşi păstră calmul.

— Aş putea să vă distrug cariera politică, *Mylord*. Dar n-o fac. Tot

ce vă cer e să vă respectaţi mandatul. Lăsaţi mână liberă ministrului de comerţ. Şi mai pretind ceva. Restrângerea privilegiilor acordate Companiei Indiilor.

— Întotdeauna aţi folosit în luptă mijloace piratereşti, Mr. Sunderland?

— Se spune că unul dintre străbunicii mei a fost pirat.

Furios, ministrul rupse în bucăţele hârtiile şi le aruncă peste balustrada terasei.

— Faceţi progrese, *Mylord*. Văd că vă feriţi să mai lăsaţi în urmă piese compromiţătoare. Vă reamintesc, ciornele sunt în posesia mea. Convorbirea noastră s-a încheiat... Bună seara, *Mylord*.

Îl salută cu o înclinare scurtă a capului. Îi întoarse spatele, şi intră în sala de bal.

Jules Lafont ştia să se facă indispensabil. În competiţia cu Harrison câştigă victoria, descoperind în douăzeci şi patru de ore pe Benjamin şi pe Babs într-un han din Portsmouth. Cei doi tineri se pregăteau să se îmbarce pe o corabie care urma să ridice în ziua următoare ancora, şi să pornească spre Spania. Plătiseră drumul. Bagajele, puţine la număr, fuseseră deja îmbarcate.

Babs şi Benjamin se înapoiară la Londra escortaţi de agenţii lui Lafont. Fuga tinerei fete provocase lui Henry o criză de nervi. Înapoierea ei îl făcu să-şi descarce furia asupra lui Benjamin. Bineînţeles, nu-i imputǎ decât propria lui evadare. Era încă destul de lucid spre a nu-i reproşa seducerea lui Babs.

În aceeaşi zi Henry avu o convorbire cu Gerald la Montenuovo House. Îi mulţumi pentru concursul său.

— La sfârşitul acestei săptămâni, continuă el, plec la New York. Pe Benjamin îl las în Europa, spre a-şi desăvârşi educaţia. Faţă de antecedentele lui, nu cred că ar fi potrivit să-l înscriu într-o şcoală englezească. În Anglia şi-a făcut legături puţin recomandabile. Trebuie să se rupă de ele. O şcoală în Franţa, în Italia, sau în Germania, i-ar prinde bine. Te-ar deranja dacă ţi l-aş lăsa în primire?

— Nu m-ar deranja deloc, răspunse Gerald. Aş fi fericit să-ţi fiu de folos.

Henry respiră uşurat.

— Babs te însoţeşte la New York, sau o înscrii şi pe ea la o şcoală în Europa? întrebă Gerald cu falsă naivitate.

— Fetele n-au nevoie de studii înalte, încercă Henry să

glumească. Când se mai întâmplă ca dascălii lor să fie tineri şi frumoşi, se repetă povestea Georginei...

Gerald zâmbi cu bonomie. Înţelesese de ce Benjamin era lăsat în Europa. Henry voia să-l îndepărteze de Babs. Manevra era transparentă. În fond, sarcina de a se ocupa de Benjamin nu avea de ce să-l supere. Potrivit ordinei fireşti a succesiunilor, tânărul acesta urma să devină şeful dinastiei după moartea lui Henry. De ce nu l-ar păstra în dependenţa sa? De ce nu i-ar imprima vederile sale? Aceeaşi atitudine ar trebui s-o adopte şi faţă de orfanii lui Adrien de Beaulieu. Toţi aceştia aveau să devină sateliţii săi. Astfel el, şi numai el, va fi în mod practic şeful Casei Sunderland. Bietul Henry nu făcuse o bună afacere scoţându-şi la lumină feciorul din prima căsătorie. Îşi complica mereu existenţa. O impusese pe Babs, dar nu şi-o făcuse amantă. Îl impusese pe Benjamin, dar nu-şi făcuse din el un aliat în lupta sa cu restul familiei.

În ziua următoare Gerald primi vizita lui William Huskisson, care-l anunţă că lordul Castlereagh nu se arătase ostil unor măsuri de liberalizare a comerţului exterior britanic. Ceva mai mult, se declarase partizanul unei restrângeri treptate a privilegiilor Companiei Indiilor. Membrii cabinetului erau îngrijoraţi de starea sănătăţii ministrului de externe, care după balul de la Buckingham House trecuse printr-o criză de depresiune nervoasă inexplicabilă.

Gerald exulta. La Londra zburase din succes în succes. Se folosise de arme nu tocmai onorabile. Dar scopul scuză mijloacele. Şi Gerald înţelegea să aplice fără menajamente această deviză.

În ziua plecării lui Henry la New York, Benjamin fu transferat cu întregul său personal didactic şi de serviciu la Montenuovo House. În aceeaşi seară Gerald îşi pofti nepotul la un supeu fără pretenţii într-un local cu faimă de pe Maiden Lane. Această agapă era menită să spargă gheaţa dintre unchi şi nepot. Gerald preferase un restaurant mai puţin select, în care Benjamin avea să se simtă la largul său. Familiarizarea cu viaţa strălucitoare a înaltei aristocraţii urma să se facă treptat, fără zguduiri. Gerald merse până acolo cu concesiile, încât îşi încălcă severele principii vestimentare şi în locul fracului cu nasturi de diamante arboră un simplu costum cenuşiu de după amiază. Şi lui Benjamin îi îngădui derogare de la etichetă.

„Cyder Cellar” îşi câştigase clientela cu pescăria, cu rinichii şi cârnaţii săi la grătar şi cu un *stout* fără pereche. Pe Benjamin îl cuceri de îndată animaţia şi veselia din local. Băieţii de serviciu făceau şi pe cântăreţii, distrând clientela pestriţă alcătuită din

hamali, negustori din hale, scriitori şi artişti, la care se adăugau şi *gentlemen* dornici de exotism şi culoare în numeroase taverne londoneze.

Localul era arhiplin. Cu preţul unui bacşiş gras li se aduse o masă mică. Stridiile, deliciosul ficat la grătar şi berea neagră îl dezmorţiră repede pe Benjamin. Se simţea din ce în ce mai bine în preajma acestui unchi atât de apropiat de el ca vârstă. Un băiat de serviciu cânta cu înflăcărare o romanţă sentimentală; refrenul era reluat în cor de clienţi. Nici lui Gerald nu-i displăcea această atmosferă boemă, atât de diferită de lumea de snobi şi aristocraţi cu nasul pe sus, pe care-o frecventa în mod curent. Cântăreţul terminase romanţa într-un tremolo plin de melancolie, când un tip între două vârste, corpolent, îmbrăcat într-un costum ţipător, se apropie încruntat de masa lui Gerald. Se uită atent la Benjamin şi deodată se zbârli ca un motan pus pe bătaie.

— Ticălosule, mi-ai furat banii...

Se repezi şi-l înşfăcă de reverele hainei.

— Te-am primit în camera mea, şi tu...

Ridică mâna dreaptă, gata să-l pocnească.

Gerald rămăsese uluit. Mai înainte însă ca să fi putut interveni, Benjamin apucă braţul ridicat al namilei şi, cu o răsucire bruscă în afară, i-l dădu peste cap. Insul scăpă un urlet. Se iscă tumult. Acuzaţiile lui nu erau de natură să creeze simpatii lui Benjamin. Gerald se ridică palid de pe scaun. Nişte indivizi de la o masă alăturată se pregătiră să se arunce asupra lui Benjamin. Alţii, din spirit de contradicţie, îi luară apărarea. Gerald începu să care ghionţi în dreapta şi în stânga, spre a se degaja din înghesuială. Secondat de Benjamin, care făcu în curând un gol în jurul său, reuşi să ajungă la uşă, apoi să iasă în stradă. Săriră în trăsura care-i aştepta la trotuar. Caii, stimulaţi de biciul vizitiului, ţâşniră din loc. Toată afacerea durase mai puţin de două minute.

Gerald încercă să facă puţină ordine în îmbrăcămintea sa. Jaboul de dantelă al cămăşii atârna sfâşiat pe jumătate. Uitase în local pălăria şi bastonul. Benjamin, în schimb, era în elementul său. Strălucea de încântare.

— Am plecat fără să plătim consumaţia, zise Gerald.

— Mare pagubă! replică Benjamin nepăsător. Imbecilul! adăugă el. M-a confundat cu cineva. Dar l-am învăţat eu minte. O lună de zile n-o să-şi mai poată folosi braţul.

Gerald acceptă de formă explicaţia nepotului său. În sinea lui era

convins că individul din restaurant nu făcuse nicio confuzie.

O explozie cu urmări tragice la Fabrica de armament de la Nantes îl determină pe Gerald să părăsească Londra spre a se înapoia în Franţa. Avea de gând să rămână o zi la Paris, apoi să-şi continue drumul până la Nantes. Dorea să se documenteze personal asupra întinderii dezastrului. Primele veşti sosite în capitala Angliei erau alarmante. Un atelier de polizat sărise cel dintâi în aer. Nu se cunoştea cauza. Se ştia doar că un muncitor cu hainele în flăcări fusese văzut ieşind în fugă din atelier. Îl acoperiseră însă dărâmăturile. Bucăţi de lemn aprins, aruncate de deflagraţie, căzuseră peste un hangar-uscătorie, care sărise de asemenea în aer. Alte explozii urmaseră în lanţ. În câteva secunde, trei ateliere şi două magazii care adăposteau cincizeci de tone de pulbere fuseseră pulverizate. Pierderile omeneşti se cifrau la nouăzeci şi şase de oameni. Douăzeci şi trei de răniţi muriră în zilele următoare. Printre dispăruţi se număra şi Chastellux, directorul fabricii. Catastrofa depăşea în amploare explozia de la pulberăria Du Pont de Nemours, din Wilmington, Statele Unite, survenită în martie 1818.

Gerald îl găsi la Paris pe Robert, care îşi prelungise şederea în Franţa. Plecară împreună la Nantes. Erau însoţiţi de Challais şi de Lafont. În ultimul moment, Gerald hotărâse să-l ia şi pe Benjamin. Voia să-l familiarizeze cu aspecte multiple – şi bune şi rele – ale activităţii Casei Sunderland. Parcurseseră distanţa Paris-Nantes în mai puţin de trei zile, ceea ce faţă de drumurile de atunci însemna o adevărată performanţă.

Spectacolul de la Nantes îl ului. Găsiră numai ruine, dărâmături calcinate, grămezi de moloz. În locul unui depozit de pulbere, săpat în flancul unei coline joase, rămăsese o cavernă imensă. Pe o rază de doi kilometri, numeroase case se dărâmaseră din cauza suflului exploziei. Altele se aleseseră cu acoperişurile zburate şi cu zidurile crăpate. Fabrica de armament, plasată la o distanţă respectabilă faţă de pulberărie, nu suferise stricăciuni serioase. Toate geamurile fuseseră sparte şi unii pereţi se fisuraseră. Printre victime se aflau femei şi copii din cartierul de locuinţe învecinat, pe care îi surprinsese sub cerul liber ploaia de pietre proiectate de violenţa deflagraţiei. Cadavrele scoase de sub dărâmături fuseseră înmormântate. Gerald rămase impresionat de priveliştea dezolată. În locul lui Chastellux numi pe un tânăr inginer, Bernard

Bachellerie, care se remarcase prin câteva perfecţionări aduse procesului de fabricaţie al armamentului greu şi semigreu. Dispuse despăgubirea familiilor celor ucişi, precum şi a persoanelor păgubite de pe urma catastrofei, ordonă reconstruirea atelierelor distruse şi, totodată, extinderea pulberăriei. Afectă fonduri substanţiale lucrărilor, recomandând lui Challais să dea tot sprijinul noului director al fabricii.

Robert, Benjamin, Challais erau impresionaţi de calmul şi eficienţa lui Gerald. Calmul acestuia era însă numai de faţadă. Îşi inaugurase activitatea cu câteva succese importante, dar şi cu o catastrofă de proporţii necunoscute în analele Casei Sunderland. Superstiţios, căuta semnificaţia acestei prevestiri.

În cursul şederii sale la Nantes anunţă în cadrul unei şedinţe solemne hotărârea sa de a ridica un monument lui Chastellux în grădina din faţa pavilionului administrativ. Gravitatea lui rece contrasta cu înfăţişarea-i de adolescent. Stimulat de pilda lui William Pitt, care la douăzeci şi trei de ani devenise cancelar al eşichierului, îi adoptase atitudinea şi comportarea. Va reuşi oare să-l egaleze? Nu se va prăbuşi ca Icar, la jumătatea drumului? Tatăl său, Richard, plecase de la zero – creând impresionantul edificiu al Casei Sunderland. Gerald nu avea decât datoria să meargă pe drumul netezit de înaintaşul său. Era oare sclavul operei acestuia? Mijloacele de acţiune evoluau odată cu vremurile, dar obiectivele rămâneau în esenţă aceleaşi. Henry se descalificase fiindcă nu fusese capabil să se adapteze acestei evoluţii. El, Gerald, se simţea cu totul deosebit de fratele său. Imensele lui resurse de energie lăuntrică cereau a fi utilizate, consumate. Se întreba uneori dacă vârsta nu-i va toci avântul, nu-l va anchiloza, nu-l va imbeciliza ca pe Henry. Îndoielile acestea nu durau însă mult. Optimismul său, energia, setea de glorie îl împingeau înainte, tot înainte... Se grăbea, luptându-se cu timpul. Se socotea un titan încleştat într-o bătălie cumplită cu alţi titani, pe care trebuia să-i înfrângă. Concepţia superiorităţii lui faţă de lume îl făcea să o privească de sus cu un vag dispreţ, amestecat cu milă. Nu numai străinii, dar şi fraţii şi nepoţii săi se integrau în această mare turmă. Nu se socotea superior, fiindcă era posesorul unui titlu nobiliar. Făcea abstracţie de acest fals criteriu de selecţionare. Sângele albastru, atât de preţuit până mai ieri, îşi pierduse valoarea. Averea? Mulţi imbecili se bălăceau în aur. Unii îşi ronţăiau milioanele şi mureau pe paie. Alţii şi le păstrau. Şi le fructificau graţie unor împrejurări

favorabile. În concepţia lui Gerald, fiinţa sa constituia un centru al universului, un început şi un sfârşit. Se socotea atât de sus faţă de vulg, încât opinia acestuia nu-l interesa. Megalomanie?... Poate. De ce nu? Împăraţii romani – în preajma morţii – aveau senzaţia că intră în nemurire, că se contopesc cu dumnezeirea. Confundau ciudatele şi nemaiîncercatele fenomene fizice şi psihice premonitorii morţii, drept o punte de trecere în lumea zeităţilor.

Gerald adoptase o anumită rigiditate şi faţă de subalternii săi. Îi făcea adeseori să-şi piardă cumpătul, să se bâlbâie intimidaţi. Îl amuzau enorm aceste slăbiciuni, care subliniau indirect puternica-i personalitate. În ciuda aparenţelor, rămânea în fond un copil care se bucura de marile şi micile lui succese. Nu-şi dezvăluia însă niciodată sentimentele. Rămăsese tot atât de închis în sine, ca şi în copilărie, când asculta – fără să se clintească şi cu o privire absentă – poveţele tatălui său. Pentru anturaj rămânea o enigmă.

Şederea sa la Nantes se apropia de sfârşit. Ar fi preferat să rămână până la încheierea anchetei deschisă de Lafont în legătură cu cauzele catastrofei, însă îl rechemau la Paris treburi urgente. La Nantes, invincibilul Lafont încercă primul său eşec. În ciuda eforturilor nu reuşi să stabilească dacă explozia se datora unui accident sau unui act de sabotaj. În ajunul plecării lui Gerald la Paris, îi ceru să fie lăsat la Nantes, spre a-şi continua cercetările.

— Prefer să mă însoţeşti, îi spuse tânărul său patron. Desemnează pe cineva, care să-ţi ţină locul. Pe Bidault sau pe Montigny.

A doua zi caravana porni spre Paris. Folosiră un itinerar mai lung, dar cu drumuri acceptabile. Şi etapele erau mai scurte. Robert n-ar fi rezistat eforturilor fizice necesitate de o călătorie tot atât de obositoare şi de rapidă ca la ducere. Cu acest prilej înţelese că nici el şi nici Henry n-ar fi fost capabili să-l egaleze pe Gerald. Gerald era de neînlocuit. Simţământul de gelozie încercat în trecut de Robert faţă de fratele său mai mic lăsa treptat locul unei simpatii crescânde.

Sosiră la Paris într-o admirabilă seară de mai. Istovit, Robert renunţă la cină şi dormi neîntrerupt douăsprezece ore. Gerald în schimb convocă pe Alain, pe câţiva prieteni, precum şi întreaga sa trupă de balet. Avea de gând să inaugureze educarea lui Benjamin într-un chip ieşit din comun. Potrivit sfaturilor lui Challais, îşi rezervase într-o aripă dosnică a palatului un etaj bine ferecat, în care nu aveau acces decât puţini invitaţi şi câţiva servitori de

încredere. În încăperile decorate în cel mai curat stil grec antic, pereţii îmbrăcaţi în mozaicuri cu subiecte lascive, coloanele şi pardoselile de marmură, trepiedurile cu parfumuri, amforele, statuile de bronz, albastru şi ivoriu, paturile cu curburi molatice destinate banchetelor şi plasate de-a lungul meselor sculptate, covoarele cu tonuri calde, havuzurile foşnitoare, creau un ansamblu în care arta era pusă exclusiv în slujba voluptăţii. Draperii de purpură acopereau oglinzi mari cu înclinări variate, dezvăluite numai în momentele de exacerbare a erotismului invitaţilor. Înainte de a pătrunde în acest sanctuar, invitaţii îşi schimbau hainele de oraş cu veştminte romane, hlamide, tunici, togi, lacerne, etole, mendicule, care puteau fi lepădate cu uşurinţă, astfel încât goliciunea oaspeţilor să corespundă goliciunii statuilor.

Pentru Benjamin noaptea aceea avea nu numai să i se întipărească pe veci în minte dar să-l şi înrobească lui Gerald. Vinurile parfumate şi ameţitoare, dansatoarele superbe, gata să se supună oricăror fantezii, fructele savuroase culese parcă din Grădina Hesperidelor, muzica hieratică izvorâtă din neant, lăsau oaspeţilor aceeaşi impresie puternică, de neuitat, pe care paradisul artificial creat de Hassan Sabbah, Bătrânul de la Munte, îl lăsă asupra prozeliţilor săi, ismailiţii din Secta Asasinilor.

Pentru Benjamin, ambianţa aceasta avea ceva de vis. Acoperit doar de o amplă togă, moale la pipăit şi de o albeaţă strălucitoare, stătea tolănit, pe un pat roman, între două fete goale, lângă o masă acoperită cu cele mai fantastice şi apetisante feluri de mâncare.

Întins pe alt pat, şi sprijinit într-un cot, Gerald se uita amuzat la Benjamin. Dacă severul Henry ar fi fost de faţă, ar fi făcut desigur o criză de nervi…

A doua zi, un Gerald grav şi impecabil îşi reluă activitatea profesională în Place Vendôme. Persoanele primite în audienţă, n-ar fi bănuit că tânărul care-i asculta rigid ca o statuie se complăcuse în ajun într-o orgie care lăsa în umbră fantezia despoţilor din antichitate.

În cursul acelei săptămâni, Gerald primi vizita noului ambasador al Spaniei. Succesul pronunciamentoului iniţiat de Don Rafael del Riego şi de generalul Quiroga schimbase fundamental configuraţia politică a ţării. Regele, părăsit de armată, care trecuse de partea insurgenţilor, depusese jurământul pe Constituţie. Partidul absolutist înlăturat de la putere lăsase locul liberalilor. Noul guvern organizase o miliţie naţională şi luase totodată hotărârea de a ţine

alegeri pentru constituirea Cortesurilor. Societăţile patriotice răsăreau ca ciupercile. Ziarele liberale se înmulţeau prin sciziparitate. Toate făceau elogiul constituţiei idolatrizate. Se organizau procesiuni în cinstea ei. Preoţii primiseră dispoziţie să explice din amvon enoriaşilor binefacerile constituţiei. Noul regim îşi manifesta bunăvoinţa faţă de prietenii săi din străinătate acoperindu-i cu decoraţii. Şi Gerald îşi primi recompensa: Marele Cordon al Ordinului Carlos al III-lea. Panglica albastră cu alb se armoniza cu fracurile negre sau vişinii, reflectă el în vreme ce se contempla în oglindă. Decorarea mai avea un scop. Noul guvern nu dispunea de fonduri îndestulătoare spre a-şi achita ultimele comenzi de armament şi solicita o păsuire. Gerald îşi dădu încuviinţarea. Învăţase de la tatăl său că asemenea întârzieri sunt inerente şi că păstrarea clienţilor implică unele concesii. Iar noul regim din Peninsula Iberică era un client de primul rang. Spre a se feri de o surpriză din partea Sfintei Alianţe, Spania trebuia să se pregătească de război şi implicit să facă mari comenzi de armament. Exact ceea ce dorea Gerald.

Prin agenţii săi, acesta făcu în zilele următoare unele indiscreţii voite. Cu prilejul unei recepţii la ambasadei Austriei, Challais vorbi ca din întâmplare ambasadorului – baronul Vincent – despre masiva înarmare a Spaniei, omiţând bineînţeles rolul Casei Sunderland în această chestiune. A doua zi baronul făcu o vizită la Palatul Lusignan. Ambasadorul declară lui Gerald că Imperiul Austriac urmărea cu adâncă îngrijorare înarmarea Spaniei. Îngrijorarea era cu atât mai legitimă cu cât actualul guvern iberic se angajase pe un făgaş ostil principiilor Sfintei Alianţe.

Gerald se arătă foarte interesat de declaraţiile ambasadorului, dar nu făcu niciun comentariu. Baronul mai spuse că Imperiul Austriac ar privi cu neplăcere pe acei care ar furniza arme Spaniei.

— Rebeliunile nu trebuie încurajate, spuse ambasadorul.

— Casa Sunderland, declară Gerald, nu a furnizat arme rebelilor spanioli. Dacă guvernul actual al Spaniei ar face Casei noastre o comandă de arme, nu ştiu, *Monsieur l’Ambassadeur*, cum aş putea să-l refuz. Relaţiile dintre Spania şi Sfânta Alianţă nu au fost rupte. Nu puteţi pretinde Casei Sunderland să se arate mai catolică decât Papa.

— Furnizarea de arme Spaniei ar fi un gest inamical faţă de imperiul Austriac, declară baronul.

Gerald ridică din umeri.

— Discuţia este prematură. În momentul în care voi primi comenzi, voi aviza. Nu ştiu însă dacă sunteţi informat că între Ducatul de Modena şi Casa Sunderland s-a încheiat un contract pentru furnituri de arme. În curând, contracte similare vor fi încheiate cu Sfântul Scaun, cu Ducatul Toscanei şi cu Regatul celor Două Sicilii. Nu se poate spune că nu sprijinim Sfânta Alianţă.

— Cred că veţi primi în curând comenzi importante şi din partea Ministerului de Război al Austriei. Nu ştiu dacă le veţi putea acoperi...

Gerald făcu un gest de nepăsare.

— Capacitatea noastră de producţie este nelimitată. Nu uitaţi că dispunem de fabrici de armament nu numai în Franţa, dar şi în Anglia şi în Statele Unite.

Discuţia se încheie fără a se fi ajuns la angajamente ferme. După plecarea vizitatorului, Gerald îşi frecă încântat mâinile. Ştia că ambasadorul va întocmi un amplu raport către Cancelariatul Imperiului, din care se va trage o concluzie precisă. Casa Sunderland reprezenta o forţă care nu îngăduia a fi neglijată.

În aceeaşi seară, Lafont îi prezentă un raport asupra cauzelor exploziei de la pulberărie. Comisia de anchetă prezidată de Bidault stabilea că dezastrul se datora unui act de sabotaj. Asupra unui cadavru neidentificat se găsise o schiţă a planului fabricii. Atelierul care sărise cel dintâi în aer era însemnat cu o cruce. În noaptea plecării lui Gerald la Paris, un paznic de noapte surprinsese în incinta fabricii pe un individ care încercase să se facă nevăzut. Paznicul reuşise să-l doboare cu un foc de armă. Transportat la spital, necunoscutul decedase înainte de a i se fi putut da îngrijiri.

— Care este concluzia dumitale, *Monsieur* Lafont? întrebă Gerald.

— Fabrica de armament de la Nantes trezeşte interesul crescând al anumitor cercuri. Care sunt aceste cercuri, n-aş putea preciza încă. Vom fi însă lămuriţi în curând.

În dimineaţa următoare, Lafont se înfăţişă cu un raport cifrat sosit prin curier special.

— Noaptea trecută, în port, oamenii lui Bidault au descoperit doi necunoscuţi care încercau să se strecoare pe o corabie a Casei noastre. În cursul schimbului de focuri care a urmat, necunoscuţii au fost ucişi. Corabia încărca arme pentru Spania. Potrivit documentelor de bord şi aprobărilor legale, armele erau destinate Ducatului de Modena.

— Crezi că avem de-a face cu agenţi ai concurenţei? întrebă Gerald. Sau cu oameni ai unei puteri străine?

— Ar putea să fie şi agenţi acoperiţi ai Ministerului francez de Interne.

— Lanţul acesta de… incidente riscă să ne creeze neplăceri, *Monsieur* Lafont.

— Aţi fi preferat să arunce corabia în aer, Sir? Sau să se fi documentat asupra adevăratei destinaţii a armelor? Nimeni nu ne va cere socoteală pentru moartea acelor nenorociţi. Cei care i-au trimis cunosc riscurile meseriei. Nu poţi prepara omletă fără să spargi ouă.

— Violenţele generează adeseori consecinţe imprevizibile, *Monsieur* Lafont.

— Ştiu. Oamenii noştri sunt pregătiţi să facă faţă violenţelor. V-am mai adus ceva, Sir. Câteva scrisori de dragoste. Extrem de interesante şi instructive.

Gerald zâmbi. Uşurinţa cu care Lafont trecea de la o chestiune la alta, îl deruta uneori.

— Scrisorile de dragoste nu sunt niciodată interesante. Îţi par poate prozaic.

— Nu-mi permit să fac aprecieri, Sir. Sunt de acord că misivele de amor păcătuiesc îndeobşte prin platitudine. Semnăturile însă le sporesc uneori interesul.

Scoase scrisorile din mapă şi le puse pe masă.

— Binevoiţi a citi semnăturile şi numele destinatarilor.

Gerald îşi aruncă privirile asupra misivelor. Parcurse un fragment.

„Te-am iubit la Karlsbad ca şi acolo la poalele Vezuviului, în ruinele de la Pestum ca şi pe Champs-Élysées”…

Sări câteva pasaje şi se opri la semnătură.

— Klemens, citi el. Nu cumva…

— Aţi ghicit. Klemens, principe de Metternich.

Gerald citi o frază dintr-o scrisoare semnată „Dorothée”.

„Pe mâine! Iar mâine te voi iubi tot aşa cum te-am iubit în fiecare zi a vieţii mele.” Cine e această Dorothée?

— Principesa de Lieven. Soţia ambasadorului Rusiei la Londra. Divulgarea acestor scrisori l-ar plasa într-o situaţie foarte delicată pe Cancelarul Austriei.

Gerald se uită cu admiraţie la şeful serviciului său de informaţii.

— Cum ţi le-ai procurat?

— Foarte simplu. Unul dintre secretarii Cancelarului este în solda mea.

— Te-au costat scump?

— Hm, relativ. Le-am cumpărat fiindcă într-o zi ne-ar putea, eventual, servi.

După plecarea lui Lafont, secretarul de serviciu anunţă vizita unui avocat, pe nume Dean Howells.

Noul venit avea înfăţişarea tipică a unui om de legi, pedant, uscat şi plin de importanţă. Avocatul Howells sosea din Statele Unite, cu împuterniciri speciale din partea Georginei Phipps, născută Sunderland, care cerea să i se încredinţeze tutela copiilor rezultaţi din prima ei căsătorie. Juristul se avântă într-o pledoarie doctă, împănată cu citate, menite să sublinieze temeinicia argumentelor invocate de clienta sa. Georgina Phipps era hotărâtă să se adreseze tribunalelor în cazul că nu i se vor satisface doleanţele.

Gerald îi asculta tirada fără să dea semne de plictiseală. Din când în când înclina gânditor din cap ca şi când ar fi cântărit temeinicia susţinerilor avocatului. Tocmai când acesta se socotea aproape de izbândă, Gerald îi tăie elanul cu o replică dură:

— Pe sora mea Georgina o interesează creşterea copiilor, sau administrarea averii lor?

Avocatul făcu o schimă dezgustată. Riposta interlocutorului echivala cu o insultă adusă clientei sale.

— Potrivit dispoziţiilor testamentare ale defunctului nostru părinte, vorbi Gerald, tutela minorilor Raymond şi Cynthia de Beaulieu este încredinţată unui consiliu de familie, din care sora mea a fost şi rămâne definitiv exclusă. Ştiu că a făcut un demers pe lângă Mr. Henry Sunderland, dar că i s-a răspuns cu un fine de neprimire. Dacă Mrs. Phipps doreşte să se adreseze tribunalelor, este liberă să o facă. Avocaţii noştri vor ridica însă şicane fără număr şi vor tergiversa soluţionarea procesului până când minorii vor deveni majori, astfel încât pretenţiile clientei dumitale vor cădea de la sine. Regret, Mr. Howells că timpul nu-mi îngăduie să continui această convorbire.

Sună din clopoţel.

— Condu pe domnul, porunci el secretarului, fără să ia în seamă protestele lui Howells.

Vizita îi lăsă însă un gust neplăcut. În ciuda siguranţei pe care o afişa, îl indispuneau perspectivele unui proces, deşi avea la

dispoziţie tot felul de consilieri juridici care să apere interesele Casei Sunderland. Cu acest prilej îşi imputâ neglijenţa de care dăduse dovadă faţă de progenitura lui Adrien de Beaulieu. Se ocupa de Benjamin în previziunea momentului în care acesta va deveni şeful Casei Sunderland şi se dezinteresase de soarta unor copii care depindeau direct de el. În câţiva ani, Raymond va atinge majoratul şi va fi înscăunat în fruntea Casei Sunderland din Spania. Trebuia să-l formeze şi pe acesta potrivit concepţiilor lui. Şi cât mai repede. Timpul îl fugărea...

Se anunţă apoi Challais. Omul acesta care trăise ascensiunea Casei Sunderland, care-i urmărise eclipsa sub conducerea lui Henry Sunderland, era acum martorul exploziei de vitalitate al unui organism economic pe care-l socotise la un moment dat îmbătrânit. Pe chipul contelui, Gerald desluşi o umbră de îngrijorare; o umbră pe care Challais se străduia să o ascundă în dosul unui zâmbet amabil.

— Am primit acum o oră vizita unui personaj ciudat. Un oarecare Tiberio Pacca, fost Director al Poliţiei Pontificale, actualmente membru al unei asociaţii secrete patriotice italiene. *Signor* Pacca doreşte să cumpere arme pentru compatrioţii săi.

— Prezintă garanţii? întrebă Gerald.

— O scrisoare de recomandaţie semnată de lordul Byron.

— Byron? Face acum şi pe conspiratorul?

— I-a plăcut întotdeauna să zguduie opinia publică. Detestă să se conformeze vechilor tipare. Byron afirmă că *Signor* Pacca este un om de încredere.

— Acest *Signor* Pacca pare un client serios?

— Dispune de fonduri importante.

Privirile lui Gerald întârziară meditativ asupra unei statuete de marmură.

— După câte am remarcat, aveţi unele îndoieli asupra acestui personaj.

Challais ridică braţele pe care le ţinuse până atunci în poală.

— Poate că scrisoarea este plăsmuită. Este adevărat, pe Byron îl cunosc personal. Îi cunosc şi scrisul. Unii plastografi ating însă perfecţiunea. Acum câţiva ani mi-a căzut în mână o scrisoare de schimb semnată de mine. Mai bine zis prevăzută cu o semnătură atât de bine ticluită, încât aş fi putut să jur că era a mea... N-ar fi exclus să avem de-a face cu un agent provocator în slujba poliţiei austriece.

— Unui agent provocator nu i se încredinţează sume importante.

— Nu uitaţi că *Signor* Pacca a fost un înalt demnitar al Statului Papal.

Gerald făcu un gest de îndoială.

— Pisicile cu clopoţei nu sunt tocmai indicate pentru asemenea roluri. Păstraţi legătura cu acest om.

— M-am gândit că prudenţa...

— Deunăzi Lafont îmi vorbea despre riscurile meseriei. Dacă dintr-un exces de prudenţă l-aş fi respins pe Riego, aş fi pierdut o foarte importantă comandă. Nu ne putem îngădui să întrerupem dialogul cu *Signor* Pacca. Robert vinde armament actualilor conducători ai Italiei. Eu vând arme celor care vor să-i răstoarne. Câştigul e dublu.

— Jocul dublu implică întotdeauna primejdii, răspunse Challais.

— Comunicaţi vă rog, lui Lafont să cerceteze atent activitatea acestui fost demnitar papal. Raportul să-mi parvină în cel mai scurt termen. Păstraţi legătura cu Pacca. Daţi-i timp lui Lafont să facă investigaţii.

Challais suspină.

— Sunteţi contrariat, *Monsieur* de Challais? zâmbi Gerald.

Contele îl privi cu gravitate.

— Îmi permiteţi să vorbesc deschis?

— Vă rog. Preţuiesc în cel mai înalt grad sinceritatea colaboratorilor mei.

Challais făcu o pauză.

— Poate că am îmbătrânit. Poate că nu mai corespund noilor metode de lucru. Expansiunea bruscă a Casei noastre mă nelinişteşte. De câteva luni încoace înregistrăm o dezvoltare uimitoare a afacerilor. O dezvoltare pe care aş asemui-o cu creşterea explozivă a ciupercilor după ploaie...

— Şi asta vă supără?

— Nu mă supără, mă îngrijorează. Îmi evocă unele precedente. Ordinul Templierilor ajunsese la apogeu. Dispunea de averi fără număr şi de o putere aparent incomensurabilă. A stârnit invidia. Regii şi Papa s-au înspăimântat de dezvoltarea haotică a acestui stat în stat. Rezultatul îl cunoaşteţi. Ordinul Templierilor a fost şters de pe faţa pământului.

Gerald râse amuzat de temerile bătrânului.

— Vă asigur, *Monsieur* de Challais, că nu-mi voi încheia existenţa pe rug, ca Jacques de Molay, Marele Maestru ai Templierilor.

Challais aruncă asupra lui Gerald o privire plină de afecţiune, apoi ieşi.

Secretarul intră iarăşi.

— Un oarecare Mr. Stephenson vă roagă să-l primiţi, Sir. Spune că ar fi inventat o maşină cu aburi care merge pe roate, cu foarte mare iuţeală.

Gerald ridică mâinile.

— Astăzi nu mai primesc pe nimeni. Mi-e de ajuns. Să vină altădată…

Raportul lui Lafont asupra lui Tiberio Pacca dezvălui aspecte bizare în legătură cu activitatea acestui personaj. Fostul Director al Poliţiei Pontificale era nepotul cardinalului Pacca, confidentul Papei Pius al VII-lea în timpul captivităţii acestuia la Fontainbleau. Datorită încrederii de care se bucura la Vatican, *Monsignor* Tiberio Pacca întocmise în calitate de magistrat-instructor dosarele inculpaţilor capturaţi după eşecul complotului de la Macerata.

Trei ani mai târziu, Directorul Poliţiei fusese denunţat Suveranului Pontif că ar fi fost agent secret al Carbonarilor. Datorită acestei complicităţi cu conspiratorii, unele căpetenii ale complotiştilor reuşiseră să dispară. Arestarea lui Tiberio Pacca era inevitabilă. Prevenit de unchiul său, Directorul Poliţiei fugise de la Roma, şi după multe peripeţii eşuase în Franţa. La Paris întreţinea legături cu unele cercuri masonice. Tiberio Pacca era unul din acele personaje tulburi, pentru care intriga şi manevrele de culise alcătuiesc raţiunea de a fi.

Gerald era descumpănit. Lafont îi spusese că va cere informaţii suplimentare agenţilor săi din poliţia austriacă, spre a lămuri definitiv adevăratul rol al lui *Signor* Pacca.

Într-o dimineaţă, Gerald primi o vizită bogată în urmări. Un oarecare bancher Klaus din Roma, care întreţinea active legături comerciale cu Casa Sunderland din Austria, se înfăţişă spre a-i solicita sprijinul într-o afacere delicată. Achiziţionarea unui important stoc de arme pentru o organizaţie „patriotică” din Italia.

Bancherul Klaus era un individ mărunt la trup, brunet, cu favorite stufoase. Mişcările-i vioaie îl asemuiau cu o maimuţă plină de nerv.

— Cunoaşteţi cumva pe un oarecare Tiberio Pacca? îl întrebă Gerald, dornic să afle dacă nu exista o legătură între fostul Director al Poliţiei Papale şi Klaus.

Bancherul îl privi pe sub sprâncene.

— Am avut ocazia să-l cunosc, replică el rezervat.

— Ştiţi pentru cine lucrează în prezent?

— Ştiu că este refugiat politic. A adus servicii organizaţiei patriotice pe care o reprezint.

— Informaţiile mele asupra acestui domn nu sunt tocmai favorabile.

Bancherul făcu un gest de negare.

— Absurd. Tiberio Pacca este un om verificat. Şi-a compromis cariera din devotament pentru cauza noastră.

— Nu credeţi că este un agent dublu?

— Nu. Categoric, nu.

— Aş prefera, *Monsieur* Klaus, să nu-i vorbiţi despre discuţiile noastre de afaceri.

Bancherul îşi trecu mâna prin părul său creţ, de un negru ce bătea în albastru.

— În organizaţia pe care o reprezint, oamenii nu sunt guralivi. Indiscreţiile se plătesc cu moartea.

— Perfect. Să revenim la afacerile noastre. Ştiţi, *Monsieur* Klaus, că dumneavoastră nu aveţi voie să cumpăraţi arme, şi nici eu să vă vând. Dacă s-ar afla că am încheiat o astfel de tranzacţie, am suferi amândoi consecinţe grave.

— Gurile noastre sunt cusute, *Monsieur* Sunderland.

— Condiţiile noastre le cunoaşteţi, cred. Plata anticipată.

— În regulă.

— Casa noastră asigură transportul armamentului până la un punct în largul mării, de unde va fi preluat de navele dumneavoastră. Punctul acesta îl vom stabili în comun.

Bancherul fixă gânditor un motiv complicat de pe covorul de Persia.

— Ne-ar conveni ca acest punct să nu fie prea îndepărtat de coastele Italiei. Nu dispunem de nave de cursă lungă.

— În cazul acesta cheltuielile transportului vor costa considerabil. Mediterana este bântuită de piraţii barbareşti. Expediţiile de pedepsire n-au prea dat rezultate. Riscurile vă privesc în întregime.

Bancherul suspină adânc.

— Condiţiile sunt grele, *Monsieur* Sunderland.

— Regret, *Monsieur* Klaus. Regimul acesta îl aplicăm tuturor clienţilor noştri. Evident, nu aveţi obligaţia să le acceptaţi.

Gerald îşi examina unghiile.
— Nu suntem singurii fabricanţi de arme, reluă el.
Bancherul îşi plesni uşor palmele, apoi începu să-şi frece încet mâinile, ca şi când le-ar fi spălat.
— Nicio fabrică de armament nu-mi poate executa comanda în maximum trei luni, aşa cum am nevoie. Ştiu că dumneavoastră puteţi livra armele şi mai repede.
— Este adevărat, admise Gerald.
— Accept deci toate condiţiile.
— Oficial, armamentul dumneavoastră va fi destinat Ducatului de Modena, cu care avem contracte în curs. Aceasta pentru autorităţile franceze. Pe drum îşi va schimba, bineînţeles, destinaţia. De ce arme aveţi nevoie?
— Douăzeci de mii de puşti şi treizeci de mii butoiaşe cu pulbere.
Gerald îşi aminti de distrugerile suferite de pulberăria de la Nantes.
— Vă pot livra puştile în două luni. Pulberea însă va mai întârzia. Trebuie să o aduc de la fabrica noastră din Anglia, care execută actualmente o importantă comandă pentru Prusia.
Chipul bancherului se întunecă.
— Am acceptat toate condiţiile dumneavoastră. Dorim ca şi exigenţele noastre să fie împlinite.
Gerald chibzui câteva clipe. Îşi zise că putea lua cele treizeci de mii de butoiaşe din stocul comenzii prusace.
— Fie, încuviinţă el. Veţi primi şi pulberea.
Bancherul zâmbi satisfăcut.
— Îmi place să lucrez cu dumneavoastră, *Monsieur* Sunderland. Mâine de dimineaţă veţi primi banii.
— Vă atrag atenţia, *Monsieur* Klaus, că nu vom încheia niciun fel de înscris.
— Ştiu, Monsieur Sunderland. Asemenea târguri se încheie fără înscrisuri. Casa Sunderland prezintă suficiente garanţii. De altfel, în activitatea noastră, documentele ar fi extrem de compromiţătoare. Membrii organizaţiei din care fac parte îşi îndeplinesc din convingere obligaţiile. Dacă ar călca strâmb, riscurile ar fi prea mari. Viaţa omului e foarte fragilă, adăugă bancherul cu subînţeles.
— Credeţi că era necesară această aluzie? replică Gerald ironic.
Bancherul făcu o mutră nevinovată.
— Aluzie? Iertaţi-mă, nu am făcut nicio aluzie.
— Atunci am avut impresia, zise Gerald. Să lăsăm aceasta. Mâine

de dimineaţă vă aştept, pentru perfectarea tranzacţiei...

Capitolul VI

În trăsura lui de călătorie, care-i purta spre ţărmurile însorite ale Italiei, Robert Sunderland îşi depăna mohorât gândurile. Se uita la priveliştile care se perindau dincolo de geamurile lăsate ale portierelor, fără să le vadă. Se concentrase asupra imaginilor făurite înlăuntrul său de acel proces retrospectiv de analiză al evenimentelor care de la o vreme se desfăşurau cu o iuţeală uluitoare. Nu i se spunea în van „diplomatul familiei”, îi plăceau combinaţiile de culise, sforăriile bursiere, calmul operaţiilor bancare concepute şi dirijate din găoacea cabinetelor de lucru. Îi repugnau iniţiativele temerare ale lui Gerald, procedeele lui brutale, imprudenţa cu care se avânta în vârtejul ciocnirilor politice atât de frecvente în acel început de secol. Erau momente – ce-i drept puţine la număr – când îi admira îndrăzneala, nepăsarea în faţa primejdiilor. Stimulat de pilda lui, încerca o euforie reconfortantă, care dura însă puţin, ca şi efectele unei beţii. Urmau apoi clipe de descurajare. Poate vârsta să fi fost de vină. Era atunci ispitit să se izoleze de lume şi de afaceri, să renunţe la tot. Să-l lase pe Gerald să se descurce singur, pe Henry să se descompună în mediul halucinant al beţiei, pe Charles să se dedice nestingherit violenţelor fireşti naturii lui care, mai devreme, sau mai târziu, trebuiau să-l ducă inevitabil la pierzanie.

Ar fi făcut acest pas, dacă nu l-ar fi urmărit parcă de dincolo de mormânt privirile severe ale tatălui său. Casa Sunderland îl târa, aşa cum o avalanşă târăşte tot ce întâlneşte în cale. De la o vreme avea senzaţia că devenise o unealtă a acestei Case, care căpătase, treptat, însuşirile unui organism viu, nesăţios şi tiranic. Gerald, acest frate nevârstnic, avea cutezanţa să creadă că va putea susţine pe umerii săi imensa reţea de bănci şi de fabrici, de şantiere navale şi de întreprinderi comerciale de tot felul, repetând isprava lui Atlas care sprijinea bolta cerească. Robert se întreba dacă Gerald nu va fi strivit de uriaşa povară. Cu inconştienţa tinereţii, acesta se înhămase la o muncă pe care nici Hercule n-ar fi reuşit s-o ducă la capăt.

Robert avea în general o părere bună despre propria lui persoană. Câteodată însă îşi analiza critic activitatea. Ajungea atunci la concluzii deprimante. Ce realizase până în prezent? În Haiti fusese un simplu figurant, umbrit de cumnatul său, uluitorul

Adrien de Beaulieu. În Spania, bancherul Ouvrard îl jucase ca pe o fantoşă. Numai Jules Lafont dezvăluise maşinaţiile acelui aventurier, care părea să se fi identificat cu geniul răului. Nici în Austria nu făcuse mare ispravă. Combinaţiile lui din ultima vreme vădeau o oarecare abilitate. Captase încrederea ducelui de Modena. Acum era pe punctul de a câştiga şi pe ceilalţi suverani ai Italiei. Gerald ameninţa să-i strice însă toate socotelile. În vreme ce el, Robert, trata cu reprezentanţii ordinei legitimiste, fratele său stabilea contacte cu emisarii grupurilor revoluţionare. Ce se va întâmpla dacă poliţia lui Metternich va descoperi acest joc dublu? Sfânta Alianţă, care reuşise să-l doboare pe Napoleon, nu va găsi oare mijloacele şi forţa de a demasca, combate şi doborî pe Gerald Sunderland? Este adevărat că spre deosebire de Charles, care lupta pe faţă împotriva orânduirii politice stabilite de Congresul de la Viena, Gerald activa subteran. Charles – acest Don Quijote violent şi ridicol – se afla în America şi Oceanul ridica între el şi Metternich o barieră care-l ferea de riposte. Gerald acţiona însă în mijlocul viesparului. Cu forţele financiare şi economice de care dispunea, cuteza să sape – ca o cârtiţă – temeliile formidabilului sistem politic poliţist instituit în Europa de Metternich şi de ţarul Alexandru. Gerald, acest biet copilandru prezumţios, avea să fie strivit de pumnul adversarilor săi. Robert regreta că se lăsase târât în această primejdioasă aventură. Îşi aminti că şi fraţii Rotschild înfruntaseră mari pericole, transportând în taină pe teritoriul Franţei napoleoniene, aflată în plin război cu Spania ocupată şi răzvrătită, aur destinat trupelor britanice debarcate în Peninsula Iberică pentru a sprijini pe răsculaţi. Şi fraţii Rotschild îşi jucaseră atunci capul. Gândurile întunecate ale lui Robert prinseră să se lumineze iarăşi de zorii unui optimism timid. Îşi amintea că în aceeaşi epocă şi el îşi jucase viaţa pe o carte, trecând din Franţa în Anglia textul tratatului de la Tilsit, pe care tatăl său şi-l procurase prin mijloace puţin ortodoxe. Dacă ar fi fost prins, şi-ar fi încheiat existenţa în faţa plutonului de execuţie…

Robert trecu în galopul cailor prin Sens, Auxerre, Macon, Lyon, Chambery, Modane, străbătu anevoie trecătoarea Mont Cenis, pe o furtună de zăpadă ca în toiul iernii şi după nouă zile de drum ajunse la Torino. Călătorea cu mare iuţeală, dar nu reuşea să atingă recordul bătut de trăsurile de poştă ale lui Napoleon, care parcurgeau în două zile şi jumătate distanţa dintre Torino şi Saint Cloud. Este adevărat că imperialul său predecesor dormea în

trăsura amenajată în acest scop şi nu se oprea decât pentru a i se schimba caii. Robert poposea noaptea prin hanuri, fiindcă Sandra n-ar fi suportat oboseala unei călătorii neîntrerupte.

Rămaseră două zile la Torino, apoi îşi continuară drumul prin Milano, Padua şi Verona, sosind la Veneţia în seara zilei de 2 iunie. Robert făcuse acest ocol până în oraşul lagunelor, fiindcă Gerald îl rugase să se intereseze de copiii lui Adrien de Beaulieu, instalaţi la Palazzo Andreea, sub supravegherea guvernorului *Signor* Giovani Bardolino.

Trecuseră mulţi ani de când Robert nu mai fusese la Veneţia. Nu-şi anunţase sosirea, fiindcă voise să vadă condiţiile reale în care trăiau şi se dezvoltau nepoţii săi. O vizită cu surle şi trompete ar fi necesitat pregătiri şi machieri de circumstanţă, care i-ar fi ascuns poate unele adevăruri.

Gondola se opri în faţa intrării lui Palazzo Andreea, odată cu căderea nopţii asupra lui Canal Grande. Fastuosul sanctuar închinat de Richard Sunderland amantei sale era cufundat în întuneric. La o fereastră de la etajul al doilea sclipea o lumină. Clădirea, care respira prin toţi porii prezenţa spirituală a Andreei, provoca lui Robert o repulsie de nestăvilit. Deschise un lacheu bătrân, îmbrăcat într-o livrea decolorată, împodobită cu eghileţi de fir înnegriţi de umezeală şi de vreme. Servitorul purta în mâna dreaptă un sfeşnic cu trei lumânări, care aruncau pe stejarul bogat sculptat al uşilor de la intrare jocuri tremurătoare de lumini şi de umbre.

Robert şi Sandra pătrunseră în hol. Încăperea era atât de mare, încât flăcăruile lumânărilor nu izbuteau să-i lumineze marginile. Ici-colo, sclipea rama aurie a unui tablou, suprafaţa netedă a unei coloane de marmură, conturul braţului frumos arcuit al unei statui. Pe pardoseala de mozaic cu tonuri verzi, de jad, umbrele oaspeţilor şi ale slujitorului care se îndreptau spre scara monumentală din fund păreau să fluture ca nişte drapele cernite.

După un dublu rând de coloane se zări tabloul în mărime naturală al Andreei. Lumina sfioasă a lumânărilor reliefa cu paradoxală forţă chipul alb al tinerei femei, dându-i viaţă. Înfiorată de această apariţie, Sandra se lipi de braţul soţului ei. O impresiona imensitatea încăperii, zgomotul paşilor care se pierdea sub bolţile întunecate, stârnind ecouri ca într-o catedrală.

— Lugubră atmosferă, şopti ea cu superstiţioasă teamă. Am senzaţia că mă aflu într-un cavou.

Robert îi zâmbi încercând s-o liniştească.

— Palatul acesta străvechi are nevoie de lumină multă, de mulţi servitori, de oaspeţi şi de o muzică de harfe care să-l pună în valoare. Asemenea femeilor care după o anumită vârstă au nevoie de bijuterii şi de farduri spre a da o nouă strălucire frumuseţii lor mature.

Sandra îşi trase braţul de sub braţul lui.

— Faci vreo aluzie? întrebă ea înţepat.

— Dumneata eşti tânără, foarte tânără, scumpa mea, rosti Robert cu înflorită politeţe.

— Mi-ar plăcea să cred în sinceritatea acestui compliment, replică ea, ridicând uşor poalele rochiei spre a urca treptele de marmură.

Robert se uita cu milă la bătrânul servitor care-i preceda gârbovit, abia târându-şi picioarele.

— Unde ne culci în noaptea asta? îl întrebă el.

— În apartamentul maur, Înălţimea Voastră.

— Prea mare. Aş prefera o cameră mai intimă.

— Cum poruncіţi, Înălţimea Voastră.

Îi conduse într-un salon vast cu mobile grele, veneţiene. Aprinse luminile din sfeşnicele şi girondelele de argint.

— Doreşte, Înălţimea Voastră, un aperitiv înainte de masă?

— Câte un pahar de Porto. Ai grijă. Secretarii şi servitorii mei trebuie să sosească dintr-un moment într-altul. Au rămas în urmă cu bagajele. Să-i cazezi cum se cuvine.

— Prea bine, Înălţimea Voastră.

— Şi încă ceva. Master Raymond şi Miss Cynthia sunt acasă?

— Îşi fac lecţiile de seară, Înălţimea Voastră.

— Pofteşte-i până aici. Vreau să-i văd, porunci Robert.

Lacheul se înclină atât cât îi îngăduia anchiloza şirei spinării. Sandra avu impresia că-i aude oasele ciocnindu-se.

După plecarea servitorului, Robert deschise una din ferestre.

— Să intre puţin aer, zise el. Îmbâcseala asta mă sufocă.

Sandra îşi petrecu degetul pe capacul auriu al unui clavecin instalat în colţul salonului. Lăsă o pârtie minusculă în stratul gros de praf.

— Cred că au trecut ani de când nu s-a mai scuturat pe aici, zise ea.

— Neglijenţa asta se datorează meschinăriei lui Henry, care n-a păstrat din întregul personal de serviciu decât două sau trei edecuri. N-a lăsat nici măcar paznici pentru comorile de artă

acumulate în acest palat. E o adevărată minune că n-au fost jefuite.

— De ce nu le luaţi de aici? întrebă Sandra. N-are rost să mucezească, neştiute de nimeni, în hala aceasta de vechituri.

— Tatăl meu a lăsat cu limbă de moarte să nu fie scoase din Palazzo Andreea.

— Prostii! reflectă cu voce tare Sandra.

În aceeaşi clipă valetul intră solemn.

— Master Raymond şi Miss Cynthia, anunţă el cu glas cârâit de papagal.

Copiii lui Adrien de Beaulieu intrară sfioşi în salon. Băiatul era înalt, blond, frumuşel şi foarte bine făcut. Fetiţa – firavă şi subţire ca o tijă de crin. În urma lor păşea un tânăr cu ochi de iluminat, sau de poet.

— *Signor* Giovanni Bardolino, anunţă iarăşi valetul.

Robert şi Sandra dădură mâna cu copiii. Cynthia făcu o reverenţă adâncă, de modă veche.

— Câţi ani ai, Raymond? întrebă Robert cu simpatie.

— Patrusprezece ani, Sir, răspunse băiatul cu perfectă dicţiune oxoniană.

— Frumos accent, foarte frumos, rosti Robert admirativ. Cine te-a învăţat să vorbeşti aşa? Ai studiat la Oxford, *Signor* Bardolino? se adresă el guvernatorului.

— Nu am avut acest privilegiu, *Monsieur le Comte*, răspunse italianul.

Glasul lui avea inflexiuni calde, muzicale. Sandra îl privea cu interes. Uitase de copii.

„Îl place şi pe ăsta”, reflectă Robert plictisit.

— Profesorul de engleză al copiilor, continuă guvernorul, este un vechi prieten al regretatului dumneavoastră părinte. Poate l-aţi cunoscut. Mr. Guy Wragby.

— Wragby? exclamă Robert plăcut surprins. Mai trăieşte Guy Wragby?

— Se bucură de o remarcabilă tinereţe spirituală, *Monsieur le Comte*.

— Aş vrea să-l văd. Să-i fac o vizită, sau să-l poftesc aici?

— E preferabil să-l poftiţi la Palazzo Andreea. Nu locuieşte în condiţiuni tocmai strălucite. Când doriţi să-l chem?

— Cât de curând. N-am să rămân la Veneţia decât două sau trei zile. Trebuie să plec la Roma şi la Napoli. În seara aceasta iei masa cu noi, *Signor* Bardolino.

— Vă mulţumesc. Cu îngăduinţa dumneavoastră voi da poruncă lui Pompey să pregătească cina. O să ne iertaţi modestia meniului. Copiii sunt deprinşi să mănânce frugal.

Robert îl privi mirat.

— Frugal? De ce frugal? Sunt în plină perioadă de creştere…

Italianul făcu o schimă jenată.

— Fondurile alocate hranei copiilor sunt modeste. Din dispoziţia lui Mr. Henry Sunderland.

Scandalizat, Robert se întoarse spre copii, pe care-i cercetă cu atenţie. Paloarea lor, pe care o atribuise la început luminii gălbui a lumânărilor, îşi căpăta acum adevărata explicaţie.

— Nu e nevoie să-l deranjezi pe Pompey, *Signor* Bardolino, zise el. Servitorii mei vor sosi cu proviziile necesare. Dumneata şi copiii sunteţi invitaţii mei.

Ce-ar fi spus Georgina, dacă ar fi aflat la ce regim de înfometare erau supuşi copiii ei? Robert era hotărât să ia măsuri de îndreptare. Orfanii aceştia erau vitregiţi cu bună ştiinţă. Încerca Henry să se descotorosească de ei spre a le moşteni milioanele? Nu-l socotea atât de josnic. Aplica acest regim în temeiul unui prost înţeles spirit de economie.

În noaptea aceea, personalul de serviciu al palatului fu chemat să servească la unul din acele somptuoase supeuri, atât de fireşti în timpul vieţii creatorului dinastiei. Din porunca lui Robert, intendentul rupse sigiliile bufetelor în care erau închise tacâmurile de argint şi de aur, serviciile de masă de Saxa şi de Sèvres, cristalele de Boemia şi de Murano. Masa lungă, scăpărătoare de argintărie, oferi iarăşi unul din acele spectacole măreţe cu care copiii lui Adrien de Beaulieu nu mai erau demult obişnuiţi…

În după-amiaza următoare, Guy Wragby sosi la Pallazo Andreea, răspunzând invitaţiei lui Robert. Arbora un frac cenuşiu, sobru, de o modestie care-i vădea jena financiară. Singura-i podoabă era un foarte subţire lanţ de aur.

Guy Wragby era mai gras ca niciodată. Obrajii şi guşa i se revărsaseră, pântecele uriaş o pornise la vale, pulpele dolofane îşi pierduseră orice formă. Când Wragby intră în salonul spaniol şi Robert făcu câţiva paşi spre a-l întâmpina, persoanele de faţă avură impresia că asistă la rostogolul a două bile de biliard care se ciocnesc după o traiectorie determinată de tacurile nevăzute ale unor jucători imaginari.

Cei doi bărbaţi îşi strânseră afectuos mâna. Depănară amintiri

despre Richard Sunderland, vorbiră despre Veneţia, despre Anglia, pe pământul căreia Wragby nu mai călcase de mulţi ani.

— Mai scrieţi acele minunate şi spirituale scrisori pe care tatăl meu le preţuia atât de mult? întrebă Robert.

— Continui să le scriu, răspunse Wragby blajin. Au rămas singura mea consolare. Dar nu le mai trimit nimănui. Rămân în sertare...

— De ce?

— Toţi prietenii mei au murit.

— De ce nu vă faceţi noi prieteni? Mulţi oameni ar fi bucuroşi să le citească.

— Credeţi? Pe vremuri aveam ce scrie. Veneţia îmi furniza un material divers cu care puteam umple zeci, sute de scrisori. Azi, Mr. Sunderland, Veneţia e moartă. Da, da, Veneţia e un oraş mort, populat cu fantome. Palatele şi bisericile lui nu mai sunt decât nişte monumente funerare care amintesc gloria trecutului.

Robert reţinu la cină pe Guy Wragby. Conversaţia plină de farmec a fantasticului bătrân o captivă şi pe Sandra. După cină, Robert, Sandra, Guy Wragby, secretarii lui Robert, copiii şi Bardolino, vizitară galeriile de tablouri. Pânzele semnate de maeştrii italieni, flamanzi şi spanioli, adunate cu atâta pasiune de Richard Sunderland, smulgeau privitorilor exclamaţii de admiraţie.

— Colecţia aceasta e unică, spuse Wragby. Nici comorile din Palazzo Pitti nu o pot egala.

Robert constată că tablourile, statuile, obiectele de artă erau pline de praf şi murdărie. Cei patru bătrâni pe jumătate ramoliţi, care alcătuiau personalul de serviciu, abia dacă pridideau să întreţină curăţenia în camerele ocupate de copii şi de guvernator.

Aproape de miezul nopţii, Wragby îşi luă rămas bun de la gazdele sale. Locatarii lui Palazzo Andreea se pregătiră de culcare. În curând, ultimele lumini se stinseră şi clădirea se cufundă în beznă.

Bubuituri puternice în uşa de la intrare îi trezi pe toţi din somn. Robert aprinse lumânarea de pe noptieră. Se uită la ceas. Era trei şi douăzeci. Nedumerit de această intempestivă vizită nocturnă, coborî din pat şi îşi îmbrăcă un halat de mătase. Sandra, pe care frica de fantome o determinase să se culce în aceeaşi odaie cu soţul ei, se ridicase speriată într-o rână şi se uita întrebătoare la Robert. De jos se auzea zgomot de glasuri care făceau să răsune clădirea. Robert îşi înnodă cordonul de la halat şi, înarmat cu o lumânare, ieşi pe coridor. Cei doi secretari, Eric Curtis şi Peter

Kimball – îmbrăcaţi tot atât de sumar – îşi făcură de asemenea apariţia. Robert coborî înciudat scările, urmat de secretari. Spectacolul din marele hol îi spori nedumerirea. Jandarmi în uniformă păzeau intrările. Câţiva indivizi neobrăzaţi – probabil agenţi ai poliţiei, în civil – treceau din încăpere în încăpere, într-o absurdă încercare de percheziţie. Servitorii palatului stăteau înspăimântaţi deoparte.

Un bărbos se priponi în faţa lui Robert. Numai ochii şi nasul i se mai vedeau din clădăria luxuriantă de păr.

— Dumneata cine eşti?

Robert se aprinse ca o grenadă.

— Întrebarea aceasta ţi-o pun eu, dumitale. Ce cauţi noaptea într-o casă particulară?

— Poliţia, răspunse laconic bărbosul. Am ordin de percheziţie.

— Cine şi-a permis…

— Cine eşti dumneata? stărui bărbosul ignorându-i întrebarea.

— Sunt Robert Sunderland, conte de Montorgueil, grande de Spania.

Titlurile sforăitoare tăiară în parte elanul bărbosului.

— Îmi permiteţi să mă prezint. Antonio Devoto. Comisar-şef. Am ordin să percheziţionez acest palat.

În acelaşi moment, Giovanni Bardolino apăru coborând scara. Era îmbrăcat în haine de oraş şi escortat de doi jandarmi şi un civil.

Comisarul şef se întoarse spre civilul din stânga guvernorului.

— Acesta e Giovanni Bardolino?

— Acesta, *Signor Commissario*.

Devoto măsură cu privirile pe guvernor, ca şi când ar fi vrut să-şi întipărească în minte chipul şi trăsăturile-i caracteristice.

— Giovanni Bardolino, în numele legii, eşti arestat.

Guvernorul nu răspunse. Stătea nemişcat, cu buzele strânse şi cu pumnii încleştaţi. Plivirea lui fixa un punct peste capul comisarului şef.

— Ce vină i se aduce? întrebă Robert.

— Complot împotriva siguranţei statului şi afiliere la o societate secretă subversivă.

Bardolino se uită la Robert.

— Sunt nevinovat, *Monsieur le Comte*.

— Asta o să vedem noi, zise comisarul şef. Porunci jandarmilor: Luaţi-l!

În zori, poliţiştii părăsiră Palazzo Andreea fără să fi descoperit

manifeste sau arme.

Informată de arestarea lui Bardolino, Sandra se dezlănţui furioasă.

— Ticăloşii! Sigur că e nevinovat. Auzi, complot! împotriva cui? A Sfântului Marco? Să vorbeşti cu contele Strassoldo. L-ai cunoscut doar la Liechtenstein. Să-l salvăm pe bietul băiat. Să te plângi împăratului şi lui Metternich.

— I-aş complica situaţia băiatului. Am să găsesc alte mijloace. Cred că cel mai potrivit lucru e să stau de vorbă cu Strassoldo. Poate că am să reuşesc să-l conving.

În aceeaşi dimineaţă îl pofti pe Wragby la Palazzo Andreea. Robert se închise într-un salon cu bătrânul său oaspete. Voia să discute fără martori. Wragby nu rămase prea impresionat de vestea arestării guvernorului copiilor.

— Eh, ce ştiţi dumneavoastră. Nu numai aici, la Veneţia, ci şi în întreaga Italie, abuzurile autorităţilor sunt monedă curentă. Bardolino îşi iubeşte ţara. A-ţi iubi ţara echivalează în Italia cu o crimă de lezmaiestate. Urmaşii Romei Imperiale au ajuns robii Austriei. Numai că în ultimii ani, robii aceştia au căpătat conştiinţa propriei lor demnităţi. Principiile Marii Revoluţii Franceze importate de Napoleon le-au luminat minţile, le-au deschis perspective nebănuite. Italienii de azi visează libertatea, egalitatea în faţa legilor, independenţa pe care vor s-o recâştige cu orice preţ. Şi preţul e scump. Închisorile gem de deţinuţi politici. Arestările, anchetele, procesele se ţin lanţ. Imperiul Austriac nu ezită să lovească tare când posesiunile lui de peste Alpi sunt primejduite. Între italieni şi suveranii impuşi lor de Austria se desfăşoară o luptă surdă, care răbufneşte ici-colo, sub forma unor răfuieli locale. Mă tem însă că foarte curând incendiul va izbucni de sub cenuşă cu o violenţă nemaipomenită.

Robert îşi aminti de cuvintele ducelui de Modena care condamnase activitatea subterană a societăţilor secrete, de tratativele purtate de bancherul Klaus cu Gerald Sunderland pentru achiziţionarea armamentului destinat unei organizaţii fără nume, de manevrele de culise ale unor agenţi dubioşi de talia lui Tiberio Pacca…

— Am auzit vorbindu-se despre o anumită societate secretă…

— O societate? Mai multe vreţi să spuneţi, replică Wragby. Guelphii, Adelphii, Philadelphii, Federati Italiani şi, mai activă decât toate, Asociaţia Carbonarilor. Când şi-au dat seama că represiunile

violente, spectaculare, nu au şanse de izbândă, guvernanţii s-au gândit şi creeze alte asociaţii secrete puse în slujba lor, care să precumpănească influenţa crescândă a adversarilor. În Regatul celor Două Sicilii, prinţul Canosa, şeful poliţiei, a imaginat constituirea unei grupări subterane. „Calderarii”, „cei mai fideli supuşi ai Majestăţii Sale”, cum se intitulează aceştia. Generalul Frimont, care nu poate fi acuzat de simpatie faţă de revoluţionarii italieni, îi caracteriza pe Calderari „cea mai primejdioasă bandă de derbedei şi de tâlhari”. Iar în Statul Papal, unde reacţiunea a mers până acolo încât a desfiinţat iluminaţia străzilor şi vaccinul, fiindcă reprezentau inovaţii diabolice introduse de ocupanţii francezi, a fost întemeiată Asociaţia Sanfediştilor, devotată Papei şi menită să combată cu toată violenţa pe carbonari. Încăierările, ciocnirile dintre partizanii celor două grupări, au luat de la o vreme forme tot mai sângeroase. Italia e în pragul haosului.

Robert căzu pe gânduri. Tocmai în acest haos Gerald îşi găsise un teren prielnic, credea el, afacerilor. Se avânta în vâltoare cu inconştientă temeritate. Încerca să imite îndrăznelile tatălui său, care pescuise în apele tulburi ale Revoluţiei. Dacă pe atunci Richard Sunderland nu avea ce pierde, Gerald risca în schimb să compromită existenţa Casei Sunderland. Aventurile nu-i erau permise. Trebuia să analizeze cu toată seriozitatea situaţia politică explozivă din Peninsula Italică.

Robert explică lui Wragby că va face un ocol până la Milano, unde va încerca să obţină de la contele Strassoldo eliberarea lui Bardolino. În încheiere îl rugă să accepte a se ocupa provizoriu de copii. Ştia că o asemenea sarcină implica oboseli nepermise pentru un vârstnic, dar îi solicita sacrificiul în virtutea prieteniei care-l legase de Richard Sunderland.

— Tatăl meu ar fi fericit să ştie că vă îngrijiţi personal de nepoţii lui. Avea o preferinţă nemărturisită pentru copiii lui Adrien. Poate fiindcă îl preţuise atât de mult pe acest om care a adus servicii eminente Casei noastre.

Îl asigură că acest provizorat va dura numai până la înapoierea sa de la Napoli. În acest răstimp, Wragby era învestit cu puteri depline în ceea ce priveşte educaţia copiilor. Putea angaja şi concedia profesori şi oameni de serviciu. Îi punea la dispoziţie sume nelimitate. Robert ştia să lucreze în mare. Gerald nu-l va dezaproba, iar de Henry nu se mai sinchisea. Henry îşi pierduse odată cu puterea şi importanţa. Wragby acceptă sarcina. În aceeaşi

seară avea să se mute la Palazzo Andreea, spre a se afla permanent în preajma copiilor.

După amiază, Robert porni la drum însoţit de Sandra şi de întreaga suită. Sandra n-ar fi conceput să rămână la Palazzo Andreea. Casa aceasta îi devenise odioasă.

La Milano, contele Strassoldo, preşedintele guvernământului instalat de austrieci pe teritoriile Lombardo-Veneţiene, îl primi pe Robert cu bunăvoinţă. *Les amis de nos amis sont mes amis*. Un prieten al prinţului de Lichtenstein nu putea fi decât binevenit în fieful lui Strassoldo. Preşedintele guvernământului făgădui să cerceteze cazul lui Bardolino.

— Trebuie să vă aduc însă la cunoştinţă, *Monsieur le Comte* că, potrivit unui decret semnat de Majestatea Sa împăratul în 1818, afilierea la Societatea Carbonarilor este considerată crimă de lezmaiestate şi se pedepseşte cu moartea. Să sperăm că vina protejatului dumneavoastră nu este îndeajuns dovedită. În acest caz, aş putea să fac ceva pentru el.

Sandra, prezentă la această discuţie, aruncă lui Strassoldo o privire patetică.

— Excelenţă, v-aş rămâne veşnic recunoscătoare, dacă aţi binevoi să puneţi capăt suferinţelor acestui tânăr.

Robert se uită critic la soţia sa. Dacă fizicul lui Bardolino ar fi fost mai puţin atractiv, Sandra nu s-ar fi obosit să-i obţină eliberarea. Frumuseţea este un dar al zeilor, cugetă el. Nenorocire celor urâţi!

În seara aceea Strassoldo reţinu la cină pe Robert şi pe soţia sa. Printre invitaţi se aflau câteva figuri proeminente din societatea milaneză. Tânărul conte Federigo Confalonieri, mândru şi elegant ca un *dandy*, marchizul Pallavicini, contele Luigi Porro Lambertenghi, care se mândrea cu prietenia lui Schlegel, a lordului Byron şi a faimoasei Madame de Staël. Conversaţia se învârti mai ales în jurul carbonarilor. Prinţul Bironico citi plin de dispreţ un manifest al „acestor netrebnici”, care reproducea un imn revoluţionar inspirat de execuţia regelui Ludovic al XVI-lea. „Il tiranno e caduto, sorgete...”. Glasul prinţului sublinia accentele provocatoare ale imnului. Îşi încheie lectura cu o imprecaţie la adresa carbonarilor.

— Nicio milă pentru aceşti tâlhari, pentru aceşti fii denaturaţi ai Italiei, care nu urmăresc decât suprimarea suveranilor săi legitimi.

— Nenorocirea e că aceşti carbonari sunt stipendiaţi de britanici, adăugă Strassoldo. Prietenia pe care ne-o arată Castlereagh este

dezminţită de compatrioţii săi.

Confalonieri interveni calm.

— Anglia excelează în jocul pe două planuri.

— Anglia nu are drept a se amesteca în afacerile noastre interne, declară vehement Bironico. Dacă nu vom acţiona cu toată vigoarea împotriva plevei revoluţionare, suntem pierduţi. Nu uit cuvintele lui Canosa. „Graţie dreptului divin, oamenii nu sunt decât nişte fire de iarbă, care trebuie să se plece până la pământ şi să nu ridice capul, atâta vreme cât regele nu va binevoi să-şi ridice piciorul de pe grumazul lor.”

— Bine zis, aprobă un bătrân peltic, acoperit cu decoraţii, plasat în stânga lui Strassoldo.

— Canosa mai spunea ceva, continuă prinţul Bironico. „Primul ministru al unui rege trebuie să fie în primul rând călăul. Numai aşa va impune ordinea şi respectul legilor.”

— Rolul lui Canosa în execuţia lui Murat, fostul rege impus de francezi Neapolului, a fost mai mult decât dubios, rosti contele Porro. Se spune că a solicitat regelui Fernando graţierea lui Murat, o oră după împuşcarea acestuia.

— Şi foarte bine a făcut, zise Bironico.

După cină, preşedintele guvernământului avu o scurtă şi amicală convorbire cu Robert. Cu acest prilej îl invită să înfiinţeze o bancă la Milano. Lombardia avea nevoie de capitaluri pentru opera sa de reconstrucţie. Strassoldo îşi luă angajamentul să-i acorde tot sprijinul.

A doua zi Robert îşi continuă drumul spre Roma, via Parma, Modena, Bologna. Voia să traverseze în toată lungimea sa Statul Papal, spre a se documenta la faţa locului asupra oportunităţii înfiinţării unei bănci la Roma.

În trecere prin Rimini, se întâlni la un han cu lordul Byron, care venea de la Roma şi se afla în drum spre Ravenna. Se cunoscuseră cu câţiva ani înainte în Anglia, la un bal oferit de Lady Heathcote. Evenimentul acela monden îi rămăsese cu atât mai adânc întipărit în minte, cu cât se lega de un scandal asupra căruia presa timpului făcuse mare caz. Lady Caroline Lamb, o înflăcărată admiratoare a lui Byron, disperată fiindcă nu-l putea seduce, încercase să se sinucidă cu un cuţit de masă în prezenţa oaspeţilor Ladyei Heathcote. Byron înfăţişa prototipul acelei frumuseţi romantice, „sinistre”, cum o defineau amatorii de literatură gotică. Gloria lui de poet îi crea un nimb suplimentar. Cucerită, Sandra îl contempla cu

devoţiune. Byron îi acordă o atenţie politicoasă şi nimic mai mult. În acea epocă era îndrăgostit de contesa Guiccioli, o Julietă care-i inspira sentimente puternice, şi-l făcea să se vadă în postura unui întinerit Romeo. Byron prefera conversaţia lui Robert. Cultura acestuia îi permitea să atace orice subiect, oricât de abstract. Vorbiră despre Italia, despre patriotism, despre Alfieri şi despre alte chestiuni savante. Trecură apoi pe nesimţite la „Conspiraţia lui Catilina” de Sallustius şi la „Războiul lui Jugurtha”. De aici până la Napoleon nu mai era decât un pas. Byron fusese un mare admirator al primului împărat al francezilor, şi un partizan al unei Europe unificate sub preponderenţa Franţei.

— Nu pot suferi acest plictisitor şi învechit sistem al echilibrului european, care constă în a ţine nişte fire de paie în echilibru pe nasul regilor, rosti el dispreţuitor. Când Napoleon a căzut de pe piedestalul său, am încercat o mare tristeţe. Astăzi Europa a încăput pe mâna unor hoţi şi a unor incapabili, dirijaţi de bagheta lui Metternich. Castlereagh personifică mediocritatea, Blücher nu e decât un caporal beţivan. Doar Wellington face excepţie.

Reveni apoi la Italia.

— Ţara aceasta trebuie să se elibereze. Gândiţi-vă, Italia n-a mai cunoscut libertatea de la împăratul Romulus Augustus încoace. Sunt hotărât să fac tot ce-mi va sta în putinţă spre a ajuta acest popor năpăstuit de Dumnezeu şi de oameni. Uniţi, italienii vor câştiga victoria. Din fericire pentru ei, s-a născut din ţărână carbonarismul...

„Iar carbonarismul şi carbonarii, reflectă Robert dezgustat. De când am pus piciorul pe pământul Italiei nu aud vorbindu-se de altceva.”

— Carbonarismul, continuă Byron, îngăduie italienilor să se unească pe deasupra graniţelor artificiale impuse de austriecii lui Metternich. Toscana, Modena, Statul Papal, Regatul Celor Două Sicilii, Lombardo-Veneţia, trebuie să dispară ca entităţi politice, lăsând locul unei entităţi geografice-naţionale: Italia unită.

— Entuziasmul dumneavoastră e contagios, *Mylord*, spuse Robert zâmbind.

— Italienii au nevoie de bani, de arme, continuă lordul cu înflăcărare.

Robert îl apăsă uşor pe braţ.

— Mai încet, în sala aceasta nu suntem singuri. Şi agenţii lui Metternich au urechi ascuţite.

Byron făcu un gest de nepăsare.

— Ştiu că îmbrăţişând cauza italienilor, mă expun primejdiilor. Dar aceasta nu mă sperie. Cauza lor e atât de frumoasă, încât merită să înfrunţi orice riscuri.

Lordul zâmbi cu şiretenie.

— Am să vă fac o mărturisire, *Monsieur le Comte*. N-am venit întâmplător la masa dumneavoastră. Am vrut să reînnoim o cunoştinţă care poate servi şi altora. Italienii au nevoie de arme. Şi dumneavoastră le puteţi procura. Sunteţi fabricant de armament.

Robert simţi că i se zbârleşte părul. Nu avea de gând să se compromită, furnizând arme rebelilor. Lăsa aceste legături pe seama lui Gerald.

— Adresaţi-vă fratelui meu, Gerald Sunderland. El se ocupă cu furniturile de arme. Eu activez în sectorul bancar. Îl voi ruga să intre în contact cu dumneavoastră.

Obrazul lui Byron păru să se întunece.

— N-aş vrea să irosim timpul. M-am adresat dumneavoastră, *Monsieur le Comte*, deoarece cunosc antecedentele Casei Sunderland şi rolul pe care l-a jucat în lupta pentru independenţă a coloniilor din America de Sud şi mai recent în eliberarea Spaniei de sub opresiunea absolutismului. Mai ştiu că furnizaţi arme şi Austriei. Dar comerţul se pare că îşi are legile lui, adeseori opuse legilor morale. Sper că nu-mi luaţi în nume de rău sinceritatea...

— Vă apreciez cu atât mai mult, *Mylord*, replică Robert curtenitor.

Byron se ridică de la masă, îşi luă rămas bun şi se îndreptă şchiopătând spre ieşire.

— Iată pe cel mai hulit om din Anglia, cu excepţia regelui George al IV-lea, cugetă Robert cu voce tare.

După ce achită nota de plată şi plecă la rândul său spre trăsura care-l aştepta gata de drum, avu senzaţia că este urmărit insistent de privirile unor inşi cu mutre incolore. Prea incolore ca să nu dea de bănuit. Încă o întrevedere cu un om de reputaţia lui Byron şi se va compromite definitiv. Pe viitor îşi propuse să dea dovadă de mai multă prudenţă.

Între Spoleto şi Terni, Robert asistă la o privelişte îngrozitoare, care avea să-i populeze multă vreme visele. Drumul muntos era foarte greu. Soarele la verticală încingea stâncile golaşe. Aerul fierbinte, de etuvă, diforma imaginile, făcându-le să tremure ca apele unui lac agitat de palele vântului. Robert contempla peisajele

sălbatice, gândindu-se că pe acelaşi drum trecuseră poate, cu mulţi, foarte mulţi ani în urmă, împăraţii romani escortaţi de strălucitoarele lor gărzi pretoriene. Închipuirile erau generate în mare măsură de conversaţia purtată cu Byron. Toropită de căldură, Sandra picotea. Din când în când se trezea din amorţeală, deschidea ochii, îşi făcea de câteva ori vânt cu evantaiul, apoi îi închidea iarăşi. Trăsura înainta în pasul cailor. După un cot al drumului, ascuns până atunci de o stâncă albă, abruptă, sclipitoare în bătaia soarelui, călătorii văzură o trăsură răsturnată. Nimeni nu se agita în jurul ei. Când ajunseră în apropiere, Robert avu senzaţia că i se întorc maţele pe dos. Caii, prinşi încă în hamuri, erau morţi. Cadavre de oameni împuşcaţi înconjurau trăsura. Muşte verzi, se îmbulzeau pe obrajii învineţiţi, în jurul ochilor care fixau în neştire fie cerul, fie o stâncă, fie un smoc de iarbă gălbejită, aproape uscată. Un corb se ridică, smulgându-se de pe un cadavru. În văzduh se roteau păsări negre. Sandra se trezise de-a binelea din somn. Se uita ameţită de spaimă la morţii încremeniţi în cele mai groteşti poziţii. O femeie tânără, cu partea de jos a corpului dezgolită, zăcea pe spate cu palmele desfăcute spre înaltul cerului.

Vizitiul lui Robert îşi făcu semnul crucii. Servitorii înarmaţi care păzeau convoiul coborâră de pe cai. Examinară cadavru după cadavru. Poate vor găsi vreun om în viaţă. Ucigaşii lucraseră însă temeinic; nu lăsaseră pe nimeni care să le istorisească isprava. Unul din servitori se apropie de portiera la care Robert stătea nemişcat.

— Toţi sunt morţi, Sir.

— Să ne continuăm drumul, porunci Robert. Vom anunţa jandarmii din Terni.

— Cadavrele nu s-au răcit încă, Sir, mai spuse servitorul.

— Bine, bine. La drum!

Convoiul se puse în mişcare.

— Dacă noi am fi trecut cei dintâi... rosti Sandra fără să-şi termine fraza.

În aceeaşi seară ajunseră la Roma. Descinseră la Palazzo Castelfranco. Şi aici, ca şi la Palazzo Andreea, Robert constată rezultatele economiilor lui Henry. Parcul fusese năpădit de buruieni, arbuştii crescuseră în dezordine. Bazinele cu apă stătută erau acoperite cu fâşii verzi de lintiţă. Luna arunca peste vegetaţia sălbăticită o pânză fantomatică, albastru-alburie. Robert şi Sandra dormiră prost într-un imens dormitor îmbâcsit de praf şi de

mucegai. Corul broaştelor din bazine se îngâna cu ţipetele cucuvăilor.

A doua zi de dimineaţă, la micul dejun, servit într-un salon cu mobile învelite în huse albe şi cu impresionante pânze de păianjen ţesute prin unghere, Sandra declară cu dezgust că s-a săturat de Italia şi de italieni şi că abia aşteaptă să se înapoieze la Viena. Ca şi la Veneţia, Robert dădu dispoziţii intendentului, un florentin măsliniu, cu ochi şireţi de vulpe, să angajeze personal suplimentar şi să facă o curăţenie generală.

Plecă apoi la Palazzo del Quirinale, reşedinţa estivală a Papei, unde îl aştepta Secretarul de Stat Consalvi. Robert era într-o neagră dispoziţie sufletească. Îl mai supăra şi căldura tropicală, înăbuşitoare de pe străzi, praful ridicat de vântul fierbinte. Soarele se reflecta orbitor în zidurile albe ale palatelor.

La Quirinale, cardinalul Ercole Consalvi îl întâmpină plin de cordialitate. Suveranul Pontif, explică el, nu-l putea primi în audienţă, deoarece era suferind. Cardinalul era însă împuternicit să discute orice chestiune. Înfiinţarea unei Bănci Sunderland la Roma convenea Sfântului Scaun. Statul Papal avea nevoie de credite pe termen lung. Oferea în schimb garanţii solide. Restabilirea ordinei, opera de refacere a ţării după imensele pagube materiale suferite în anii tiraniei napoleoniene, înfrumuseţarea Romei necesitau mari cheltuieli. Suveranul Pontif întemeiase câteva lăcaşuri de cultură, Muzeul Chiaramonti din Vatican, Pinacoteca şi Galeria Lapidară, de care era foarte mândru. Cardinalul se oferi să arate personal oaspetelui său aceste minunate, dar foarte costisitoare realizări. Robert se arătă gata să trateze un împrumut în condiţiuni satisfăcătoare pentru ambele părţi.

Cardinalul Consalvi îşi exprimă satisfacţia faţă de modul cum decurgeau convorbirile şi faţă de spiritul de înţelegere manifestat de interlocutorul său.

— Din nefericire, adăugă el, sunt şi compatrioţi de-ai dumneavoastră care abuzează de ospitalitatea acestei ţări. Un personaj tipic este lordul Byron. Dacă nu mă înşel, l-aţi întâlnit la Rimini. Sunteţi oameni de aceeaşi limbă, dar cât de deosebiţi...

Robert pricepu aluzia. Cu acest prilej constată cât de bine era informată poliţia Sfântului Scaun. Gerald, îşi zise el, ar face bine să nu se joace cu focul. Nu erau puţini străinii cărora le putreziseră oasele în ublietele temniţei din Castelul San Angelo.

Făcu apoi o vizită cardinalului Bartolomeo Pacca. În 1809, Pacca

avusese îndrăzneala să lanseze o bulă de excomunicare împotriva lui Napoleon. Îl urmase apoi pe Sfântul Părinte în exil, la Fontainbleau. După înapoierea Papei la Roma, contribuise la restabilirea Ordinului Iezuiţilor şi a Sacrei Inchiziţii Romane şi Universale, precum şi la reintegrarea evreilor în ghetoul din care li se îngăduise să iasă în timpul administraţiei franceze.

Cardinalul Pacca se arătă tot atât de prietenos ca şi Secretarul de Stat Consalvi. Începu prin a-l asigura pe Robert de toată simpatia şi sprijinul său.

— Marele duce de Modena, adăugă el, mi-a vorbit îndelung despre frumoasele dumneavoastră sentimente faţă de actualii cârmuitori ai Italiei.

Îi explică mai departe că restaurarea puterii temporare a papalităţii ridica o serie de chestiuni delicate, printre care apărarea ordinei publice.

— Sfântul Scaun are numeroşi duşmani, atât înlăuntrul statului, cât şi în afară. Societăţi subversive acţionează cu îndrăzneală. Rătăcirea aceasta a cuprins, din nenorocire, oameni din cele mai diverse pături sociale. Nu te mai poţi încrede nici în membrii propriei tale familii.

Robert înţelese aluzia cardinalului. Trădarea nepotului care trecuse în tabăra vrăjmaşilor Sfântului Scaun îl duruse – evident – foarte tare.

Cardinalul vorbi despre politica înţeleaptă, de concordie, propovăduită de Suveranul Pontif. Din nefericire, continuă el, duşmanii Bisericii nu dezarmau. Faţă de aceştia se impunea o atitudine fermă, severă. Forţele ordinei aveau nevoie de arme pentru a face faţă evenimentelor. Evident, pare ciudat ca un înalt slujitor al Bisericii să vorbească despre necesitatea unor represiuni. Puterea spirituală şi puterea temporară sunt însă, indispensabil legate, când se află în joc însăşi existenţa Bisericii şi a statului...

Robert părăsi Palazzo del Quirinale convins de iminenţa unei ciocniri violente între apărătorii vechii orânduiri şi militanţii ideilor noi. La Milano, Modena şi Roma obţinuse rezultate satisfăcătoare, fără multă osteneală. Se temea că la Napoli va avea mai mult de lucru. Rotschildzii îşi instalaseră acolo un cap de pod. Lupta va fi strânsă.

Rămase la Roma câteva zile. În acea vreme, Oraşul Etern devenise locul de întâlnire ai unei lumi cosmopolite, care îşi justifica existenţa, trecând din petrecere în petrecere. Robert preferă să-şi

înfrumuseţeze şederea la Roma, vizitând împreună cu Sandra monumente, grădini, ruine, care minunaseră şi aveau să minuneze generaţii peste generaţii. Villa Medicis, cele o sută de fântâni din grădina Tivoli, statuia lui Apollo din Belvedere, panorama celor Douăsprezece Cupole, Fântâna de la Trevi, Capela Sixtină, Arcul de Triumf al lui Constantin cel Mare, grădinile Vaticanului, ruinele termelor lui Caracalla smulseră Sandrei strigăte de admiraţie. Aceste peregrinări creară un climat nou, de înţelegere şi îngăduinţă între cei doi soţi. În faţa măreţelor monumente, divergenţele se estompau, reducându-se la realele şi măruntele lor proporţii...

La capătul celor cinci zile pe care Robert şi le rezervase pentru vizitarea Romei, convoiul de trăsuri se puse iarăşi în mişcare, cu destinaţia Napoli...

Capitolul VII

Napoli… în 1820…

Totul râde… râd şi florile, şi soarele, şi oamenii, şi cerul, şi marea…

Oraş fastuos şi sordid… Un călător, Merville, îl definea lapidar: „un paradis populat cu diavoli”… cu diavoli simpatici…

Edificii cu profuziune de ornamente… Străzi strâmte, murdare, în care soarele nu pătrunde niciodată…

Biserici îmbrăcate în marmură, stucaturi şi mozaicuri…

La construcţia impunătorului Castello Nuovo, reşedinţa regilor din dinastiile de Anjou şi Aragon, au contribuit cu bani şi târfele. Un bastion „delle puttane” le păstrează amintirea…

Palazzo Reale, Castel del Carmine, Arcul de Triumf al lui Alfonso de Aragon, Castello dell’Ovo îşi înalţă spre cer siluetele sobre, severe…

Pe Calea Toledo, „cea mai lungă şi mai frumoasă din Europa”, piciorul se cufundă până la gleznă în praf sau în noroi, după vreme…

Pe coridoarele lui Castel Capuano, lăcaşul Justiţiei napolitane, se îmbulzesc zbiri, împricinaţi, negustori ambulanţi, pungaşi, martori – mărturia falsă este o meserie prosperă – notari, prostituate…

Piazza di Mercato – inima cartierului popular. Acolo se aprinde focul răscoalelor, care cuprind apoi întreg oraşul…

În Porto Piccolo şi Molo Angioino, catargele cu pânze înfăşurate aţintesc ca nişte suliţe văzduhul…

Lumea se agită, spre a-şi omorî plictiseala…

Napolitanii nu cunosc moderaţia. Cântă, gesticulează, fac scandal… Sunt când veseli, când melancolici… Grosolani şi sentimentali… Geloşi, ignoranţi, duioşi, leneşi, roşi de plictis, vicleni, serviabili…

Clerici graşi, îmbuibaţi, glorifică sărăcia, ascetismul creştin. Cămările lor sunt însă burduşite cu aur. Belşugul îi împinge la rele… Chiolhanuri, jocuri de noroc, băutură, femei…

Bisericile sunt locuri de refugiu… Tâlharii apăraţi, imunizaţi de exterioritatea divină, benchetuiesc la picioarele altarului.

Nobilime multă… Un recensământ din secolul al XVIII-lea constată existenţa a 119 prinţi, 156 duci, 173 marchizi, 42 conţi, 445 baroni. Toţi cu patalamale… Nobilii de contrabandă sunt de

zece ori mai numeroşi... Titlurile nobiliare se pun la mezat. Un măcelar poate deveni peste noapte duce. „E veramente duca, ma non cavaliere”... Şi vechii nobili de sânge „nobilità di privelegia”, şi bădăranii înnobilaţi „nobilità generosa”, sunt înfrăţiţi de o comună ignoranţă... Aristocraţii preferă isprăvile amoroase, de budoar, isprăvilor vitejeşti pe câmpul de luptă... „Basta con la guerra, viva il amore”.

Burghezia este venală... arendaşi de impozite, neguţători, antreprenori de lucrări publice, medici, oameni de legi... Un avocat sau un notar la o sută cincizeci de locuitori... Doctoratul în medicină se cumpără aşa cum ai cumpăra o pălărie...

Armate de servitori prost plătiţi, obraznici, clevetitori.

Vagabonzii se numesc „bancheri”, fiindcă dorm pe bănci, în grădinile publice. Plebeilor li se mai spune şi „lazzaroni”...

Vezuviul fumegă din imensa lui pipă şi se uită cu milă la muritorii de rând care foiesc la picioarele lui. Uneori îl apucă furiile. Dar îi trece repede...

Deasupra oraşului, a pitorescului furnicar uman, pluteşte – permanent prezentă – umbra absolutismului regal...

1820... la Napoli...

La 20 iunie Robert sosi la Napoli. Ducele di Ascoli, un înalt demnitar al Curţii, îi oferi găzduire în palatul său. Robert ar fi preferat să stea la un han spre a nu-şi crea obligaţii. Sandra, dornică de un confort pe care nu-l putea găsi la han, îl rugă să accepte invitaţia ducelui. Foarte curând avea să regrete această alegere. Palazzo Ascoli era un edificiu imens, cu înfăţişare severă, de închisoare, cu camere uriaşe, sumar mobilate, străbătute de un permanent curent de aer. În aceeaşi seară participă la un dineu oferit de amfitrion în cinstea lui şi a Sandrei. Robert, rafinat gastronom, aprecie exotismul bucătăriei napolitane. Stridii, macaroni à la Pommarola, caracatiţă fiartă înăbuşit, prăjituri şi vin alcătuiau meniul. Robert, deprins cu zecile de feluri servite la dineurile de gală din Franţa şi din Anglia, rămase oarecum nedumerit de această sobrietate. Nu se formaliză, fiindcă, se gândi că un astfel de regim alimentar avea toate şansele să-i mai scadă din greutate. De la o vreme resimţea tot mai neplăcut obezitatea. Avea sufocări, palpitaţii, îl dobora oboseala.

În dimineaţa următoare avu prima convorbire cu preşedintele consiliului, marchizul Circello şi cu ministrul de finanţe Medici.

Conveni să acorde statului un împrumut de zece milioane de ducaţi, cu o dobândă de 16%. Acesta era al doilea împrumut pe care guvernul napolitan îl încheia cu străinătatea. Cu o lună înainte, obţinuse din Franţa un împrumut de două milioane de ducaţi cu dobândă de 18%. Robert acorda condiţii mai blânde, spre a le câştiga încrederea. Se mai stabili înfiinţarea de bănci ale Casei Sunderland la Napoli şi la Palermo. Ministrul de finanţe solicită urgentarea perfectării împrumutului, deoarece avea de plătit soldele restante ale militarilor. Statul oferea în schimb garanţii şi privilegii comerciale. În zilele următoare participă la o serie de discuţii în legătură cu o importantă comandă de armament, în prezenţa generalului Nugent, comandantul „en chef" al forţelor armate. Tratativele înaintau mulţumitor. Robert lansă ideea înfiinţării unui şantier naval în Italia Meridională. Miniştrii Majestăţii Sale se arătară interesaţi de acest proiect. Zelul lor era înviorat de cadouri scumpe.

Robert acţiona potrivit discuţiilor purtate la Paris cu Gerald. Fratele său dorea să-şi înfigă adânc şi rapid autoritatea în Italia, spre deosebire de Robert, partizanul unei expansiuni lente şi în orice caz pe un plan mai puţin vast.

Paralel cu tratativele oficiale şi oficioase, Robert şi Sandra erau poftiţi la diverse *ricevimenti* oferite de personalităţile regimului. Reuniunile acestea prezentau o ciudăţenie. Sutelor de invitaţi nu li se ofereau decât biscuiţi şi băuturi răcoritoare. Lui Robert îi părea oarecum ridicolă pompa cu care lachei solemni, în livrele aurite, circulau printre oaspeţi purtând tăvi de argint pe care tronau nişte prăjiturele prăpădite, alături de invariabila citronadă servită în pahare de o fineţe remarcabilă. Contrastul dintre somptuozitatea cadrului şi meschinăria trataţiei era izbitoare.

În timpul zilei, Sandra se plimba prin oraş şi prin împrejurimi, însoţită de ducesa de Picoletti, care-i servea drept ghid. Robert nu-şi găsea timp să viziteze magazinele de antichităţi, care îl pasionau pe tatăl său. Se întrebă, adeseori, cum de reuşea omul acela prodigios să-şi calculeze în aşa fel programul zilnic, încât să scotocească prăvăliile şi podurile caselor vechi în căutarea de tablouri, de obiecte de artă, de mobile autentice… Într-o vreme, cânta şi el la clavecin şi la vioară. *Tempi passati*. Acum nu mai era în stare nici să-i asculte pe alţii cântând. Un neastâmpăr bizar îl făcea să se frământe fără rost. Nici conversaţia şi nici jocul de cărţi nu-l mai distrau. Viaţa începuse să-i pară goală, lipsită de sens.

Goana după putere, care-l amuzase o vreme, nu-l mai îmboldea. Avea senzaţia că e târât de un curent irezistibil. Crizele de apăsare sufletească, de agitaţie reveneau cu o frecvenţă crescândă. Mai ales noaptea. Le atribuia oboselii, tensiunii nervoase şi acum de curând caniculei abătute asupra oraşului. Dormea gol, cu toate geamurile deschise. Era însetat de o adiere, care să-i potolească fierbinţelile. Uneori, în toiul discuţiilor de afaceri, pierdea şirul argumentaţiei, îl cuprindea atunci o panică nebună. Mintea i se învăluia într-un fel de brumă; bâjbâia căutând un inexistent punct de sprijin. Invocând căldura, întrerupea discuţia, amânând continuarea pe a doua zi.

Audienţa pe care regele Fernando I i-o fixă la palatul regal în ziua de 25 iunie, îl găsi într-o stare sufletească deosebit de rea. Nu se putea eschiva. Nici nu avea interesul s-o facă. Târându-şi corpul diform, se urcă în landoul care avea să-l ducă la palat. Era însoţit de ducele di Ascoli, care urma să asiste la audienţă.

Regele, spuneau detractorii, era un nas cu om. Şi aveau dreptate. Apendicele-i nazal era atât de voluminos, încât eclipsa restul augustei sale persoane. Comunicativ, de o simplitate forţată, îşi închipuia că datorită familiarităţii arătate faţă de supuşii săi îşi sporea popularitatea. În realitate era detestat de toată lumea. Izgonit de Napoleon de pe tronul Neapolului, se refugiase în Sicilia sub protecţia tunurilor britanice. După Congresul de la Viena se înapoiase în capitala regatului său escortat de tunurile austriece. Comandantul armatei lui era generalul Nugent, un austriac, iar primul său sfetnic – prinţul Iablonovsky – ambasadorul Austriei. Domnia lui Fernando I se ilustrase printr-o tiranie feroce, generatoare de rebeliuni explozive, tot atât de repede înăbuşite în sânge. Conspiraţiile organizate şi demascate de agenţi provocatori erau urmate de procese sumare şi de execuţii fără număr. Regele era pătruns până în măduva oaselor de concepţia divinităţii drepturilor sale. Intimilor le declara cu candoare: „Minunat lucru! Am o soţie care mă lasă să fac tot ce vreau şi un ministru care nu mă lasă să fac nimic”. Acest model de femeie era o fostă amantă, pe nume Lucia Migliaco, fiică a lui Vincenzo, duce de Floridia. Se căsătorise cu ea după moartea primei sale soţii, regina Maria-Carolina. Maria-Carolina se socotise o demnă urmaşă a reginei Elisabeta I a Angliei, fiindcă, asemenea faimoasei sale înaintaşe, îşi ucidea amanţii care aveau nenorocirea să nu-i mai placă. Le înscena procese de înaltă trădare şi după o instrucţie sumară îi

expedia pe eşafod. Maria-Carolina avusese o singură prietenă. Pe Lady Hamilton, o târfă pe care ambasadorul Angliei pe lângă Curtea Neapolului o ridicase la rangul de soţie. Lady Hamilton se grăbise să răsplătească generozitatea ambasadorului devenind amanta amiralului Nelson.

Întrevederea dintre rege şi Robert Sunderland se desfăşură într-un climat prietenesc. Fernando avea nevoie de credite, iar reprezentantul Casei Sunderland avea bani de plasat. Tranzacţia făgăduia să se încheie în condiţii favorabile ambilor parteneri. Ce importanţă avea faptul că dobânzile erau exorbitante? Populaţia regatului urma să plătească până la ultimul ducat datoriile iubitului său suveran.

La audienţă asistă în afară de ducele di Ascoli şi moştenitorul tronului, Francesco duce de Calabria. Regele înmână lui Robert însemnele Marelui Cordon al Ordinului celor Două Sicilii.

În ziua următoare, oaspetele participă – plimbat de o trăsurică – la o vânătoare regală pe domeniile de la Portici. Recepţiile şi ceremoniile culminară cu un spectacol de operă la care Robert şi Sandra asistară din loja regală.

În primul antract, regele însoţit de regină, de invitaţi şi de înalţi demnitari ai Curţii, ieşi în foaier, unde îi aştepta un bufet cu prăjituri şi răcoritoare. Când se înapoiară în lojă, Robert observă că pe chipul regelui se aşternu o paloare de moarte. Urmărindu-i privirea aţintită asupra unei măsuţe, remarcă – aşezată la vedere – o foaie scrisă cu litere mari, stângace:

„Italia regenerata”

„Vincere o morire”.

Dedesubt era desenat un craniu, grosolan conturat, sprijinit pe două oase încrucişate.

Cu un deget tremurat regele arătă hârtia.

— Iată, Ascoli, cât de departe au ajuns cu îndrăzneala. Cheamă pe ministrul poliţiei. Să facă cercetări. Vreau să ştiu cum de a ajuns aici manifestul acesta murdar.

Nasul i se făcuse şi mai vânăt.

Ducele de Calabria se uita consternat când la hârtie, când la tatăl său. Un sunet de clopot anunţă ridicarea cortinei.

— Nu-mi mai arde de teatru, zise regele, răsucindu-se pe călcâie şi îndreptându-se spre uşă…

2 iulie 1820…

În dimineaţa aceea Robert se trezi din somn mai devreme ca de obicei. Transpirase atât de abundent, încât umezise pernele, cearşaful şi salteaua, Avusese un vis îngrozitor. Un tribunal alcătuit din judecători cu măşti albe, făinoase, şi robe roşii, peticite, îl condamnase la moarte. Îl târâseră la execuţie. Îl urcaseră pe rug. O femeie despletită aprinsese vreascurile de la picioarele lui. O flacără se ridicase şerpuitoare spre cer, în zbieretele unei mulţimi pestriţe de cerşetori şi de vagabonzi, sluţiţi de răni deschise. Robert simţise arsura flăcării. Urlase răguşit, cutremurat de o mare spaimă. În aceeaşi clipă se trezise. Cearşafurile umede erau fierbinţi, ca într-o baie de aburi. Pe fereastra deschisă năvălea în casă zvon îndepărtat de glasuri, care creştea în intensitate… Se auzeau strigăte: „Viva il re!” O împuşcătură, apoi încă una şuierară ca nişte lovituri de bici.

Robert coborî din pat, îmbrăcă un halat, şi sună din clopoţelul de pe noptieră. Valetul său apăru după o oarecare întârziere.

— Ce e zarva asta? Baia e gata?

— Gata, Sir.

Câteva împuşcături se contopiră într-o salvă dezordonată.

— Pe stradă e mare agitaţie, Sir, explică servitorul. Înălţimea Sa ducele di Ascoli a părăsit palatul acum o jumătate de oră.

Robert îşi terminase baia şi trecea la bărbierit, când Sandra intră agitată. Purta un *peignoir* străveziu de mătase peste cămaşa de noapte de dantelă. Robert constată că soţia sa avea încă mult farmec.

Sandra îi explică speriată că venea tocmai de la ducesa di Ascoli.

— Se pare că garnizoana din Nola s-a răsculat. Garnizoana din Avellino s-ar fi alăturat rebelilor.

Robert îşi trimise secretarii după informaţii.

— Alt *pronunciamento*, bombăni el furios.

Cu două zile înainte, predase ministrului de finanţe cinci milioane de ducaţi, prima tranşă a împrumutului contractat de Statul Napolitan. A doua tranşă de şapte milioane era pe drum. Dezordinile îi creau complicaţii.

Se scurse o oră… două… trei…

Pe stradă agitaţia creştea. Împuşcăturile se repetau sporadic, undeva, departe.

Robert se pregătea să plece la Ministerul de finanţe, spre a obţine informaţii, când unul din servitorii ducelui di Ascoli sosi cu un mesaj din partea acestuia. Ascoli îl încunoştinţa că izbucniseră

tulburări la Avellino şi la Nola, dar că guvernul era stăpân pe situaţie. Generalul Nugent convocase pe generalul Carascosa şi îi încredinţase depline puteri spre a înăbuşi răscoala.

Nemulţumit de aceste vagi informaţii, Robert plecă la minister. Niciunul din cei doi secretari ai săi nu se înapoiaseră încă. Spectacolul străzii era impresionant. Lumea striga, gesticula, se aduna în grupuri. Patrule de cavalerişti străbăteau mulţimea care tălăzuia ameninţătoare. La minister i se spuse că Excelenţa Sa plecase la Preşedinţia Consiliului.

— La Preşedinţie! ordonă el vizitiului.

Dar nu-i fu posibil să ajungă până acolo. Cordoane de trupe împiedicau accesul spre Preşedinţie şi spre palatul regal. Robert se înapoie la Palazzo Ascoli. Eric Curtis sosise între timp cu informaţii proaspete. Generalul Guglielmo Pepe, în fruntea unui regiment de cavalerie, a câtorva companii de infanterie şi a unui mare număr de ofiţeri din diverse unităţi părăsise capitala, spre a se alătura răsculaţilor. Situaţia se complica.

Spre seară sosi la Palazzo Ascoli un adjutant al generalului Nugent, care-l pofti pe Robert la palatul regal. Robert acceptă să se folosească de trăsura adjutantului. Traseul care în mod normal ar fi necesitat cincisprezece sau maximum douăzeci de minute, fu parcurs după două ore de opinteli prin mulţimea care inunda străzile.

La palat, consiliul de miniştri se afla în şedinţă încă de la ora prânzului. Adjutanţi, curieri, lachei, curteni alergau aferaţi încoace şi încolo. Un secretar distribui înaltelor personaje o ediţie specială a gazetei oficiale care denunţa rebeliunea generalului Pepe. „Fugarii vor fi în curând capturaţi”, făgăduia comunicatul oficial.

Aproape de miezul nopţii, Robert fu invitat într-un salon în care se aflau mai mulţi generali şi ofiţeri superiori. Generalul Nugent discuta aprins cu un alt general acoperit cu decoraţii. La apariţia lui Robert, obrazul său tras păru să se lumineze.

— *Monsieur le Comte*, puteţi urgenta livrarea armamentului comandat? întrebă el *ex abrupto*.

— Voi face tot posibilul, replică Robert. Deşi mă tem că...

— Faceţi imposibilul ca materialul de război să ne parvină în cel mai scurt timp. Vă pun curieri la dispoziţie...

Apelul acesta demonstra gravitatea situaţiei. În vreme ce Robert redacta un mesaj către agentul său de la Nantes, se deschise o uşă lăsând să se vadă o masă lungă, în jurul căreia demnitari în

costume de ceremonie discutau cu aprindere. Lui Robert îi venea să râdă de superficialitatea acestor oameni care în momente atât de critice nu uitau să-şi arboreze uniformele de gală şi decoraţiile, potrivit protocolului Curţii.

Ducele di Ascoli intră grăbit. Salută pe Robert şi se întoarse spre generalul Nugent.

— Acum câteva clipe am fost informat că şi garnizoana din Salerno a trecut de partea rebelilor. Majestatea Sa e consternată.

Nugent ridică din umeri.

— Şi în Calabria au fost semnalate defecţiuni. Superioritatea noastră rămâne totuşi zdrobitoare. Am ordonat generalului Nunziante să ia măsuri grabnice.

Din anticameră se auzi zgomot de uşi trântite, glasuri ciorovăindu-se, ropot de paşi...

Un aghiotant intră grăbit. Izbi călcâiele în faţa ducelui di Ascoli.

— O delegaţie cere să vorbească Majestăţii Sale. Pretinde că ar reprezenta poporul şi mişcarea carbonară.

— Arestaţi-i! zbieră Nugent.

Aghiotantul vru să plece spre a executa ordinul, dar ducele îl opri.

— Să nu ne pripim generale, se adresă Ascoli lui Nugent. Să câştigăm timp. N-avem interesul să întărâtăm populaţia capitalei. Voi sta personal de vorbă cu delegaţia.

Robert urmărea interesat scena.

Câţiva bărbaţi îmbrăcaţi sobru intrară în urma aghiotantului. În fruntea lor se afla însuşi ducele de Piccoletti, ginerele lui Ascoli. Membrii delegaţiei aruncară asupra militarilor priviri pline de sfidare. Ascoli rămăsese încremenit. Surpriza îi tăiase glasul. Dacă ar fi putut vorbi, ar fi rostit, probabil ca şi Caesar: „Tu, quoque Brutus!”

— *Monsignor*, i se adresă Piccoletti, întreg regatul s-a răsculat. În numele carbonarilor vă prevenim că toate ventele au fost mobilizate. Dorim să cunoaştem intenţiile regelui, înainte de a trece la fapte. Cerem o Constituţie. Pretindem acest lucru. Care este răspunsul Majestăţii Sale?

Dezmeticindu-se, Ascoli bâlbâi:

— Voi expune doleanţele dumneavoastră Majestăţii Sale.

Ieşi. Asupra încăperii se lăsă o tăcere grea. Carbonarii şi parte din ofiţeri se înfruntau din priviri. Robert remarcă însă că un număr respectabil de militari se fereau să-şi manifeste ostilitatea faţă de

delegaţi.

Ascoli reveni peste câteva minute.

— Majestatea Sa va lua în consideraţie cererea dumneavoastră. Miniştrii săi vor întocmi un proiect de Constituţie…

Un membru al delegaţiei smulse ceasul din jiletca ducelui di Ascoli, şi îşi aruncă privirea asupra cadranului.

— Dacă până la ora şase de dimineaţă nu veţi publica, proiectul Constituţiei, veţi suferi consecinţele.

Îi înapoie dispreţuitor ceasul.

Generalul Nugent se înverzise. Ascoli se făcuse alb ca o coală de hârtie. Delegaţia părăsi încăperea. Din pragul sălii consiliului se auzi glasul sacadat şi cavernos al ministrului poliţiei.

— I-aş împuşca pe toţi…

Ascoli îl privi furios.

— Du-te după ei şi arestează-i! Dacă poţi şi dacă îndrăzneşti!

Pentru Robert, care privea frământările acestea din afară, situaţia nu era lipsită de umor. Dacă se prăbuşea regimul lui Ascoli, venea la putere Piccoletti. Socrul se afla de o parte a barierei, ginerele de cealaltă parte. Robert întreţinea relaţii bune cu amândoi. Rezultatul acestei încercări nu avea să afecteze prea mult Casa Sunderland…

La palat, persoanele din anturajul regelui vădeau o îngrijorare crescândă. Veştile sosite din ţară erau alarmante. Colonelul Concily proclamase intrarea în vigoare a unei Constituţii copiate după constituţia spaniolă. Autorităţile civile şi clerul fuseseră invitate să depună jurământul de credinţă noului regim. Generalul Carascosa, însărcinat de Nugent cu zdrobirea răscoalei trupelor, se aliniase rebelilor ca şi generalul Pepe. La Napoli, după expirarea termenului ultimativ fixat de Piccoletti, populaţia ridicase baricade.

Înfricoşat de mersul evenimentelor, regele se încuiase în apartamentul lui, pretextând o indispoziţie subită. Împreună cu confesorul său, un abate coliliu, viclean ca un dihor, ridica rugi fierbinţi către Atotputernicul, invocându-i protecţia. În pauze căuta înfrigurat soluţii care să ducă la înfrângerea rebelilor şi la consolidarea tronului.

Înainte de a se claustra, avusese grijă să predea interimatul puterii şi titlul de vicar general al regatului fiului său, duce de Calabria. Aplica politica struţului, încercând să evite o confruntare directă cu răscoala.

Francesco de Calabria era ceva mai realist decât tatăl său.

înţelesese că o prelungire a rezistenţei nu mai era posibilă. Lipsită de sprijinul armatei, dinastia risca să fie măturată de pe tronul Neapolului. Încercă o soluţie de compromis. Reluă tratativele cu carbonarii. Se declară gata să întrunească o comisie care să redacteze noua Constituţie. Carbonarii îi respinseră propunerea menită să eternizeze criza. Pretinseră adoptarea imediată a Constituţiei spaniole. În caz contrar, palatul avea să fie luat cu asalt. Ducele de Calabria nu se încumeta să hotărască singur în această problemă. Urmat de miniştrii înspăimântaţi, bătu la uşa suveranului. Confesorul refuză să-l primească sub motiv că regele era pe moarte. Moştenitorul tronului cunoştea însă tertipurile. Stărui să intre. În cele din urmă, regele acceptă să primească o delegaţie restrânsă a guvernului în frunte cu ducele de Calabria. Cu glas sfârşit, declară că e gata să facă orice sacrificii pentru binele regatului şi al poporului napolitan. Acceptă Constituţia propusă de revoluţionari, dar cu unele amendamente, care să permită monarhiei a juca un rol mai activ în conducerea statului. Răspunsul exasperă pe rebeli. Populaţia înarmată ocupă principalele clădiri publice şi blocă arterele de circulaţie.

Ducele de Calabria luă o hotărâre eroică. Trecând peste voinţa tatălui său, convocă un Consiliu de Coroană, menit să aprobe Constituţia spaniolă. Miniştrii în funcţiune care se mai aflau în capitală, toţi foştii înalţi demnitari – inclusiv cei care serviseră sub Murat şi sub Joseph Bonaparte – înalţii clerici, generalii activi şi de rezervă primiră ordin să se prezinte la palat. Printre personalităţile invitate se aflau şi câţiva bătrâni sclerotici, aproape centenari, care priveau idiotizaţi mulţimea masată în jurul Reşedinţei regale.

Şedinţa se deschise într-o atmosferă grea. Nimeni nu îndrăznea să adopte o atitudine fermă. Simpatizanţii revoluţiei se temeau de o cursă. În cele din urmă, generalul Coletta luă taurul de coarne, declarând că adoptarea imediată a unei constituţii era de o necesitate vitală şi că orice întârziere risca să fie fatală statului şi monarhiei.

— Luaţi drept model Constituţia spaniolă, încheie el. Toată lumea o cere, deşi n-aş crede că înţelege prea bine despre ce a vorba.

În noaptea de 6 spre 7 iulie, decretul care promulga Constituţia fu afişat pe zidurile oraşului. Semnătura vicarului regal în josul documentului nu mulţumi pe revoluţionari, care cunoşteau vicleniile regelui. Populaţia aţâţată de carbonari intră iarăşi în fierbere. Speriat de recrudescenţa manifestaţiilor ostile, regele

semnă personal decretul. La 9 iulie, generalul Pepe intră în capitală în fruntea trupelor constituţionaliste, care defilară prin faţa carboneriei.

Ducele di Ascoli şopti trist lui Robert, care se afla de faţă, că şi Ludovic al XVI-lea acceptase să arboreze tricolorul revoluţionar, dar că această concesie nu-l scăpase de eşafod.

Ovaţiile mulţimii făceau să se zguduie văzduhul. Seara avură loc retrageri cu torţe şi jocuri de artificii. Revoluţia se încheia fără vărsare de sânge. Un articol publicat în ziarul carbonar *L'Amico della Constituzione* semnala că, în cursul celor cinci zile de frământări, viaţa, bunurile şi drepturile cetăţenilor fuseseră respectate cu străşnicie. Autorităţile publice îşi continuaseră activitatea, fondurile statului erau neatinse, partizanii vechiului regim nu suferiseră molestări.

Vindecat în sfârşit de boala lui de circumstanţă, regele depuse jurământul pe Constituţie, în prezenţa demnitarilor Curţii şi a noului guvern, în cadrul unei ceremonii în capela palatului regal. Încheie cu următoarea frază solemnă: „Dumnezeule atotputernic, care citeşti în suflete şi ştii ce are să se întâmple de acum în vecii vecilor, să reverşi asupra mea urgia cerului, dacă am rostit acest jurământ în deşert, sau dacă am de gând să-l încalc”. Ultimele lui cuvinte fură acoperite de urale.

Generalul Pepe încoronă victoria carbonarilor, distribuind în numele regelui două sute de brevete de ofiţeri şi şapte mii decoraţii celor mai zeloşi membri ai ventelor.

De la Paris, Gerald urmărea cu atenţie desfăşurarea evenimentelor din Sicilia. Răscoala îi dovedise temeinicia afirmaţiilor bancherului Klaus asupra importanţei şi combativităţii societăţilor subversive italieneşti. Lafont îi furniza cu regularitate copii ale corespondenţei purtate de Metternich cu ambasadorii săi din principalele capitale europene. Îi stârniră îndeosebi interesul instrucţiunile lui Metternich către Menz, însărcinatul de afaceri al Austriei la Napoli. Ambasadorul obţinuse în iunie un concediu, care avea să se prelungească *sine die*.

„Experienţa dumneavoastră dovedită în atâtea rânduri mă dispensează cred a vă recomanda să nu vă îndepărtaţi de la rolul unui simplu observator, decât în temeiul unor instrucţiuni exprese şi foarte precise. Observaţi, notaţi şi raportaţi-mi orice informaţie asupra Curţii napolitane, demnitarilor politici şi militari, populaţiei

în sfârşit asupra tuturor elementelor care ne-ar putea folosi. Ardeţi orice corespondenţă de seamă existentă în arhivele ambasadei. Nu exprimaţi niciun fel de opinie până nu primiţi ordinele noastre precise. Lăsaţi să se creadă că nu aţi mai primit instrucţiuni şi nici noutăţi de la Curtea Imperială."

În alt mesaj, Metternich ordona lui Menz să pună cifrul secret al ambasadei la dispoziţia fostului şef al guvernului napolitan, pentru ca acesta să poată întreţine o corespondenţă directă cu Viena. Menz va mai avea grijă să asigure – în cel mai strict secret – schimbul de corespondenţă cifrată dintre regele Celor Două Sicilii şi cancelariatul Austriei. Se recomanda în mod expres ca această corespondenţă să nu cadă în mâna actualilor guvernanţi constituţionali sau a carbonarilor.

Gerald făcu mare haz de aceste instrucţiuni.

— Jurămintele regelui Fernando rămân deci nişte simple formule lipsite de conţinut. Să te mai încrezi în cuvântul suveranilor!

Admiraţia lui pentru Lafont creştea în proporţie geometrică. Îi puse la dispoziţie fonduri nelimitate. Lafont nu abuza. La fiecare sfârşit de lună prezenta deconturi bine justificate, pe care Gerald le aproba fără discuţie.

Buletinul de informaţie vienez semnală în cursul lunii august dispariţia – foarte comentată în cercurile diplomatice – a unuia din secretarii lui Metternich.

— Secretarul acesta juca pe două fronturi, explică Lafont. Era agentul meu, dar furniza în acelaşi timp informaţii carbonarilor din Lombardia. Îl chema Kuntz.

— Am pierdut deci o sursă importantă de informaţii, zise Gerald.

— Da şi nu, replică Lafont. Începuse să se uzeze. A trebuit să-l sacrific.

Gerald îl privi întrebător.

— Să-l sacrifici?

— Este normal să-i elimini pe agenţii care-şi pierd utilitatea... În ultima vreme am avut impresia că asupra lui încep să planeze bănuieli. Demascarea sa nu mai putea întârzia. Atunci am anticipat-o prin alt agent al meu care şi-a câştigat, astfel, încrederea şefilor...

— Şi Kuntz? Nu te-ai temut că la anchetă are să vorbească?

— Nu. Eram sigur că nu va ajunge la anchetă. I-am furnizat stricnină. A înghiţit-o înainte de a fi arestat. Ştia ce-l aştepta dacă încăpea pe mâna poliţiei secrete.

— Şi noul agent?

— E tot un secretar al lui Metternich. Îl cheamă Biederbieck.

— Cum l-ai recrutat?

— Am aflat că frecventează un anumit cerc... Relaţii, hm, inavuabile... Dezvăluirea lor l-ar fi compromis.

— Şi?

— A acceptat să lucreze pentru mine.

— Eşti sigur că n-are să te trădeze?

— Sunt sigur. Are nevoie de bani. De mulţi bani. Şi eu îi furnizez.

— Ne costă mai mult decât Kuntz?

— Diferenţa e neglijabilă. În orice caz, ne costă mai puţin decât îl costă Gentz pe Salomon Rotschild.

Gerald era uluit de îndrăzneala lui Lafont. Procurarea de documente politice secrete intra sub incidenţa legilor penale. Lordul Castlereagh nu ameninţase în deşert când, menţionase crima de spionaj şi de înaltă trădare. Lafont trebuia să lucreze cu o abilitate extraordinară spre a nu fi descoperit şi a nu-şi compromite în acelaşi timp patronul. Dacă Lafont ar fi intrat în slujba statului, s-ar fi ridicat pe cele mai înalte trepte poliţieneşti. Preferase Casa Sunderland, care-i oferea orizonturi mai vaste şi recompense materiale superioare.

Gerald ar fi plecat în Italia, dacă nu l-ar fi reţinut la Paris treburi importante. Bugetul Franţei pe 1820 se ridica la 877 milioane franci. Prevederile cheltuielilor pe acelaşi an erau de 875 milioane. Votat după furioase dezbateri de către un parlament cuprins de o isterie colectivă, bugetul reflecta marasmul politic al Franţei. Mişcările populare, răscoalele, conspiraţiile militare furnizau aproape zilnic un bogat bagaj de ştiri ziarelor şi colportorilor. Revoluţia din Spania şi din Regatul Celor Două Sicilii sporiseră neîncrederea publicului înfricoşat de perspectivele unui nou război. Rentele de Stat scăzură cu zece franci în patru zile. Această stare de nervozitate se repercuta şi asupra afacerilor Casei Sunderland, care acordase împrumuturi pe termen lung statelor europene şi guvernelor ce se succedau cu rapiditate în America Centrală şi de Sud. Charles Sunderland investise imense capitaluri în Mexico şi în Viceregatele Perului, Grenadei şi Caracasului. Zeci de milioane de dolari nu numai că nu fructificau, dar păreau să fie definitiv pierdute. În aceste condiţii, Gerald ar fi fost ispitit să plece în America spre a face oarecare ordine în treburile de acolo. Nu se îndura să părăsească Europa, fiindcă aici haosul era şi mai mare. Sub aparenta disciplină de fier impusă Europei de Sfânta Alianţă,

fierbea un cazan gigantic care ameninţa să sară în aer dintr-o clipă într-alta.

În previziunea izbucnirii unui şir de răscoale pe care evenimentele şi propriile lui maşinaţiuni le pregăteau cu tenacitate, Gerald luase măsuri în vederea triplării producţiei fabricilor de armament, ceea ce implica înlocuirea utilajelor învechite cu utilaje perfecţionate, construcţii noi, şi mai ales sporirea achiziţionării materiilor prime. Dacă în Anglia şi în Statele Unite, Casa Sunderland dispunea de propriile sale zăcăminte de fier şi de cărbune, situaţia era mai grea în Franţa. Gerald intenţiona să construiască o nouă fabrică în Lorraine în apropierea unor zăcăminte de fier şi de cărbune, ceea ce l-ar fi scutit de cheltuielile necesitate de transportul materiilor prime. Dăduse dispoziţii lui Challais să trateze achiziţionarea unor zăcăminte metalifere în Lorraine. Challais încercase să-i demonstreze că investiţiile acestea forţate riscau să compromită echilibrul precar al Casei Sunderland. Gerald nu ţinuse seama de observaţiile lui.

— Am ratat cumpărarea uzinelor Creusot din cauza stupidităţii lui Henry, care a refuzat să-mi pună la dispoziţie capitalul necesar. Nu vreau să pierd şi alte ocazii. Războaiele care vor veni trebuie să mă găsească pregătit. Nu mă voi îndepărta cu o iotă de la această politică.

Challais se înclinase. Era oare chip să se împotrivească?

La 15 iulie Robert se îmbarcă pe „Golden Arrow”, o navă rapidă, din flota comercială britanică, a Casei Sunderland. Pleca la Palermo spre a deschide o bancă menită să asigure legături comerciale cu Sud-Estul Europei şi cu Orientul Apropiat. După douăzeci şi patru de ore de drum pe o mare albastră, odihnitor de calmă, Palermo apăru la orizont. Pe fundalul unui cer împurpurat de văpăile muribunde ale înserării, se profila spre dreapta silueta violetă, majestuoasă, a muntelui Pellegrino. Spre stânga se ridicau pantele stâncoase, dezgolite, ale muntelui Catalfano. Între cei doi titani se deschidea perspectiva adâncă, magnifică, a înălţimilor albastre care alcătuiesc mult cântata Conca d’Oro. La poalele ei oraşul îşi desfăşura şiragul de edificii albe, întrerupt din loc în loc de verdele întunecat al piaţetelor încununate de palmieri zvelţi. Lumini vioaie, jucăuşe, prindeau să scapere ici, colo, asemenea unor licurici. Licuricii ţeseau asupra oraşului o dantelă scânteietoare. În port, catargele drepte ca lumânările unui candelabru se oglindeau în

mare.

Când „Golden Arrow” scoborî ancora în vechiul port, noaptea îşi întindea vălurile asupra firii.

După tulburările de la Napoli, atmosfera aceasta de pace îl incintă pe Robert. Pe chei îi aştepta Don Vincenzo Alessi, primul secretar al locotenentului general Diego Nasselli, însoţit de ofiţerul de ordonanţă Valentino di Bagheria-Viterbo. Alessi era tipul funcţionarului de carieră, şters, eficient, servil. Locotenentul di Bagheria cumula toate însuşirile de care era lipsit primul secretar. Mândru, elegant, conştient de frumuseţea lui virilă, de expresia mângâietoare a ochilor săi, de trăsăturile-i de o asprime cuceritoare, îşi etala cu ostentaţie avantajele fizice. Părul negru, ondulat, favoritele bogate, îi încadrau obrazul măsliniu, neted. Ofiţerul înfăţişa tipul eroului romantic, misterios, glorificat de romanele la modă. Avocatul Besini, şeful poliţiei Ducatului de Modena, cu toate calităţile lui de seducător, dispărea în prezenţa lui Bagheria. Lumina torţelor purtate de lachei în livrele cu însemnele locotenentului general scotea şi mai mult în evidenţă personalitatea locotenentului. Sandra era cucerită. Definitiv şi iremediabil cucerită. Omul acesta întuneca pe toţi rivalii săi. Era bărbatul ideal.

„Iar”! reflectă Robert, în vreme ce citea în ochii Sandrei admiraţia-i nemărginită pentru tânărul ofiţer.

După prezentări, secretarul îl încunoştinţă că locotenentul general îi pusese la dispoziţie o gardă militară comandată de locotenentul di Bagheria, spre a-l feri de eventualele dezagremente.

— De câteva zile oraşul nostru trăieşte momente de frământare. Separatiştii sicilieni, încurajaţi de succesul revoluţiei de la Napoli, vor să obţină independenţa. Bineînţeles, nu vor reuşi, adăugă secretarul cu emfază. Excelenţa Sa locotenentul general veghează.

Vestea nu-l bucură pe Robert.

— Alerg eu după revoluţii, sau aleargă revoluţiile după mine? exclamă el indispus. Sandra, mă întreb dacă n-ar fi mai înţelept să ne înapoiem la Napoli. Vom reveni la Palermo după ce se vor potoli spiritele.

Sandra simţi un fior în inimă. Tocmai acum, când întâlnise pe omul viselor ei, să plece? Să-i dea cu piciorul? Şiretenia ei feminină îi furniză un argument abil.

— Să nu-ţi fie teamă pentru mine, dragul meu Robert. Nu-ţi

neglija treburile. Mă simt minunat în paradisul acesta. De altfel, n-aş mai putea suporta o nouă călătorie pe mare. Am nevoie de odihnă.

Robert cedă în silă.

— Bine. Cum vrei tu.

Îşi cunoştea nevasta. Sandra ar fi fost în stare să rămână la Palermo, să-l lase a se întoarce singur la Napoli.

Secretarul le spuse că pe tot timpul şederii lor în capitala Siciliei, vor fi găzduiţi la Palazzo Montechiaro.

— În seara aceasta, Excelenţa Sa locotenentul general vă roagă să-l onoraţi cu prezenţa la dineul pe care vi-l oferă cu ocazia sosirii la Palermo.

Robert acceptă invitaţia. Era mulţumit să înceapă neîntârziat discuţiile oficiale. Va avea grijă să le scurteze, spre a se înapoia cât mai repede la Napoli.

Drumul până la Palazzo Montechiaro le dovedi că peisajele idilice pot ascunde, ca şi merele viermănoase, surprize neplăcute. Toată populaţia oraşului părea să fi ieşit pe străzi. Într-o piaţetă, un ins căţărat pe piedestalul unei statui îndemna la răscoală mulţimea. Oameni înarmaţi cu flinte străvechi, cu săbii şi pistoale umblau în grupuri, vânturând torţe aprinse. Se auzeau cântece, urale, huiduieli, zbierete. Trăsura lui Robert îşi făcea anevoie loc prin îmbulzeală. Sandra nu avea ochi decât pentru locotenentul di Bagheria, care călărea în dreptul portierei sale. Zece soldaţi călări, de sub comanda lui, urmau trăsura.

Robert coborî la Palazzo Montechiaro. Intendentul palatului îi întâmpină cu un mesaj din partea marchizului de Montechiaro, care-şi cerea scuze fiindcă nu le putea face personal onorurile casei. Treburi importante îi solicitau prezenţa pe domeniile sale de la Campobello. Va face tot posibilul să se înapoieze în cel mai scurt timp la Palermo. Până atunci ura oaspeţilor o şedere cât mai plăcută în Sicilia.

Robert şi Sandra îşi schimbară veşmintele de călătorie cu altele de seară, apoi plecară la reşedinţa locotenentului general. Excelenţa Sa Diego Nasselli îi primi cu toată cinstea cuvenită unor personaje recomandate de primul ministru. Cina se desfăşură într-o atmosferă apăsătoare. Printre convivi se mai aflau cardinalul Gravina, ducele di Trabia cu soţia şi principele di Palagonia, un bătrân original, fost guvernator al Noii Grenade. Locotenentul general se silea să-şi întreţină cât mai agreabil invitaţii. Era muncit

de gânduri. Din când în când îşi întrerupea – fără să-şi dea seama – conversaţia, spre a trage cu urechea la rumoarea de pe stradă.

După cină, amfitrionul şi oaspeţii trecură într-un salon „Rocaille”. Comodele şi clavecinul, pictate în maniera lui Guardi, ilustrau interpretarea italiană a stilului Louis XV. Ducesa di Trabia execută la clavecin un menuet de Mozart. Aplauzele asistenţei se împletiră cu un ropot de împuşcături nu prea îndepărtate.

— Cel puţin să murim *en beauté*, rosti cu molcom umor principele di Palagonia.

După concert, Nasselli îşi pofti invitaţii în jurul meselor de joc. Robert câştigă la o partidă de pichet 500 de ducaţi de la ducele di Trabia.

— Nu-ţi face sânge rău, îl tachina Palagonia pe duce. În curând tot n-ai să ai ce mai face cu banii. Caron n-o să-ţi ceară decât un bănuţ de argint, ca să te treacă Styxul.

Amfitrionul aruncă principelui o privire nu tocmai prietenoasă. Originalitatea acestui personaj, plăcută în alte împrejurări, devenea odioasă în condiţiile actuale. La miezul nopţii petrecerea se sparse. Înainte de plecare, principele Palagonia invită pe toţi cei de faţă la un dineu pe care avea să-l ofere în seara următoare la vila sa din apropiere de Palermo. Extrem de serviabil conduse pe Robert şi pe Sandra până la trăsură.

— *Monsieur le Comte, Madame la Comtesse*, v-aş rămâne recunoscător dacă mi-aţi îngădui să vă călăuzesc prin Palermo. Îi cunosc frumuseţile şi punctele de atracţie mai bine ca oricare altul.

Robert şi Sandra acceptară invitaţia. Se înapoiară la Palazzo Montechiaro pe o rută ocolită, deoarece pe străzile centrale baricadele ridicate în pripă împiedicau circulaţia. În noaptea aceea schimburile de împuşcături le risipiră somnul. O patrulă călare fu atacată de răsculaţi chiar sub ferestrele dormitorului oaspeţilor. Un soldat se prăvăli străpuns de un glonte, alţi doi căzură prizonieri. Restul scăpară cu fuga.

Robert şi Sandra renunţară să mai doarmă. Se îmbrăcară sumar şi trimiseră pe un valet după locotenentul Bagheria. Nu avură mult de aşteptat. Ofiţerul apăru precedat de lumânările aprinse purtate de valet.

Îngrijorat de agravarea manifestaţiilor de stradă, Robert îi ceru lămuriri. Locotenentul îi explică în linii mari situaţia. Sicilia urmărea de multă vreme să obţină independenţa. După Congresul de la Viena, care aprobase înapoierea Bourbonilor pe tronul uzurpat de

Murat, sicilienii propuseseră ca regele Fernando să rămână rege al Neapolului, iar fiul său mai mare, ducele de Calabria, să fie înscăunat rege al Siciliei independente. Bourbonii respinseră formula. Atâta vreme cât trupele austriece ţinuseră sub ocupaţie Italia meridională, sicilienii îşi rumegaseră ciuda şi neputinţa. Retragerea austriecilor şi succesul răscoalei carbonarilor le trezise iarăşi setea de independenţă. La 15 iulie – mai precis, în ajunul sosirii lui Robert în capitala Siciliei – nobilii aflaţi în acel timp la Palermo se întruniseră la principele di San Cataldo, spre a-şi preciza atitudinea faţă de evenimentele napolitane. În acelaşi timp, populaţia – sub îndemnul Mafiei – arborase cocarda galbenă, culoarea independenţei siciliene, şi declanşase o serie de manifestări antiguvernamentale. Locotenentul general nu reacţionase cu severitate, fiindcă nu voia să forţeze lucrurile. Partizanii Bourbonilor, printre care marchizul de Montechiaro, preferaseră să se îndepărteze temporar de capitală şi să aştepte pe domeniile lor limpezirea situaţiei. La ora actuală temperatura politică creştea vertiginos. La Messina, colonelul Gaetano Costa, veteran al armatei imperiale, şi comandant al regimentului Principessa, promulgase din proprie iniţiativă Constituţia spaniolă, obligând autorităţile să depună jurământ de credinţă. Încercarea unor carbonari napolitani de a impune Constituţia spaniolă la Palermo – cu prilejul sărbătoririi Sfintei Rosalia – avusese un efect neaşteptat. Parte din populaţie înţelesese că promulgarea Constituţiei echivala cu o invitaţie la dezordine. Ieşind din matcă, se dedase la dezordini, jefuind prăvăliile din centru şi câteva palate. Burghezia, numeroşi membri ai aristocraţiei, la care se adaugă şi acea populaţie manevrată de Mafie, adoptaseră o poziţie contrară carbonarilor. Locotenentul general păstrase neutralitatea, în speranţa că divizarea palermitanilor îi va consolida poziţia. Imprevizibilul îşi vârâse coada. Partizanii carbonarilor – care în fond nu urmăreau decât prelungirea unei stări tulburi – schimbaseră tabăra, atacând pe partizanii regelui. Incidental atacau şi pe unii bogătaşi din propria lor facţiune. În acel moment tulburările ameninţau să degenereze în anarhie.

„Şi eu m-am vârât tocmai acum în văgăuna şerpilor”, reflectă Robert furios. Dacă ar fi părăsit capitala Siciliei, invocând răscoala palermitană, Gerald l-ar fi acuzat de laşitate.

Robert nu înţelegea teoriile lui Gerald care susţinea că situaţiile tulburi sunt prielnice marilor afaceri. Dacă într-o ţară domneşte

liniştea, spunea Gerald, numai guvernul cumpără arme. Dacă domneşte o stare de efervescenţă, cumpără arme şi guvernul – spre a-şi consolidă armata – şi revoluţionarii spre a-şi înzestra forţele de şoc. Fluctuaţiile financiare şi economice determinate de nesiguranţa zilei de mâine creează condiţii optime pentru speculatori. Cele mai formidabile îmbogăţiri peste noapte le-a prilejuit marea revoluţie din Franţa. Averi imense au trecut dintr-o mână într-alta. Speculanţii şi speculatorii au realizat rapid beneficii uriaşe, imposibile în condiţii normale.

În dimineaţa următoare, Don Vincenzo Alessi sosi la Palazzo Montechiaro. Era nedormit, avea cearcăne negre, iar corectitudinea vestimentară din ajun lăsase locul unei neglijenţe de rău augur pentru un funcţionar atât de atent să facă impresie bună. Alessi explică lui Robert că locotenentul general nu-l putea primi în dimineaţa aceea spre a discuta problemele legate de înfiinţarea Băncii Sunderland, aşa cum fusese convenit. Tristele evenimente din noaptea trecută, impuseseră crearea unei Junte Provizorii Guvernamentale alcătuite din reprezentanţi ai nobilimii. Actualmente junta se afla în şedinţă să discute măsurile care se impuneau a se lua. Alessi plecă tot atât de posomorât precum venise.

Restul zilei, Robert şi Sandra şi-l petrecură la Palazzo Montechiaro, izolaţi de restul lumii. Ca să-şi omoare timpul jucau interminabile partide de pichet. Locotenentul di Bagheria le ţinea de urât. Din când în când, cobora în mijlocul soldaţilor săi, pe care-i plasase în punctele strategice ale palatului. Hrană şi băutură aveau din belşug. Cămările şi pivniţele marchizului di Montechiaro le stăteau la dispoziţie. Împuşcăturile răpăiau la intervale tot mai dese. După amiază se auziră bubuituri îndepărtate.

— Tunurile fortului Castellamare, răspunse Bagheria la întrebarea mută a ochilor lui Robert.

Spre seară, Alessi apăru iarăşi. Purta cocarda galbenă. Obrazul îi era cenuşiu, haina sfâşiată la umăr, şi pălăria cilindrică găurită de un glonte. Îngrozit, se aruncă la picioarele lui Robert.

— Vă solicit protecţia, excelenţă, rosti el sugrumat de emoţie.

Robert îl privi uluit.

— Protecţia? Nu am nicio putere, Don Vincenzo... Nu ştiu cum ţi-aş putea fi de folos...

— Dacă veţi fi întrebat, să spuneţi că fac parte din suita dumneavoastră, din personalul dumneavoastră de serviciu. Vă

implor… Dacă aţi şti ce se întâmplă…

— Ce se întâmplă, Don Vincenzo?

— Edificiile publice sunt devastate, prăvăliile de lux jefuite… Profitând de tulburări, bandiţii umblă pe străzi îmbrăcaţi ca nişte prinţi, cu lucruri de furat… Statuia regelui a fost doborâtă… Răsculaţii au luat cu asalt fortul Castellamare şi au ridicat patrusprezece mii de puşti… Principii di Aci şi di Cattolica, partizanii regelui, au fost ucişi. Capetele lor înfipte în vârfuri de suliţă sunt plimbate pe străzi…

Alessi vorbea răguşit, abia stăpânindu-şi lacrimile.

— Excelenţa Sa locotenentul general ne-a părăsit. A fugit. Se zice că s-ar fi îmbarcat pe o corabie. Nu ştiu cum a reuşit, fiindcă portul e în mâna răsculaţilor… M-a lăsat aici la Palermo, pradă tâlharilor, deşi i-am fost devotat… Dacă revoluţionarii dau de mine, mă spânzură…

Alessi se prăbuşi pe un fotoliu.

— Iertaţi-mă, excelenţă, nu mă mai ţin picioarele… Pe străzi curge sânge… Dacă aţi vedea ce se-întâmplă, v-aţi îngrozi… Trupele sunt dezarmate… Autoritatea regelui nu mai există…

Alessi se uită la ofiţer.

— *Signor tenente*, lepădaţi uniforma. Îmbrăcaţi şi pe soldaţi în livrele de servitori… Altfel nu veţi mai apuca ziua de mâine…

Locotenentul îşi privi instinctiv uniforma galonată cu aur.

— E atât de gravă situaţia?

— Comandantul garnizoanei a fugit… Şi generalul Church s-a făcut nevăzut… Nici Junta Provizorie nu mai are autoritate…

— Aici, cel puţin, suntem în siguranţă, zise Robert.

Alessi clătină din cap.

— Opiniile monarhiste ale marchizului de Montechiaro sunt cunoscute… N-ar fi exclus ca în cursul nopţii să fie atacat şi palatul acesta.

Înspăimântată, Sandra îşi duse mâinile la obraz.

— Nu vă temeţi, *Madame la Comtesse*, interveni ofiţerul. Atâta vreme cât eu şi soldaţii mei…

Rodomontada sa îl irită pe Robert.

— Crezi că cei zece soldaţi ai dumitale pot zăgăzui puhoiul?… Marchizul de Montechiaro e de statura dumitale?

— Da. Oarecum, răspunse nedumerit ofiţerul.

— Atunci caută în garderoba lui haine pe măsura dumitale. Costumele mele n-au să ţi se potrivească. Grăbeşte-te! Ai auzit

povaţa lui Don Vincenzo.

— Eh, panica! Don Vincenzo amplifică primejdiile, rosti bărbătos ofiţerul. N-aş crede să fie situaţia atât de gravă.

— E mai înţelept să-i dai ascultare, zise Robert. Auzi?

Împuşcăturile se înteţeau. Se succedau acum fără întrerupere.

— Schimbă-te grabnic, *Signor tenente*, îl imploră Sandra.

Bagheria zâmbi plin de sine.

— Dacă *Madame la Comtesse*, porunceşte… Nu-mi rămâne decât să mă execut…

Ieşi, în vreme ce Alessi îşi îndreptă rugător privirile spre Robert.

— Dacă va fi cazul, veţi binevoi a spune că fac parte din grupul însoţitorilor excelenţei voastre?

Pe Robert îl pufni râsul. Până şi în acest momente grele, Alessi nu se putea dezbăra de limbajul său înflorat.

— Bine, Don Vincenzo. Am să fac tot ce spui dumneata. Numai să mă creadă…

— Au să vă creadă. Sunteţi englez, şi englezii se bucură de prietenia şi încrederea palermitanilor. Englezii au sprijinit întotdeauna separatismul sicilienilor. Să spuneţi că şi eu sunt englez.

— Ştii să vorbeşti englezeşte?

— Ştiu suficient ca să mă descurc. Palermitanii, zâmbi el palid, nu sunt prea tari în limba lui Byron. Iar cei cu care vom avea probabil de-a face, habar n-au de engleză. Va fi destul să rostesc câteva cuvinte… În sfârşit, cum îmi va fi norocul…

Intendentul apăru în cadrul uşii.

— Înălţimea Sa principele di Palagonia, anunţă el solemn.

„Ce-o mai fi vrând şi ăsta?” se întrebă enervat Robert. „Să-i asigur şi lui protecţia?”

Principele di Palagonia intră calm şi cochet ca un dandy în ciuda vârstei sale înaintate. Purta la butonieră o cocardă galbenă. Cu gesturi de o eleganţă vetustă, sărută mâna Sandrei şi se înclină în faţa lui Robert. Ochii îi scânteiau bizar. Buzele schiţau un zâmbet în care amabilitatea şi ironia se contopeau în doze egale.

— Îmi iertaţi, sper, vizita aceasta neanunţată. Vă poftisem la cină. M-am gândit însă că influenţaţi de agitaţia de pe stradă veţi ezita să ieşiţi din casă.

— Vă mărturisesc, principe, că – siliţi de împrejurări – renunţasem să profităm de amabila dumneavoastră invitaţie, zise Robert, sâcâit de onctuozitatea principelui.

— Mă tem că acum, mai mult ca oricând, va trebui să daţi urmare invitaţiei mele. Palazzo Montechiaro nu este un refugiu ideal pentru dumneavoastră.

— Ce v-am spus eu, excelenţă, interveni Alessi uitându-se la Robert.

— Cum să ieşim de aici? întrebă Sandra.

— Opiniile mele separatiste sunt cunoscute. Am să vă conduc personal la vila mea de pe via Messina. Acolo veţi fi în siguranţă.

Robert se întoarse instinctiv spre Alessi, care-l implora cu privirile.

— Nu sunt numai cu soţia mea, principe, zise el.

— Puteţi să vă luaţi şi secretarii, replică Palagonia.

— Am şi o gardă de zece soldaţi…

— Daţi-le drumul, conte. Nu vă mai pot fi de folos.

În aceeaşi clipă intră şi locotenentul Bagheria. Hainele civile îi stăteau tot atât de bine ca şi uniforma militară.

— Îmi permiteţi, principe, să vă prezint pe locotenentul Valentino di Bagheria.

Locotenentul salută izbind marţial călcâiele. Principele surprinse schimbul de priviri dintre Sandra şi ofiţer.

— Presupun că doriţi să vă însoţească şi acest domn, se adresă el, lui Robert.

— Cu îngăduinţa dumneavoastră…

Palagonia scoase din buzunar câteva cocarde galbene şi le distribui celor de faţă.

— Cocarda aceasta e cel mai bun *laissez-passer*, grăi el.

Se întoarse spre Bagheria.

— *Signor tenente*, expediază-ţi soldaţii. Să se ducă unde vor crede de cuviinţă. Ar fi păcat să-i găsească mulţimea în această clădire.

Pe Robert îl contraria bunăvoinţa lui Palagonia. Ce substrat avea amabilitatea acestuia? O plăcuse pe Sandra? Puţin probabil. Principele era prea bătrân spre a înfrunta primejdiile de dragul ochilor frumoşi ai unei femei. Atunci?

Un sfert de oră mai târziu, micul cortegiu călăuzit de Palagonia părăsi Palazzo Montechiaro.

— Dumnezeu să-l aibă în pază, rosti ironic principele. Mâine s-ar putea să nu mai rămână din el decât un morman de ruine.

Soldaţii ieşiră unul câte unul. Îmbrăcaţi în haine civile aruncau priviri bănuitoare în susul şi josul străzii apoi se topeau în noapte.

Dinspre port se ridica o vâlvătaie care înroşea văzduhul.

Robert blestema aventura în care se lăsase târât. Principele care preceda grupul umblând ţopăit ca o păpuşă trasă de sfori, nu-i inspira încredere. Îşi aminti că la dineul din ajun ducele di Trabia spusese despre Palagonia că este unul dintre cei mai originali oameni din Sicilia. Nu voise oare să spună mai mult? Poate că numai convenienţele sociale îl împiedicaseră să pună punctul pe „i”. Principele îi făcea impresia unui iresponsabil.

Cotiră pe câteva străzi lăturalnice. Se încrucişară cu cete de beţivani şi de oameni în zdrenţe, înarmaţi cu tot felul de cuţite, coase şi suliţe.

Prinţul striga cât îl ţinea gura:

— *Viva Sicilia liberata!*

Vorbele lui erau repetate, şi amplificate de sute de glasuri.

De pe o stradă răbufni un grup de soldaţi cu uniformele în dezordine, cu privirile împanicate, urmăriţi de o mulţime turbată. La apariţia grupului lui Palagonia, care părea să le taie drumul, soldaţii se traseră la adăpostul unei fântâni monumentale şi de acolo începură să tragă.

— La pământ, urlă Palagonia.

Până şi Sandra îi execută porunca.

Între soldaţi şi mulţime se încinse o luptă disperată. Focurile de armă răpăiau dezordonat, lovind în plin, doborând oameni, spărgând geamuri, făcând să sară din ziduri aşchii de cărămidă şi de piatră.

Profitând de învălmăşeală, Palagonia îşi conduse oamenii pe o alee, spre o bisericuţă mică – mai degrabă o capelă – cufundată în întuneric. O coloană de oameni, cu torţe, apăru după un colţ. Cântau marşuri războinice.

— Puşcăriaşi, vorbi Alessi, aplecându-se la urechea lui Robert. Îi cunosc, după îmbrăcăminte. Ascundeţi-vă bijuteriile!

Se auzi tropotul unor cai pe caldarâm. Ca din senin se abătu asupra aleii un susţinut foc de arme. Ţipete, văicăreli, sudălmi se întreceau cu piuitul gloanţelor. Unul din valeţii lui Robert căzu în genunchi, apoi se prăbuşi cu faţa în jos.

— După mine! zbieră Palagonia, repezindu-se spre o uşă de fier, conturată pe un zid, din preajma capelei, înşfăcă de la un cadavru o torţă care fumega încă, deschise cu putere uşa şi se afundă în bezna dinăuntru, urmat de întreaga trupă. Robert simţi un miros închis de flori moarte şi ţărână. Auzi uşa trântindu-se în urma lor şi

zgomotul unui ivăr metalic. Un amnar scânteie în întuneric, apoi torţa din mâna lui Palagonia se aprinse, luminându-i de jos în sus chipul grotesc. Se văzură într-un coridor cu pereţi de piatră.

— Aici suntem în siguranţă, zise principele. Deodată începu să râdă. Nu credeam că am să-mi încep în chip atât de surprinzător rolul de cicerone.

Coborâră câteva trepte. Sandra îşi duse mâna la gură, înăbuşindu-şi un strigăt de spaimă. Se aflau într-o criptă. De-a lungul pereţilor erau suspendate cadavre mumificate îmbrăcate în vestminte altădată somptuoase. Brocarturile de aur se destrămaseră, vălurile diafane şi mătăsurile se zdrenţuiseră, îngălbenindu-se ca şi chipurile morţilor – bărbaţi şi femei – aliniaţi într-o macabră horă. De gâtul fiecărui cadavru atârna câte o pancartă cu numele şi rangul acestuia.

— Îngrozitor! şopti Sandra prinzându-se de braţul ofiţerului. Unde suntem?

Palagonia chicoti amuzat de spaima tinerei femei.

— Într-un loc în care deşertăciunile omeneşti sunt ilustrate izbitor, chiţăi el cu glasul său subţiat de bătrâneţe. În catacombele Mânăstirii Capucinilor. În ambianţa aceasta îmi petrec adeseori zile întregi. Caut să mă împrietenesc cu moartea.

Bătrânul chicoti iarăşi.

— Şi moartea îmi răsplăteşte încrederea prelungindu-mi viaţa. Dacă nu intram aici, nu ştiu – zău – dacă mai apucam zorile.

În vreme ce Sandra, cramponată de braţul lui Bagheria, se uita terorizată la bătrânul principe – vrăjitor în mijlocul unor incantaţii păgâne – Robert simţi nevoia irezistibilă să izbucnească în râs. Ambianţa aceasta funebră îi apăru deodată într-o lumină ridicolă. Ce căuta el în catacombele capucinilor? Ce căuta la Palermo? Deşertăciuni. Numai deşertăciuni. Dar raţionamentul acesta era tot atât de ieftin ca şi manifestările de obscurantism şi superstiţie din catacombele capucinilor. El va continua să alerge după deşertăciuni, iar capucinii să spânzure cadavrele dreptcredincioşilor în poziţii de un exasperant prost gust.

Robert se uită cu dispreţ la principele Palagonia, care vântura cu voluptate facla aprinsă, punând pe fugă şobolanii şi liliecii, la Sandra lipită de braţul proteguitor al ofiţerului, la Alessi descumpănit şi plin de jale, la servitorii care se holbau înspăimântaţi la bietele mumii. Se opri în dreptul unui cadavru, în crinolină de mătase albă, pe care praful aşternuse un strat cenuşiu

de praf. Pe pancarta de la gât scria cu litere aurite: „Contessina Isabella di Racalmito”, şi dedesubt, vârsta – 17 ani. Se spune că morţii rămân tineri. Contessina adolescentă, graţie ignoranţei capucinilor în materie de îmbălsămare, arăta ca o babă uscată, pungită şi hidoasă.

Palagonia şi protejaţii săi rămaseră în catacombe până în zori. Profitând de faptul că în orele în care noaptea se îngână cu ziua oamenii sunt loviţi de amorţeală, părăsiră adăpostul. Strecurându-se pe străzi lăturalnice, ajunseră la marginea oraşului. În dreptul unui han ferecat ca o cetate, îi aştepta trăsura principelui. Palagonia, Robert, Sandra, locotenentul Bagheria şi Alessi căzură istoviţi pe banchetele îmbrăcate în catifea. Servitorimea rămase să-i urmeze pe jos. După o oră de mers pe şoseaua Messinei, ajunseră la vila Palagonia.

Vila oglindea originalitatea – sau mai degrabă nebunia – proprietarului ei. Înconjurată de un zid înalt, încoronat cu pitici groteşti sculptaţi în piatră, avea o singură cale de acces, un portal susţinut de doi atlanţi, de două făpturi diforme, un egiptean şi un gentilom în costum de curte, înalţi fiecare de câte trei metri. Prin acest portal se intra într-o curte de mari proporţii cu palmieri, cactuşi şi tot felul de plante, agăţătoare crescute în dezordine. Vila propriu-zisă construită într-un extravagant stil baroc era un labirint de saloane, coridoare, săli şi săliţe încărcate cu oglinzi, mobile scumpe, dar heteroclite, statui de marmură cu braţe întinse ca nişte orbi în mers. Dacă treceai neatent pe lângă ele, riscai să-ţi scoată ochii, să-ţi arunce pălăria din cap sau să-ţi agaţe hainele.

Oaspeţii prinţului erau atât de obosiţi încât înregistrară ca prin vis toate aceste ciudăţenii. Se culcară imediat şi dormiră până la prânz, fără să audă salvele de împuşcături şi canonadele din oraş. Se treziră, ca să se aşeze înfometaţi la o masă îmbelşugată. Un servitor al prinţului aduse din oraş veşti proaspete. Tulburările, jafurile, asasinatele continuau cu furie sporită. Junta nobililor neputincioşi în faţa exceselor populaţiei se autodizolvase. Consulii celor şaptezeci şi două corporaţii de meseriaşi şi notabilii oraşului aleseseră o nouă juntă, alcătuită din optsprezece membri – nouă nobili şi nouă burghezi – menită să asigure restabilirea ordinii. Cardinalul Gravina acceptase conducerea juntei. O delegaţie avea să se înfăţişeze regelui, la Napoli, pentru a cere recunoaşterea independenţei Siciliei.

Pe Robert începuse să-l irite inactivitatea forţată. Ar fi părăsit

Sicilia, dar legăturile maritime cu metropola erau tăiate.

Evenimentele din ultimele zile îl nedumereau. Acceptase revoluţia franceză ca pe un fenomen social cu rădăcini adânci. Încadrat într-un ciclu de răsturnări care revin, respectând o anumită periodicitate, asemenea erupţiilor vulcanice. Dar ca o ceată de zdrenţăroşi să pună pe fugă armata cu toţi generalii ei, şi să doboare peste noapte ordinea de stat, îi părea de neconceput. Totuşi, acest lucru se petrecea sub ochii lui. La Palermo domina anarhia. Autorităţile constituite fuseseră măturate de furia unei populaţii lipsite de arme şi nepregătite pentru luptă. Forţa dinamică a acestor indivizi necesita un studiu atent, deoarece reprezenta o condiţie de care trebuia să se ţină tot mai mult seama în ecuaţia afacerilor Casei Sunderland.

În vreme ce principele Palagonia îşi petrecea timpul jucând tric-trac cu Sandra, cu locotenentul Bagheria sau cu Alessi, Robert îşi măcina nervii aşteptând soluţionarea crizei palermitane.

A doua zi, pe când gazda şi oaspeţii luau prânzul, se auziră bătăi puternice în poartă. Lui Alessi i se opriră îmbucăturile în gât. Sandra simţi că i se face său. Bagheria îşi muşcă buzele. Până şi amfitrionul se arătă vag îngrijorat. Robert încerca acea curiozitate – lipsită de teamă – a omului de ştiinţă în faţa unui interesant fenomen al naturii.

Majordomul umplea impasibil paharele oaspeţilor când năvăli în sufragerie o ceată de oameni înarmaţi, precedaţi de un lacheu care încerca să se justifice prin semne că nu-i putuse împiedica să pătrundă în vilă îmbrăcaţi în cele mai disparate uniforme militare, purtând cocarde galbene, nou-veniţii cercetară bănuitori mutrele comesenilor.

— Nu mă cunoaşteţi? întrebă amfitrionul cu forţată familiaritate. Sunt principele Palagonia. Partizan al independenţei Siciliei.

— Şi dumnealor? întrebă şeful cetei, arătând pe ceilalţi convivi. Purta uniformă de artilerist, tricorn civil şi pantofi de lac. O legătură albă, însângerată, îi acoperea un ochi. Se apropie de Alessi.

— Actele! zise el întinzând mâna.

Alessi se făcuse vânăt. Tremura atât de tare, încât scăpă din mână furculiţa.

— Nu le am la mine. Le-am lăsat la Palermo.

Şeful cetei rânji.

— Nu le ai? Hm! Cum te cheamă?

— Fiorentino. Genco Fiorentino, bâigui el.

— Bine, o să vedem la post cine eşti, şi ce învârteşti. Se întoarse spre oamenii săi. Umflaţi-l!

În câteva clipe, Alessi fu luat pe sus şi vârât în mijlocul oamenilor înarmaţi. Doi inşi îl flancară ameninţători.

Şeful cetei se opri în faţa lui Bagheria.

— Noi ne cunoaştem parcă, zise el scărpinându-se la ceafă. Eşti ofiţer. Slugă a Bourbonilor.

Palagonia interveni demn.

— Slugile Bourbonilor n-au ce căuta la masa mea. *Signor* Bagheria a activat, ca şi mine, pentru independenţa Siciliei. Şi-a lepădat uniforma, tocmai fiindcă nu vrea să-i mai slujească pe napolitani.

Bagheria înclină din cap, întărindu-i afirmaţiile.

— Atunci de ce stai aici, ofiţerule? îl interpelă şeful cetei. Vino cu noi şi luptă.

— Aveam tocmai de gând să mă prezint cardinalului Gravina spre a-i oferi serviciile mele, minţi cu seninătate Bagheria.

— Foarte frumos, te ducem noi până acolo, zise şeful cetei. Trecu în dreptul lui Robert. Şi dumneata?

Robert se ridică de pe scaun.

— Sunt cetăţean american. N-am niciun fel de legătură cu frământările din această insulă.

— American? Şi ce cauţi dumneata aici în Sicilia? Ai venit să ne spionezi.

— Sunt bancher, zise Robert.

— Luaţi-l! porunci scurt şeful către oamenii săi.

— Protestez! strigă Palagonia. Furia îi ascuţise şi mai mult glasul.

Şeful cetei îl privi ironic.

— Foarte bine. Protestează. Te ascult.

— Aceasta e o neobrăzare! se aprinse şi mai vârtos Palagonia.

— Vezi să nu te umflu şi pe tine, se supără şeful.

Când se văzu împins între oamenii aceia nebărbieriţi, murdari, Robert avu senzaţia că se răstoarnă pământul. El, fiul lui Richard Sunderland, conte şi grande de Spania, unul dintre cei mai bogaţi oameni din lume, era tratat ca un prizonier de rând, stătea umăr la umăr cu Alessi. Poate că aveau să-l împuşte. Cunoştea soarta rezervată spionilor. Până acum se socotise în afara legilor omeneşti. Indivizii aceştia îl aduseseră brusc la realitate. Se uită la Sandra. Auzise că multe femei fuseseră violate în timpul tulburărilor. Se întrebă dacă nu va păţi şi Sandra la fel. Îl fulgeră

gândul că pentru ea n-ar fi fost poate o nenorocire prea mare. Observă că privirile ei erau aţintite asupra lui Bagheria. Soarta lui o îngrijora mai mult decât soarta soţului ei.

Robert se pomeni împins de la spate.

— Haidem! zise un om cu cicatricea unei mari şi vechi arsuri pe obrazul stâng.

Palagonia se ridică brusc de pe scaun.

— Ticăloşilor! Vă învăţ eu minte!

Luă o cravaşa de pe o comodă şi se repezi asupra şefului, care se mărgini să-l îmbrâncească, trântindu-l la pământ.

— Nu e vina mea dacă ai să-ţi frângi coastele, bătrân nesocotit. Ai merita să-ţi confisc tot aurul din casă. Mă gândesc însă la părul tău alb şi la cocarda pe care o porţi la piept. Mă întreb cât eşti de sincer.

Făcu un semn cu capul către oamenii săi, apoi se îndreptă spre uşă.

Robert simţi în şale gura unei puşti.

— Mişcă-te!

Îşi urni picioarele grele, ca de plumb. Inima îi bătea foarte tare. Înconjurat de oamenii înarmaţi, coborî în curte. Acolo îi aştepta o trăsură.

— Urcă-te, îi spuse unul din ei.

Robert se aşeză pe bancheta din fund, alături de şef, Bagheria şi Alessi fură plasaţi pe bancheta din faţă cu spatele spre vizitiu. Vizitiul era într-un jalnic hal de jerpeleală. Oamenii încălecară pe nişte cai şi convoiul se puse în mişcare. Dinspre Palermo se vedeau urcându-se spre cer coloane de fum.

Robert avea senzaţia că trăieşte un coşmar. Bagheria era cufundat în gânduri. Alessi tremura. Nu schimba niciun cuvânt.

La intrarea în oraş îi întâmpină o ceată de inşi cu pistoale la brâu. Şeful convoiului parlamentă îndelung, obţinând în sfârşit autorizaţia să treacă mai departe. Robert cunoştea destul de bine italiana, dar discuţia dintre cei doi bărbaţi fusese purtată într-un jargon atât de ciudat, încât nu înţelesese aproape nimic. Prinsese doar, o dată sau de două ori, cuvântul: „Mafia”. Convoiul se angaja pe o stradă şerpuită. Trăsuri răsturnate, hoituri de cai, geamuri sparte, urme de incendii ofereau un spectacol dantesc. Când şi când se auzeau schimburi de focuri. Cete de oameni cu puşti, pistoale şi suliţe se grăbeau care încotro. În oraş domnea o mare confuzie. Dintr-un palat cu porţile scoase din ţâţâni intrau şi ieşeau

indivizi încărcaţi cu boccele, mobile, obiecte de artă…

Trăsura opri în faţa unei clădiri cu aspect oficial. Geamurile sparte, urmele lăsate de impactul gloanţelor pe ziduri dovedeau că acolo se purtase o luptă dârză. Pe scările de la intrare urcau şi coborau mulţi oameni. Şeful convoiului coborî din trăsură, făcând semn lui Bagheria şi lui Alessi să-l urmeze. Dădu apoi instrucţiuni insului cu obrazul pătat, care se aşeză în trăsură alături de Robert. Trăsura porni iarăşi la drum. Străbătură câteva străzi şi opriră în faţa unei fortăreţe posomorâte. Robert fu poftit să coboare. Călăuzit de bărbatul cu obrazul pătat, intră pe o poartă înaltă, păzită de câţiva inşi cu pieptul înfăşurat în cartuşiere, trecu prin faţa unui ghişeu unde i se cerură actele şi obiectele de valoare, apoi fu luat în primire de doi paznici care-l duseră prin câteva culoare întunecate, mărginite de uşi ghintuite. Paşii lor răsunau pe lespezile de piatră. Coborâră o scară în spirală cu multe trepte şi se opriră în dreptul unei uşi scunde, cu o ferestruică zăbrelită. Unul din paznici o descuie. Robert fu împins într-o încăpere atât de întunecată, încât în primele clipe nu reuşi să desluşească nimic în jur. Auzi uşa închizându-se şi zgomotul unei chei răsucite în broască. Un miros greu, acru, de transpiraţie şi murdărie, îl umplu de greaţă. Un oftat în stânga sa îl făcu să tresară.

— Stai jos, îi vorbi o voce aspră. Sau ai de gând să faci de santinelă la uşă?

Se simţi apucat de braţ şi tras în jos. În primul moment încercă instinctiv să se împotrivească; îşi dădu seama însă că nu-i rămânea decât să se supună. Întinse mâna, căutând pe bâjbâite un pat, un scaun…

— Aci se stă pe paie, se auzi iarăşi vocea aspră. Curaj.

Robert se lăsă într-un genunchi, apoi se aşeză anevoie pe stratul gros de paie care acoperea pardoseala de piatră. Cineva se dădu la o parte, spre a-i face loc. Robert simţi în spate un perete de piatră de care se rezemă oftând.

Încetul cu încetul, ochii i se obişnuiră cu întunericul. Dintr-un colţ se filtra o lumină săracă printr-un fel de horn, la capătul căruia se afla, probabil, o fereastră zăbrelită. Multe siluete – Robert n-ar fi putut să le numere – stăteau prăvălite pe paie. Dintr-un ungher îi ajunse la ureche o discuţie purtată în şoaptă. Un sforăit zbârnâi ca un tăun în zbor. Cineva suspină adânc. Suspină şi Robert. Ce surprize îi mai rezerva viitorul?

În încăperea aceea întunecoasă, umedă, izolată de lume, petrecu

o zi, şi încă o zi, o săptămână, apoi altă săptămână, până le pierdu socoteala. La prânz şi seara li se aducea o ciorbă puturoasă şi o pâine neagră, rece, umedă şi cleioasă. Deţinuţii aşteptau să fie chemaţi la cercetări, eventual judecaţi, dar nimeni nu se preocupa de existenţa lor. Robert ajunsese într-un hal de murdărie care-l dezgusta. Cămaşa îi era în permanenţă umedă de transpiraţie, barba îi crescuse ţepoasă ca o perie, palmele îi erau lipicioase, picioarele încinse în pantofi pe care nu îndrăznea să-i scoată spre a nu rămânea fără ei. Şi zilele treceau… treceau şi nopţile… fără să le ajungă la ureche niciun zvon din afară… Robert aştepta îndobitocit un miracol… Căci numai un miracol îl mai putea scoate din celula aceea îngropată adânc sub pământ…

Capitolul VIII

Trei femei bătrâne, ştirbe, scofâlcite, replici reuşite ale celor trei scorpii din celebrul tablou al lui Goya, stăteau la o masă, într-un salon opulent odinioară, dar peste care timpul şi indiferenţa servitorilor aşternuseră praf, murdărie, pânze de păianjen şi un miros înţepător de urină de pisici. Tapetul de mătase galbenă, mucegăită, atârna alocuri în şuviţe. Pete mari de mucezeală zugrăveau pe tavanul cu stucaturi înnegrite figuri fantasmagorice. Sub o oglindă acoperită cu praf şi excremente de muşte, pojghiţa de mercur se desprinsese în solzi cu forme stranii. Tapiseria de şaten alb a scaunelor şi fotoliilor rococo se tăiase, se întunecase de murdărie, ca şi cuvertura de dantelă ruptă, întinsă pe masă. O vitrină Louis XV, cu geamurile sparte, fusese golită de bibelouri. Pe rafturile îmbrăcate în catifea vânătă se plimbau în libertate doi gândaci de bucătărie. Covorul persian, tocit de oameni şi ros de şoareci, se făcuse tot atât de pământiu ca şi parchetul. Ferestrele erau acoperite cu perdele grele de catifea de o culoare nedefinită.

De la moartea soţului ei, Zechariah, stăpâna casei nu mai dăduse voie să fie mişcat din loc niciun obiect. Trecuseră de atunci şase ani. Şase ani, în care timp servitoarea bătrână, chioară şi şchioapă – singura rămasă după concedierea în masă a personalului de serviciu – nu făcuse altceva decât să prepare aceleaşi mâncăruri lipsite de variaţie şi de savoare, pentru stăpână şi pentru cei doi motani graşi şi leneşi, care uitaseră demult a se mai război cu şoarecii.

Cât era ziua de lungă, Hannah Abercrombie se legăna într-un *rocking-chair* oftând şi contemplând figura zâmbitoare a lui Zechariah, imortalizată în ulei pe o pânză atârnată deasupra căminului. Pictorul îl zugrăvise într-o poziţie marţială, cu o mână în şold şi cu cealaltă sprijinită de un piedestal Empire. Avusese grijă să-i corecteze infirmitatea, înfăţişându-l cu picioare absolut normale.

Moartea năprasnică a lui Zechariah o dezechilibrase pe Hannah. După o criză de nebunie furioasă, urmată de o lungă perioadă de melancolie, trăise cu iluzia că soţul ei se afla încă în viaţă, dar că rătăcea singur şi înfometat pe străzile New Yorkului. Cutreierase oraşul în lung şi-n lat, căutându-şi bărbatul. Răscolise cârciumile şi bordelurile, templele şi parcurile, băncile şi hotelurile, întrebând în

dreapta şi în stânga de Zechariah. Cu timpul se liniştise. În bezna creierului ei pătrunsese o raza de luciditate. Înţelesese atunci că Zechariah se pierduse într-o lume din care nu avea să se mai întoarcă. O lume cerească, populată cu spirite bune, în care soţul ei, întinerit şi cu haine strălucitoare, se plimba senin, aşteptând-o şi pe ea să vină şi să-i ţină tovărăşie.

De şase ani Hannah nu mai primea pe nimeni în casă. Nici soarele nu mai avea voie să intre. Nu făcea excepţie decât pentru alte două bătrâne, sora ei Bridget şi cumnata Rebecca. Pe tustrele le unea aceeaşi ură împotriva lui Richard Sunderland.

Hannah era cea mai înverşunată. Fratele ei, întemeietorul dinastiei Sunderland-Beauclair, îl ruinase cu bună ştiinţă pe Zechariah, care nu supravieţuise dezastrului. Un atac de apoplexie îl doborâse sub ochii cumnatului său.

Şi Bridget îşi ura fratele. Richard, în ciuda bogăţiilor sale fără număr, nu ridicase un deget într-ajutorul lui Sam Hickey, care trudise din greu alături de Bridget, în mica lor prăvălie de pe Broadway, fără a reuşi să se smulgă din mizerie.

A treia bătrână, Rebecca, văduva lui Patrick Sunderland îşi ura cumnatul fiindcă se desprinsese din mediocritatea mic-burgheză a familiei făurarului de cuţite Josiah Sunderland şi atinsese culmile gloriei şi ale puterii. Ea, Rebecca, fiica pastorului Brown, se socotea nedreptăţită de pronie. Norocul, în loc să răsplătească munca cinstită a soţului ei, încununase pungăşiile lui Richard.

Cu timpul Rebecca ajunsese la concluzia că nevrednicul ei cumnat îşi jefuise fratele mai mare şi că succesul i s-ar fi cuvenit de drept acestuia.

În timpul vieţii, Patrick Sunderland se războise şi cu Zechariah Abercrombie şi cu Samuel Hickey. Se certaseră pentru moştenire, se învrăjbiseră pentru nimicuri, uitând că adevăratul lor duşman era Richard Sunderland.

Patrick şi Zechariah muriseră. Samuel trăia încă, dar era ca şi mort. Paralizia îl jefuise de grai şi îl lipsise de uzul mâinilor şi al picioarelor. Samuel ajunsese un boţ de carne în care abia mai pâlpâia inima şi o înţelegere aproximativă a lucrurilor. Bridget îl îngrijea ca pe un prunc, dându-i de mâncare, îmbrăcându-l şi dezbrăcându-l, spălându-l, curăţindu-l de excremente, mângâindu-i din când în când fruntea peste care şuviţele cenuşii de păr cădeau într-o jalnică neorânduială. Tot ea se îngrijise şi de cei trei copii ai lui Sam din prima căsătorie. Cel mare continua anevoie comerţul

patern. Ceilalţi doi trăiau de azi pe mâine, schimbându-şi ocupaţiile aşa cum alţi oameni îşi schimbă batistele.

Rebecca avusese cel puţin satisfacţia de a-şi fi crescut proprii copii. Voluntară, ambiţioasă, autoritară, îi educase cu şfichiul biciului, străduindu-se să le comunice şi lor setea ei de măriri. Dăruise lui Patrick cinci copii. Patru flăcăi şi o fată. Primii trei, Isaiah, Timothy şi Senecca, se ocupau de atelierul de cuţite. Al patrulea, Samuel, părea să-i împlinească speranţele. Intrase de tânăr în slujba bancherului Goldberger şi după o carieră frumoasă ajunsese asociatul firmei. Unica-i fiică, Mathilda, se căsătorise cu un negustor de pielărie, pe nume Stanley Miller.

Odinioară, Hannah, Bridget şi Rebecca nu se putuseră suferi, reflectând animozitatea soţilor. Dar ura comună împotriva lui Richard, pe care-l identificau cu Satana, le netezise relaţiile, înrolându-le în aceeaşi tabără. Richard Sunderland, marchiz de Beauclair, murise. Cele trei bătrâne nu dezarmaseră. Ura lor se răsfrânsese asupra urmaşilor lui Richard.

O dată pe săptămână, invariabil, se întruneau în salonul văduvei lui Zechariah. Cenuşii ca nişte bufniţe, stăteau în jurul mesei, şi ore de-a rândul bârfeau, blestemau, sorbind pe îndelete ceai fără zahăr şi morfolind pesmeţi. Hannah rămânea uneori cu ochii aţintiţi asupra portretului lui Zechariah. Bridget şi Rebecca se opreau atunci din sporovăit şi îşi aruncau priviri pline de înţelegere şi compătimire faţă de durerile bietei nebune.

Ca de obicei, discuţiile lor se învârteau în jurul aceluiaşi subiect. Buletinul săptămânal al mult hulitei familii Sunderland-Beauclair. Bătrânele veneau la acest conclav înarmate cu ultimele cancanuri, veşti şi răutăţi culese din surse bine documentate. Hannah avea o agentă ideală: servitoarea chioară şi şchioapă, foarte preţuită în oficiul Casei Sunderland, unde ghicea în cărţi şi în cafea cameristelor tinere. Printre preziceri şi descântece fura veşti despre stăpâni, aducându-le apoi într-un suflet bătrânei Hannah, care o asculta, sticlindu-i ochii de plăcere.

Rebecca îşi recrutase un ucenic de la atelierul de cuţite, folosit îndeobşte şi la locuinţa patronilor pentru unele treburi mai grele. Băiatul, dăscălit în taină, se împrietenise cu un *groom* de la trăsura lui Henry Sunderland. Graţie acestor relaţii, şi Rebecca primea porţia ei de veşti.

Bridget nu ţinea servitori, fiindcă era prea săracă şi nu avea cu ce-i plăti. Potrivise astfel lucrurile încât să-şi cumpere carne de la

aceeaşi măcelărie de la care se aproviziona şi Hester Maloney, bucătăreasă la Sunderland House. Se împrietenise cu Hester, pe care o flata amabilitatea siropoasă a mătuşii patronului.

Hannah, Bridget şi Rebecca îşi împărtăşeau cu voluptate noutăţile, le disecau, le răstălmăceau, scorneau înflorituri şi variante, terminând cu aprecieri sumbre pe seama feciorilor lui Richard Sunderland. Le prevesteau o prăbuşire iminentă şi un sfârşit jalnic la ospiciul de nebuni său la azilul de săraci.

Intrarea nepoatei lui Aristotle la Sunderland House le dezorientase. Se temeau că Babs îşi va revendica succesiunea care ar fi revenit bunicului ei, dacă acesta nu ar fi luat drumul pribegiei. Cu timpul se liniştiseră. Samuel – cel mai isteţ fecior al Rebeccăi – explicase mamei sale că un proces de moştenire ar dura atât de mult, încât Babs ar îmbătrâni înainte de a-şi valorifica drepturile.

Bridget declarase sentenţios:

— Sam ştie ce spune. Afară de asta, am auzit că Babs are mulţi bani pe mână. Neisprăvitul de Henry o ţine în belşug. Cică şi-a făcut-o ţiitoare.

— Stricăciunea e în sângele neamului lor, întărise Hannah.

— Păcatul cărnii este cel mai cumplit, adăugase sentenţios văduva lui Patrick, care nu uita niciodată că e şi fiică de teolog.

— Urgia cerului se va abate asupra seminţiei blestemate a lui Richard Sunderland, scrâşnise Bridget. Vor arde cu toţii în focul Gheenei.

Hannah clătinase din cap. Privirea ei se făcuse aspră, necruţătoare. Îi şi vedea pe feciorii fratelui ei zbătându-se într-un lac de smoală aprinsă. Obrajii umflaţi sfârâiau, împrăştiind duhoare de carne friptă, ochii exoftalmici, linşi de flăcări, plesneau, trupurile înnegrite de smoală se zvârcoleau în spasmurile unei morţi care refuza să-i izbăvească. Hannah savura aceste plăsmuiri ale imaginaţiei sale bolnave, aşa cum opiomanii îşi savurează beţia rece. Bătrâna nu trăia decât în aşteptarea sfârşitului inevitabil şi funest al progeniturii lui Richard Sunderland.

Ecoul scandalului de la New Orleans, care se răspândise în public numai sub forma unor zvonuri necontrolate şi contradictorii, ajunsese la cunoştinţa terţetului de babe dezbrăcat de orice travestiuri. Graţie surselor lor precise de informaţii, ştiau că Charles încercase să o violeze pe Babs, că Henry intervenise în ceasul al doisprezecelea, că cei doi fraţi se încăieraseră, că Charles se alesese cu capul spart şi cu o straşnică hemoragie.

— Binecuvântat să fie numele tău, Doamne! exclamase Bridget cu isteric entuziasm. A intrat dihonia în ei. Praful se va alege de Casa Sunderland-Beauclair. Praful...

Plecarea lui Henry şi alor săi în Europa secătuise brusc şuvoiul de veşti primite până atunci cu atâta regularitate. Lipsite de raţiunea lor de a fi, bătrânele se treziră în faţa unui vid dezolant. Se întâlneau o dată pe săptămână, dar nu mai aveau ce să-şi spună. Începeau prin a-şi descărca sacul cu blesteme, îşi beau ceaiul, apoi încremeneau într-o tăcere grea, apăsătoare, ca şi când ar fi privegheat un mort.

Înapoierea lui Henry şi a familiei sale la New York le învioră, aşa cum inhalările cu oxigen înviorează pe cei ameninţaţi de asfixie. Acum aveau iarăşi un scop în viaţă. Bucătăreasa, *groom*-ul cel mititel şi măcelarul prinseseră să le furnizeze din nou veşti. Bătrânele se repezeau asupra veştilor aşa cum animalele dintr-o menajerie se aruncă asupra hălcilor de carne aduse de paznici.

Aflară astfel cu diabolică bucurie de reintrarea lui Benjamin în scenă şi de nemulţumirile căşunate familiei, de încercarea nereuşită de fugă a lui Babs, de frecuşul tot mai aprig dintre Henry şi Susan. Furnizorii de ştiri nu informaseră terţetul de bătrâne asupra capitulării lui Henry în faţa fratelui său mai mic. Această schimbare poate că nu le-ar fi interesat. Curiozitatea lor era trezită numai de acele ciocniri mărunte, din stricta intimitate a familiei Sunderland-Beauclair, ciocniri generatoare de mizerii morale meschine, pe măsura gusturilor celor trei babe.

Pe căile obişnuite aflară că senatorul Forbes lansase ideea unei căsătorii între fiul său Dave şi Babs Sunderland. Formulă care ar fi netezit asperităţile dintre Henry şi Susan, liniştind definitiv apele. Henry n-ar fi fost ostil acestui proiect. Se spunea că ar fi constituit lui Babs o dotă de cincizeci de mii de dolari. O soluţionare a neînţelegerilor care dezbinau familia Sunderland-Beauclair nu convenea bătrânelor. Atmosfera tulbure trebuia să dăinuiască. Puseră deci la cale un complot. Aflaseră că Babs se ducea în fiecare duminică la Trinity Church. Prilejui acesta trebuia speculat.

În duminica următoare Bridget se înfiinţă la biserică. Căută din ochi pe Babs prin mulţimea de credincioşi. O zări într-una din bănci. Nu era însoţită. Pe Bridget, această împrejurare o servea de minune. După terminarea serviciului, Babs se îndreptă spre ieşire. Bătrâna avusese grijă să se posteze în uşă. Când o văzu pe fată, îi ieşi în cale.

— Nu eşti dumneata Babs? îi zâmbi Bridget arătându-şi gingiile goale şi luând-o de braţ. Vai, cum mai semeni cu Aristotle!

Fata o privi cu neîncredere. Babs se temea de locuitorii oraşului New York. Erau răi şi vicleni. Oameni buni nu se găseau decât în Vestul îndepărtat.

— Îmi pare rău, *Madame*, dar nu vă cunosc.

— Nici nu ai de unde să mă cunoşti, Babs. Sunt Bridget, sora bunicului dumitale. Acum câteva zile, mi te-a arătat cineva pe stradă. Te-aş fi oprit de atunci, însă te-am pierdut în mulţime.

Coborâră în stradă. Domnea o căldură tropicală. Dinspre Ocean nu sufla strop de vânt.

— Ţineam mult să stăm de vorbă. Nu vrei să intrăm puţin în cofetăria din colţ?

Babs nu-l auzise pe Henry vorbind despre această mătuşă. Îşi aminti totuşi că bunicul ei îi pomenise odată, în treacăt, despre surorile sale din New York.

Intrară în cofetărie. Găsiră o masă mică lângă fereastră. Li se servi un ceai fierbinte cu rom. Examinând pe furiş trăsăturile bătrânei, Babs îi descoperi o vagă asemănare cu Henry. Amândoi aveau aceeaşi figură prelungă, osoasă, cavalină.

Bridget îi vorbi despre Hannah şi despre Rebecca.

— Ar fi atât de bucuroase să te cunoască…

Îi istorisi copilăria lui Aristotle, stăruind asupra preferinţei pe care ea, Bridget, o avusese pentru acest frate.

— Aristotle a fost cel mai vrednic dintre noi toţi. A murit sărac, după o viaţă de lipsuri, închinată oamenilor şi apostolatului. Din păcate, fraţii săi n-au fost plămădiţi din acelaşi aluat. Patrick nu era prea deştept. Se spetea trăgând la jug. Toţi, însă, îl înşelau, în cap cu fratele său Richard, piaza-rea a familiei.

Bridget se aplecă la urechea fetei.

— Am să-ţi fac o destăinuire, şopti ea aruncând priviri furişe în dreapta şi-n stânga, ca şi când s-ar fi pregătit să dezvăluie o mare taină. Aristotle a plecat de acasă din cauza lui Richard. Da, da, Richard era un mare intrigant.

Lui Bridget i se umeziră ochii.

— Eh, dacă ar şti bietul Aristotle că ai ajuns la mâna vlăstarului lui Richard s-ar răsuci în mormânt.

Babs o asculta împietrită. O tulburase sinceritatea aparentă a bătrânei. Bridget minţea cu seninătate. Între Richard şi Aristotle nu existase niciun fel de neînţelegere. Falsifica însă adevărul pentru

triumful unei cauze. Trebuia să facă rău seminţiei lui Richard.

— Am auzit că doreşte să te mărite cu David Forbes.

Babs şovăi.

— Spune că vrea să-mi facă un rost în lume…

Bridget avu o izbucnire de ilaritate.

— Un rost în lume? Ce glumă bună, Babs Sunderland! Cum poţi să fii atât de prostuţă încât să-l crezi? Bea ceaiul, că se răceşte.

Fata îşi muie automat buzele în ceaşca fumegândă.

— Să-ţi spun eu ce urmăreşte, rosti Bridget cu venin. Vrea să-şi facă mendrele cu tine. David Forbes va fi paravanul. Noua ta stare civilă va arunca praf în ochii oamenilor.

Mâna uscată, cu degete subţiri, bătătorite şi ascuţite ca nişte gheare de pasăre se înfipseră în braţul fetei.

— Henry Sunderland, şuieră Bridget, este un desfrânat ca şi tatăl său. Poate că nu cunoşti povestea lui Richard. Viaţa lui a fost un şir de murdării. S-a însurat pentru zestre cu fata unui plantator bogat din Virginia. Fiindcă n-o iubea, a închis-o într-o casă izolată pe un domeniu, sub cuvânt că ar fi nebună. A sedus pe fiica nevârstnică a fostei sale amante. O chema Andreea. A trăit cu ea în văzul lumii, dispreţuind legile şi morala. Şi-a crescut bastarzii alături de copiii legitimi. A fost o pacoste pentru fraţii, surorile şi cumnaţii săi. Pe unde a trecut, a lăsat în urmă numai nenorocire, jale şi lacrimi. Feciorii săi, în cap cu Henry, îi calcă pe urme.

Bridget îşi încleştă şi mai tare degetele de braţul fetei.

— Da, da, Babs. Te previn. Să nu împărtăşeşti şi tu soarta Andreei. A murit tânără. Foarte tânără. Richard Sunderland a fost blestemat. Şi Henry e blestemat. Ah, dacă aş putea să-ţi dau adăpost… Să te scap de ei… Dar sunt prea săracă. Eu, sora arhimilionarului Richard Sunderland, abia îmi târăsc zilele. Hannah, sora bunicului, tău, e ceva mai înstărită. În casa ei vei găsi oricând un pat şi o farfurie cu mâncare.

Babs se uita hipnotizată la pupilele bătrânei, care se măriseră ca la bufniţe.

Bridget scoase din poşeta răpănoasă o monedă cu care plăti consumaţia. După ce numără cu grijă restul, se ridică de la masă.

— Babs, hai cu mine, să-ţi cunoşti mătuşile. Hai, Babs.

Fata ezită o clipă, apoi cedă. Mergea la rude. La surorile şi cumnata bunicului ei. Străbătură câteva străzi întortocheate, cu case joase de lemn, printre care se iveau ici şi colo clădiri mai răsărite, din cărămidă. Se opriră în faţa unei vile deteriorate, cu

ornamente greoaie, de prost gust, în ton cu grădina năpădită de bălării. Intrară în casă. Mirosul acru, pătrunzător, de urină de pisică, tăie respiraţia fetei. Praful, murdăria, perdelele lăsate în plină zi, o impresionară totuşi mai puţin decât Hannah şi Rebecca. La apariţia lui Babs, gingiile lor văduvite de dinţi se dezgoliră într-un rânjet care voia să fie prietenos. Aveau înfăţişarea unor vrăjitoare, care se pregătesc pentru un Sabat. Fata căută instinctiv din ochi o şopârlă împăiată, un cazan cu buruieni, o bufniţă... dar nu văzu decât doi motani mari şi graşi, întinşi pe o canapea desfundată. Hannah ţinu să o îmbrăţişeze. Sărutul ei umed, lipicios, o înfioră de scârbă.

— Vrei un ceai, drăguţă? o întrebă Hannah.

Babs voi să refuze, dar nu i se dădu timp. Servitoarea chioară şi şchioapă îi şi aduse o ceaşcă jegoasă, pe care i-o împinse sub nas. Unicul ei ochi zdravăn, lăcrămos şi iscoditor, îi dădea înfăţişarea unui ciclop femelă.

Hannah se dezlănţui în imprecaţii împotriva feciorilor lui Richard Sunderland. Părul ei de un cenuşiu murdar, căzut în laţe soioase pe frunte şi obraji, ochii rătăciţi, cu luciri zănatice, gura ştirbă, clămpănitoare ca un cioc de pelican, înspăimântau pe Babs, care se ghemuise pe scaunul ei şi nu mai îndrăznea să facă o mişcare.

Rebecca îşi dădu seama că Hannah făcuse o impresie urâtă fetei. Se grăbi să repare ce mai putea fi reparat.

— Să nu iei în nume de rău tulburarea mătuşii tale, rosti ea calm, monocord. Moartea soţului ei, ucis moraliceşte de Richard, i-a rătăcit în parte minţile. Noi îţi vrem numai binele...

Verbele Rebeccăi se scurgeau ca o apă printre trestii. Trestiile foşneau, murmurau, întovărăşind burburuşii apei cenuşii care părea să fiarbă. Babs nu mai distingea niciun cuvânt din rostogolul acela de vorbe care o învăluiau ca o plasă, încercând s-o adoarmă. Pierduse noţiunea timpului...

La un moment dat se ridică năucă de la masă. Îi trebuise un mare efort de voinţă ca să se smulgă din atmosfera aceasta mefitică.

— Mă iertaţi, trebuie să plec. Cred că s-a făcut târziu, bâigui ea.

— Târziu? protestă Bridget. Nu e nici trei. Şi mai avem atâtea să-ţi spunem...

Babs stărui să plece.

— Am să vin şi altădată. Duminica viitoare, dacă vreţi. Acum nu mai pot să rămân.

Salută cu o înclinare a capului, apoi ieşi aproape în fugă. Când se

văzu în stradă, aspiră adânc aerul curat. Se uită cu teamă în urmă. Nu cumva să o cheme înapoi vreuna din bătrâne. Dar uşa de la intrare fusese ferecată. Ferestrele erau oblonite ca şi ochii închişi ai unui mort.

În noaptea aceea, Babs visă pe Henry, pe David Forbes şi pe cele trei bătrâne. Babs zbura. Îi crescuseră aripi nevăzute. Văzduhul era albastru şi limpede ca o mare tropicală. Dedesubtul ei se desfăşura până în zare o pădure umedă, întunecată, neprietenoasă, o adevărată junglă dinlăuntrul căreia ţâşneau spre cer ţipete ascuţite de iele, gemete, şuierături, urlete. Întinderea aceea nesfârşită de copaci cu ramuri încolăcite ca nişte şerpi o chema spre ea. Babs zbura însă cât mai sus, ferindu-se de vârfurile copacilor. Deodată simţi că pierde din înălţime. Îi amorţeau aripile, n-o mai ajutau să plutească deasupra pădurii care aştepta s-o înghită. Ramurile se descolăceau şi se repezeau în sus ca nişte braţe descărnate şi înspăimântător de lungi. Babs se uita cu groază la jungla care se apropia inexorabil. Se străduia să zboare spre înălţimi, dar în ciuda eforturilor ei, cădea, cădea necontenit... Din inima pădurii se ridică deodată o plasă, aruncată de o mână nevăzută. O plasă imensă, care creştea, creştea necontenit, ca un nor. Plasa se abătu asupra ei, prinzând-o în ochiurile-i reci şi umede. Cu aripile întemniţate în plasă, Babs se prăbuşi urlând în marea de verdeaţă şi de crăci încolăcite. În jurul picioarelor simţi deodată nişte tentacule, care o atrăgeau în jos. Şi tentaculele acelea se transformară în mâinile apucătoare ale lui Henry, care o înşfăcau de coapse, de mijloc, de sâni, de umeri, trăgând-o tot mai adânc printre copaci, spre apele stătute ale unui smârc. În smârc colcăiau caimani cu boturi căscate şi ochi roşii, felinare aprinse în miez de noapte. David Forbes se ivi printre arbori. Purta o mantie din solzi verzi. Şi braţele lui se întindeau s-o cuprindă. Babs urlă, gâtuită de spaimă. Din noroaiele smârcului se desprinseră trei vrăjitoare, călărind pe caimani. Vrăjitoarele aveau chipuri drăceşti, totuşi cunoscute. Într-o străfulgerare Babs reuşi să le identifice – Bridget, Hannah şi Rebecca. Vorbele lor şuierate se îngânau cu gemetele caimanilor. Să fii blestemată, Babs, şi odată cu tine să fie blestemată şi seminţia lui Richard Sunderland. Babs simţi pe gură răsuflarea caldă a lui Henry. „Lasă-mă! urlă ea. Lasă-mă!” Se zbătu frenetic...

Lumina lunii pătrundea pe fereastră şi poleia dragonii zugrăviţi pe rulourile de mătase întinse pe ziduri. O statuie a lui Budha trona

pe un piedestal de abanos, înconjurată de un nimb fosforescent.

Babs gemu. Deschise ochii. Văzu în jurul ei mobilele familiare şi totuşi atât de înfricoşătoare din apartamentul chinezesc. Cămaşa udă de transpiraţie i se lipise de corp. Inima îi bătea puternic. Se desprinse din cuvertura de mătase care i se încolăcise în jurul picioarelor şi coborî din pat. Alergă la fereastră şi o deschise larg.

Undeva, în noapte, răsună sirena unui vas cu zbaturi. Se pornise vântul. Copacii din grădină fremătau. Babs îi privi cu spaimă, apoi îşi aminti că erau inofensivi. Suflul rece al aerului îi uscă fruntea, răcorind-o. Se răci şi cămaşa umedă, lipită de corp. Înfiorată, Babs se înapoie în pat. Lăsase fereastra deschisă. Copacii erau prietenii ei buni. În vis de ce i se arătaseră atât de duşmănoşi? Acolo, în Vestul îndepărtat, arborii o fereau de razele fierbinţi ale soarelui, o îmbiau la joacă, întinzându-i ramurile pe care ea se căţăra ca o veveriţă, îi aruncau fructe dulci şi zemoase, care-i parfumau gura, şi-i potoleau setea. Foşnetul copacilor din grădină era mai melodios decât un cântec, mai mângâietor decât susurul pâraielor.

Babs îşi vârî capul în perne. Cât de răi erau oamenii, înveninau nu numai aerul, dar şi natura în mijlocul căreia trăiau. Henry, David, cele trei bătrâne, erau vicleni, apucători, duşmănoşi. Henry nu urmărea decât să se culce cu ea. Ar fi putut să intre noaptea în dormitorul ei, să o supună cu forţa, dar nu o făcuse, fiindcă era nevolnic. Nu greşeau oamenii care spuneau acest lucru. Henry voia să o mărite cu Dave, spre a-şi crea un paravan. Aşa pretindeau bătrânele. Poate că era adevărat. Nu o preveniseră fiindcă îi doreau binele, cum afirmau ele, ci cu un scop anume. Voiau să-şi facă din Babs o unealtă.

Bătrânele mai spuneau că Richard şi seminţia lui erau blestemaţi. Babs mergea mai departe; blestemul căzuse asupra tuturor Sunderlandzilor fără excepţie. Şi ea era blestemată. Dacă ar fi avut alt nume, acum ar fi fost liberă. Liberă să-şi trăiască viaţa după bunul ei plac. Aşa, însă, era condamnată să-şi poarte odată cu numele şi crucea. Ispăşea poate păcatele vreunui străbun. Tatăl ei fusese un om bun, cu frica lui Dumnezeu. Bunicul ei propovăduise cuvântul Atotputernicului. Pentru cine plătea de atunci? Captivitatea aurită în care o ţinea Henry rămânea totuşi o captivitate. Încercase să fugă, dar oamenii unchiului ei îi zădărniciseră tentativa. Era inutil să mai alerge după libertate. Nimeni nu poate scăpa de propria lui soartă.

Fatalismul lui Babs nu îmbrăca haina resemnării, a unei renunţări

la luptă. Va ieşi din pasivitate şi va intra în propriul ei rol, acceptându-i toate responsabilităţile şi consecinţele. Legenda spune că turbarea dă oilor puterea tigrului. În cazul lui Babs, exasperarea o înarma cu energie şi curaj. Dacă numele şi situaţia ei nu-i mai îngăduiau să fie călăreaţă de circ, se va comporta ca un autentic membru al clanului Sunderland.

În aceeaşi dimineaţă, după *breakfast*, se înfăţişă lui Henry, care nu plecase încă la bancă. Călca pentru prima oară pragul apartamentului său. Henry rămase plăcut surprins de această vizită. Era îmbrăcat cu obişnuita-i cochetărie. Uitându-se la Babs cu o expresie de afecţiune fals paternă, o pofti să ia loc. Se aşeză apoi într-un fotoliu, picior peste picior.

— Astăzi are să-mi meargă bine, scumpa mea. Vizita ta e de bun augur, îi vorbi el cu acea bunăvoinţă siropoasă, care de la o vreme o enerva tot mai mult.

— Poţi să-mi acorzi câteva minute, unchiule Henry? Aş vrea să stăm puţin de vorbă, rosti ea cu o hotărâre, care răsună în urechile lui dezagreabil, a ameninţare.

— Sunt oricând la dispoziţia ta, Babs.

Era emoţionat ca un adolescent. Inima îi bătea tare. Numai de nu i-ar observa servitorii tulburarea. I-ar fi expediat din apartament, spre a rămâne singur cu Babs, dacă nu s-ar fi temut de comentarii.

Un valet ridică de pe o măsuţă tava cu *breakfast*, de care Henry abia se atinsese. Altul îi adusese pălăria, mănuşile, bastonul.

— Trăsura aşteaptă la scară, Sir. A sosit şi Mr. Underhill, Sir.

Henry se întoarse jenat spre Babs.

— Senatorul Underhill mă însoţeşte la o şedinţă a consiliului de administraţie. James, se adresă el valetului, roagă pe Mr. Underhill să aştepte câteva clipe.

Mary-Iris, fetiţa lui Henry, intră în fugă, urmată de guvernanta franţuzoaică, Juliette Bresson, care abia îşi mai ţinea răsuflarea.

— *Tu n'est pas sage, Mary-Iris. Courir comme ça!* O domnişor, *comme il faut*, păstrez un *maintien* demn, vorbi ea într-o engleză scâlciată, amestecată cu expresii franţuzeşti.

Când o văzu pe Babs, fetiţa se opri ca un cârlan speriat.

— Ce vrei, Mary-Iris? o întrebă uşor iritat Henry, trecându-şi mâna prin păr. Îl contraria această nouă întrerupere.

În ultima vreme, relaţiile cu copiii deveniseră mai calde, datorită reconcilierii cu Susan.

— Papa, te rog să-mi cumperi o păpuşă mare, în costum de

Pierrot. Aşa cum are Alice.

Henry îi făgădui să i-o aducă în aceeaşi seară. Fetiţa îi mulţumi, apoi plecă, aruncând spre Babs o privire piezişă, curioasă şi temătoare în acelaşi timp. Nu-i făcu o reverenţă, aşa cum s-ar fi cuvenit, oglindind astfel inconştient animozitatea maică-sii faţă de această intrusă.

Henry o strigă înapoi.

— Mary-Iris, o fetiţă cu educaţie nu intră şi iese dintr-o încăpere, fără să salute pe fiecare persoană în parte. De ce nu faci o reverenţă lui Babs?

— Nu-i nimic, zise Babs.

— Nu. Trebuie să ştie a se comporta în lume.

Intimidată de tonul lui aspru, fetiţa se întoarse spre Babs, se înclină adânc, după toate regulile artei, apoi ieşi în fugă.

— *Mademoiselle* Juliette, i se adresă Henry cu severitate, doresc să fiţi mai exigentă cu Mary-Iris.

Guvernanta bâigui câteva scuze şi se topi.

— Aici nu se poate sta de vorbă, zise Babs. Se intră şi se iese ca la moară.

Expresia, deşi vulgară, plăcu lui Henry fiindcă era rostită de Babs.

— Ai dreptate, spuse el, uitându-se la ceas. Acum e târziu. Nu-l mai pot lăsa pe senator să mă aştepte. Ţi-ar conveni să amânăm discuţia pe diseară? Sau după ce mă înapoiez de la bancă?

— Unde? întrebă ea. Tot aici?

— Aş prefera în bibliotecă. Acolo nu ne deranjează nimeni. Sper că n-ai nimic împotrivă?

Babs îl privi în ochi cu o îndrăzneală care îl descumpăni. S-ar fi zis că voia să-i citească în străfundul sufletului. Sfioasa Babs devenise alt om. Stânjenit, Henry se ridică în picioare.

— Atunci cum rămâne?

— Am să vin, spuse Babs.

— Şi eu doream demult o explicaţie sinceră. Era necesară. Henry îi zâmbi cu afecţiune. La revedere, Babs.

Buzele fetei nu schiţară surâsul pe care-l aştepta Henry...

Împrejurări potrivnice le dădură peste cap planul. Henry fu reţinut la bancă până seara. Şedinţa consiliului de administraţie, câteva întâlniri de afaceri, o vizită la Bursă cu prilejul emiterii unor acţiuni-pui, o întrevedere cu guvernatorul statului New York şi o alta cu Mr. Nicholas Biddle, conducătorul Băncii Statelor Unite. Se

înapoie acasă la orele opt fără zece şi se urcă de îndată în apartamentul său spre a se schimba, deoarece la opt trebuia să primească nişte invitaţi.

Susan pregătise un dineu menit să închidă gura clevetitorilor care pretindeau a şti din sursă sigură că un divorţ între soţii Sunderland-Beauclair devenise iminent. Reconcilierea ei cu Henry era rezultatul eforturilor repetate, stăruitoare, ale senatorului Forbes. *„Paris vaut bien une messe”* ar fi putut ea să spună, ca şi Henri de Navarre înainte de a abjura protestantismul în schimbul tronului Franţei.

Existenţa familiei precumpănea celelalte dezagremente conjugale. Acceptase până şi intrarea lui Babs în intimitatea ei. Senatorul îi demonstrase necesitatea căsătoriei acesteia cu David. Cincizeci de mii de dolari dotă nu erau de neglijat.

— Henry va ajunge să mănânce din palma lui Dave, spusese senatorul.

Senatorul mai propusese a se grăbi celebrarea logodnei. Soluţia aceasta era avantajoasă pentru toată lumea. Tot el tatonase terenul, vorbindu-i lui Babs – la început pe departe – despre impresia puternică pe care ea o făcuse asupra lui Dave. Mai târziu strecurase o aluzie asupra eventualităţii unei căsătorii. Babs îl ascultase zâmbind. Socotise că era vorba de o glumă. Propunerea senatorului îi dăduse totuşi de gândit. La urma urmei, graţie acestei căsătorii s-ar elibera de sub tutela lui Henry. Ar intra însă sub autoritatea maritală a lui Dave. Era o soluţie preferabilă situaţiei ei actuale?

Contrariată de zădărnicia proiectatei explicaţii cu Henry, fusese pe punctul de a refuza să participe la dineu. Cu tonul patern pe care i-l îndreptăţea calitatea sa de viitor socru, senatorul se străduise să-i demonstreze că absenţa ei ar indispune pe toată lumea. Ca să scape de stăruinţele lui, Babs acceptase să-i facă pe plac.

Dineul întruni o societate compozită. Bancheri, politicieni, oameni de legi, militari, diplomaţi, clerici, majoritatea cu soţiile, dădeau reuniunii o notă de gravitate burgheză, de solemnitate puritană. Printre figurile proeminente din acea seară se aflau şi câţiva milionari, proaspăt îmbogăţiţi, care ocupau locuri tot mai însemnate în New Yorkul postbelic. Henry, care încheia cu ei importante tranzacţii economice şi financiare, nu-şi îngăduia să-i indispună, excluzându-i din societatea lui. Snobismul său de

odinioară se atenuase mult. Jalnicul exemplu al lui Brummell îl lecuise de fumuri. În lumea americană, utilitaristă prin excelenţă, aristocraţii sunt apreciaţi ca element decorativ. Nimeni nu-i ia în serios.

Printre aceşti parveniţi, ridicaţi peste noapte pe culmile bogăţiei, se afla şi un oarecare James Kent, care acumulase o imensă avere, fructificând abil câştigurile rezultate de pe urma unui comerţ cu vite. La treizeci şi cinci de ani se putea împăuna cu o carieră extrem de variată. Soldat în timpul războiului din 1812, *cowboy*, geambaş, avocat în Saint Louis, fermier în Kentucky, negustor de vite şi apoi bancher la Cincinnati. Avea o înfăţişare virilă care-i ilustra vijelioasa carieră. Înalt, viguros ca un arbore, jovial, cu o figură deschisă, cu obrazul ars de soare şi ochi de un albastru senin. James Kent era înzestrat cu un magnetism irezistibil femeilor.

Îndrăgostit de Vestul sălbatec descria în culori vii, evocatoare, splendorile acelei lumi vaste, care se desfăşura dincolo de apele fluviului Mississippi. Cu talent de povestitor, istorisi epica ispravă a lui William Becknell din Missouri, care îşi recrutase şaptezeci de oameni, tot atât de îndrăzneţi ca şi el, plecând în fruntea unei caravane cu mărfuri purtate de cai şi catâri, spre Sud-Vestul îndepărtat. După o călătorie de opt sute de mile prin ţinuturi aride, bântuite de triburi primejdioase, reuşise să-şi facă drum până la Santa-Fe – pe atunci în stăpânirea Mexicului – unde-şi vânduse mărfurile, cu preţ bun, realizând un foarte frumos profit.

Şi Kent se folosise de acea pistă. Se luptase cu deşertul, cu setea, cu sălbăticiunile, fusese atacat de indienii Comanches, Arapahos şi Cheyennes, traversase ape repezi şi înşelătoare, dar îşi atinse ţelul.

Spre deosebire de ceilalţi oaspeţi ai lui Henry care mânuiau cu rafinament feluritele tacâmuri ele argint, James Kent se folosea aproape numai de cuţit, atât pentru tăiat cât şi pentru dusul îmbucăturilor la gură. Îşi ridica farfuria cu supa la buze, sorbindu-i şuierat conţinutul, mesteca zgomotos, îşi clătea gura cu vin, sugea măduva din oase, curăţa cu pâine sosul din farfurie…

Dar în afară de snobi, cine mai era atent la aceste fleacuri?

Kent spunea – printre îmbucături – că în viitorul apropiat avea de gând să înfiinţeze împreună cu William Ashley, general de miliţie din Saint Louis, o companie de blănuri denumită „Rocky Mountains Fur Company”, care îşi propunea să-şi procure pieile, cutreierând

malurile râului Missouri. Spre deosebire de alţi vânători, care le obţineau făcând schimburi cu indienii, Kent şi Ashley plănuiau să se folosească de propriii lor oameni spre a vâna animalele. Renunţau astfel la mijlocirea Pieilor Roşii. Echipa lor avea să cuprindă vreo sută de oameni tineri, căliţi şi plini de avânt, pe care să nu-i sperie nici greutăţile şi nici primejdiile. Printre aceştia se numărau Kit Carson, un tânăr vânător, cercetaş şi ghid care se şi făcuse cunoscut prin câteva isprăvi remarcabile, precum şi un explorator cu experienţă, Jedediah Smith.

Unii convivi îşi ascundeau sub paravanul mâinii câte un căscat discret. Începuse să-i plictisească poveştile lui Kent. Ce aveau ei comun cu Vestul?

Pe Babs, în schimb, o fascina personalitatea, fizicul şi verva lui. Şi Henry observase acest lucru. Întunecat, urmărea emoţiile care se oglindeau pe obrazul fetei, odată cu desfăşurarea peripeţiilor zugrăvite atât de sugestiv de Kent. După dineu se apropie de David şi-i şopti confidenţial:

— Fii atent, Dave, ocupă-te mai mult de Babs. Altfel ţi-o „suflă” Kent.

David se uită mirat la cumnatul său. Expresia folosită de acesta era foarte nepotrivită cu limbaju-i solemn, elegant, de totdeauna. Această derogare se datora poate emoţiei. Henry nu-şi putea ascunde gelozia.

— De asemenea lăudăroşi nu mă prea sinchisesc, zise David.

Bărbaţii rămăseseră în sufragerie spre a-şi degusta vinul de Oporto, iar doamnele trecuseră în salon unde aveau să se delecteze cu dulciurile preparate de cofetarul şef al Casei Sunderland, care-şi câştigase o adevărată notorietate la New York, graţie reclamei făcută indirect de convivii lui Susan.

Mrs. Van Buren, planturoasa soţie a generalului Robert Van Buren, stimulată de un profiterol de ananas, stropit cu coniac franţuzesc, aducea elogii îndrăznelii şi spiritului de iniţiativă al lui Kent. Celelalte doamne îi ţineau isonul. Domnişoarele, mai rezervate, se mărgineau să încline din cap în semn de aprobare.

— Ar putea totuşi să se mai cioplească, interveni acru Mrs. Underhill. Nu ştie să ţină o furculiţă.

Timida Miss Underhill, îmboldită de o nemărginită admiraţie pentru temerarul bărbat din Vest, îndrăzni să-i ia apărarea.

— Dar cât de frumos vorbeşte, rosti ea în vreme ce obrajii i se acoperiră de o roşeaţă virginală.

Mrs. Underhill o trăsni cu privirea.

— Era vorbăreţ fiindcă i se urcase vinul la cap. Afară de aceasta, unei tinere fete cu educaţie nu-i e îngăduit să-şi exprime opiniile asupra bărbaţilor. M-ai dezamăgit profund, draga mea.

Susan socoti că era cazul să mute conversaţia pe un tărâm mai puţin periculos.

— Ce ziceţi, doamnelor, de noua mişcare de protest împotriva băuturilor alcoolice? Pastorul Obadiah Young îmi spunea deunăzi că va înfiinţa o asociaţie „Temperanţa”, care să propovăduiască prohibiţionismul. Să pornim război împotriva „Demonului Whisky” şi a „Demonului Rom”, aceste racile ale lumii americane. Ce să zic, îi împărtăşesc în totul punctul de vedere, adăugă ea în chip de comentariu.

— Mă îndoiesc că bărbaţii noştri vor fi de acord, chicoti Mrs. Winslow, tânăra soţie a unuia din asociaţii firmei de import-export, „Pond, Winslow and Milligan”. Jerry nu s-ar lipsi de vinul său de Rhin şi de Moselle pentru nimic în lume.

— Prohibiţia nu ţinteşte pe cei din lumea noastră, interveni Mrs. Underhill. Lupta va fi dusă pentru dezbărarea oamenilor din păturile de jos ale societăţii de năravul alcoolismului. Ei nu au simţul măsurii. Soţul meu, senatorul, adăugă ea cu mândrie, este cumpătarea personificată. Nu bea decât vinuri importate din Europa. Ginul, whiskyul, romul le lasă vulgului.

— Se spune că şi Mrs. Monroe bea în taină whisky în cantităţi nepermise. Aşa se şi explică atitudinea-i rezervată în cursul recepţiilor de la Casa Albă. Tace, ca să nu i se observa împleticeala limbii, insinuă cu răutate Mrs. Staunton. Aceasta rostea cuvintele cu o repeziciune uimitoare, care făcea să i se mişte gura umbrită de mustăţi, ca botul unui viezure. Mrs. Staunton era soţia unui senator care făcea o aprigă opoziţie preşedintelui Monroe.

Susan manevră iarăşi spre a schimba subiectul discuţiei. Nu voia să se afle la Casa Albă că la dineurile ei era calomniată soţia preşedintelui. Pe de altă parte, senatorul Staunton era un colaborator preţios al lui Henry. Susan trebuia să mâne astfel barca, încât să nu nemulţumească pe nimeni. Îndrumă deci conversaţia spre modă. Subiect inofensiv şi de un interes palpitant pentru toate fiicele Evei. Talia, ridicată sub sâni de moda începutului de secol, pornise să coboare, revenind la poziţia ei normală. În schimb, fustele câştigau în amploare, datorită unor jupoane suprapuse, amidonate şi garnisite uneori cu *bourrelets*

umplute cu păr de cal. Corsetele erau imperios recomandate. Cameristele se căzneau să le strângă şireturile, până ce elegantele îşi pierdeau răsuflarea. Doamnele care nu-şi puteau îngădui luxul unor cameriste agăţau şireturile de coloanele patului şi trăgeau de ele, îndepărtându-se pe cât posibil, până ce îşi făceau o talie de viespe. Medicii duceau o campanie înverşunată împotriva acestor „practici barbare”. Dar femeile continuau să se supună caznelor. Moda „romantică” în plină ascensiune pretindea sacrificii. Părul lipit de ţeastă şi despărţit de o cărare la mijloc se revărsa din dreptul urechilor într-un fel de cârlionţi ţepeni ca nişte tirbuşoane. La ceafă se purta un coc voluminos, împodobit cu flori, dantele, panglici sau pene. În călătorie sau la plimbare, – erau de bonton bonetele strânse cu panglici sub bărbie şi accentuat înclinate spre spate, astfel încât ameninţau să cadă, ca o glugă, la cel mai inofensiv suflu de vânt. Sub fuste se purtau pantaloni lungi şi diafani de batist, prinşi cu o centură pe talie. Centurile erau foarte fragile. Se desprindeau fără veste, şi câte un crac de pantalon pornea la vale, spre confuzia celei care îi purta şi spre încântarea tainică a bărbaţilor care se prefăceau că nu observă incidentul.

Parfumurile franţuzeşti erau foarte căutate. Aveau la bază bergamotele, frangipanul şi paciuli. Apa de colonie Guerlain, loţiunile Micheau, săpunurile Pivert, pasta de dinţi Pelletier erau indispensabile unei femei elegante. Până şi cosmeticele produse în America aveau nume franţuzeşti. Prestigiul Franţei în domeniul modei era de neegalat.

În sufragerie discuţiile între bărbaţi îmbrăcau alt aspect. Se vorbea mai ales despre politică. Se făceau pronosticuri în legătură cu alegerile prezidenţiale care trebuiau să aibă loc în anul următor. Cei mai mulţi convivi susţineau că preşedintele Monroe va fi sigur reales. Numai senatorul Staunton emitea o părere contrară.

Senatorul Underhill, un aprig susţinător al lui Monroe, îl ridică în slăvi.

— A avut vreodată ţara noastră un preşedinte cu o mai vastă experienţă politică? Senator, guvernator, ministru plenipotenţiar în Franţa şi în Anglia, secretar de stat; în toate aceste funcţii a dat dovadă de înţelepciune şi competenţă. James Monroe se bucură de încrederea unanimă, fiindcă este reprezentantul oamenilor de mijloc, al oamenilor cuminţi, cumpătaţi, care nu aleargă după aventuri, ci preferă o viaţă politică lipsită de trepidaţii, condiţie indispensabilă consolidării unui stat tânăr ca al nostru.

Senatorul Forbes îşi dădu asentimentul, înclinând cu gravitate din cap. Staunton nu renunţă la opiniile sale.

— Monroe este un arivist. Nu-l preocupă decât căpătuirea rudelor şi a prietenilor. Voi lupta cu ultima energie împotriva realegerii lui Monroe.

Henry nu participa la discuţie. Prefera să nu-şi precizeze poziţia înainte de a şti în ce parte se înclina balanţa succesului.

În clipa aceea se auzi glasul lui James Kent, care până atunci păstrase tăcerea. Ţinea în mâna un pahar cu whisky pe care-l rotea, făcând să-i strălucească faţetele bizotate.

— Îmi pun şi eu adeseori o întrebare. Uniunea cuprinde astăzi un număr respectabil de state. Cele treisprezece foste colonii, la care se adaugă Tennessee, Missouri. Alabama, Florida, Louisiana şi teritoriile din Nord Vest: Wisconsin, Illinois, Michigan, Indiana, Ohio şi Kentucky. Din toate acestea, numai două state ne-au furnizat preşedinţi. Virginia ne-a dăruit pe Washington, pe Jefferson, pe Madison şi pe Monroe. Massachusetts ne-a blagoslovit cu John Adams şi acum ne pregăteşte un nou candidat, pe John Quincy Adams. De ce aceste două state şi-au rezervat exclusivitatea pepinierei de preşedinţi? Aristocraţii din Est sunt singurii capabili să guverneze Uniunea? În Vest nu se găsesc oameni politici demni să devină preşedinţi ai Statelor Unite?

Observaţia lui Kent căzu ca un duş rece peste oaspeţii lui Henry Sunderland. Individul acesta lipsit de maniere, parvenitul acesta, care până mai ieri făcea pe paznicul de vite, îşi permitea, să ridice glasul împotriva tradiţiilor, a oamenilor politici din Est, care duraseră gloria Statelor Unite. Staunton şi Underhill făcură brusc front comun.

— Şi cam ce personalitate crezi dumneata că ar fi mai potrivită pentru această înaltă demnitate? întrebă Staunton cu ironie.

— Da, da. Care personalitate? reluă Underhill întrebarea colegului său din Sud, scurtând-o la patru cuvinte.

— Generalul Andrew Jackson, eroul de la New Orleans, replică liniştit James Kent.

Underhill izbucni în râs!

— Jackson nu e în stare să-şi administreze propria lui avere, nemite pe a statului.

— Negustorii şi speculanţii din Est i-au înşelat buna-credinţă, zise Kent. Şi l-au ruinat.

— Prostia se plăteşte, Mr. Kent, grăi Staunton.

— Jackson nu e prost, Mr. Staunton. A plătit scump o experienţă, care-i va servi în viitor, răspunse Kent. Să ştiţi de la mine, va fi vai şi amar de afaceriştii din Est, dacă Jackson va ajunge la putere.

— Dacă!... repetă Underhill acest mic cuvânt din frazele interlocutorului, dându-i un sens ambiguu.

Henry se ridică de pe scaun.

— *Gentlemen*, să trecem în salon. Ne aşteaptă doamnele.

În vreme ce se îndreptau spre salon, Underhill rosti suficient de tare spre a fi auzit de cei din imediata-i apropiere:.

— Juftul nu va trona niciodată la Casa Albă. Iar dacă se va întâmpla acest lucru, va fi spre nenorocirea Uniunii. Cred că eşti de aceeaşi părere, Sunderland, se adresă senatorul lui Henry.

Dar Henry nu mai era atent la discuţie. Prin uşa deschisă a salonului o văzuse pe Babs, care stătea în dreptul unei ferestre, într-o splendidă izolare. Spre deosebire de celelalte femei, încărcate de bijuterii, dantele şi danteluţe, Babs purta o rochie albă de o simplitate severă, dar plină de bun gust. Avea drept unică podoabă o cingătoare din fir de aur, care-i accentua subţirimea taliei.

Când Henry intră în salon, Babs îl privi cu reproş. Se apropie de ea.

— Să mă ierţi că n-am putut veni după amiază. Am fost foarte ocupat.

Babs îl privi cu o expresie greu de definit.

— S-ar spune că ţi-e teamă să stai de vorbă cu mine.

Sprâncenele lui Henry se ridicară în semn de mirare.

— Teamă? Dorinţa mea cea mai vie a fost să mă aflu întotdeauna în preajma ta.

Îi făcuse o adevărată declaraţie de dragoste. Îndrăznise în sfârşit să i se destăinuie. Încercă un fel de exaltare. În aceeaşi clipă se apropie James Kent.

— Aveţi o nepoată încântătoare, Mr. Sunderland.

Henry se încruntă. Insul acesta sosea într-un moment nepotrivit. În ochii albaştri ai lui Kent juca o lumină vag maliţioasă. Din salonul alăturat se auzeau acordurile unui vals executat de o orchestră ascunsă după nişte plante exotice. Kent se înclină în faţa unchiului şi a nepoatei.

— Îmi permiteţi, Mr. Sunderland, să invit pe Miss Babs la dans?

Henry îl fulgeră cu privirea. Kent îi era din ce în ce mai antipatic. Răspunse sec:

— Vă rog.

Babs zâmbea. O amuza situaţia. Henry avu neplăcuta impresie că Babs era complicea lui Kent. Mohorât, îi urmări cu privirile în vreme ce ei se îndreptau spre salonul de dans. David se înfiinţa în preajma lui.

— Te-a supărat cineva, Henry?

— Imbecilule! îi răspunse cu duritate. Ai s-o pierzi. Ai s-o pierzi.

Îi întoarse spatele şi plecă spre bufet. Simţea nevoia să bea un pahar cu whisky, să-şi calmeze nervii. David rămase încremenit. Nu era deprins cu astfel de cuvinte. Va cere explicaţii. Renunţă însă la acest gând. Nu era înţelept şi nici prudent să se certe cu Henry. Tocmai acum în preajma căsătoriei şi a încasării celor cincizeci de mii de dolari.

Babs se dezbrăca în faţa oglinzii. Fredona un vals pe care-l dansase cu James Kent. Pentru prima oară de la intrarea ei în Casa Sunderland, se afla într-o stare sufletească trandafirie. Kent o cucerise. Era un om adevărat, nu o paiaţă parfumată ca ceilalţi tineri care frecventau casa unchiului ei. Şi-ar fi dorit un astfel de soţ. Un bărbat care să ştie ce vrea. Lui Kent i s-ar fi supus cu dragă inimă. Ce păcat că nu o ceruse de nevastă... Ar fi acceptat de îndată. Kent se mărginea să-i vorbească despre peregrinările de-a lungul apelor leneşe ale fluviului Mississippi, despre oraşele pierdute în mijlocul preeriilor, despre turmele sale de vite care străbăteau sute de mile până la abatoarele din Cincinnati, despre expediţiile-i vânătoreşti, despre nopţile petrecute în jurul focurilor menite să-i ferească de jivine... Istorisirile lui colorate erau pline de umor. Răspândeau un optimism contagios. Babs îşi făurea cele mai felurite ipoteze în legătură cu acest om. Se vedea în rochie de mireasă, la braţul lui, ieşind dintr-o biserică modestă, durată din bârne; galopau împreună de-a lungul unui convoi de care trase de catâri, care ridicau nori de praf în drumul lor spre Vest; îşi înjghebau o fermă pe malurile împădurite ale unui râu lat, cu meandre capricioase; îşi creşteau puzderie de copii şi îi învăţau să călărească pe deşelate, să vâneze sălbăticiuni, să se lupte cu indienii, să înfrunte natura; îmbătrâneau împăcaţi cu viaţa, înconjuraţi de fii şi fiice, de nepoţi şi strănepoţi, iar la sfârşit două cruci modeste de lemn le însemnau mormintele alăturate. Imagini oarecum stereotipe, inspirate de viaţa pionierească pe care o cunoscuse şi o îndrăgise, viaţă atât de deosebită de orizonturile

strâmte, meschine, cu care se străduiau să o deprindă Henry şi cei din lumea lui. Babs va cere lui Kent să-i clădească o casă încăpătoare, solidă, cu mobile oneste de stejar, în mijlocul cărora să uite că a trăit vreodată printre hidoşeniile chinezeşti cu balauri înspăimântători, moşnegi bărboşi, oblici la ochi, femei înzestrate cu şapte rânduri de braţe, asemenea păianjenilor ori monştrilor omeneşti de prin circuri, şi indivizi burtoşi, pe trei sferturi goi, care-şi privesc, meditativi buricul... Babs avu surprinderea să constate că simţul ei moral nu s-ar fi răzvrătit peste măsură, dacă James Kent i-ar fi propus să-l urmeze în Vest, chiar şi fără binecuvântarea pastorului. În definitiv nu avusese ea de gând să fugă în Spania, însoţită de Benjamin? Şi pe Benjamin nu-l iubea. Era prea copil pentru aşa ceva. Kent însă... era Kent. Asta explica totul...

Auzi un ciocănit în uşă. Cine putea să fie? Camerista ei îşi luase rămas bun şi plecase să se culce. Babs nu se speria uşor. Totuşi, ciocănitul acesta în plină noapte o nelinişti. Uşa se deschise încet şi în prag apăru Henry. Babs îşi aminti că îl rugase să o asculte într-o anumită chestiune. Vrăjită de Kent, uitase şi de unchiul ei, şi de David, şi de toţi Sunderlandzi de pe lume. Henry intră clătinându-se. Se vedea că băuse mult. Faţa îi era aprinsă, ochii sticloşi aveau o fixitate neplăcută.

— Voiai să-mi vorbeşti, Babs, bolborosi el, oprindu-se în mijlocul odăii şi sprijinindu-se de o masă plăpândă de lac purpuriu. Am venit. Nu puteam să nu răspund la chemarea ta.

— Acum e târziu. Să lăsăm pe mâine, îi spuse ea cu blândeţe.

— De ce să lăsăm pe mâine? Să profităm de ocazie că sunt aici.

Babs ridică din umeri plictisită.

— Vino mâine de dimineaţă. Mai devreme. Înainte de bancă.

— Nu. Acum! stărui Henry. Să profităm de ocazie, repetă el, morfolind vorbele.

Respirând greu, se desprinse de masă şi făcu trei paşi spre Babs. Un strop de salivă îi apăruse în colţul gurii. Privirile lui coboară asupra sânilor ei, conturaţi sub dantela rochiei descopciate.

— Eşti frumoasă, Babs, şopti el.

Se înarmase cu o mare doză de curaj. Se oprise la jumătatea drumului şi se clătina ca o salcie în bătaia vântului.

— Deci pentru asta ai venit, rosti ea ironic.

— Nu, n-am venit pentru asta, se apără Henry. Voiam, să te previn. Să te fereşti de oameni de felul lui Kent. Sunt nişte aventurieri lipsiţi de scrupule.

— Să-l lăsăm pe Kent în pace, se aprinse ea brusc.

Henry se congestionă.

— Îi iei apărarea? De ce? Eu îl cunosc mai bine decât tine. Ştiu câte parale face. Şi vreau să te feresc…

Ochii lui Babs se îngustară răutăcioşi. Toată teama şi respectul ei faţă de omul acesta care-i era unchi se spulberaseră. Îl văzu în adevărata lui lumină. Timid, înfricoşat, năucit de băutura cu care se intoxicase spre a-şi spori îndrăzneala.

— De ce ţii neapărat să mă fereşti? ripostă ea dur. Ca să mă păstrezi pentru dumneata?

— Te iubesc, Babs, bâigui el.

— Mă iubeşti? Stranie iubire. Mă ţii întemniţată pentru că mă vrei. Nu ai îndrăzneala să treci la fapte…

Henry ridică înspăimântat mâinile ca şi când ar fi vrut să se apere de un blestem.

— Ce sunt vorbele acestea, Babs?

— Vorbele acestea oglindesc adevărul, unchiule Henry, oricât de trist ar fi el. Ştiu că mă pândeşti pas cu pas. Dar mai ştiu că ţi-e frică de mine. Da, ţi-e frică.

— Babs! se tângui el.

Căzu în genunchi. Cu mâinile împreunate, ca la rugăciune, se târî spre picioarele ei.

— Te iubesc, Babs… Te iubesc ca un nebun…

— Să terminăm odată comedia asta, striga ea cuprinsă de o criză de isterie. Mă vrei? Ia-mă! Dar să terminăm odată.

În paroxismul furiei şi al exasperării începu să-şi smulgă veşmintele de pe ea. Îi căzu la picioare rochia, apoi furoul. Nu purta corset, aşa că sânii goi răsăriri splendizi, tantalici…

— Babs, hohoti el, ducându-şi mâinile la ochi. Fie-ţi milă, Babs!

După câteva clipe lăsă palmele în jos; ridică spre ea ochii umili de câine bătut, obrajii şiroind de lacrimi.

Babs rămăsese goală ca o statuie antică. Îl privea cu o sfidare, cu un dispreţ, mai ofensatoare decât o pereche de palme. Gestul ei era atât de neprevăzut, de absurd, încât atingea ridicolul. Dar niciunul din actorii acestei scene nu era în măsură să-i sesizeze grotescul.

Henry se ridică în picioare şi porni în fugă spre uşă. O deschise, se opri în prag şi aruncă o ultimă privire asupra fetei. După o scurtă luptă lăuntrică, închise învins uşa în urma lui. Babs rămăsese singură.

Căsătoria ei cu Forbes se oficie cu mare pompă la Trinity Church, în prezenţa familiilor Sunderland şi Forbes şi a unui mare număr de invitaţi şi curioşi. Le *Tout New York*, cum se spunea pe atunci, copiindu-se cu frenezie expresiile franţuzeşti, era prezent la ceremonie. Spectacolul merita toată atenţia mai ales că această căsătorie zămislea cele mai contradictorii simţăminte atât actorilor cât şi figuraţiei. Mirele, solemn, recules, asculta cu evlavie cuvintele preotului. Mireasa, ironică, bătăioasă, enervată de această pompă cu care nu era obişnuită, nu-şi găsea astâmpărul. Îşi muta buchetul de camelii dintr-o mână într-alta, de parcă ar fi avut poftă să-l arunce în capul cuiva. Henry stătea ţeapăn în strană, cu mâinile încleştate de măciulia bastonului. Încerca astfel să le stăpânească tremurul. Ochii îi erau sticloşi. Duhnea a alcool, incomodând pe cei din jur. Susan asculta cu aparentă atenţie serviciul religios. Mintea ei clădea tot felul de raţionamente în legătură cu Babs. O epocă tristă se încheiase şi se deschidea alta. Creatura aceasta blestemată nu va mai fi liberă să-i tenteze, să-i înnebunească soţul. David va şti să-şi impună autoritatea, s-o domesticească. Henry stabilise ca proaspeţii căsătoriţi să locuiască la Sunderland House. Fusese o condiţie *sine qua non*, acceptată de toţi cei interesaţi, în speranţa că viitorul va limpezi într-un fel această supărătoare situaţie. Senatorul Forbes asista grav la ceremonia care întărea legăturile dintre familiile Sunderland şi Forbes. Acum putea privi în linişte viitorul. Influenţa lui asupra lui Henry şi a lui Babs avea să crească. Îi va juca după voie. Şi, slavă Domnului, se pricepea la sforării.

Şi James Kent era de faţă. Venise neinvitat. Din seara aceea de pomină, Henry nu-l mai poftise la Sunderland House. Întreţinea cu el legături de afaceri, dar evita sistematic orice referire la familia sa. Dacă James Kent îl ruga să transmită omagii lui Susan şi lui Babs, Henry mulţumea cu o înclinare a capului şi schimba vorba. Kent observase că e ostracizat. Nu se formalizase. Păstra în colţul gurii un zâmbet pe jumătate ironic, pe jumătate amuzat, arătând că nu se lăsa înşelat de aparenţe. Şi nunta aceasta părea să-l amuze. Stătea într-o strană şi surâdea enigmatic, în vreme ce ochii lui albaştri o fixau pe Babs. Deşi se afla cu spatele spre el, Babs îi simţea instinctiv privirile. În sinea ei fierbea. Ar fi preferat să rostească sacramentalul „da" alături de Kent. Dacă lui nu-i plăcuse să se lege pe viaţă prin taina căsătoriei, de ce nu încercase să o

răpească? L-ar fi urmat. L-ar fi urmat fără şovăială. În orice caz, ar fi fost o soluţie mai bună decât căsătoria cu David, pe care o acceptase numai spre a se elibera de Henry. Poate că făcuse o greşeală. Poate că se grăbise. Îl aşteptase pe Kent. Dar după petrecerea aceea plicticoasă, el nu mai călcase pragul Casei Sunderland. Nu-i scrisese un rând. Şi cu câtă plăcere i-ar fi citit Babs bileţelele. Acum de ce venise? Ca să se bucure de supărarea ei? Ca să asiste la un spectacol distractiv? Babs nu mai era călăreaţă de circ. Pe atunci publicul nu o supăra. Dimpotrivă. Astăzi însă, toate o înfuriau. Şi oficiantul serviciului divin, care psalmodia monoton formule goale, şi David care stătea solemn şi ţeapăn ca un manechin – ah, cu câtă sete l-ar mai fi pocnit peste nas – şi asistenţa înghesuită în strane, şi lumea întreagă... Da, lumea întreagă o supăra...

Serviciul divin se încheie. Urmară felicitările. Babs le primea cu o mutră acră, care – paradoxal – o făcea şi mai frumoasă. David strângea mâini după mâini, uitându-se din când în când cu coada ochiului la Babs. Era frumoasă. Foarte frumoasă. Începu să-i displacă brusc rolul de soţ paravan. Henry îi lăsase să înţeleagă, în termeni destul de limpezi, că relaţiile lui cu Babs trebuiau să rămână pur platonice. Îi va fi oare posibil să trăiască alături de o fată atât de frumoasă – care-i purta şi numele – fără să se atingă de ea? Henry îl va lăsa un timp în preajma lui Babs – de ochii lumii – apoi îl va expedia în străinătate, încredinţându-i cine ştie ce misiuni stupide. Bănuia lumea că se lăsase cumpărat? Dacă se va afla vreodată acest lucru, va mai îndrăzni să iasă în societate? Să dea ochi cu oamenii, să le suporte aluziile, poate chiar insultele? Era prematur să-şi facă probleme de conştiinţă. Mai târziu va aviza, în funcţie de împrejurări. La urma urmei, de ce n-ar încerca să câştige simpatia lui Babs? În acest caz şi-ar valorifica drepturile de soţ, fără ca Henry să prindă de veste. Complicitatea lui Babs i-ar prinde bine. Faptul că Henry avea să se culce cu ea, îl irita cu anticipaţie. Evident, cunoscuse această condiţie. Ipotetic, situaţia fusese mai uşor de acceptat. Acum însă o vedea cu alţi ochi. Căpăta altă culoare.

La Sunderland House îi aştepta o masă servită pentru o sută cincizeci de persoane. Senatorul Forbes dorise ca nunta fiului său să aibă semnificaţia unui eveniment monden. Dedesubturile acestei căsnicii nu-l jenau. Timpul, considera el, netezeşte dificultăţi care la prima vedere par de netrecut.

La Sunderland House o aştepta pe Babs, printre alte nenumărate cadouri de nuntă, un magnific rubin de zece carate, tăiat în formă de inimă. Dedesubtul rubinului era plasată o carte de vizită cu numele lui James Kent.

Darul trezi indignarea familiilor Sunderland şi Forbes.

— Acest individ ar fi trebuit să ştie că mireselor nu le e îngăduit să primească asemenea daruri din partea unui străin, opină Henry. Dar ce te poţi aştepta de la un necioplit.

— Sunt de părere să-i restituim cadoul, propuse senatorul Forbes.

David se uită cu regret la piatra care scăpăra în mii de focuri.

— Evident, trebuie restituită.

Împotrivirea lui Babs căzu ca un trăsnet.

— Pe mine nu mă întreabă nimeni? Păstrez rubinul. Spuneţi că James Kent e un necioplit. Se poate. Nici eu nu mă deosebesc prea mult de el. Regulile dumneavoastră de etichetă nu sunt făcute pentru oameni ca noi.

Fără să ţină seamă de consternarea celor trei bărbaţi, luă rubinul din cutia lui de catifea şi-l strecură în mica ei poşetă, împletită din fire de aur.

— Am să-l montez într-o broşă.

Capitolul IX

La Paris, Gerald se înapoiase tocmai de la un dineu oferit de ducele de Broglie, când primi două mesaje. Primul îi vestea arestarea lui Robert la Palermo, al doilea – nunta lui Babs la New York. Deşi se făcuse târziu, trimise după Jules Lafont. Nu era în toane bune. Avea toată simpatia pentru ducele şi ducesa de Broglie, apropiaţi de el ca vârstă. Invitaţii lor, însă, îl plictisiseră la culme. Mareşalul de Castellane vorbise numai despre politică. Contele Potocky „frumosul polonez”, cum i se spunea în cercurile aristocratice din cartierul Saint-Germain, făcuse mai bine de o jumătate de oră apologia frizurii *en coup de vent. Monsieur* de Custine, un pedant fără pereche, se lansase într-o plictisitoare dizertaţie despre monedele persane din timpul dinastiei Abbasizilor. *Monsieur* de Chateaubriand, numit de curând ambasador la Berlin, atacase componenţa actualului guvern prezidat de Richelieu, care avusese imprudenţa să nu-l desemneze ministru al Afacerilor Externe. Mai fusese de faţă şi un tânăr poet cu reputaţie, anume Lamartine, care nu deschisese gura. Singura persoană, care-l făcea să nu regrete participarea sa la acel dineu, era amfitrioana, ducesa de Broglie, o fiinţă graţioasă şi zveltă cu un surâs dulce, prietenos, cu ochi luminoşi. Pasionată partizană a liberalismului, de o înţelepciune neobişnuită pentru vârsta şi rangul ei, comentase cu amărăciune triumful ultraregaliştilor în Franţa şi al reacţiunii în Europa, care făceau imposibilă o limpezire a situaţiei politice.

În replică, *Monsieur* de Custine reliefase justeţea afirmaţiilor lui Metternich, care denunţa existenţa unei conspiraţii universale.

— Numai în anul acesta, declarase Custine, am asistat la o serie de evenimente mai mult decât îngrijorătoare. În ianuarie, revoluţie în Spania; în februarie, asasinarea ducelui de Berry: în mai, tulburări în Germania, provocate de execuţia lui Sand; tot în mai, tulburări în Anglia şi condamnarea la moarte a conjuraţilor din Cato Street; în iulie, revoluţia din Regatul Celor Două Sicilii; acum, în august, revoluţia la Lisabona. Trăim pe un butoi de pulbere de puşcă. Nu ştiu cine a scornit această comparaţie; o folosesc fiindcă îmi pare foarte plastică. Ar mai fi trebuit să adauge că fitilul este deja aprins.

— În cercurile diplomatice din Berlin se spune ca aliaţii nu vor sta cu mâinile în sân, adăugase Chateaubriand, ostil însă din principiu

oricărei intervenţii în afacerile interne ale altor ţări.

Gerald înregistrase cu interes zvonul colportat de Chateaubriand. Punea la îndoială sinceritatea lui în ceea ce priveşte intervenţiile din afară, dar nu aceasta era esenţialul. Faptul că aliaţii se pregăteau de acţiune, merita toată atenţia. La începutul lui august, Austria ceruse Băncii Sunderland din Viena să mijlocească lansarea unui împrumut pe piaţa franceză şi britanică. Această cerere căpăta acum o semnificaţie deosebită.

Gerald îl primi pe Lafont în bibliotecă. Îi dădu spre citire mesajul referitor la arestarea lui Robert.

— Este semnat de Sandra, spuse el. Mi l-a trimis prin curier. Dumnezeu ştie cum de a reuşit să treacă prin blocadă. Ce e de făcut?

Lafont citi mesajul.

— Cred că va trebui să plec imediat în Sicilia.

Gerald rămase câteva momente cu privirile aţintite asupra focului din cămin.

— Nu, rosti el. Nu are rost să-ţi primejduieşti viaţa în Sicilia. Eşti mai necesar aici. Nu vreau să-ţi închipui că mă dezinteresez de soarta fratelui meu. Cred însă că Bidault te-ar putea înlocui în această misiune.

Strecură mesajul într-o mapă de piele.

— Dacă înainte de primirea acestui mesaj, mi-ar fi vorbit cineva despre posibilitatea arestării lui Robert – sau a oricăruia dintre noi, aş fi râs. Un Sunderland arestat... Hm! Fantastic!

Lafont îşi zise că nici Ludovic al XVI-lea n-ar fi raţionat altfel înaintea izbucnirii Marii Revoluţii. Se feri, bineînţeles, să-şi exprime gândurile. Întemniţarea lui Robert îl trezise pe Gerald la realitate. Nu-i strica această lecţie. În ultima vreme făcea imprudenţe. Armele vândute bancherului Klaus reflectau această mentalitate, primejdios de supărătoare.

Gerald se smulse din gândurile sale.

— Mâine plecăm la Viena. Mă însoţeşti. Să-ţi iei câţiva oameni de încredere. În capitala Austriei voi avea nevoie de serviciile dumitale. Gerald sună dintr-un clopoţel. Cheamă-l te rog pe Master Benjamin, porunci el valetului care apăru prompt, asemenea unui cuc maniac.

În aşteptarea lui Benjamin, scoase dintr-un dulăpior secret amenajat într-un raft al bibliotecii trei pahare de cristal şi o sticlă de Oporto.

Benjamin intră somnoros. Purta un halat lung, de mătase. Părul ondulat îi cădea în neorânduială pe frunte. Zâmbi prietenos lui Gerald. Salută pe Lafont.

— Mi se pare că te-am trezit din somn, zâmbi Gerald. Îmi pare rău. Nu ştiam că te-ai culcat atât de devreme.

— M-am făcut cuminte, zise Benjamin. Am învăţat la matematică până seara târziu.

— Îi voi scrie lui Henry. Se va bucura. Şi acum să-ţi spun de ce te-am chemat. Mâine în jurul prânzului plecăm la Viena. De dimineaţa am mult de lucru. Te rog să te duci în locul meu la un bijutier şi să cumperi un colier de perle sau de diamante. Dar de nuntă pentru Babs.

Benjamin rotunji ochii.

— Se mărită Babs?

— S-a şi măritat, replică Gerald. Voia să fugă cu tine în Spania. Să te mai încrezi în femei.

Benjamin făcu o mutră plouată, dezamăgită.

— Să nu te necăjeşti, Benjamin, îl bătu uşor Gerald pe umăr. Pierzi o femeie, găseşti o sută. Mai ales când ai bani.

— Nu m-am gândit niciodată să le cumpăr.

Lafont surâse amuzat, Gerald îi observă zâmbetul.

— Să bem câte un pahar de Oporto în cinstea lui Babs.

Benjamin îşi goli trist paharul.

— Cu cine s-a măritat?

— Cu David Forbes.

Benjamin schiţă un gest dispreţuitor.

— Tocmai pe blegul ăla şi l-a găsit?

Gerald îl dojeni.

— Ce înseamnă limbajul acesta, Benjamin?

Băiatul făcu o strâmbătură.

— Ai dreptate. Iartă-mă! Pot să plec la culcare?

— Te rog. Mai bei un pahar?

— Nu, Mulţumesc. Bună seara, Gerald. Bună seara Mr. Lafont.

Ieşi din bibliotecă târându-şi picioarele.

Gerald se întoarse spre Lafont.

— Ai zâmbit când a spus că nu s-a gândit niciodată să cumpere dragostea. De ce? Fii sincer.

Lafont aşeză paharul gol pe masa cu picioare canelate.

— Mi-e greu să spun lucrurilor pe nume...

— Te-am rugat să fii sincer.

— Potrivit instrucţiunilor dumneavoastră, am continuat să cercetez trecutul lui Master Benjamin.

— Şi?

— Nu cumpără, dar s-a lăsat cumpărat.

Gerald se încruntă.

— În ce sens? Fii mai explicit!

— Unele femei dornice de îmbrăţişări juvenile...

Gerald suspină.

— Am înţeles. Şi Benjamin se învoia la... acest târg?

Lafont ridică din umeri, afirmându-şi astfel regretul.

— Din nefericire, da.

— Şi... au fost numeroase cazurile?

— La cunoştinţa mea au ajuns vreo patru.

Gerald luă sticla de Oporto de pe masă.

— Mai bem câte un pahar, Lafont?

— Sunt la dispoziţia dumneavoastră, Sir.

Gerald avu o dimineaţă încărcată. La bancă, lucră cu Challais şi cu şefii de departamente, lăsând instrucţiuni precise pentru timpul cât va lipsi din Paris. Prezidă o şedinţă a consiliului de administraţie al fabricii de armament de la Nantes şi primi vizita unui grup de constructori navali, care puseseră în lucru pe un şantier din Marsilia, proaspăt achiziţionat de Gerald, primele vase de mare viteză care aveau să constituie nucleul „Societăţii de Navigaţie Maritimă Sunderland-Beauclair” din Franţa.

Pe Gerald îl încânta această activitate frenetică. Îl îmbăta puterea cu care fusese învestit. Tatăl său crease de la „A” la „Z” Casa Sunderland. Evoluţia aceasta lentă îl deprinsese treptat cu privilegiile şi satisfacţiile puterii, aşa cum Mitridate îşi deprinsese treptat organismul cu otrăvurile. Gerald se văzu însă dintr-odată în fruntea unui imperiu economic. Luase frânele puterii fără să urce scara ierarhiei. Căpătase sceptrul, asemenea unui tânăr suveran şi se comporta ca atare.

Cu câteva minute înainte de a porni la drum spre Viena, primi un mesaj din Veneţia, Guy Wragby îl încunoştinţa că nu-i mai era posibil să asigure supravegherea educaţiei copiilor rămaşi în îngrijirea sa. Sugera înscrierea lui Raymond la o şcoală superioară din Franţa, Anglia sau Germania şi internarea Cynthiei într-o mânăstire, la Fontevrault de pildă, unde să primească o educaţie potrivită vârstei şi rangului ei. Mai scria că îndrăznise a i se adresa

direct, deoarece nu putuse lua legătura cu Robert, reţinut încă în Sicilia.

Mesajul era redactat într-un stil care lăsa să se înţeleagă că demersul semnatarului era justificat de unele împrejurări vitrege, intempestive.

Gerald cunoştea seriozitatea lui Guy Wragby. Nu-i fu greu să ajungă la concluzia că acesta avea motive temeinice să-i scrie. Motive care nu erau străine, poate, de arestarea lui Bardolino. Mesajul ajunsese, la Gerald pe căi ordinare. Era uşor de presupus că Wragby, temându-se de cenzura poliţiei imperiale, îi scrisese în termeni acoperiţi.

Gerald stabilise ruta Metz, Frankfurt, Nürenberg, Regensburg, Linz. Vestea primită de la Wragby îl determină să-şi schimbe traseul, şi să coboare până la Veneţia. Părăsi Parisul la 25 august şi după o călătorie fără incidente, sosi la 5 septembrie în oraşul lagunelor.

Palazzo Andreea, reîntinerit graţie silinţelor lui Guy Wragby, care pusese un batalion de servitori să-l cureţe, îl primi cu porţile deschise. Trecuseră ani de când Gerald nu-i mai călcase pragul. Clădirea fastuoasă, de o eleganţă şi un bun gust indiscutabile, îl cuceri din prima clipă. În copilărie nu o socotise extraordinară. Numai apele lui Canal Grande, care scăldau faţada şi treptele de la intrare, îi păruseră demne de un oarecare interes. Acum îl vedea cu alţi ochi. Palazzo Andreea fusese reşedinţa preferată a părinţilor săi. Din veneraţie pentru ei, din admiraţie pentru această bijuterie arhitectonică, hotărî să o locuiască ori de câte ori timpul i-o va permite.

În aceeaşi seară, înainte de a da ochii cu copiii lui Adrien, avu o convorbire confidenţială cu Guy Wragby. Acesta îi aduse la cunoştinţă un fapt de o excepţională gravitate. După arestarea lui Bardolino şi plecarea lui Robert la Veneţia, poliţia imperială făcuse două percheziţii la Palazzo Andreea, în baza unor denunţuri anonime care pretindeau a şti că în interiorul acestei clădiri se aflau manifestate şi armele destinate naţionaliştilor italieni. Percheziţiile nu dăduseră rezultate. Zbirii stăpânirii se retrăseseră mârâind. Nu era însă exclus să revină.

Într-o zi, Wragby, care îşi însuşise măiestria restaurării tablourilor deteriorate, hotărâse să-şi omoare timpul, reparând câteva pânze din galeria lui Apollo. Spre marea şi neplăcuta sa surprindere, descoperise între pânzele duble ale unui portret din epoca

Renaşterii, un număr apreciabil de manifeste care îndemnau la rebeliune împotriva austriecilor. Pus în gardă de expresia îngrijorată a lui Raymond, îl luase din scurt. Băiatul recunoscuse că ştia de existenţa manifestelor. Strâns cu uşa de Wragby, mărturisise că într-o ublietă depistată de Bardolino, se aflau depozitate arme. Alarmat, bătrânul îl conjurase să-l conducă la ublieta cu pricina, prevenindu-l că descoperirea armelor de către poliţie ar atrage noi neplăceri nu numai asupra locatarilor palatului, dar şi a întregii familii Sunderland. Argumentele lui Wragby avuseseră darul să-l convingă pe Raymond, care în cele din urmă, cedase, conducându-l – bineînţeles fără ştirea servitorilor – la ublieta cu pricina: Wragby găsise acolo câteva pistoale arhaice, pe jumătate ruginite. Găsirea lor de către poliţie ar fi motivat totuşi arestarea lui Raymond, cât şi a lui Wragby, şi a oamenilor de serviciu. Comisia de Anchetă a Veneţiei nu făcea deosebiri de vârstă sau de rang, când era vorba de infracţiuni asimilate cu crima de lezmajestate. Erau cunoscute cazurile unor minori care zăceau în temniţele austriece. Infractorii majori erau judecaţi după o procedură sumară şi executaţi prin împuşcare. Cu toată simpatia lui pentru familia Sunderland, Wragby nu era dispus să-şi pună existenţa în joc.

Profitând de o noapte întunecoasă, aruncase pistoalele în apele lui Canal Grande. Dar cine-l putea asigura că nu se mai aflau arme şi în alte încăperi secrete ale palatului? Toată povestea asta avea un parfum, comic. Ubliete, trape, arme ascunse, conspiratori, zbiri, tot arsenalul folosit de autorii romanelor gotice, mult gustate în acea vreme. Faptele erau însă reale.

Raymond, continuă Wragby, era fanatizat de Bardolino. Îi ura de moarte pe austrieci şi nu visa decât lupte şi răfuieli cu asupritorii. Dacă Bardolino şi italienii lui aveau toate motivele să-şi rişte pielea pentru ţara lor, ar fi fost cel puţin ridicol pentru Raymond să zacă în celula vreunei fortăreţe austriece pentru o cauză care nu era a lui.

Gerald îşi spuse că argumentele lui Wragby erau înţelepte şi justificate. Nebunia lui Raymond îşi găsea precedente. Dacă acesta avea scuza vârstei, nu se putea spune acelaşi lucru despre Byron şi despre atâţia străini, care-şi expuneau viaţa pentru eliberarea Italiei. Gerald nu reuşea să înţeleagă motivele care determinau pe aceşti oameni să îmbrăţişeze o asemenea atitudine. Firea omenească este tot atât de insondabilă ca şi multe legi ale firii. Ce-l determina pe Raymond să militeze pentru izgonirea austriecilor din

Veneţia, şi ce-l împingea pe Benjamin să se vândă femeilor coapte, însetate de îmbrăţişări nevârstnice? În ciuda considerentelor morale, care ar fi trebuit să-l încline spre Raymond, Gerald îl simpatiza pe Benjamin. Se întrebă dacă era atât de stricat încât să nu poată preţui simţămintele înalte de abnegaţie, de sacrificiu pentru o cauză înaltă. Ajunsese la concluzia că gloriola eroilor îi repugna. În definitiv, nici drumul său nu era lipsit de spini. La capătul eforturilor sale îl aştepta însă o recompensă palpabilă. Aurul şi puterea.

La 8 septembrie, Gerald părăsi Veneţia. Suita sa cuprindea acum şi pe băiatul lui Adrien. Raymond îi urmase fără tragere de inimă. Ar fi preferat să rămână la Veneţia, să lupte mai departe alături de naţionaliştii italieni. Dar unchiul său voise altfel. Şi cu unchiul acesta, foarte amabil şi prietenos în aparenţă, nu se putea discuta. Guy Wragby convenise să rămână cu Cynthia la Palazzo Andreea, până la înapoierea lui Gerald de la Viena. Corvoada aceasta începuse să-l plictisească. Ajunsese la o vârstă la care tabieturile de burlac devin tiranice. Se învăţase să trăiască singur, să nu poarte de grijă nimănui şi să nu aibă obligaţii.

La 13 septembrie, Gerald ajunse la Viena. Închirie un etaj întreg la hotelul „Im Auge Gottes”. La acelaşi hotel locuise şi Lordul Castlereagh în timpul faimosului Congres care pusese capăt imperiului napoleonian. Coincidenţa era stranie. Gerald ar fi putut să tragă la „Szent-György Palais”, reşedinţa vieneză a lui Robert. Preferase să nu ceară găzduire în timpul absenţei acestuia. Relaţiile lui cu Robert şi cu Sandra nu erau îndeajuns de cordiale, pentru a-şi permite asemenea libertăţi.

Apariţia inopinată a lui Gerald la Banca Sunderland stârni mare emoţie printre funcţionari. Îl precedase o reputaţie de om aspru, despotic, irascibil. Înfăţişarea lui de o seducătoare tinereţe îi atrase totuşi simpatii. Oficial, Gerald sosea la Viena pentru a negocia împrumutul solicitat de guvernul austriac. Scopul nemărturisit al vizitei lui era tatonarea terenului în vederea îmbunătăţirii relaţiilor cu Metternich şi cu Gentz. Gerald îşi organiză atent forţele, înainte de a trece la ofensivă. La Hoffburg avea câţiva aliaţi preţioşi: doi arhiduci, şi mai mulţi demnitari ai Curţii în frunte cu Marele Şambelan, prinţul Altenburg-Desmond. La nevoie se putea, folosi şi de unii clienţi ai băncii sale, membri ai înaltei aristocraţii austriece, la care se adăuga un număr respectabil de oameni politici,

funcţionari superiori şi militari de carieră. Lafont îi procură o listă cu numele celor mai importanţi datornici ai Băncii Rotschild, de care trebuia să se ferească din oficiu. Printre aceştia se remarcau: prinţul Esterhazy, cu o datorie de 6.400.000 fiorini; prinţul de Ysenburg Birstein – 1 milion fiorini: prinţul Sayn-Wittgentein-Berlebung – 300.000; prinţul Waldburg-Zeil – 172.000; contele Sandor Slavnicza – 670.000; cavalerul de Riese – 250.000; prinţul Ysenburg Wächtersbach – 294.000; prinţul Solms-Lich – 300.000; prinţul Löwenstein-Wertheim 1 milion şi jumătate; prinţul Löwenstein-Rosenberg – 350.000; prinţul Victor zu Ysenburg – 140.000; contele Viczay – 700.000; contele Szapary – 300.000; contele Leiningen-Westerberg – 80.000; contele Nicky – 340.000; contele Hunyady – 500.000; contele Szecheny – 1.800.000; contele Henckel von Donnersmarck – 1.125.000; contele Froberg – 100.000; prinţul Schwarzenberg – 5 milioane; prinţul Waldburg-Wolfegg – 800.000; prinţul Waldsee – 350.000; contele Wartemberg – 2.070.000; baronul de Greifenklau – 130.000; prinţul de Wied – 700.000. Friederich von Gentz primea o subvenţie fixă de 10.000 fiorini pe an. În schimb furniza lui Salomon Rotschild informaţii politice de cea mai mare însemnătate.

Gerald avea de înfruntat şi animozitatea altor bancheri printre care Moses Lakenbacher, Markus Leidendorf, Salomon Herz, Arnstein, Eskelès, Aaron Höng von Hönigsberg, Parich, Karl Wolff-Rosenberg şi alţii. Toţi aceştia se abăteau ca nişte păsări de pradă asupra nobilimii feudale muribunde, sfâşiindu-i hălci, înfruptându-se din domeniile, pădurile şi palatele ei. Aristocraţia despuiată treptat de averi, datorită războaielor, inflaţiei, scăderii veniturilor, cheltuielilor somptuozităţii crescânde, devenea tot mai dependentă de financiari. Deprinşi să zvârle banii în dreapta şi în stânga, spre a-şi menţine rangul şi strălucirea, se împrumutau de la bancheri cu sume tot mai mari, uitând că într-o zi trebuiau să restituie datoriile cu toate dobânzile lor cămătăreşti. Odată cu pierderea averilor, nobilimea îşi vedea diminuată influenţa şi autoritatea. Prestigiul şi puterea bancherilor şi a industriaşilor creşteau în proporţie inversă.

Bancherii din Viena nu vedeau cu ochi buni concurenţa băncilor străine Rotschild şi Sunderland. Păsările de pradă se luptau pe viaţă şi pe moarte. Se sfâşiau cu ghearele şi cu ciocurile lor ascuţite. Vai de învinşi. Pentru aceştia nu exista milă. În vremurile Romei Imperiale, faimoase pentru moravurile ei crude, gladiatorii înfrânţi puteau spera în clemenţa publicului. Când mulţimea înălţa

pumnul, cu degetul cel mare în sus, viaţa învinşilor era cruţată. În moravurile civilizate ale începutului secolului al XIX-lea, degetul cel mare al pumnului strâns, arăta întotdeauna spre pământ. Învinşii trebuiau să piară.

Gerald sosea la Viena blindat, gata să se avânte în învălmăşeală. Ştia că nu va fi cruţare. Nici el nu era dispus să cruţe pe nimeni.

Prinţul Eugen von Altenburg-Desmond oferi în cinstea lui Gerald o recepţie monstră în palatul său de pe Rennweg. Curtea şi înalta nobilime aveau să fie reprezentate prin purtătorii celor mai glorioase nume din Almanahul Gotha. La sugestia lui Gerald, prinţul invită şi pe bancherii cu vază din capitala Imperiului. Toţi răspunseră la apel. Chiar şi Salomon Rotschild. Erau curioşi să-l cunoască personal pe urmaşul legendarului Richard Sunderland. Înainte de luptă, adversarii se măsoară din priviri, se studiază, se spionează, spre a-şi face o idee despre combativitatea, forţa şi rezistenţa fiecăruia. Aspectul lui Gerald îi linişti în parte. Tinerelul acesta frumuşel şi distins, cu alură de dandy, nu era în măsură să trezească temeri deosebite. Părea pregătit mai degrabă pentru isprăvi sentimentale decât pentru bătălii financiare.

Şi Gerald îşi studie viitorii adversari. Sprijinindu-se pe informaţiile furnizate de Lafont, cât şi pe propriile sale observaţii, ajunse la concluzia că cei mai primejdioşi rechini erau Hönigsberg, Arnstein, Herz, Rosenberg şi Rotschild. Rotschild lucra izolat. Ceilalţi încheiaseră o alianţă a cărei durabilitate avea să fie verificată în cursul bătăliilor viitoare. Herz şi Wolff-Rosenberg păreau să fie căpeteniile grupului de aliaţi. Salomon Rotschild ascundea sub o înfăţişare anodină o pricepere în afaceri, un instinct sigur şi o viclenie extrem de primejdioasă. Hertz era un bătrân cu sprâncene groase, chelie şi obraji căzuţi, ce-i dădeau înfăţişarea unui buldog împovărat de ani. Ţinea ochii pe jumătate închişi, ca şi cum spiritul i-ar fi fost în parte adormit. Gerald se învăţase însă a nu se călăuzi după aparenţe. Wolff-Rosenberg era tânăr – să tot fi avut treizeci şi ceva de ani – înalt, blond, cu un început de calviţie. Purta ochelari cu rame de aur. Ţinea capul sus, arătând a fi conştient de importanţa şi valoarea sa. Era îmbrăcat cu multă cochetărie. Din primele clipe trezi antipatia lui Gerald. Rotschild şi Herz erau de o politeţe exemplară, Wolff-Rosenberg păstra o atitudine scorţoasă, de o superioritate enervantă. Pe cât de repulsiv arăta acesta, pe atât de atractivă şi de gingaşă era soţia sa, Elisabeth. Fiică a unui conte polonez scăpătat, fusese vândută – în mod practic – de către

acesta, bancherului, care în schimbul unei căsătorii ce-i asigura intrarea în sânul aristocraţiei imperiului, făcuse *tabula rasa* din datoriile viitorului socru. Elisabeth împlinise cu câteva zile înainte vârsta de şaptesprezece ani. Cu aceeaşi ocazie sărbătorise şi încheierea a doi ani de la căsătorie. În cercurile financiare din Viena se spunea că bancherul Wolff-Rosenberg avea să fie înnobilat în curând de împărat, pentru serviciile aduse Austriei. Serviciile aduse Austriei se rezumau la acordarea de împrumuturi câtorva arhiduci şi miniştri.

Cancelarul Metternich şi principesa, soţia sa, îşi făcură apariţia ceva mai târziu. Printre persoanele din suită se afla şi Friederich von Gentz. Metternich arătă bunăvoinţă lui Gerald. Cancelarul avea nevoie de mulţi bani spre a aduce la îndeplinire un proiect scump. Şi contele Stadion, ministrul de finanţe al Imperiului se află de faţă. Tot la bani se gândea şi el. Ajunseseră să-l obsedeze. Din nefericire, banii se făceau din ce în ce mai puţini, iar întreţinerea bătrânului Imperiu costa tot mai mult. Contele Stadion se ploconea la toţi bancherii. Domnii aceştia ajunseseră cămătarii statului. Îl storceau ca pe o lămâie. Pe vremuri, când statul se pomenea în pragul falimentului, suveranul îi înşfăca pe cămătari, îi arunca în temniţe şi le confisca averile. Statul se înviora pentru un timp, asemenea unui bolnav căruia i s-a administrat o transfuzie de sânge. După câteva decenii, uneori mai repede, finanţele secătuiau iarăşi. Suveranul repeta procedeul. Altă generaţie de cămătari îşi plătea tributul. Moravurile însă evoluaseră odată cu scurgerea secolelor. Suveranul nu-i mai arunca pe cămătari în celulele temniţelor. Le cerşea pomana şi în schimb plătea dobânzi grele. Pe deasupra îi cadorisea şi cu titluri de nobleţe şi cu decoraţii. Bancherimea, reprezentanta burgheziei în plină ascensiune, era asigurată. Culmea e că monarhia însăşi îşi pusese laţul de gât. Regii fortificaseră burghezia, spre a crea o clasă tampon între tron şi feudalii turbulenţi. Burghezii îşi jucaseră perfect rolul, doborând nobilimea feudală. Se instalaseră în locurile foştilor mari seniori. Dar nu se mulţumiseră cu atâta. Începuseră să sape temeliile monarhiei. Îi diminuau treptat prerogativele. Metternich, ultimul campion al absolutismului regal, crease Sfânta Alianţă. Spera să zăgăzuiască ascensiunea primejdioasă a burgheziei. Burghezia însă se dezvolta ca şi planta miraculoasă din basm, însămânţată lângă casă. Creştea neîncetat, lua proporţii monstruoase, acoperea casa. Rădăcinile ei se dezvoltau cu atâta vigoare, încât deplasau

temeliile, crăpau zidurile, năruind până la urmă întreg edificiul şi prinzând sub dărâmături pe omul care o însămânţase.

Metternich hotărâse să facă o cotitură, încercând o reconciliere cu actualul conducător al Casei Sunderland. Un bancher cu rang ducal era firesc să-i inspire la urma urmelor, mai multă încredere decât un bancher de origine burgheză. Un Lusignan-Valois şi un Metternich puteau găsi uşor un limbaj comun. Casa Sunderland reprezenta o forţă. De ce n-ar încerca să şi-o apropie? Rotschilzii nu erau comozi. Lăcomia lor începuse să-l deranjeze. Gentz îi susţinea fiindcă era stipendiatul lor. Metternich cunoştea realitatea. Poliţia imperială îl informa bine. Atenţia deosebită pe care i-o acordă lui Gerald stârni gelozii şi comentarii înveninate. Vorbiră aproape o oră despre relaţiile lor comune din înalta nobilime europeană. Înainte de a se despărţi, cancelarul îl invită la un dineu în clădirea Cancelariatului. Gerald rămase plăcut surprins de schimbarea la faţă a lui Metternich. Evident, acesta se pregătea să-i propună un târg. Rămânea de văzut dacă târgul avea să convingă Casa Sunderland.

După plecarea cancelarului, manevră astfel încât să se apropie de Gentz care juca tare la o masă de „Trente et Quarante”. Se aşeză pe un scaun rămas liber, alături de eminenţa cenuşie a lui Metternich. Abia se cunoscuseră. Gentz pierdea sume mari. Începuse să se enerveze. Gerald juca liniştit. Nu-l interesa câştigul. Înfiripă cu Gentz o conversaţie banală. La un moment dat i se adresă cu ton neglijent.

— *Monsieur* de Gentz, de ce nu treceţi pe la Banca Sunderland, spre a vă încasa dobânzile banilor depuşi? Aveţi de ridicat peste douăzeci de mii de fiorini.

Gentz îl privi lung. Nu-şi amintea să fi depus fonduri la Banca Sunderland. Tăcerea se prelungi. Gerald îşi fila cu nepăsare cărţile de joc.

— Suntem morţi. Suntem morţi cu toţii, rosti un bărbat cărunt, în costum de nobil polonez, plasat în stânga lui Gerald. Filozofa cu voce tare. Avea o figură mică şi ridată, ca de maimuţă. În faţa lui se afla o grămăjoară de fise. Lângă fise – un pahar cu şampanie.

Gentz se uită la nobilul polonez şi zâmbi.

— Contele Wiozlawiecky are gânduri negre. Pierde, se adresă el lui Gerald. Mâine am să trec pe la bancă. Sunteţi foarte amabil fiindcă m-aţi anunţat.

Gerald înclină din cap. Manevra lui reuşise. Dacă Gentz ar fi

ripostat înţepat că nu are depuneri la Banca Sunderland, Gerald ar fi spus că făcuse, probabil, o confuzie de nume.

— Nu simţiţi gustul de ţărână în gură? se întoarse contele polonez spre Gerald. Eu îl simt. De foarte multă vreme îl simt. E prezent şi în mâncare şi în vis. Hm! Toţi suntem nişte fantome. Nişte cadavre cu aparenţă de viaţă.

Polonezul vorbea pentru sine. Din când în când îşi muia buzele în paharul cu şampanie. Grămăjoara de fise din faţa lui se micşora necontenit.

— Fiecare pas, fiecare gest, fiecare bucurie, fiecare tristeţe, ne apropie inexorabil de destrămarea finală. Totul ne împinge într-acolo. Din clipa în care ne naştem, avem o destinaţie precisă. Să hrănim moartea. Peste cincizeci de ani, continuă el, tuturor persoanelor din jurul acestei mese le dau întâlnire dincolo de Styx.

— Rămâneţi mai multă vreme la Viena, *Monsieur le Duc?* îl întrebă Gentz pe Gerald.

— Depinde de împrejurări.

— Imperiul are nevoie de prezenţa tuturor oamenilor de bine. Ne aflăm în preajma unor evenimente cruciale. Cuvântul şi sprijinul dumneavoastră pot atârna greu în balanţă.

— Omenirea nu este decât o boală a acestei planete, continuă polonezul. O eczemă, o lepră, care o roade, care îi strică substanţa, care o înjoseşte. Da, da, prezenţa noastră perverteşte, înjoseşte natura. E destul să se scuture odată munţii, să se reverse mările, ca întreaga suflare omenească să dispară în neant. Clipa aceasta n-a sosit încă. Firea e răbdătoare. Ne lasă să ne facem mendrele. Să ne măcinăm între noi. E răbdătoare fiindcă este eternă. Noi suntem trecători, dar uităm aceasta...

— Mă flataţi, *Monsieur* de Gentz, răspunse Gerald.

— Pe tabla de şah a politicii europene reprezentaţi o figură importantă, stărui Gentz.

— Cuvintele acestea, rostite chiar de către unul din stâlpii Sfintei Alianţe, capătă o semnificaţie deosebită, replică Gerald.

— Deşertăciunea deşertăciunilor. Totul nu este decât deşertăciune. Deşertăciune şi moarte, bolborosi contele.

— Corul din tragediile greceşti, exclamă Gentz, comentând laconic divagaţiile polonezului. Zilele acestea trebuie să ne vedem, *Monsieur le Duc*.

Bancherul Wolff-Rosenberg apăru de undeva din mulţime şi se plantă la spatele polonezului.

— *Monsieur le Comte*, îmi permit să vă atrag atenţia că în seara aceasta nu aveţi noroc. Ar fi, cred, mai bine să întrerupeţi jocul.

Vorbea cu ton rece, eficient, pedant.

Contele îi răspunse fără să-l privească în ochi.

— Să termin fisele şi mă ridic de la masă.

Bancherul replică rece.

— Este cel mai înţelept lucru pe care-l puteţi face.

Dispăru în mulţime.

— Ginerele meu, explică polonezul lui Gerald, deşi nu-l întrebase nimeni. Un om foarte înţelept. L-aţi auzit şi dumneavoastră. Prea înţelept chiar. Înţelepciunea îl face uneori inuman. Fiica mea are impresia că este măritată cu un gheţar. Iertaţi-mi, indiscreţia, *Monsieur... Monsieur*...

Gentz făcu prezentările:

— Îmi permiteţi. Gerald Sunderland duce de Lusignan-Valois. Contele Bronislaw Wiozlawiecky.

— Încântat, zise polonezul.

Gerald se înclină.

— Plăcerea este a mea. Îmi permiteţi să vă avansez câteva fise? Poate se schimbă norocul.

Contele îi mulţumi cu efuziune. Luă grămada pe care i-o împinse Gerald şi pontă câteva fise. Câştigă. Înviorat, ceru unui lacheu încă o cupă cu şampanie.

— În existenţa asta hâdă şi searbădă, *Monsieur le Duc*, soarele luminează şi cadavrele şi viermii...

A doua zi, unul din secretarii lui Metternich se înfăţişă la hotelul „Im Auge Gottes”, spre a-l invita pe Gerald la Cancelariatul Imperiului. Gerald recunoscuse numele secretarului, căci figura pe listele de agenţi ale lui Lafont. Nici el, însă, şi nici emisarul lui Metternich nu lăsară să se înţeleagă că între ei ar fi existat vreo legătură.

Cancelarul îl primi pe Gerald în cabinetul de lucru.

— V-a trimis Dumnezeu, *Monsieur le Duc*, îl întâmpină Metternich. Sfânta Alianţă are nevoie de sprijinul tuturor oamenilor de bine. (Gerald auzise fraza aceasta şi din gura lui Gentz.) Liniştea Europei este grav ameninţată. Revoluţia câştigă teren. Ieri Spania şi Germania. Azi Portugalia şi Regatul celor Două Sicilii. Dacă am privit cu oarecare indiferenţă evenimentele din Peninsula Iberică, relativ îndepărtată de noi, nu-mi este permis să rămân în aceeaşi

pasivitate faţă de ceea ce se întâmplă în Italia. În Germania am făcut ordine. Voi face ordine şi la Napoli. Cu ajutorul lui Dumnezeu, voi doborî hidra revoluţiei aşa cum l-am doborât şi pe Napoleon.

Metternich vorbea ca un iluminat. Era convins de dreptatea cauzei sale. Spre deosebire de Talleyrand, care trata problemele internaţionale cu cinismul ironic al gentilomului crescut şi educat în spiritul secolului al XVIII-lea, Metternich era un fanatic. Se socotea un profet, un apostol al absolutismului, singurul regim – credea el – menit să asigure dezvoltarea armonioasă a societăţii umane. Gerald îl asculta cu interes. Nu împărtăşea opiniile lui Metternich, însă era impresionat de forţa cu care acesta îşi exprima ideile.

— Am refuzat să primesc pe ducele di Gallo trimis în ambasadă de noul regim din Napoli. La Klagenfurt, autorităţile imperiale l-au silit să facă drumul întors. Totdeodată am comunicat actualilor conducători ai Regatului Celor Două Sicilii, că împăratul nu se va îndepărta de la linia sa de conduită, primind pe trimisul unui guvern care-şi datorează existenţa maşinaţiilor murdare ale Carbonarilor. Asociaţia aceasta secretă constituie o ameninţare pentru securitatea tronurilor şi liniştea popoarelor.

Metternich se plimba cu mâinile la spate, dintr-un capăt în celălalt al încăperii. Decoraţiile sale scânteiau, reflectând soarele care potopea biroul prin ferestrele înalte.

— Acum câteva zile, continuă Metternich, am stat de vorbă cu principele Cimitele care venea de la Napoli şi se afla în drum spre Londra. M-a implorat să nu scot Regatul Celor Două Sicilii din comunitatea Statelor protejate de Sfânta Alianţă, căci ar însemna să sufere nevinovaţii pentru păcatele celor vinovaţi. I-am răspuns că orice indulgenţă din partea noastră ar constitui un semn de slăbiciune şi o primă de încurajare pentru revoluţionari. Dacă ciuma izbucneşte într-o ţară, închizi în acelaşi cordon sanitar şi pe cei sănătoşi şi pe cei atinşi de flagel. Infecţiile de ordin moral se tratează în acelaşi chip.

Cancelarul îşi trecu nervos mâna prin păr. Silueta lui subţire, uşor încovoiată, se profila pe fundalul luminos al ferestrelor.

— Recent am trimis o scrisoare circulară guvernămintelor din Italia. Le-am informat că Austria, potrivit tratatelor din 1815, a primit rolul de apărător al ordinii în Italia şi că pentru a şi-l păstra este gata să zdrobească prin forţă orice îndepărtare de la linia şi principiile Sfintei Alianţe.

Gerald era uluit. Metternich proclama cu seninătate dreptul de

amestec al unor state în treburile lăuntrice ale altor state. Legaliza un act politic şi militar pe care şi cei care-l săvârşiseră până atunci, se feriseră să încerce a-l justifica.

— Austria îşi propune să acţioneze în spiritul celei mai stricte legalităţi, continuă cancelarul. Voi face demersuri diplomatice în vederea convocării unui Congres al Statelor membre ale Sfintei Alianţe, spre a stabili măsurile care se impun a se lua. Am propus şi locul de întâlnire. Troppau.

Gerald întrezări scopurile ascunse ale acestei reuniuni. Sfânta Alianţă urma să-şi asume responsabilitatea operaţiilor militare pe care Austria avea să le angajeze în Italia.

Cancelarul atacă un aspect al chestiunii legat mai întâi de preocupările şi activitatea vizitatorului.

— Perspectiva unei acţiuni militare implică şi pregătiri serioase. Austria are nevoie de soldaţi, de armament, de bani. Oamenii îi vom procura noi. Armamentul şi banii intră în competenţa dumneavoastră, zâmbi el. Trebuie să subliniez că Banca Rotschild ne-a acordat până acum un sprijin financiar apreciabil.

Metternich încerca să-i stimuleze instinctul de competiţie.

— Trebuie să ne unim forţele, *Monsieur le Duc*, să zdrobim revoluţia, oriunde s-ar ivi ea. Revoluţia e un fel de hidră. Are capete multe. Dar le voi reteza pe rând. Asemenea Sfântului Gheorghe, voi nimici dragonul răului.

Gerald simţi o milă ciudată pentru omul acesta, destinat să cunoască până la urmă amărăciunea înfrângerii. Gerald ştia că Metternich va fi înfrânt. Ştia acest lucru fiindcă studiase istoria. Tratatele de istorie oglindeau evoluţia societăţii umane. Fiecare filă corespundea unui pas înainte. Dar aici se oprea asemănarea. Cărţile de istorie pot îi reluate de la capăt. Istoria trăită nu permite acest lucru. O pagină întoarsă e definitiv întoarsă. Metternich nu înţelegea acest adevăr etern. Încerca să întoarcă paginile istoriei trăite. Ceea ce depăşea puterile omeneşti. Societatea merge înainte. Ca un imens tăvălug. Cei care au nebunia să creadă că îl pot opri sunt zdrobiţi.

Gerald făgădui să-i sprijine eforturile. Va stabili împreună cu ministrul de finanţe, contele Stadion, modalităţile unui mare împrumut. Va discuta apoi cu arhiducele Karl, un nou plan de înarmare al armatei austriece.

Metternich îl reţinu la prânz. Nu făcuse niciodată această onoare lui Robert Sunderland. Avea impresia că în Gerald găsise un

interlocutor docil. Nu numai că reuşise să-l înhame la carul Austriei, dar îşi făcea din el o unealtă care să precumpănească influenţa celorlalţi bancheri. Activitatea Casei Sunderland îl jena doar în ceea ce priveşte ajutorarea rebelilor din coloniile spaniole. Dar aceasta era altă poveste. Lăsă rezolvarea ei pentru mai târziu...

Gerald îşi prelungi şederea la Viena. Discuţiile cu reprezentanţii armatei şi ai ministerului de finanţe cereau timp. Gerald era dispus să concureze pe ceilalţi bancheri, dar nu să lucreze în pierdere şi nici să facă acte de filantropie faţă de Austria. După aproape zece zile de tratative, căzu de acord asupra unui împrumut de treizeci milioane de fiorini. Şi Metternich contractă un împrumut personal de un milion de fiorini.

Către sfârşitul lui septembrie, Gerald primi veşti de la Palermo. Charles Bidault, agentul lui Lafont, reuşise – după nenumărate peripeţii – să ia legătura cu Robert. Sicilia se afla în plin război civil. Palermo şi regiunile din Vest ale insulei îşi declaraseră independenţa. Messina şi regiunile din Est, dominate de carbonari, rămăseseră credincioase guvernământului de la Napoli. Junta din Palermo prezidată de prinţul de Villafranca afişase o proclamaţie în termeni umflaţi, prin care acuza pe locuitorii Messinei şi ai teritoriilor limitrofe, că sunt trădători de patrie, vânduţi Bourbonilor şi duşmani ai libertăţii. Messina ripostase printr-altă proclamaţie, atribuind palermitanilor toate păcatele imaginabile. Nu-şi dădeau seama, bieţii sicilieni, că lăsând frâu liber rivalităţilor provinciale, făceau jocul guvernului central de la Napoli. Palermo, care abia se mai liniştise după tulburările de stradă din iulie, organizase o armată de şase mii de oameni, alcătuită în cea mai mare parte din foşti ocnaşi, din mafioţi şi din drojdia populaţiei oraşului. Comandată de prinţul de San Cataldo, această armată pornise o expediţie de pedepsire împotriva oraşului Caltanissetta, aflat în dependenţa Messinei. Oraşul fusese luat cu asalt, jefuit şi nimicit în mare parte, apărători lui ucişi, femeile violate. În analele Caltanissettei anul 1820 avea să capete o denumire sinistră: *Anno dell'assassinio*. Alte trupe palermitane devastaseră oraşele Cefalu, Marsala şi Syracusa.

Vicarul regal, ducele de Calabria, ar fi preferat să ajungă la o reglementare paşnică a conflictului, dar sub presiunea carbonarilor din guvern, trimisese împotriva rebelilor un corp expediţionar sub comanda generalului Florestano Pepe, fratele generalului care

determinase succesul revoluţiei de la Napoli. Forţele de represiune erau scindate în două coloane. Prima, sub ordinele lui Pepe, se îndrepta spre Palermo de-a lungul litoralului nordic al Siciliei, fiind sprijinită de flota militară napolitană. A doua coloană, comandată de colonelul Costa, urma un itinerar paralel, prin lăuntrul insulei, spre a curaţi cuiburile de rezistenţă rebele.

La Palermo tulburările constituiau o stare endemică. Junta, sprijinită de moderaţi, ar fi fost dispusă să trateze. Elementele extremiste, mai numeroase, militau pentru o rezistenţă eroică. Oraşul se pregătea de asediu. Se construiau în grabă fortificaţii dincolo de periferii. Pe străzi se ridicau baricade. Junta fusese nevoită să recurgă la un împrumut forţat de trei milioane şi jumătate.

Către mijlocul lui septembrie, Robert Sunderland fusese eliberat din închisoare datorită intervenţiilor principelui Palagonia şi a lui Valentino di Bagheria, ofiţer în noua armată palermitană. Era însă grav bolnav. În închisoare, datorită condiţiilor inumane, contractase o congestie pulmonară. Prinţul de Villafranca, sesizat de Palagonia, anchetase personal cazul lui Robert. Constatase că arestarea lui nu fusese ordonată de autorităţile constituite. Ridicat abuziv din vila lui Palagonia de către elemente afiliate Mafiei, zăcuse în închisoare fără să fi avut vreo vină. Actualmente era netransportabil. Instalat în palatul Montechiaro, se afla în îngrijirea medicului personal al prinţului de Villafranca. Curierul lui Bidault reuşise să iasă prin liniile de apărare ale oraşului. Bidault rămăsese la Palermo.

Gerald era îngrijorat. Dispariţia lui Robert i-ar fi încurcat planurile. Avea neapărată nevoie la Viena de un reprezentant de încredere. Robert putea juca acest rol mai bine decât oricare funcţionar superior, cu atât mai mult cu cât Gerald avea o încredere limitată în capacitatea conducătorilor Băncii Sunderland din Austria.

În zilele acelea atât de frământate, găsi timp să se ocupe şi de Raymond. Hotărî să-l trimită în toamnă la Heidelberg. Prinţul Altenburg-Desmond îi recomandă o gazdă ideală, în persoana unui bătrân profesor, Ulrich Wendel, care preda Istoria Popoarelor la celebra universitate de pe Neckar. Gerald preferase Heidelbergul, fiindcă în Anglia sau în Franţa Raymond ar fi suferit mai uşor influenţe din partea agenţilor mamei sale. Băiatul se supuse fără entuziasm hotărârii unchiului său. Se socotea persecutat fiindcă era

silit să părăsească Italia. Cu Benjamin nu se înţelegea, deşi se străduia să şi-l apropie. Firile lor erau diametral opuse. Pe Raymond nu-l preocupau decât tomurile groase de istorie care consemnau lupta oamenilor împotriva opresiunii, de orice natură ar fi fost ea. Ore întregi ar fi fost în stare să ţină discursuri incendiare în legătură cu acest subiect. Pe Benjamin nu-l interesau teoriile vărului său. Îl asculta politicos, dar absent, şi când acesta se aştepta mai puţin, îl întrerupea spre a-i aminti un peisaj admirat în timpul ultimei lor călătorii, ori o fată întrezărită pe stradă.

Gerald l-ar fi trimis şi pe Benjamin la Heidelberg. Pregătirea intelectuală a acestuia era însă ca şi inexistentă. Foarte inteligent, îşi însuşea repede cunoştinţele, dar nu avea bază. Dascălii angajaţi de Gerald, se străduiau să-l îndoape cu învăţătura, spre a-l face să câştige timpul pierdut.

Gerald regreta că nu-l luase şi pe Alain la Viena. În compania lui şi-ar fi petrecut mai agreabil serile. După activitatea istovitoare de la bancă simţea nevoia să se destindă. Îi plăcea să frecventeze cafenelele vieneze, cu antrenantele lor orchestre, ori să se plimbe călare pe sub copacii arămiţi de toamnă din Wiener Wald.

Localul lui preferat era cafeneaua Hugelmann, plasată într-un foarte pitoresc cadru vienez, şi anume lângă Ferdinandsbrücke, faimosul pod care lega oraşul de cartierul Leopoldstadt, durat pe o insulă scăldată de apele cenuşii ale Dunării. Podul acesta oferea în fiecare sâmbătă şi duminică spectacolul vesel al vienezilor care plecau să se plimbe prin Prater. Hugelmann avusese ingeniozitatea să instaleze în cafeneaua sa o „academie” de biliard. Acolo îşi dădeau întâlnire campionii acestui joc, atrăgând cu partidele lor îndelung disputate un mare număr de curioşi.

La teatrul „An der Wien” Gerald asistă la câteva spectacole foarte gustate de public, printre care *Flautul Fermecat* şi *Fidelio*. Într-o duminică urmări cu mult interes *Gemenii*, lucrare a unui tânăr compozitor, care – afirma afişul – făgăduia mult: Franz Schubert. Îi făcu mare impresie o reprezentaţie a operei *Gulistan*, pusă în scenă de fecundul şi prolificul Shickaneder, cu o puzderie de figuranţi, defilări de trupe şi lupte spectaculoase, cu focuri de artificii, detunături de arme grele şi uşoare, cu evoluţii de animale în scenă şi printre acestea cu arii de operă interpretate de actori renumiţi. Vienezii, îndrăgostiţi de montările monstre ale lui Shickaneder, izbucneau în aplauze la scenă deschisă.

În primul antract, Gerald observă că loja alăturată de a sa era

ocupată de contele Wiozlawiecky – macabrul său partener de joc de la masa de „Trente et Quarante” – însoţit de fiica sa, Elisabeth Wolff-Rosenberg. Potrivit protocolului, trecu în loja lor, spre a-i saluta. Şi contele şi soţia bancherului îl primiră cu simpatie. Eliberată de prezenţa lui Karl, Elisabeth înflorise. Zglobie, plină de viaţă, împărtăşi lui Gerald într-o serie de ditirambe întretăiate de exclamaţii entuziaste, plăcerea imensă pe care i-o făcuse spectacolul. Îi vorbea fără urmă de sfială ca şi când l-ar fi cunoscut de multă vreme. Gerald o asculta cucerit de drăgălăşenia, de buna ei dispoziţie. Uitase de plictiseala discuţiilor de la bancă, de fastidioasele calcule financiare, de complicaţiile familiale, de Metternich, de Gentz şi de toată şleahta de bancheri. Uitase până şi de Karl Wolff-Rosenberg, eficientul şi pedantul soţ al Elisabethei.

Actul al doilea îl prinse în loja lui Wiozlawiecky. Elisabeth se bucura ca un copil de năzdrăvăniile de pe scenă. Bubuiturile tunurilor, care trăgeau pe întrecute, o umpleau de încântare. Bătea frenetic din palme. Wiozlawiecky nu era atent la reprezentaţie. Privirile lui se îndreptau uneori asupra fiicei sale cu o milă care nu scăpa lui Gerald.

După încheierea spectacolului, plecară împreună. Aplauzele necontenite ale publicului, care nu se îndura să părăsească teatrul, ajungeau până în stradă. Trăsuri *à la Daumont*, cupeuri, birje, trăgeau pe rând în faţa intrării teatrului. Un lacheu în livrea se înfiinţă în faţa lui Wiozlawiecky. Foarte umil, îl anunţă că trăsura suferise un accident. Un camion încărcat cu butoaie de bere o lovise rupându-i o roată. Ajutorul vizitiului plecase după o roată de schimb. Dar reparaţia cerea timp.

— Permiteţi-mi să vă pun la dispoziţie trăsura mea, se adresă Gerald contelui şi fiicei sale. Unde vă conduc?

— La locuinţa ginerelui meu, din Graben, zise Wiozlawiecky, după ce-i mulţumi.

Echipajul lui Gerald porni în trap întins.

Polonezul se uita gânditor la cupeurile cu care se încrucişau, la ferestrele luminate ale caselor, la plimbăreţii care se îmbulzeau pe străzi în ciuda orei târzii, la cafenelele şi braseriile neîncăpătoare pentru mulţimea de clienţi, amatori de bere şi de muzică.

— *Mourir en beauté*, rosti elegiac polonezul. Toată lumea aceasta moare cântând şi dansând.

Gerald îl privi intrigat. Wiozlawiecky era obsedat de moarte.

Contele îi întâlni privirea.

— Toţi murim. Toţi, fără excepţie. Copiii nu ştiu ce înseamnă moartea. Dar au tot timpul să afle de existenţa ei. Tinerii bănuiesc că au să moară, dar nu le vine să creadă că li se poate întâmpla aşa ceva. Oamenii maturi ştiu că moartea este inevitabilă. Fiecare îşi închipuie însă că în cazul lui, particular, moartea va mai întârzia. Bătrânii au conştiinţa morţii iminente. Încearcă să o înşele, să mai fure o zi, o oră, o clipă de răgaz, combătând dumnezeirea... Moartea îşi trimite în permanenţă solii printre noi; ca să n-o uităm. Boli, războaie, sinucideri, accidente. Aşteaptă să ne naştem, ca să se joace cu noi aşa cum se joacă pisicile cu şoarecii. Ne pândeşte din leagăn, îşi linge buzele, îşi ascute coasa şi aşteaptă. Uneori e nerăbdătoare. Trimite peste noi câte o calamitate şi ne seceră ca pe spice. E preferabil să mori tânăr, fiindcă nu trăieşti frica morţii decât în ultimele clipe. Bătrânii o simt însă lângă ei şi când sunt în stare de veghe şi în somn. Da, da, îi simt în permanenţă prezenţa. Aşa cum i-o simt eu acum. Dar eu i-am jucat o festă. Am murit de mult. Acum nu sunt decât un cadavru viu.

Elisabeth râse. Era obişnuită cu filozofia tatălui ei.

— Tata va trăi cinci sute de ani. Ca şi contele de Saint-Germain. Vorbeşte atâta de moarte încât a ajuns s-o plictisească, aşa cum te plictiseşte un ins care te inoportunează şi de care nu mai ştii cum să scapi. Morţii îi e groază de tata. Când îl vede, fuge.

Pe Gerald începuse să-l enerveze această conversaţie. Trăsura înainta la pas, încadrată de alte trăsuri. Un adevărat cortegiu.

— Mergem încet fiindcă ducem un mort la groapă, zise contele. Un om care nici nu bănuieşte că moartea l-a şi însemnat. Curând după miezul nopţii, îl va lua cu ea în călătoria cea mare. Cine este omul acesta? Bătrânul cu favorite din caleaşca de colo? Sau tânărul în costum de seară din *tilbury*-ul dinaintea noastră? Poate să fie doamna cu mantia de zibelină din cupeul acela cu blazon ducal pe portieră? Ori vizitiul în livrea roşie?

Trăsura făcu o haltă silită. Îmbulzeala de echipaje îngreuia circulaţia.

„M-a plictisit cu filozofia lui ieftină”, reflectă Gerald.

Opriseră în dreptul uneia dintre acele săli de dans, care se deschideau prin mai toate colţurile oraşului. Destinate burghezilor mărunţi şi oamenilor din popor, cărora nu le erau accesibile saloanele palatelor nobilimii, sălile acestea ofereau la un preţ modic toată gama de somptuozităţi rezervate până atunci numai celor bogaţi. Coloane de marmură, tavane aurite, oglinzi

nenumărate care-ţi multiplicau imaginea la infinit, parchete lucioase care te îmbiau să valsezi în sunetele orchestrei de ţigani. Unele săli erau atât de vaste, încât mii de perechi puteau dansa fără să se bulucească.

— Sperle, zise contele aruncându-şi privirile blazate spre localul inundat de lumină, muzică şi voioşie.

— Sperle? repetă Gerald, neînţelegând despre ce e vorba.

— Sperle e întemeietorul acestui local. Un magician care-ţi oferă luxul cel mai zgomotos pe un preţ de nimic. Luxul la îndemâna tuturor. De la două mii de oamenii care plătesc câte puţin, câştigă tot atât cât acei restauratori de lux care jupoaie pieile câtorva zeci de consumatori plini de parale.

Gerald înregistră lecţia „Luxul cumpărat cu bani puţini”. Contele polonez nu era atât de nebun pe cât voia să pară.

Elisabeth se uita cu jind la sala luminată feeric.

— Şi mie mi-ar plăcea să dansez, spuse ea. Dar Karl este atât de ocupat. Nu are niciodată timp să iasă cu mine în oraş.

— Adună bani, pufni contele, ca să-şi orneze cât mai abundent catafalcul. Şi se mai spune că oamenii sunt egali în faţa morţii. În viaţă, unii circulă pe jos, alţii în caleşti aurite. După moarte, sărmanii zac în sicrie de brad iar bogaţii în mausolee de marmură.

— Moartea este totuşi aceeaşi pentru toţi, opină Gerald.

— Credeţi? Mă îndoiesc N-am fost pe acolo ca să ştiu. Elisabeth, ce-ar fi să venim într-o seară la Sperle?

— Fără Karl?

— Fără Karl. *Monsieur* de Lusignan va accepta eventual să-i ţină locul.

Gerald prinse din zbor invitaţia.

— Aş fi onorat să vă însoţesc.

— La Sperle îţi asiguri cel mai strict incognito, zise Wiozlawiecky. Dacă vrei să treci neobservat, topeşte-te în mijlocul mulţimii.

Elisabeth bătu din palme.

— Am să dansez vals.

O umbră de îngrijorare îi plisă fugitiv fruntea.

— Ce-o să spună Karl?

Wiozlawiecky făcu un gest de nepăsare.

— Ce-o să spună? Nu socotesc necesar să-l informăm.

— Şi dacă află?

— Îi furnizăm o explicaţie simplă. Ne-am oprit să ne răcorim cu un pahar de bere. Nu scrie nicăieri că Frau Karl Wolff-Rosenberg ar

păcătui dacă ar intra într-un astfel de local. Şi arhiducii frecventează saloanele lui Sperle. Însoţită de mine, poţi merge oriunde, draga mea. De ce n-am fixa de acum data viitoarei noastre escapade?

— Desigur, rosti Gerald zâmbind complice. Sâmbătă v-ar conveni? Sâmbăta e cea mai mare afluenţă.

— Este preferabil în cursul săptămânii, opină Wiozlawiecky. Sâmbăta, iubitul meu ginere şi-o petrece în sânul familiei.

— Atunci, vineri, propuse Gerald.

Contele înclină din cap.

— Cred că vineri ar fi cel mai bine.

Bătălia pentru Palermo începu la 26 septembrie. Populaţia palermitană rezista eroic. Artileria terestră şi navală bombarda fără încetare oraşul. Burghezii şi nobilii se ascunseseră prin pivniţe, prin catacombe. Se părea că lupta nu va dura mult. Cu câteva zile înainte, prinţul de Villafranca semnase un armistiţiu cu generalul Florestano Pepe, apoi trecuse în liniile guvernamentale. Extremiştii palermitani refuzaseră să accepte armistiţiul. Populaţia oraşului alesese o nouă juntă prezidată de principele di Paterno, un octogenar pe jumătate ramolit. Nu găsiseră altceva mai bun la îndemână.

În dimineaţa de 27 septembrie bombardamentul încetă din lipsă de muniţii. Asediaţii lansară un contraatac general, obligând trupele guvernamentale să se replieze. Dar succesul acesta îi costă foarte scump. În oraşul acoperit de ruine, cadavrele neîngropate putrezeau cu repeziciune sub acţiunea soarelui torid. Apărătorii oraşului, animaţi de un curaj dement, continuau să reziste. Călugării străbăteau străzile îndemnând populaţia să-şi intensifice lupta. Femei despletite îngenuncheau în mijlocul dărâmăturilor, şi înălţau rugăciuni exaltate Sfintei Rosalia, spre a întări curajul luptătorilor de pe baricade. Copiii băteau din tobe, chemând pe toţi locuitorii oraşului să ridice armele. Din balconul palatului său, octogenarul Paterno ţinea discursuri incendiare. „Apărători ai independenţei Siciliei, striga el, luptaţi până la ultimul.” În realitate Paterno era dornic să obţină pacea. Deviza lui „victoria sau moartea”, era destinată să strecoare îndoiala şi spaima în sufletul moderaţilor. În zilele următoare numeroşi rebeli, profitând de adăpostul nopţii, trecură în liniile duşmane, predându-se. Rândurile apărătorilor oraşului se subţiau. La 5 octombrie rebelii ridicară

steagul alb. Palermo capitulase…

La 5 octombrie capitulă şi Elisabeth.

În noaptea aceea dansă cu Gerald până aproape de miezul nopţii. Îmbătată de muzică, de lumină, de vraja valsului, de iuţeala piruetelor, de îmbrăţişarea partenerului, trăia cu o intensitate nemaiîncercată.

Contele Wiozlawiecky stătea singur la o masă şi golea halbă după halbă. Înduioşat de inconştienţa plăpândelor făpturi omeneşti care se roteau în strălucitorul delir al valsului, filozofa asupra nimicniciei vieţii.

La un moment dat, Gerald se opri în mijlocul dansului. Luând-o pe Elisabeth de mână, o trase spre ieşire. Ameţită, cu voinţa anihilată, ea îl urma fără să se împotrivească. Se urcară în cupeul lui Gerald, care-i aştepta sub un fag rotat.

— Plimbă-ne! Undeva, oriunde! porunci el vizitiului.

Gerald trase storurile. În întunericul complice din trăsură, acoperi cu sărutări gura tinerei femei…

Peste o jumătate de oră se înapoiară neobservaţi în sala de dans, lăsându-se iarăşi târâţi în vârtejul valsului. Elisabeth îşi îmbogăţise experienţa amoroasă, devenind amanta lui Gerald. Se înapoiară apoi la masa contelui. Elisabeth şi Gerald străluceau. Bătrânul polonez îi contempla cu indulgenţă. „O scânteie în noaptea tristă a vieţii.” În aceeaşi clipă, Karl Wolff-Rosenberg participa la discuţiile unui grup de bancheri, care puneau la cale o lovitură hotărâtoare împotriva lui Gerald Sunderland.

Guvernul din Napoli reuşise să înfrângă rezistenţa Siciliei, dar nu să o şi pacifice. La 1 octombrie parlamentul napolitan, recent ales în baza noii constituţii, îşi ţinu şedinţa inaugurală. Cavalerul Matteo Galdi, preşedintele adunării, ţinu un discurs pompos, cu referiri la eroii antici. Francesco de Calabria, vicarul regatului, răspunse printr-un mesaj al tronului, mulţumind proniei pentru fericirea care se abătuse asupra ţării odată cu împlinirea idealurilor democratice. Declară sesiunea deschisă, după care părăsi şedinţa în mare grabă. Şi prefăcătoria are margini peste care nu se poate trece.

„Pentru regatul Neapolului se deschide o eră nouă. O eră de libertate, prosperitate şi fericire generală,” declarau grandilocvent carbonarii ajunşi la putere. Noul regim îşi inaugura activitatea însoţit de zguduiri. Generalul Florestano Pepe demisionase

deoarece convenţia de armistiţiu încheiată de el şi de principele Paterno fusese respinsă de Parlament. Fusese înlocuit cu generalul Pietro Colletta. Membrii noului guvern erau animaţi de cele mai bune intenţii. Le lipsea însă experienţa. Extremiştii, ameţiţi de recentul lor succes, propuneau ocuparea pe calea armelor şi anexarea principatelor papale Pontecorvo şi Bénévent. În ciuda micilor frecuşuri şi nemulţumiri generate de noul regim, populaţia regatului cunoştea pentru prima oară beneficiile libertăţii. Ziarele nu mai erau gâtuite de cenzură. Oamenii dormeau liniştiţi. Nu se mai temeau că vor fi treziţi în miez de noapte şi ridicaţi de agenţii poliţiei secrete. Se pusese capăt abuzurilor feudale. Toţi cetăţenii deveniseră egali în faţa legilor. Inchiziţia, tortura, fuseseră suprimate. Justiţia se aplica imparţial. Bunul plac al guvernului nu mai ţinea loc de lege. Dar era aceasta nu părea să aibă sorţi de durată.

În cursul lunii octombrie se deschise la Troppau Congresul convocat de cancelarul Metternich. Armata austriacă primise ordin să fie gata pentru orice eventualitate. „Sfânta Alianţă nu poate rămâne indiferentă faţă de izbânda revoluţionarilor din Regatul Celor Două Sicilii, declara Metternich prinţului Esterhazy, ambasadorul său la Londra. Mă tem că în curând sângele va curge valuri." Ţarul Alexandru şi regele Prusiei acceptaseră să participe personal la Congres. Anglia şi Franţa îşi trimiseseră delegaţi de un rang secundar. Cabinetele celor două state nu voiau să se angajeze pe făgaşul preconizat de Austria. Castlereagh declară că guvernul parlamentar de la Londra nu putea interveni în afacerile interioare ale altor state, şi nici nu-şi îngăduia să se asocieze unor manifestări ostile revoluţiilor în general. Procesul Reginei Carolina, care se înapoiase între timp în Anglia, crea dificultăţi politice serioase guvernului tory. Opoziţia pur verbală a lui Castlereagh nu avea să fie urmată de fapte. Şi Metternich ştia prea bine acest lucru. Franţa, ostilă prin tradiţie iniţiativelor Austriei, păstra o atitudine rezervată. Cei trei suverani autocraţi ai Rusiei, Austriei şi Prusiei, fără să ţină seamă de obiecţiunile celorlalţi doi parteneri, publicară la 19 noiembrie un manifest care stabilea categoric principiul intervenţiei. „Statele membre ale alianţei europene al căror regim politic intern suferă schimbări dăunătoare datorită unei revoluţii, care reprezintă în acelaşi timp o ameninţare şi pentru alte state, vor înceta să mai facă parte din această alianţă. Dacă statele infectate de revoluţie vor inspira altor state temeri legitime, prin

pericolul iminent pe care-l constituie însăşi vecinătatea lor, şi dacă marile puteri vor avea posibilitatea să exercite asupra lor o acţiune eficace şi binefăcătoare, acestea vor face pentru a le readuce în sânul alianţei, în primul rând demersuri amicale, iar în al doilea rând vor trece la o acţiune de pedepsire, dacă o asemenea măsură va fi socotită indispensabilă.” Termenii manifestului erau plini de întortocheri, aşa cum numai diplomaţii se pricep să le combine. În esenţă, legaliza intervenţia.

Franţa şi Anglia refuzară să semneze acest document. Richelieu, preşedintele cabinetului ministerial francez, silit de ultraregalişti, îşi dădu ulterior adeziunea, dar în termeni vagi. Castlereagh, în schimb, protestă vehement, reafirmând tradiţiile democratice ale Marii Britanii. Într-o scrisoare personală, trimisă lui Metternich îşi dezavua declaraţiile oficiale făcute de ochii lumii şi îl asigura că nu-i va îngrădi libertatea de acţiune împotriva napolitanilor.

Congresul îşi suspendă apoi lucrările, urmând să şi le reia în decembrie, la Laibach. Regele Fernando al Celor Două Sicilii avea să fie invitat personal, spre a fi ascultat de către reprezentanţii marilor puteri.

Gerald urmărise cu atenţie lucrările Congresului. Metternich era un paranoic, un megaloman, dar voinţa lui avea încă putere de lege în Europa conservatoare. Ţarul Alexandru, înspăimântat de încercarea de rebeliune a regimentului Semenovsky cu garnizoana în Petersburg, nu-i mai ieşea din cuvânt. Gerald trase un învăţământ. Faţă de amploarea măsurilor de represiune care se pregăteau împotriva revoluţionarilor şi a revoluţiilor de orice natură, cochetăriile sale cu carbonarii trebuiau – cel puţin temporar – să înceteze. Această concluzie fu întărită şi de comunicarea pe care Lafont i-o făcu într-o dimineaţă la bancă.

— Bancherul Klaus a fost arestat la Milano.

Gerald încercă un vag simţământ de nelinişte.

— Dacă vorbeşte ne pune într-o situaţie, cel puţin, delicată.

— Nu va vorbi, replică Lafont calm. S-a spânzurat în închisoare.

Gerald respiră uşurat.

— A ales soluţia cea mai bună. Şi pentru el şi pentru noi.

Peste câteva zile primi vizita unui oarecare conte Manfredónia. Contele era un bărbat distins, cu o expresie severă, de ascet. După ce se asigură că rămăsese singur în birou cu Gerald, Manfredónia îi aduse la cunoştinţă arestarea şi moartea bancherului Klaus. Îl informă apoi că el, Manfredónia, primise din partea organizaţiei pe

care o reprezenta, mandatul de a-l înlocui pe Klaus în tratativele cu Casa Sunderland.

În acelaşi moment Lafont intră în birou. Purta sub braţ o mapă de piele roşie. Salută absent pe Manfredónia, şi plasă mapa pe masa de lucru a lui Gerald.

— V-am adus documentele, aşa cum aţi poruncit, Sir.

Se înclină şi se îndreptă spre uşă. Vizitatorul îşi întrerupsese expunerea. Când ajunse în spatele lui Manfredónia, şi socoti că nu putea fi observat de acesta, Lafont făcu un semn lui Gerald, spre a-i atrage atenţia. Schiţă apoi cu mâna, prin aer, un foarte elocvent, *nu*. Gerald înregistra apelul mut fără să clipească. Lafont ieşi. Rămas cu Manfredónia, Gerald i se adresă amabil.

— Mă tem că la mijloc este o neînţelegere. Nu cunosc pe bancherul Klaus. Şi după câte ştiu, Casa Sunderland nu a dus niciun fel de tratative cu acest personaj.

Vizitatorul îl privi descumpănit.

— Poate că nu aveţi încredere în mine. Sunt gata să vă aduc scrisori de recomandaţie.

— Despre ce tratative este vorba? întrebă Gerald cu aparent a plictiseală.

— Sunt împuternicit să tratez cu dumneavoastră achiziţionarea unei mari cantităţi de arme.

— Pe cine reprezentaţi?

— O anumită organizaţie…

— Regret. Casa Sunderland nu tratează decât cu autorităţi legal constituite.

Contele era din ce în ce mai nedumerit.

— Sunteţi atunci dispus să discutaţi cu emisarii Regatului Celor Două Sicilii?

Propunerea era ispititoare. Gerald îşi aminti de semnele disperate ale lui Lafont.

— Ar fi prematur. Producţia de arme a Casei noastre este angajată pe viitorii trei ani. Înainte de 1823 n-aş putea angaja discuţii utile cu emisarii Regatului Celor Două Sicilii.

— Fratele dumneavoastră, *Signor* Robert Sunderland a încheiat un acord cu guvernul Majestăţii Sale Regele Fernando.

Gerald ridică din umeri.

— Voi examina această chestiune. Până atunci nu vă pot da niciun rezultat.

Contele stărui să-şi pledeze cauza.

— Armele au fost achitate. La Napoli n-a sosit decât un prim transport.

— Sunt gata să restitui sumele corespunzătoare armamentului care nu a fost încă livrat. Cu despăgubirile respective.

— Regatul Celor Două Sicilii are nevoie de arme, nu de despăgubiri. Acum când se află, poate, în preajma războiului…

— Regret, îl întrerupse Gerald. Nu vă pot oferi altă soluţie.

Tonul său nu accepta replică.

Contele Manfredónia se ridică încet de pe scaun. Îşi trecu mâna prin păr. În ochi i se citea disperarea. Salută, şi Gerald se sculă în picioare. Încovoiat, ca şi când o mare povară i-ar fi apăsat umerii, vizitatorul părăsi încăperea.

Gerald se lăsă să cadă în fotoliu. Scoase de la piept batista de mătase şi îşi tamponă fruntea asudată. Lafont intră aferat.

— L-aţi expediat, sper, fără să-i fi acordat ceva?

— Aşa am şi făcut, replică Gerald. Am trecut prin cele mai penibile clipe din viaţa mea. M-am comportat ca un om necinstit.

— În schimb, v-aţi salvat pielea; iertaţi-mi expresia. Contele Manfredónia este urmărit pas cu pas de poliţia secretă. De când a sosit la Viena.

— Mi-am închipuit, suspină Gerald.

— Arestarea sa este chestiune de ore. Poliţia vrea să afle mai întâi cu ce persoane a luat legătura. Am fost pus în curent cu acest lucru, abia după ce Manfredónia intrase la dumneavoastră. Norocul, un noroc cum rar se întâmplă, a făcut ca omul care-l urmărea să lucreze şi pentru mine. Culmea este că nu puneam mare preţ pe el.

— Să-i dai o gratificaţie.

— Nu e cazul. Nu vreau să stric preţurile. Oamenii aceştia sunt în stare să te sugă ca lipitorile. Trebuie să-i fac să creadă că serviciile lor nu sunt indispensabile.

— Şi reuşeşti acest lucru?

— Se pare că da. Astăzi banul e scump, Sir. Nici viaţa unui om nu preţuieşte mult.

Gerald îşi plimbă mâna peste lacul lucios al biroului.

— Trebuie să-l aducem pe Robert de la Palermo. Acolo riscă să aibă neplăceri, mai ales după discuţia mea cu Manfredónia.

— Mr. Robert e bolnav, Sir.

— Ştiu. Vezi ce se poate face.

Lafont ieşi. Gerald îşi vârî batista în buzunar. Avea senzaţia că inima îi bătea mai tare ca de obicei. Trecuse printr-o mare

primejdie. Manfredónia era carbonar, deci pasibil de crima de lezmaiestate. Complicii lui aveau să-i împărtăşească soarta. Dacă n-ar fi fost Lafont… Lui Gerald îi plăceau viaţa, tinereţea, prietenia, libertatea, femeile, şi mai presus de orice puterea. Riscase să le piardă pe toate datorită unei imprudenţe. Apoi gândul îi fugi la Elisabeth. Trebuiau să se întâlnească în seara aceea la berăria lui Bosch „regele berarilor”. În vreme ce Wiozlawiecky va sta la masă în tovărăşia unei halbe de bere neagră, el Gerald, va face o scurtă plimbare cu Elisabeth. Şedinţele acestea amoroase pe pernele moi ale cupeului ieşeau din banal, aveau un parfum ciudat, de poveste. Se întâlneau de două ori pe săptămână. Cu regularitate. Ce îl determinase pe Wiozlawiecky să i-o arunce pe Elisabeth în braţe? De ce îi aştepta cu atâta răbdare să se întoarcă din plimbările lor? Gerald se întreba uneori dacă bătrânul conte şi Elisabeth nu erau în slujba poliţiei. N-ar fi fost primul caz. Gerald nu le vorbise niciodată despre afaceri, despre planurile lui şi nici ei nu-i puseseră vreodată întrebări care să-i dea de bănuit. Elisabeth i se oferea de fiecare dată cu o înflăcărare naivă, cu o spontaneitate ingenuă, care nu puteau fi prefăcute. Contele nu-i ceruse niciodată nimic. Consuma foarte puţin – câteva pahare cu bere sau o sticlă de vin – şi de fiecare dată îşi achita singur nota de plată. Alteori Gerald se întreba care era rolul lui Wolff-Rosenberg în toată afacerea aceasta? Era posibil să nu fi aflat nimic? Accepta postura unui soţ complezent? De la o vreme Gerald renunţase să mai taie firul în patru. Lăsa lucrurile să meargă de la sine.

În seara aceea ajunse la Bosch mai devreme ca de obicei. Elisabeth şi tatăl ei se aflau la teatru şi trebuiau să sosească dintr-un moment într-altul. Asistau întotdeauna la primul act. Spre a fi văzuţi. Dacă Wolff-Rosenberg afla că au plecat în primul antract, le era uşor să se justifice. O indispoziţie trecătoare, spectacolul mediocru. Plictiseala…

Gerald se aşezase la o masă ascunsă în parte după câţiva arbuşti decorativi. În sala imensă, murmurul conversaţiilor, forfota chelnerilor, acordurile orchestrei creau o atmosferă prietenoasă, lipsită de acea preţiozitate anostă a localurilor de lux. Gerald comandase o halbă de bere, un *wiener schnitzel, pretzels* şi alune prăjite. Un meniu care ar fi îngrozit pe orice gastronom rafinat. Pe Gerald îl încânta însă această simplitate. Era sătul de preparatele culinare savante ale bucătarului său francez.

Din când în când se uita nerăbdător spre intrare. Elisabeth ar fi

trebuit să sosească demult. Se întâmplase ceva? Gerald începea să fie îngrijorat.

Silueta prelungă, uşor încovoiată a bancherului Karl Wolff-Rosenberg apăru strecurându-se printre mese. Bancherul se îndrepta în mod deliberat spre Gerald. Acesta se posomorî brusc. Lucrurile păreau să se complice.

Bancherul se opri în faţa lui.

— Îmi permiteţi să iau loc?

Gerald se uită spre intrare. Numai de nu s-ar ivi şi Elisabeth.

— Vă rog, zise el, arătând cu un gest unul din scaunele libere.

Bancherul se aşeză liniştit. Îşi puse pălăria înaltă pe scaunul alăturat...

— Soţia mea nu va veni în seara aceasta, spuse Karl. Vorbea într-o franceză corectă, dar cu un pronunţat accent germanic.

— Oh! Ştiaţi că trebuia să vină? întrebă Gerald cu ton neutru.

Bancherul îşi scotea încet mănuşile.

— Ştiam, replică el încet. Mai ştiu că v-aţi întâlnit adeseori. Viena are ochi şi urechi, *Monsieur le Duc*.

Gerald ridică resemnat din umeri.

— În cazul acesta nu-mi rămâne decât să suport consecinţele. Sunt gata să vă ofer satisfacţie pe calea armelor. Aştept martorii dumneavoastră.

Wolff-Rosenberg continua să-şi scoată cu exasperantă încetineală mănuşile. Deget cu deget.

— *Monsieur le Duc*, cunosc reputaţia dumneavoastră. Sunteţi un duelist de forţă. Nu credeţi că ar fi exagerat să mă asasinaţi, potrivit tuturor regulilor pe care dumneavoastră le numiţi cavalereşti, după ce mi-aţi sedus soţia? Sau după ce ea v-a sedus pe dumneavoastră? adăugă el cu o umbră de ironie. Ar însemna să pierd de două ori. Şi n-ar fi drept. Eu nu ştiu să mă bat. Educaţia mea, principiile mele religioase îmi interzic acest lucru.

— Ce aştepţi atunci de la mine?

Gerald îl trata de sus, deşi îşi dădea seama că poziţia sa nu era deloc frumoasă.

— Îmi iubesc soţia, *Monsieur le Duc*, zise bancherul, care terminase între timp operaţia scosului mănuşilor. Cu gesturi molcome şi le aşeză peste pălăria înaltă. Îmi iubesc soţia, în ciuda celor întâmplate. Aş dori să nu-mi distrug căsnicia. Vă cer deci să încetaţi a vă mai vedea cu Elisabeth. Apelez la cavalerismul dumneavoastră. În caz contrar voi fi nevoit să o părăsesc. Nu

trebuie să uitaţi că fac parte dintr-o familie de evrei habotnici, cu principii morale severe. Eu m-am desprins oarecum din acest mediu, sunt însă tradiţii pe care nu le pot nesocoti. Dacă aş ajunge la o ruptură cu Elisabeth, sunteţi dispus să o luaţi de soţie? O iubesc atât de mult, încât sunt gata să fac şi acest sacrificiu. Ştiu că sentimentele mele nu vă interesează. O despărţire de Elisabeth ar însemna, totuşi, pentru mine un mare sacrificiu.

Gerald era perplex. Ce să răspundă? Nu se aşteptase la o asemenea întorsătură. Din instinct avea numai antipatie faţă de acest om. Recunoştea însă că vorbele lui erau pline de înţelepciune.

— Aţi discutat această chestiune şi cu Elisabeth?

— Nu încă. Elisabeth e un copil. Dacă ar lua o hotărâre pripită, ar putea mai târziu să o regrete. Tatăl ei, contele, nu şi-a iertat niciodată consimţământul pe care mi l-a dat pentru această căsătorie. Şi mi l-a dat fiindcă se afla într-o situaţie materială dezastruoasă. Elisabeth suferă influenţa principiilor lui. Nu uită că este contesă şi că eu cobor dintr-o familie de evrei obscuri. Se pare că în curând împăratul îmi va acorda titlul de baron. L-am solicitat numai din dragoste pentru Elisabeth. Nu vreau să se afle într-o stare de inferioritate. Sunt un om de afaceri, *Monsieur le Duc*, şi am să rămân întotdeauna un om de afaceri. Mi-e mai uşor să discut cifre. Să vă ofer compensaţii? Nu îndrăznesc. Sunteţi mult mai bogat decât mine. Pe de altă parte consider că sentimentele dumneavoastră nu pot fi calculate în bani. V-am oferit însă o alternativă pe care niciun om de onoare n-ar respinge-o. Înainte de a-mi da un răspuns, vă rog să vă analizaţi adânc simţămintele şi totdeodată să încercaţi a pătrunde şi simţămintele soţiei mele. O iubiţi mai mult decât mine? Şi Elisabeth şi dumneavoastră, nu sunteţi oare victimele unui simplu capriciu? A manevrelor unui bătrân care nu ştie ce vrea? Dacă am fi cerut amândoi mâna lui Elisabeth, aţi fi fost evident preferat. În situaţia de faţă, însă, eu am avantajul, sau dezavantajul – cum doriţi s-o luaţi – de a fi soţul ei. Şi într-un caz şi într-altul mă bucur oarecum de dreptul primului ocupant. Nu încerc nici măcar să vă sugerez răspunsul pe care-l aştept din partea dumneavoastră, deşi din cele ce-am discutat, poziţia mea reiese limpede. Pot totuşi să vă asigur că o soluţionare favorabilă pentru tustrei a acestei crize v-ar îndritui să vă aşteptaţi la recunoştinţa mea. Bancherul Karl Wolff-Rosenberg ar înceta să vă mai fie adversar. Nu merg până acolo încât să declar că v-aş

deveni în mod automat aliat. N-ar fi însă imposibil ca într-un viitor apropiat să ajungem la o colaborare susceptibilă să vă consolideze poziţia în Austria.

Karl îşi luă mănuşile, pălăria, şi se ridică de pe scaun.

— Îmi permiteţi să mă retrag.

Salută adânc şi se îndepărtă printre mese.

Gerald suspină iritat. Karl Wolff-Rosenberg fusese extrem de abil. Îl pusese într-o grea dilemă. Omul acesta îi trezise totuşi stima. Nu i se putea contesta nobleţea sufletească. Plasat într-o situaţie similară, Gerald ar fi păstrat aceleaşi sentimente faţă de Elisabeth? Desigur că nu. Avea idei largi. Dar n-ar fi mers până acolo încât să scuze adulterul. Conştient sau inconştient, cu sau fără motiv, Elisabeth îşi înşelase soţul. În lumea lui Gerald asemenea fapte erau monedă curentă. Trecuseră timpurile în care adulterul se pedepsea cu moartea, sau cel puţin cu izolarea de lume într-o mănăstire zăbrelită. Gerald păstrase oare unele reminiscenţe ale puritanismului străbunilor paterni? Onoarea îi cerea să reglementeze această situaţie, căsătorindu-se cu Elisabeth. Ar fi fost însă aceasta soluţia cea mai potrivită? Argumentele bancherului evreu nu erau lipsite de valoare. Prin glasul lui vorbise poate înţelepciunea ancestrală. Gerald îşi făgădui să cugete adânc asupra acestei chestiuni.

Când părăsi berăria, ploua torenţial. O migrenă violentă îl făcu să se înapoieze la hotel. Coborâse din trăsură şi păşea grăbit spre intrarea clădirii, când auzi o detunătură. Portarul îi deschidea tocmai uşa, când geamul acesteia plesni găurit de o încărcătură de armă, trasă dintr-o direcţie necunoscută. Pe stradă nu se vedea umbră de om. Furtuna izgonise pe toţi trecătorii. Poate că se trăsese de la vreuna din ferestrele casei din faţă. Portarul se uita tulburat când la geamul găurit, când la Gerald. Aşa ceva nu i se mai întâmplase.

Gerald nu încercă o emoţie deosebită. Judecă la rece. Jucase rolul unei ţinte vii, sau trecuse pe lângă el un glonte rătăcit? Intră în apartamentul său, muncit de această întrebare. Ar fi fost o explicaţie. Prin interpuşi, Karl Wolff-Rosenberg încercase să-l asasineze. Un bilet aşezat la vedere pe masa din vestibul lămuri enigma.

„Acesta a fost primul avertisment. Trădarea se plăteşte.” Iar dedesubt un cap de mort cu deviza „Vincere o morire. Viva l’Italia. Viva la libertá.”

Gerald nu era lipsit de curaj. Izbucni în râs. „Iată-mă în plin roman de aventuri.” Şocul acesta avu însă alt rezultat decât cel aşteptat de autorii lui. Minimaliză criza cu Elisabeth şi cu soţul ei…

A doua zi, Gerald fu convocat iarăşi la Cancelariatul Imperiului. Metternich îl întâmpină cu un zâmbet plin de prietenie.

— Am fost informat, *Monsieur le Duc*, că în cursul zilei de ieri aţi fost victima unui atentat nereuşit. Regret că vi s-a întâmplat un asemenea dezagrement pe teritoriul Austriei. Pe viitor veţi fi protejat. Am dat dispoziţii categorice în acest sens.

Oferi lui Gerald o priză de tutun din tabachera sa.

— Ţineam să vă mai spun un lucru. Un primejdios agent al carbonarilor a fost arestat ieri la periferiile Vienei. Îl cheamă Manfredónia şi e conte. A făcut unele mărturisiri. Am putut să-mi dau seama – cu acest prilej – că sunteţi un prieten loial. De acum înainte vă puteţi bizui pe întreg concursul meu. Zilele acestea plec la Laibach. Aş fi onorat dacă aţi binevoi să mă însoţiţi. Voi purta discuţii importante cu reprezentanţii marilor puteri. Ar fi util să vă aflaţi şi dumneavoastră acolo. Vom dezbate împreună o serie de chestiuni care cer o rezolvare grabnică.

Oferta lui Metternich era ispititoare. Gerald acceptă să îmbrăţişeze temporar cauza Sfintei Alianţe. Războiul bătea la uşă. Îşi putea îngădui să piardă clientela măruntă, în schimbul comenzilor masive de armament pe care – graţie lui Metternich – avea să le primească din partea marilor puteri. Interesele Casei Sunderland îi cereau o supleţe diplomatică, o duplicitate şi un machiavelism feroce. Gerald cunoştea regulile jocului şi se conforma lor.

Tot în acea epocă, Gerald dădu dispoziţii lui Douglas Kirkland, directorul adjunct al Băncii Sunderland din Viena, să-i prezinte o listă cu imobilele de vânzare din centrul oraşului. Dorea să-şi amenajeze o reşedinţă elegantă şi în acelaşi timp confortabilă. La hotelul „Im Auge Gottes” zgomotul şi forfota călătorilor îi deveniseră de nesuferit. După câteva zile de căutări, Gerald îşi stabili preferinţele asupra palatului Bellevue din Herrengasse, construit la începutul secolului al XVIII-lea de către Fisher von Erlach pentru prinţul Eslingen. Faţada, de o eleganţă tipic vieneză, realiza o sinteză perfectă a celor mai reuşite elemente ale barocului. Interioarele de o somptuozitate lipsită de ostentaţie corespundeau în totul acelei *grandezza* căutată cu atâta sârg de

arhitecţi. Moştenitorii prinţului, loviţi de marasmul economic din ultimele două decade, fuseseră bucuroşi să scape de acest magnific edificiu, a cărui întreţinere necesita cheltuieli exorbitante.

Gerald plecă la Laibach, însoţind pe Metternich, mai înainte ca lucrările de renovare ale palatului să se fi terminat. Rămase stabilit să se mute în noua sa reşedinţă vieneză după înapoierea de la Congres. În vremea din urmă nu se mai întâlnise cu Elisabeth, care plecase cu tatăl ei la nişte rude din Transilvania, probabil la sugestia lui Karl.

Congresul de la Laibach avea să constituie pentru Gerald o lecţie asupra sforăriilor politice din sânul Sfintei Alianţe. În afară de marile puteri, mai participau la această adunare şi delegaţi ai Modenei, Toscanei, Piemontului şi Statului Papal.

La 22 noiembrie 1820, cei trei suverani, ai Rusiei, Austriei şi Prusiei, semnaseră o declaraţie prin care se angajau să nu recunoască „monstruosul edificiu ridicat la Napoli de revoluţie pe ruinele monarhiei legitime”.

La Napoli declaraţia aceasta stârnise mare îngrijorare. Invitaţia scrisă, trimisă regelui Fernando, era formulată în două rânduri de documente. Unele oficiale, în termeni diplomatici, dar de un laconism sec, altele secrete, strict personal şi cu instrucţiuni amănunţite. Regele trebuia să se prezinte la Laibach. Nu era autorizat să delege în locul său pe alţi membri ai familiei regale. De asemenea i se atrăgea atenţia să nu accepte a fi însoţit de vreun reprezentant al noului regim. La Napoli părerile erau împărţite. Unii miniştri socoteau că regele nu trebuie autorizat să părăsească teritoriul regatului. Discuţiile erau aprige. Miniştrii plenipotenţiari ai Rusiei şi Prusiei, Stackeberg şi Ramdohr, precum şi Menz, însărcinatul cu afaceri al Austriei, se întruneau în taină spre a discuta dacă nu era cazul să-l scoată pe rege din Napoli, deghizat în livrea de valet. Metternich aştepta rezultatul acestor frământări, fără să-şi piardă răbdarea. La un dineu declarase lui Gerald şi prinţului Ruffo: „Las’ să treacă încă două sau trei zile. Dacă regele soseşte, totul se va termina cu bine. Dacă revoluţionarii din Napoli îl împiedică să vină, trecem Padul şi chiar şi în acest caz totul se va termina cu bine”.

La Napoli se ajunsese la o soluţie de mijloc. Regelui i se îngădui să plece, însoţit de ministrul de Afaceri Străine şi de câţiva consilieri de Coroană. Faţă de această întorsătură, Metternich ceru regelui să convoace la Laibach şi pe ambasadorul napolitan la

Paris, un carbonar convins, împreună cu două căpetenii ale partidului constituţionalist, care făceau în acea epocă propagandă în Capitala Franţei.

În sfârşit, regele şi suita sa părăsiră Regatul Celor Două Sicilii. La Goritz, ministrul de externe şi consilierii de coroană fură arestaţi de Sedlnitzky, ministrul austriac al poliţiei. Ambasadorul napolitan la Paris şi cei doi oameni politici care-l însoţeau avură aceeaşi soartă la Linz. Metternich comentă cu cinism aceste capturi: „Napoli a scăpat de câţiva pungaşi, şi Europa – de câţiva intriganţi”. Graţie manevrelor cancelarului, regele Fernando sosi nestingherit la Laibach. Prima declaraţie a suveranului napolitan răspândi consternarea printre supuşii săi. Regele sperjur denunţa complotul criminal al carbonarilor, revoluţia nefastă din Napoli şi constituţia impusă cu forţa. Din clipa aceea evenimentele prinseră a se desfăşura cu iuţeală înspăimântătoare. În ciuda rezervelor formulate de Anglia, Franţa, Toscana şi Statul Papal, Congresul încredinţă Austriei mandatul de a restaura ordinea la Napoli pe calea armelor. Regele Fernando acceptă să revoce constituţia pe care jurase să o apere. Şaizeci de mii de soldaţi austrieci, puşi sub comanda generalului Frimont, primiră ordin să treacă Padul.

Gerald era ţinut la curent cu evenimentele pe două căi. Metternich şi Gentz îl informau asupra dezbaterilor Congresului, iar Lafont îi prezenta ultimele veşti din afară.

Cancelarul îi vorbea cu amărăciune despre dificultăţile pe care i le făcea ţarul.

— Omul acesta e mai schimbător decât marea. Dimineaţa e senin şi plin de bunăvoinţă, după-amiaza – posomorât, bănuitor, recalcitrant. Geniul lui rău este Capodistria. Acesta a mers până acolo cu perfidia încât a îndemnat pe ţar să acorde o constituţie popoarelor din imperiul său. Ca şi Speransky, alt descreierat vândut liberalismului.

Lucrările congresului se apropiau de sfârşit. În cinstea participanţilor, împăratul Austriei oferi un mare banchet. Şi Gerald primi o invitaţie. În preziua acestui eveniment, Metternich îl prezentă pe Gerald ţarului Alexandru.

— Se zice că oştirile înzestrate cu armament Sunderland-Beauclair sunt invincibile, vorbi laudativ cancelarul, lansând fără să vrea primul „slogan” comercial.

— Mi s-a mai spus că *Monsieur* de Lusignan-Valois este un al doilea Hephaistos, răspunse ţarul Alexandru. Fratele meu Nicolae

mi-a vorbit de dumneavoastră, se adresă el lui Gerald. Reînnoiesc cu acest prilej invitaţia pe care v-a făcut-o. Vă aştept cu plăcere la Sankt Petersburg.

— Sunt la ordinele Majestăţii Voastre, rosti Gerald, înclinându-se adânc. Bunătatea Majestăţii Voastre mă copleşeşte.

— În mai, Petersburgul îmbracă haine de sărbătoare. Atunci merită să fie văzut.

Cu alte cuvinte, ţarul indica un termen pe care Gerald se grăbi să-l accepte.

— În cursul lunii mai îmi voi permite să profit de bunăvoinţa Majestăţii Voastre, spre a mă înfăţişa la Petersburg.

Ţarul îi întinse mâna, apoi se întoarse spre Metternich.

— Precum vedeţi, prietenii dumneavoastră sunt şi prietenii mei, îi zâmbi el cu amabilitate.

După plecarea ţarului, cancelarul zâmbi fin:

— *Tout va pour le mieux, dans le meilleur des mondes*. Aparent acordul cel mai deplin domneşte între noi. Aceasta nu-l împiedică pe ţar să joace pe două fronturi încurajând pe sub mână Hetairia.

Gerald îl privi întrebător.

— Hetairia? Ce mai e şi aceasta?

— Încă una din asociaţiile secrete care bântuiesc actualmente Europa. Tugenbund în Germania, carbonarii în Italia, francmasonii în Spania şi în Franţa şi acum Hetairia în Imperiul Otoman. Hetairia este o creaţie a grecilor din Constantinopol, sprijinită în taină de Capodistria, care visează să creeze un mare Imperiu Bizantin pe ruinele celui otoman.

Gerald înţelese numaidecât raţiunea repulsiei lui Metternich faţă de o eventuală renaştere a străvechiului Bizanţ. Austria nu putea tolera existenţa în Balcani a unui mare stat creştin aservit Rusiei. Turcii, duşmani prin tradiţie ai moscoviţilor, erau preferaţi de Viena, fiindcă asigurau echilibrul politic în Sud-Estul Europei.

— Nenorocirea este că Hetairia şi-a găsit sprijinitori şi în Principatele de la Gurile Dunării, reluă Metternich. Agenţii noştri consulari din Iaşi şi din Bucureşti urmăresc cu îngrijorare o răscoală izbucnită în Oltenia. Conducătorul răscoalei este un oarecare Tudor Vladimirescu. Se pare că ar fi luptat în campania din 1807 sub comanda generalului rus Isaiev şi că ar fi fost decorat cu Ordinul Sfântului Vladimir. Se mai spune că acest personaj ar lucra mână în mână cu un grup de boieri care vor să răstoarne stăpânirea otomană şi să proclame independenţa ţării. Veşti necontrolate încă

pretind că ar avea legături şi cu Hetairia. Nu m-ar mira. Demult se pregăteşte ceva în Balcani. Ar fi de dorit ca Sublima Poartă să acţioneze mai energic împotriva acestor duşmani ai ordinii politice existente.

Gerald înregistră cu interes ştirile. Orice conflict armat de orice natură ar fi fost el, intern sau internaţional, actual sau previzibil, înfăţişa infinite posibilităţi de desfacere a armelor fabricate în uzinele sale.

— Aştept veşti suplimentare, înainte de a-mi preciza atitudinea în această chestiune, îi mai spuse Metternich. Deşi părerile mele în ceea ce priveşte revoluţiile şi revoluţionarii sunt arhicunoscute, de data aceasta sunt obligat să menajez susceptibilităţile Rusiei. În cursul viitoarelor mele convorbiri cu ţarul, sper să contracarez însă influenţa lui Capodistria.

Gerald era uimit de confidenţele politice pe care i le făcea Metternich. Verificase sinceritatea lor graţie lui Gentz, care i le confirmase în timpul unei convorbiri între patru ochi.

În aceeaşi zi primi un mesaj cifrat din partea lui Douglas Kirkland. Kirkland îl informa asupra vizitei pe care i-o făcuse Kir Iordachi Pavlidi, mare dragoman al flotei otomane şi reprezentant personal al marelui vizir Kurcid-Paşa, fără ştirea agentului diplomatic al Imperiului Otoman din capitala Austriei. Pavlidi, un foarte abil grec din Fanar coborât dintr-o familie de bancheri epiroţi, solicitase Băncii Sunderland un împrumut de optzeci milioane de fiorini, oferind în schimb garanţii de prim ordin. Kirkland îi răspunsese că faţă de importanţa acestei sume nu era în măsură să decidă de unul singur. Făgăduise marelui dragoman al flotei că va informa în cel mai scurt timp pe preşedintele consiliului executiv al Casei Sunderland, care era împuternicit să rezolve asemenea chestiuni.

Lectura acestui mesaj procură lui Gerald o mare satisfacţie. Extinderea afacerilor Casei Sunderland, pe care o preconizase cu atâta convingere la conferinţa de la Londra, devenea o realitate. Împăratul otoman îi solicita serviciile, dându-i totodată posibilitatea să-şi extindă sfera de influenţă şi asupra Orientului Apropiat, obiectiv pe care Gerald şi-l propusese în ciuda opoziţiei fraţilor săi. O încheiere favorabilă a tratativelor cu turcii i-ar spori prestigiul. Trebuia să lucreze cu multă prudenţă. Metternich era favorabil Imperiului Otoman, vestigiu al vechii orânduiri europene. Cum va reacţiona însă Rusia? Imperiul ţarilor era prin definiţie ostil turcilor.

Un împrumut acordat Constantinopolului risca să indispună pe ţarul Alexandru. Şi Gerald nu concepea să piardă un asemenea client.

Hotărî să se înapoieze la Viena, spre a lua legătura cu Kir Pavlidi. La Laibach nu mai avea ce face. Legăturile cele mai importante le stabilise. Îl mai chemau la Viena şi ochii frumoşi ai Elisabethei. Depărtarea îi estompa micile-i defecte, însutindu-i în schimb calităţile. Evident, Gerald ar fi preferat să-şi păstreze libertatea. Era totuşi om de onoare. Dacă singurul mijloc de a ajunge la Elisabeth implica un popas în faţa altarului, nu-i rămânea decât să-l accepte cu toate riscurile şi obligaţiile inerente lui.

Participă la banchetul oferit de împăratul Austriei, fiindcă nu se putea sustrage de la ceea ce socotea acum o corvoadă. La masă, avu în dreapta sa pe însuşi ministrul de externe al Rusiei, hulitul conte Capodistria. Gerald făcu aluzie la Hetairia, dar Capodistria evită cu diplomatic tact să se angajeze într-o discuţie cu acest subiect. Şi Metternich menţionă în treacăt răscoala din Ţara Românească, urmărind în acelaşi timp reacţiile de pe chipul ţarului şi al ministrului său de externe. Şi unul şi celălalt răspunseră cu o mimică ce exprima o olimpiană detaşare faţă de tatonările cancelarului.

Amuză însă pe toată lumea clovneriile năsosului suveran al Neapolului, care descria cu lux de gesturi şi schime emoţiile încercate în timpul revoluţiei din ţara sa. Acea *maladetta paura*, acea frică blestemată care-i frământase măruntaiele mai aprig decât cele mai cumplite colici.

— Ştiţi ce înseamnă *paura? Ve lo diro io*... Este una *certa cosa*, care vă *piglia là*, zise el ducându-şi mâna la creştet şi făcând un gest de răsucire. Îţi stoarce creierii, *poi scende allo stomaco*, până crezi că ai să *svenare... pare* da, da, că ai să mori. Îşi apăsă mâinile pe pântece, apoi le lăsă tot mai în jos, *poi scende un po piu... giu*. După asta simţi *un dolor de diavolo* şi *poi... poi... brebre brebre*, îşi încheia descrierea propriei sale emoţii cu un gest expresiv, care mima o ruşinoasă operaţie fiziologică.

Gerald se uita cu nedumerire la această caricatură de rege, care nu se sfia să-şi etaleze neputinţele. Fernando, personaj grotesc, replică a carnavalescului „gnaghe”, se socotea unsul lui Dumnezeu şi ca atare în drept să dispună de viaţa şi de moartea supuşilor săi.

Metternich îl privea pe rege cu o bunăvoinţă împletită cu o vagă undă de dispreţ.

— Înţelegem preocupările Majestăţii Voastre. Adevărul este că n-am cunoscut încă această frică atât de răscolitoare.

Ţarul încerca un simţământ de compătimire şi totdeodată de scârbă. În concepţia lui un rege reprezenta o fărâmă de dumnezeire, o întruchipare a majestăţii olimpiene, un personaj august care să nu cunoască simţământul ieftin, umilitor, al fricii.

Friederich Wilhelm al III-lea al Prusiei era impresionat de penibilul spectacol oferit de regele Fernando. Insul acesta încoronat discredita nu numai propria sa dinastie, ci însuşi principiul monarhiei absolute.

Împăratul Franz al Austriei simţea o umilitoare consternare. Fernando de Bourbon, pentru care Metternich pusese în mişcare întreaga Europă, părea mai potrivit pentru rolul de bufon al curţii, decât pentru cel de rege.

Miniştrii, mareşalii, diplomaţii, şambelanii, înalţii clerici, care participau la Congres, îşi aruncau priviri nedumerite, neîndrăznind să-şi manifeste pe faţă adevăratele sentimente faţă de acest imbecil încoronat. Declanşaseră un război cu urmări incalculabile pentru un principiu sacrosanct: salvgardarea monarhiei absolute. Când reprezentantul unei astfel de monarhii era un personaj de talia lui Fernando I, principiul în apărarea căruia se ridicaseră cu toţii nu-şi demonstra oare netemeinicia, absurditatea? Ajunseseră să se întrebe dacă supuşii lui Fernando nu aveau dreptate când pretindeau să-i îngrădească puterile discreţionare printr-o constituţie.

Numai Friederich von Gentz se arăta înţelegător faţă de manifestările de un comic penibil al regelui. Le gusta umorul, adoptând o mutră plină de încântare. Le-ar fi arătat o deosebită preţuire, chiar dacă l-ar fi văzut pe suveran umblând în patru labe şi lătrând la lachei. Primise atâţia bani din partea acestuia încât i-ar fi scuzat orice excentricitate.

În ziua următoare, Gerald plecă la Viena. Banchetul din ajun îi lăsase un gust de ţărână. Simţea încă în nări un miros dulceag, de putreziciune, de flori ofilite, de tămâie, ca şi când ar fi rămas vreme îndelungată într-un cavou în care abia fusese coborât un mort.

— M-au contaminat gândurile negre ale lui Wiozlawiecky, reflectă el, lăsând în jos geamul portierei şi aspirând din plin aerul proaspăt, primăvăratec.

La Viena, Kirkland îi dădu un raport suplimentar asupra discuţiilor purtate cu dragomanul flotei otomane. În cercurile Rusiei

circula zvonul că Pavlidi ar fi solicitat şi concursul Băncii Rotschild. Nu se ajunsese însă la niciun acord. Salomon Rotschild ceruse garanţii socotite inacceptabile de către turci, şi anume concesionarea pe termen lung a insulei Creta. Ajuns în posesia acestor informaţii, Gerald primi pe Pavlidi. Dragomanul flotei otomane era îmbrăcat după moda europeană. Redingotă neagră, cravată neagră, pantaloni de culoarea oului de raţă, pălărie cilindrică, mănuşi albe. Ţinuta aceasta tipică oamenilor de afaceri din City nu se potrivea cu obrazul măsliniu al dragomanului, cu părul lung lăsat pe spate şi cu barba-i înfoiată de preot ortodox.

Emisarul Sublimei Porţi făcu o lungă introducere, vorbind lui Gerald despre Înălţimea Sa Sultanul Mahmud al II-lea, împăratul împăraţilor, umbra lui Allah pe pământ, suveranul absolut al unuia dintre cele mai vaste imperii cunoscute vreodată în lume. Padişahul aspira însă la un titlu de glorie care să se adauge numelui său, preamărindu-i în veacul veacurilor memoria: Mahmud al II-lea, Reformatorul. După acest prolog ditirambic, dragomanul adoptă un limbaj mai puţin înflorit, în ton cu discuţiile de afaceri pe care urma să le angajeze. Reformele menite să consolideze temeliile Imperiului Otoman, să-i sporească influenţa pe tărâm internaţional necesitau bani. Bani şi arme. Căci sultanul voia să urce iarăşi pe străvechile culmi faima invincibilităţii armatelor otomane. Această a doua parte a expunerii interesă cu deosebire pe Gerald. Casa Sunderland dispunea şi de bani şi de arme. Era gata să-şi pună serviciile la dispoziţia padişahului, dacă i se ofereau în schimb însemnate beneficii şi mai ales garanţii solide.

Dragomanul flotei trecu la a treia parte a expunerii, cea mai seacă, dar şi cea mai importantă, căci încerca să stabilească modalităţile tehnice ale acestei afaceri. Cuantumul împrumutului era cunoscut. Optzeci milioane fiorini. Cursul de emisiune avea să fie stabilit, după modelul rentei franceze, la 70 la sută. Împrumutul urma să fie garantat de veniturile realizate de monopolul Statului asupra comerţului exterior al Principatelor Româneşti. Dragomanul se grăbi să adauge că era gata să studieze cu toată înţelegerea şi bunăvoinţa eventualele contrapropuneri ale Casei Sunderland. Sugera însă ca aceste contrapropuneri să fie moderate, astfel încât să se ajungă la un acord grabnic, profitabil ambilor parteneri. Referitor la înzestrarea cu armament modern a forţelor militare otomane, dragomanul era împuternicit să invite delegaţi ai Casei Sunderland la Constantinopol, care să facă oferte corespunzătoare.

Marele Vizir era dispus să achiziţioneze şi utilaj modern pentru arsenalul de la Kassim Paşa. Dragomanul Flotei făcu o indiscreţie voită, arătând că luase contact cu unele uzine producătoare de utilaje din Anglia şi din Franţa, dar că, în ceea ce îl privea, ar prefera să lucreze cu Casa Sunderland, a cărei reputaţie era deasupra oricărei critici.

Gerald înţelese aluzia. Se arătă dornic să continue aceste discuţii. Spera că vor fi fructuoase. Totodată declară dragomanului că încheierea unui acord i-ar asigura un comision substanţial. Interlocutorul îi zâmbi cu jenată amabilitate, fără însă a-l refuza. În aceeaşi seară Kir Pavlidi fu oaspetele lui Gerald la un supeu oferit de acesta la restaurantul „Mondschein”, de lângă biserica Sankt-Karl. Se spunea că localul acesta „îşi câştigase imortalitatea datorită mortalităţii care dăduse iama printre tinerii amatori de vals”.

Câteva fete tinere şi foarte drăguţe, de moravuri nu tocmai austere, chemate de Gerald la masă, dădură prilej dragomanului să aprecieze superioritatea obiceiurilor europene, care îngăduiau femeilor să petreacă în public laolaltă cu bărbaţii. Kir Pavlidi se retrase în seara aceea, foarte încântat de modul în care se desfăşuraseră convorbirile. Rămase stabilit ca Gerald să facă o vizită la Constantinopol în vederea discutării ultimelor amănunte tehnice şi a perfectării convenţiilor.

Renovarea palatului Bellevue continua în ritm accelerat. Până la terminarea lucrărilor, Gerald îşi păstrase apartamentul de la „Im Gottes Auge”. În vreme ce pregătirile călătoriei la Constantinopol se apropiau de sfârşit, Gerald găsi timp să se intereseze şi de Elisabeth. Află astfel că tânără femeie se afla la Linz, împreună cu soţul ei, bancherul. Contele Wiozlawiecky îşi plimba plictisul şi gândurile negre pe undeva prin Boemia. Gerald nu era atât de ambalat după Elisabeth, încât să amâne din cauza ei plecarea la Constantinopol. Nu voia să piardă un timp preţios. Elisabeth putea să mai aştepte. Nimeni n-o va răpi de lângă soţul ei. Nestatornicia sentimentală a lui Gerald îşi găsea şi de data aceasta ilustrarea.

În seara din ajunul plecării, Gerald lucră până târziu la bancă. Stabilise personalul tehnic şi de serviciu care avea să-l însoţească. Lăsase dispoziţii precise pentru timpul cât avea să lipsească din Viena şi trimisese ample instrucţiuni de lucru la Paris, Londra şi Berlin. Nu se amesteca încă în mod activ în afacerile Casei

Sunderland din New York şi New Orleans deoarece nu voia să creeze de la început o stare de fricţiune între el şi fraţii săi. Influenţa lui asupra celor două Americi se va face treptat şi crescând simţită. Mai devreme sau mai târziu, şi Henry şi Charles trebuiau să se înveţe cu gândul că el, Gerald, devenise adevăratul stăpân al Casei Sunderland. Spre deosebire de fraţii săi mai vârstnici, Gerald îşi permitea luxul să aştepte. Timpul lucra pentru el.

Se înapoie la „Im Gottes Auge” aproape de miezul nopţii. Portarul îi spuse că era aşteptat de un domn: Herr Karl Wolff-Rosenberg, care se instalase în salonul pentru fumători al hotelului încă de la ora opt. Gerald rămase neplăcut impresionat de această veste. Ultima lui întrevedere cu soţul lui Elisabeth fusese penibilă. Era ispitit să-i trimită vorbă că nu-l poate primi. Nu stătea însă în firea lui să fugă de dificultăţi. Hotărî să înfrunte şi această neplăcere, cu atât mai mult cu cât spera să capete veşti despre Elisabeth. Se îndreptă spre salonul fumătorilor. Pe Wolff-Rosenberg îl zări într-un colţ al încăperii, învăluit într-un nor de fum de tutun, şi cu o cafea mare pe o măsuţă alăturată. La intrarea lui Gerald, bancherul se ridică în picioare.

— Ştiu că la ora aceasta vizita mea pare inoportună. Dar trebuia să vă vorbesc.

Se aşezară pe câte un scaun, în jurul măsuţei.

— Doriţi o cafea? Sau un pahar cu şampanie? întrebă Wolff-Rosenberg.

— Mulţumesc. Am luat de curând o gustare la bancă. Vă ascult.

Bancherul era prada unei mari frământări lăuntrice, pe care de altfel nici nu căuta să şi-o ascundă.

— Ieri am sosit cu Elisabeth la Viena, spuse el, după ce îşi tamponă cu batista fruntea transpirată. Am stat un timp la Linz unde am avut câteva chestiuni de rezolvat.

Inima lui Gerald bătu ceva mai tare. Elisabeth se afla deci la Viena. Trebuia să-i vorbească. Ce rost, avea însă ca tocmai soţul ei să-i aducă această veste. Gerald adoptă o atitudine neutră.

— La sfârşitul acestei săptămâni oferim un bal, la locuinţa noastră din Graben, continuă bancherul. Şi… am fi onoraţi dacă aţi accepta să participaţi la această reuniune, rosti el cu preţul unui mare efort.

Gerald îl privi bănuitor. Ce rost avea invitaţia? Nu cumva i se întindea o cursă?

— Sunt măgulit de cinstea pe care mi-o faceţi, Herr Wolff. Mă nedumereşte însă un fapt. În cadrul ultimei noastre convorbiri mi-aţi cerut să întrerup orice fel de relaţii cu soţia dumneavoastră. Faţă de această împrejurare...

Bancherul suspină adânc. Eficienţa rece, uşor dispreţuitoare, pe care-o afişase cu dezinvoltură altădată, lăsase locul unei stări de descurajare, de umilinţă jalnică. Abătut, ridică ochii spre Gerald.

— V-am spus atunci că sunt gata să renunţ la Elisabeth. M-am pripit. La mânie, omul nu mai ştie ce spune. O iubesc. O iubesc foarte mult. Nu m-aş putea lipsi de ea. Şi Elisabeth ţinea la mine. Până la apariţia dumneavoastră. O scosesem din sărăcie. Îi dăruisem tot ceea ce credeam eu că o poate face fericită. Bijuterii, echipaje luxoase, bani mulţi pe mână, o casă frumoasă, consideraţie în societate... E adevărat, nu sunt nobil. Dar după cum v-am mai spus, sunt pe punctul să obţin un astfel de titlu. În sfârşit, am făcut pentru ea tot ce mi-a stat în putinţă.

Gerald mai auzise o dată povestea aceasta. Interlocutorul său devenea fastidios. Unde voia să ajungă?

— Elisabeth ţine foarte mult la dumneavoastră. De când nu v-aţi mai întâlnit cu ea, s-a schimbat cu totul. Vioiciunea, veselia ei de odinioară au lăsat locul unei stări de iritare, de tristeţe, care mă înnebuneşte. Nu-mi mai vorbeşte. Stăm la masă ore întregi, fără să schimbăm un cuvânt. Îmi dau seama că suferă. Şi suferinţa ei mă sfâşie. De aceea vă poftesc la noi. Nu mă mai opun să o vedeţi... să vă mai întâlniţi...

Bancherul îşi îngropă fata în palme.

— N-aş vrea să mă socotiţi lipsit de mândrie, de demnitate. Dacă am reuşit să ajung un personaj în lumea bancară austriacă, o datorez numai tenacităţii, încrederii în forţele mele şi spiritului de combativitate. Dar când este în joc Elisabeth, sunt dezarmat. Nu ştiu dacă vă iubeşte. Cred mai degrabă că este un capriciu. În orice caz, sunt încredinţat că dumneavoastră n-aţi fi în stare să faceţi sacrificiul pe care sunt gata să-l fac eu. Vă poftesc în casa mea, spre a reda liniştea soţiei mele.

Gerald era stupefiat. Omul acesta îi făcea milă. Sacrificiul lui amintea tragediile antice. Sau... Karl Wolff-Rosenberg era un pervers care-şi împingea nevasta în braţele primului venit? Sacrificiul acestui om – dacă se putea numi sacrificiu – îl depăşea, îl dezarma prin însăşi enormitatea lui. Bancherul adoptase cea mai bună soluţie. Îl scutea pe el, Gerald, să se însoare cu Elisabeth, să-

şi piardă libertatea. Se cuvenea să fie mărinimos. Mai ales că această atitudine nu-l costa nimic.

— Mâine trebuie să părăsesc Viena, spuse el. Cred că am să lipsesc câteva săptămâni. După înapoierea mea, voi răspunde invitaţiei dumneavoastră, dacă, bineînţeles, o veţi menţine.

Fusese pe punctul de a spune „voi răspunde cu plăcere”, dar se abţinuse la timp.

— În acest timp, şi Elisabeth şi dumneavoastră şi eu vom avea răgaz să judecăm mai profund.

Vorbea cu gravitate, ca un înţelept al Greciei antice, ca un filozof nins de ani. Comparaţia aceasta, care-i trecu fugitiv prin minte, îl făcu să zâmbească. Îl amuza postura de arbitru al unei situaţii atât de originale. Numai lui i se putea întâmpla aşa ceva.

Bancherul se ridică de pe scaun. Chipul i se mai înseninase. Ştia că Elisabeth îi fusese necredincioasă. Faptul acesta era definitiv consumat. Dacă Elisabeth şi-ar fi reluat legătura cu Gerald, ar fi fost dureros, dar mai puţin dureros decât şocul pe care-l resimţise când aflase pentru întâia oară de trădarea ei. Rămăsese totuşi recunoscător acestui om pe care – paradoxal – îl ura de moarte.

„O intrigă amuzantă”, reflectă Gerald după plecarea vizitatorului. Atâta vreme cât piedicile până la Elisabeth îi păruseră de netrecut, o dorise cu patimă. Acum, când drumul era liber şi o simplă vizită în casa din Graben putea să i-o arunce iarăşi în braţe, simţea o oarecare voluptate să prelungească aşteptarea.

De un singur lucru nu se putea plânge. Că seara îi era potrivnică. Şi la Troppau şi la Laibach şi acum la Viena, zeii păreau să se fi înhămat la carul succeselor lui. Ce-i pregătea viitorul? În orice caz trebuia să joace tare. Să speculeze norocul asemenea jucătorilor de la masa verde care au intrat într-o pasă bună. Să-l speculeze până la ultimele limite. „Audaces fortuna juvat.” Când mai rostise oare dictonul acesta?

A doua zi de dimineaţă părăsi Viena îndreptându-se spre Veneţia. De acolo, o corabie a Casei Sunderland avea să-l ducă până la Constantinopol.

În clipa în care pusese piciorul pe scara trăsurii de călătorie, un curier îi vestise marea victorie a austriecilor, care la Rieti zdrobiseră într-o bătălie decisivă oastea napolitanilor constituţionali.

Regele Fernando I, supranumit „il nasone”, se putea înapoia

triumfător în capitala ţării sale.

